

-erit (PAVL. dig. 21, 2, 41, 2 ad eundem). PAPIN. dig. 26, 7, 39, 3 rerum ... administrationem ad eos -ere debuisse, qui tutelam ... suscepissent. PAVL. dig. 39, 3, 9, 2 -ere ius aquae solidum ad eum dominum locorum potest.

al. **β** potestas, imperium (cf. l. 28. p. 319, 43): CIC. rep. 2, 14 post interitum ... Tati cum ad eum Romulum dominatus omnis -isset. AVSON. 10, 4 (163 S.), 10 in Tetricos -it imperium. **γ** mala, adversa: CAES. Gall. 7, 1, 4 principes Gallorum ... queruntur de Acconis morte, posse hunc casum ad ipsos -ere demonstrant (recip-, reced- var. ll.). QVINT. inst. 9, 2, 49 (genus ironiae) cum ... ea ..., quae in adversarios -unt, quasi fatemur. SVET. Aug. 96, 2 apparatu rei divinae rapti constitit inter haruspices, ... adversa cuncta in ipsos -sura, qui exta haberent. **al.**

b -it aliquis vel aliquid in (ad) rem (etiam in, sub c. abl.; adv. quorsum l. 13), sc.: **α** in varia: CIC. Q. Rosc. 43 quorsum -at responsum tuum (i. fere quid respondeas), non magno opere laboro. Planc. 90 quae parricidarum tela, si XX quiessem dies, in aliorum vigiliam consulum -issent (item in tempus: Att. 1, 1, 2 nemo est ..., qui, si in nostrum annum [sc. quo nos consulatum petemus] -erit, firmior candidatus fore videatur). QVINT. inst. 4, 1, 51 quas species iudicis preparando veras esse fateor, sed in haec genera -ere (sc. iam descripta. item in genus, cui quid tribuitur: MART. CAP. 9, 981 eorum, quae in pedem -unt, dactylicum genus primum est [cf. Aristid. Quint. I, 15 τῶν ... ποδικῶν γενῶν]). APVL. met. 3, 13, 6 quod ... facere iussa sum, ... in tuam -it iniuriam (item in eventum: MEN. dig. 49, 16, 4, 8 si iudicatio in transactione -it). VET. LAT. II Macc. 7, 36 (rec. L) fratres nostri occisi ... sub testamentum dei aeternae vitae -erunt (rec. V effecti sunt, gr. πεπώκασι). LACT. inst. 6, 17, 3 non videtur capere natura, ut aliquid in contrarium -at (i. ut idem fiat atque contrarium; aliter p. 320, 27). **β** in statum: CIC. har. resp. 54 ne in unius imperium res -at, admonemur. LAVD. Turiae 1, 15 te ... (... in) tutelam eorum, qui rem agitantur, -isse (VLP. dig. 27, 3, 9, 1). VAL. MAX. 9, 9, 2 omnia ... in ... hostium potestate -isse (GAIUS inst. 1, 127 [restit. ex INST. Iust. 1, 12 pr.] (si ...) in patris sui p. -suri non s(unt). TRYPH. dig. 28, 2, 28, 1 filius sub eius -it potestate. VLP. dig. 1, 6, 5. 25, 3, 3, 2 in cuius avi potestate -surus est. et saepius; v. etiam p. 320, 44). **al.** **γ** in id, in quod mutatur: -it littera vel pars orationis: GLOSS. biling. I 2, 10 (saec. III) e reciden(te in i: τὸν ἐμπατεῖλλοντος εἰς το ἰ (sc. in decl. nominum, ut loco sim. I 2, 128). CHAR. gramm. p. 245, 11 ex praepositionibus, quae mutato accentu in adverbia -unt (acced- trad. [cf. ibid. p. 299, 20], -unt Barwick sec. codd. loci sim. DIOM. gramm. I 407, 19 [reced- var. l., acced- Keil sec. codd. Char.]). -it numerus: MART. CAP. 7, 749 quidam numeri in duas partes divisi protinus in impares numeros -unt. 7, 768 impar pari multiplicatione ... in numerum parem -it. 7, 771 in parem. 7, 777 in eandem mensuram.

δ non indicatur, quo quid -at: PAVL. dig. 45, 1, 35, 1 (si recte legitur) aliquando cessat obligatio, velut si sororem nupturam sibi aliquis stipuletur; quamquam etiamsi non sit perpetua causa, ut -it in sorore adoptiva, idem dicendum sit (accidit coni. Haloander).
deriv.: recidivus.

2. *recido, -cīdī, -cīsum, -ere. **a** re- et caedere. scribitur recc- VLP. dig. 9, 2, 29, 1 (cod. F, ut 33, 4, 1, 13. 37, 5, 5, 5). PORPH. Hor. sat. 1, 2, 113. PRVD. epil. 6 (in var. l.), -cidd- p. 322, 51. NOT. Tir. 11, 68 -sus. GLOSS. -o: ἀποκόπτω. ἀποτέμνω. -sus: succisus. disiunctus. **al.** legitur in orat. soluta inde a CATONE, CIC., VITR. (saepe apud COLVM., PLIN. nat.), in versibus inde a VERG., HOR., OV. [francoprov. vet. rezir, prov. vet. recire; 'findi, rumpi' (de cute attrita, inflammata): venet. (Veronae) razirše, langob. (Bergomi) razis, (Ticini) razi. cf. Faré, Postille 7115a. Wartburg X 143sq. Schd.-Cr.] [confunditur in codd. e. g. cum recedere CVRT. 6, 3, 11 COLVM. 4, 7, 3 HIL. trin. 7, 29. al. (falso trad. COLVM. 4, 16, 2), rescindere OV. met. 13, 766 FLOR. epit. 3, 11, 11. al.; vix recte legitur a Petschenig AMBR. in psalm. 38, 14, 4 dolor ei peccatori tamquam -sa cicatrice reparatur (resisum, recissa var. ll., rescissa edd. ceteri).]

significatur fere actio retro (sc. ad radicem, ad fundum sim.) caeden-

di, secandi (vis praeverbii evanescit sub III; vix agnoscas sensum q. e. iterum caedere l. 60). vario modo indicatur, quousque, quantum vel qua in parte quid -atur, e. g. p. 322, 8. 12. 14sq. 25. 323, 42. 64. 324, 72; unde vel cui quid -atur, sc. adimendo, e. g. per praepos. ab, de, ex p. 323, 69. 324, 26. 42sq. al., adv. p. 324, 61. al., dat. p. 323, 9. 63. 73. 324, 2. al.; accedit abl. instr. e. g. p. 322, 30. 64. 324, 15. 39; subi. verbi act. est instrumentum vel alia res e. g. p. 322, 51. 323, 12. 68. 324, 11. 51. accedunt verba notionis similis e. g. minuere p. 322, 56. 69. al., rescicare p. 322, 12. 323, 64. 324, 64, separare p. 322, 59. 324, 61, tollere p. 322, 7. 55. 324, 37. al.

I pro obi. est id, quod caedendo minuitur, brevius fit sim.: A sensu proprio caedendi vel in imagine (in compar. p. 322, 5. 17): 1 adimitur vel quaedam pars vel totum (e. g. p. 322, 1. 24; vix vergit p. 322, 64): **a -untur arbores, herbae sim. earumve partes (cf. maxime IIA1c): CATO agr. 2, 4 per ferias potuisse ... vepres -i. SEN. contr. exc.**

5, 5, 3 nihil tibi nocet arbor -sa, mihi plurimum non -sa. SEN. Tro. 1128 hi Graeci stirpem hostium gaudent -i (in imag. de hominibus occidendis ut: SIL. 6, 88 s. tantae ... -it surgentem Carthago domus [i. Regulum]. proprie: COLVM. 3, 10, 16 quae ... intempestiva planta ... stirpi -sae [recisse var. l.] inseritur). clem. 1, 8, 7 (in compar.) quemadmodum ... multa satorum genera, ut densiora surgant, -untur, ita regia crudelitas auget inimicorum numerum tollendo. COLVM. 4, 7, 3 in malleolo similis ratio est pampinandi ...; sed si propositum est utique -ere eqs. (4, 11, 4 solo tenus. PLIN. nat. 17, 160 ad imum articulum. 17, 161). 4, 10, 1 nobis neque angusta putatione coercenda semina videntur ... neque utique verno -enda. 4, 11, 1 cum vivradix -enda erat, omnem superficiem amputabant solo tenus (PLIN. nat. 17, 173 [antea: resecatur]). 4, 20, 5 vitis infirma ad duas gemmas -enda est (4, 24, 14 sic -sa v. ac renovata. al. PLIN. nat. 17, 192 vites -i ... inter II gemmas, ne sit vulnus oculis in -sa parte. 17, 193 existimant ..., donec ad sincera veniatur, -endam esse vitem. al.). 4, 22, 6 cum est utique vinea -enda ..., paulum infra terram convenit amputare (AMBR. in Luc. 9, 29 [in compar.; v. l. 56]). 6, 3, 1 (v. p. 21, 17). al. CALP. ecl. 2, 46 ut greges novi ... condiscant primo ... -ere gramina morsu. PLIN. nat. 16, 163 harundo ... etiam -sa fecundius resurgit (cf. Theophr. hist. plant. 4, 11, 13 τεμνόμενος). 17, 205 caulis a capite ad duas gemmas -itur; tertio anno totus mergus absciditur repetiturque altius in terram, ne ex -o frondeat (19, 122 c. -so fere ... omnia regerminant [cf. Theophr. hist. plant. 7, 2, 4 τῶν ... κανλῶν κολοσθέντων]). 17, 248 -untur veteres arbores totae ac rursus a stolone aliquo resurgunt (cf. Theophr. hist. plant. 2, 7, 2 ὄλως κόπτονται). 19, 109 summis foliis porri leviter -sis ante medullam. **al.** **b** -itur corpus animantis eiusve pars (ipse homo c. respectu partis l. 36. 38. 39): OV. met. 1, 191 (in imag.; Iuppiter de genere humano perdendo) immedicabile corpus ense -endum est, ne pars sincera trahatur (HIL. trin. 10, 14 gravis necessitas -endi c. [reced- var. l.]). 13, 766 iam libet hirsutam tibi, Polypheme, falce -ere barbam (cf. de capillis sim.: PLIN. nat. 11, 231 pili -si ... ab radice exeunt [Arist. hist. anim. 518b27 ἀπομηθέισα]). MART. 1, 31, 4 longas ... -e comas. PLIN. epist. 7, 27, 14 -sos meorum, i. servorum, capillos. SIDON. epist. 8, 9, 5 vers. 26 crinibus ad cutem -sis). CVRT. 9, 10, 9 prominent Indorum ungues numquam -si (PLIN. nat. 10, 106 qui u. palumbium citra perniciem -untur [cf. Arist. hist. anim. 613a20 ἀποτέμνουσι]). PETRON. 23, 3 (vers.) spatilocinaedi ... Deliaci manu -si (respic. castratio ut: PRVD. perist. 10, 1067 -so ... ab inguine. CLAVD. 18, 47 -sos ... mares. cf. p. 323, 63sq.). INVENC. 1, 181 viderat octavam lucem puer, ecce -i ad morem legis ... necesse est respic. Luc. 2, 21; de circumcissione v. etiam p. 324, 4). GREG. M. in Ezech. 2, 9, 9 l. 310 (ad 40, 42; in imag.) hoc, quod corda sanctorum super unum cubitum habent, in dimidio cubito -atur. **c** -untur varia: arte facta: VITR. 2, 1, 4 Colchi tecta, -entes ad extremos (angulos) transtra, traiciunt gradatim contrahentes (em. Giocondo). VLP. dig. 9, 2, 29, 1 si protectum meum, quod supra domum tuam nullo iure habebam, -isses eqs. ibid. -sis a te meis tignis. saxa: CARM. inscr. christ. urb. Rom. 18371, 5 (saec. VI ex.) eruta planities patuit sub monte -so.

2 dividitur totum in partes minores (hucine pertinet p. 324, 23sq. 74?): PALLAD. 11, 20, 1 mala cydonea ... in brevissimas ... particulas -es. 13, 5 rapa in partes minutas -sa. EVCLID. elem. vers. V p. 32 (si ita intellegas locum lacunosum) sectio -ens eam (sc. lineam? -cidd- cod., ut vid.).

B translate -untur, quae minora, pauciora, breviora, minus potentia sim. fiunt vel omnino abolentur: 1 animantes eorumve coetus: numero (adde p. 323, 20): CIC. prov. 31 nationes ... ita ab eodem Pompeio esse partim -sas partim repressas, ut eqs. (postea: gens ita sublata ..., ut vix exstet). AMBR. in Luc. 9, 29 ut vinea -sa (ad l. 17) non minuitur, sed augetur, ita sancta plebs ..., dum -itur, coronatur. potestate: PRVD. ham. 19 (negatur esse duos deos; cf. 21 minuitur) quae ... natura potest ... regnare diu, quam fons divisus ab arce separat alteraque apicum dicatione -it? licentia: PRVD. ham. 957 candida virginitas (animum) castrata -sum (i. acc. q. d. graecus).

2 res: **a** variae: **α** incorporeae: malae, incommo- dae, molestae, vitiosae, falsae sim.: HOR. sat. 1, 3, 123 cum ... magnis facinoribus parva mineri falce -surum simili te (vergit ad A1). carm. 3, 24, 34 quid proficiunt ... quaerimoniae, si non supplicio culpa -itur eqs.? (cf. PORPH. culpae licentiā poenā compescitur). LIV. perioch. 57, 2 Scipio Africanus omnia deliciarum instrumenta -it (reced-, rescid- var. ll.), ... scorta a castris eiecit. SEN. dial. 3, 7, 2 (de affectibus) perniciosa cum se in possessione posuerunt ... -i se minuere non patiuntur. 4, 18, 2 difficulter -untur vitia, quae nobiscum creverunt (HIL. in Matth. 19, 5 [ad 19, 16sq.]) depositis (ac -sis, [agressis var. l.] omnibus v. CLAVD. 3, 56 a stirpe). CVRT. 6, 3, 11 (loq. Alexander) sicut in corporibus aegris ... nihil, quod nociturum est, medici relinquunt, sic nos, quiquid obstat imperio, -amus (reced- var. l.). QVINT. decl. 316, 11 animi dolorem. PS. QVINT. decl. 4, 20 p. 82, 11 longissimas sollicitudines brevi -e patientia. HIL. in Matth. 23, 4

5, 5, 3 nihil tibi nocet arbor -sa, mihi plurimum non -sa. SEN. Tro. 1128 hi Graeci stirpem hostium gaudent -i (in imag. de hominibus occidendis ut: SIL. 6, 88 s. tantae ... -it surgentem Carthago domus [i. Regulum]. proprie: COLVM. 3, 10, 16 quae ... intempestiva planta ... stirpi -sae [recisse var. l.] inseritur). clem. 1, 8, 7 (in compar.) quemadmodum ... multa satorum genera, ut densiora surgant, -untur, ita regia crudelitas auget inimicorum numerum tollendo. COLVM. 4, 7, 3 in malleolo similis ratio est pampinandi ...; sed si propositum est utique -ere eqs. (4, 11, 4 solo tenus. PLIN. nat. 17, 160 ad imum articulum. 17, 161). 4, 10, 1 nobis neque angusta putatione coercenda semina videntur ... neque utique verno -enda. 4, 11, 1 cum vivradix -enda erat, omnem superficiem amputabant solo tenus (PLIN. nat. 17, 173 [antea: resecatur]). 4, 20, 5 vitis infirma ad duas gemmas -enda est (4, 24, 14 sic -sa v. ac renovata. al. PLIN. nat. 17, 192 vites -i ... inter II gemmas, ne sit vulnus oculis in -sa parte. 17, 193 existimant ..., donec ad sincera veniatur, -endam esse vitem. al.). 4, 22, 6 cum est utique vinea -enda ..., paulum infra terram convenit amputare (AMBR. in Luc. 9, 29 [in compar.; v. l. 56]). 6, 3, 1 (v. p. 21, 17). al. CALP. ecl. 2, 46 ut greges novi ... condiscant primo ... -ere gramina morsu. PLIN. nat. 16, 163 harundo ... etiam -sa fecundius resurgit (cf. Theophr. hist. plant. 4, 11, 13 τεμνόμενος). 17, 205 caulis a capite ad duas gemmas -itur; tertio anno totus mergus absciditur repetiturque altius in terram, ne ex -o frondeat (19, 122 c. -so fere ... omnia regerminant [cf. Theophr. hist. plant. 7, 2, 4 τῶν ... κανλῶν κολοσθέντων]). 17, 248 -untur veteres arbores totae ac rursus a stolone aliquo resurgunt (cf. Theophr. hist. plant. 2, 7, 2 ὄλως κόπτονται). 19, 109 summis foliis porri leviter -sis ante medullam. **al.** **b** -itur corpus animantis eiusve pars (ipse homo c. respectu partis l. 36. 38. 39): OV. met. 1, 191 (in imag.; Iuppiter de genere humano perdendo) immedicabile corpus ense -endum est, ne pars sincera trahatur (HIL. trin. 10, 14 gravis necessitas -endi c. [reced- var. l.]). 13, 766 iam libet hirsutam tibi, Polypheme, falce -ere barbam (cf. de capillis sim.: PLIN. nat. 11, 231 pili -si ... ab radice exeunt [Arist. hist. anim. 518b27 ἀπομηθέισα]). MART. 1, 31, 4 longas ... -e comas. PLIN. epist. 7, 27, 14 -sos meorum, i. servorum, capillos. SIDON. epist. 8, 9, 5 vers. 26 crinibus ad cutem -sis). CVRT. 9, 10, 9 prominent Indorum ungues numquam -si (PLIN. nat. 10, 106 qui u. palumbium citra perniciem -untur [cf. Arist. hist. anim. 613a20 ἀποτέμνουσι]). PETRON. 23, 3 (vers.) spatilocinaedi ... Deliaci manu -si (respic. castratio ut: PRVD. perist. 10, 1067 -so ... ab inguine. CLAVD. 18, 47 -sos ... mares. cf. p. 323, 63sq.). INVENC. 1, 181 viderat octavam lucem puer, ecce -i ad morem legis ... necesse est respic. Luc. 2, 21; de circumcissione v. etiam p. 324, 4). GREG. M. in Ezech. 2, 9, 9 l. 310 (ad 40, 42; in imag.) hoc, quod corda sanctorum super unum cubitum habent, in dimidio cubito -atur. **c** -untur varia: arte facta: VITR. 2, 1, 4 Colchi tecta, -entes ad extremos (angulos) transtra, traiciunt gradatim contrahentes (em. Giocondo). VLP. dig. 9, 2, 29, 1 si protectum meum, quod supra domum tuam nullo iure habebam, -isses eqs. ibid. -sis a te meis tignis. saxa: CARM. inscr. christ. urb. Rom. 18371, 5 (saec. VI ex.) eruta planities patuit sub monte -so.

2 dividitur totum in partes minores (hucine pertinet p. 324, 23sq. 74?): PALLAD. 11, 20, 1 mala cydonea ... in brevissimas ... particulas -es. 13, 5 rapa in partes minutas -sa. EVCLID. elem. vers. V p. 32 (si ita intellegas locum lacunosum) sectio -ens eam (sc. lineam? -cidd- cod., ut vid.).

B translate -untur, quae minora, pauciora, breviora, minus potentia sim. fiunt vel omnino abolentur: 1 animantes eorumve coetus: numero (adde p. 323, 20): CIC. prov. 31 nationes ... ita ab eodem Pompeio esse partim -sas partim repressas, ut eqs. (postea: gens ita sublata ..., ut vix exstet). AMBR. in Luc. 9, 29 ut vinea -sa (ad l. 17) non minuitur, sed augetur, ita sancta plebs ..., dum -itur, coronatur. potestate: PRVD. ham. 19 (negatur esse duos deos; cf. 21 minuitur) quae ... natura potest ... regnare diu, quam fons divisus ab arce separat alteraque apicum dicatione -it? licentia: PRVD. ham. 957 candida virginitas (animum) castrata -sum (i. acc. q. d. graecus).

2 res: **a** variae: **α** incorporeae: malae, incommo- dae, molestae, vitiosae, falsae sim.: HOR. sat. 1, 3, 123 cum ... magnis facinoribus parva mineri falce -surum simili te (vergit ad A1). carm. 3, 24, 34 quid proficiunt ... quaerimoniae, si non supplicio culpa -itur eqs.? (cf. PORPH. culpae licentiā poenā compescitur). LIV. perioch. 57, 2 Scipio Africanus omnia deliciarum instrumenta -it (reced-, rescid- var. ll.), ... scorta a castris eiecit. SEN. dial. 3, 7, 2 (de affectibus) perniciosa cum se in possessione posuerunt ... -i se minuere non patiuntur. 4, 18, 2 difficulter -untur vitia, quae nobiscum creverunt (HIL. in Matth. 19, 5 [ad 19, 16sq.]) depositis (ac -sis, [agressis var. l.] omnibus v. CLAVD. 3, 56 a stirpe). CVRT. 6, 3, 11 (loq. Alexander) sicut in corporibus aegris ... nihil, quod nociturum est, medici relinquunt, sic nos, quiquid obstat imperio, -amus (reced- var. l.). QVINT. decl. 316, 11 animi dolorem. PS. QVINT. decl. 4, 20 p. 82, 11 longissimas sollicitudines brevi -e patientia. HIL. in Matth. 23, 4

(*respic. 22, 29sq.*) opinionem corporeae illecebrae -isse (*postea*: corporum gaudia sustulisse). AMBR. Abr. 2, 11, 91 -ere in se ardorem libidinis. Iac. 1, 8, 37 -ere voluptates proprias (precedere a v. propriis var. l.). POMER. 2, 17, 1 -sis corporalibus v.). obit. Theod. 14 peccatum. CONSVLT. Zacch. 1, 28, 9 vanae gloriae consuetudinem. PROSP. carm. de ingr. 881 *sapientia mores ... feros ratione -it. al. quaelibet*: SEN. nat. 3 praef. 2 occupationes -antur ..., sibi totus animus vacet. STAT. Theb. 8, 371 non idem riget igne -so, axis (*i. una stella Plaustri nubibus occultata. item -itur lux stellarum*: 12, 310 fulgor ... -sus est sideribus [SCHOL. lucente ... luna necesse est, ut stellarum minuatur splendor]). QVINT. inst. 2, 16, 4 Athenis ..., ubi actor movere adfectus vetabatur, velut -sam esse orandi potestatem. 12, 7, 10 cum ... opera oratoris ... facultatem aliter acquirendi -ant (requirunt var. l.). PRVD. cath. 11, 8 quam paene subductam facem solis sensim -sa exstinxerat dies (*i. Christi natalis. item -itur spatium temporis*: CONSVLT. Zacch. 3, 8, 14 [*respic. Matth. 24, 22*] non quod ... curren-
5 temporum horis spatia -enda sint, sed eqs.).

β corporeae et loca: FRONTIN. strat. 4, 1, 7 -endorum impedimentorum gratia, quibus ... exercitus agmen oneratur. TAC. ann. 3, 53, 4 (*epistula Tiberii ad senatum*) quid ... primum prohibere et priscum ad morem -ere adgrediari? villarumne infinita spatia, familiarum numerum et nationes, (*ad I*), argenti ... pondus eqs.? (*seq. varia luxu plena*). SVET. Cal. 55, 2 murmillonum armaturas -it. TERT. ieiun. 11, 1 dum recensemus ..., quantum proficiant recusati vel -si vel retardati pabuli officia (*item de cibo*: AMBR. Iac. 1, 2, 5 lex -it ciborum licentiam, epularum copias. CONSVLT. Zacch. 3, 3, 11 cibus potusque monachorum ... abstinent et in paucis -sus. LEO M. serm. 19, 2 -so ... cibo [*sc. in ieiunio*]). CLAVD. 20, 585 orbe -so (*i. amissis provinciis*).

β scripta, dicta eorumve qualitates (loquacitas l. 32; cf. IIB1 et p. 325, 15, quo vergit SEN.): SEN. epist. 100, 5 videbimus in scriptis Fabiani philosophi, quid parum -sum sit, quid parum structum. QVINT. inst. 8, 6, 63 non ... -ere ea nec polire possumus, quo coagmentata se magis iungant. 10, 5, 22 praeceptor bonus nimiam loquacitatem discipulorum -et (-ere *codd. plerique*). PLIN. epist. 1, 20, 8 quae per plures dies ... Cicero latius dixerit, postea -sa ac repurgata in unum librum ... coartasse. TERT. adv. Marc. 4, 16, 17 -sum sermonem facturum in terris dominus ... praedicabatur (*spectat ad Is. 10, 23, cf. vol. V 1, 166, 66*). TER. MAVR. 1281 (*respic. syllaba media vocis*) sermo ipse manet nulloque est fine -sus. PALLAD. 1, 1, 1 -amus praefationis moram.

β pecunia, sumptus sim. (cf. l. 20 et IIB2): FRONTIN. strat. 4, 1, 46 decrevit senatus, uti ... stipendium ei legioni annum non daretur, aera -rentur. SVET. Tib. 34, 1 ludorum ... impensas corripuit mercedibus scaenico-
10 rum -sis. Cal. 44, 1 commoda emeritae militiae ad ... certam summam -it (rescid- var. l.). S. C. de sumpt. lud. glad. (CIL II 6278) 13 quaestus lanistarum -sos esse. VLP. dig. 28, 5, 35, 1 lex Falcidia sic ... -it praeceptiones istas, ut eqs. (*respic. eadem lex*: 37, 5, 5, 5 legata ... liberorum. cf. p. 324, 51). al. respiciunt vectigalia sim. remittenda (cf. p. 324, 52sq.): SYMM. epist. 5, 62 resiste ... publicanorum cupiditati et dama-
15 na collegarum -e. COD. Theod. 11, 28, 12 -so (recisio var. l.) antiqui census onere.

II pro obi. est id, quod caedendo adimitur (exempla, ubi adimitur totum, sub I attulimus): **A sensu proprio caedendi vel in imagine (in compar. p. 324, 9)**: **1 cum obi. rei affectae (huc vergit p. 324, 38)**; -untur: **a varia**: res: VERG. georg. 4, 241 ceras ... -ere inanes, sc. ex alveario (cf. COLVM. 9, 11, 4 ceras ... partem -ere. PALLAD. 7, 7, 2 cedentibus apibus mella -entur). PLIN. nat. 36, 69 -so cacumine obelisci. VLP. dig. 6, 2, 11, 8 Pomponius adicit, et si statuae emptae partes -sae petantur, similem actionem proficere (BOETH. mus. 5, 2 p. 353, 27 ut ab ea
20 linea pars tertia -atur [cf. p. 322, 51]. adde l. 54). homines (in imag.): HIL. in Matth. 10, 24 cum baptizatur, -si ... quadam exsectione gladii dei a patris et matris affectionibus dissidemus. PS. PROSP. carm. de prov. 695 baptizatos mortali ex stirpe -sos iam sedes caelestis habet (cf. c).

b partes, membra corporis animantium (siderum l. 72, dei l. 73): Ov. am. 2, 3, 3 qui primus pueris genitalia membra -it (*respic. castratio ut*: COLVM. 6, 26, 2 testes iuveni ferro resecare et expressos ita -ere, ut extrema pars eorum ... relinquatur. cf. p. 322, 37sq.). met. 9, 71 nullum caput est impune -sum [*sc. hydrae, cf. p. 324, 1*]. SEN. contr. 7, 2, 2 Popillius caedit cervices Ciceronis ... et umero tenus -sum amputat c. LVCAN. 2, 172, 8, 677 ense. SIL. 11, 478 a cervice. al., e. g. PRVD. perist. 10, 823 gladius -at ... caput infantis. sim. LVCAN. 2, 112 ab ignota voltus cervice -sos. cf. IIIA). GRAT. 393 canibus insita ferro iam teneris elementa mali, i. rabiei, causasque -unt venatores, sc. e lingua (item -untur partes mborosae: COLVM. 6, 8, 1 v. p. 71, 5). MANIL. 2, 169 (*respic. corpora signorum caelestium*) parte -sa (PRVD. c. Symm. 2, 238 me deum ..., cui nulla -i p. aut forma potest). SEN. dial. 5, 20, 1 rex Persarum totius populi nares -it. PLIN. nat. 8, 209 castrantur feminae sues ... vulvā -sā (cf. Arist. hist. anim. 632a25
75

τέμνοσι). SIL. 3, 32 Lernaea -sis anguibus hydra iacet. STAT. Theb. 12, 29 -sae ... manus. QVINT. inst. 8, 5, 12 quod soror ei fratri pollicem dormienti -isset. FLOR. epit. 4, 12, 37 -sā prius linguā. PORPH. Hor. serm. 1, 9, 69 ('curtis') Iudaei habent virile membrum velut decurtatum ... -sa inde pel-
5 licula (v. etiam p. 322, 39). in imag. (cf. l. 41): LVCAN. 2, 141 Sulla in proscriptionibus dum ... nimis iam putria membra -it, excessit medicina modum. HIER. tract. p. 504 l. 65sq. (*de ecclesia purganda; cf. Matth. 18, 8sq.*) -atur oculus, -atur manus, -atur pes, ut cetera membra salventur.

c partes arborum, herbarum sim.: Ov. ars 3, 574 (in compar.) ignibus ... lentis uretur amator, ... ut modo montanis silva -sa iugis. SEN. Herc. O. 1577 (*per prosopop.*) dum ... comam silvis hiemes -ent (cf. CALP. ecl. 5, 98 incipe falce nemus vivasque -ere frondes [Ps. QVINT. decl. 12, 11 p. 243, 15 -sas lucorum f.]). COLVM. 2, 20, 4 si falcibus seges ... demessa sit ..., sin autem spicae tantummodo -sae sunt eqs. (cf. IVVENC. 1, 636 [*respic. Matth. 6, 26*] num aves ... segetum culmos ... falce -unt?). 3, 11, 3 quibus radicibus ferro -sis et extirpatis ([recess- var. l.]). item -untur radices sim.: 4, 8, 2 quicquid intra sesquipedem enatum est ..., -endum est. 5, 5, 5 -sis radiculis. POMPON. dig. 47, 7, 6, 2 v. p. 37, 31). 3, 18, 6 sarmentum radices e capite, qua -sum est, emittit (item -untur sarmenta
20 sim.: 4, 24, 11 -so ... brachio. 4, 29, 13 palmas a matre -itur [reced- var. l.]). al. PLIN. nat. 17, 208 flagella ... -antur. al.). al. PLIN. nat. 16, 176 -sis ... aculeis rubi alligant. 17, 156 iidem surculi cum -si nec intorti panguntur, trigemmas vocantur. APVL. met. 7, 24, 4 puer securi lignum, quod deveheret, -bat (nisi ad IA2 ut: PRVD. tituli 85).

2 cum obi. rei effectae, sc. quae fit ex aliqua parte adempta: VERG. Aen. 12, 208 sceptrum in silvis imo de stirpe -sum (PRIAP. 25, 1 [Priapus de mentula sua; cf. Hom. A 234sq.] hoc s., quod ab arbore est -sum. PRVD. psych. 879 stirpe -sum [-so var. l., pars edd.]). HOR. carm. 2, 18, 4 columnas ultimā -sas Africā (PRVD. psych. 869 c. ... vitrea de rupe -sis). 3, 6, 40 mascula militum proles ... docta ... -sos portare fustis. Ov. met. 7, 676 qua ... e silva teneas hostile -sum, ... dubito. PLIN. nat. 17, 174 reliquorum generum (sc. arborum) sudes omnibus annis -untur. HEGES. 5, 2, 1 p. 298, 17 virga sacerdotalis ... -sa de silvestri radice.

B translate (certiora, cetera ad IB): **1 -untur scripta vel dicta (cf. IB2b): omittenda, reiicienda**: HOR. sat. 1, 10, 69 Lucilius nostris temporibus -ret omne, quod ultra perfectum traheretur (QVINT. inst. 4, 2, 40 si -erimus omnia, quibus sublatis ... nihil utilitati detrahatur). ars 447 vir bonus ... ambitiosa -et ornamenta. SEN. epist. 88, 38 (*vergit ad A1*) ostendam multa auctorum nostrorum securibus -enda. COLVM. 9, 2, 2 (*vergit ad l. 6sq.*) haec pars desiderabatur, ne universitas inchoati operis nostri velut membro aliquo -so mutila ... conspiceretur. QVINT. inst. 12, 10, 52 multa ... ex orationibus ... Ciceronis (12, 10, 55 multum ex eo, quod potuit dici). TERT. carn. 5, 2 (*ad Marcionem; si recte legitur*) passiones a Christo non -isti (*i. locos biblicos eas tractantes non omisit*; reced-, rescid- var. ll.). CONSVLT. Zacch. 2, 7, 2 pande ..., cur legis veteris portio sit -sa (*i. vet. testamenti*). BOETH. in herm. comm. sec. 2, 5 p. 116, 13 nos longum Aristotelis hyperbaton ... -entes. al. eligenda, servanda: ORIBAS. syn. 1 praef. Ab (= As) p. 30, 1 nos ex omnibus libris medicinalibus -entes (resid- Aa), quae utilia essent sanitati (*gr. aliter*). **2 -itur pecunia sim., quae a summa quadam deducitur (cf. IB2c)**: VLP. dig. 33, 4, 1, 13 quod lex Falcidia -it, in ... iudicio maritum praecepturum esse. PANEG. 5, 11, 3 plus ... in eo consecutus es, quod roborasti, quam -isti in eo, quod resististi (*respic. vectigalia ut*: COD. Theod. 11, 28, 13 eum professionis modum, qui -sus est, de chartis publicis, iubemus auferri [nisi iungens locum ad I trahas]. cf. p. 323, 46). **3 -untur varia**: SEN. Med. 296 (*loq. Creo et Medea*) unus parando dabitur exilio dies. :: nimis est, -as aliquid ex isto, licet (et ex hoc a. abscondas var. l.). STAT. Theb. 11, 749 non ... omnia rector Creo supplicis indulget lacrimis partemque -it muneris. PS. APVL. herm. 14 p. 281 (*respic. syllogismi non valentes*) duae coniugationes -antur (rurid- var. l.). PORPH. Hor. sat. 1, 2, 113 inutilia ... ab utilibus ... -ere ac separare. HIL. trin. 7, 29 unde, sc. ex lumine, lumen non -sum (recess- var. l.) est, sed cum unitate substantiae naturalis exivit. RVFIN. Greg. Naz. orat. 6, 7, 1 quae regula vitae hominum adposita ..., quod ... curvum est et superfluum, -at et resecet, (*Migne gr. 35, 975^B περιχόπτει ... τὸ περιττὸν*). al.

III pro obi. est id, quod inciditur (sc. sensu proprio): **A ita, ut pars quadam abscondatur (sc. -itur collum hominis, ita ut caput abscondatur; cf. p. 323, 65sq.)**: LVCAN. 8, 607 Ptolomaeus gladio tibi colla -it, Pompei, ... tuo. 9, 214 cervice -sa (SIL. 13, 372 -sa ... fortissima cervix. DRAC. laud. dei 3, 506 CORIPP. Ioh. 6, 186). **B vario modo (evanida vi praeverbii)**: -untur res: PALLAD. 12, 15, 1 arborea, quae caedentur, usque ad medullam securibus -sas aliquamdiu stare patiens (cf. Cet. Fav. 12, 1 circumcissae). HEGES. 4, 18 p. 271, 4 (nisi ad IA2) haerere sibi fertur bitumen, ut ferro hautquaquam ... -atur. -untur animantes vel partes corporis: CHIRON 996 -es venam de media auricula, ita sanum fiet
75

iumentum. PRVD. perist. 10, 10 vox veritatis testis exstingui nequit, nec si -sis palpitet meatibus (sc. *faucibus*). PS. APVL. herb. 56 adn. 9 ₁ si -as, ipsum *pecus* ..., sine splene invenitur (₁ *ita legit Rabbow*, sipecidas *Howald-Sigerist*).

p. p. p. **recisus**, -a, -um pro *adi*. (exempla pauca certiora; *huc vergit e. g. p. 323, 30; neutr. pro subst. v. p. 322, 22*). compar. l. 20 (opp. longius); *superl. non legitur*.

1 *i. q. formam habens eius, cui pars abscisa esse videtur*: -um est ancile: OV. fast. 3, 377 Numa id ... *scutum* 'a.' vocat, quod ab omni parte -um est ... et angulus omnis abest. PAVL. FEST. p. 131 a. ideo sic est appellatum, quia ex utroque latere erat -um, ut summum infimumque eius latius medio pateret. -us est vultus hominis: PAVL. FEST. p. 43 cilo ..., cui frons est eminentior ac dextra sinistraque velut -a videtur.

2 *i. q. minutus, brevis*: de corporeis: PAVL. FEST. p. 45 caespes est ... frutex -us et truncus. de scriptis (*huc vergit p. 323, 30*): VELL. 2, 89, 1 quae magnificentia triumphorum fuerit, ... ne[dum] in operis [si]quidem iusti materia, nedum huius tam -i digne exprimi potest. de tempore: EPIST. imp. Hadr. dig. 47, 21, 2 *personae splendiores* possunt in tempus, ut cuiusque patitur aetas, relegari, id est si iuvenior, in longius, si senior, -ius. 3 *i. q. retro incisus*: PHYSIOGN. 48 cum ... ultra modum -um os ac reductum est, voracem ... indicat, ita enim et maris beluae sunt (cf. gr. I 373, 9 ἡ ... ἐπὶ πολλὴ ἀνατομὴ στόματος).

deriv.: *recisamen*, *recisamentum*, *recisio*, *recisura*, 2. *recisus* (-ūs).

recidu- v. *recidiv-*.

Rey.

recio, -ēre. a re- et *ciere*. [apud DRAC. laud. dei 1, 533 -cītus (cf. e. g. accītus [acci(e)o], concītus vol. IV 36, 30, excītus vol. V 2, 1245, 62sq.; reatus trad.) et 3, 274 -cīvīt (sic unus cod.; -scivīt, -tibit cett., requirit vel petivīt *Arévalo*) conī. vel probavit *Vollmer* in *schedis nostris*, in *edd. suas non recepit*.]

i. q. retro, ad locum prius occupatum ciere, vocare: STAT. Theb. 4, 550 *Manto vates* carmen ... serit, quo dissipat umbras, quo ₁-et, sparsas (₁ *codd. pauci, edd. rec.*; regit et, regat et *al. cett.*).

[**recimus** NOT. Tir. 91, 17 (cod. K. *al. ante corr.*; *recinus unus cod.*).

vix sanum; post corr. racimus cod. K. racemus alii; de rechamus cogitavit Kopp, de ricinus Heraeus, Arch. Lat. Lex. 12, 1902, 59.]

rēcīna v. *regina*.

recināculum v. *retin-*.

Bl.

recingo, -nxī, -cīnctum, -ere. a re- et *cingere*. NOT. Tir. 97, 44sq. -it. -xit. -tum. [in *falsa var. l. pro soluta* OV. am. 3, 1, 51. 3, 7, 81.]

1 *ferē i. q. solve*, sc. effectus *cingendi tollitur* (*praevalēt pass.*):

a -itur id, quod *cingit vel velat*: **a** in ritu *sim.* (cf. l. 56): VERG. Aen. 4, 518 (*inde* HOS. GETA Med. 326) *Dido* altaria iuxta unum exuta pedem vinculis in veste -ta testatur moritura deos ([SERV. quia ... in sacris nihil solet esse religatum. SERV. auct. non 'sublata', sed 'summissa'; nam sic est dictum '-ta' ut 'resoluta', ut 'remissa']. OV. met. 7, 182 *Medea* v. induta -tas [relictas *codd. plerique*]. PRVD. cath. 7, 151. cf. l. 52). OV. met. 1, 398 (382 *velate* caput cinctasque resolvite vestes) velant ... caput tunicasque -unt (cf. l. 49sq.). **β** *alio contextu*: OV. am. 1, 5, 9 ecce *Corinna* venit tunica velata -ta (ars 1, 529 ut ... erat e somno *Ariadna*, t. velata -ta, nuda pedem *eqs.* fast. 3, 645. cf. l. 47). epist. 2, 116 *tibi* mea virginitas ... libata est ..., castaque fallaci zona -ta manu. VAL. FL. 8, 115 veste -ta labitur ardenti *Thaumantias* obvia *Phoebō* (PRVD. perist. 10, 236. cf. l. 43sq.).

b -itur is, qui (*id, quod*) *cingitur*: **a** homo: *sine additamentis*: OV. met. 5, 593 -or ... nudaque mergor aquis. PLIN. nat. 17, 266 contra urucas ambiri arbores singulas a muliere incitati mensis, nudis pedibus, -ta (cf. *aa*). *accedit acc. vestis sim.*: OV. met. 4, 511 (cf. 483 *Tisiphone* torto ... *incipitur angue*) ad ... regna redit *Ditis* sumptumque -itur anguem. STAT. silv. 1, 4, 75 *non* in otia pacis permissum laxare animos ferrumque -i (ret- *cod.*). MEROB. carm. 4, 31 *Roma* ... nudi lateris -ta vestem ... nutricem tibi praebuit papillam. *accedit abl. vestis*: PRVD. c. Symm. 2, 37 *Victoria* nudo suspensa pede strophioque -ta.

?**β** *crines*: RVT. NAM. 1, 116 erige crinales lauros seniumque sacraei verticis in virides, *Roma*, -e comas (ref- *Heinsius*, ret- *Dobhofer*; sed fort. in fine, qui vix actioni congruit, agnoscas brevitate poeticam pro 'solvatur et viridis fiat canities'; sunt, qui ad 2 trahant).

2 *ferē i. q. cingere; pro obi. est*: **a** homo; *vis praeverbii*: **a** ad *resumptionem officii spectat*: AMM. 26, 5, 3 *Serenianus* olim sacramento digressus -tus est. 31, 12, 1 *Traianus* -tus (pro- *cod.*) est, paulo ante magister armorum. **β** *evanida est*: CYPR. GALL. iud. 169 ancipiti gladio furtim (sub veste -tus) (subvertere cinctus *trad.*; cf. *Vulg. iud. 3, 16* accinctus est eo gladio subter sagum).

b locus, qui iterum munitur: PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 1, 171 p. 608 *Alexandrium* ₁-ere muro ₁ temptabat (₁ gr. ἀνατεχνίζεω).

rēcīniātus v. *riciniatus*.

1. **rēcīnium** v. *ricinium*. Holmes.

2. **recinium**, -ī n. [a **recēnare*, sc. pro **recēnium* (cf. ante-, domi-cēnium); forma -cin- *pronuntiationem vulgarem exhibet. Mei*.]

[*conferri possunt: pedem. occ. ar(θ)sinūn* (*Lessico etim. ital. XIII 822*), *francog. or. r̄sāñō, r̄siñō* 'vespertina cenula'; *francog. occ. r̄cīne* et *var. dial. 'altera cena'*. cf. *M.-L. 7119. Wartburg II 578sq. Schd.-Cr.*]

i. q. cena iterata, cibus post cenam sumptus (*translate; respic. cibus spiritalis*): VITA Caes. Arel. 2, 33 (v. *Bona, comm. 2002, 398sq. et cf. e. g. 2, 32* quod ad mensam lectum fuerat ..., repetebat *Caesarius*) illud dulcissimum et sanctissimum -um (*reticin-* ed. 1613) quis verbis unquam valeat explicare? *ibid.* (*loq. Caesarius*) quia cenam expeditimus, -um (*reticin-* ed. 1613) nullum facturi sumus? Bl.

recino (*recano*), -ere. a re- et *canere* (cf. PRISC. gramm. II 438, 11). *scripturam* *recc-* *cod. medii aevi agnoscunt edd.* APVL. met. 5, 25, 3. *forma* -can- PLIN. nat. ter et var. lect. l. 52; *ceterum falso trad. pro praecanere* COLLECT. Arian. serm. 5, 2. GLOSS. -unt: cantant vel cantanti respondent. [*confunditur in codd. maxime c. retinere* HOR. carm. 1, 12, 3 STAT. Theb. 6, 923 PAVL. NOL. carm. 22, 160. *al. (restit. LAVS Pis. 69; e conī. dub. AMM. 29, 1, 31); in falsa var. l. pro retinnire* CIC. Brut. 171.]

significatur actio canendi (*praeverbium spectat saepe ad iterationem vel responsum sim., ad retractationem sim. sub lay, 2c*): 1 *transitive*:

a c. acc. (*e contextu suppl. l. 45sq.*); *pro obi. est*: **a** *res cantu relata*: VARRO Men. 150 *galli eam deam* gallantes vario -bant studio. rust. 3, 17, 1 *coepti* sunt a *praecone* -i[*]*, quem quaeque tribus fecerit *aedilem*. HOR. carm. 1, 12, 3 cuius -et *iocosa nomen imago?* (cf. l. 36). 3, 28, 11 nos cantabimus *invicem Neptunum* ..., tu curva -es *lyra Latonam* (SCHOL. iterum cantabis, idest alternatim cantabimus). epist. 1, 1, 55 haec *Ianus* ... *prodocat*, haec -unt *iuvenes* dictata *senesque* ([PORPH. -unt: ad-sentiuntur, et quasi respondent]. cf. PHOC. carm. de Verg. 11 *aperta* quicquid veritas prodit, -is, *Clio*, per aevum *simplice lingua*). STAT. Theb. 6, 923 *Adrastus* iubet *generum* ... *ingenti voce citari victorem*: *dirae* -bant *omina Parcae* (*retin-* var. l.; *locus obscurus est*). PRVD. cath. 3, 34 *data* munera si -at *anima* artificem *modulata suum*. PAVL. NOL. carm. 22, 160 *carmina* dominum *rum* -entia *Christum*. RVRIC. epist. 2, 19 p. 404, 8 (vers.) me semper -at tuum *labellum*. HYMN. Hisp. 163, 2. **β** *opus canendo effectum*: APVL. met. 5, 25, 3 *Pan* ... *complexus Echo* montanam *deam* eamque *voculas omnimodas edocens* -ere (cf. l. 24). TER. MAVR. 2916 *Flaccus* varie suis *epodis* ... unum *metrum* -ens *dato priori* (cf. b). AVSON. 10, 27 (186 S.), 2 *amita* ..., cui *brevia mel(e)a* *modifica* -o. FAV. EVL. 24, 4 (*respic. cordae sec. numeros certos temperatae*) *duodecim et novem* -unt ... *symphoniam*, quae *diatessaron* appellatur. PRVD. c. Symm. 1, 63 *Iuppiter* *blandos* ... *susurros* in *morem* -ens *suave immorientis oloris*. PAVL. NOL. carm. 26, 269 *aeternos pueris* -entibus *hymnos*. ALC. AVIT. carm. 6, 6 *alternos* -ens ... *psalmos*.

γ *animans revocatus, retentus* (fort. *ad-das l. 57*): PLIN. nat. 10, 102 ut *perdix*, cum sensit *feminam aucupis* *accidentem ad marem*, -at *revocetque*. QVEROL. p. 48, 21 *ego* istaec non *pertulissem*, si -enti ac *momenti credidissem* *graculae*.

b c. dat. (*respicitur responsum metricum, cf. l. 37*): PORPH. Hor. epod. pr. liber hic *epodon* *inscribitur*, scilicet quod ita *versus* in eo *ordinati* sunt, ut *singulis* quibusque *clausulae* *suae* -ant ([*sec- trad., restit. sec. SCHOL. Hor.]. sim. ISID. orig. 1, 39, 23*).

2 *intransitive; vis praeverbii*: **a** *obscura est*: CVLEX 13 *Phoebus* erit *nostris princeps* et *carminis auctor* et -ente *lyra fautor* (-*can-* var. l., ut 72 *calamo* ... -ente *palustri*). PAVL. NOL. carm. 27, 500 *ingredere* haec *psalmis* -ens, *antistes*, et *hymnis*. MART. CAP. 9, 905 *melodiae* *ultra cuncta rerum oblectamina* -entes. 9, 912 (vers.) *Iuppiter*, bis *plenum omnisona* cui -unt *mela*. **b** *spectat ad iterationem vel responsum*: ?*saepius canitur*: HOR. carm. 3, 27, 1 *impios* *parrae* -entis *omen ducat* (SCHOL. Hor. gloss. Γ *recantantis nisi alay*). *dictis ap-* *probatur*: LAVS Pis. 69 *qua luce* tu -ente *senatu* ... *Caesareum grato* *cecini* *pectore numen* (*retin-* trad., *retic-* *pars edd.*). *rursus canitur*, sc. *cantus magicus cantu repellitur*: PLIN. nat. 28, 19 non *pauci credunt* *incantamentis rumpi* ... *serpentes*, *ipsas* -ere (*recantari edd. olim*). 29, 69 *prodest*, si quis *ipsam eam viperam* in *vapore baculo* *sustineat* - aiunt enim -ere (*praecanere trad.*). **c** *spectat ad retractationem, sc. cantu olim dicta abdicuntur* (cf. *παλινοδέω*): APVL. Socr. 19 p. 164 *increditu* *indignatum Amorem* -endo *placare* (cf. *Plat. Phaedr. 243^b τὴν παλινοδέω*). Holmes.

1. **recinus** v. 1. *ricinus*.

2. **rēcīnus** v. *ricinium*.

recio v. *regio*.

reciper- v. *recuper-*.

[**recipientia**, -ae f. *vix agnoscendum est* PS. AVG. or. trin. l. 36 *nos boni malive* ₁-a) *accessus decessusve* non *magnopere* *postulantes* (₁ *evenientes cod. unus, recipiendi Morin*).] Bl.

***recipio**, -cēpi, -ceptum, -ere. a re- et *capere*. *scribitur* -cap- *in stirpe praes*. IREN. 3, 15, 1 (*cod. C*); *saepē confunduntur in codd. medii aevi e et i litterae, ita ut in stirpe praes. scribatur* -cep- e. g. FRG. Mur.

[Schrickx]

66 IORD. Rom. 172 LEX Burg. Rom. 27, 1, in stirpe perf. -cip- e. g. VET. LAT. Matth. 10, 14 (cod. 13). FRG. Mur. 82 HIST. Apoll. rec. A 371. 20; litt. graecis p. 340, 4. abbreviatur r: PROB. litt. sing. 6, 30 (recte) (recipitur) (in formula iuris consultorum, cf. e. g. p. 336, 9. 22). CIL VIII 9259 h(onore) r(ecepto) i(mpensam) monumenti r(emisit) (siquidem compendia recte soluta sunt; item 9395. XI 6505 INSCR. Année Épigr. 1902 n. 15. cf. p. 342, 39 et h. accepto vol. VII 1, 550, 65sq.); rec: CIL VI 27132a p. 339, 1. INSCR. numm. imp. Gallien. V 1 p. 135 n. 60 ob libertat(em) rec(eptam); rece: INSCR. numm. imp. Aug. I² p. 83 n. 518 Arme(nia) rece(pta). al.; recept: *ibid.* n. 523 signis Parthic(is) recept(is). al. NOT. Tir. 10, 64 -it. 10, 75 -epit. de formis: fut. -cipie testatur FEST. p. 286 -ie apud CATONEM (inc. libr. frg. 56) pro -am (cf. Churchill, *Am. Journ. Phil.* 121, 2000, 282sq.); fut. -epso CATVLL. 44, 19 (cf. *occepso sim. vol. IX 2, 355, 15sq.*). de mensura: rē- e. g. CYPR. GALL. exod. 830, -cēp- in stirpe perf. MAR. VICTOR. aleth. 1, 382 (-cip- cod.). de notione (v. p. 305, 41sq. 328, 15sq. 333, 8. 336, 29sq. 337, 6. 346, 15sq.): NON. p. 383, 29sq. -ere: promittere, polliceri (*affert p. 347, 26*) ...; (383, 32) -ere: extinguere, prosternere (*affert p. 335, 52, vix recte*) ...; (383, 35) -ere dictum est datum accipere; -ere: accipere (*affert CIC. off. 3, 48 et VARRONEM p. 339, 41*) ...; (384, 3) -ere: revocare (*affert p. 333, 3. 337, 29. 338, 24*) ...; (384, 12) -ere: exceptum facere (*affert p. 335, 71*). legitur inde a PLAVTO, ENN., TER., CATONE per totam latinitatem. [It. ricevere, ræt. centr. recève, francog. recevoir, prov. recebre, cat. rebre, hisp. recibir, port. receber; abrut. rǎčǎpi 'aquis absorbere' (de terra; cf. p. 342, 49). cf. M.-I. 7120 et Faré, *Postille. Battisti-Alessio V 3248. Cortelazzo-Zolli² 1362sq. Kramer V 483sq. Wartburg X 145sq. Coromines VII 156sq. Corominas-Pascual II 165. Machado³ V 50. Schd.-Cr.] [confunditur in codd. saepissime cum aliis verbis (quorum exempla paucissima infra attulimus, ubi -ere legendum vid.): cum capere CIC. de orat. 2, 273 LIV. 36, 13, 4. al.; cum eiusdem verbi compositis e. g. accipere RHET. Her. 2, 1, 1 LIV. 32, 11, 8. al., per- SEN. nat. 3, 11, 5 PLIN. nat. 35, 56. al., prae- vol. X 2, 441, 53sq.; cum verbis a reincipientibus e. g. recuperare CIC. Phil. 4, 7 Lael. 26. al. (v. etiam p. 329, 62), reicere CAES. civ. 3, 27, 1 SEN. epist. 50, 9. al., reperire OV. fast. 3, 846 PLIN. nat. 34, 32. al., respicere CYPR. domin. orat. 23 RVFIN. Greg. Naz. orat. 3, 18, 4. al. contextu manco: POMPON. Atell. 9 cum nemo, qui a te -at, reperibitur.]*

exempla sic digerenda esse putavimus:

CAPVT PRIVS: vigente vi praeverbii q. e. rursus vel retro:

I fere i. q. rursus accipere, recuperare; respicitur restitutio:

A eiusdem (rei): 1 -untur, qui (quae) in possessionem, societatem sim. revertuntur, sc. animantes p. 328, 29, res p. 329, 42, loca p. 331, 26. 2 se -unt, qui animum, vires sim. rursus adquirent: p. 331, 65.

B unius rei pro altera: p. 331, 75 (usu biblico vel christ. sine obi. p. 332, 46; -untur male vel bene facta p. 332, 58).

II i. q. retro ducere, removere: A se ipsum: p. 333, 1 (reflexive p. 333, 7, sine obi. p. 334, 52, -ere gressum, corpus p. 335, 10, medio-pass. p. 335, 13). B alios vel alia: p. 335, 17 (speciatim -untur, quae ex corpore extrahuntur sim. p. 335, 50).

III technice in serm. iuris i. q. reservare, retinere: p. 335, 64.

CAPVT ALTERVM: evanida vi praeverbii fere i. q. accipere, admittere:

I cum respectu motus localis: A -untur animantes: p. 336, 38 (-it locus p. 338, 50, tempus p. 339, 14; speciatim -untur mortui in caelum, ad deos sim. p. 339, 16, amatores p. 340, 18, hostes vel bestiae ad pugnam p. 340, 37, dei in mentem vatis sim. p. 340, 43, rei sim. in carcerem p. 340, 48). B -untur res: p. 340, 58 (quas -unt animantes p. 340, 59, aliae res p. 342, 45). C act. intrans. pro pass.: p. 343, 38.

II sine respectu motus localis; pro obi. sunt:

A animantes: p. 343, 50.

B res variae: 1 de quibus suscipitur obligatio sim.: p. 346, 13. 2 cetera exempla: p. 348, 9 (c. colore sentiendi, intellegendi p. 348, 12, credendi, probandi sim. p. 348, 26, sustinendi vel permittendi p. 348, 69, mera notione accipiendi p. 349, 36; speciatim respic. varia in serm. iuris p. 350, 28, scripta vel dicta p. 351, 4, signa zodiaci p. 351, 74).

C loca: p. 352, 5.

p. p. receptus, -a, -um pro adi. vel subst.: p. 352, 46.

praemonenda quaedam: pro obi. est pron. refl. p. 329, 19, 331, 65sq. 333, 7sq. 338, 8, inf. p. 336, 19, 348, 9, acc. c. inf. p. 347, 23sq. 52sq. 348, 9, enunt. secund. e. g. p. 347, 38, 348, 10sq. 62. 67; adhibetur absolute e. g. p. 332, 46sq. 342, 24; pass. impers. p. 336, 18. accedit praedic. ad subi. p. 333, 6, ad obi. e. g. p. 329, 15sq. 344, 60sq. 345, 70 (gerund. saepius in cap. altero, v. p. 339, 3. 342, 4. 344, 70sq. 346, 54sq.

349, 18. 350, 11). saepissime indicatur, quo, unde, qua via quis vel quid -atur; nota addi ad se, in se sim. p. 335, 23sq. 338, 21sq. 67. 342, 46. 346, 22. 349, 28sq. al. synonyma et iuxta posita v. p. 335, 69sq. 336, 32sq. 346, 23sq., opposita v. l. 17sq. p. 333, 5sq. 335, 18sq. 336, 34sq. graece respondent maxime δέχεσθαι (e. g. l. 61. p. 346, 69. 349, 64) et λαμβάνειν (e. g. p. 332, 66. 346, 4) et eorum composita, e. g. εἰσδέχεσθαι p. 338, 48. al., ἐπι- p. 347, 46. 349, 35, παρα- p. 345, 3. 22 (cf. p. 348, 17), ἀναλαμβάνειν p. 339, 72. 340, 10sq. 346, 73. al., ἀπο- p. 329, 23. 332, 25. al., παρα- p. 345, 10. 346, 1; ceterum e. g. κομίζεσθαι p. 330, 19. 332, 74. al., ἀναβλέπειν (visum -ere) p. 330, 56, ξενοδοχεῖν (hospitio -ere) VET. LAT. I Tim. 5, 10 (cod. 75. al.).

CAPVT PRIVS: vigente vi praeverbii q. e. rursus vel retro (accedit rursus [rursum] p. 329, 75. 330, 4. 333, 12. 54. 334, 54. 335, 24. 42 et saepius, denuo l. 62. p. 333, 19. al., retro p. 335, 36. 53): I fere i. q. rursus accipere, recuperare. de notione: GLOSS. -tus: reversus, regressus. -endas: recuperandas. GLOSS.¹ I Ansil. RE 70sq. -epi: iterum quod amiseram accepi. -ta: resum(p)ta. denuo accepta. opp. e. g. dare p. 329, 50. 69. 332, 27. al. (mutuum dare p. 330, 12. 20. al.; cf. perdere p. 331, 32, tradere p. 329, 71), mittere l. 36. p. 329, 28. 68. al. (cf. amittere l. 50. al., committere p. 330, 17), abicere p. 329, 38 (cf. deicere p. 329, 34, eicere p. 329, 31).

A respicitur restitutio eiusdem (rei), sc. pro obi. sunt ea, quae antea dimissa, amissa, data sim. sunt (se -ere, i. vires sim., sub 2; non significatur actio iterata capiendi, nisi forte p. 329, 52. 70 [cf. explic. l. 43]; huc certiora tantum traximus, cetera v. in cap. altero). I -untur, qui (quae) in possessionem, potestatem, societatem sim. alterius (rei) revertuntur (saepe simul ad locum; saepe -untur, qui pericula, captivitatem sim. passi sunt, ita ut vox vergat in notionem servandi, in tutum restituendi [cf. explic. l. 40. 53. al.]): a -untur animantes (cineres hominis l. 41): a generatim: ① varia exempla (selecta inde a SEN. rhet.): PLAVT. Capt. 103 (loq. parasitus) ni pater illum filium captivum -it, nihil est (quo me -am, (ad ILAI). CAES. civ. 3, 1, 5 Caesar staturat ... prius hos damnatos iudicio populi debere restitui, quam suo beneficio videri -tos (antea: in integrum restituit). BELL. Alex. 44, 5 praesidium ... nostrum oppugnatum -epit. NEP. Them. 7, 6 si Lacedaemonii suos legatos -ere vellent, quos Athenas miserant, se (i. Themistoclem) remitterent, (aliter illos numquam in patriam essent -turi, (del. Gemss). VERG. Aen. 1, 553 si nobis datur Italiam sociis et rege -to tendere (fort. huc spectat GLOSS.¹ I Ansil. RE 82 a periculis liberato). 1, 583 omnia tuta vides, Aeneas, classem sociosque -tos (SERV. auct. de maris periculo liberatos, ut '...' [v. p. 329, 64] ... vel a Didone). 5, 80 (loq. Aeneas) salvete, -ti nequiquam cineres patris ([inde, ut vid., CE 1956, 1]. explicant SERV. 'c.' pro ipso patre posuit, ac si diceret, 'salve pater de Troia liberate sine causa'; ... alii dicunt [vix recte] -ti iterum c.' semel ex Troia, semel a Diomede. CLAVD. DON. p. 436, 8 effossi et iterum ... conditi. GLOSS.¹ I Ansil. RE 100 liberati). 9, 262 illo patre ... -to (cf. 257 genitore reducto). HOR. carm. 2, 7, 27 -to dulce mihi furere est amico, 4, 2, 47 canam -to Caesare felix. OV. epist. 16, 91 nato post tempora longa -to. met. 5, 572 Ceres natā secura -tā. al. EPICED. Drusi 327 Drusum speras ... -tum. LIV. 22, 23, 6 quae pars plus captivorum -ret quam daret. 41, 23, 4 qui ... -turi essent amissa mancipia. al. SEN. contr. 9, 3 leg. (= QVINT. inst. 7, 1, 14) expositum qui agnoverit, solutis alimentis -at (item de filio exposito: 9, 3, 11sq. 10, 4, 1 QVINT. inst. 9, 2, 89. al.). STAT. Theb. 8, 637 multo sudore -tus fertur Atys (SCHOL. ab hostibus liberatus). PLIN. epist. 9, 22, 3 post aegritudinem amici tandem illum, tandem me, -epi (ad p. 331, 65). CE 809 (saec. II in.) mater terra genuit mater(que) -epit. et saepe.

② indicatur, quo vel ubi quis -atur: ① ad personam vel locum (simul ad affectum l. 69; in imag. l. 71): PLAVT. Amph. 892 (loq. Iuppiter) si me illam Alcumenam amantem ad sese studeam -ere (i. si id studeam, ut illa me -at; cf. p. 340, 18sq.). CIC. Tim. 41 animantes, quos vos dei et vivos alatis et consumptos sinu -atis (gr. 41^D πάλιν δέχεσθαι). BELL. Hisp. 35, 4 fautor Pompeianorum rursus Hispalim oppidum denuo noctu per murum -itur. NEP. Them. 7, 6 in patriam (v. l. 37). OV. rem. 474 patriā est illa Chryseis -ta domo. LIV. 4, 15, 3 propter pactionem ... -endorum in urbem regum. 45, 11, 2 Ptolemaeus ... posse se -i Alexandreae ... ratus (de eodem -endo: 45, 11, 7 Alexandream -itur [cf. 8 reducendi eius causa]). MANIL. 4, 57 ille Caesar ... caelo genitus caeloque -tus. FEST. p. 218 postliminium -tum (v. vol. X 2, 234, 82; cf. infra p. 329, 75). PLIN. epist. 9, 24, 1 libertum aliquando tibi carum ... in domum, in animum -isti. CYPR. epist. 71, 2, 2 (in imag.) ut ... hanc ovem ... errabundam in ovile suum pastor -at (spectat ad Matth. 18, 12; agitur de haereticis, cf. β). al. ② ad statum vel conditionem: CIC. Rab. Post. 19 quem ... ex tantis inimicitiiis -tum in gratiam. PAVL. sent. 2, 25, 1 pater ab hostibus captus desinit habere filios in potestate; postliminio reversus tam filios quam omnia sui iuris in potestatem -it (COD. Iust. 9, 51, 9 [a.

284/92] liberos). INTERPR. cod. Theod. 9, 43, 1 *pater filium in ius suum ... -et. al.*

③ *indicatur, unde quis -atur (ex loco p. 328, 44): a periculis, malis sim.*: CIC. Rab. Post. 19 ex ... inimicitii (v. p. 328, 73). CIRIS 517 infelix virgo nequiquam ⟨a⟩ morte -ta (VAL. FL. 7, 285 hoc saeva corpus meum de m. -tum). LIV. 30, 19, 7 *quibusdam* ex servitute ... -tis, qui ... a Boiis capti fuerant. perioch. 72, 4 Servius Galba a Lucanis comprehensus ... ⟨e⟩ captivitate -tus est (CIL III 12455 [a. 238; si recte restit.] (-tus) ex c.). PANEG. 2, 7, 4 (in imag.) *luxoriosos naufragos* ... ab illis, quibus mersabant, erroribus aegre aetas -epit. *ab hominibus (fere hostibus, in-* festis; adde p. 328, 44): VERG. Aen. 6, 111 (loq. Aeneas) *patrem* eripui his umeris medioque ex hoste -epi ([SERV. liberavi]). LIV. 38, 55, 2 ex hostibus). SEN. contr. 1, 7, 1 a piratis (v. l. 26). VAL. MAX. 4, 8, 1 captivos ab Hannibale.

④ *ad obi. accedit praedic. indicans, qualis, qua condicione, quo statu sim. quis -atur*: PANEG. in Mess. 210 quaecumque hominem me longa -erit aetas (i. cum homo iterum natus ero; redegerit al. con.). OV. met. 13, 959 (loq. Glaucus deus factus) quae mens postquam rediit, alium me corpore toto, ac fueram nuper, neque eundem mente -epi. EPICED. Drusi 309 infelix mater filii mortui -is non quem promiserat ipse (i. victorem), nec qui missus erat, nec tuōs ille redit. LIV. 44, 44, 3 -to sospite filio (cf. aliquem salvum -ere: VELL. 2, 104, 4. VET. LAT. Luc. 15, 27 [cod. 4 et VVLG., sim. al.; gr. ἀπέλαβεν, Hier. epist. 21, 31. al. incolumem]). CIL XII 4335 (saec. I in.?) *quidam* votum posuit, quod fidecommissum Phoebum liberum(m) -epit (i. filium suum? v. Mommsen ad l.). SEN. contr. 1, 7, 1 talem, i. incolumem, me dimittite, qualem a piratis -istis (cf. VAL. FL. 3, 329 [uxor ad virum mortuum] te ... heu talem ... -epi). VELL. 2, 5, 3 *dux*, quem moriturum miserat militem, victorem -epit. al.

β *speciatim apud Christ. -untur peccatores, haeretici (sc. in ecclesiam, in communionem sim.; cf. p. 328, 71)*: CYPR. epist. 4, 4, 1 ut virgines, quae cum viris habitaverint, eiciantur nec in ecclesiam postmodum tales facile -antur (59, 15, 1 -i et admitti ad e. [antea: ad e. regressuri]. CANON. Arel. 17. al.; cf. p. 344, 38sq.). HIL. coll. antiar. p. 129, 5 qui ante fuerant defecti, non solum -ti sunt, sed etiam ad clericalem dignitatem promoti. HIER. epist. 21, 3, 3 Christianos ... -i paenitentes. SVLP. SEV. Mart. 22, 3 cur intra monasterium aliquos fratres haereticos ... conversos postea -isset (VITAE patr. Iurens. 89 iterum ... se monasterio -i ... exorat). CONC. Taur. a. 398 p. 58 l. 90 ut nemo abiectum -at in communionem (STAT. eccl. ant. p. 169, 48 ad c., non ad clerum. CONC. Arel. a. 554 p. 171 l. 27 in officio vel c. al.). REG. eccl. Carth. l. 641 quos ... damnaverant, in suis honoribus denuo -erunt. et saepius.

β -untur res: α quae in possessionem redeunt, quibus quis (quid) rursus utitur, fruitur sim. (indicatur quo quid -atur p. 330, 2, unde e. g. l. 67, p. 330, 21. 44. 46. 49sq. 331, 13. 22; ad obi. accedit praedic. l. 56. 58. p. 330, 60; obi. suppl. e. g. l. 72. p. 330, 8); pro obi. sunt vel intelleguntur: ① *varia corporea vel cuiuslibet generis (sc. antea amissa, aliis praestita vel mutua data sim.; -unt fere animantes eorumve coetus, sed ventus l. 74; exempla selecta inde a LIV.)*: PLAVT. Curc. 464 (loq. choragus) ornamenta, quae locavi, metuo, ut possim -ere. CIC. phil. frg. I 10 (Colum. 12, 3, 4) ut vilica ... adnotaret, quid et quando et cui dedisset, et, cum -isset, ut quidque suo loco reponeret (cf. Xen. oec. 9, 10 ἀπολαμβάνουσαν). CATVLL. 44, 19 si nefaria scripta Sesti -epso (i. legenda denuo sumptero). VARRO ling. 6, 79 ipsum 'quaerere' ab eo derivatum est, quod quae res ut -retur, datur opera (LIV. 3, 63, 4 non sciorum ... r., sed sus Romanus ... amissas -it. 10, 20, 15. al.; accedit praedic.: INTERPR. cod. Theod. 9, 43, 1 ut ... pater r. filiorum regenerand ... -at). BELL. Afr. 97, 3 Leptitanos, quorum ... bona Iuba diriperat et ad senatum questi ... sua -erant eqs. (LIV. 41, 4, 4 integra ... s. omnia ... -erunt. QVINT. decl. 355, 4. al.; cf. SALL. or. Macri 7 si vostra -eritis). SALL. hist. frg. 2, 31 -tis plerisque signis militaribus (INSCR. numm. imp. Aug. I² p. 44 n. 41 s. -tis [sim. p. 83 n. 522 s. Parthis -tis. al.]). R. GEST. div. Aug. 29 s. militaria ... am(issa) ... re(cepi) ex Hispania eqs. [re(cipe)ravi alii, fort. recte; gr. ἀπέλαβον]. OV. fast. 5, 590. LIV. 9, 15, 7 -tis omnibus s. armisque amissis. al.). VERG. Aen. 1, 178 fruges ... -tas (sc. e navibus tempestate iactatis; explicant SERV. auct. liberatas de periculo vel ex insperato salvas. GLOSS.¹ I Ansil. RE 111 naufragio liberatas). 7, 244 (Ilioneus Latino) Aeneas dat tibi ... munera, reliquias Troia ex ardente -tas. 9, 458 multo phaleras sudore -tas. OV. am. 3, 14, 31 cur totiens video mitti -ique tabellas? (nisi ad p. 332, 27sq. ut: ars 1, 383 dum dat -itque t.). epist. 10, 104 fila per adductas saepe -ta manus Thesei (relecta Heinsius, fort. recte). al. LIV. 9, 11, 4 -ant arma, quae per pactionem tradiderunt (perioch. 80, 1 LVCAN. 4, 152. adde l. 63. p. 330, 49). SEN. benef. 1, 11, 1 -e, sc. quod mihi dedisti; non desidero. LVCAN. 8, 260 quo portu mittit rates -itque Selinus. VAL. FL. 2, 14 -it velumque fretumque reversus Auster. PAVL. dig. 49, 15, 19 pr. quod bello amisimus ..., hoc si rursus -amus, dicimur postliminio -ere (cf.

p. 328, 68. 331, 16. vol. X 2, 235, 44sq.). VET. LAT. act. 10, 16 (cod. 50, sim. al. et VVLG.) denuo -tum est vas in caelum (gr. ἀνελήμφθη. sim. 11, 10 [ibid.] iterum -ta omnia in c. [gr. ἀνεπαύσθη, cod. 67. al. et VVLG. -ta sunt rursus]). HIST. AVG. Prob. 15, 5 praeda omnis -ta est, capta etiam alia. et saepe.

② *pecunia*: ① *data, credita (exempla potiora; quaedam et ad cap. alterum trahere possis, cf. debitum -ere p. 341, 53sq.)*: PLAVT. Curc. 727 (leno militi) age ergo, -e (sc. argentum; cf. 723 ni argentum refers). VARRO frg. Gell. 3, 14, 2 qui ex mille nummum, quod ei debebatur, quingentos -epit (sim. l. 16 et POMPON. dig. 46, 3, 26 quantum ei debebatur, -erit. TERT. idol. 13, 5 id, quod ... tibi ... debetur). ibid. iterum. MART. 3, 41, 4 tu magnus, quod das? immo ego, quod -is (cf. I mutua quod nobis tot ... dedisti). QVINT. inst. 5, 10, 111 centum talenta et credidisse eos constat et non -isse. decl. 273, 8 num dubium est, quin ... -turus ... suum creditor fuerit? (VLP. dig. 42, 8, 6 [sec. Labeonem] eum, qui s. -at, ... hoc est eum, qui, quod sibi debetur, -erat. al.; cf. refl. meum: TERT. idol. 13, 5. VET. LAT. Matth. 25, 27 [cod. 15, sim. al. et VVLG.] oportuit ... te committere pecuniam meam nummularis et veniens ego -issem utique quod m. erat cum usura [gr. ἐκομισάμην ἄν]). al. SCAEV. dig. 44, 4, 17, 1 patri vestro dederam mutua quindecim, quae ab eo -ere non potui. VLP. dig. 17, 1, 12, 10 quo casu ... a me creditor pecuniam debitam cum usuris -turus sit. VET. LAT. Luc. 6, 34 (cod. 13, sim. al. et VVLG.) si mutuam dederitis his, a quibus speratis vos -ere (gr. λαβεῖν). al. absolute (nisi obi. intellegendum est, ut l. 8. 12; in imag. l. 27sq.): SEN. benef. 2, 17, 7 si fenerator in -endo ... moras quaerit. QVINT. decl. 273, 3 si creditor -ere a debitore non possit. SCAEV. dig. 3, 5, 8. TERT. adv. Marc. 4, 17, 7 (alludit ad l. 23) qui creator feneraverat non -turus ab humano genere. ORIG. in Matth. 14, 8 p. 293, 31 a quibus cum usuris promittit se -turus dominus (spectat ad l. 18; gr. ἐκπράττειν). ② *impensa vel amissa*: EPIST. procos. (Année Épigr. 1979 n. 596; post a. 27 a. Chr.) 18 utei Lusias, quod est positum pretium fano, -et et restituat deo fa(num) (SCAEV. dig. 4, 4, 47, 1 a ... pupillis p. cum usuris -ere. VLP. dig. 4, 2, 14, 11. PAVL. dig. 4, 4, 24, 4 fundum ... reddere et p. -ere. al.). PROC. dig. 24, 3, 60 ut impensam funeris praesentem -at (IVLIAN. dig. 7, 1, 34, 1. cf. -ere quod impendit sim.: POMPON. dig. 11, 7, 30 pr. GAIVS dig. 39, 2, 32 VLP. dig. 27, 4, 1 pr. al.). IAVOL. dig. 12, 6, 45 plus debito solutum ... recte -etur. SCAEV. dig. 10, 2, 39 pr. agere ... de -enda portione sumptuum (cf. sumptum -ere: VLP. dig. 11, 7, 14, 7 PAVL. dig. 20, 1, 29, 2. al.).

③ *facultates corporis vel mentis, salus sim. (exempla selecta inde a SEN. philos.; cf. usum refl. sub 2)*: PLAVT. Epid. 205 -am anhelitum ([-e Brix]. Merc. 601. PLIN. nat. 9, 16 pisces quosdam non a. reddere ac per vices -ere. sim. -ere animam: TER. Ad. 324; spiritum: CVRT. 6, 9, 33 s. ac vocem. 6, 11, 19. PLIN. paneg. 47, 1 [per prosopop.] ut sub te s. et sanguinem et patriam -erunt studia! APVL. met. 7, 1, 2 ex anhelitu -to s.). VERG. Aen. 10, 899 mentem ... -epit (HOR. epist. 2, 2, 104 SEN. dial. 4, 36, 5. STAT. Theb. 7, 222 m. que habitumque. LACT. inst. 6, 24, 6 quasi ab insaniam. al.). OV. met. 15, 535 quam vitam ... ope Paeonia ... -epi. fast. 4, 615 voltumque Ceres animumque -epit (LIV. 2, 51, 3 -to pristino a. al. CVRT. 4, 12, 17 pariter arma et animos. al.). indicatur, a quo statu: LIV. 2, 50, 10 spatium ... -endi ... a pavore tanto a. 21, 5, 16 ⟨a⟩ tanto pavore [ex t. var. l., in t. Conway]. 44, 10, 1 ⟨a⟩ pavore. SEN. dial. 11, 4, 1 ab inanibus solaciis atque ... libidine dolendi. 12, 19, 7 a luctu). CELS. 4, 32, 2 ut aeger mature vires sus -at (SEN. dial. 9, 17, 5 animi v. -ent paulum resoluti. al.). 6, 6, 37^b nonnulli ... lumen oculorum -erunt (HIL. trin. 2, 12. al.; cf. p. 335, 48 et -ere visum: SEN. epist. 94, 19 PLIN. nat. 29, 130. VET. LAT. Tob. 14, 3 [cod. 62] v. luminis [recc. gr. 14, 2 ἀνέβλεψεν sim., VVLG. oculorum lumen amisit, ... -epit]. VVLG. Tob. 11, 15. al.). QVINT. decl. 289, 6 -tam sanitatem ([Shackleton Bailey, -tā s. iam Winterbottom; praetera sanitate sim. trad.]). FIRM. err. 16, 5 VVLG. IV reg. 5, 10. al.). PELAGON. 30, 1 posteaquam equus -erit integrum corpus (CHIRON 415 [sim. 712] c. non -et; [i. robur corporis; -et cod. Basil., -it Monac.;]] respondet Veg. mulom. 2, 122, 1 macies]). al.

④ *varia incorp.; respiciuntur*: ① *res secundae, bona fortuna sim. sive singulorum hominum sive rei publicae, civitatis (-untur fasces, i. fere imperium, l. 73)*: CIC. S. Rosc. 131 imperi ... maiestatem, quam armis -erat Sulla. Phil. 4, 7 est ... datum rei publicae Brutorum genus ... ad libertatem populi Romani vel constituendam vel -endam (fin. 2, 66 post l. -tam [i. rem publ. institutam]). SALL. or. Lep. 27 LIV. 3, 64, 7. SEN. dial. 9, 5, 1 spes ... -endae l. QVINT. inst. 7, 3, 27 decl. 329, 15. INSCR. numm. imp. Gallien. V 1 p. 143 n. 145 ob l. -tam. al.; aliter p. 349, 41). 12, 4 ut Antonius eam dignitatem per vos senatores -ret, quam per se perdidit. VERG. Aen. 6, 818 (Anchises Aeneae; agitur de regibus Roma expulsis) vis ... fascis ... videre -tos? LIV. 9, 3, 10 quibus aetatibus ... haud facile -tura vires Romana res esset. LVCAN. 5, 677 Caesar pariter tot regna, tot urbes, fortunamque suam tacta tellure -epit (]] ad ca.). al. ② *lux diei,*

solis, quam -unt: *homines:* SEN. Ag. 788 *Cassandra* iam -it diem (sc. post animi defectionem). Herc. O. 1199 (loq. *Hercules*) nunc ab inferna Styge lucem -epi. ALC. AVIT. carm. 4, 372 ut *Iona* monstro exutus est ... caelumque -epit. *loca, res:* SEN. benef. 5, 6, 5 iam -ent diem terrae (sc. post defectum solis). LVCAN. 9, 940 bis positus *Phoebe* flammis, bis luce -tā vidit harenivagum ... *Catonem* (i. duos menses). © *quaelibet* (exempla selecta post SEN. philos.): LIV. 8, 14, 7 *colonis* adscriptis speciem (antiquae frequentiae, (cf. l. 9) *Velitrae* -erunt (NERAT. dig. 41, 1, 14, 1 si modo *locus* -it pristinam litoris s.). 24, 3, 11 antiquam ... frequentiam -ere ... desertam bellis urbem (vergit ad aa). MANIL. 4, 840 signa *sidera* ... amittunt vires sumuntque -tas. SEN. nat. 3, 26, 3 *quaedam flumina e terra* revertuntur -untque et nomen et cursum, (ad l. 51). al. LVCAN. 10, 218 ante ... quam nox aestivas a sole -erit horas. PLIN. nat. 28, 82 hebetata ... specula -ere nitorem. QVINT. inst. 5, 10, 118 restitutione -isse ius (POMPON. dig. 49, 15, 14 pr. GAIVS inst. 1, 129 pristina iura. TRYPH. dig. 49, 15, 12, 5 postliminio i. suum -epit. al.). al.

β *quas aliae res rursus in se absorbent sim. (accedit in sese l. 19):*

PACVV. trag. 91 quidquid est hoc, omnia animat, format, alit, auget, creat, sepelit -itque in sese omnia omniumque idemst pater (fort. *aether*, de quo: LVCR. 5, 320 si procreat ex se omnia ... -itque perempta eqs. 5, 323 recreari debet, cum -it res). MANIL. 1, 652 (describ. *δολιζων*) qua ... mundus reddit ... aut -it fulgentia sidera ponto. SEN. nat. 3, 11, 5 postea ... quam terra cultores -erit, (ad aa; per-al. var. ll.). aquas quoque -isse. COLVM. 5, 5, 18 cum ea pars terrae exculata est, eandem vitem -it. PLIN. nat. 2, 171 oceanus omnes ceteras fundens -ensque aquas. al.

c -untur loca, regiones, situs sim. (cf. p. 352, 5sq.): α *quae rursus in possessionem, dicionem sim. accipiuntur:*

① *vi militari* (-untur loca vel post defectionem vel antea ab hostibus capta; saepius indicatur, ex cuius dicione -antur, e. g. l. 37. 39): CIC. de orat. 2, 273 (antea: Tarento amisso) cum ... Maximus id oppidum -isset (LIV. 23, 37, 12 ex Hirpinis o. tria, quae ... defecerant, vi -ta. 24, 42, 10. al.). *ibid.* numquam ... Tarentum -issem, nisi tu perdidisses (sim. de eadem re: Cato 11 [opp. amisisses]). al. BELL. Afr. 22, 2 Pompeius Siciliam ... mirabili celeritate armis -epit. Alex. 35, 1. 41, 2 paternum regnum ... se -isse (LIV. 45, 11, 10 patrium. VAL. MAX. 7, 4 ext. 1. al.; adde p. 330, 74 et cf. LIV. 40, 17, 4 paterni regni agrum). 44, 4 civitates, quae defecerant, ... -bat (HIST. AVG. Prob. 13, 6 a barbaris sexaginta ... c.). al. Hisp. 1, 1 Africā -tā. SALL. epist. Mithr. 11. al. NEP. Alc. 5, 6 simul ... -erat Ioniam ... multas praeterea urbes Graecas (LIV. 22, 14, 9 -ere a Gallis urbem [postea: recuperare]. 24, 20, 3 ad ... -endas ... armis, quae defecerant, u. al.). CIL III 14625 (a. 36 a. Chr. vel paulo post) Sicilia -ta. INSCR. numm. imp. Aug. I² p. 61 n. 276 Asia -ta. p. 83 n. 517 (sim. n. 518) Armenia -ta (cf. e. g. n. 513 A. capta). Ov. Pont. 4, 7, 21. 4, 9, 79 hic raptam Troesmin ... -epit. LIV. 3, 17, 6 quondam arcem ab his iisdem Sabinis auro captam -isti, Romule. 21, 61, 7 (5 Ilergetum populo ... ad defectionem impulso) Scipio Ilergetes ... in ius dicionemque -epit (sim. 26, 41, 15 -ta ... provincia Sicilia in dicione(m) populi Romani est). et saepe. MANIL. 4, 51 LVCAN. 2, 228. al.

② *vario modo; respiciuntur: eventus naturales:* LVCR. 6, 574 (si huc pertinet) terra inclinatur ... retroque recellit et -it prolapsa suas in pondere sedes (var. l. pondera def. Housman, Class. Papers II 438sq. in ... sedes iungens, ut ad β pertineat). SEN. nat. 3, 26, 3 cursum (v. l. 12; postea: repetiere c.). actiones animantium: PROP. 4, 9, 38 (loq. *Hercules*) me Alciden terra -ta vocat (vel *purgata a monstis* [ita Passerat] vel *in umeros sumpta* [ut ad p. 340, 71sq. pertineat]; v. Camps, comm. 1965, ad l.). SEN. epist. 79, 12 animus cum -erit locum caelestem, quem occupavit sorte nascendi. STAT. Theb. 12, 601 ut modo conubiis, taurus saltuque -to cum posuit pugnas eqs. (i. ad aa). MART. 5, 8, 3 edicto Domitiani puros (praedic.) eques ordines -epit in theatro. PLIN. epist. 7, 18, 2 agrum ... actori publico mancipavi; eundem vectigali imposito -epi. IAVOL. dig. 23, 5, 18, 1 quo minus mulier post divortium ... dotalem fundum -ret (CELS. dig. 6, 1, 38 bis. IVLIAN. dig. 24, 3, 31, 4 dotalem. al.). al.

β *quae in statum quemlibet anteriorem rediguntur:* LIV. 33, 40, 6 ad ea loca -enda in antiquum ius. FLOR. epist. 3, 22, 9 -ta est in pacem Hispania (var. ll. (in) pace).

2 se -unt, qui animum, vires sim. suas rursus acquirunt, se recreant, animum reficiunt (animalia l. 69; cf. e. g. animum -ere p. 330, 48sq.): CIC. rep. 6, 18 quae cum intuerer stupens, ut me -epi: '...' inquam eqs. CAES. Gall. 2, 12, 1 priusquam se hostes ex terrore ac fuga -rent (4, 27, 1. cf. 4, 34, 1 se ex timore -erunt). VARRO rust. 2, 5, 17 tauri ante bimum castrati difficulter ... se -unt. OV. met. 5, 275 nondum tota mente -epi. LIV. 10, 28, 11 Gallica acies hostibus nullum spatium respirandi -endique se dedit. PLIN. epist. 9, 22, 3 v. p. 328, 55. fort. huc spectat, sc. per prosopop.: COD. Iust. 6, 22, 8, 2 ut ... -at se ... in caecis testandi licentia.

β *respicitur restitutio unius rei pro altera (indicatur, ex quo fonte*

quid -atur e. g. l. 7. 39, pro qua actione sim. e. g. l. 14. 18; accedit in semet-ipsos l. 18):

1 *usu sollemni:* α *cum obi., sc. -itur id, quod pro aliqua re redditur:* α *pretium -itur pro re vendita (nisi locos ad p. 341, 43 trahere malis):* PLAVT. Persa 40 quin si egomet totus veneam, vix -i potis est, quod argenti tu me rogas. ALF. dig. 15, 3, 16 dominus iusserat eos boves vñire et his nummis, qui -ti essent, alios reparari (POMPON. dig. 23, 3, 32 n. ex ea venditione -ti sunt dotis). FLORENT. dig. 13, 7, 35 pr. quidquid ex venditione pignorum -atur. PAP. Corp. 120, 21 (a. 166) vendedi ... puerum meum ... et -epi pretium denarios ducentos (cf. p. 330, 31). al. β *praemium vel poena -itur pro gestis: alterius, sc. ultione:* VERG. Aen. 4, 656 (loq. *Dido*) ulta virum poenas inimico a fratre -epi (SERV. quasi debitas. huc spectat GLOSS. I Ansil. RE 68 -epi: sum(p)si). ipsius agentis (huc vergunt e. g. p. 349, 48sq.): VAL. MAX. 3, 8 ext. 6 pro quo ... iudicio dignissimam a dis ... mercedem -epit Alexander (SEN. l. 38. VET. LAT. Matth. 6, 2 [cod. 9. al. et VVLG.] -erunt m. suam [cod. 3 habent, 10. al. perceperunt; sim. Matth. 6, 5, 16; gr. ter ἀπέχουσιν]. Rom. 1, 27 [Pelag. ad l.; sim. al. et VVLG.] m., quam oportuit, erroris sui in semetipsos -entes [gr. ἀπολαμβάνοντες]. IREN. 4, 22, 2 pro his, quae laboraverunt. VVLG. Ruth. 2, 12 a domino. al.). TAC. ann. 2, 9, 3 quodnam praemium -isset, exquirat (CYPR. unit. eccl. 27 fides nostra vigilantiae p. de domino -tura. AVG. civ. 22, 30 p. 632, 27. al.). VET. LAT. Luc. 18, 30 (cod. 13, sim. al.) nemo est, qui relinquit domum ... propter regnum dei, qui non -at septiens tantum eqs. (gr. ἀπολάβη [λάβη var. l.], cod. 10. al. et VVLG. -at multo plura). Col. 3, 24 (cod. 77. al.) a domino -etis retributionem hereditatis (gr. ἀπολήμψεσθε, Vulg. accipietis).

al. γ *cetera exempla (-untur fere similia pro similibus; hucine p. 329, 68sq.):* CIC. Lael. 26 dandis -endis que meritis. CATVLL. 64, 248 Theseus, qualem Minoidi luctum obtulerat ..., talem ipse -epit. OV. met. 3, 384 Narcissus totidem, quot dixit, verba -epit (item -untur soni resonantes: VITR. 5, 5, 7 citharoedi avertunt se ad scaenae valvas et ita -unt ab earum auxilio consonantiam vocis). LIV. 32, 11, 8 consul tribunum iussit fumo dare signum nec antea clamorem tollere, quam ab se signo -to pugnam coeptam arbitrari posset. SEN. contr. 2, 2, 4 (suppl. ex exc.) paene, qui falsae mortis nuntium miserat, verae -epit. 2, 5, 12 quaestio est, etiamsi dedit beneficium, an -erit (9, 1, 4 SEN. benef. 1, 1, 13. 2, 17, 7. et saepissime in eodem opere). PHAEDR. app. 23, 6 ut salutans ... par officium salutationis -ret. SEN. benef. 2, 33, 3 qui dedit beneficium, gratiam quidem iam -epit, mercedem nondum (FRONTO p. 118, 13 sq. GELL. 17, 5, 4). nat. 1, 8, 6 sol non potest imaginem suam ab his nubibus -ere, quas scindit. al. -untur res amissae vel mutuae datae in alia specie: GAIVS dig. 44, 7, 1, 2 quas res in hoc mutuas damus, ut fiant accipientis, postea alias -turi eiusdem generis et qualitatis. PAVL. dig. 12, 1, 2 pr. -turi non eandem speciem ..., sed idem genus. CLAVD. DON. Aen. 1, 235 p. 54, 19 compensatio ..., ubi quis tantum ponderis -it in alia specie, quantum in alia videbatur amississe. al.

β *sine obi., sc. usu biblico vel christ. de poenis vel praemiis debitis capiendis:* α *varia exempla:* VET. LAT. Is. 42, 19 (Hier. ad l.) quis caecus, nisi qui -it? (si sic intellegendum; -epit var. l.; pars codd. gr. ὁ ἀποσχηκός [cf. l. 16], aliter Vulg.). AMBR. paenit. 1, 16, 90 si quis ... paenitentiam egerit, quomodo istic -it? VVLG. gen. 4, 7 (deus ad Cain) nonne, si bene egeris, -es? AVG. serm. 11, 1 cum ... transierit tempus bene operandi, non restat nisi -endi. al. β *indicatur, pro quibus gestis qui -at:* PS. CYPR. tract. 9 ut ... pro meritis -amus (RVFIN. Clement. 3, 41, 3 PS. BOETH. fid. cath. 1. 254 M. cf. HIER. in Ier. 2, 12, 1 pro peccatis suis). LVCIF. non conv. 5 l. 69 vere -turus eris secundum operam tuam (pendet e l. 68, ut: FILASTR. 125, 5 s. quae gessit in hoc saeculo. RVFIN. Adamant. 1, 16 p. 16, 21 s. propositum suum. al.). al.

2 *usu deflexo, sc. biblico vel christ., -untur male vel bene facta, pro quibus vel punitur quis vel praemium accipit (indicatur, quis praemio vel poena afficiat l. 63. 72; locis test. vet. ex VVLG. allatis hebr. נשן vertitur, de qua voce v. Jenni-Westermann, Theol. Wb. AT II, 1976, 109sq., maxime 113sq.):* VET. LAT. Is. 40, 2 (Ambr. in psalm. 118 serm. 19, 20, sim. al.) Hierusalem -epit de manu domini duplicia peccata sua ([gr. ἐδέξατο, Vulg. suscepit]. HIER. hom. Orig. in Ier. 12 p. 682^a [gr. p. 139, 24 ἀπολαμβάνω]. RVFIN. Orig. in lev. 11, 2 p. 451, 20. al.). Ezech. 18, 19 (Didasc. apost. 15, 10) <non> -epit iniquitatem patris filius ([gr. ἔλαβε, cod. 176. al. accepit, Vulg. portavit]. VVLG. num. 5, 31. 14, 34. HIER. in Ier. 3, 65, 4 duplices i. suas). II Cor. 5, 10 (Tert. adv. Marc. 5, 12, 4. al.) ut -at unusquisque quae per corpus admisit sive bonum sive malum (gr. κομίσσεται, Aug. civ. 17, 4 -it quisque secundum ea, quae ... gessit, sive b. sive m. [pertinet ad Iab], Vulg. referat). Eph. 6, 8 (cod. 61, sim. al.) quicumque fecerit bonum, hoc -et a domino (gr. κομίσεται, cod. 75. al.) consequetur, Vulg. percipiet). Col. 3, 25 (Aug. nat. bon. 40, sim. VVLG.) nocens -et id, quod nocuit (gr. κομίσεται). AVG. civ. 14, 10 p. 27, 5 ne quisquam ... iniquitate committeret, quod damnatione (-nem var. l.) -ret. al.

II i. q. retro ducere vel remove: **A respicitur actio eius, qui ipse recedit (sc. fere c. pron. refl. vel sine obi., aliter sub 3 et 4; plerumque agunt animantes, sed res caelestes l. 19. 38, navigia l. 65. 67; indicatur finis per praepos. ad e. g. l. 37. p. 334, 34, supin. l. 18. p. 334, 31. 32, part. fut. p. 334, 36; opp. e. g. accedere p. 334, 9, procedere l. 55. 69, prodire l. 71. p. 334, 69, progredi p. 334, 1. 15. al.; ad subi. accedit praedicativum e. g. l. 48. 56. 62):** **1 obi. est pron. refl. (cf. GLOSS.¹ I Ansil. RE 61 sqq. [cod. Paris.] -epit se: recessit. redit. revertitur. regressus est. remanet. eventit. retulit se):** **a proprie (in imag. l. 21):** **α vario contextu:**

① indicatur quo (sc. in partem eandem, unde quis profectus est, vel ad locum tutum, tranquillum [e. g. l. 16. 22]; ad homines vel coetum l. 24. 28; exempla selecta post Cic.): PLAVT. Aul. 119 domum me rursus, quantum potero, tantum -am (177 nescio unde sese homo -it d. Capt. 128 inde me continuo -am rursus d. al. TER. Phorm. 826 Cic. Phil. 1, 30. 2, 88 ex illa fuga. al.; cf. l. 47 et Liv. 3, 49, 5 Appius, vitae metuens, in d. se propinquam foro ... -it. 25, 10, 9 in domos suas. 44, 45, 12 rex in d. se -epit [in(de) Gronovius, (ex)in Hertz]). Curc. 228 parasitus non retineri potuit ..., quin -ret se huc esum ad praesepe suam. al. TER. Phorm. 464 huc. 879 -it se intro denuo. Cic. Arat. 283 rota solis in superas brumali tempore, flexu se -it, sedes (flexa vel flexus [sc. sol] edd. plerique; ₁ gr. 508 τρέπεται). fin. 5, 15 (in imag. de hominibus, qui summum bonum ignorant) ut quem in portum se -ant, scire non possint. off. 3, 2 (nisi ad ββ) Scipio Africanus, e, coetu hominum frequentiaque interdum tamquam in portum se in solitudinem -bat (₁ om. pars codd.). 3, 38 pastor in concilium se pastorum -epit. al. DOLAB. Cic. fam. 9, 9, 3 ut tu te vel Athenas vel in quamvis quietam -as civitatem. Ov. met. 10, 77 amissa Eurydice Orpheus in altam se -it Rhodopen. SEN. dial. 6, 26, 2 ipse (se) (add. Haase; v. app. crit.) ad maiores -epit suos (i. mortuus est). SVET. Tib. 49, 2 rex pulsus a suis (quasi in fidem p. R.) cum ingenti gaza Antiochiam se -erat (₁ cf. p. 334, 47 sqq.). et saepius. **② cetera exempla:** PLAVT. Poen. 821 e fano -ere ... se Syncerastum. Trin. 1015 -e te et recurre anulum petere. al. TER. Phorm. 462 percontatum ibo ad portum, quoad se e mari -at frater. 606 exspecto quam mox -at sese Geta. Cic. Verr. II 4, 21 ut praedones cum se ex hisce locis -rent, eodem deferrentur. Phil. 4, 4 (antea: Antoni reditum) se -bat ardens odio vestri. off. 3, 45 cum ad diem se -isset ad tyrannum (antea: revertisset). fam. 6, 20, 2 si -et ille Caesar se ad tempus. al. CAES. civ. 3, 17, 6 ad reliquam cogitationem belli sese -epit. SEN. nat. 7, 29, 2 intra sextum mensem dimidiam partem caeli transcurrit hic cometa proximus, prior intra pauciores menses -epit se. STAT. silv. 4, 1, 44 Ianus clauso ... libens se poste -epit. al.

β in re militari (in pugnis gladiatorum p. 334, 7, cf. p. 334, 17; saepe se -it, qui locum tutum petit vel pugnam evitare temptat [accedit fuga e. g. l. 53. 73, ex fuga p. 334, 12; cf. vol. VI 1, 1471, 55 sqq. 1472, 4 sqq.], aliter e. g. l. 47; exempla selecta inde a CAES.): **① indicatur quo (in eam partem, unde quis profectus est, e. g. l. 50 sqq. 74 sqq., alio e. g. l. 55. 58. 68):** **α ad locum quendam (cf. infra l. 73):** PLAVT. Amph. 645 maritus absit, dum modo laude parta domum -at se (684 ex hostibus. Cic. inv. 2, 78 Horatius ... d. se victor -epit). Cic. Att. 8, 9, 2 Caesari (quo) nunc ipsum unde se -enti eqs.? (₁ Labinus, quod (ad) trad.). GALBA Cic. fam. 10, 30, 4 -ere me ... coepi ad castra (ibid. Antonius ... se in c. sua ... -epit. et saepe; v. vol. III 557, 16 sqq., ubi addas e. g. CAES. Gall. 3, 6, 3 se in c. munitionesque, [intra munitiones var. l.] suas -unt. BELL. Afr. 48, 5 [opp. progressus]. 66, 4 fuga se -erant in c. FENEST. hist. 29). PLANC. Cic. fam. 10, 15, 4 si latro, i. Antonius, ... rursus in Italiam se -ere coeperit. CAES. Gall. 3, 12, 3 in proxima oppida (7, 80, 9 ii, qui ab Alesia processerant, maesti ... se in oppidum -erunt. al., v. vol. IX 2, 756, 13 sq.). 3, 16, 3 reliqui ..., quo se -rent ..., non habebant (4, 38, 2 BELL. Afr. 26, 3 VITR. 2, 8, 14). 4, 16, 2 pars equitatus ... se trans Rhenum in fines Sugambrorum -erat. 4, 33, 3 aurigae per temonem percurrere et in iugo insistere et inde se in currus citissime -ere consueverunt. 5, 34, 4 rursus se ad signa -entes Romanos (civ. 1, 43, 5 BELL. Afr. 75, 6 Hisp. 40, 2). 5, 44, 13 ambo incolumes ... sese intra munitiones -unt (civ. 3, 54, 2 in antiquas m. BELL. Afr. 18, 5 ad suas ... m. 31, 1 sq. FRONTIN. strat. 1, 3, 4. adde l. 52). civ. 2, 20, 4 legio vernacula sese ... Hispalim -epit (item c. acc. urbis: 2, 23, 4 naves ... se Hadrumetum -erunt. 3, 9, 8 p. 334, 3. HIRT. Gall. 8, 4, 1 BELL. Alex. 43, 2. 47, 5. et saepe; cf. BELL. Hisp. 6, 2 ad Cordubam. 42, 1 ad Hispalim ... Gadibus). 2, 22, 4 duo navigia ... sese in portum -erunt (3, 14, 2. BELL. Alex. 47, 1 Vatinius in eum se p. victor -epit, quo ex portu classis Octavii hostis ad dimicandum processerat. cf. l. 22 sq. p. 334, 54 sq.). et saepe. BELL. Afr. 82, 1 hostes ... modo se intra portas -ere, modo ... prodire. Alex. 27, 6 nisi ... reliqui se texissent partimque in naves ... -issent eqs. (nisi sine obi.). et saepe. **β ad animantes (simul ad locum quendam l. 74. p. 334, 3. 4):** CAES. Gall. 1, 11, 5 Allobroges ... fuga se ad Caesarem -unt. 2, 19, 5 cum se illi identidem in silvas ad suos -rent ac rursus ... impetum facerent (7, 82, 2. civ. 3, 52, 2 Germani ... sese ad s.

incolumes -erunt. al. BELL. Afr. 17, 1 [opp. progressus]. al.; cf. ad nostros: CAES. civ. 3, 28, 6 incolumes se ad n. -erunt. BELL. Hisp. 22, 3). civ. 3, 9, 8 Dyrrachium ... ad Pompeium. al. BELL. Afr. 84, 4 elephans ... conversus ad reliquas bestias se -epit. LIV. 2, 55, 6 ubi ... acerrimus erat clamor, eo plebeius quidam se in turbam confertissimam -it. al.

② non indicatur quo: TITIN. com. 9 veles, eques -it se neque ferit quemquam hostem. LVCIL. 122 gladiator victor cum septem incolumis pinnis redit ac -it se. GALBA Cic. fam. 10, 30, 3. PLANC. Cic. fam. 10, 23, 2 ut vel celeriter accedere vel salutariter -ere me possem. 10, 23, 3. CAES. Gall. 3, 4, 4 eius loci ... relinquendi ac sui -endi facultas non dabatur (6, 37, 2 HIRT. Gall. 8, 16, 2. cf. 8, 15, 4 Bellovacii ... consilium sui -endi ceperunt). 6, 41, 3 equitatum se ex fuga -isse (7, 20, 12 p. 337, 49. LIV. 35, 30, 9). civ. 2, 42, 5 equites ex proelio perpauci se -unt (BELL. Afr. 85, 8). 3, 45, 6 si sine maximo detrimento legiones Caesaris sese -issent inde, quo temere essent progressae. 3, 69, 3 dextrum cornu ... ea parte, quam proruerat, sese -bat. al. HIRT. Gall. 8, 40, 4 arduo se -ere ... ascensu. BELL. Afr. 71, 1 Caesar ... copias suas ... ut lanista tirones gladiatores condofacere: quot (quod var. l.) pedes se -rent ab hoste et quemadmodum eqs. SALL. Jug. 50, 5 equites ... non confertim neque in unum sese -bant, sed alius alio quam maxime divorsi. LIV. 22, 16, 2 carptim Poeni et procurando -endoque sese pugnare. et saepius.

γ ad requiescendum (studendum l. 25): **① indicatur quo:** Cic. inv. 2, 14 ipse se in suum lectum -epit (PROP. 2, 33, 41 nulla ... lecto -it se sola libenter. VAL. MAX. 9, 13 ext. 4 CVRT. 9, 8, 26. cf. l. 30. p. 335, 12 et SVET. Aug. 78, 1 a cena in lecticulum se lucubratoriam -bat). CAES. Gall. 6, 27, 4 (antea: alces quietem capiunt) cum est animadversum a venatoribus, quo se -ere consueverunt eqs. VARRO rust. 2, 5, 15 providendum, quo tauri -unt se, ne frigidus locus sit. VERG. georg. 4, 404 in secreta Protei senis ..., quo fessus ab undis se -it. LIV. 40, 24, 6 in cubiculum (VAL. MAX. 6, 8, 6 in c. ac lectulum. SVET. Dom. 16, 2. OROS. hist. 7, 31, 3 in c. ... cubitum. cf. DECL. in Catil. 58 in interiorum ... cubiculi partem).

② cetera exempla: PAVL. FEST. p. 97 grauli ex olivetis cubitum se -entes. CELS. 3, 15, 5 si in opere occupavit febris aegrum, tum demum se -ere (sc. oportebit; antea opp. surgere). SEN. dial. 5, 36, 1 ad nocturnam quietem. COLVM. 9, 8, 12 apes iustis operum peractis se -unt. PLIN. epist. 7, 4, 4 cum meridie ... dormiturus me -issem eqs. APVL. met. 3, 5, 1 cum a cena me serius aliquanto -rem (3, 17, 3 priusquam cena te -res. cf. l. 25). VET. LAT. Tob. 8, 9 (cod. 62. al.) -erunt se (gr. ἐκοιμήθησαν, cod. 109 resposuerunt se, Vulg. aliter). al.

β translate; se -unt animantes (caro l. 46): **α ad statum priorem:** PLAVT. Asin. 255 quin tu ... ad ingenium vetus versutum te -is tuom? Cic. Cael. 28 se ad frugem bonam, ut dicitur, -isse (cf. Otto, Sprichw. n. 722). PLIN. paneg. 76, 5 imperator e senatu egressus statim se -bat in principem. GAIUS inst. 2, 67 (eadem fere dig. 41, 1, 3, 2) cum fera bestia ... custodiam nostram evaserit et in naturalem se libertatem -erit eqs. TERT. resurr. 4, 3 quod caro se -tura quandoque sit in integrum de corrupto. **β in salutem, otium, tranquillitatem sim. (huc vergit p. 333, 29; addasne p. 333, 22?):** SEN. dial. 10, 19, 1 -e te ad haec tranquilliora, tutiora, maiora. 12, 18, 2 ad tranquillam quietamque vitam. PLIN. paneg. 82, 8 a quibus curis se in tale otium -it. EVCHER. laud. her. 32 in philosophiam ... tamquam in domum suam.

2 sine obi. (fort. huc p. 333, 72; in imag. ENN.; formae refl. [v. I supra] saepius occurrit vel in var. ll. vel in con. [cf. p. 333, 27]): **α vario contextu:** **α indicatur quo:** PLAVT. Bacch. 294 rursus in portum -imus. ENN. scaen. 364 (in imag.; Thyestes Atreum exsecratur) neque sepulchrum, quo -at, habeat portum corporis, ubi ... corpus requiescat malis. AVR. Fronto p. 61, 12 inde post meridiem domum -epimus ((nos) -epimus Haraeus). **β cetera exempla:** PLAVT. Merc. 498 acutum face, cum praeda -as. PERSA 51 -e [te] quam primum potes (te del. Bothe metri causa). Rud. 880 ibidem ... manete, mulieres, dum ego huc redeo. :: equidem suadeo, ut ad nos abeat potius, dum -is. FRONTO p. 241, 23 rex ... navem et socios navalis, dum -rent, opperiri (-rent Eussner, (se) -rent Marshall). dubia: TRAG. inc. 258 (Schol. Verg. Veron. Aen. 2, 178) si forte [....] quispiam princeps senex -bat (₁ textus cod. legi non potest). PLIN. nat. 28, 39 servus iubet ... eosdem triumphantes -ere, ..., ut sit exorata a tergo Fortuna (₁ def. Köves-Zulauf, Reden und Schweigen, 1972, 124 sqq., sed respicere fort. recte Dalecampius coll. Tert. apol. 33, 4 respice post te).

β in re militari: **α indicatur quo:** CAES. Gall. 1, 48, 7 si quo erat longius prodeundum aut celerius -endum eqs. VARRO ling. 5, 149 Calpurnius Piso in annalibus scribit ... Curtium Sabinum ... in locum palustrem ... secessisse atque ad suos in Capitolium -isse ((se) -isse Müller, recessisse L. Spengel). BELL. Afr. 9, 2 Caesar Ruspianum redit; hoc (i. huc) eum idcirco existimo -isse, ut eqs. (-isse (se) Gemoll). LIV. 35, 35, 14 morem ... ad suos adequitandi, mox inde ... -endi ad tyrannum (-endi (se) ed. princ.). 44, 40, 8 ad stationem suorum -bant ((se) -bant edd.). VELL.

2, 70, 1 *cornu Cassii* fugatum ... in altiora -erat loca ((se) -erat *Gelenius*, edd.). **β cetera exempla:** CAES. Gall. 7, 52, 1 signo -endi dato. civ. 3, 46, 5 sq. quibus *Pompeianis fugientibus* ad -endum ... institutae fossae magno impedimento fuerunt; (6) nostri vero ... quietissime -erunt (se -erunt *cod. unus*). 3, 97, 2 Pompeiani ... iugis eius *montis Larisam* versus -ere coeperunt ((se) -ere *ed. princ.*). BELL. Afr. 18, 2 hostes ... legionarios conversis equitibus -entes novissimos adoriri ... coeperunt. 25, 5 *Iuba rursus* -ere (se -epit *codd. rec.*). FRONTIN. strat. 4, 7, 29 nostris equitibus -entibus ((se) -entibus *Hartel*).

3 obi. est subst.: VERG. Aen. 11, 29 *Aeneas* -it ... ad limina gresum ((CLAUD. DON. p. 410, 32 -epit *sej.* SIL. 6, 618 *Iuppiter* -it ... ad sidera g.). PHAEDR. 1, 18, 4 vir est hortatus, corpus lecto -ret *mulier parturiens*.

4 part. perf. (sc. usu mediopass.): BOETH. cons. 3, 2, 1 *Philosophia* defixo paululum visu et velut in augustam suae mentis sedem -ta. VITA Caes. Arel. 1, 37 *Caesario* -to (reverso *cod. unus*) in diversorio mittit *rex* ... argenteum discum. VITAE patr. Iurens. 124 -ta ... ingenti multitudine.

B respicitur actio eius, qui alios vel alia reducit, reverti iubet sim. (opp. e. g. admovere l. 41 [cf. pro- l. 30], agere l. 33, mittere l. 26 [cf. de- l. 63], producere l. 42): **1 generatim:** **a proprie (certiora tantum; in re militari, sc. -itur aliquis vel aliquid in locum tutum, praeter l. 33. 42):** **α -untur animantes:** CAES. Gall. 7, 12, 6 centuriones ... portas occupaverunt suosque omnes incolumes -erunt. civ. 1, 54, 5 *Caesar* commeat et, qui frumenti causa processerant, tuto ad se -it (3, 58, 2 Pompeius ... rursus eum *equitum* navibus ad se intra munitiones -epit).

*al. BELL. Afr. 40, 5 cum receptui Caesar cani iussisset equitatumque omnem intra suas munitiones -isset. 65, 2 Caesar ... legiones duas ... mittit a castris suis milia passuum x atque inde ... -it in castra (LIV. 22, 24, 10. 22, 45, 1 ex acie. 33, 8, 10. al.; cf. p. 337, 50sq.). 66, 3 suos equites -epit incolumes. LIV. 10, 42, 3 acciri, quas -erat copias, ... iussit. 38, 26, 8 -tis inter ordines velitibus ... aciem promovit. et saepe. CVRT. 4, 12, 21 unde -i exercitus nisi victor sine clade non potest. 7, 9, 9 ut territos barbaros -entesque equos videre eqs. (nisi equi -unt, sc. se, ut ad l. 2sq.). COLVM. 7, 3, 26 in agendis -endis que ovibus. LVCAN. 6, 288 *dux* agmina ... interius muro brevior -epit. *al. β -untur res:* CAES. civ. 1, 54, 5 commeat (v. l. 23). LIV. 4, 37, 11 signa ... inter suos manipulos -untur (7, 34, 2 -i tuto s. non poterant. 8, 38, 10 neque s. promoti loco retrove -ta. 26, 6, 6). 21, 49, 12 -epere classem in altum, ut ... exitum ... liberum e portu naves hostium haberent (item -untur naves: 30, 10, 4 rostratis ... in postremam aciem -tis. 30, 10, 6 [opp. procurrere]). 25, 36, 3 impedimentis et equitatu, in medium -tis (i, ad α). CVRT. 4, 6, 9 cum idem -endis qui admovendis turribus labor eos fatigaret. COLVM. 11, 3, 52 quo vasa maiora minore labore producantur et rursus intra tecta -antur.*

b translate: **α -itur vox ad sonum gravem redacta:** CIC. de orat. 1, 251 *tragoedi*, cum egerunt, ... vocem ab acutissimo sono usque ad gravissimum sonum -unt et quasi ... colligunt. SEN. epist. 15, 8 modesta vox, cum -es illam revocarisque, descendat, non decidat. **β -itur homo ad statum priorem, i. visu restituito (cf. p. 330, 54sq.):** PS. MAX. TAVR. hom. 12 p. 250^A -tus ad lumen caecus (-to lumine, receptans lumen var. ll.).

2 speciatim -untur, quae ex corpore extrahuntur sim.: **a tela:** VERG. Aen. 9, 348 *Euryalus* pectore in adverso totum ... ense condidit ... et multa morte -epit (SERV. eduxit [affert p. 306, 69]). CELS. 7, 5, 1^c si retro telum -endum, amplianda scapello plaga est (7, 5, 4^c). 7, 5, 2^a *sagitta* saepius ... ab altera parte, quam ex qua venit, -enda, (excipitur var. l.). SEN. Tro. 49 alto nefandum vulnere ferrum abdidit; quod penitus actum cum -isset, libens, ensis senili siccus e iugulo redit (i, i. *Pyrrhi Priamum iugulans [sic Keulen, comm. 2000, ad l.], nisi ipse Priamus, ut ad p. 341, 14sq. pertineat; eodem fort. trahas etiam 1156 ut dextra Pyrrhi Polyxenam interficientis ferrum penitus exactum abdidit, subitus -ta morte, [i. telo mortifero] prorupit cruor). **b varia:** CELS. 3, 21, 9 ultimum auxilium est ... per alvum infundere copiosam aquam calidam eamque -ere. 7, 15, 2 quidam ... protinus fistulam -unt (7, 26, 1^b f. demittere in iter urinae ... eamque urina reddita -ere). *al. apud eundem.**

III technice in sermone iuris i. q. reservare, retinere, sc. agitur vel de rebus corp. vel de servitutibus, quae e pacto convento excluduntur (an sic intellegendum, quasi data re tota pars quaedam recuperetur [cf. I]? spectat maxime ad venditionem, sed ad dotem l. 73sq., hereditatem p. 336, 11, donationem p. 336, 13; cui bono quid -atur, indicatur per dat. sibi p. 336, 10, 13. 14 et e. g. promissori p. 336, 11; in contextu variat c. detrahare p. 336, 12, excipere p. 336, 12. 23 [cf. p. 327, 21. 336, 1]; explicatur per retinere l. 72. 75. p. 336, 3): **A c. obi. acc.:** PLAVT. Trin. 194 posticulum hoc -epit, quom aedis vendidit (explicit Gell. 17, 6, 7 retinuit). CATO orat. 113 mulier magnam dotem adtulit, tum magnam pecuniam -it; quam in viri potestatem non committit (v. p. 303, 50sq.; explicit Gell. 17, 6, 6 quae uxor ex suis bonis retinebat neque ad virum tramittebat, ea '-ere' dicebatur,

sicuti nunc quoque in venditionibus '-i' dicuntur, quae excipiuntur neque veneunt. cf. 17, 6, 10 quem *servum mulier* cum pecunia reliqua -erat [postea: retinuerat]). CRASS. or. frg. Cic. de orat. 2, 226 dicet te, cum aedis venderes, ne in rutis quidem et caesis solum tibi paternum -isse (reliquisse var. l.; cf. CIC. top. 100 rutis caesis -tis). CIC. de orat. 1, 179 *familiaris noster* cum aedis L. Fufio venderet, in mancipio lumina, uti tum essent, ita -epit (locus parum perspicuus, v. *Leeman-Pinkster-Nelson, comm. 1985, ad l.*). LABEO dig. 19, 1, 53, 2 si habitatoribus habitatio lege venditionis -ta est, omnibus in ea habitantibus ... recte -ta habitatio est (*huc spectat l. 23*). IAVOL. dig. 8, 4, 5 servitutum -ere nisi sibi nemo potest (VLP. dig. 8, 4, 6, 3^a). AFRIC. dig. 7, 1, 36, 1 ut promissori dumtaxat usus fructus -retur ([antea: u. f. exceptus sit. postea: detracto u. f.]. PAPIN. dig. 39, 6, 42 pr. Seia, cum bonis suis ... donationis causa cessisset, u. f. sibi -epit). VLP. dig. 8, 4, 10 quidquid venditor servitutis nomine sibi -ere vult, nominatim -i oportet. PAVL. dig. 18, 1, 40, 3 fundi venditor frumenta manu sata -erat (item -itur fructus: 18, 1, 40, 4 omnem fructum -erat. *adde vol. X I, 2602, 51sq.*). **B cetera exempla (pro obi. est inf. l. 19; accedit adv. cum orat. recta l. 22sq.; pass. impers. l. 20sq. 24):** CATO agr. 149, 2 bubus domitis binis, cantherio u[i]jni, cum emptor pascet, domino pascere -itur. *ibid.* holeris (*abl. plur.*) ..., aqua, itinere, actu domini usioni -itur. SCAEV. dig. 21, 2, 69, 5 qui fundum tradit et ... perfusorie dixerit: 'itineris actus quibus sunt utique sunt, recte -itur'. PAVL. dig. 8, 3, 30 si ita -isset: '...' (antea: exceperat). 19, 1, 53, 2 si cui ... gratis habitationem dederis et sic -eris: 'habitoribus ...', parum caveris; nominatim enim de his -i oportuit.

CAPVT ALTERVM: evanida notione q. e. rursus, retro, fere i. q. accipere, admittere (saepe in locum tutum, idoneum sim. fita ut accedat verbum tuendi, iuvandi sim. e. g. p. 337, 19. 41. 343, 57], cf. p. 333, 11; quo quis -atur, indicatur maxime per adv. vel praepos. ad, in c. acc., sed etiam per abl. p. 337, 18. 19. 21. 32sq. 44. 341, 70 et saepe). de notione: NON. v. p. 327, 18sq. GLOSS. -tum: admissum. -o: ἐπιδέχομαι. παραδέχομαι. -it: ἀναλαμβάνει, ἀπολαμβάνει. accipit, tollit. -ta est: παρείληπται. GLOSS.¹ I Ansil. RE 69 -epi: percepi. sim. al. iuxta ponuntur vel in contextu variant e. g. accipere p. 337, 21. 59. 338, 60, admittere p. 337, 24sq. 338, 16, v. etiam p. 346, 23sq.; opp. e. g. amittere p. 337, 17. 343, 59, arcere l. 53, excludere p. 340, 19, prohibere LENT. Cic. fam. 12, 15, 2, reicere p. 345, 37. 346, 44. 351, 8, repellere l. 63. p. 348, 72, repudiare p. 345, 15. 35. 351, 8. 49, v. etiam p. 346, 27. 352, 6.

I cum respectu motus localis: **A -untur animantes (classis l. 65. p. 338, 69, dei e. g. p. 337, 2. 18, res per prosopop. e. g. l. 58sq. p. 337, 32. 75; in imag. e. g. p. 337, 58. 338, 29sq.; saepe -itur aliquis simul in amicitiam, custodiam sim. [in familiam sim. p. 338, 31. 33]; cf. CI):** **1 generatim:** **a varia exempla (fere -unt animantes eorumve coetus, e. g. civitas l. 50. p. 337, 47. 49, res publica p. 338, 32; -it belli Fortuna l. 74):** **α e contextu intellegitur -i aliquem:** **① ad varia loca (saepe in domum, urbem, vel ad hominem; exempla selecta inde a CAES.):** PLAVT. Poen. 834 qui habet quod det, utut homo est, omnia genera -untur. TER. Andr. 927 is mihi cognatus fuit, qui eum -epit. Ad. 799 quor ... apud te potat, quor -is meum *filium*? CIC. div. in Caec. 50 ut tibi hospes aliquis sit -endus (Verr. II 1, 65. COLVM. 11, 1, 23 quam rarissime. al.; cf. l. 58. p. 337, 25. 338, 61). dom. 85 civitatibus iis, quae M. Tullium ... -issent. Planc. 26 quod *Plancius* me ... vi pulsum ... -erit, iuverit, custodierit. Phil. 5, 37 *D. Brutus Antonium* non ut consulem -epit, sed ut hostem arcuit Gallia. de orat. 1, 181 cum *Mancinum consularem* ... pater patratu ex s. c. Numantinis dedidisset eumque illi non -issent (*de eadem re e. g. top. 37 [postea: sine acceptione]. VELL. 2, 1, 5. item per deditioem: LIV. 29, 30, 6 rex alios tradentes se -it, alios eqs. 40, 16, 6 non placere (nisi per deditioem Ligures -i et -tis arma adimi. GELL. 17, 21, 36. al.). off. 3, 121 hi tibi tres libri ... tamquam hospites erunt -endi (item -untur scripta per prosopop.: MART. 7, 26, 5 si te -tum ab amico fronte videris tota, i. serena. cf. p. 337, 35). fam. 9, 16, 7 cum me hospitio -as (al., v. vol. VI 3, 3039, 84sq.). 12, 10, 3 nisi ... fugientem Lepidus -isset Antonium (*de eadem re e. g. PLANC. Cic. fam. 10, 11, 2 SVET. Aug. 12). al. LENT. Cic. fam. 12, 15, 7 (opp. repulsum). al. CAES. civ. 3, 29, 1 conventus civium Romanorum ... Antonium -epit omnibusque rebus iuvit. BELL. Afr. 98, 2 Sulcitani Nasidium eiusque classem -erant copiisque iuverant. VERG. Aen. 3, 666 -to supplice (explicit SERV. auct. aut in societatem accepto aut de periculo liberato [affert p. 329, 12. 64]. *huc spectat GLOSS.¹ I Ansil. RE 84 sublatro precatore). 9, 727 Pandarus multos ... suorum moenibus exclusos duro in certamine linquit; ast alios secum includit -itque ruentis (i. suos in castra; aliter CLAUD. DON. p. 278, 20 -tis ... nonnullis hostium). 9, 780 hostem Turnum ... -tum. LIV. 39, 17, 3 ne quis -ret, celaret, ope ulla iuaret fugientes. CELS. 7, 29, 6 id corpus nascentis leniter per ipsas manus -endum est (postea: extrahitur, ... educitur). LVCAN. 4, 712 *dux* instruxit ... acies; quem blanda futuris deceptura malis belli Fortuna -epit. PLIN. nat. 9, 25 *delphinus puero* praebebat ascensuro dorsum ... -tumque Puteolos ...***

[Schrickx]

5

10

15

20

25

30

35

40

45

50

55

60

65

70

75

sicuti nunc quoque in venditionibus '-i' dicuntur, quae excipiuntur neque veneunt. cf. 17, 6, 10 quem *servum mulier* cum pecunia reliqua -erat [postea: retinuerat]). CRASS. or. frg. Cic. de orat. 2, 226 dicet te, cum aedis venderes, ne in rutis quidem et caesis solum tibi paternum -isse (reliquisse var. l.; cf. CIC. top. 100 rutis caesis -tis). CIC. de orat. 1, 179 *familiaris noster* cum aedis L. Fufio venderet, in mancipio lumina, uti tum essent, ita -epit (locus parum perspicuus, v. *Leeman-Pinkster-Nelson, comm. 1985, ad l.*). LABEO dig. 19, 1, 53, 2 si habitatoribus habitatio lege venditionis -ta est, omnibus in ea habitantibus ... recte -ta habitatio est (*huc spectat l. 23*). IAVOL. dig. 8, 4, 5 servitutum -ere nisi sibi nemo potest (VLP. dig. 8, 4, 6, 3^a). AFRIC. dig. 7, 1, 36, 1 ut promissori dumtaxat usus fructus -retur ([antea: u. f. exceptus sit. postea: detracto u. f.]. PAPIN. dig. 39, 6, 42 pr. Seia, cum bonis suis ... donationis causa cessisset, u. f. sibi -epit). VLP. dig. 8, 4, 10 quidquid venditor servitutis nomine sibi -ere vult, nominatim -i oportet. PAVL. dig. 18, 1, 40, 3 fundi venditor frumenta manu sata -erat (item -itur fructus: 18, 1, 40, 4 omnem fructum -erat. *adde vol. X I, 2602, 51sq.*). **B cetera exempla (pro obi. est inf. l. 19; accedit adv. cum orat. recta l. 22sq.; pass. impers. l. 20sq. 24):** CATO agr. 149, 2 bubus domitis binis, cantherio u[i]jni, cum emptor pascet, domino pascere -itur. *ibid.* holeris (*abl. plur.*) ..., aqua, itinere, actu domini usioni -itur. SCAEV. dig. 21, 2, 69, 5 qui fundum tradit et ... perfusorie dixerit: 'itineris actus quibus sunt utique sunt, recte -itur'. PAVL. dig. 8, 3, 30 si ita -isset: '...' (antea: exceperat). 19, 1, 53, 2 si cui ... gratis habitationem dederis et sic -eris: 'habitoribus ...', parum caveris; nominatim enim de his -i oportuit.

CAPVT ALTERVM: evanida notione q. e. rursus, retro, fere i. q. accipere, admittere (saepe in locum tutum, idoneum sim. fita ut accedat verbum tuendi, iuvandi sim. e. g. p. 337, 19. 41. 343, 57], cf. p. 333, 11; quo quis -atur, indicatur maxime per adv. vel praepos. ad, in c. acc., sed etiam per abl. p. 337, 18. 19. 21. 32sq. 44. 341, 70 et saepe). de notione: NON. v. p. 327, 18sq. GLOSS. -tum: admissum. -o: ἐπιδέχομαι. παραδέχομαι. -it: ἀναλαμβάνει, ἀπολαμβάνει. accipit, tollit. -ta est: παρείληπται. GLOSS.¹ I Ansil. RE 69 -epi: percepi. sim. al. iuxta ponuntur vel in contextu variant e. g. accipere p. 337, 21. 59. 338, 60, admittere p. 337, 24sq. 338, 16, v. etiam p. 346, 23sq.; opp. e. g. amittere p. 337, 17. 343, 59, arcere l. 53, excludere p. 340, 19, prohibere LENT. Cic. fam. 12, 15, 2, reicere p. 345, 37. 346, 44. 351, 8, repellere l. 63. p. 348, 72, repudiare p. 345, 15. 35. 351, 8. 49, v. etiam p. 346, 27. 352, 6.

I cum respectu motus localis: **A -untur animantes (classis l. 65. p. 338, 69, dei e. g. p. 337, 2. 18, res per prosopop. e. g. l. 58sq. p. 337, 32. 75; in imag. e. g. p. 337, 58. 338, 29sq.; saepe -itur aliquis simul in amicitiam, custodiam sim. [in familiam sim. p. 338, 31. 33]; cf. CI):** **1 generatim:** **a varia exempla (fere -unt animantes eorumve coetus, e. g. civitas l. 50. p. 337, 47. 49, res publica p. 338, 32; -it belli Fortuna l. 74):** **α e contextu intellegitur -i aliquem:** **① ad varia loca (saepe in domum, urbem, vel ad hominem; exempla selecta inde a CAES.):** PLAVT. Poen. 834 qui habet quod det, utut homo est, omnia genera -untur. TER. Andr. 927 is mihi cognatus fuit, qui eum -epit. Ad. 799 quor ... apud te potat, quor -is meum *filium*? CIC. div. in Caec. 50 ut tibi hospes aliquis sit -endus (Verr. II 1, 65. COLVM. 11, 1, 23 quam rarissime. al.; cf. l. 58. p. 337, 25. 338, 61). dom. 85 civitatibus iis, quae M. Tullium ... -issent. Planc. 26 quod *Plancius* me ... vi pulsum ... -erit, iuverit, custodierit. Phil. 5, 37 *D. Brutus Antonium* non ut consulem -epit, sed ut hostem arcuit Gallia. de orat. 1, 181 cum *Mancinum consularem* ... pater patratu ex s. c. Numantinis dedidisset eumque illi non -issent (*de eadem re e. g. top. 37 [postea: sine acceptione]. VELL. 2, 1, 5. item per deditioem: LIV. 29, 30, 6 rex alios tradentes se -it, alios eqs. 40, 16, 6 non placere (nisi per deditioem Ligures -i et -tis arma adimi. GELL. 17, 21, 36. al.). off. 3, 121 hi tibi tres libri ... tamquam hospites erunt -endi (item -untur scripta per prosopop.: MART. 7, 26, 5 si te -tum ab amico fronte videris tota, i. serena. cf. p. 337, 35). fam. 9, 16, 7 cum me hospitio -as (al., v. vol. VI 3, 3039, 84sq.). 12, 10, 3 nisi ... fugientem Lepidus -isset Antonium (*de eadem re e. g. PLANC. Cic. fam. 10, 11, 2 SVET. Aug. 12). al. LENT. Cic. fam. 12, 15, 7 (opp. repulsum). al. CAES. civ. 3, 29, 1 conventus civium Romanorum ... Antonium -epit omnibusque rebus iuvit. BELL. Afr. 98, 2 Sulcitani Nasidium eiusque classem -erant copiisque iuverant. VERG. Aen. 3, 666 -to supplice (explicit SERV. auct. aut in societatem accepto aut de periculo liberato [affert p. 329, 12. 64]. *huc spectat GLOSS.¹ I Ansil. RE 84 sublatro precatore). 9, 727 Pandarus multos ... suorum moenibus exclusos duro in certamine linquit; ast alios secum includit -itque ruentis (i. suos in castra; aliter CLAUD. DON. p. 278, 20 -tis ... nonnullis hostium). 9, 780 hostem Turnum ... -tum. LIV. 39, 17, 3 ne quis -ret, celaret, ope ulla iuaret fugientes. CELS. 7, 29, 6 id corpus nascentis leniter per ipsas manus -endum est (postea: extrahitur, ... educitur). LVCAN. 4, 712 *dux* instruxit ... acies; quem blanda futuris deceptura malis belli Fortuna -epit. PLIN. nat. 9, 25 *delphinus puero* praebebat ascensuro dorsum ... -tumque Puteolos ...***

5

10

15

20

25

30

35

40

45

50

55

60

65

70

75

[Schrickx]

ferebat. 29, 16 *Romani* templum Aesculapii, etiam cum -retur is deus, extra urbem fecisse ... traduntur. SVET. Galba 4, 3 somniavit Fortunam dicentem stare se ante fores ... et nisi ocius -retur, cuicumque obvio praedae futuram. EDICT. praet. dig. 11, 3, 1 pr. qui servum ... alienum ... -isse ... dicitur (*explicat* VLP. dig. 11, 3, 1, 2 si susceperit servum alienum ad se; et est proprie -ere refugium abscondendi causa servo praestare). *et saepissime*. ② *ad sedem* (cf. l. 72sq.): CIC. Cato 63 consurrexisse omnes illi *Lacedaemonii* dicuntur et senem sessum -isse (*de eadem re*: VAL. MAX. 4, 5 ext. 2 cum ... eum ... nemo e civibus s. -ret). DICTVM Cic. Sen. contr. 7, 3, 9 (*Laberio sedile quaerenti*) -issem te, nisi anguste sederem. SEN. contr. 7, 3, 9. MART. 5, 14, 10 sellis ... semifultus extremo et male -tus. SVET. Aug. 44, 1 quem *senatorem* Puteolis per celeberrimos ludos consessu frequenti nemo -erat. Claud. 8 circuito demum triclinio -batur.

β *indicatur, quo vel qua via quis -atur*: ① *ad loca*: ① *in domum, templum sim.*: PLAVT. Mil. 1096 nullo pacto potest prius haec in aedis -i quam illam amiserim (TER. Eun. 898. Ov. fast. 6, 258 cum flammæ custos aede -ta dea *Vesta* est). Rud. 276 ut tuo -as tecto servesque nos (574 in tectum. CIC. Verr. II 2, 26. leg. agr. 2, 90 tectis ac sedibus suis. al. CAES. Gall. 7, 66, 7. Ov. epist. 6, 55 p. 338, 36. Liv. 26, 25, 12 eum ne quis urbe, t., mensa, lare -ret. al.). Stich. 685 lepide accipimur, quom hoc -imur in loco. CATO agr. 143, 1 *ut vilica* vicinas ... quam minimum utatur neve domum neve ad sese -at (CIC. Phil. 8, 29 d. -ere legatum hostium, in cubiculum admittere. off. 1, 139 in domo clari hominis, in quam [qua var. l.] et hospites multi -endi et admittenda hominum ... multitudo. al. CAES. civ. 2, 20, 5 ut d. ad se quisque hospitio cupidissime -ret. Ov. met. 13, 633 *rex Aenean* temploque domoque -epit. 15, 159 animae semper ... novis domibus vivunt habitantque -tae. Liv. 39, 50, 2. al.). LVCIL. 847 si quod est cenaculum, quo -at, te (q. -as *Lachmann*, ut ad p. 333, 10sq. *pertineat*). VARRO Men. 589 in cenaculo (v. vol. X 1, 2532, 19). CIC. p. red. in sen. 14 (*per prosopop.*) non ianua -tis, sed pseudothyro intromissis voluptatibus. Sest. 147 *dei* me suis templis advenientem -erunt (Ov. met. 13, 633 l. 27. 14, 608 *Aenean deum factum* temploque arique). BELL. Hisp. 16, 4 eos *militis* ad aras et focos suos. Ov. trist. 1, 1, 105 (*ad librum; per prosopop.*) cum ... in nostrum fueris penetrare -tus. al. Liv. 40, 10, 4 intra ianuam. VITR. 6, 7, 4 uti hospites ... in ... hospitalia -antur. COLVM. 1 praef. 30 Latiae Musae ... adytis suis Accium et Virgilium -epere. al. ② *in castra, urbem, regnum, terram sim. (exempla selecta inde a CAES.)*: CIC. inv. 2, 123 *portas* aperuit ... et auxilia quaedam, (-lio quos- var. l.) in oppidum -epit (CAES. Gall. 2, 3, 3 [*absol.*] oppidis -ere et frumento ... iuvare. al., e. g. l. 51). Sest. 59 acerrimum hostem in regnum (VERG. Aen. 4, 214 in regna. al.). Phil. 3, 32 his ... portas aperietis, hos umquam in urbem -etis? (CAES. civ. 1, 35, 5 neutrum eorum ... iuvare aut urbe ac portibus -ere. Ov. met. 7, 516 urbe. 15, 584 urbe. Liv. 2, 9, 5 -tis in u. regibus. 42, 43, 7 urbibus. al. POMPON. dig. 1, 2, 2, 36 in urbe [in urbem var. l.]. al.). Att. 5, 21, 7 civitates locupletes, ne in hiberna milites -rent, magnas pecunias dabant. al. CAES. Gall. 1, 32, 5 intra fines suos (cf. *abl.* finibus: 6, 6, 3, 7, 20, 12 quem *exercitum* turpiter se ex hac fuga -entem [ad p. 334, 12] ne qua civitas suis f. -at). civ. 3, 82, 1 -tis ... omnibus in una castra legionibus (Liv. 2, 39, 12. VAL. MAX. 7, 4, 4 castris. al.; cf. p. 335, 27sq.). 3, 102, 7 oppido ac portu (al., v. vol. X 2, 66, 11sq.). SALL. Iug. 28, 2 placeret legatos Iugurthae -i moenibus (Liv. 26, 9, 12. 32, 18, 9. al.). Ov. epist. 7, 89 (*Dido Aeneae*) fluctibus eiectum tuta statione -epi. Liv. 25, 30, 8 cum ... expositos ... milites porta ... -isset *proditor* (CVRT. 9, 1, 21 apertis p. [fort. *abl.* *absol.*]). LVCAN. 2, 705 hostes portis ... murisque -ti. HOMER. 738. FRONTIN. strat. 3, 2, 7 intra portas). al. ③ *cetera exempla (selecta post OV.)*: CIC. top. 25 (*in imag.*) quoniam avidum hominem ad has discendi epulas -epi, sic accipiam, ut *eqs.* nat. deor. 3, 89 non iniuria sibi illud accidere (*i. tempestatem pati*), qui illum *hominem impium* in eandem navem -issent (BELL. Alex. 31, 6 VELL. 2, 53, 2. cf. e. g. BELL. Alex. 46, 7 *Octavius* adnatat ad suum myoparonem; eo -tus ... velis profugit. LVCAN. 3, 665 *nutabat* ratis populo peritura -to. PLIN. nat. 32, 5 *piscis* in navigium -tus). CAES. civ. 1, 79, 5 ut eos *equites* ... in medium -rent agmen ultroque eos tuerentur (PLIN. nat. 8, 23 *elephantum* equitatu circumventi infirmos ... in medium a. -unt. FRONTIN. strat. 2, 5, 27. cf. p. 342, 8 et e. g. Liv. 8, 8, 9 in intervalla ordinum. FRONTIN. strat. 2, 3, 21 secundum Homericum verum, quo pessimi in medium -untur [4 299 *κακῶς δ' ἐς μέσον ἔλασσεν*]). Ov. met. 6, 188 nec caelo nec humo nec aquis ... *Latona* -ta est; exsul erat mundi. fast. 2, 140 tu, *Romule*, -is luco, reppulit (summovet var. l.) ille *Augustus nefas, i. homines sceleratos*. 5, 22 Themis extremo saepe -ta loco est (*in sedem ut*: VAL. MAX. 2, 5, 2 *cum aedilis curulis* a nobilibus ... sedendi loco non -retur. PROSP. carm. de ingrat. 160 pulsi mundo nullaque -ti sede vagi. cf. e. g. l. 7sq. p. 338, 25. 339, 28sq.). VELL. 2, 3, 4 (*per prosopop.*) *exempla* quamlibet in tenuem -ta tramitem

latissime evagandi sibi viam faciunt. OCTAVIA 380 (*in imag.*) *ego Seneca* -tus arce *fortuna*. PLIN. nat. 10, 63 *anseris volantes* fessos duces ad terga -unt. INSCR. Année Épigr. 1995 n. 1364 (*Nicopoli ad Istrum; saec. III/IV*) in hoc monumento ambo -ti sunt (cf. CIL IX 984, 2 [*saec. IV in.*] in quem *sarcophagum* dum -tus fuerit corpus meum. *ibid.* 10 *mulier* -etur ibi iuxta maritum suu(m)). al.

② *ad animantes (ad eorum coetum l. 10sq.)*: ① *proprie*:

PLAVT. Capt. 831 (*ironice*) hic homo *parasitus* ad cenam -it se ad me. VARRO rust. 3, 2, 2 (*iocose; adsunt viri ab avibus cognominati*) -is nos ... in tuum ornithona, ubi sedes inter aves? (*ad coetum ut*: VELL. 2, 73, 3 *Sex. Pompeius* servitia fugitivosque in numerum exercitus sui -ens. CVRT. 4, 6, 15 *Alexander* adsurgere supplicem -ique inter suos iussit. SIL. 11, 158 is *civis* ... -tus in medios coetus). BELL. Hisp. 4, 2 *loricati viri* equis -untur (*dorso animalis ut*: PLIN. nat. 8, 154 *Bucephalas Alexandrum* ... -epit in sedem. 8, 155 dorso [APVL. met. 7, 27, 7]. cf. p. 336, 75). SEN. contr. 7, 2, 14 praecuserat fores, nemo ad proscriptum -batur; Popillius ut venit, admissus est. VAL. MAX. 9, 2, 2 *C. Marius* in sinum suum *hominem* recentis caedis vestigiis aspersum -epit (CVRT. 3, 11, 24. cf. l. 33sq. 71. p. 339, 7. 340, 21sq.). SEN. dial. 10, 2, 5 te ad latus suum -epit. CVRT. 4, 10, 21 in gremium (STAT. Theb. 5, 605 gremio. *adde l. 26 et cf. l. 30sq. 74*). VAL. FL. 1, 349 cervice. al. *accedit refl.* ad se *sim.*: PLAVT. Rud. 350 huc -epit ad se *Veneria* haec sacerdos me. TER. Haut. 567 *hominem* amicum -ere ad te. CATO agr. 143, 1 p. 337, 23. CAES. Gall. 1, 5, 4. civ. 2, 20, 5 p. 337, 26. BELL. Alex. 28, 2. VERG. Aen. 2, 524 *Hecuba Priamum* -epit ad sese et sacra ... in sede locavit. PHAEDR. 4, 23, 23 SVET. Iul. 63. Aug. 34, 2 accitos Germanici liberos -tosque partim ad se partim in patris gremium ostentavit. CE 1892 (*vix post saec. III*) L. Octavi Silvanæ, bene quiescas; mater tua (*sc. adhuc viva*) rogat te, ut se ad te -as (*Narbone ut*: CIL XII 4938 ut me ad te -as. *sim.* CE 151 [e *Maur. Caes.*]). ② *in imag.*: CE 959A, 5 (*aet. Sullae?*) septem me naatam annorum gremio ipse -epit *conlibertus* ([*sc. ut alumnam?*]). CLAVD. 24, 150 haec est *Roma* in gremium victos quae sola -epit). CIC. Phil. 13, 9 Cn. Pompei filium res publica aspiciet suoque sinu complexuque -et (SEN. contr. 2, 4, 2 [*de adoptione*] -epi in sinum nepotem. SEN. Phaedr. 622 [*Phaedra Hippolyto*] s. -tam supplicem ac servam tege. al.). Ov. epist. 6, 55 (*Hypsipyle Iasoni*) virum ... tectoque animoque -epi (SEN. epist. 64, 10 in a. meum. cf. p. 340, 28sq.). 19, 156 (*Hero Leandro*) o penitus toto corde -te mihi! SEN. benef. 6, 34, 5 in pectore amicus ... quaeritur; illo -endus, illic retinendus est *eqs.* (dial. 6, 1, 4 *Cremutius Cordus* legitur, floret, in manus hominum, in pectora -tus vetustatem nullam timet [1 respic. *libri eius; cf. B1b*]). CLAVD. 22, 101 omnes ... deae, *i. virtutes*, ... uno ... -tae p.). al.

γ *indicatur, unde quis -atur*: CAES. Gall. 6, 35, 5 Sugambri ..., a quibus -tos ex fuga Tencteros ... supra docuimus (HIRT. Gall. 8, 20, 2 BELL. Hisp. 42, 6). civ. 2, 28, 1 quas *legiones* ... Corfinio -erat Caesar. Liv. 38, 38, 6 ne militem neu quem alium ex regno Eumenis -ito. VET. LAT. psalm. 77, 70 (cod. 136) *deus* -epit eum *David* a gregibus ovium (*gr. ἀνέλαβεν, cod. 300. al. et Vulg. sustulit*). Ezech. 20, 41 (cod. 176, *sim.* 175; *verba dei*) cum ... -am vos de regionibus, in quas *eqs.* (*gr. ἐν τῷ ... εἰσδέχθησθαι, Vulg. congregavero*).

δ *-it locus (nonnumquam pro hominibus ibi degentibus)*: α *varia exempla (selecta post HOR.; accedit abl. indicans partem loci -entis l. 59, quasi partem corporis l. 71. 73sq.)*: ENN. ann. 34 quos homines quondam Laurentis terra -epit (SEN. Herc. f. 266 haec t., quae caelites -epit. LVCAN. 4, 397 iam, coniuux, [ad aal] ... et sordida tecta et non deductos -it sua t. colonos. PLIN. nat. 2, 155 illa t. serpentem homine percusso amplius non -it [*de eadem re 29, 74 non amplius admitti*]). QVINT. inst. 8, 5, 22 quem neque t. -it nec mare, pendeat). CIC. Flacc. 61 cum L. Flacco consuli portas tota Asia claudebat, Cappadocem autem illum non modo -bat suis urbibus, verum etiam ultro vocabat. Sest. 131 cum ... me domus eadem ... laetissima accepisset, quae proximo anno maerens -erat (ad Q. fr. 1, 1, 9 cum urbs custodem, non tyrannum, d. hospitem, non expilatorem -isse videatur. Ov. met. 8, 629 trist. 4, 4, 33. al.). Phil. 4, 9 *Antonium* si consulem illa provincia putaret neque eum -ret *eqs.* CAES. Gall. 6, 39, 2 hic ... nulla munitio est, quae perterritos *militis* -at. civ. 1, 15, 1 praefecturae ... eum *Caesarem* -unt exercitumque ... iuvant. 3, 27, 1 hos *sibi timentes* tutissimum portus -bat (*reiciebat var. l.*). VARRO rust. 3, 3, 5 piscinae ... e fluminibus captos -epere (-ipere *trad.*) ad se piscis. SALL. hist. frg. 1, 105 transgressos omnis -it mons. HOR. sat. 1, 5, 50 nos Coccei -it plenissima villa (1, 5, 80). AETNA 441 *insula* alto iactatas -it classes portuque tuetur. SEN. dial. 11, 9, 8 qui *locus* solutas vinculis animas beato -it sinu. PLIN. nat. 3, 24 CaesarAugusta *colonia* ... -it populos LV (cf. e. g. 3, 23 Tarracone disceptant populi *tot.* 3, 25 Carthagine conveniunt populi *tot*). SIL. 6, 652 Campania ... bellum ... sinu indefensa -epit (*i. fere hostem*). STAT. silv. 1, 2, 260 te nascentem gremio mea prima -epit Parthenope. CIL VI 27132a (*saec. II/III*) h(oc) m(onumentum) ext(erum) he-

redem n(on) rec(ípit) (cf. vol. V 2, 1989, 31). HIST. AVG. Ver. 8, 3 Seleucia, quae ut amicos milites nostros -erat. *al. accedit gerund.:* PRVD. tituli 154 campus Acheldemach ... exequias -it ... humandas (i. mortuos, v. Matth. 27, 7sq.). **β respicitur facultas admittendi** (cf. p. 342, 47):

LIV. 10, 29, 15 tantam multitudinem portae non -ere. SEN. suas. 2, 7 Xerses multos secum adducit, Thermopylae paucos -unt. SEN. Herc. O. 1761 anilis ... -it Alciden sinus, i. cineres Herculis. Thy. 534 (Atreus Thyesti) -it hoc regnum duos reges (sim. 444 capit). COLVM. 8, 3, 7 ne teres lēvitas earum *perticarium* supersilientem volucrum non -at (sim. 8, 11, 4). 8, 8, 4 (in columbario) fenestra habeat ... caveam retibus emunitam, quae excludat accipitres et -at egredientis ... columbas. 8, 17, 9 non est eadem lacus positio, quae -it cubantis *pisces*. HYG. mun. castr. 37 erit hemistrium, quod D homines postea acceptos -et (antea: capiet). *al.*

c -it tempus: OV. fast. 1, 463 te ... lux eadem, Turni soror (i. Iturna), aede -epit (cf. p. 337, 18).

2 specialia quaedam: **a -untur, qui post mortem vel post vitam terrenam in caelum, ad deos, inferos sim. admittuntur, vel animi, mentes eorum** (cf. GLOSS.¹ I Ansil. RE 86 sq. -tus in caelum: reversus. sublatus. ad p. 328, 22sq. vergunt e. g. l. 51. p. 340, 2. 14, sc. sublucante notione recuperandi; indicatur, quo vel ad quem quis -atur, saepe [e. g. caelo, in caelum sim. vel subi. caelum l. 41sq. 57sq. 72sq. p. 340, 9sq.], unde l. 69sq. p. 340, 11; cf. p. 328, 56. 68. 333, 28. 343, 18. 344, 51): **α usu communi:** **① varia exempla:** PLAVT. Cist. 639 -e me ad te, Mors, amicum et benevolum. Most. 499 me Acheruntem -ere Orcus noluit (Pseud. 795 O. -ere ad se hunc noluit). ELOG. Scip. (CE 8; saec. II¹ a. Chr.) 6 lubens te in gremiu(m), Scipio, -it terra (CE 1544, 1 [Romae, saec. I/II; si recte restit.]) mater me ter(tra) -epit. 1613, 12 [Cirtae, saec. II/III] ut benigne me t. -ret). OV. am. 2, 6, 57 pittacus has aves inter nemoralis sede -tus (met. 3, 504 Narcissus postquam est inferna s. -tus. CE 1589, 4 s. aeternā. cf. l. 49sq.). fast. 4, 612 (Ceres Iovi) Taenaria -i me quoque valle iube. CIL II² 7, 397 (a. 19 a. Chr.) dei Manes -erunt ... Nigellam. TAB. devot. Audollent 191 (e Campania, saec. I in.) dii inferi ..., quosdam -ite inferis (SEN. contr. 1, 3, 3 mulier incesta a superis delecta, ab i. non -ta. CIL VI 6492 [saec. I]. TAB. devot. Année Épigr. 1964 n.160 [Pompeis] eum nec di penates nec i. -ant. *al. in inscr.;* cf. VAL. MAX. 9, 11 ext. 4 apud inferos, si illuc -tus est. CIL VI 19873 [saec. I] ad i(n)feros non -atur. *sim. al. in inscr.*). suppl. Ital. n. s. 15, 7 col. III 6 (fort. saec. I¹; si recte restit.) r(ecipia)nt il(d)os (antea: tradito tuis canibus, Orce, eqs.). SEN. Phaedr. 1238sq. (loq. Theus) -e me dirum chaos, -e, ..., (1241) -e me aeterna domo non exiturum. *al.* **② -itur aliquis ut deus inter deos:** VARRO Men. 298 quem (Herculem?) ... terra non cepit et caelum -epit ([-it var. l.]. cf. in caelum: CIC. nat. deor. 3, 39 Herculem, Aesculapium ..., quos quasi novos ... cives in c. -tos putant. TERT. nat. 1, 10, 31 spect. 30, 3 PORPH. Hor. carm. 1, 2, 47. *al.;* caelo: VAL. MAX. 9, 15, 1 postquam ille Caesar c. -tus est. PHAEDR. 4, 12, 3 c. -tus propter virtutem Hercules. SEN. frg. 33 [Aug. civ. 6, 10 p. 267, 31]. *al.*). AVGVSTVS Plin. nat. 2, 94 Caesaris animam inter ... numina -tam. HOR. epist. 2, 1, 6 Romulus et Liber pater ... deorum in templa -ti. OV. Pont. 3, 5, 53 (hyperbolice; poeta exul se Romae esse fingit) me ... caelesti sede -tum cum fortunatis suspicor esse dei (CE 1109, 17 [saec. I ex./II] supernā s. -tum). LIV. 4, 15, 7 (nisi ad p. 328, 57sq.) Romuli conditoris, ab dis orti, -ti ad deos ... imperium (AVG. civ. 3, 15 p. 117, 14 in deos. 22, 6 p. 563, 1). CELS. 1 prooem. 2 Aesculapius in deorum numerum -tus est (CVRT. 6, 9, 18. ELOG. inscr. Ital. XIII 3, 86 [Pompeis] Romulus ... -tus ... in d. n. AVG. civ. 2, 5 p. 58, 14. *al. apud eundem*). SEN. Herc. f. 963 (loq. Hercules) -is me, Iuno, et reseras polum? *al.* **③ -itur inter astra homo vel animal (dea Roma l. 64):** VARRO rust. 1, 2, 17 quas capras ... astrologia in caelum -epit (2, 3, 7. OV. epist. 19, 135 caelo. met. 2, 529 [respic. Callisto] sidera ... in c. stupri mercede -ta [caelo var. l.]. SVET. Iul. 88). OV. fast. 2, 117 astra delphina -epit Iuppiter (SEN. Herc. O. 1570 inter astra. cf. AVIEN. Arat. 796 Eridanum ... senem ... astra -erunt). INSCR. numm. imp. III p. 350 n. 1715 (= 1716sq.) Faustina sideribus -ta (AMPEL. 2, 1 ut aries in(ter) sidera -retur [corr. Wölfflin]). PORPH. Hor. carm. 3, 29, 17 inter s. cf. RVT. NAM. 1, 48 tu inter sidereos, Roma, -ta polos).

β respicitur religio Iudaeorum vel Christ.: **① -untur varii:** TERT. castit. 11, 1 uxori iam -tae apud dominum (spect. 28, 5 -i apud d. uxor. 1, 5, 1 ad d. [apud d. var. l.]. cf. CIL VI 8498 [a. 217] ad deum). VET. LAT. Tob. 3, 6 (cod. 62. *al.*) praecipe -i spiritum meum (gr. ἀναλαβεῖν, VVLG. in pace -i s. m. [cf. p. 340, 3sq.]). Sirach 49, 16 ipse Enoch -tus est a terra (item indicatur unde: IV Esdr. 14, 9 ab hominibus. MAX. TAVR. 84, 2 priusquam ab eo Helisaeo -retur Helias [subest IV reg. 2, 9]). I Macc. 2, 58 (recc. L, V) Helias ... -tus est in caelum [gr. ἀνελήμφθη, rec. B assumptus est, M elevatus est]. CE 740, 4 [Mediolani, saec. IV/V] caelo. INSCR. christ. urb. Rom. 4226 mens est in caelo -ta. 17106 caelo ... animam ... -tam. *al.*). IV Esdr. 6, 26 qui -ti sint homines, qui mortem non gustave-

runt. SVLP. SEV. epist. 3, 16 Abrahae me Martinum sinus -it. CE 1362, 5 (Lugduni, a. 501) astra fovent animam, corpus natura -epit. *al. in formula sepulcr. -tus, -ta (est) in pace* (cf. p. 339, 69 et INSCR. christ. urb. Rom. 24289 [saec. III ex./IV in.] ρεκεπτος εν ερημη): INSCR. christ. Hisp. Vives 21 (saec. IV ex.?) Lupercus fidelis -tus in p. Iud. Noy I 113 (Venusiae) Marcus ... hic -tus est in p. (saec. IV/V ut: Année Épigr. 1978 n. 575 [e Colonia Vlpia Traiana]). Année Épigr. 1979 n. 345 (e Baetica, a. 482) in p. Chr(isti) (christ. urb. Rom. 7634 [= 8933]). *al.* **② -itur Christus:** VET. LAT. Marc. 16, 19 (cod. 8, *sim. al.*) -tus est in caelum ([gr. ἀνελήμφθη, cod. 11. *al. et Vulg. assumptus est*]. act. 1, 11 [cod. 50. *al.*] qui -tus est a vobis [in c.] [L], om. cod. 51; gr. ὁ ἀναλημφθεὶς ἀπ' ὑμῶν, cod. 5 et Vulg. assumptus est]. TERT. apol. 21, 23 circumfusa nube in c. est -tus. PATRIC. conf. 4 in caelis ad patrem -tum. *al.;* cf. TERT. adv. Iud. 13, 23 caeli eum -erunt). I Tim. 3, 16 (Mar. Victorin. adv. Arium 1, 26) mysterium, quod manifestatum est in carne ..., -tum in gloria (gr. ἀνελήμφθη, cod. 77. *al. et Vulg. assumptus est*). HIER. tract. in psalm. I p. 212 l. 112 -tus est ... in dimidio dierum suorum. *al.*

b -untur amatores ad amantes, concubitus sim. (cf. p. 328, 59): TER. Eun. 159 ego excludor, ille -itur. 485 (servus meretrici) ubi tempus tibi erit, sat habet, si tum -itur erus meus. CATVLL. 63, 43 trepidante eum Somnum -epit dea Pasithea sinu (OV. ars 2, 360). PROP. 2, 14, 28 Propertius ... tota nocte -tus amans. 2, 22, 48 (loco corrupto) cum -i, quem non noverit ille amator, putat (ita Fedeli, comm. 2005, 654sq., alii alia con.; cur -i quae ... vetat trad.). OV. am. 1, 8, 78 audiat exclusi verba -tus amans. epist. 6, 20 (Hypsipyle Iasoni) Medea in mihi promissi parte -ta tori (rem. 456. cf. PLIN. nat. 34, 12 -tus in torum). 16, 14 (Paris Helenae) epistula nostra -ta, spem facit, hoc -i me quoque posse modo (L, ad p. 341, 74). ars 2, 407 Clytaemestra Aegisthum animo thalamoque -epit (met. 9, 279 t. que animoque. 14, 297). *al.* SEN. contr. 1, 2, 5 meretrix vocata es ..., venientem -isti. 2, 4, 2 p. 345, 16. SEN. benef. 4, 24, 2 (in imag.) non -it sordidum virtus amatorem. *respicitur coitus:* SISENNA Miles. frg. 10 ut eum penitus utero suo -epit (i. virum, sc. membrum genitale, nisi forte -itur infans conceptus; locum affert CHAR. gramm. p. 288, 5 [e Romano] utero pro 'in uterum'). APVL. met. 10, 22, 3 artissime ... complexa totum me prorsus, sed totum -epit (cf. gr. 51 εἶσω ὄλον παγεδέξω).

c -untur hostes vel bestiae ad pugnam (aliter p. 336, 70): BELL. Hisp. 14, 4 [qui] cum aequo (aliquo trad.) loco a nostris -ti essent ..., aversati sunt proelium facere Pompeiani (L, incertum, utrum Pompeiani an nostri [ut ad Iac. pertineat]). VAL. FL. 2, 532 -it ... rumentem beluam Alcides. FRONTIN. strat. 2, 3, 7 avide insequentem hostem in mediam aciem suam -epit.

d -untur dei in mentem sim. vatis vel poetae: OV. met. 14, 107 Sibylla deo furibunda -to (SEN. Med. 383 -to maenas insanit d. STAT. Theb. 10, 165 vates impatiens ... dei, fragili quem mente -tum non capit). LVCAN. 5, 117 siqua deus sub pectora venit, numinis ... poena est mors immatura -ti. CLAVD. 26, 598 Musis ipsoque ... Paeane -to.

e -untur accusati, rei in carcerem (maxime pass.): VAL. MAX. 5, 4, 7 mulierem praetor ... damnatam triumpho in carcere necandam tradidit; quo -tam custos ... non protinus strangulavit. VENVL. dig. 48, 3, 10 ne quis -tam custodiam (i. captivum) sine causa dimittat. CALL. dig. 48, 3, 13 qui, cum -ti essent in carcerem, conspiraverunt, ut ... evadant (VLP. dig. 48, 3, 1. VET. LAT. num. 15, 34 [cod. 100] -erunt eum in c. [gr. ἀπέδρευτο, Vulg. recloserunt]). PASS. Perp. 3, 5 -imur [gr. ἐβλήθημεν]. ACT. Achat. 5, 5. *al.* VLP. dig. 49, 4, 1 pr. cum -i eum damnatum praeses iubet. PASS. Montan. 12, 3 rursum. COD. Theod. 9, 3, 5 -tarum personarum custodia.

B -untur res (etiam incorp. [sc. in imag.], quae percipiuntur, intelliguntur sim.; v. etiam ad A et cf. C2): **1** quas -unt animantes eorumve coetus, sensus, animi, mentes sim. (-unt res per prosopop. e. g. p. 341, 22. 30): **a in se admittendo, introducendo; admittitur, intrat aliquid:** **α in auditum:** PLAVT. Cist. 510 (versum om. cod. A, del. pars edd.) non ... istaec tua dicta nunc in auris -o (VET. LAT. Is. 1, 2 [Tert. adv. Marc. 3, 24, 11] audi, caelum, et [in aures -e], terra [in a. percipe var. l.; gr. ἐνωτίζω, Vulg. auribus percipe]). CIC. Brut. 192 eae populi aures si inflatum oratoris non -unt (item -unt ipsae aures: VITR. 1, 1, 15 suavem cantionibus ... iucunditatem. VAL. MAX. 7, 3 ext. 6 nullam partem defensionis. 9, 2, 1 l. 21. *al.*). OV. Pont. 4, 4, 14 verba ... sunt haec aure -ta mea (cf. abl. plur. auribus: VAL. MAX. 5, 10 ext. 3 SEN. nat. 4 praef. 12. epist. 45, 7 adulatio apertis ... a. -itur. STAT. Theb. 10, 770. *al.*).

β in corpus; -untur: **① quaelibet:** CIC. progn. frg. 4, 9 cornix demersit caput et fluctum cervice -epit (gr. 951sq. aliter). top. 36 equa, quae frenos -ere solet (HOR. epist. 1, 10, 36. OV. fast. 3, 455 Pegasus indignanti nova f. -erat ore. STAT. silv. 3, 5, 26 [in imag.] uxor, tua f. libens ... -epi). VARRO rust. 1, 66 ut oleae libenter in os -antur (item -untur cibi

[Schrickx]

runt. SVLP. SEV. epist. 3, 16 Abrahae me Martinum sinus -it. CE 1362, 5 (Lugduni, a. 501) astra fovent animam, corpus natura -epit. *al. in formula sepulcr. -tus, -ta (est) in pace* (cf. p. 339, 69 et INSCR. christ. urb. Rom. 24289 [saec. III ex./IV in.] ρεκεπτος εν ερημη): INSCR. christ. Hisp. Vives 21 (saec. IV ex.?) Lupercus fidelis -tus in p. Iud. Noy I 113 (Venusiae) Marcus ... hic -tus est in p. (saec. IV/V ut: Année Épigr. 1978 n. 575 [e Colonia Vlpia Traiana]). Année Épigr. 1979 n. 345 (e Baetica, a. 482) in p. Chr(isti) (christ. urb. Rom. 7634 [= 8933]). *al.* **② -itur Christus:** VET. LAT. Marc. 16, 19 (cod. 8, *sim. al.*) -tus est in caelum ([gr. ἀνελήμφθη, cod. 11. *al. et Vulg. assumptus est*]. act. 1, 11 [cod. 50. *al.*] qui -tus est a vobis [in c.] [L], om. cod. 51; gr. ὁ ἀναλημφθεὶς ἀπ' ὑμῶν, cod. 5 et Vulg. assumptus est]. TERT. apol. 21, 23 circumfusa nube in c. est -tus. PATRIC. conf. 4 in caelis ad patrem -tum. *al.;* cf. TERT. adv. Iud. 13, 23 caeli eum -erunt). I Tim. 3, 16 (Mar. Victorin. adv. Arium 1, 26) mysterium, quod manifestatum est in carne ..., -tum in gloria (gr. ἀνελήμφθη, cod. 77. *al. et Vulg. assumptus est*). HIER. tract. in psalm. I p. 212 l. 112 -tus est ... in dimidio dierum suorum. *al.*

b -untur amatores ad amantes, concubitus sim. (cf. p. 328, 59): TER. Eun. 159 ego excludor, ille -itur. 485 (servus meretrici) ubi tempus tibi erit, sat habet, si tum -itur erus meus. CATVLL. 63, 43 trepidante eum Somnum -epit dea Pasithea sinu (OV. ars 2, 360). PROP. 2, 14, 28 Propertius ... tota nocte -tus amans. 2, 22, 48 (loco corrupto) cum -i, quem non noverit ille amator, putat (ita Fedeli, comm. 2005, 654sq., alii alia con.; cur -i quae ... vetat trad.). OV. am. 1, 8, 78 audiat exclusi verba -tus amans. epist. 6, 20 (Hypsipyle Iasoni) Medea in mihi promissi parte -ta tori (rem. 456. cf. PLIN. nat. 34, 12 -tus in torum). 16, 14 (Paris Helenae) epistula nostra -ta, spem facit, hoc -i me quoque posse modo (L, ad p. 341, 74). ars 2, 407 Clytaemestra Aegisthum animo thalamoque -epit (met. 9, 279 t. que animoque. 14, 297). *al.* SEN. contr. 1, 2, 5 meretrix vocata es ..., venientem -isti. 2, 4, 2 p. 345, 16. SEN. benef. 4, 24, 2 (in imag.) non -it sordidum virtus amatorem. *respicitur coitus:* SISENNA Miles. frg. 10 ut eum penitus utero suo -epit (i. virum, sc. membrum genitale, nisi forte -itur infans conceptus; locum affert CHAR. gramm. p. 288, 5 [e Romano] utero pro 'in uterum'). APVL. met. 10, 22, 3 artissime ... complexa totum me prorsus, sed totum -epit (cf. gr. 51 εἶσω ὄλον παγεδέξω).

c -untur hostes vel bestiae ad pugnam (aliter p. 336, 70): BELL. Hisp. 14, 4 [qui] cum aequo (aliquo trad.) loco a nostris -ti essent ..., aversati sunt proelium facere Pompeiani (L, incertum, utrum Pompeiani an nostri [ut ad Iac. pertineat]). VAL. FL. 2, 532 -it ... rumentem beluam Alcides. FRONTIN. strat. 2, 3, 7 avide insequentem hostem in mediam aciem suam -epit.

d -untur dei in mentem sim. vatis vel poetae: OV. met. 14, 107 Sibylla deo furibunda -to (SEN. Med. 383 -to maenas insanit d. STAT. Theb. 10, 165 vates impatiens ... dei, fragili quem mente -tum non capit). LVCAN. 5, 117 siqua deus sub pectora venit, numinis ... poena est mors immatura -ti. CLAVD. 26, 598 Musis ipsoque ... Paeane -to.

e -untur accusati, rei in carcerem (maxime pass.): VAL. MAX. 5, 4, 7 mulierem praetor ... damnatam triumpho in carcere necandam tradidit; quo -tam custos ... non protinus strangulavit. VENVL. dig. 48, 3, 10 ne quis -tam custodiam (i. captivum) sine causa dimittat. CALL. dig. 48, 3, 13 qui, cum -ti essent in carcerem, conspiraverunt, ut ... evadant (VLP. dig. 48, 3, 1. VET. LAT. num. 15, 34 [cod. 100] -erunt eum in c. [gr. ἀπέδρευτο, Vulg. recloserunt]). PASS. Perp. 3, 5 -imur [gr. ἐβλήθημεν]. ACT. Achat. 5, 5. *al.* VLP. dig. 49, 4, 1 pr. cum -i eum damnatum praeses iubet. PASS. Montan. 12, 3 rursum. COD. Theod. 9, 3, 5 -tarum personarum custodia.

B -untur res (etiam incorp. [sc. in imag.], quae percipiuntur, intelliguntur sim.; v. etiam ad A et cf. C2): **1** quas -unt animantes eorumve coetus, sensus, animi, mentes sim. (-unt res per prosopop. e. g. p. 341, 22. 30): **a in se admittendo, introducendo; admittitur, intrat aliquid:** **α in auditum:** PLAVT. Cist. 510 (versum om. cod. A, del. pars edd.) non ... istaec tua dicta nunc in auris -o (VET. LAT. Is. 1, 2 [Tert. adv. Marc. 3, 24, 11] audi, caelum, et [in aures -e], terra [in a. percipe var. l.; gr. ἐνωτίζω, Vulg. auribus percipe]). CIC. Brut. 192 eae populi aures si inflatum oratoris non -unt (item -unt ipsae aures: VITR. 1, 1, 15 suavem cantionibus ... iucunditatem. VAL. MAX. 7, 3 ext. 6 nullam partem defensionis. 9, 2, 1 l. 21. *al.*). OV. Pont. 4, 4, 14 verba ... sunt haec aure -ta mea (cf. abl. plur. auribus: VAL. MAX. 5, 10 ext. 3 SEN. nat. 4 praef. 12. epist. 45, 7 adulatio apertis ... a. -itur. STAT. Theb. 10, 770. *al.*).

β in corpus; -untur: **① quaelibet:** CIC. progn. frg. 4, 9 cornix demersit caput et fluctum cervice -epit (gr. 951sq. aliter). top. 36 equa, quae frenos -ere solet (HOR. epist. 1, 10, 36. OV. fast. 3, 455 Pegasus indignanti nova f. -erat ore. STAT. silv. 3, 5, 26 [in imag.] uxor, tua f. libens ... -epi). VARRO rust. 1, 66 ut oleae libenter in os -antur (item -untur cibi

[Schrickx]

vel potus: CELS. 3, 21, 4 si redditur, quicquid -tum est. SEN. epist. 90, 22 in os ... fruges. 122, 6 vinum -unt inanibus venis. *al., e. g. l. 12*). OV. am. 2, 5, 58 tota labellis lingua tua est nostris, nostra -ta tuis. met. 2, 652 sanguine serpentis per saucia membra -to (*item -untur venena sim.*: 10, 10 serpentis dente -to [*sim.* MART. 3, 19, 7]. fast. 5, 403 penitus ... -ta ossibus et toto corpore pestis erat). VELL. 2, 38, 2 (*per prosopop.*) Sardinia ... certum -epit imperi iugum (*in imag. ut:* SEN. epist. 51, 8 *i. fortunae* non -o, immo ... excutio. MART. 6, 76, 5). VAL. MAX. 1, 8 ext. 18 capras ... ore aperto ex alto ventos -entes. 9, 1, 5 *Metellus Pius* coronas velut caelestis capite -bat. SEN. nat. 1, 5, 7 quam *lucem* prout rectam vel obliquam -erunt, ita colorantur animalia. 6, 24, 2 *spiritus* a nobis -tus (PETRON. 102, 8 et s. -ere ... et cibum. PLIN. nat. 11, 266. QVINT. inst. 11, 3, 39 s. ... -ere sine intellectu morae. *ibid.* si inscite -atur. *al. in eodem cap.*; cf. 6 prooem. 12 animam filii morientis -ere ... potui). *al.* ② *tela sim.* (*addasne p. 335, 56sq.?*): CIC. S. Rosc. 33 quod homo non totum telum corpore -isset (*[inde VAL. MAX. 9, 11, 2 parcius]*). CAES. Gall. 5, 35, 2 ab latere aperto. LVCAN. 6, 222). Sest. 80 num, ut gladiatoribus imperari solet, ferrum non -epit? (Tusc. 2, 41. SEN. dial. 9, 11, 5 animose. PS. QVINT. decl. 9, 22 pectore adverso. *al.*). OV. met. 5, 138 *hasta* media ... nare -ta (STAT. Theb. 9, 130 faucibus ... h., non ore -tam). SEN. Thy. 741 pectore -tus ensis (LVCAN. 2, 194 SIL. 2, 679). dial. 5, 18, 2 (*per prosopop.*) indigna erat res publica, quae in corpus suum pariter et hostium et vindicum gladios -ret (epist. 57, 5). STAT. Theb. 6, 787 iaculo ... indignata -to tigris. ③ *affectiones corporis*: OV. met. 1, 686 sopor est oculorum *Argi* parte -tus. PLIN. nat. 7, 149 quadridui inedia maior pars mortis in corpus -ta.

γ *in animum sim.* (-it ipse animus *sim. l. 28. 36. 37. 39*): LVCR. 6, 23 *Epicurus vas animi* conspurcare ... omnia cernebat, quaecumque -erat, intus (19 collata foris). VAL. MAX. 3, 3 ext. 1 quae *philosophia* ubi pectore -ta est *eqs.* 8, 7 pr. fido sinu *industriae* cuncta studia -ta nutriuntur (SEN. nat. 4 praef. 11 insidias [*i. illecebras*], quas nemo non in sinum -it. DIG. de confirm. dig. 1 [= COD. Iust. 1, 17, 2, 1; *per prosopop.*] *libri digestorum* quod undique fuit collectum, hoc in sinus suos -erunt, [*resp. gr. ὑποδέξασθαι*]). SEN. benef. 4, 16, 3 quid tam aequaliter in omnium animos -tum, quam referre bene meritis gratiam? (dial. 7, 21, 4 [*v. p. 342, 14*]). 10, 7, 3 districtus animus nihil altius -it [*opp. respuit*]. epist. 94, 47 sententiae familiariter in animum -tae. 108, 2 quo plus -it animus *eqs.* AMBR. Noe 1, 1 ecclesiarum ... tempestates ... -ere animo. *al.*) 7, 28, 2 vas (*Madvig, tuam trad.*) fragile est memoria ...; necesse est, quantum -it, emittat. *al.*

β *possidendo, fruendo, ad se (nec tamen intra se) admittendo, in usum vel potestatem redigendo sim.* (*indicatur unde vel a quo e. g. l. 45. 51. 65. 73, qua via l. 70*): α *generatim*: ① *non indicatur quo; pro obi. sunt*: A *vectigalia, quaestus sim.* (*cf. de pecunia e venditione sim. reddita p. 332, 3sq.*): CIC. Q. Rosc. 24 si hos quaestus -ere posses. leg. agr. 1, 13 pecunia, si qua ... ex novis vectigalibus -atur, hac uti decemviro (2, 47. 62 Att. 1, 19, 4. LEX vic. Furf. [CIL I² 756] 10 quae p. -ta erit, eā p. emere ... liceto. *adde l. 53 et cf. LEX Mamil. [grom. p. 265, 14] eius ... pecunia quod -tum [prae- var. l.] erit, partem dimidiam eqs.*). Att. 12, 32, 2 quod ex eis mercedibus domuum -etur. *al.* VARRO ling. 5, 176 (*explicatur* lucrum) si amplius ... (re)ceptum. rust. 3, 2, 17 se *tantum* ... e villa -turum. 3, 16, 11 *tantum* ex melle -ere. ALF. dig. 40, 7, 14 pr. cum ex mercede heres amplius decem -isset. IVLIAN. dig. 46, 1, 16, 4 qui ab his debitoribus pecuniam -unt, debitum sibi -isse intelleguntur (POMPON. dig. 12, 6, 19, 1 PAVL. dig. 42, 5, 12 pr. *al.*). *al.* ② *fructus sim.* (*pro syn. est t. t. percipere l. 60*): VARRO rust. 1, 16, 3 sub urbe colere hortos late expedit, sic violaria ac rosaria, item multa, quae urbs -it. MANIL. 5, 244 sub *Cratere natus* non parce vina -ta hauriet. 5, 274 -tis frugibus innumeris (*cf. l. 60*). VENVL. dig. 42, 8, 25, 4 eos *fructus*, qui post inchoatum iudicium (-ti) sint ([*per- Krueger*]). SCAEV. dig. 33, 2, 33, 2. VLP. dig. 39, 3, 1, 7 [*sec. Labeonem*] frugum f. que -endorum causa [*postea*: f. percipiendorum c.]. *al.*; *in imag.*: IREN. 5, 32, 1 -ere ... f. sufferentiae. CLAVD. 28, 584 virtutes variae f. sensere -tos). ③ *hereditates*: SVET. Dom. 9, 2 relictas sibi hereditates ab iis, quibus liberi erant, non -epit (VAL. dig. 36, 1, 69 pr. et 1. GAIUS dig. 26, 8, 9, 4. *al.*). TEST. Pap. Corp. 221, 26 (*a. 142*) ut *Antonia bona mea* ... servet, donec filius meus ... ab ea -at. VET. LAT. Matth. 25, 34 (Faust. Aug. c. Faust. 5, 3) -ite regnum (*per- var. l., fort. e verbis Fausti postea allatis; gr. κληρονομήσατε, cod. 3. al. et Vulg. possidete*). ④ *varia (exempla selecta inde ab OV.)*: LENT. Cic. fam. 12, 15, 5 *hostes* profugerunt onerariis relictis ...; naves onerarias -epimus dominisque restituimus. VERG. Aen. 2, 187 ne -i portis aut duci in moenia posset (*sc. equus Troianus, cf. p. 342, 10; huc spectat GLOSS. I Ansil. RE 133 sq. -i: induci [intro- susp. edd.] colligi*). MORET. 118 *panem* lactus -it manibus. PROP. 4, 10, 2 arma ... de ducibus trina -ta tribus (*i. spolia pima*). 4, 11, 7 ubi portitor *Charon* aera -epit. OV. epist. 16, 13 epistula ... -ta [*v. p. 340, 27*]. PLIN. epist. 2, 12, 6. *al.* AVR. Fronto p. 234, 2). fast. 3, 846 ex

illo ... furta -ta loco ([*reperita var. l.*]). SEN. benef. 2, 21, 4). LIV. 5, 50, 3 quod *Caerites* sacra populi Romani ac sacerdotes -issent (GELL. 16, 13, 7 pro s. ... -tis custoditisque). COLVM. 8, 5, 10 *gallinae* quattuor ova ... fovenda -ent. 12, 1, 5 *vilica* debet, quae domum ... inferuntur, diligenter inspicere ... et ita explorata ... -ere. *et saepe*.

⑤ *indicatur quo (locus, i. fere populus, pro sub. est l. 10; cf. p. 338, 39)*: CAES. Gall. 7, 67, 3 consistit agmen; impedimenta inter legiones -untur (*cf. CVRT. 4, 15, 29 currum* in medium agmen -erunt. TAC. ann. 13, 40, 2 -ta *sunt* inter ordines impedimenta). BELL. Afr. 11, 3 navibus eis in portum -tis. OV. ars 1, 364 militibus gravidum laeta -epit equum *lignum Ilios*. fast. 6, 733 (*significatur solis occasus*) hanc diem ... cum patriis *Galeata nympha marina* -erit undis. VITR. 7, 14, 1 *tectores* -unt in mortarium aquam. CELS. 7, 26, 2° id *ferramentum* -tum inter duos digitos *medici*. SEN. dial. 7, 21, 4 *sapiens* non in animum, (*ad p. 341, 35*) illas *divitias*, sed in domum -it (*sim.* in domos: PLIN. nat. 15, 134 *arborum* manu satarum -tarumque in d. 16, 40 *arbor* in d. -ta). VAL. MAX. 1, 1, 10 *Caere* oppidum ..., ubi *virgines, et sacra* cum summa veneratione -ta *sunt* (*l. ad p. 337, 38*). PLIN. nat. 10, 74 quae *meleagrides* novissimae sunt peregrinarum avium in mensas -tae. TAC. ann. 14, 54, 2 (*Seneca Neroni*) iube re(m) *meam* per procuratores tuos administrari, in tuam fortunam -i. SVET. Dom. 14, 4 -tis ... in manum catenis. APVL. met. 8, 28, 5 *sacerdotes* stipes aereas ... multis certatim offerentibus sinu -epere patulo. *al.*

β *speciatim*: ① *in iure -it aliquis*: A *res custodiendas (servum l. 27), ita ut se obliget ad eas restituendas (etiam absol.)*: -unt *quilibet*: LABEO dig. 19, 2, 60, 6 locator horrei propositum habuit se aurum ... non -ere suo periculo. VLP. dig. 16, 3, 1, 10 (*cf. 9 servum custodiendum*) qui servum -erunt. *ibid. iterum (absol.)*. 16, 3, 1, 11 sq. 16, 3, 1, 13 ut rem ab aliquo meo nomine -tam custodias. 16, 3, 1, 33 sciens -isti. -unt *nautae, caupones, stabularii* (*cf. p. 347, 64sq. 348, 3. 352, 64sq.*; *de re v. Kaser, Privatrecht I² 585sq.*): VLP. dig. 4, 9, 1, 6 quamcumque rem sive mercem -erint *nautae*. 4, 9, 3, 2 tenentur caupones et stabularii, qui (quo *cod. F ante corr.*) exercentes negotium suum -unt. *al.* ② *aquam in praedium suum fluentem (cf. infra l. 65sq.)*: VLP. dig. 43, 8, 2, 28 (*e Labeone*) si quis ... ita aedificaverit, ut aqua in via collecta restagnet, non teneri cum interdicto, quia non immittat aquam, sed non -it (*ibid.* si ... necesse habeas eam a. -ere). PAVL. dig. 8, 3, 29 nihil amplius, *sc. aquae*, ... vicinum ... -ere debere. 8, 5, 9 pr. (*ex Iuliano*) stillicidium.

③ *in confirmatione rei -tae (accedit praedic. l. 42; inter receptum) et recognovi dubitat Cugusi [comm. II 380, III 285sq.] ad CORP. epist. lat. 242, 13*): TAB. cer. Pomp. Camodeca 97, 5 (*a. 43*) *quidam* -isse se di(cebat) (*an absol.?*). CORP. epist. lat. 156, 8 has res ... salbas sanas *me* -isse scripsi (*a. 167 ut: 157, 23 scripsi me -isse res*). OSTRAC. Bu Njem Marichal 87, 5 (*saec. III med., ut vid.*) -ta VIII Kalendas).

2 *quas -unt res variae, sc. in se admittendo (indicatur quo vel qua via e. g. l. 58. p. 343, 9. 25 [in se e. g. l. 61. p. 343, 3. 19], unde e. g. l. 51. 52. 73; respic. facultas admittendi e. g. p. 343, 16. 29, status e. g. p. 343, 19. 27sq.; cum verbo pass. cogitare possis de homine agente l. 58. 60)*: α *generatim*: α -untur *aquae, umores*: PLAVT. Curc. 86 quismam istic fluvius, quem non -at mare? (*item -untur flumina*: CAES. Gall. 4, 10, 1 Mosa ... parte quadam ex Rheno -ta ... in Oceanum influit. OV. met. 1, 41, 8, 835 fretum -it de tota flumina terra. *al.*). LVCR. 2, 993 guttas mater ... terra -epit. VARRO rust. 1, 14, 2 si *fossa* omnem aquam, quae e caelo venit, -ere potest (1, 51, 1. VITR. 2, 5, 2 cum -it a. et harenam calx. *al.* FEST. p. 339 *multam a.*, navis cum -it, periclitatur [*l. Augustinus*; *multae aquae cod.*, *multum aquae Mueller*]). SEN. nat. 3, 27, 6 in imum usque -tis a. fundamenta desidunt. *al.*). HOR. ars 63 (*agitur de portu faciendi*) -ter terra Neptunus (*-itur mare ut: MANIL. 4, 597 tellus ... in ... sinus pontum -it. VELL. 2, 33, 4 [respic. opera Luculli] ob iniectas moles mari et -tum ... in terras mare. SEN. nat. 6, 7, 5 MELA 1, 5. al.*). VITR. 2, 3, 4 *terra pumicosa* non -it in se nec combibit liquorem (2, 9, 9 *aesculus* -ens penitus per foramina *l. al.*). 2, 8, 20 *parietes craticii* -entes umorem turgescunt (2, 9, 7 p. 38, 5. 2, 9 penitus. 7, 3, 11 COLVM. 3, 18, 6. *cf. 4, 24, 7 transversae plagae* plus umoris et -unt et continent). *al.* *in iure agitur de stillicidiis (cf. l. 33sq.)*: POMPON. dig. 8, 2, 21 ut *domus tua* stillicidium aedificiorum meorum -ere deberet (PAVL. dig. 8, 2, 20, 6). PAVL. dig. 39, 3, 2, 10 (*sec. Ofilium*) si fundus tuus vicino serviat et propertea aquam -at (CIL X 1285 [*Nolae*] precario aqua -itur tegulis tot). β -untur *ignes, flammae (etiam carbo, sc. in quem lignum convertitur, l. 74)*: LVCR. 6, 146 haec *nubes* multo si forte umore -epit ignem *fulminis* (VITR. 10, 14, 3 *pinus et alnus* facilius -ant *l. SEN. epist. 18, 15 PLIN. nat. 14, 131*). AETNA 471 *monte conflagrante pars lapidum ... non -it flammam (sing. flammam: VITR. 2, 9, 14 larix f. ex igni non -it ...; f. non -it. 2, 9, 16 eae tabulae* neque f. nec carbonem possunt -ere). γ -untur *venti sim.*: VITR. 4, 7, 4 cum *trabes* ... non spiramentum et perflatum

venti-unt (cf. afflatum: PLIN. nat. 9, 6 *sinus quidam nullius aerae -it a.* 17, 118. PLIN. epist. 5, 6, 29 triclīnium ... a. ex Appenninis vallibus -it). 10, 3, 5 -unt in se (vela ventum) [velamentum *codd.*]. VAL. FL. 5, 101 ventos -it ratis). 10, 8, 4 (*descr. organum hydraulicum*) cum -it arcula animam. *al.* SEN. nat. 4, 2, 27 *putei aëra rigentem extrinsecus non -unt.* LVCAN. 4, 584 velis Aquilone -to. **δ** -itur lux vel calor solis, diei: SEN. nat. 1, 3, 3 arcum caelestem, in quo pars fulgeat, quae solem -it, pars obscurior sit, quae exclusit (epist. 55, 6 *spelunca s. non -it.* 86, 8 ut *balnea* totius diei s. fenestris amplissimis -ant. PLIN. nat. 17, 71. *cf.* SEN. nat. 1, 5, 6 imaginem solis. COLVM. 1, 6, 2 plurimum solis, ... minimum. *aliter l. 25.* 4, 10 custodire calorem -tum. PLIN. nat. 18, 277 luna igne eius solis comminus -to candens. STAT. silv. 2, 7, 14 si qua patet aut diem -epit ... umbra (PLIN. epist. 5, 6, 33 purissimum). CALP. decl. 4 carcerem ... tenuem lucis umbram -entem. **ε** -untur varia (exempla paucissima selecta post OV.): CATO agr. 157, 14 si fistula erit, turundam brassicae intro trudit; si turundam non -et, diluito eqs. LVCR. 2, 111 corpora, conciliis rerum quae sunt reiecta nec usquam consociare ... motus potuere -ta. CIC. leg. 2, 67 ut *ager* mortuorum corpora sine detrimento vivorum -at. ac. 2, 118 Plato ex materia in se omnia -ente, (*Tim. 51^A πανδεχέξ*) mundum factum esse censet. nat. deor. 2, 136 sive illud aridum est sive umidum, quod -epit *alvus*. VARRO rust. 1, 40, 5 non ... pirum -it quercus (*agitur de insitione ut:* SEN. epist. 112, 2 *vetus vitis non -et surculum.* COLVM. 4, 29, 13 ad -tum surculum. *al.*) HOR. epist. 1, 3, 17 scripta, Palatinus quaecumque -epit Apollo (*i. bibliotheca*). OV. met. 5, 424 tellus ... pronos curvas medio craterem -epit. MANIL. 2, 957 quae *sedes caeli (i. occasus)* ... condit Phoebum -itique refertque. CELS. 8, 1, 12 summa vertebra ... caput sustinet per duos sinus -tis exiguis eius processibus (*in descriptione corporis ut:* 8, 1, 19 radius ... umeri tuberculum -it. *al. apud eundem*). COLVM. 12, 44, 7 vasa fictilia ..., quae singulas uvae laxae -ant. *et saepissime, praesertim apud VITR., SEN. philos. (maxime nat.), COLVM., PLIN. nat.*

β *speciatim pertinet ad compositionem medicamenti (cf. e. g. accipit haec sim. Scrib. Larg. 23. al.):* COLVM. 6, 38, 3 potione, quae -it semunciam sulphuris eqs. SCRIB. LARG. 27 *collyrium -it* ... haec: croci Siculii (denarios) p(ondo) tot, eqs. 28. 173. *et saepe.* MARCELL. med. 8, 195 CASS. FEL. 51, 6 PLIN. phys. Bamb. 67, 5. *al.* PELAGON. 363 potio, quae -it in se furfures triticeas eqs. (409). MARCELL. med. 8, 119 CASS. FEL. 11, 2 ORIBAS. syn. 6, 13, 3 Aa p. 13, 25. *al.*

Γ *act. intrans. pro pass. (v. Bonnet, The latin de Grég., 1890, 631, Blomgren, Stud. Fort. I, 1933, 54; cf. etiam usum sub p. 334, 52sq. illustratum):* **1** -unt homines (non iam legitur -atis GREG. TVR. dorm. 3 [var. l. -amini praefert Krusch, ed. 1920]): GREG. TVR. glor. mart. 93 pulpitem ..., sub quo octo personae -ere possunt (-i var. l.). VEN. FORT. epist. (carm. 10, 4) 2 (*ad matrem filiolae mortuae*) producens partum ex utero transmiseras quasi in nostro gremio -turum (*i. in monasterio*).

2 -unt res: GREG. TVR. vit. patr. 15, 1 p. 721, 18 capsula reliquiarum ... -ere in loculum non poterat (-i var. l.; eodem spectat p. 721, 22 ita ... loculum divinitus amplificatum capsulaque constricta est, ut in eo spatiosissime ... -ret [-retur var. l.]).

II *sine respectu motus localis (exempla certiora, cetera v. sub I):*

A *pro obi. sunt animantes:* **1** *generatim, sc. -untur, qui ad varios status, varias condiciones sim. admittuntur (cf. p. 328, 72sq.):* **a** *status, condicio sim. additamentis indicatur, sc. accedunt:* **α** *praepos. (maxime in c. acc. [abl. e. g. p. 344, 21], inter p. 344, 23. 40, ad p. 344, 32. 39. 40; aliter p. 345, 1sq.) vel abl. (v. l. 60. p. 344, 6sq.):* -itur aliquis:

① *in statum quandam:* **Α** *varia exempla (selecta post LIV.):* PLAVT. Rud. 696 te obsecramus ..., in custodelam nos tuam ut -as et tutere. CIC. Caecin. 100 cum is, qui profugit, -tus est in exsilium, hoc est in aliam civitatem (*respic. status civilis ut:* Arch. 22. dom. 78 *quidam non prius hanc c. amittebant, quam erant in eam -ti, quo ... mutandi soli causa venerant.* Balb. 32 ne quem populus Romanus Gaditanum -at civitate. rep. 2, 35. *al.* VELL. 1, 14, 2. *al.*) Phil. 2, 78 hunc in familiaritatem libentissime -bat (ad Q. fr. 1, 2, 5 PANEG. 3, 26, 4. *al.*) 6, 12 L. Antonius vos omnis in fidem suam -epit (off. 1, 35. fam. 13, 16, 2 in f. atque amicitiam meam. 13, 19, 2 in f. necessitudinemque. *al.* CAES. Gall. 2, 15, 1. *al. in corp. Caes. NEP. Them. 8, 4 LIV. 8, 4, 9. al. DECRET. decur. Pis. [CIL XI 1421] 11. 35. al.; adde p. 344, 9sq. et cf. vol. VI I, 663, 68sq.; aliter infra p. 347, 38. 348, 1). Att. 2, 20, 1 Numestium ex litteris tuis ... libenter in amicitiam -epi (fam. 13, 16, 2 l. 64. 13, 23, 2 SALL. Iug. 5, 4, 14, 5. LIV. 21, 19, 5 quis aequum censeret aut ob nulla quemquam merita in a. -i aut -tos in fidem non defendi eqs.? 43, 6, 9. *al.*) fam. 13, 19, 3 in necessitudinem tuam. CAES. Gall. 1, 28, 5 in par[te] iuris libertatisque conditionem. 3, 21, 3 Sotiates legatos ad Crassum mittunt seque in deditio-nem ut -at, petunt (LIV. perioch. 61, 8 Allobroges in d. -ti [ac- var. l.]). SVET. Cal. 44, 2. *al.; cf. p. 352, 39).* 7, 78, 4 in servitutum. CIL III 14147⁵, 9 (a. 29 a. Chr.) in tutelam (PLIN. paneg. 94, 3 APVL. met. 11, 15, 3). SEN.*

contr. 2, 7, 8 qui *eam* in matrimonium -epi (SVET. Iul. 50, 1 IVST. 1, 10, 14. *al. apud eundem; cf. l. 69).* VELL. 2, 15, 2 *non* in eius civitatis Romae ius -i (cf. p. 331, 46 et *prospop. p. 351, 37).* 2, 20, 2 (p. p. pro subst. masc.) -ti in beneficium (SEN. benef. 6, 13, 4). 2, 100, 4 in artissimam adfinitatem. APVL. met. 7, 2, 2 servum ... in publicam custodiam -tum (VLP. dig. 48, 20, 6. HEGES. 1, 28, 8 etsi alios legatorum custodiā -erat [gr. I, 245 εἰργνωστω]. AVG. in euang. Ioh. 49, 9 interest, quali c. quisque -atur. *al.; cf. p. 343, 56).* **β** *in formula in fidem clientelamque -ere sim. (praeter LIV. non nisi in TAB. hosp. [de quibus v. Nicols, ANRW II 13, 550sq.], quam notam infra omisimus; exempla selecta):* LIV. 37, 54, 17 hoc patrociniū -tae in f. et c. vestram universae gentis. CIL VIII 68, 7 (a. 12 a. Chr.) is ... eos posterosque eorum in f. c. que suam -epit. INSCR. Année Épig. 1984 n. 553, 9 (e *Gallaecia, a. 1;* v. Rodríguez Colmenero, Zeitschr. Pap. Epigr. 117, 1997, 213sq.). CIL II 3695, 10 (a. 6). INSCR. Année Épig. 1983 n. 477, 7 (e *Gallaecia, a. 9).* 2002 n. 785^b, 9 (prope *Palantium, a. 14*) in hospitium f. c. que. CIL II 2633, 9 (a. 27). *al.*

② *in coetum, ordinem sim. (exempla selecta post CVRT.):* TER. Eun. 1085 unum ... hoc vos oro, ut me in vostrum gregem -atis ... :: -imus. CIC. Phil. 7, 15 hunc Antonium in eum ordinem -i, i. in senatum (POMPON. dig. 1, 2, 2, 50 in equestri o. CALL. dig. 50, 2, 12 COD. Theod. 12, 1, 155. *cf.* SVET. Iul. 76, 3 in curiam). VITR. 4, 1, 4 Zmyrnaeorum civitas inter Ionas est -ta. VELL. 2, 118, 3 plures in societatem consilii -epit (VAL. MAX. 4, 7 ext. 1 in s. amicitiae. PETRON. 83, 6. CIL XIV 5176 [Ostiae; saec. II in.?] quidam pro parte) dimidia -ti in societate ab Vlpio Artemidoro. IVST. 11, 10, 7. *al.*) PHAEDR. 3 prol. 23 fastidiose ... in coetum poetarum -or. SEN. epist. 52, 3 bene nobiscum agitur, si in secundam notam -imur. 88, 18 non ... adducor, ut in numerum liberalium artium pictores -am ...; aequae luctatores ... expello ..., aut et unguentarios -am (ad by) et cocos eqs. (CVRT. 8, 14, 45 amicorum. SVET. gramm. 4, 10 patronorum. CIL II² 5, 792, 8 [saec. II?] civium. COD. Theod. 10, 20, 11 tribuni, qui ... milites ad n. -erint. *al.*) CVRT. 6, 2, 11 (item SVET. Galba 7, 1) in cohortem amicorum (GELL. 1, 9, 12 in c. illam disciplinarum). TAC. ann. 4, 43, 5 exul in Massilienses -tus. CIL V 4316 (a. 118) in co(ile)gium rece(pti) (MARCIAN. dig. 47, 22, 3, 2 in collegio tenuiorum. CIL V 4048, 8 [vix post saec. III]. HIST. AVG. Aur. 6, 3 in collegia sacerdotum. *cf. p. 345, 51).* TERT. adv. Marc. 4, 24, 8 cum ... creator ... Moabitas prohibeat -i in ecclesiam (CYPR. sent. episc. 22. REG. eccl. Carth. 1.439 ad e. dei catholicam. *al.; cf. p. 329, 31sq. 345, 55sq.*). ITIN. Alex. 49, 111 ad amicos (v. p. 349, 69). HEGES. 1, 24, 3 inter a. *cf. l. 30. 33).* *al.*

③ *in munus, officium:* PHAEDR. app. 5, 6 Prometheus commendat officinam ... Dolo, in disciplinam nuper quem -erat (SVET. gramm. 13, 2 GELL. 1, 9, 3). SEN. benef. 4, 30, 2 Cinnam nuper quae res ad consulatum -epit ex hostium castris? epist. 15, 3 mancipia in magisterium -ta. CVRT. 4, 1, 17 negaverunt quemquam patrio more in id fastigium regni -i, nisi regia stirpe ortum. VLP. dig. 50, 2, 3, 2 ad decurionatum. AVG. civ. 2, 11 tit. de scaenicis ... in rei publicae administrationem -tis.

④ *in varia:* LIV. 2, 19, 6 Tarquinius Superbus ictus ... ab latere concursu suorum -tus in tutum est (5, 28, 8. SEN. dial. 6, 22, 3 quos natura ... cito in t. -epit, i. in mortem). SEN. contr. 3 praef. 11 satis felix est, qui in aliquam eius eloquentiae partem -tus est. SEN. benef. 6, 34, 2 alios amicos in secretum -ere, alios cum pluribus, alios universos. epist. 44, 2 castra ..., quos ad laborem et periculum -ant, fastidiose legunt. 95, 64 (p. p. pro subst. masc.) admissis -tisque in sacra philosophiae. LEX met. Vipasc. I 5, 7 conductor tonstrini unum pluresve artifices idoneos in portionem -ito. PS. QVINT. decl. 4, 11 in publicas gratulationes. SVET. Nero 11, 1 ad lulum. GELL. 2, 16, 8 in longum ... aevum eqs. (v. vol. VII 2, 1617, 68). *al.*

β *locutiones praedic. ad obi. spectantes:* **①** *sine praepos.:* **Α** *subst. (accedit ut l. 69, cf. p. 339, 2):* TER. Eun. 1072sq. militem rivalem ego -undum censeo. :: hem -undum? MET. NVM. or. frg. Gell. 7, 11, 3 quem ego mihi neque amicum -o neque inimicum respicio. CIC. Balb. 32 ne quis eorum a nobis civis -atur (33 CIL II 813. PS. PROSP. carm. de prov. 954 -it caeli servatos curia cives). VARRO rust. 3, 2, 18 -e me, quaeso, discipulum villaticae pastionis (SVET. gramm. 17, 2). LIV. 38, 53, 3 -epit ... fratrem consortem huius gloriae L. Scipio. SEN. Herc. O. 949 (loq. *Deianira*) -e me comitem tibi, *Medea*. GAIUS inst. 2, 98 quam in manum ut uxorem -erimus. SCAEV. dig. 32, 38, 8 uti velis coheredem tibi -ere ... nepotem meum (32, 93, 5). *al.* **β** *gerund.:* SVET. Aug. 13, 3 partitis ... officiis cum (Antonius Orientem ordinandum, (ad p. 352, 29), ipse veteranos in Italiam reducendos ... -isset eqs. APVL. flor. 18, 23 qua *condicione Protogoras discipulum* docendum -erat. IVLIAN. in Am. 4, 1 l. 16 qui colendos -erant vitulos. COD. Theod. 9, 45, 3 quos clerici defensandos -erint.

① *cum praepos.*: TERT. adv. Marc. 5, 11, 13 deum aevi huius eum intellegendum, quem nationes pro deo -erunt (IREN. 1, 9, 4 l. 114 vulpem p. regali imagine non -et [gr. ἀντὶ τῆς ... εἰκόνας οὐ παραδέξεται]). HIL. in Matth. 1, 3 quia Maria ... in coniugem -retur (SVLP. SEV. chron. 2, 14, 5 Apim in deum -tum. CONC. Matic. a. 585 p. 244 l. 212 Iesus se dicit in hospitem -tum fuisse [v. Matth. 25, 35]). COD. Theod. 4, 8, 5, 5 alienum ad servum -isse.

γ struct. verbales finem significantes: supin.: PANEG. 2, 22, 3 -tos servitum Gothos (nisi ad IAI). ad c. gerund.: PS. THOM. euang. 13, 3 -epi infantem tuum ad docendum (gr. 15, 3 παρῆλαβον).

b status, condicio sim. e contextu intellegitur (-unt fere animantes [ecclesia l. 55], res variae l. 61 sqq.): **α** -itur filius, discipulus sim., sc. in familiam (cf. p. 336, 41): TER. Andr. 224 hanc eiectam Chrysidis patrem -isse orbam parvam. PACVV. trag. 342 (fort. Telamon Teucro) te repudio nec -o. SEN. contr. 2, 4, 2 (antea p. 338, 34) 'meretricis' inquit 'filium -isti'; nempe eius meretricis, quae meum filium -erat, (ad p. 340, 30). 2, 4, 6 avus -epit meretricis filium. SEN. Herc. O. 954 (loq. Deianira) natam tuam, Althaea mater, -e, nunc veram tui agnosce prolem. GELL. 1, 9, 1 ratio Pythagorae ... -endi instituendum discipulis. VET. LAT. II Cor. 6, 18 (cod. 75. al. et VVLG.) ego deus -am vos et ero vobis in patrem (gr. εἰσοδέξομαι). Hebr. 12, 6 (cod. 89 = VVLG., sim. al.) omnem filium, quem -it deus (gr. παραδέχεται). al. **β** -untur hostes, gentes sim., sc. in deditioem vel fidem (cf. C et e. g. p. 331, 46 sq. 343, 63 sqq. 72 sqq.):

CIC. Catil. 4, 22 hostes alienigenae aut oppressi serviunt aut -ti (in amicitiam add. pars codd.) beneficio se obligatos putant (Balb. 31). off. 1, 35 ii, qui armis positus ad imperatorum fidem confugient ..., -endi sunt. LIV. 1, 38, 2 (formula deditiois; simul spectat ad C2a) deditisne vos populumque Collatinum, urbem, agros, aquam ... in meam populique Romani ditionem? :: dedimus. :: at ego -o. 21, 19, 5 (antea p. 343, 69) ne ... sua sponte desciscentes -rentur. al. VELL. 2, 105, 1 subacti Canninefates, ... -ti Cherusci. 2, 106, 1 victae gentes quaedam ..., -tae Cauchorum nationes. TAC. ann. 3, 73, 3. al. **γ** -untur quilibet: CIC. Verr. II 2, 179 meminero me non sumpsisse, quem accusarem, sed -isse, quos (quod var. l.) defenderem (sc. quorum causa dicenda est ut: VATIN. Cic. fam. 5, 9, 1 non ... repudiabis in honore, quem in periculo -isti. 5, 10^a, 1 huiuscemodi vos clientes, huiusmodi causas, -itis? [ad p. 347, 4 sqq.]). Lig. 26 quis fecisset ut, a quibus partibus ... non esset -tus essetque etiam ... reiectus, ad eas ... partis rediret? Tusc. 1, 3 (antea: poeticam ... accepimus) sero ... a nostris poetae vel cogniti vel -ti (i. inter cives; aliter l. 50). fam. 5, 6, 2 me ... tantum habere aeris alieni, ut cupiam coniuurare, si quisquam -at (opp. excludunt). al. Ov. fast. 4, 27 Venerem gradibus multis in gente -tam Romuli (repertam var. l., fort. recte). INSCR. numm. imp. Claud. I² p. 122 n. 7 imperatore) recept(o) (sc. a praetorianis in fidem et in castra [ut simul ad IA]; cf. n. 11 praetorianis) recept(is), sc. a Claudio; v. Göbl, Antike Numismatik II, 1978, 270 ad 3481 sq.). QVINT. inst. 4, 1, 59 in principio orationis nondum ... -ti sumus (in gratiam sim.). 8, 3, 31 nostri scriptores ... in derivando paulum aliquid ausi vix in hoc satis -untur (item de scriptoribus probandis vel agnoscendis: 10, 1, 59 ex tribus -tis Aristarchi iudicio scriptoribus iamborum [i. quos A. inter poetas accepit]). PORPH. Hor. epist. 2, 1, 241 de ... Augusti iudicio singulari circa -endos [de- trad.] poetas). PLIN. epist. 10, 33, 3 attendam, ne quis nisi faber -atur (sc. in collegium fabrorum). paneg. 26, 3 omnes illos parvulos ... -i, [incidi, iussisti (i. nomina eorum inscribi, ut alimenta acciperent; v. vol. VII 1, 908, 41 sqq.)]. TERT. adv. Marc. 1, 11, 3 tanta vis idolorum cur non -at alicubi deum Marcionis? praescr. 36, 5 ecclesia adversus hanc institutionem neminem -it (item -itur aliquis in ecclesiam: FIRML. Cypr. epist. 75, 25, 3 ab haereticis baptizatos ... -i oportere. HIER. c. Lucif. 3. AVELL. 95, 32 qua synodo est -tus Eutyches [postea opp. sunt reiecti]. al.; cf. p. 329, 31 sqq. 344, 38 sqq.). AMBR. in psalm. 118 serm. 16, 13, 3 (ad 118, 121) in iudicio ... personam divitis non -epi (cf. p. accipere sim. vol. XI 1, 1725, 57 sqq.). al. **subi. verbi act. est res:** SEN. epist. 79, 14 vix -epit Socraten fama (postea: excepit). TERT. pudic. 8, 8 Iudaeum ... parabola non -it (i. non sinit fratrem filii prodigi [Luc. 15, 11 sqq.] pro Iudaeo accipi; cf. p. 348, 18 sqq.).

2 specialia quaedam; -untur: **a homines inter accusatos vel iudicandos admittendi (cf. nomen -ere p. 350, 30 sqq.):** TAC. ann. 2, 74, 2 crimina et accusationem tamquam adversus -tos iam reos instruebant. 3, 70, 1 equitem ... maiestatis postulatum ... -i Caesar inter reos vetuit (13, 10, 2. PAPIN. dig. 48, 5, 12, 2 i. reas adulterii. 48, 5, 40, 2 VLP. dig. 48, 5, 16, 7. al.; cf. VENVL. dig. 48, 2, 12, 1 in reos -ti [pro subst.]). 4, 21, 2 Piso criminum ceterorum ... -tus est reus (praedic. ut: VENVL. dig. 48, 2, 12, 4 servum non debere -i r. PAPIN. dig. 48, 3, 2, 2). **b dei, prophetae sim. agnoscendi:** TERT. nat. 2, 3, 14 quomodo deos ... eos (re)cipitis, qui non compendi? (adv. Marc. 5, 2, 2 novum d. PHOEBAD. c. Arian. 2, 8. al.). adv. Marc. 5, 14, 7 Iudaei non -entes Christum. VET. LAT. Ioh. 1, 11 sq. (cod. 4, sim. al. et VVLG.) verbum dei in sua propria venit et sui eum

non -erunt; quotquot autem [-erunt eum, eqs. (gr. παρέλαβον ... ἔλαβον. I) explicat AVG. c. Pelag. 1, 3, 6 crediderunt in eum). 5, 43 (cod. 2, sim. al.; loq. Iesus) veni in nomine patris mei et non -istis me; ... alium -etis (gr. λαμβάνετε ... λήμψεσθε, cod. 3 [sim. al. et Vulg.] accepistis ... accipietis). IREN. 3, 11, 9 apostolum Paulum. DIONYS. EXIG. Conc. I 5 p. 304, 5 mens humana unum ... dei filium ... credit et firmissime -it (gr. I 1, 4 p. 27, 3 εἰσοδέχεται, Conc. I 5 vers. Tur. p. 200, 15 suscipit). al. **c ii, pro quibus alii fidem suam interponunt (cf. p. 347, 47 sqq.):** PAPIN. frg. Vat. 13 colonum (v. p. 347, 75). AMBR. obit. Valent. 27 (si huc pertinet locus vix percipiuus) quam in me ipsum eos -issem, quibus ille comes se timere dicebat!

B pro obi. sunt vel intelleguntur res variae: **1 de quibus suscipitur obligatio, fit promissio sim. (loco obi. ponitur enunt. primarium p. 347, 50, acc. c. inf. p. 347, 23 sqq. 52 sqq., ut p. 347, 39; ad obi. accedit gerund. l. 54 sqq.). de notione et differentia (adde l. 37):** NON. v. p. 327, 17. AGROEC. gramm. VII 122, 6 -imus aliquid deferendum rogati, suscipimus nostra sponte (sim. p. 347, 11 et DIFF. ed. Uhlfelder 130. ed. Beck p. 85, 36; aliter infra p. 347, 8). GLOSS. I Ansil. RE 136 sqq. (cod. Paris.) -o: promitto. polliceor. accepto, fero. spondeo. confirmo. fidem do. fidem facio. fidem meam interpono (loco sim. SYNON. Cic. p. 440, 29 -o pro recipero restituendum vid.). saepe indicatur per dat., cui quid promittatur; accedit in se, ad se sim. e. g. l. 35 sq. 46. p. 347, 50. 54 sqq. (cf. in fidem suam p. 347, 38. 348, 1). iuxta ponitur vel disting. confirmare l. 53. p. 347, 56 (-ere vim maiorem habet p. 347, 28), excipere l. 50, polliceri l. 52 (-ere vim maiorem habet p. 348, 7), promittere l. 48. p. 347, 54. 60, spondere p. 347, 55. 58. 60, suscipere p. 347, 7. 14. 19. 21 (cf. l. 17 sqq.); opponitur negare p. 347, 16, recusare l. 72. 75. fort. huc pertinet frg. nescio an corruptum LVCIL. 731 iam qua tempestate vivo, certe sine, ad me -o (I) textum trad. def. Marx; chresin coni. Lachmann, Cretaeam Krenkel).

a -it, qui de se promittit, sc. qui suscipit, quod ipse acturus, facturus, exsecuturus sim. est (quod ab aliis mandatur l. 51, cf. rogatu p. 347, 13; v. etiam p. 352, 52 sqq.): **α cum obi. acc. (saepe pron. neutr. [e contextu intellegitur l. 36]):** ① -untur varia: PLAUV. Mil. 229 sq. (alii aliter textum em.) [u]d[de] unus si -ere hoc ad te dicis, confidentiast nos inimicos profligare posse. :: dico et -o ad me. TER. Phorm. 902 verebamini, ne non id facerem, quod -issem semel? (DON. sponondissem; ... deest 'ad me'). CARM. evoc. Macr. Sat. 3, 9, 7 ille deus, qui urbis huius populique tutelam -isti (MOD. dig. 49, 1, 20 pr. IVST. 28, 1, 1 cum t. filiorum ... regnique administrationem in se -isset. HIST. Aug. Opil. 6, 5). CORNELIA epist. frg. 2 vereor, ne ... tantum laboris culpa tua -as, uti in nullo tempore tute tibi placere possis. CIC. S. Rosc. 112 quid -is mandatum, si ... neglecturus ... es? (113 Att. 1, 14, 7 GELL. 1, 13 tit.). Q. Rosc. 23 (in lusu verborum) laborem quaestus -epit, quaestum laboris reiecit. Verr. II 5, 183 cum ... -tum officium Siculis ... erit persolutum (SEN. epist. 22, 7. VLP. dig. 4, 8, 3, 1 in se). orat. 35 ut ... iniusti oneris impositi tua culpa sit, sc. quod me librum scribere iussisti, mea -ti (APVL. apol. 73, 4 ni id onus matrimonii -am. SCAEV. dig. 34, 1, 13 pr.). fam. 5, 8, 5 me ... ea, quae tibi promitto ac -o, sanctissime esse observatum. al. PLANC. Cic. fam. 10, 7, 1 omnia me rei publicae praestitisse, quae et tua exhortatione excepi et mea affirmatione tibi -epi. 10, 9, 1 p. 347, 71. 10, 21, 1 omnia ei Lepido et petenti -epi et ultro pollicitus sum. Q. CIC. pet. 19 quid tibi eorum sodales -erint et confirmarint, scio. 47 CAES. civ. 3, 82, 4. VITR. 10 praef. 1 architectus, cum publicum opus curandum -it (item accedit gerund.: FRONTO p. 198, 2 desiderium Baburiana commendandum tibi -epi. TER. MAVR. 349 hoc opus, de syllabis quod -epi nunc loquendum. AVSON. 11, 18 [208 S.], 11). FEST. p. 173 Santra ... vota 'nuncupata' conligit ... significare ... promissa, et quasi testificata, circumscripta, -ta (cf. MACR. Sat. 3, 9, 12 votum -ere). VAL. MAX. 3, 7 ext. 5. TAB. cer. Herculan. 81^b, 4 hoc arbitriu(m ...) -epit (EDICT. praet. dig. 4, 8, 3, 2. VLP. dig. 4, 8, 13, 2 -isse ... a. videtur, ut Pedius ... dicit, ... qui iudicis partes suscepit. DIG. 4, 8 rubr. qui a. -erint, ut sententiam dicant [antea p. 352, 61]. al.). VLP. dig. 4, 9, 1, 8 puto omnium eum nautam -ere custodiam, quae in navem illatae sunt (47, 2, 14, 17 PAUL. dig. 19, 2, 55 pr.). 40, 1, 4, 1 servo in se -ente debitum. al.

② -untur officia magistratum, sacerdotum publicorum sim.: ENN. ann. 141 quidam regna -epit ([loco allato SERV. auct. Aen. 3, 333 pro 'accepit']. QVINT. inst. 7, 1, 24 deliberat Numa, an regnum offerentibus Romanis -at). R. GEST. div. Aug. 5 (dic)tat(ura)m ... (mihi delatam et a populo et a se(na)tu ... non rec(epi) ([gr. ἔδ)εξάμην]). VAL. MAX. 4, 5, 2 bis). ibid. consul(atum) ... (mihi) dela(tum non -i) ([gr. ἔδεξάμην]). PLIN. paneg. 56, 3 secundum c. -isti, quia principes ... deferebat [postea: tertium c. recusasti]. 56, 4. 60, 4. 10 (qua)od sacerdotium ... -ep(i) (gr. ἀνείληφα). LEX Salpens. (CIL II 1963) 1, 22 si ... decuriones ... Domitian(o) ... Ivviratum ... detulerint, imperator(que) ... eum Ivviratum -erit (sim. Irnit. 3 B 12). TAC. hist. 1, 52, 4 imperium ([opp. recusasset]. 2, 51

SVET. Tib. 24, 2 Vit. 15, 2. *al.*) PLIN. paneg. 45, 4. SVET. Aug. 27, 5 tribuniciam potestatem perpetuam (Vesp. 12 ne t. quidem p. <nec> patris patriae appellationem, nisi sero -epit [1, ad p. 349, 57]). *al.*

Ⓜ -untur *causae iudiciales sim.*, *sc. fere ab oratoribus*: Ⓜ *causam* -ere (*adde p. 345, 36*): RHET. Her. 1, 2, 3 demonstratum est, quas c. oratorem -ere ... conveniat. 2, 1, 1 CIC. S. Rosc. 2. div. in Caec. 26 mihi Sicularum c. -tam, populi Romani susceptam esse arbitrator (*explicat* Ps. ASCON. p. 195, 1 suscipitur totum, -itur pars; suscipitur quod <principale est, -itur quod> hinc pendet; suscipitur solum aliquid propter se, -itur <etiam propter alium> [*lacunas expl. Danesius et Popma; v. Stangl, Pseudosacconiana, 1909, 37sq.*]. SCHOL. Cic. Gron. B p. 326, 27 -imus rogati, suscipimus sponte, aut -imus divites, suscipimus autem aequales vel minores). Verr. I 34 hanc c. Sicularum rogatu (*sim.* II 2, 117). II 2, 1 -epi ... c. Siciliae ...; hoc onere suscepto et -ta c. Siciliensi ...; suscepi enim c. totius ordinis *eqs.* 5, 139 ea c. ..., quae iam non -ta sed innata ... est. *et saepe.* Q. CIC. pet. 45 contra amicum. 46 (*opp.* negasset). 51 GELL. 5, 10, 7.

Ⓜ *cetera exempla*: RHET. Her. 1, 2, 2 tria sunt genera causarum, quae -ere debet orator (QVINT. inst. 12, 1, 39 multa ... posse evenire, propter quae orator bene suscipiat tale causae g., quale remota ratione honesta non -isset). CIC. de orat. 2, 101 est illa quidem magna offensio vel negligentiae, susceptis rebus, vel perfidiae, -tis (OV. fast. 5, 289 rem populus -it, *sc. iudicandam*).

Ⓜ *pro obi. est struct. verbalis*: *acc. c. inf.* (*sc. fere act. c. pron. refl. [quod intellegitur l. 36 et fort. l. 32] et inf. fut.*; *tota struct. e contextu intellegitur l. 29; pass. l. 34*): VARRO Men. 60 cum *περὶ τῶντων* scripturum te Seio -eris. CIC. S. Rosc. 114 sese facturum. Att. 12, 13, 2 quibus ... ille -erat ... se molestum omnino non futurum. fam. 6, 12, 3 Pansa ... mihi ... non solum confirmavit, verum etiam -epit perceleriter se ablatuum diploma. 16, 12, 6 quem omnia facturum confido, -epit enim (*sc. se facturum esse*). *al.* CAECIN. Cic. fam. 6, 7, 4 si -res te *librum* correcturum. PLANC. Cic. fam. 10, 17, 1 -o vobis ... me negotium ... confecturum. LIV. 7, 14, 1 (*si huc pertinet*) dictator ... facturum, quod milites vellent, (in) se -epit (*ita em. Weissenborn; sunt qui locum ad p. 333, 7sq. trahant, v. Oakley, comm. 1998, ad l.*). 33, 13, 15 obsides pecuniamque reddi Philippo -tum est. FRONTIN. strat. 1, 5, 19 Hasdrubal ... -epit ... dimissum Hispania excessurum (*sc. se esse*). SVET. Iul. 23, 2 qui sibi, *i. Caesari*, -issent (pepigar. l.) propugnatos absentiam suam. AFRIC. dig. 28, 5, 47 VLP. dig. 13, 6, 5, 3. *al.* ut: PAVL. dig. 49, 14, 40, 1 patronus si tacite in fidem suam -at, ut ex portione sua praestet *eqs.*

Ⓜ *sine obi. (cum adv. l. 43, praepos. secundum l. 45)*: CIC. Verr. I 36 qui aut deponere aut accipere aut -ere aut polliceri ... solent (*cf.* Ps. ASCON. p. 218, 24 -itur, id est promittitur, <ab eo qui> pro iudicatore spondet). fam. 13, 3 *amicum meum* velim ita tractes, ut mihi coram -isti. VET. LAT. I Macc. 1, 42 (rec. L) *rex imperavit*, ut ... relinquere unusquisque legitima sua; et -erunt omnes gentes secundum verbum regis (*gr. ἐπέδεδξαντο ... κατά, rec. B, V consenserunt ... s.*).

Ⓜ *-it, qui de aliis (rebus) promittit, spondet, testatur (addidimus iuncturam fidem -ere p. 348, 6)*: Ⓜ *indicatur, quid -atur (etiam de quo [qua re] l. 72 [bis]. 74 [cf. β], pro quo l. 59, 70)*: Ⓜ *per enunt. primum (cf. infra l. 74)*: TER. Haut. 1056 ad me -o: faciet (*explicat* SCHOL. p. 126, 26 in meam providentiam illum accipio, ut faciat, quod vis). Ⓜ *per acc. c. inf. (maxime fut.; c. pron. praepar. l. 56. al., adv. l. 53)*: CIC. Att. 11, 6, 3 sic ... -unt, Caesari ... de agenda mea dignitate curae fore. fam. 13, 10, 3 separatim promitto in meque -o fore eum tibi ... voluptati (13, 17, 3 spondeo in meque -o eos esse M'. Curi mores ..., ut *eqs.* 13, 28, 3 id tibi confirmo in meque -o, te *beneficia tua* ... ita bene conlocaturum, ut *eqs.* SYMM. epist. 6, 25 in me -o, *eum* dignum esse, quem diligas [1, ed. 1580, respicio *codd.*]). 13, 50, 2 et ipse spondeo et omnes hoc tibi tui pro me -ent, ex mea amicitia ... te fructum ... esse capturum. Phil. 5, 51 promitto, -o, spondeo ... C. Caesarem talem semper fore civem, qualis hodie sit. PLANC. Cic. fam. 10, 9, 1 CAES. civ. 3, 17, 2 LIV. 39, 47, 7. SEN. apocol. 6, 1 *Claudius* Luguduni natus est ...; hunc ego tibi -o Luguduni natum. dial. 6, 22, 2. *in formula iuris* salvum fore -ere *sim.* (*respic. res, quas nautae, caupones, stabularii custodiendas accipiunt, v. p. 342, 29sq.; sine obi. l. 68sq.*): EDICT. praet. dig. 4, 9, 1 pr. nautae, caupones, stabularii quod cuiusque s. f. -erint, nisi restituent, in eos iudicium dabo. GAIVS dig. 4, 9, 5, 1 non ... dubitari oportet quin is, qui s. f. -it, non solum a furto, sed etiam a damno -ere videatur. VLP. dig. 47, 5, 1, 4 si -erit s. f. caupo vel nauta. PAVL. sent. 2, 6, 1 quae salva fore -erit.

al. Ⓜ *per obi. acc.*: BRVT. Cic. fam. 11, 1, 4 pro Cassio et te, si quid me velitis -ere, -am. PLANC. Cic. fam. 10, 9, 1 nihil (me tibi temere, *ad aa*) aut te ceteris de me frustra -isse laeter. LIV. 40, 35, 11 si neque de fide barbarorum quicquam -ere aut adfirmare nobis potes *eqs.* SEN. epist. 54, 7 hoc tibi de me -e: non trepidabo ad extrema. PAPIN. frg. Vat. 13 (*inde sim.* HERMOG. dig. 19, 1, 49 pr.) *si venditor* (colonum, *ad p. 346, 8*) et

quinque annorum mercedes in fidem suam -at (*i. fidem suam pro eis interponat*). VLP. dig. 4, 9, 7, 6 quasi omnia, quae ibi contingunt, in solidum -erint (*sc. pater vel dominus eius, qui navem vel cauponam vel stabulum exercet; cf. p. 342, 29sq.*).

Ⓜ *indicatur solum, de quo (qua re) quis -at*: CIC. Att. 2, 22, 2 *Pompeius dixit* fidem -isse sibi et ipsum *Clodium* et Appium de me. 13, 1, 2 festinationem mihi tollis, quoniam de aestate polliceris vel potius -is (*sc. aestate me hortos possessurum esse*).

Ⓜ *cetera exempla (pro obi. est acc. c. inf. l. 48sq. p. 350, 75sq., inf. e. g. p. 349, 3. 18sq. 67. 351, 55, enunt. secund. c. quia, quod, quoniam l. 58. 67sq. p. 350, 25, ut vel ne e. g. p. 349, 15sq. 34. 350, 67sq. [cf. p. 349, 45])*: Ⓜ *generatim*: Ⓜ *c. variis coloribus*: Ⓜ *sentiendi, intellegendi sim.*: Ⓜ *quaelibet exempla*: CIC. Pis. 24 magnum nomen est ... consulis; non capiunt angustiae pectoris tui, non -it levitas ista. Lael. 97 ista assentatio ... nocere ... nemini potest, nisi ei, qui eam -it atque ea delectatur. ANIAN. Chrysost. hom. 16, 5 p. 82, 7 sermo -tu[s] difficilis (-tu *coni.* Skalitzy coll. Migne gr. 57, 245^{med} *δυσπαράδεκτος*).

Ⓜ *indicatur, quo sensu quid intellegatur, consideretur sim.* (*cf. p. 345, 62*): SEN. dial. 4, 32, 1 inhumanum verbum est et quidem pro iusto -tum 'ultio' (SVET. Tib. 61, 3 omne crimen p. capitali -tum. *cf. l. 41*). IVLIAN. dig. 35, 1, 29 haec condicio 'si in Capitolium ascenderit' sic -enda est 'si cum primum potuerit *eqs.*' (*item per adv. : DIONYS. EXIG. Conc. I 5 p. 302, 37 ipsi non ita -unt [gr. I 1, 6 p. 162, 19 οὐχ οὐτως νοοῦσιν. cf. p. 302, 38 accipitur]*). POMPON. dig. 35, 1, 57 quaeritur, an ... condicio [talis, (*praedic.*) sit -enda, ut *eqs.*

Ⓜ *credendi, probandi, pro genuino, vero, certo, bono habendi sim.*: Ⓜ *cum obi. acc.* (-i dicitur synodus pro eius decretis *sim.* l. 44): CIC. Planc. 6 largitionis -enda suspicio est. nat. deor. 3, 52 nihil horum -emus (*postea*: nihil ... horum probandum est). LVCR. 1, 377 sic licet id, *i. motum sine vacuo fieri posse*, falsa totum ratione -tumst. PROP. 3, 9, 21 tua, Maecenas, vitae praecepta -epi. SEN. contr. 2, 1, 38 -et *aliquis* excusationem, si dixerō *eqs.* (SEN. benef. 7, 16, 3 PLIN. epist. 10, 3^a, 2 FRONTO p. 168, 6. *al.*; *cf. p. 350, 48*). 9, 5, 10 hunc colorem *Silonis* ... -i non posse, quia *eqs.* 10, 4, 14 (*antea*: quosdam putare questionem esse, an *eqs.*) quod si quisquam -it *eqs.* (SEN. nat. 6, 12, 3 q. si -imus *eqs.* PLIN. nat. 35, 56 q. si -i necesse est *eqs.* [praep-, per- var. ll.]. *al.*). SEN. dial. 7, 1, 3 ea, quae magno adsensu -ta sunt. epist. 40, 12 hanc *facilitatem dicendi* ego in viro sapiente -o, non exigo. QVINT. decl. 253, 2 invenio, qui ... hanc rogationem non existiment ... -endam (253, 6. 254, 7. *al. apud eundem*).

263, 11 ut -ta lex sit (*et bis ibid.* IVLIAN. dig. 1, 3, 32, 1 *leges* iudicio populi -tae sunt [*postea*: populus probavit]). GELL. 3, 16, 1 opinio ... pro vero -ta. 12, 13, 14 -ta vulgo interpretatio *vocis* est absurdissima. FAVSTIN. trin. 1, 5 (*antea*: credideris) in fide m -is vocem apostoli (AVG. civ. 10, 32 p. 457, 1. *cf. l. 56*). SVLP. Sev. chron. 2, 45, 5 cum his ... qui Arimensem synodum -issent. COD. Iust. 10, 22, 1 pr. (*a. 410*) ante ..., quam *descriptiones* ... ex eorum *rectorum* fuerint, -tae sententiis, (*Theod. 12, 1, 173 pr.* auctoritate firmatae). *al.* Ⓜ *pro obi. sunt struct. verbales (accedit pron. praepar. e. g. l. 64)*: *acc. c. inf.* (*intellegitur l. 50*): LVCR. 3, 239 nil horum ... -it mens posse creare sensiferos motus. OV. fast. 6, 557 *Ino*, ipsa ... fecisse negas (negat var. l.), sed fama -epit (*sc. te fecisse*; -ta *coni.* Alton). SEN. epist. 87, 23 quisquis hoc dicit, necesse est -at sacrilegium ... bonum ... esse. PLIN. nat. 28, 24. PAVL. dig. 1, 5, 12 septimo mense nasci perfectum partum iam -tum est propter auctoritatem ... Hippocratis. CENS. 4, 11 Faunos memora ... tenuisse ... antiquorum credulitas -epit. RVFIN. Adamant. 1, 6, verisimile videtur -i debere, plures esse euangelistas (1, *resp. gr. εὐαγγέλιος*). AVG. civ. 10, 29 p. 449, 15 facilius ... in fidem -endum est *eqs.* (15, 13 p. 83, 33). *al.* *variae (addidimus enunt. primar. l. 60)*: VET. LAT. Bar. 6, 55 quomodo ... aestimandum est aut -endum, quia *simulacra deorum* dii sunt? (1, *gr. epist. Ier. 56 ἐξδεχτέον ἢ νομιστέον*). Matth. 11, 14 (cod. 9. *al. et VVLG.*) si vultis -ere, ipse est Helias (*gr. δέξασθαι, cod. 3. al. scire, 5 accipere, 10. al. percipere*). HIL. trin. 4, 16 1.44 tametsi sensus communis intelligentiae non -at, ut in eo *dicto* ... solitarius ... significatus esse credatur, tamen *eqs.* (EPIPHAN. Hier. epist. 51, 5, 1 quis tam vecors ... hoc -at, ut ... prophetae coheredes fiant diaboli *eqs.*? BOETH. in herm. comm. sec. 1, 1 p. 37, 11 qui prius -epit, ut *verbum quoddam Aristotelis* ... ita dictum esset, tamquam si diceret *eqs.*). RVFIN. Clement. 2, 37, 3 quod unus sit deus ..., hoc primum quis -at? ORIG. in Matth. ser. 15 p. 28, 32 non -unt, quoniam *eqs.*

Ⓜ *sustinendi, patiendi, tolerandi sim. vel permittendi*: Ⓜ *-it res*: Ⓜ *qualitas vel affectus animantium*: CIC. rep. 3, 18 nec inconstantiam virtus -it, nec varietatem natura patitur. off. 3, 119 non -it istam *voluptatis* coniunctionem honestas, aspernatur, repellit. BRVT. Cic. ad Brut. 24, 6 valde care aestimas tot annos, quod ista aetas -it, si *eqs.* (*i. quot senex vivere poteris*). PVBLIL. sent. I 11 ingenuitas non -it contumeliam. CAES. Gall. 7, 26, 4 timor misericordiam non -it. HOR. epist. 2, 1,

258 neque parvum carmen maiestas -it tua, *Auguste*, nec eqs. PS. VARRO sent. 129 non est felicitas, quae secum -it miseriam. *al. pro obi. est inf.*: HIL. in psalm. 118 aleph (= 1) exord. 2 nec naturae nostrae -it infirmitas divinis institutis ... erudiri. ② *morbis, pars corporis laesa*: CELS. 3, 9, 4 curationem ubi id, quod est, non -it, potest -ere id, quod futurum est (5, 28, 2^d discernere ... cacoethes, quod c. -it, a carcinomate, quod non -it. *al.*; cf. l. 24). 5, 26, 22 *musculus* praecisus sanitatem -it (6, 15, 4). ③ *quaelibet*: CAES. civ. 1, 78, 3 quo spatio *longiore* plures rem posse casus -ere (3, 51, 5 quae r. ... fortasse aliquem -ret casum. LIV. 7, 14, 5 non -ente iam dilationem re. 29, 24, 7 cunctationem. SEN. epist. 27, 4 delegationem. *al.*). VITR. 2, 2, 1 *atomi Democriti* interitionem non -unt. 2, 4, 2 *paries* concamerationes non -it (*syn.* 3 patiuntur). SEN. contr. 2, 5, 8 licet lex dies finiat, natura non -it (VELL. 2, 97, 2 quot et quantas *virtutes* n. mortalis -it. VAL. MAX. 8, 1 absol. 13 rerum naturam non -ere, ut *filii* occiso patre ... quietem capere poterint [*item seq.* ut: SEN. epist. 82, 17 QVINT. decl. 271, 3. *al.*]. SEN. Thy. 746 benef. 6, 6, 2. *al.*). VELL. 2, 52, 3 aciem Pharsalicam et illum ... diem ... non -it enarranda hic scripturae modus. *al. pro obi. est inf.*: MAR. VICTORIN. adv. Arium 1, 23 l. 16 substantia ... non -it similem esse aut dissimilem. PRVD. apoth. 517 quod fieri -it, -it quandoque perire. PAVL. NOL. epist. 23, 1 crescere summa non -it. *al.*

⑥ *-it animans*: ① *cum obi. acc.*: CIC. Tusc. 3, 14 quae *mala* qui -it, -at idem necesse est ... ignaviam. 3, 79 quam quisque curationem -ere possit, videndum est (3, 84. cf. l. 5). SEN. dial. 4, 12, 2 necesse est prius virtutem ex animo tollas, quam iracundiam -as. *al.* QVINT. inst. 10, 7, 31 *in actione extemporali* -o hanc brevem adnotationem libellosque, ... ad quos interim respicere fas sit (*opp.* 32 displicet mihi). *al. accedit in se sim.*: PS. SALL. rep. 2, 11, 4 stultissimi mortales, quod in certamine dubium est, quorsum accidat, id per inertiam in se, quasi victi, -unt. LIV. 10, 40, 11 qui auspicio adest, si quid falsi nuntiat, in semet ipsum religionem -it. 45, 5, 11 *regis* subit ... animum, in se ... -tam esse labem. MARCELL. dig. 26, 7, 21 in se periculum (VLP. dig. 19, 2, 13, 5, 27, 8, 1 pr. *al.*). ② *pro obi. est enunt. secund.*: ORIG. in Matth. ser. 54 p. 123, 20 (*ad 24, 35*) qui non -unt, ut iam meliores efficiantur (*gr. οὐκ ἐπιδεχόμενοι βελτίους γενέσθαι*).

⑦ *mera notione accipiendi, admittendi (saepe -untur ea, quae ab aliis offeruntur, ita ut respondeant e. g. deferre l. 48. 54. 56, reddere l. 41, tradere l. 40)*: ① *vario respectu*: ① *quaelibet exempla (selecta inde a VITR.)*: ① -unt *animantes eorumve corpora (sidera per prosopop. l. 51)*: BRVT. Cic. ad Brut. 24, 6 quae *vitae* ne traditam quidem ... libertatem -ere possit. PVBLIL. sent. B 8 beneficia plura -it, qui scit reddere (-epit *var. l.*, accepit *Scaliger*). OV. met. 11, 417 Alcyone, cui protinus intima frigus ossa -erunt (VITR. 7, 4, 5 *ministri*, etsi nudis pedibus fuerint, non -unt f. a pavimento). LIV. frg. 46 (Comment. Lucan. 8, 91; *Cornelia ad Pompeium*) quid ... ex funesta Crassorum domo -bas, nisi ut minueret(ur) magnitudo tua? VITR. 10, 13, 3 a quo *mechanico* -erunt doctrinam Diades et Charias. VELL. 2, 122, 2 quis ... dubitare potest, quin ... idem illi *Tiberio* honor triumphi et deferendus et -endus fuerit? (*vergit ad p. 332, 13 sqq.*, ut: VAL. MAX. 4, 3, 10 ut honorem *coronae militaris* ... a duce, pretium [*i. aurum*] ... a patre -ret. 9, 1 pr. TAC. ann. 5, 2, 1. *al.*; cf. p. 327, 5 sqq.). VAL. MAX. 2, 10, 2 l. 49 delapsa caelo sidera hominibus si se offerant, venerationis amplius non -ent *quam Scipio*. 9, 14, 5 uterque *vir honoratus* scaenicum nomen coactus est -ere (ACT. Arv. a. 38 [ed. Scheid 12] c 86 quod ... C. Caesar ... delatum sibi patriae n. -isset. SEN. dial. 2, 16, 2 PLIN. paneg. 21, 2. *al.*; cf. vocabulum -ere: TAC. hist. 2, 62, 2 Caesaris. cognomen: SVET. Aug. 58, 1 patriis patriae c. universi ... detulerunt ei; ... non -bat. Vit. 8, 2 cupide. 15, 4. appellationem: Vesp. 12 p. 347, 2. HIST. AVG. Pius 5, 2). SEN. Phoen. 47 (*loq. Oedipus*) mortem, *anime*, ... totam -e (admitte *add. cod. E*). Tro. 695 (*Andromacha Vlixii*) preces placidus pias patiensque -e (STAT. silv. 4, 1, 9). PLIN. nat. 25, 36 hoc *genus hyoscyami herbae* -epere medici (*i. in usum*; cf. p. 350, 7). SVET. rhet. 25, 1 rhetorica ... apud nos perinde atque grammatica sero -ta est. VET. LAT. Luc. 8, 13 (cod. 4) qui, cum audierint verbum *dei*, cum gaudio -unt illud [*gr. δέχονται, cod. 2. al. per-, 5. al. ac-, 10 et Vulg. suscipiunt*]. act. 8, 14 [cod. 57, *sim. al. et VVLG.*] Samaria ... -epit v. dei [*gr. δέδεχται, cod. 5 ex-, 50 per-, 54 accepit*]. IREN. 4, 2, 6. *al.*) ITIN. Alex. 49, 111 *Porus* -tus (*ad p. 344, 40*) ... ad amicos Alexandri ... procurare, quod erat rex, -epit (, *i. hoc, cuius erat rex; cf. Tabacco ad l.*). *al.* ② -unt *res variae vel loca*: BELL. Alex. 68, 1 defectionem (*recc.*; -fens- *trad.*) eius *Deiotari* nullam posse excusationem [eius] imprudentiae -ere. OV. fast. 3, 121 decimum cum luna -erat orbem (*i. expletis decem mensibus*). VITR. 1, 4, 2 ea regio, *i. septentrio*, nullo tempore mutationes *caloris* -it. 2, 9, 4 *arbuta* siccescendo -unt in se diurnitatem. SEN. Phoen. 33 (*Oedipus Cithaeroni*) -e supplicium vetus, *i. mortem meam*. COLVM. 1, 6, 9 ut *cellae* ... custodiam -ant umidarum rerum tamquam vini. 5, 8, 2 *olea* si quam *impensam* -it,

subinde fructus multiplicat. PLIN. nat. 31, 86 circa Gelam ... tanti splendoris *sal est*, ut imaginem -at. *al.*

⑧ *indicatur, quo quid -atur* (in se v. *supra p. 349, 73*): ① *in usum vel finem quandam*: VITR. 8, 3, 4 *aqua* percocta aliam virtutem -it ad usum (*cf. in usum p. 351, 43 et SEN. dial. 3, 12, 6 non ideo vitia in u. -enda sunt, quia aliquando aliquid effecerunt. PLIN. nat. 21, 128 narcissi duo genera in u. medici -unt*). PLIN. nat. 22, 20 caule et radice in cibos Graecorum -tis (22, 86 scolymum ... in c. -it oriens. *cf. vol. V 2, 1251, 74*). 28, 138 *axungia* non nisi ad ea, quae purganda sint ..., salsa -itur. *al. finem indicat gerund. praedicative positum*: AVG. util. cred. 7, 16 p. 20, 26 *imperitii ea* discere moliantur, quae a paucis doctis discenda -ta sunt.

② *in varia*: PLIN. nat. 35, 77 ut ... -retur ... ars ea *graphice* in primum gradum liberalium. QVINT. inst. 9, 4, 26 ipsum hoc *hyperbaton* inter tropos ... -tum est (*i. ei generi attributum est*; cf. p. 344, 29). 10, 7, 15 omnia ..., de quibus dicturi erimus, ... habenda in oculis, in adfectus -enda sunt. decl. 290, 3 qui *dolor* ... intra cogitationes -tus abstulit mentem. TERT. nat. 1, 13, 3 (*respic. dies Solis*) in laterculum septem dierum solem -istis.

③ *respiciuntur consuetudines, mores sim.* (*cf. p. 352, 74 sqq.*): FEST. p. 289 -tus mos est, quem sua sponte civitas alienum adscivit (SEN. contr. 2, 7, 9 hunc m. scribendi. *cf. QVINT. inst. 5, 10, 13 quae ... in mores -ta sunt*). SEN. frg. 42 (Aug. civ. 6, 11 p. 270, 21) usque eo ... *Iudaeorum* consuetudo convaluit, ut per omnes iam terras -ta sit. PLIN. nat. 21, 5 coronis e floribus -tis (*i. cum in usu esse coepissent*). QVINT. inst. 11, 3, 104 averso pollice demonstrare aliquid -tum magis puto quam oratori decorum. *al. PLIN. epist. 5, 9, 7 est omnino iniquum, sed usu -tum, quod ... consilia ... secundum eventum* vel probantur vel reprehenduntur (7, 17, 3 horum recitatio u. iam -ta est). *al.*

④ *speciatur: a in sermone iuris (rei publicae l. 41) -untur*: ① *quae ad iudicem, magistratum admittuntur* (*cf. supra p. 345, 65 sqq.*): ① *pro obi. est nomen*: ① *reorum, hominum accusatorum* (*apud inferos l. 36. 38*): CIC. Verr. II 2, 94 *Verres* de ... tribunali pronuntiat, si quis absentem Sthenium rei capitalis reum facere vellet, sese eius n. -turum. *ibid. iterum et al. in eadem orat.* 4, 40 LIV. 9, 26, 10. 38, 55, 4 ad ... praetorem ... delata et -ta sunt n. legatorum. SEN. contr. 3 praef. 17 ut praetor n. eius -ret lege inscripti maleficii. VAL. MAX. 3, 7, 9. SEN. apocol. 14, 1 *accusator* postulat, *Aeacus* n. eius *Claudii* -at; edit subscriptionem. INTERPR. cod. Theod. 2, 4, 2. *devoti, sc. quasi rei*: TAB. devot. Année Épigri. 1993 n. 1008 (*Carbone; saec. I² a. Chr.?*) dis imperis: vos rogo, uti -ates (*i. -atis*) n. Luxsia (*sic*). ② *candidateum munus publicum pententium* (*cf. accipere vol. I 319, 19 sq.*): LIV. 10, 15, 10 ut *consul* duorum patriciorum nomina -ret.

⑤ *pro obi. sunt varia cognoscenda, iudicanda, decernenda sim.*: CAEL. Cic. fam. 8, 8, 2 (*absol.*, nisi formula iuris pro obi. est) praetor postulante Pausania ... 'quo ea pecunia pervenisset' -ere *noluit*. QVINT. decl. 254, 10 in rebus parvis ac †periculosos (peculiaribus *Shackleton Bailey, alii alia*) ista, quae obiecta sunt, iudex -at. PLIN. epist. 6, 22, 2 -ta cognitio est (SVET. Claud. 9, 2 PAPIN. dig. 26, 10, 11). IVLIAN. dig. 27, 1, 20 -ta patrii excusatione (VLP. dig. 4, 8, 15. PAVL. dig. 23, 2, 60, 4 [*quinque*]). *al.*) CLEM. dig. 22, 3, 16 matris professio filiorum -itur; sed et avi -enda est (PAVL. dig. 49, 14, 13, 7). GAIUS dig. 28, 1, 26 ne eius testimonium -atur. SCAEV. dig. 26, 7, 57, 1 cum ex permissu principis appellatio eius -ta sit, quam is, qui pronuntiaverat, non -erat (VLP. dig. 28, 3, 6, 9 si a. eius praeses non -epit. *al.*).

⑥ *quae probantur, iusta iudicantur; ubique pass., sc. pro subi. ponitur*: ① *pron. neutr. vel subst.*: LABEO dig. 33, 2, 31 *puto* non potuisse arbitrum ... alterius ius mutare; quod et -tum est. NERAT. dig. 29, 2, 59 *substitutus* non potest hereditatem ... praetermittere; quod sic -endum est, etiam si eqs. IVLIAN. dig. 41, 3, 33, 1 cum haec ... -antur in ... persona *possessoris* ..., quanto magis in colono -enda sunt eqs.? (*item in aliquo*: GAIUS inst. 3, 105 idem ... in surdo -tum est, *sc. eum stipulari non posse. cf. p. 348, 38*). AFRIC. dig. 30, 108, 1. GAIUS dig. 24, 1, 42 nuper ... -ta est alia causa donationis (VLP. dig. 40, 2, 11. MARCIAN. dig. 40, 2, 9, 1 qualiscumque c. probata sit et -ta. *al.*). inst. 3, 82 eo iure, (quod) consensu -tum est (VLP. dig. 1, 6, 8 pr. cum ius patriae potestatis moribus sit -tum. *cf. p. 353, 1 sq.*). MAECIAN. dig. 40, 5, 35 Cassii non est -ta sententia existimantis eqs. (SCAEV. dig. 28, 2, 29, 16 VLP. dig. 15, 1, 11, 9. *al.*). *et saepius*. ② *enunt. secund. c. ut (ne)*: IAVOL. dig. 41, 3, 23, 2 -i non potest, ut eadem res et ut res soli et tamquam mobilis sit possessa. IVLIAN. dig. 1, 3, 32, 1 rectissime ... illud -tum est, ut eqs. (*item c. pron. praepar.*: AFRIC. dig. 12, 1, 41 VLP. dig. 41, 1, 23, 3. *al.*). 35, 1, 24 iure civili -tum est ..., ut eqs. 50, 16, 201 iusta interpretatione -endum est, ut eqs. AFRIC. dig. 41, 2, 40, 1 propter utilitatem. PAPIN. dig. 22, 1, 2 volgo. 41, 2, 44, 1 utilitatis causa iure singulari -tum esse, ne eqs. VLP. dig. 24, 1, 1 moribus apud nos -tum est, ne inter virum et uxorem donationes valeant. *al.* ③ *acc. c. inf.*: GAIUS dig. 30, 69 pr. servo legato legari

posse -tum est. 44, 7, 5 pr. utilitatis causa -tum est invicem eos obligari. VLP. dig. 19, 1, 11, 8 *Neratus* furtis noxisque solutum esse *servum* praestare te debere ab omnibus -tum ait. *al.*

β *respiciunt scripta vel dicta (nonnulla sub a afferre maluimus, v. supra p. 349, 60sq. 63sq. 350, 14. 20):* ① *libri vel capita scriptorum:* ① *quae inter scripta quaedam accipiuntur, includuntur:* CIC. Flacc. 74 defers ad Pergamenos, ut illi -rent in suas litteras publicas praeclaras proscriptiones ... tuas; repudiant, reiciunt. TAC. ann. 6, 12, 1 quem *librum Sibyllae* Caninius ... -i inter ceteros eiusdem vatis ... postularat. COD. Iust. de cod. comp. 2 in quibus *codicibus* novellae constitutiones -tae sunt. de cod. confirm. 4 in ... nostro codice. ② *quae probantur vel pro genuinis, veris sim. accipiuntur: varia exempla:* CIC. rep. 2, 19 antiquitas ... -epit fabulas ..., haec aetas autem ... omne, quod fieri non potest, respuit. opt. gen. 18 *qui orationes e graeco conversas reprehendunt*, Andromacham ... aut Epigonos Latinos -unt (*i. fabulas*). PLIN. nat. 30, 9 quae *volumina magica* -ta ab ullis hominum atque transisse per memoriam ... mirandum est. SCHOL. Hor. epist. 1, 3, 15 scripta ... ea, quae Caesar in auctoritatem -epit (2, 1, 92 AVG. c. Faust. 33, 6 p. 791, 23. cf. l. 24). *respiciunt scripta sacra Iudaeorum et Christ.* (cf. p. 353, 6): TERT. adv. Marc. 5, 21, 1 cum ad *Phileonem* ... litteras factas -erit *Marcion* (*opp. recusaverit*). praescr. 17, 1 ista haeresis non -it quasdam scripturas. IREN. 3, 14, 4 (*opp. renuntiare*). *ibid. iterum* (*opp. refutare*). HIER. chron. a. Abr. 1704 hi libri inter divinas scripturas non -untur. AVG. civ. 17, 20 p. 247, 9 in auctoritatem canonicam (*ibid.* p. 247, 15, 17, 24 p. 255, 3 *divinam. al.*). 18, 26 p. 290, 26 in canonem scripturarum (in Rom. imperf. 11, 4. *al. apud eundem; cf. civ. 18, 38 tit. quod quaedam sanctorum scripta ecclesiasticus canon ... non -erit*). un. eccl. 13, 33 p. 274, 25 quisquis illas litteras in fidem -it. ORIG. in Matth. 15, 14 p. 390, 21 verbum hoc ... -endum esse quasi verum a domino dictum (*opp. abiendum*). *al.*

② *metrum:* ① *-untur pedes:* CIC. orat. 194 paeon ... minime est aptus ad versum, quo libentius eum -epit oratio. BASS. gramm. VI 255, 10 ithyphallicum metrum saepe -it hunc tribrachum. QVINT. inst. 1, 5, 28 *iambum* non -it versus herous. 9, 4, 49 alium pro alio pedem metrorum ratio non -it (PS. CENS. frg. 14, 6 DIOM. gramm. I 511, 21. *al. apud eosdem*). *al. per prosopop. fingitur aliud metrum aliud quasi in familiam -ere* (cf. p. 344, 3): HOR. ars 256 *iambus* spondeos ... in iura paterna -epit. ② *-untur voces, syllabae:* PORPH. Hor. sat. 1, 6, 12 nomen hoc ... non potest in (hexametrum -i. DIOM. gramm. I 517, 13 *versus* iambicus -it novam syllabam.

③ *verba, argumenta sim., sc. probanda vel usitata (sed disting. usitatus l. 48):* ① *varia exempla (accedit in consuetudinem l. 44, in usum l. 49. 52 [cf. p. 350, 5]):* VARRO ling. 9, 10 unum *peccati genus*, quod in consuetudinem perperam -tum est, alterum *eqs.* 9, 20 verbum, quod novum et ratione introductum quo minus [ut] -amus, vitare non debemus. SEN. epist. 114, 2 orationis lascivia si modo non in uno aut in altero fuit, sed adprobata est et -ta. 120, 4 utar ... illo *verbo* non tantum tamquam -to, sed tamquam usitato. QVINT. inst. 1, 5, 71 *nova verba* si -ta sunt (*opp. repudiata*). 5, 11, 20 nostrorum quidam, non sane -to in usum nomine, apologationem *vocant*. 5, 11, 41 quae vulgo -ta sunt. 6, 3, 103 postquam 'urbis' appellatione ... Romam ... accipi sit -tum. 8, 6, 2 *tropos* necessarios ... atque in usum -tos. AL. FRONTO p. 134, 22 (*alluditur ad IA*) an ... eadem *verba* ..., si iniussu ... meo venerint, ut Menelaum ad epulas quidem, -i iubes? GELL. 6, 9 tit. 'peposci' ... plerosque veterum dixisse, non, uti postea -tum est dicere, per 'o' *eqs.* CHAR. gramm. p. 188, 27 contra rationem. *al.* ② *-it res (sc. act.):* SEN. contr. 1, 8, 16 rem ... elatiorem, quam pressa et civilis oratio -it (QVINT. inst. 8, 6, 66 [*respic. imesis*] quod o. nequaquam -et. cf. l. 32). QVINT. inst. 8, 6, 21 quod genus non orationis modo ornatus, sed etiam cotidiani sermonis usus -it (8, 6, 24). 10, 1, 100 ut mihi sermo ipse Romanus non -ere videatur illam ... venerem *Atticam*. SERV. Aen. 3, 104 quod latinitas non -it. HIER. epist. 57, 11, 3 quod graeca et latina omnino lingua non -it (65, 13, 2 CASSIOD. in psalm. 54, 24 l. 411).

④ *varia ad artem gramm. pertinentia (sc. litterae, voces earumque formae, collocationes sim.; exempla paucissima selecta, v. Schad, Lex. of Latin Gramm. Terminol., 2007, 340sq.):* PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. p. 157, 13 'es' numero plurali finita nomina dativo 'bus' -unt. VEL. gramm. VII 59, 6 nullam mutationem -entibus consonantibus. SCAVR. gramm. VII 21, 20 apparet 'causam' geminatum s non -ere. CHAR. gramm. p. 303, 7 (*e Palaem.*) 'super', quotiens 'supra' significat, accusativum -it casum. PRISC. gramm. III 108, 19 ut ... dictiones, cum partes sint ... perfectae orationis, ... aptam structuram ... -ant (*gr. Apoll. Dysc. synt. p. 2, 10 Uhlig ἀναδέξασθαι*). *et saepe.*

γ *in astrologia -ere dicuntur signa zodiaci alia signa (sec. doctrinam decanorum; v. Housman, ed. Manil. lib. IV, 1920 p. v sq.):* MANIL. 4,

315 *Aries* tot ... dabit vires, dominos quotcumque -epit. 4, 331 Leo ... Lanigerum ... ducem -it (*i. -it Arietem in primum decanum*). 4, 351 Capricornus ... munus reddit Cancro -itque -tus. (*sc. ab illo, v. 323sq.*). 4, 360 per ... decem medias partes *Piscium* tu, Taure, -tus.

5 *C pro obi. sunt loca, regiones, sc. quae vario modo possidentur (disting. capere, sc. vi, e. g. l. 19. 23. 24. 38, domare CLAVD. carm. min. 30, 58; saepe indicatur, quo modo vel qua condicione locus -atur, sc. per abl. modi l. 15. 17. al., praepos. per l. 17. 21sq. al., sine l. 23. al.; sunt quae etiam ad p. 331, 26sq. trahere possis):* 1 *varia exempla (selecta post LIV.):* CAES. Gall. 6, 8, 7 (*nisi ad p. 331, 36*) paucis post diebus civitatem -epit (7, 90, 1 civ. 3, 16, 1 HIRT. Gall. 8, 31, 3. LIV. 23, 11, 7 *Poenus* retentus ... in -endis c. Bruttiorum, quae a Romanis deficiebant. *al. apud eundem*). 7, 13, 3 eo oppido -to civitatem Biturigum se in potestatem redacturum confidebat (SALL. epist. Pomp. 6 o. excisa aut -ta. LIV. 34, 29, 1 oppida partim voluntate, partim metu aut vi -epit. *al.* CVRT. 4, 1, 15 o. Byblon traditum -epit. TAC. ann. 6, 41, 2). civ. 1, 12, 3 Curio summa omnium voluntate Iguium -it. *al.* BELL. Alex. 1, 2 quantum ... per vim -itur loci, in tantum munitiones proferuntur. SALL. Catil. 11, 4 armis -ta re publica a L. Sulla. PS. SALL. rep. 1, 4, 3 non -tam, sed captam a te rem publicam. LIV. 1, 55, 1 Gabiis -tis (cf. l. 54, 10 Gabina res regi Romano ... in manum traditur). 6, 29, 7 id *Praeneste* non vi, sed per deditionem -tum est. 23, 44, 3 spem ... per proditionem -endae Nolae. 26, 32, 2 urbem *Syracusas* -i, non capi, et -tam legibus antiquis ... stabiliri (33, 18, 19 sine certamine. *al.* SIL. 15, 482). 27, 1, 1 consul ... Salapia per proditionem -ta Marmoreas ... vi cepit. 31, 16, 5 Elaeunta ... tradentibus ipsis -it. *et saepe.* FAST. ann. Iul. Maff. Mart. 27 (Inscr. Ital. XIII 2 p. 74) hoc die Caesar Alexand(ream) -epit (*sim.* Antiat. Aug. 1 [*ibid.* XIII 1 p. 328]). LVCAN. 2, 8 (*respic. chaos primi aevi*) parens rerum, cum primum informia regna materiemque rudem flamma cedente -epit. SVET. Aug. 13, 3 (v. p. 344, 71; *accedit gerund. ut:* HEGES. 3, 3, 3 Idumeam ... tuendam -erunt quidam). *al. -itur locus, qui intra fines prolatos accipitur:* GELL. 13, 14, 7 Aventinum antea ... extra pomerium exclusum, post ... -tum et intra pomerii fines observatum.

2 *accedunt determinationes (selectae), quibus indicatur: a in quem statum locus -atur (determinatio e contextu intellegitur p. 345, 29):* POMP. Plin. nat. 7, 97 (*ex inscr.*) oppidis castellis MDXXXVIII in fidem -tis. BELL. Hisp. 22, 6 oppidum in suam potestatem -epit (HIST. AVG. trig. tyr. 15, 3). LIV. 8, 13, 12 oppida Latina omnia ... aut vi capta aut -ta in deditionem (SVET. Claud. 17, 2 sine ullo proelio aut sanguine). b *ex cuius potestate locus -atur (per praepos. ab praeter l. 43):* LIV. 9, 44, 16 eo anno Sora, Arpinum, Cesennia -ta ab Samnitibus (*fort. simul ad p. 331, 26sq. pertinet; v. Oakley, comm. 2005, ad l.*). 36, 24, 7 in tot -tis [ex potestate] hostium urbibus (i. om. *pars codd.*). 36, 34, 1 -ta Zacyntho ab Achaico concilio. 38, 42, 12. MANIL. 1, 785 Brutus ... a rege [-tae, Romae conditor ([-ta var. l.]. FLOR. epist. 3, 5, 12).

p. p. p. **receptus*, -a, -um pro adi. vel subst. compar. l. 72. p. 353, 6, *superl.* p. 353, 2. 7. 8. 11 et sub 2ba. GLOSS. I Ansil. RE 88sq. (cod. Paris.) -us: honestus. lautus. probatus. opimus. insignis. nobilis. notus. celebris. memorabilis. pervulgatus. magnae famae. -i: nobilis popinē. [-o pro receptu v. p. 309, 70sq.; praeter necess. con. Oehler pro acceptissimi TERT. spect. 12, 1.]

1 *neutr. pro subst. significat: α id quod exsequendum recipitur, promissum (cf. p. 346, 32sq.):* CIC. Verr. II 5, 139 satis est factum Siculis, satis officio ac necessitudini, satis promisso nostro ac -o (*postea p. 347, 15*). Phil. 2, 79 *Caesar* promissum et -um intervertit ad seque transtulit (*respic. consulatus*). CHALC. transl. p. 19^A satis videtur factum -o *eqs.?* (*gr. aliter*). in iure compromissum, quo iudex arbitrium suscipit (*cf. p. 346, 59sq.; de re v. Kaser, Privatrecht I² 584sq.; iuncturam -um argentarii a Wenger, RE IA, 372sq. aliisque doctis nostrae aetatis adhibitam apud antiquos nusquam repperimus [v. etiam p. 303, 68]:* DIG. 4, 8 rubr. (*item* COD. Iust. 2, 55 rubr.) de -is (*postea p. 346, 61*). COD. Iust. 3, 1, 14, 1 iudices ..., qui ex -o, id est compromisso, quod iudicium imitatur, causas dirimendas suscipiunt. β *in iure id quod saluum restituendum recipitur, sc. a nautis, cauponibus, stabulariis (v. p. 342, 29sq.):* VLP. dig. 4, 9, 1, 3 de -o navicularius tenebitur. 4, 9, 3, 3 et 5. DIG. 4, 9 rubr. nautae, caupones, stabularii, ut -a restituant.

2 *adi., i. q. vulgo acceptus, comprobatus sim. (masc. pro subst. p. 353, 14. 18 [aliter p. 344, 55. 345, 69]):* α *de rebus; -a sunt:* α *varia incorp.:* QVINT. inst. 2, 8, 6 contra -as persuasiones (3, 7, 23 quae sit publice -a p.). 6, 3, 33 quidam ita sunt -ae auctoritatis ac notae verecundiae, ut *eqs.* (TERT. adv. Marc. 4, 5, 5 *euangeliorum a. -iorem*). 12, 10, 9 cuius *statae Iovis* pulchritudo adiecisse aliquid etiam -ae religioni videtur. TAC. Agr. 14, 1 veteri ac iam pridem -a populi Romani consuetudine (AMM. 23, 6, 82. cf. p. 350, 18sq. et mos -us: TAC. ann. 2, 85, 2 inter veteres. AMM. 19, 12, 1 ex -o quodam antiquitus m. 21,

10, 8). GELL. 12, 13, 3 de vetere ... iure et -o (COD. Iust. 2, 40, 3 [a. 290]. 4, 52, 1. cf. p. 350, 63 et AMM. 18, 4, 5 -issima ... lege). **β** *dicta, scripta* (fides auctorum AMM.): QVINT. inst. 1, 8, 18 *historias* -as aut certe claris auctoribus memoratas. 4, 2, 118 figurae ... auctoritate veterum -ae. 5, 13, 41 conquestio. GELL. 13, 21, 13 contra -um vocabuli genus. TERT. pudic. 20, 2 -ior est apud ecclesias epistola Barnabae illo apocrypho Pastore. test. anim. 1, 1 ex litteris -issimis quibusque ... poetarum. AMM. 24, 2, 16 fides -a scriptorum veterum. FAVST. REL. epist. 3 p. 174, 7 in quodam -issimo patrum tractatu. **γ** *corporea eorumve mensurae*: FRONTIN. aq. 26, 2 modulus *quidam* et certissimus et maxime -us est. GALEN. alfab. 228 (resina) siccarum -issima est pituina.

b *de hominibus*: **α** -i sunt auctores (c. respectu librorum sim.; saepe superl.): *varii*: TERT. nat. 2, 1, 7 adversus haec ... nobis negotium est, adversus institutiones maiorum, auctoritates -orum eqs. SOL. praef. 5 de scriptoribus ... -issimis. GALEN. alfab. epil. apud antiquos et -issimos auctores medicinae. *prophetae*: TERT. carn. 20, 3 psalmi ... sanctissimi et -issimi prophetae David. GREG. ILIB. fid. 7 l. 22 Hieremias, -issimus propheta (sim. PS. ORIG. tract. 9, 3. al.). EVAGR. GALL. al. ter. p. 15, 7 Esaiam -issimum *prophetam* accipio. PS. EPHR. paenit. p. 639 (Rev. Bénéd. 87, 1977, 367 l. 435) Amos ... -issimus vates. **β** -us est homo ceteris carus, iucundus sim.: CIL VIII 2202, 9 (saec. II/III?) v(ixit) annis tot ... semper securus ut modo aliis -us vivens (nisi est subst. receptus, -ūs, v. p. 309, 49 sqq.).

deriv.: receptibilis, recepticius, receptio, receptivus, recepto, receptor (-trix), rectorius, 2. receptus (-ūs), recupero.

compos.: usurecipro.

cf. Onom. (Receptus, -a).

Schrickx.

recipisco, -ere. *pro respic- olim legebatur* VEN. FORT. vita Germ. 16 (v. Migne 88, 460^B); *vix recte restitutum est* EPIST. pontif. 223 Hil. coll. antiar. p. 157, 10 (v. Sittl, Arch. Lat. Lex. I, 1884, 511 adn. et 515).] *Bl.* **reciprocatio**, -ōnis f. a reciprocare. legitur in prosa orat. tantum inde a PLIN. nat. [in var. l. falsa TERT. adv. Hermog. 36, 1 -is (sic etiam cod. L, neque reciprocitatis, ut refert Oehler; rectae rationis edd. plerique).]

i. q. actio reciprocandi: **1** significatur motus localis eorum, quae: **a** redeunt, revertuntur (cf. 2b); *respic.*: animantes, animae: PLIN. nat. 8, 201 (de capris in ponte sibi obviis) cum circumactum angustiae pontis non caperent nec -em longitudo in exilitate caeca eqs. (caecam Mayhoff). 11, 83 longitudo fili araneae a (ca)cumine arboris ac rursus a terra pro illud ipsum velox -o. TERT. nat. 1, 19, 7 (*respic. metempsychosis*) de animarum -e (ed. pr.; recipi provoc. cod.). *res*: PLIN. nat. 9, 29 *mugiles erumpunt* in mare ... observata aestus -e. AMM. 20, 11, 28 *pars arcus caelestis solis* obnoxia claritudini, pro -e, spiritus fulgore eius ... deflorat () -e [om. prolis, pro reticacione var. ll.; v. Den Boeft et al., comm. 1987]. PRISC. LYD. solut. 6 p. 72, 11 *Posidonius* explorator factus huiusmodi -is fluminum refluentium (cf. e. g. p. 72, 4 in se ... refluere).

b *alternant, invicem progrediuntur et regrediuntur* (cf. 2a); *respic.*: *planetae, sidera*: GELL. 14, 1, 23 tamquam quod forte ire in balneas volueris ac deinde nolueris atque id rursum volueris ... ex ... errantium siderum -e contigerit. TERT. nat. 2, 5, 17 memoria -um (-catorum cod.) corporum caelestium. *aer, sc. in respiratione*: MACR. Sat. 7, 12, 3 continetur ... anima -e aeris. *aquae* (cf. l. 42. 46): EVSTATH. Basil. hex. 6, 11, 2 euriporum ... meatus refluus ... vel etiam -o Syrtium (gr. p. 144^B ἄμρωτος).

2 *sine respectu motus localis*: **a** *sec. notionem alternandi, sc. respic. ultio invicem ex utraque parte exigenda*: GELL. 20, 1, 18 ut contraria actio mutuae talionis oriatur et adolescat infinita quaedam -o talionum (cf. p. 357, 75).

b *sec. notionem revertendi*: **α** *usu communi significatur actio sive mala sive bona retribuendi, vel id, quod retribuitur*: PS. MAX. TAVR. serm. app. 29 p. 908^B *Saule*, adhibes martyri *Stephano* poenam, senties de -e vindictam. CASSIOD. Ios. antiq. 18, 337 p. 543 dignus ... sum a te ... hanc -em accipere, qui tibi fideles animos ... servaverim (gr. aliter). MVTIAN. Chrysost. hom. 3, 4 p. 257ⁱⁿ. 'mercedis -em' ... pro supplicio (*respic. Hebr. 2, 2; gr. p. 32^{ex} ἀντιμισθίαν*). 6, 3 p. 281^{med}. (sine -e, erunt actus nostri () gr. p. 58^{med}. ἀνεύθνα). *ibid. iterum*, v. p. 355, 75. 27, 3 p. 405ⁱⁿ. (gr. p. 188ⁱⁿ. ἀνταπόδοσιν).

β *technice*: ① *in arte logica significatur inversio argumentorum, quae salva ratione fit*: AVG. c. Iulian. 6, 19, 60 *dixisti, Iuliane*, te cogitare non posse in qua dialexi invenerim contrarium omnium -em (*ibid. bis*). CASSIOD. in psalm. 7, 6 l. 124 istius ... propositionem secundum regulas dialectorum -o. 7, 6 l. 129. EPIPHAN. SCHOL. Didym. in I Ioh. 3, 6 p. 56, 28 is, qui habet peccandi propositum, *deum non novit* ...; cuius de novo -o cum oppositione generatur ita: omnis, qui novit ... eum, non peccat. ② *in arte gramm. significatur relatio vocis ad personam ip-*

suis agentis vel vox (sc. pron. refl.) hanc relationem indicans (apud PRISC. tantum [cf. p. 359, 11]; opp. retransitio l. 6, transitio l. 7. 9; cf. Schad, Lex. of Latin Gramm. Terminol., 2007, 341): PRISC. gramm. II 584, 4 'sui' non solum tunc refertur ad tertiam personam, quando ipsa in se agit per -em, id est κατ' ἀντανακλασμόν vel ἀντοπάθειαν, ut 'ille sui miseretur' ..., sed etiam ..., cum retransitive dicitur (III 168, 21 [opp. p. retransitionem]. 183, 17 p. transitiones et -es. 223, 11 [antea opp. transitive] p. -em, id est sui passionem, quam Graeci ἰδιοπάθειαν dicunt. al.). III 14, 23 *pronomina 'mei, tui' sim.* tam in -e quam in transitione poni possunt (164, 1 in -bus personarum, hoc est quando eadem persona et agit et patitur. al.). 232, 16 hanc ... constructionem (sc. inf. pass.) servant ... -es ..., ut 'amari a memet ipso debeo'. al. apud eundem.

?reciprocator, (-ōris) m. a reciprocare, si recte restit. *i. qui reciprocatur*: GLOSS. -r: qui dat, quod accepit (-catur aut -catus codd.; corr. Heraeus in exemplari suo).

1. reciprocatus, -a, -um v. reciproco.

2. reciprocatus, -ūs m. a reciprocare. *abl. sing. -ū tantum.*

i. q. actio reciprocandi: *respic. motus localis* (sc. alternans): AVG. anim. 4, 3, 4 cuius aeris -u id agere (*i. spirare*) declaratur anima hominis. *respic. poena pro peccato imposita* (sec. gen. 3): AVG. gen. ad litt. 11, 1 p. 335, 18 in corpore inoboedientium hominum iustissimo -u inoboedientium membrorum tumultum mors concepta *versabat* (nupt. et concup. 2, 9, 22).

reciprocē v. reciprocos.

Rey.

reciprocicornis, -e. a reciprocus et cornu (v. Bork, Die lat.-roman. Zusammensetzungen, 1990, 192 sq.). *i. qui cornua habet retrorsus flexa*: TERT. pall. 1, 3 arietem, non quem LABERIVS (mim. 154) -em et (ut trad.) lanicitem et testitrahum, sed *machinam bellicam*. *Bl.* **reciprocitās**, (-ātis) f. a reciprocus. NOT. Tir. 31, 38^a -s (in parte codd. post reciprocum p. 356, 36). [falso afferebatur ut var. lect. p. 353, 33.]

***reciproco**, -āvi, -ātum, -āre. a reciprocus. *de origine*: VARRO ling. 7, 80 ab recipere -are fictum, aut quod poscere procare dictum (FEST. p. 274 -are pro ultro citroque p. usi sunt antiqui, quia procare est p. [affert l. 46. 73]). *de notione* (cf. p. 355, 12): SYNON. Cic. p. 442, 3 restagnat. ... responsat. -at. refervescit eqs. GLOSS. -at: revolvit. reconsiderat vel reddit vicem. -a: recipe. GLOSS.¹ V A A R 105 -at: revolvit, reconsiderat, ad invicem reddit vel redundat. al. legitur in versibus singulis locis apud PLAVT., ENN., PACVV., SIL., PRVD., in orat. soluta inde a Cic. (bis), VARRONE (l. 33), LIV. (ter), saepius apud PLIN. nat. (sexies, ut ARNOB.).

i. q. reciproce movere vel ire (v. ad I et II): **I** *indicatur motus localis* (alternans sub A1 et B1, revertens sub A2 et B2; in imag. p. 355, 3. 15): **A** *intransitive*; -ant: **1** *quae progrediuntur et regrediuntur*: **a** *varia* (homo cum machina comparatus PLAVT.): PLAVT. Astr. fig. 3 quasi tolleno aut pilum graecum -as (-eis cod.; sc. tundendo, ut vid., v. vol. X I, 2144, 66 sqq.). SEN. nat. 6, 13, 1 *evaporatio e terra* retro fertur atque in se revolvitur; deinde rixa spiritus -antis iactat obstantia eqs. CHALC. comm. 352 (*spectat ad Tim. 52^B*) cum hinc illinc oppressa modo, modo sublevata silvae (*i. ὄλης*) imbecillitas -ret et iniquus ... motus per universam eius fluctuaret capacitatem. **b** *aestus, mare sim.* (motus aquae VEG.; cf. 2b, B1a, B2b): LIV. 28, 6, 10 fretum ... Euripi non septiens die ... -at, sed eqs. (eodem spectant l. 75 et PLIN. nat. 2, 219 E. ... septiens die ac nocte -antis. FLOR. epit. 2, 8, 9 -antibus aquis). IVST. 44, 4, 7 inter furentes aestus ac -antes undas (v. app. crit.). VEG. mil. 4, 42, 3 haec -antis (recurrentis var. l.) meatus ambiguitas cursum navium secunda adiuvat, retardat adversa.

2 *quae aliquo revertuntur*: **a** *res variae*: PLIN. nat. 2, 72 dicitur, cur Veneris stella numquam longius XLVI partibus, Mercuri XX ab sole abscedant, saepe citra eas ad solem -ent. VINDIC. med. 33 cum ... (sanguis) ... -et ad arteriam, quae spiritum spargit per omnem corporis regionem (Wellmann, reciprocos trad.). **b** *aestus vel mare*: PLIN. nat. 2, 212 aestus maris accedere ac -are maxime mirum (4, 93 quoniam a. semper e Ponto profluens numquam -et [inde SOL. p. 355, 26]). 9, 10 in insula ... multas beluas -ans destituit oceanus. **c** *homines*: PLIN. nat. 9, 151 nubem quandam crassescere super capita urinantium ... prementem eos arcentemque a -ando.

B *transitive* (mediopass. maxime sub 2b intellegi potest); -antur:

1 *quae prorsus et retrorsus feruntur*: **a** *aestibus, mari, vel tempestate* (-atur motus CIC.): ENN. scaen. 116 rursus prorsus -at fluctus feram (nisi ad A1b; sunt qui feram vocem vel corruptam putent vel sequentibus non traditis iunctam). PACVV. trag. 334 (locus valde corruptus) †rapido reciproco percito augusto citare rectem† -are undaeque eqs. (rapide retro citroque p. aestu praecipitem ratem -are eqs. Ribbeck, alii alia). CIC. nat. deor. 3, 24 quid ... Euripo in motu identidem -ando putas fieri posse

[Rey]

constantius? APVL. apol. 35, 4 (*nisi ad 2b*) maris eiectiona, quae ubique litorum ... tempestate -antur, tranquillo deseruntur. ARNOB. nat. 1, 8 p. 9, 19 (*in imag.*) quid si ..., ut in maritimis aestibus, modo secundae res adfluunt modo rursus refluunt malis -antibus prospera?

b ab animantibus: **a in respiratione** (*cf. l. 21*): LIV. 21, 58, 4 cum *imber* iam spiritum includeret nec -are animam sineret. GELL. 17, 11, 4 (*inde* MACR. Sat. 7, 15, 6) in eam fistulam (*sc. τραχειάν ἀσθηρίαν*), per quam spiritus -atur (TERT. adv. Val. 23, 2 aerem ..., -andi [-a(m)dis *trad.*] spiritus spatium). ARNOB. nat. 1, 30 aer ..., quem vitali -atis (a spiritu), (*asp- trad.*, *esp- Axelson, a del. Vrsinus*). OROS. hist. 5, 10, 11 -to (-*tu var. l.*) anhelitu calidi aeris (*cf. gloss. anglosax. e. g. GLOSS.¹ Corp. R 68 -to: gestaefnendre. 169 -tu: wrixlende*). **β variis actionibus:** GELL. 9, 11, 5 dux ... manu telum -ans incedebat (*aliter, sc. de telis iactis*: AMM. 26, 7, 15 *quidam* inter -antes missilia ... prorupit in medium. *cf. l. 20*). TERT. coron. 3, 1 (*in imag. de disputatione*) quamdiu per hanc lineam serram -bimus.

2 quae reducuntur, remittuntur sim. (motu fere contrario, inverso, sed ad circuitum spectat l. 29): **a ab animantibus: impellentibus:** LIV. 28, 30, 6 quinquerehem ... in adversum aestum -ari non posse. AMM. 29, 5, 25 Mazicas ... tela -antes. *spirantibus, sc. -antur auras:* ARNOB. nat. 2, 16 p. 84, 17 *animalia* auras accipiunt naribus et per anhelitum -tas reddunt. **b aestibus, sc. -atur mare sim.:** CVRT. 9, 9, 20 -ari coepit mare ... aquis in suum fretum recurrentibus reddebatque terras ... mersas (MELA 3, 2 *specus*, quo -ta m. resident). SIL. 15, 226 *quas undas* auget veniens refluusque -at aestus. SOL. 18, 2 (*pendet e* PLIN. nat. p. 354, 64) quod aestus e Ponto profluus numquam -etur. **c alio modo; -atur: anima:** TERT. apol. 48, 2 (*rec. vulg., paulo aliter rec. Φ*) quaecumque ratio praest animarum humanarum -andarum in corpora. *iter solis:* PRVD. perist. 10, 574 *sol* nostros dies -tis administrat circulis, cuius recursu lux et annus ducitur.

II sine respectu motus localis (ad notionem alternandi spectant A1a, 2a et b, B1a, ad notionem revertendi cetera; technice inde a CIC., HIER., v. sub B): **A quaelibet exempla:** **1 transitive (refl. l. 46; medio-pass. intellegi possunt e. g. l. 37. 40. 50); -antur: a quae invicem: dantur et redduntur (sc. affectus, sermo; nisi exempla ad d. trahas):** APVL. Plat. 2, 13 p. 239 eiusmodi *libidines* ... amicitias idem Plato appellari vetat, quod nec mutuae sint nec -ari queant. ARNOB. nat. 3, 32 p. 189, 12 Mercurius ... quasi quidam Medicurrius dictus est, ... quod inter loquentes duo media currat et -etur oratio (*postea l. 65*). *sibi respondent:* TER. MAVR. 1392 (*respic. pedes dissyllabi*) quater -antur numerus et tempus duplex (*sc. quia utraque syllaba brevis vel longa esse potest*). **b quae iterantur: varia:** VET. LAT. Eph. 1, 10 (Tert. monog. 5, 2) *deus proposuit* ad caput (*addit Tert.:* id est ad initium) -are universa in Christo (*cf. Uglione, comm. 1993, 181 sq.; gr. ἀνακεφαλαιώσασθαι, Tert. adv. Marc. 5, 17, 1 recapitulare, cod. 75 restaurare, Vulg. instaurare; huc spectat Tert. monog. 11, 4 recolligi*). ZENO 1, 7, 4 *deus* pater, qui ... totum se -vit in filium. PHILIPP. in Iob rec. long. 30 p. 710^c (*ad 29, 13 benedictio pueri*) 'puer' propter -tam innocentiam nuncupatus est (*i. similem innocentiae ipsius Iob?*). *tempus:* PS. AVG. serm. 120, 5 (*cf. Luc. 1, 46 sq.; alluditur simul ad exod. 15, 20*) -to ... die, quo criminosa Aegyptus sorberetur, tympanum Mariae nostrae pulsatum verbum edidit. *scripta:* GREG. TVR. Franc. 10, 31 p. 526, 3 de episcopis Turonicis licet ... quaedam *scripterim* ..., tamen ... -ari placuit (-are p. *al. var. ll.*). **c quae invertuntur:** ARNOB. nat. 2, 70 p. 149, 11 criminis loco dare ea, quae in te possint -ta vicissitudine retorqueri. NOVELL. Iust. 17, 12 *iudices* -antes ordinem eos quidem, qui digni sunt poena, dimitunt, illorum autem auferunt res alios, *sc. heredes*, pro illis punientes (*gr. ἀντιστρέφοντες*). **d quae redduntur: sermo:** PS. AVG. serm. 1.494 H. tu, *synagoga*, iam coepisti -are sermones. *ultio:* SACR. Leon. 1180 *deus*, pro subversione *Adae* ... deceptor, *i. diabolo*, -as ultionem. CASSIOD. Ios. antiq. 17, 201 p. 497 *Archelaus Iudaeis habuit gratias* ..., quo laesi a patre nihil circa se malum ab illis -retur (*per anacoluthon; gr. διότι μηδὲν αὐτῷ μνησικακοῖεν*).

2 intransitive: a -ant, quae utraque parte fiunt, dantur et redduntur, alternant: ARNOB. nat. 3, 32 p. 189, 14 '*Mercurius*' est nomen sermonis -antis et vocis (*antea l. 38*). PASS. Marculi (BHL 5271) 5, 20 (*fort. saec. IV med.; martyr ad columnam vincit est*) -ante tormento, in quantum supplicii ictus infligebat a tergo, in tantum pectus columnae duritia retundebat (-ato, reciproco *var. ll.*). **b -at in aliud proprietatis alicuius (rei), quae communis est utriusque (in serm. christ.; respic. trinitas):** VIGIL. THAPS. c. Arian. 3, 9 p. 235^b ubi ... peculiare aliquid, et quod in aliud non -at, inest, ibi ... distinctio haberi potest. c. Eutyech. 1, 10 p. 101^A non -at in aliam personam, quod est unicuique personae ... proprium. **c -at, qui factis vel dictis respondet, vel ipsum responsum:** AVELL. 163, 2 (*a. 519*) *nos te pontificem* cultu -antis alloqui salutantes. MVTIAN. Chrysost. hom. 6, 3 p. 281^{med.} non oportet expetere dominum reciprocatio-

nes, sed sive -et, sive non, credere illi (*gr. p. 58^{ex} οὐ δεῖ ... ἀπατεῖν εὐθύννας ἀλλ', ἄν τε προϊστάται ἄν τε μὴ κτλ.*). PRIMAS. in apoc. 11, 5 si quis ecclesiam laedere cupit, eiusdem laesionis -ante iudicio igne consumitur condemnatus.

B technice: 1 in arte logica vel rhet.; -ant vel -antur argumenta: **a quae salva ratione utrimque inverti possunt vel invertuntur: pass. (cf. var. lect. l. 14):** CIC. div. 1, 10 ista sic -antur, ut et si divinatio sit, di sint, et si di sint, sit divinatio. IULIAN. Aug. c. Julian. op. imperf. 3, 189 ista ... in quamvis sibi partem -ari possunt (BOETH. in Porph. comm. sec. 4, 16 p. 279, 15). PRISC. gramm. III 154, 24 non -atur, quod dicimus: non enim *eqs.* (*Apoll. Dysc. synt. 2, 48 ἀναστρέφει*). *act.:* HIER. adv. Pelag. 1, 29 l. 22 omnis impius iniquus est ...; nec -at (*sc. argumentum sim.*), ut possimus dicere: omnis ... iniquus etiam impius est. CLAUD. MAM. anim. 1, 3 p. 28, 8 utrumque mutuo -at (-atur *var. l.*). BOETH. in top. Cic. 4 p. 345, 4 (*ad top. 49*) illa ... contraria ... talia sunt ut ... pater filii; eaque sunt semper -antia ..., nam filius patris est filius et pater filii pater *eqs.* **b quorum ordo invertitur, ita ut a fine redeatur ad initium:** HIER. in Philem. 15/16 l. 436 (*antea:* si ... dominum non fugisset, numquam *Paulum vidisset* ...; si Paulum ... non vidisset *eqs.*) ex quo, paulatim et per gradus suos -ante sententia, ideo minister euangelii est factus Onesimus, quia fugit a domino.

2 in arte gramm., sc. pass.; -antur varia, quae ad personam agentis referenda sunt vel pertinent (apud PRISC. tantum [cf. p. 359, 11]; saepius accedit in se, ceterum praepos. ad vel in c. acc.; opp. transire l. 28. 31): PRISC. gramm. III 15, 16 ('Phemius se docuit') docendi ... transitio non ad alteram fit personam, sed ad ipsum Phemium -atur (*sim. 15, 17 rursus ... 'interfecit' ad ipsum Aiaceum -atur [Apoll. Dysc. pron. p. 44, 9 πάλλιν ... διαβιβάζεται]*). 17, 20 numquam potest verbum vel -ari vel transire, nisi in obliquo casus (177, 8 *nisi* per retransitionem ad eam *personam* -etur aliud v., ut 'rogat me ille, ut ad se veniam'). 164, 22 prima et secunda persona vel in se -antur ... vel in alias diversas transeunt (164, 24. 165, 3). *al. apud eundem.*

deriv.: reciprocatio, ?reciprocator, 2. reciprocatus (-ūs).

***reciprocus, -a, -um.** [*a *reque proque 'retrorsus prorsus', v. Forssman in: Munus amicitiae Oettinger, 2014, 13 sqq. Mei.] de origine v. l. 41. NOT. Tir. 31, 38 -um. de notione: VARRO ling. 7, 80 (*allato ACC. l. 51*) '-a' est cum, unde quid profectum, redit eo. GLOSS. -us: παλίνδρομος, ὁ προϊὼν καὶ ὑποχωρῶν, παλινόρσος καὶ παλίνρστος. -a: redviviva. -um: in vicem redditum vel receptum. quod datur et recipitur. -is: remissis. GLOSS.¹ V Aa R 104 -a: vicaria ad vicem semper ultro cit(r)o huc vel illuc; a[d] †proccipiendo ('rec-?' *ed.*) vel procando (*cf. p. 354, 33*). I Ansil. RE 151 sq. -us: remeans. revertens. *al. legitur apud ACC., VARRONEM (v. l. 36. p. 359, 64) et inde a SEN. trag. et philos., PLIN. nat., VAL. FL., SIL. [dubie trad. p. 354, 73.]**

*i. qui prorsus retrorsusque fertur, it, vel eo revertitur, ubi antea fuit (gr. respondet e. g. ἀμοιβαῖος p. 358, 18. 23, ἀντιστρέφων p. 358, 53 [cf. p. 358, 66]; iuxta ponitur e. g. adversus p. 358, 71, regrediens p. 357, 23; opp. e. g. directus p. 359, 6. 9): I spectat ad motum localem (in imag. l. 58. p. 357, 22. 32. 35sq.; per enallagen sub A3): A respic. motus alternans, sc. invicem progredientis et regredientis: 1 -a sunt ea ipsa, quae moventur: a varia (delphinus SEN.): ACC. trag. 545 -a tendens nervo equino concita tela (*explicit VARRO l. 37; docti conferunt gr. παλίντονος, v. Bruno, Studi Ital. Filol. Class. n. s. 52, 1980, 176sq.*). SEN. Ag. 449 iacente -us ludit salo *delphinus*. PLIN. nat. 2, 115 (*nisi ad B1a; cf. p. 357, 26*) concavi vallium sinus scindentes ... resultantem aera, quae causa etiam voces ... -as facit. AMM. 23, 4, 8 quae crebritate *machinae bellicae impactae* velut -i fulminis impetu aedificiis scissis *eqs.**

b aestus, mare, flumen sim.: SEN. dial. 11, 9, 6 (*in imag. de vita*) nos in hoc ... proiecti mare alternis aestibus -um (PLIN. nat. 5, 26 *sinūs* Syrtium vadoso ac -o m. diros. PANEG. 8, 6, 2. *al.*). nat. 4, 2, 6 *nautae* inter rapidam insaniam Nili et -os fluctus volutati (PANEG. 10, 11, 7 AMM. 27, 4, 7). PLIN. nat. 2, 213 *aestus maris* paribus ... intervallis -i senisque semper horis (31, 1. 32, 1. AMPEL. 7, 5 *mare* Syrticum ... -is a. retorquetur. MIN. FEL. 17, 9 *oceanus* refluit -is a. *al.*). SIL. 3, 60 Luna ... fertque refertque fretum, sequiturque -a Tethys. *al. c spiritus, aer sim.; respic.:* venti: APVL. mund. 3 p. 295 *aer* in nubes cogitur et -is flabris aperitur (12 p. 315 f. -is caecias putatur esse [*cf. gr. 394b36 ἀνακαμφίπνοοι, sc. ἄνεμοι*]). *respiratio:* ARNOB. nat. 7, 28 p. 377, 15 quicquid ... spirat et -os halitus auris commeabilibus ducit, id ... mortale est (AVG. gen. ad litt. 7, 3 p. 202, 19 -o h., quem ... ducimus et reddimus). SERV. Aen. 1, 388 nihil est ... aliud vita, quam -us spiritus (AVG. mus. 6, 3, 4 in psalm. 102, 2). CLAUD. MAM. anim. 3, 9 p. 169, 25 sine alternatione -i aeris.

2 -i sunt motus, itinera sim. (vicissitudo p. 357, 4): SEN. Herc. f. 1050 *dormit Hercules*, -os spiritus motūs agit (AMM. 31, 13, 2). APVL. met. 10, 29, 5 discursus -i ... ambages (TERT. anim. 28, 1 *Platonis sermo* ...

de animarum -o d., quod hinc abeuntes sint illuc et rursus huc veniant. cf. -us cursus: SERV. auct. Aen. 3, 419 [sc. *maris aestuantis*]. ADNOT. Lucan. 5, 235 -us c. aquae, qui accedit et recedit). 11, 15, 3 asperrimorum itinerum ambages -ae. ZENO 1, 4, 5 -a vicissitudine *aquarum maris* (PS. LACT. opif. 11, 3 [cod. B³, om. cett.; additamentum saec. V/VI, v. Heck, *Antike und Abendland* 59, 2013, 135 sqq. 141] in quod viscus, i. pulmonem, spiritus -a v. commearet).

3 per enallagen transfertur ad rei motae: causam: PLIN. nat. 11, 3 *natura telum culicis* -a generavit arte, ut fodiendo acuminatum pariter sorbendoque fistulosum esset. *effectum, sc. sonitum:* POTAM. tract. 2 l. 20 C. cum ... serra ... stridore -o sulcos dentium duceret.

B respic. motus aliquo revertens, qui fit: 1 directione inversa, contraria; describuntur: a ea ipsa, quae redeunt: aquae: PLIN. nat. 9, 176 *piscium* genus esse, quod ... in his cavernis vivat, etiam -is amnibus siccatore litore. 16, 169 cum ... anno permansit inundatio ... *harundines* vocabantur zeugitae, contra bombyciae maturius -o (sc. *fluctu sim.?* -a, sc. *inundatione, coni. Mayhoff; aliter Theophr. hist. plant. 4, 11, 3 ὄψ δ' ἂν μὴ συμπαράμειν τὸ ὕδωρ*). TAC. ann. 1, 70, 1 quo levior classis vadoso mari innaret vel -o sideret. AVG. gen. ad litt. imperf. p. 493, 9 si ... istae *aquae fontium* -is imbribus, quos terra sorbet, emanant. *varia:* VAL. FL. 8, 331 (*vix ad A1a*) in astra itque reditque ratis, lapsoque -a fluctu descendit. IREN. 4, 7, 1 (*spectat ad Luc. 1, 47; in imag.*) descendente ... exsultatione Abrahae in *progeniem* ..., -a autem rursus et regrediente exsultatione a filiis in Abraham. SERV. auct. Aen. 6, 445 *hastilia inevitabilia* et -a (*item de telis: 7, 741 quas cateias in hostem iaculantes lineis* ... -as faciebant. cf. l. 30sq.). CLAVD. DON. Aen. 12, 755 p. 627, 20 -o locorum resonantium responso. VINDIC. med. 32 quando ... *aer* ex pulmone ... redditur, rursus per fauces -us fertur ad narium atque oris vias.

b motus, impetus vel itinera redeuntium sim.: TERT. patient. 8, 7 nonnumquam repercussum *telum* in eum, qui remisit, -o impetu saeviet (*item de motu sim. telorum:* OPTAT. 1, 28, 2 tela ... veritatis clipeo repulsa in tuos parentes -o ictu vertuntur [in imag. ut: AVG. c. Parm. 2, 1, 1]. AMM. 27, 1, 3 -is iactibus). CARM. Année Épigr. 2000 n. 1242 (*inscr. paulchr. e Dacia; saec. III in.?*) tu, qui -am semitam voto subis, morare sepulchrum *egs*. NOVATIAN. trin. 31, 21 (*in imag.*) dum gradatim -o meatu illa ... divinitas ad *deum* patrem ... rursus ab illo ipso filio missa revertitur et retorquetur. ZENO 1, 6 (*in imag. de tempore paschali; nisi ad 2*) -is ambagibus ... a se in semet sua per vestigia revolutus dies salutaris advenit.

2 circuiu (-i sunt motus): APVL. met. 9, 11, 3 *asinus ad molam vincit sum*, ut in orbe ... -o gressu mea recalans vestigia vagarer. mund. 1 p. 290 ut in tornando artifex solet ... materiam ... -o volumine rotundare (cf. gr. 391b22 *καθάπερ τῆς ἐν τόρῳ κυκλοφορουμένης σφαίρας*). 29 p. 355 cum ... -is itineribus astra consurgant. CHALC. comm. 124 -os circuitus, quos astrologi regradationes vocant (cf. gr. p. 40^c *τὰς τῶν κύκλων πρὸς ἑαυτοὺς ἐπανακνήσεις*).

II evanida fere notione motus localis: A quaelibet exempla: 1 sec. notionem alternandi (cf. infra B2b): a -a sunt ea, quae utraque parte fiunt, mutuo redduntur, huc et illuc mutantur sim.: **a vicissitudines sim.:** GELL. 15, 18, 3 omnes ... pugnandi -ae vices (cf. p. 358, 32). APVL. met. 1, 6, 4 fortunarum lubricas ambages ... et -as vicissitudines. ARNOB. nat. 7, 50 p. 410, 15 -a varietate fortunae. **β amicitiae sim. (cf. 2aγ):** APVL. Plat. 2, 13 p. 238 amicitiam ait ... -am ... esse ac delectationis vicem reddere. NOVATIAN. Cypr. epist. 36, 3, 2 cum amore vestrum mutuam ... exemplis multis -ae adfectionis in vos invicem saepe conperissemus. **γ actiones, eventus:** MOD. dig. 28, 6, 4, 1 si pater duos filios impuberes heredes instituat eosque invicem substituat, in utrumque casum -am substitutionem factam videri divus Pius constituit. CHALC. comm. 322 ex -a de alio in aliud elementorum conversione. EVCHER. instr. 2 l. 453 (*sim. GLOSS. III 510, 17*) antiphonum: vox -a (*item de antiphonis: VITAE patr. Iurens. 124 -is v. ISID. orig. 6, 19, 7 v. -a, duobus scilicet choris alternatim psallentibus*). CLAVD. MAM. anim. 1, 1 p. 22, 4 ipsi ab eisdem, quos fallunt, -a inclusione falluntur. BOETH. arithm. 1, 18, 4 l. 22 faciemus -am deminutionem, (*i. propositis duobus numeris primum ex uno, deinde ex altero detrahentes*, cf. *Nicom. 1, 13, 11 ἀνταρρίσεις*). **δ varia:** COD. Theod. 9, 2, 3 (*neutr. pro subst.*) prius ... quam *accusator* sollempni lege se vinxerit et in poenam -i ... recaverit (sc. *qua poena et ipse tenetur et reus*). PS. VIGIL. THAPS. trin. 3, 89 rec. I -am esse hanc naturae virtutem inter, (*om. rec. II*) mittentis et missi, dum hic, qui nunc missus est, ipse iam pridem misisse mittentem inveniatur.

b -a sunt ea, quae sec. formam corporalem sibi respondent: SOL. 49, 9 -is ... pulmunculis (sc. *in pede cameli; v. vol. X 2, 2598, 32 sq.*).

2 sec. notionem revertendi (cf. B1 et B2a): a usu communi -a sunt ea, quae pro aliqua re redduntur: a poena sim. post scelus, peccatum sim. exacta (distinguas supra l. 66): GELL. 20, 1, 35 taliones

illae tuae -ae (sc. *quas legi XII tab. tribuisti*). PRISCILL. tract. 1, 19 qui operantur turpitudines et -am mercedem erroris ... expectant. CLAVD. DON. Aen. 2, 535 p. 221, 18 -is ultionibus. AVG. civ. 13, 13 p. 572, 10 *protoplasti* senserunt ... motum inoboedientis carnis suae, tamquam -am poenam inoboedientiae suae (pecc. mer. 2, 22, 36. al.; cf. COD. Theod. 9, 1, 7 -os poenae ... incurtus). PS. AVG. alterc. l. 38 H. (*ecclesia ad synagogam; neutr. pro subst.*) homines meos, ut -um (*i. ultionem*) sustineres, gladio ... adfecisti. **al. β verba, sive dicta sive scripta (cantata p. 357, 60 sqq.): -a sunt varia:** EVAGR. vita Anton. 80 p. 955 usus est affatu -o et ait *egs*. HIER. hom. Orig. in cant. 2, 2 p. 44, 7 -um audire sermonem (cf. l. 24). CASSIOD. hist. 6, 40, 6 imperator ... -is iniuriis, iram suae indignationis amovit, librum enim ... fecit (l. gr. *Socrat. 3, 17, 9 τῷ ἀντισώφῳ*). LEANDER reg. 8, 2 (*neutr. pro subst.*) calumniantibus ... respondere -um (-o legit *Vega, ut sit adv.*). **al. -ae sunt epistulae sim. earumve argumenta:** AVSON. 27, 14^a (396 S.) cuius rei, sc. *poematis mei*, munus -um ... fastidisti ([*antea:* ut rescriberes]). SYMM. epist. 6, 74 litterarum). CONC. Rom. a. 371/379, 1 l. 44 -is sanctitatis vestrae litteris ([*eadem loco Theodoret. 2, 22, 12 τοῖς ἀμοιβαίους, unde subst. fem.* CASSIOD. hist. 5, 29, 9 -is]). RVSTIC. Conc.^s I 4 p. 183, 7. CASSIOD. Ios. antiq. 14, 265 p. 410 l. ... -as nostris epistolis [gr. *ἀντιπεποιημένα*]). EVAGR. vita Anton. 81 p. 955 -is ... scriptis (cf. *Vita Anton. 81 p. 178, 8 rescripta, gr. ἀντίγραφα*). HIER. epist. 5, 1 epistulis. LEO M. epist. 72 Conc.^s II 4 p. 6, 2 -am salutationem (gr. *II 1, 1 p. 38, 3 τὴν ἀμοιβαίαν [ῥομοίαν var. l.] προσηγορίαν*). 136, 1 *ibid.* p. 90, 28 -o ... sermone respondi (ENNOD. epist. 8, 1, 7 p. 200, 23). RVRIC. epist. 2, 45 amori ... vestro gratias repensantes -is (*si huc; -as Mathisen, (obsequiis) -is Luetjohann coll. l. 37; item pro subst. [fem.] l. 18 et AVELL. 184, 1 -is alloquentes vestram sanctitatem. al.*).

al. γ officia, amicitia sim. (cf. 1aβ): CLAVD. DON. Aen. 1, 600 p. 119, 6 inparem se esse in -is respondendi (respond- var. l.; *neutr. pro subst. ut: MART. CAP. 9, 892 dotis offerendae cumulandaeque -o alias advexit virginis mater puellas [sunt qui adv. intellegant]*). 1, 605 p. 120, 9 *Aeneas* ne remittendo superis omnem -am vicem ipse videretur totam vicissitudinem reiecisit *egs*. (12, 55 p. 559, 17. cf. -a vicissitudo: 7 praef. p. 3, 12. 9, 255 p. 221, 20. APON. 1, 1 *ut animus -am reddat amoris v. deo*). PS. AVG. serm. 50, 2 *Iob cruciatus* non fuit, qui -um redderet munus mercedibus (CE 318, 6 [saec. V med.] -um ... (mu)nus inpertere). RVRIC. epist. 2, 42 reddo -um sospitationis officium. 2, 50 vicem -is obsequiis repensare. CASSIOD. var. 1, 4, 18 -o favore. **al.**

b usu minus frequenti -a sunt: a quae iterantur: TERT. adv. Marc. 1, 13, 5 (v. p. 316, 67) -arum frugum (EPIST. Ann. 5). CASSIOD. var. 3, 51, 7 septem metis certamen *curruum* omne peragitur in similitudinem hebdomadis -ae. **β quae ad diversas partes alicuius rei referenda sunt:** DIONYS. EXIG. Conc.^s I 5 p. 302, 24 in homine differentias earum *naturarum animae et corporis* ... non sequestramus ab invicem, nec eas -a virtute partimur, (cf. gr. *I 1, 6 p. 162, 7 sq. οὐτε μὴν διαμπὰξ διατομῆς δύναμιν ἐφίεμεν αὐταῖς [sc. ταῖς φύσεσιν]*). **γ quae ordinem inversum praebent (-us est homo, qui spiritui suo carnem praefert):** VEREC. in cant. 2, 21 l. 41 'perversus' (*deut. 32, 20*) ... est praeposterus vel -us, qui inferiora sua exaltat, superiora vero deicit.

B plus minusve technice: 1 in arte logica vel rhet. (-a sunt maxime argumenta, necessitas l. 62, conversionis natura l. 63): a respic., quae in eum converti possunt, qui ea proponit: GELL. 5, 10 tit. de argumentis, quae graece *ἀντιστρέφοντα* appellatur, a nobis -a dici possunt. 5, 10, 2 ea quidam ... -a' appellaverunt (*postea:* cum argumentum propositum ... converti ... in eum potest, a quo dictum est). PORPH. Hor. epist. 1, 17, 14 (*ad convicia mutua philosophorum*) poeta astute ... invertit, quod erat -um. **b respic., quae salva ratione quodammodo inverti possunt:** AMBR. obit. Theod. 6 fides militum imperatoris perfecta aetas est; est enim perfecta aetas, ubi perfecta est virtus; -a haec, quia et fides imperatoris militum virtus est. MACR. verb. De Paolis p. 59, 21 quotiens in futuro *ε* ante *σ*ω ponitur, brevem esse praesentis paenultimam observatum est; nec tamen -a est necessitas, ut *egs*. BOETH. in categ. comm. 2 p. 228^b conversionis -a natura subsequitur (cf. *categ. 7b14 conversim [gr. πρὸς ἀντιστρέφοντα]*). EPIPHAN. SCHOL. Didym. in I Ioh. 2, 3 p. 44, 1 qui dicit se scire deum, ... consequenter habebit, ut eius mandata custodiat, quoniam hoc quoque -um est, (gr. *ἀντιστρέφει ut: in II Ioh. 9 p. 86, 8 quod ... -um est*).

2 in arte gramm. (cf. Schad, Lex. of Latin Gramm. Terminol., 2007, 342): a praevalet notio reversionis vel naturae contrariae; respic.: **a significatio opposita eiusdem vocis:** GELL. 9, 12 tit. de verbis, quae in utramque partem s. adversa et -a dicuntur (*i. et act. et pass. intellegi possunt; postea e. g. 9, 12, 13 utroqueversum, 17 communicatae ultro et citro significationis*). 15, 13, 1 'testor' ... et 'interpretor' s. -a dicuntur (*i. et depon. et pass.; cf. 15, 13 tit. utroqueversum*). **β versus, qui verborum ordine inverso metrum praebent sive eundem, sive ali-**

um: -us versus (*etiam sine subst.*): DIOM. gramm. I 516, 24 -us v. ... talis est 'versu volo, Liber, tua praedicerentur acta, a. p. t., L., volo versu'; sotadicus est ex utraque, sed durus, ut possit ad recursum convenire. 516, 28 Ps. MAR. VICTORIN. gramm. VI 113, 12. 114, 2 aliud -i genus (*postea*: redit ... per totum elegum). SERV. Aen. 7, 634. SCHOL. Opt. Porf. carm. 15, 5 nonus v. ad directum heroicus et -us heroicus est. *al. cetera exempla*: DIOM. gramm. I 516, 31 -um genus, mirum (-i g. metri var. l.; *postea*: recurrere). SERV. gramm. IV 467, 7 -um heroum in sotadicum est (*sim.* 467, 11). SCHOL. Opt. Porf. carm. 25, 1 partes *versuum* ... ad directum vel -um modum variare. γ *actus, status sim., cuius effectus in agentem recidit* (*apud* PRISC. tantum [*cf.* p. 353, 75sq. 356, 22sq.]; *opp.* retransitivus l. 16, transitivus saepius); -a sunt: *verba eorumve significatio*: PRISC. gramm. II 394, 5 absolute ... prolata *verba* -am passionem, id est *ἰδιοπάθειαν*, significant ..., ut 'ruo' pro 'cado'. 397, 5 *verba* neutra absoluta sive -a, id est *ἰδιοπαθῆ* (III 17, 15 v. ... -um, id est sui passionem significans, vel retransitivum. 270, 14 -a ... sive sui passiva). *pron. refl. eorumve usus, accidentia*: PRISC. gramm. II 583, 10 pro -is, quae apud Graecos compositae sunt: *ἐμάντου κτλ.* (*fem. sec. gr., ut vid.*; *locus pendet ex Apoll. Dysc. pron. p. 102, 22 ταῖς ἀντανακλωμέναις, sc. ἀντωνυμίας*). III 14, 18 'sui' ... -um fit ..., quod Graeci *ἀντανάκλαστον* vocant, id est quando ipsa in se actum reflectit persona, ut eadem sit et agens et patiens *eqs.* 15, 19 et transitivam ... personam et -am ([*Apoll. Dysc. pron. p. 44, 10 sq. διαβατικὸν ... ἀυτοπαθῆς*]. 18, 21). 18, 6 'sui' pronomen et -um et transitivum aliquando esse. 165, 9 *constructionem* (165, 17 -am vel sui passam ... et transitivam). *al. apud eundem.*

b *praevallet notio nexus cuiusdam aequalis inter duo verba sim. constituti; -ae sunt*: **a** *locutiones, quarum utraque sensum alterius supplet*: SACERD. gramm. VI 463, 21 antapodosis est, quam nos appellamus -am dictionem, cum duae dictiones invicem reddunt sibi verba necessaria (*affert Verg. Aen. 10, 745 sq. olli ... somnus*). SERV. Aen. 1, 409 ('veras audire et reddere voces') sunt multae -ae elocutiones, ut hoc loco *eqs.* **b** *voces, quarum utraque sensu alterius adhibetur: neutr. pro subst.*: DON. Ter. Phorm. 97, 1 'sita' posita; Sallustius (*hist. frg. 2, 1*) '... positum insulae' (*sc. pro 'situm'*); et hoc eius -um est. Ad. 1, 1 'postquam' pro 'quoniam', cuius -um 'quoniam' pro 'postquam'. SERV. Aen. 2, 715 'religione patrum': timore, et est -um. *al. usu adi.*: PRISC. gramm. II 548, 15 *Stoici* participium aiebant appellationem esse -am, id est *ἀντανάκλαστον προσηγορίαν*, hoc modo: 'legens est lector' et 'lector legens' *eqs.* (*an quia eodem sensu adhibentur part. et nomen agentis? de duplici usu attrib. et praedic. cogitat Schad.*). γ *metaphorae, sc. in quibus e duabus rebus utraque pro altera poni possit*: DIOM. gramm. I 457, 33 scire ... debemus esse metaphoras alias -as, alias unius partis (DON. gramm. mai. 3, 6 p. 668, 7. ISID. orig. 1, 37, 5 antistropha ..., id est -a). SERV. Aen. 1, 224 ('velivolium') est ista -a translatio navium et avium; legimus enim 'et velorum ... alas' et ... 'nare apes *eqs.*' ([*Verg. Aen. 3, 520 et georg. 4, 59*]. 4, 513 [auct.: -am relationem]. 12, 717 -ae sunt inter se istae t. POMP. gramm. V 305, 35 scire debetis ... non semper ... t. -as esse; -ae sunt, quotiens inter se recurrit. *al.*).

*n. *reciprocum, -i pro subst.*: **1** *vario usu v. l. 33sq. p. 357, 67. 358, 7. 14. 29sq.* **2** *sing. in locut. adverbialibus cum praeapos., i. q. modo reciproco, reciproce (sunt qui addant abl. nudum -o, v. p. 358, 14. 30); aliquid ita fieri significatur: ut reddatur aliquid pro aliquo*: OPTAT. app. 9 p. 213, 13 nihil ex -o reponatur iniuriae. *ut invertatur aliquid, sc. in ratiocinatione*: HIER. in Gal. 4, 6 l. 60 quomodo ... qui spiritum filii dei habet, filius dei est, sic in -um qui spiritum filii dei non habet, dei filius non potest appellari.

f. pl. reciprocae, -arum pro subst. de epistulis v. p. 358, 25sq. adv. reciprocē. GLOSS. IV 560, 47 -e: vicissim[il]. [*e conii. p. 360, 2 et AMM. 29, 5, 15 responsa (r)e(c)i(ce)proce[m] (Petschenig, responsa et pacem Heraeus, alii alia). olim legebatur pro conversim BOETH. categ. 12b22.*]

i. q. modo reciproco: **1** *c. respectu motus localis*: VARRO rust. 3, 17, 9 *Lucullus immisit maritimum flumen ... in piscinas, qui, (adv.) -e fluerent ipsae*. PHILARG. Verg. ecl. 8, 22 rec. **1** ex iteratione re(c)i(ce)proce resonantis vocis (*sim.* SCHOL. Verg. Bern., ubi *postea*: id est echo).

2 *quaelibet exempla*: **a** *respicitur ratiocinatio, argumentatio sim.: qua argumenta invertuntur*: HIER. Didym. spir. 32, 145 ostendimus ... in eadem operatione unam esse substantiam *trinitatis* et -e eorum, quae *ἰσοουσία* sunt, operationem quoque non esse diversam. in Eph. 1, 14 p. 457^b *multa verba* de graeco in latinum transferri non valent ... et -e nec de latino in graecum. PRISC. gramm. III 241, 25 'si ambulat, movetur': in hoc non possumus -e dicere 'si movetur, ambulat' (FACVND. defens. 1, 4, 23 re(c)i(ce)proce. 1, 4, 30). *qua argumenta inter se nectuntur*: FACVND. defens. 9, 4, 17 *Theodorus* -e simul ... ex alterius *calumniae* repul-

sione alteram quoque repellit. **b** *respiciuntur loca sibi respondentia*: LIB. col. I p. 212, 8 in his limitibus -e terminos lapideos ponito (*Lachmann; recipesse, recepisse codd.*).

[*adv. reciprocō v. p. 358, 14. 30.*]

deriv.: reciprocitas, reciproco. *compos.*: reciprocicornis.

[*recirculatio v. l. 19.*]

recircumcīdo, -ere. *a re- et circumcidere. i. q. iterum circumcidere (subi. verbi pass. respondet obi. interno; abundanter accedit rursum)*: ZENO 1, 3, 15 (*antea*: secunda illa circumcīso [*respic. Ios. 5, 2*]) si circumcīso (-cīsus *cod. E*) -itur rursum (circumcid- *cod. W, v. ed. Löffstedt praef. p. 107**).

recircumlātio, -ōnis *f.* *a re- et circumlatio. significatur motus ambitu circulari reversus ad initium (accedit notio effectus inversione quadam tollendi, sc. loco cit. typice inoboedientia Evae tollitur per oboedientiam Mariae; v. De Aldama, Sacris Erudiri 13, 1962, 275 sq.)*: IREN. 3, 22, 4 l. 71 propter hoc lex eam *Evam* ..., licet virgo sit adhuc, uxorem *Adae* ... vocat eam, quae est a *Maria* in *Evam*, -em significans; quia non aliter quod colligatum est solveretur, nisi ipsae compagine adligationis reflectantur retrorsus *eqs.* (-cula- *var. l. praetulerunt Rousseau-Doutreleau, sed -cumla- def. Lundström, Überlieferung, 1985, 58 coll. e. g. l. 25, 1 circumlatione; de hac confusione v. etiam vol. III 1106, 82 sq.*).

recisāmen, -inis *n.* *a 2. recidere (recisus). i. quod recidendo ablatum est*: LEX met. Vipasc. I 3, 9 conductori ve(ndere ligna) nisi ex -bus ramorum, quae ostili (*i. ust-, sc. materiae*) idonea non erunt, ne liceto.

recisāmentum, -ī *n.* *a 2. recidere (recisus), cf. praecisamentum. i. quod recidendo ablatum est*: PLIN. nat. 34, 111 coronariorum -is in acetum ... additis. *i. quod dividendo effectum est*: EVCLID. elem. vers. V p. 23 (*dividitur pyramis in duas pyramidas aequales*) duo -a totius pyramidis (*antea*: sectiones [*segmenta man. pr.*]; *gr. 12, 3 περίοματα*).

recisio, -ōnis *f.* *a 2. recidere (recisus). i. q. actio (vel effectus l. 44?) recidendi*: **1** *proprie de eis, quae recidendo*: **a** *auferuntur: rami, partes arboris sim.*: PLIN. nat. 21, 21 *rosa* -e atque ustione proficit (*cf. Theophr. hist. plant. 6, 6, 6 ἐπιτεμνομένη*). ISID. orig. 17, 6, 26 fomes est astula, quae ab arboribus excutitur -e. *membra corporis*: HIL. in Matth. 18, 4 (*antea*: in abscondit manu vel pede [*cf. Matth. 18, 8*]) cognationem generis Israelitae relinquentiam veluti quadam membrorum -e significat. in psalm. 118 koph (= 19) 8 si corruptus aliquibus corporis membris -e erit necesse *eqs.* (*postea: putre recidetur*). CASSIOD. compl. in Rom. 2, 14 (*ad 2, 29 circumcīso cordis in spiritu*) cum ... -o praeputii ad circumcīsonem cordis constat esse translata. **b** *dividuntur*: MART. CAP. 9, 971 quod *tempus* in morem atomi nec partes nec momenta -is admittit (*postea: tempus insecabile*).

2 *in imag. vel translate*: VLP. dig. 28, 5, 35, 1 si ... -em esset legatorum factura (*[postea: recidit praeceptiones]*. *sim., sc. de vectigalibus minutis*: COD. Theod. 13, 11, 17 possessiones, quae ... speciale beneficium de -e meruerunt. *cf. p. 323, 46 sq. 324, 52 sq.*). INSCR. christ. Diehl 1978 (*in epistyllo, saec. fere III*) (hic sedes sancti | (hic -o caus(a)e (sc. peccatorum sim.) | (h)ic in C(h)risto floreat | (*sunt qui post | lacunas opinentur; re(s)cis(s)io Rossi, quod reprobatur ed.*). HIER. adv. Iovin. 2, 15 p. 306^b (*antea*: ex parte ieiunium) *deus* docens abstinentiam omnium animalium (*sc. eorum carnis*) in quorumdam -e.

recisūra, -ae *f.* *a 2. recidere (recisus). i. q. actio vel effectus recidendi*: CHIRON 102 -am (*in utroque cod.*; <p>recis- *Lommatzsch, quem c. aliis secuti sumus vol. X 2, 484, 50*). 543 fracti dentes ... -ā sanantur (-e *codd.*).

1. recisus, -a, -um v. 2. recido.

2. recisus, (-ūs) *m.* *a 2. recidere. GLOSS. II 237, 51 ἀποκοπή: -us, abscondio (-sciss- var. l.), desectio. Ottink.*

?**recitābulum**: ubi recitatur GLOSS. V 609, 41. *subst. neutr. a recitare, nisi est aet. recentioris (cf. Osbern. R 189).*

***recitatio**, -ōnis *f.* *a recitare. GLOSS. -o: ἀναγόμεναις, διήγημα, διήγησις. legitur inde a RHET. Her., Cic., nusquam in versu.*

i. q. actio vel effectus recitandi: **1** *usu communi (accedit gen. obi. l. 71 et saepe, subi. p. 361, 34. 36. 39)*: **A** -o fit legendo:

1 *apud audientes*: **a** *recitantur documenta, leges, testimonia, nomina sim.*: **a** *in iure vel re publica respiciuntur scripta*: ① *ad causas attinentia*: in *tractatibus rhet.*: RHET. Her. 2, 9, 13 cum voluntas scriptoris cum scripto dissidere videbitur ..., his locis utemur: ... scripti -e ([*sim.* Cic. part. 133]. *item in expositione partium legitimae constitutionis*: 2, 10, 15 *legibus inter se discrepantibus* nostrae legis expositione, -e ... utemur). 3, 9, 17 (*exponitur dispositio ad tempus accommodata*) si ... dicere incipiamus ... *ab litterarum aliquarum -e (-em var. l.)*. in *causis ipsis (fictis p. 361, 2)*: Cic. Cluent. 141 Crassus ... ita Brutum ultus

est, ut illum -is suae paeniteret (*cf. l. 62sq.*). PS. QVINT. decl. 6, 12 a vestigio scripti *mater non recedit*, sed nuda (nulla *var. l.*) -e contenta est. *ibid. iterum*. PAVL. dig. 49, 14, 45, 8 priorum actorum ... -o iure poscetur. COD. Iust. 2, 29, 2, 1 (*a. 293*) quae *res* etiam sine decreti -e alienari possunt (11, 32, 3, 2). Theod. 4, 17, 1 (= Iust. 7, 44, 3 pr. *et* APPEND. Visig. 1, 21) ut ... iudices ... ultimas definitiones de scripti -e proferant. 11, 30, 40 quidquid in ... cognitionibus ... libelli absque documento et -e decernitur. SCHOL. Cic. Bob. p. 100, 6 (*ad Flacc. 20*) invigilavit, ne quid Graeci tabularum -e firmarent. COD. Iust. 6, 61, 5 pr. (*a. 473*) -e constitutionis ... principum Theodosii et Valentiniani (DIG. de confirm. dig. 14. *al.*)

al. ① *varia*: CIC. dom. 22 (*antea p. 364, 44*) consilium tuum ... illarum litterarum -e patefactum est. SVET. Cal. 16, 2 (*respic. recognitio equitum quorundam* nominibus ... in -e praeteritis. AVR. Fronto p. 26, 25 -em tuam in longiorem diem protulisti (*antea*: cur tardius orationem ... in senatu prolaturus esses). PANEG. 9, 13, 2 *fas non est Constantii* epistolae ... commemoracionem solam sine obsequio -is inducere. *al.*

β *in religione Iud. vel Christ. respiciuntur scripta*: ① *varia*: TERT. pudic. 12, 10 (*in imag.*) (-o decreti) *apostolorum* ... cum saeculo desinet (*add. Gelenius*). HIL. coll. antiar. p. 146, 9 post -em libri, quem scriptum ediderat *Marcellus* (*item in synodis, collationibus sim.*: MAXIMIN. c. Ambr. fol. 348^r, 4 tractatus nostros auditoribus oblaturi ... eidem urbi, *i. Romae*, publica -e pandendos. AVG. coll. c. Don. 1, 14 mandatum ... Donatistarum ... recitatum est, ... recitata sunt etiam eorum nomina ...; in ea ... -e *eqs.*) AVG. serm. 37, 1 in -e passionis martyrum. LEO M. serm. 33, 3 (*ad Iudaeam*) eius testamenti, quod in sola littera tenes, -e famularis *alienigenis* (*an ad 2?*). *al.* ② *nomina martyrum, episcoporum sim., sc. in liturgia recitanda*: PS. HIER. epist. 12 p. 41, 7 (*de officio diaconi*) post -es nominum. AVG. serm. 273, 7 in -e ad altare Christi loco meliore recitantur *martyres*. EPIST. pontif. 614 Schwartz p. 78, 22 nomina dam-natorum *episcoporum* ... de ecclesiastica -e sublata *sunt* (632 *ibid.* p. 22, 32 eius *Acacii* in e. -em [-ca -e *var. l.*] non potest nomen adscribi. AVELL. 79, 8). *al.*

β *recitantur opera poetarum aliorumve scriptorum (maxime ab eis ipsis)*: SEN. suas. 6, 27 (*antea*: versum ... recitavit) Enae interfuisse -i Severum ... scio. SEN. epist. 122, 11 cum ... quidam ... negaret accedendum ad -es eius *poetae, qui toto die recitasset*. TAC. dial. 3, 3 si qua omisit Cato, sequenti -e Thyestes dicit. 11, 2 (*loq. orator*) sicut in causis agendis efficere aliquid ... possum, ita -e tragoediarum (*v. app. crit.*). *al.* PLIN. epist. 1, 13, 6 ne videar, quorum -bus adfui, non auditor fuisse, sed creditor. 7, 17, 4 horum *operum* -o usu iam recepta est. *al.* SVET. Claud. 41, 1 cum initio -is, *sc. ipsius historiae*, ... risus exortus esset. Nero 10, 2 recitavit et carmina ... tanta universorum laetitia, ut ob -em supplicatio decreta sit. APVL. flor. 16, 19 (*10 recitabat partem fabulae*) cum impedita esset imbrī -o *eqs.* DON. vita Verg. 1. 110 cum -i interesset *Octavia*. ENNOD. opusc. 6, 16 p. 407, 21 (*loq. ars rhetorica*) ante scipiones et trabeas est pomposa -o (*antea*: declamationum nostrarum oblectatio).

2 *secum*: CHAR. gramm. p. 1, 12 (*ad filium*) erit ... tuae diligentiae frequenti -e studia mea ... memoriae ... mandare (*rectione cod. ante corr.*). PRAEDEST. 1, 22 l. 19 quicumque ... Origenem legit, si prudenti eum novit -e distinguere, deprehendit loca ... maculata.

β *-o fit referendo, narrando*: CASSIOD. Ios. antiq. 5, 193 relaturum se ei *regi* ... somnium dixit *Hiud*; cumque ille *rex* laetus pro somnii -e de solio surrexisset *eqs.*

II *usu novato respicitur actio iterum in ius vocandi*: PS. ASCON. Verr. p. 230, 32 comperendinatio ... utriusque partis -o est *eqs.* (*v. vol. III 2050, 60*).

recitator, -ōris m. a recitare. i. qui recitat: 1 *legendo*: a *documenta, leges, testimonia sim., sc. ad causas attinentia*: in *tractatu rhet.*: CIC. inv. 2, 139 (*respic. controversia ex scripto et sententia consistens*) vos *iudices non* scripti sui -es, sed voluntatis interpretes fore putavit *legis scriptor*. in *causis ipsis*: CIC. Cluent. 140 cum Brutus duobus -bus constitutis ex duabus eius *Crassi* orationibus capita ... recitanda curasset. 141 *Crassus* tres ... excitavit -es. β *carmina aliave opera arte scripta*: HOR. ars 474 indoctum doctumque fugat -r acerbus, *sc. poeta insanus*. SEN. epist. 95, 2 -r *historiam* ingentem attulit. PLIN. epist. 1, 13, 2 plerique *auditores* ... sibi nuntiarum iubent, an iam -r, (recitat quia *var. l.*) intraverit *eqs.* SIDON. epist. 9, 11, 4 tetricis puncta censoribus tardius procacitas -is quam trepidatio excudit.

2 *fabulam agendo*: SCHOL. Ter. p. 94, 16 finita fabula ... -r fabulae aiebat: 'plaudite et valet' (*ad Andr. 981* plaudite *ut*: EVGRAPH. Ter. Andr. 981 rec. a verba sunt Calliipii eius -is, qui *eqs.*). p. 114, 3 actorem (*Haut. 12*): id est -em, ([causidicum *cod. Vat. recte interpretans*]. p. 127, 23 actoris [*Phorm. 337*]: -is).

* *recito*, -āvī, -ātum, -āre. a re- et citare. notatur rec CHART. lat. ant. XLVII 1403, 18 (*saec. III in.*). PAP. Bouriant (Arch. Pap.

Forsch. 1, 1901, 298; *saec. IV²*) 1, 4, 17. CHART. lat. ant. XVII 653, 3, 4, 4, 2 (*saec. VI²*). NOT. Tir. 32, 57 -at. de *notione et differentia*: DIFF. ed. Beck p. 80, 3 inter -are et legere: -amus nostra, legimus aliena. SYNON. Cic. p. 422, 34 dixit. promulgavit. ... disputavit. verba fecit. -vit *eqs.* GLOSS.

-o: ἀναγορεύω, δηγοῦμαι. -at: legit, considerat. -are: reconsiderare. -vi: ἀντέβαλλον, ἀντανέγων και ὑπηγόρευσα. -etur: ἀναγνωσθήσεται. *al.*; *cf. l. 31. p. 366, 73.* legitur in versibus inde a PLAVTO, HOR., PROP., OV., in orat. soluta inde a CATONE, LEGE repetund. (*de inc. Tarent. v. l. 15*), RHET. Her., CIC. per totam latinatatem, praecipue in serm. iuris et apud rerum scriptores. [it. recitare (*nisi serm. docto tribuendum*), *raet. occ. (Obwalden)* reždár, *hisp.* rezar (*unde cat. resar*), *port.* rezar; *francog. vet.* resder, *reder* 'alucinari, somnari' et (*a serm. docto non alienum*) receer 'deplorare'. *cf. M.-L. 7123 et Faré, Postille. Battisti-Alessio V 3218. Cortelazzo-Zolli² 1333. Wartburg X 150 sqq. Coromines VII 274. Corominas-Pascual IV 903 sq. Machado³ V 98. Schd.-Cr.] [vox restit. e. g. LEX inc. Tarent. (CIL I² 2924) 14. 17 sq.; *contextu manco* CIL I² 2677a, 5; *loco dub.* FEST. p. 351 (-are *Aug.*, restare *cod.*, praestare *Lindsay dubitanter*); *falsa var. l. pro* recit SIL. 8, 669; *falso trad.* e. g. TERT. anim. 46, 3 (citans *Reifferscheid*, reputans *Borleffs*). fug. 14, 2 (reputa *Iunius*, recogita *Marra*).]*

I usu sollempni i. q. verbis reddere (praeverbium fort. spectat ad notionem rursus promendi res in scriptis vel memoria conditas): A *legendo, sc. imprimis apud audientes (sed secum e. g. l. 41. p. 366, 12; quaedam ad B trahi possunt)*: I usu communi: a *contextu vario -antur*: α *quaelibet (absolute l. 25sq.)*: PLAVT. Bacch. 995 ubi lubet, -a: aurium operam tibi dico (*absol., nisi subaudiendum* tabellas [*cf. 984* conscripsit t.] *ut*: Persa 500 [497 t. tene has, pellege] clare -ato [-a *Spengel*]. :: tace, dum pellego. :: -a [-o *aut -a A, om. P*]; hau verbum faciam. Pseud. 49 -a modo; ex tabellis iam faxo scies *eqs.*; *cf. l. 31*). Persa 528 -asti quod erat ceriae creditum (RHET. Her. 3, 17, 30 -are q. scripserunt [*postea*: memoriter pronuntiare]). SCAVR. app. gramm. VII 31, 14 [*respic. praepos. ex*] e tabulis is dicit, qui q. est in his scriptum (-at). CIC. Cluent. 23 litteras A. Aurius ... in foro palam multis audientibus ... -at (Phil. 2, 7 palam. CASS. Cic. fam. 12, 12, 1. *al.*). fam. 5, 20, 4 existimas scribam, quicquid voluisset, cum id mihi ne -visset quidem, rettulisse in *rationibus*. SEN. contr. 1 praef. 2 duo milia nominum -ta, quin erant ordine dicta, reddebam. 1, 7, 7 ut -ta 'dupla' in epistula 'pecunia' est *eqs.* PETRON. 53, 1 *actuaris* tamquam urbis acta -vit: '...'. 56, 8 puer ... apophoreta -vit. SVET. Tib. 51, 1 *Livia* Augusti codicillos ... e sacratio protulit atque -vit. AVR. Fronto p. 26, 20 temperare non *potui* ... eam *epistulam* ipsi patri meo -rem (PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 1, 643 p. 652 [*gr. ἀναγνώψ*]). *al.* INSCR. Année Épigr. 1990 n. 821 (*e Pannonia; saec. III ex./IV in.*) tu quidem, quem, -as, ... quisquis es vale ([*syntaxi turbata; expectes nom.*]). *al.*

β *carmina, orationes, historiae aliaque opera, imprimis a scriptoribus ipsis (sive publice sive privatim; ad rem v. Funaioli, RE I A 435 sqq.)*:

① *indicatur, quid -etur*: HOR. sat. 1, 4, 75 in medio qui scripta foro -ent sunt multi (epist. 1, 19, 42 Ov. Pont. 4, 2, 37. VITR. 7 praef. 6 cum -retur *s. poetarum. al.*; *cf. SEN. contr. 10 praef. 8 rescriptum. al. PROP. 2, 26, 25 Cynthia*, mea cum -at, dicit se odisse beatos, *i. divites*. Ov. trist. 4, 10, 45 suos solitus est -are Propertius ignes. Pont. 1, 5, 57 ut -ta probentur carmina, Pieriis invigilate choris (*al. SEN. contr. 1 praef. 19 suas. 2, 19 SEN. epist. 122, 11. PETRON. 91, 3 in balneo. 92, 6 MART. 2, 20, 1. al. TAC. ann. 16, 4, 2. al.; cf. p. 364, 53. 65. 365, 13*). VITR. 7 praef. 7 in *certamine quodam* unum esse poetam, ceteros aliena -visse; ... *ex armariis educta volumina* cum -tis conferendo *eqs.* SEN. contr. 2, 4, 8 *Latro pro quodam* orationem disertissimam -vit (VAL. MAX. 8, 10 ext. 1 PLIN. epist. 2, 19, 1. *al., adde l. 61; cf. SVET. Nero 46, 3 cum ex oratione eius ... -retur in senatu datus poenas sceleratos eqs. [huc traximus sec. Kierdorf, comm. 1992, ad l.] ceterum cf. PLIN. epist. 5, 12, 1 oratiunculam. FRONTO p. 14, 11 orationis meae particulas ... -asti patri tuo). 10 praef. 8 *Labienu*s cum -ret, *historiam suam* ([*om. cod. unus*]). SEN. dial. 5, 23, 6 PLIN. epist. 7, 17, 3. SVET. Aug. 89, 3 non tantum carmina et h., sed et orationes et dialogos). suas. 6, 27 *quidam Ciceronis* proscriptionem -turus ... hunc versum ... -vit: '...'. (SEN. epist. 122, 12 GELL. 6, 20, 1. *al.*; *cf. MART. 3, 50, 2 versiculos. FRONTO p. 21, 3 cito et cursim hexametros tuos -are*). SEN. epist. 101, 13 *Maecenati* putes umquam -asse Vergilius: '...'. 122, 13 *cum quis* -asset: '... iam dare *nox* ... silentia terris incipit'. PETRON. 55, 2, 90, 5 quotiens theatrum, ut -rem aliquid, intravi. MART. 1, 29, 2 *te nostros* libellos non aliter populo quam -are tuos (1, 52, 3. *al.*; *cf. librum -are*: 3, 50, 7 [5 alter perlegitur]). TAC. dial. 3, 1 PLIN. epist. 1, 5, 2. *al.*) 1, 63, 1 ut -em tibi nostra rogas epigrammata. *al.* IVV. 1, 3 impune ... mihi -verit ille togatas? TAC. dial. 2, 1 'Catonem' -verat *quidam (indicatur titulus operis ut*: SVET. vita Lucani p. 50, 7 'civile bellum' ... -vit. DON. vita Verg. l. 178 -ante eo ex georgicis). PLIN. epist. 1, 5, 14 quae *epistula* apud Domitianum -ta est. *al.* ② *absolute (exempla selecta post PETRON.)*: HOR. sat. 1, 4, 23 cum mea nemo scripta legat ([*ulgo*], -are timentis ([*potius dat.* [*Pieronij*]*

quam adv., cf. PORPH. Hor. epist. 1, 19, 43 cum Caesari soli legas]. *sim. indicatur, cui -etur*: 1, 4, 73 non -o cuiquam nisi [amicis] [item PLIN. epist. 8, 21, 3, 9, 34, 1]. SVET. vita Ter. 3 Caecilio. al.). SEN. contr. exc. 3 praef. 16 cum *Cestius* -turus esset in Milonem. SEN. epist. 7, 9, 95, 2 (*per geminationem*) adclamarunt '-a, -a' ab iis, qui illum -*antem* ommutescere illic cupiunt (*antea*: perfecta). 122, 11 cum indignaretur quidam illum *poetam* toto die -asse (*item indicatur, quam diu vel quando -etur*: Ivv. 3, 9 Augusto ... mense. PLIN. epist. 1, 13, 1 toto mense Aprili nullus fere dies, quo non -ret aliquis. 8, 21, 4 biduo. SVET. Claud. 41, 2 assidue -vit per lectorem). PETRON. 90, 1 lapides in Eumolpum -antem miserunt. MART. 6, 41, 1. PLIN. epist. 1, 13, 5 scribendi -andique studio (cf. -andi causa 5, 3, 8, 7, 17, 5, 8, 21, 6 [retract- var. l.], -andi ratio 5, 12, 1, 7, 17, 1, 6). 2, 10, 7 cum [dico], vel -o (*item disting.*: 6, 6, 6 dicenti mihi ... adsistit, adsidet -anti *amicus*). SVET. Dom. 2, 2 publice (ENNOD. carm. 1, 9 praef. 2 p. 532, 8. cf. PORPH. Hor. epist. 1, 19, 47 palam. SERV. Aen. 4, 323 privatim).

al. part. praes. (fut. l. 18) pro subst.: PLIN. epist. 2, 19, 4 -antium ... pronuntiationis adiumenta, oculi manus, praepediuntur (*item plur.*: 6, 15, 4 -turus providendum est, ut eqs. 8, 12, 2). 5, 17, 3 *erat sanguis* in ore, magna ornamenta -antis (*item sing.*: 7, 17, 6 hoc ad laborem -antis pertinet. al.).

b in iure: **a in re iudiciaria** (sc. -antur fere quae ad causas attinent): **① in causis ipsis spectat ad:** **Ⓐ cognitionem vel actionem apud iudices, magistratus, senatores habendam (-atur aliquid; absolute l. 25 et fort. l. 48; in imag. l. 61; exempla selecta inde a Cic.):** CATO orat. 169 deinde -vit recitator: '...'; ... -a porro: '...'; istuc ... dele, ... non opus est -to; '...' (*item orat. recta seq. imperat.*: CIC. Verr. II 1, 84 [ad recitatore] [-a: '...'] [om. pars codd.]. 1, 106 [antea: dic]. al. apud eundem). CIC. Quint. 60 -a edictum ([-a *Manutius*; tractat codd., tracta *Beroaldus*]. al., v. vol. V 2, 72, 23 sqq.; cf. infra l. 60). Q. Rosc. 7 codicem protulit, tabulas -vit (13 Rab. Post. 11 QVINT. decl. 322, 7. cf. CIC. Verr. II 4, 12 -a ex tabulis [nisi ex t. est pro titulo ut sim. l. 39]. Flacc. 40 de t. publicis [postea: t. ... proferuntur]. ceterum cf. l. 35 et tabellas -are: Cluent. 184 Catil. 3, 10). 43 nos Cluvi testimonium -turos; -bimus ([obi. subauditur]. Verr. II 1, 94 [seq. titulus ut 3, 85, 89, sc. utrobique t. publicum. adde l. 40]. Cluent. 99 Flacc. 48. al.). Tull. 47 ille legem mihi de XII tabulis -vit (48 bis. 49 [obi. subauditur]. Verr. II 4, 149. al. SEN. contr. 1, 1, 17. al.; cf. l. 56). Verr. II 1, 83 [-a quas ad Neronem litteras misit] [om. pars codd.]. 3, 123, 225. al. APVL. apol. 80, 3, 96, 6. cf. CIC. Verr. II 3, 89 [-a ex l. publicis] [om. pars codd.]; nisi ex l. p. est pro titulo ut sim. l. 31]. sim. 3, 120). 2, 163 -rem decreta Centuripinorum (3, 100 d. ... et publicum testimonium. Sest. 10 Att. 16, 16, 11). 2, 183 -a mihi ... libellum (TAC. ann. 2, 29, 21. et auctores. 3, 68, 1 PLIN. epist. 5, 13, 6. MOD. dig. 47, 2, 73 [postea: legere]). 3, 120 -a tandem, quot acceperit aratores agri Leontini Verres. 3, 124 [-a de epistula reliqua] [om. pars codd.]. 3, 168. cf. cetera -are: 3, 126. Planc. 74 nolo c., quae a me mandata sunt litteris, -are [huc spectat SCHOL. Cic. Bob. p. 165, 7 quos versus intempestivum sit in iudiciali disceptatione -are]. 3, 157 iudices, vobis epistulam non -assem, nisi eqs. (3, 163. al. VAL. MAX. 4, 2, 7. APVL. apol. 69, 8 -a quaeos clarius [obi. subauditur; an absol.?). 85, 2. al., adde l. 53; cf. l. 44). 3, 175 -a. :: rationes Halaesinorum (postea: dic). Cluent. 62 testium dicta -a (Rab. Post. 32). 138 -vit [ex oratione, nescio qua (, item 140 bis; cf. orationem -are: Planc. 74 S. C. de Pisone 168)]. Sest. 10 -a ..., quid decrederit Capuae decuriones. al. S. C. de Pisone 24 cum -tae epistulae, -ta exemplaria codicillorum ..., producti testes ... sint eqs. (cf. TAC. ann. 3, 16, 2 codicillos). QVINT. decl. 365, 4 iudicum sententiam (PLIN. epist. 10, 58, 3). PLIN. epist. 5, 13, 7 capita legum. PAPIN. dig. 48, 10, 13, 1 falsum instrumentum (COD. Iust. 12, 29, 3, 2 [imp. Zenone]. subauditur 4, 19, 21 pr. [a. 294] horum i. lectio non -antem ... adiuvat). CHART. lat. ant. X 416 (saec. II ex./III in.) 2, 1 cum Manius Valens veteranus ... -assent partem edi(c)ti Caesaris Octaviani (pap., -asserit *Gradenwitz, Wilcken; alii alia*).

al. in imag.: OV. epist. 20, 151 -etur formula pacti amoris. TERT. pudic. 16, 22 quis suscepit hanc causam adversus spiritum sanctum, ut falsum testimonium -et de apostolo eius, i. Paulo? AMBR. Nab. 10, 45 (ad divitem) tu mihi tabulas offers, ego tibi -o dei legem. AVG. serm. 52, 9 (quaeritur de trinitate) Paulum -o, idoneum iuris divini consultum.

Ⓑ iudicium a magistratibus, iudicibus, arbitris pronuntiandum:

① -atur aliquid: VAL. MAX. 4, 1, 8 Ti. Gracchus tribunus plebis ad collegas provocans tale decretum -vit: '...?' ([JND GELL. 6, 19, 6 d. ex tabula -vit]. SENT. leg. Aug. pr. pr. [CIL III 567] 2. procos. Maced. [ibid. 586; saec. II in.] 2 d. ex tabellis -ta. al.). APVL. flor. 9, 12 (in compar.) utcumque -ta est *sententia*, ita provinciae instrumento refertur (COD. Iust. 7, 44, 2, 1 [a. 371] s. definitivas -are [pr. legentur]. Theod. 4, 17 rubr. de s. ex periculo -andis. QVODV. grat. 1, 3, 9 [in imag.] a cordium inspector -ta est re iusta s. al.). SCAEV. dig. 49, 1, 28, 1 secundum constitutionem -tam ... facta erat condemnatio. COD. Iust. 12, 29, 3, 1^a (imp. Zenone) pro definitione ab

arbitro -anda ... tot dari decernimus. **② in locut. praedic. -atur aliquis:** TERT. apol. 2, 20 quid de tabella -atis illum 'christianum'?

Ⓒ relationem vel appellationem ad principem: PAVL. dig. 36, 1, 76, 1 tutores ... -bant divi Hadriani constitutionem. COD. Theod. 11, 29, 4 ut -ta consultatione ... actorum recensione non opus sit. Iust. 7, 62, 39, 1^a qui *refutatorii libelli* solent ... in sacro auditorio ... nostrorum procerum -ari.

Ⓓ in tractatibus rhet.: RHET. Her. 2, 10, 14 (*exponuntur partes legitimae constitutionis*) qui scriptum -et et scriptoris voluntatem non interpretetur (*sim. in defensione aut scripti aut sententiae*: CIC. inv. 2, 126. 131. 139). de orat. 2, 173 (*respic. argumenta foris adsumenda*) hoc sequi necesse est; -a enim tabulas (-o var. l.). QVINT. inst. 5, 7, 25 (*respic. testes*) -tis in actione (testimoniis) (7, 10, 13). al. apud eundem.

Ⓔ exempla cetera: **① respiciuntur res hereditariae:**

Ⓐ praedic. -atur aliquis, sc. heres, ita ut vergat in notionem q. e. nuncupare sim.: CIC. Caecin. 54 testamento si -tus h. esset pupillus Cornelius eqs. PLIN. nat. 7, 177 Varro refert aperto ... testamento -tum h. minorem e fratribus Corfidis funeri instituisse maioris. IULIAN. dig. 34, 8, 1 qua ex parte me ... h. scriptum in tabulis suis -verit, ex ea parte h. esto (nisi acc. c. inf., ut loco sim. PAVL. dig. 28, 5, 82, 1). **Ⓑ -atur aliquid, sc. testamentum sim.:** VAL. MAX. 7, 8, 4 cum ... tabulas testamentorum suorum in comitio incisas ... -asset Pompeius Reginus. PETRON. 53, 9 (*iocose*) -bantur ... saltuariorum testamenta, quibus Trimalchio cum elogio exheredabatur (TAC. ann. 12, 69, 3. SVET. Iul. 83, 1 t. eius Caesaris [aperitur], -aturque [item iuxta ponitur: Aug. 17, 1, 101, 1 VLP. dig. 29, 5, 1, 23. al.]. Tib. 23 Augusti t. ... -vit per libertum. COD. Iust. 6, 32, 1 [a. 223] publice [PAVL. sent. 3, 5, 17]. al.; cf. l. 21. 28. 30). 71, 4 (*iocose*) Trimalchio exemplar testamenti ... totum -vit. PAP. Corp. 220, 2, 11 (a. 131) ape(r)tu(m) et -tu(m). COD. Iust. 6, 22, 8, 1^b (a. 521) chartulam testatori -bit tabularius. CHART. lat. ant. XVII 653, 3, 4 (saec. VI²) carta testamenti (... per ordinem -etur (4, 2. PAP. Tjäder 6, 30 [a. 575]). al. in tit. mimi: TERT. apol. 15, 1, Iovis mortui testamentum -tum, (om. cod. Fuld.).

Ⓓ vario respectu: MART. CAP. 2, 217 virginis *Philologiae* mater poscit de Iove ..., uti ... tabulas ac Papiam Poppaeamque legem sinerent -ari. PAP. Tjäder 29, 8 (a. 504; -antur instrumenta venditionum) -tum est: '...' (*antea*: legantur). LEX Burg. Rom. 3, 1 (*respic. manumissiones in ecclesia datae*) tabulis in ecclesia -tis, ... subscriptis a sacerdotibus.

c in rebus publicis vel militaribus: **a generatim -atur varia:** **① in contionibus, comitiis, conciliis sim.:** LEX repetund. (CIL I² 583) 15 (*contextu manco*) praetor facito -entur in contione (sc. iudices ut 18. cf. 38 (... iudicum nomina ... recitentur). CIC. leg. agr. 2, 48 (*ad praeconem*) mihi ex ordine -a de legis scripto populi Romani auctionem. dom. 22 litteras in contione -asti (*ibid. iterum*. Att. 8, 9, 2. LIV. 27, 50, 9 ut in rostris prius quam in senatu, l. -rentur [sim. 27, 50, 11 in s. primum, deinde in contione. 33, 24, 4]. al.). har. resp. 9 responsum haruspicum ... -vit Clodius. Rab. Post. 14 cum lex aliqua -retur (Phil. 1, 24 eas l., quas ipse ... -vit, pronuntiavit, tulit eqs. or. frg. A 7, 30 [suppl. Kiessling-Schoell]). LIV. 9, 33, 6 cum tribunus plebis l. Aemilium -ret. 10, 13, 8. cf. l. 43). Att. 2, 24, 3 senatus consultum in contione -tum est (LIV. 25, 1, 12 s. c. -vit et edixit. al.). al. LIV. 2, 2, 5 Brutus ius iurandum populi -at neminem regnare passuros eqs. 3, 64, 10 M. Duilius -bat ... rogationis carmen (cf. 6, 35, 7 -ari rogationes ... ad discendum plebi fieri passus non est [38, 60, 1]). al. absolute: VARRO ling. 7, 42 comitiis cum -atur a praecone, dicitur 'olla centuria', non 'illa'. **Ⓓ in senatu Romanorum (Syracusarum l. 57sq.):** CIC. Verr. II 2, 47 (*antea*: reddebant ... rationem in senatu) repente -atur uno nomine HS CCC iussu praetoris data esse (*inde obi. subauditur*: 2, 48 Verres inimicus iis, qui -assent). prov. 27 Pompei litteris -tis (Att. 5, 21, 2 Cassii l. victrices ... -tae sunt. al. CAES. civ. 1, 1, 1 SALL. Catil. 30, 1. al. LIV. 23, 21, 1. al.). har. resp. 36 -emus, quid sequatur. Phil. 1, 3 Antonius scriptum senatus consultum ... attulit, quo -to eqs. (LIV. 43, 2, 4. al. apud eundem). 13, 48 epistulam ... -avi (ad Brut. 5, 3 TAC. hist. 2, 55, 2 ann. 3, 59, 2 SVET. Claud. 25, 3). al. LIV. 23, 11, 1 Q. Fabius Pictor ... responsum *Delphicum* ... ex scripto -vit. 25, 12, 8 tum alterum carmen -tum est (5 priore c. Cannensis praedicta clades). 39, 47, 4 ut ipse *Demetrius* -ret, permiserunt *senatores* (sc. *librum ut*: SVET. Aug. 89, 2 senatui. cf. libellum -are: TAC. ann. 1, 11, 3. SVET. Aug. 65, 2 per quaestorem). al. perioch. 59, 9 quam *orationem Q. Metelli* Augustus Caesar ... velut in haec tempora scriptam in senatu -vit (SVET. Nero 15, 2 o. ... praeterito quaestoris officio per consulem ... -bat [cf. Tit. 6, 1 quaestoris vice. sim. l. 68]. FRONTO p. 20, 7. al.). TAC. ann. 3, 71, 2 Caesar -vit ... decretum pontificum (4, 55, 3). al. PLIN. epist. 8, 6, 13 (*respic. senatus consultum*) quae in amplissimo ordine ... -asset *Claudius*. al. in concilio deorum tamquam in senatu: SEN. apocol. 11, 4 ita ex tabella -vit Augustus: '...'. **Ⓓ apud milites vel duces (cui -etur, indi-**

catur per dat. l. 7. 10. 13; pro contione l. 3. 6. 12sq.: CAES. Gall. 5, 48, 9 *Cicero* perlectam in conventu militum -at (*sc. epistulam ut:* CVRT. 6, 9, 13. TAC. hist. 3, 3 qua *contione* -tis Vespasiani e. [*sim.* 3, 9, 5 pro contione]. EPIT. Alex. 106 clare). LIV. 24, 14, 9 *Q. Fabius* litteras ... consulis ac senatus consultum -vit (24, 31, 6. 45, 7, 1 consilio advocato (L) praetoris cum -asset. CVRT. 4, 10, 16 pro contione [*item* TAC. hist. 4, 24, 3]. 7, 2, 30 TAC. ann. 1, 25, 3. 1, 48, 2 aquiliferis signiferisque ... occulte. HIST. AVG. Pesc. 4, 2 ad signa. *cf. l. 9.* 24, 31, 10. CVRT. 6, 11, 34 quae confessus erat Philotas, -ari *rex iussit*. TAC. hist. 4, 25, 2 Hordeonius exemplares ... litterarum ... exercitui -vit. 4, 59, 2 *Classico* verba ultra non suppeditarere, quam ut sacramentum -ret. SVET. Iul. 83, 1 (*antea:* heredem ab eo scribi solitum ... Cn. Pompeium) id ... militibus pro contione -tum. IVST. 3, 5, 9 qui *Tyrtaeus* composita carmina exercitui pro contione -vit. FRG. Vat. 195 quam *orationem* in castris praetori(i)s -vit *M. Aurelius*. ④ in *consistorio principis:* COD. Theod. 12, 12, 10 (a. 385) in consistorio, ... ex decretis petitiones legatorum de nostris scriniis -antur (L) *ibidem fort.* AMM. 17, 3, 5 indictionale augmentum ... nec -are nec subnotare *passus Iulianus*). ⑤ *exempla cetera (ad Hispaniam Graeciam Asiamve pertinentia):* CIC. Flacc. 76 cum tibi, *Deciane*, haec verba -bant *Pergameni:* '...' (VAL. MAX. 4, 8, 5 *Isthmiis ludicris* Flamininus ... per praekonem haec v. -ari iussit: '...' [*Liv.* 33, 32, 4 pronuntiat]). orat. 151 eam (ea var. l.) *orationem a Socrate habitam Athenis in contione* quotannis ... -ari necesse erat. LIV. 31, 15, 3 quae *litterae Atali* missae in contionem *Atheniensem* -tae ... sunt (41, 23, 4 -tis his l. per ... praetorem). 32, 22, 5 quae *pars Achaeorum* decretum -ari ... prohibebat [*9 concilium*]. 32, 34, 11 [*32, 35, 1 colloquio*]. LEX Irnit. 5 A 23. *al. ibid.*) 32, 25, 4 (*antea:* pronuntiare) in comitiis *Achaeorum Philippi* nomen -tum est (45, 32, 3 in concilio n. ... sunt -ta principum Macedonum. *al.*)

β *speciatim -antur:* ① *senatus ipse personaeve in senatum sim. lectae (praedic. l. 33; ad rem v. Mommsen, Staatsrecht II 422; in imag. l. 34):* CIC. dom. 84 patrem tuum ... L. Philippus censor ... praeterit in -ando senatu (LIV. 23, 23, 5. 29, 37, 1 SCHOL. Cic. Bob. p. 132, 22). *ibid.* me L. Cotta ... dixit se ... meo loco senatorem -turum fuisse. nat. deor. 1, 94 (*in imag.*) cum tamquam senatum philosophorum -res. LEX Iul. munic. (CIL² 593) 86 nequius eorum quem ... <in> senatum decuriones conscriptosve legito ... neve -andos curato, nisi *eqs.* LIV. 23, 23, 4 transcribi tantum -arique eos, *sc. iam antea in senatum lectos, iussurum dictatorem*. CIL VI 9044, 12 (*saec. I in.*) ut Iu(lia Egl)oge ... <in numero> decurionum recit(aretur). ② *edicta principum (maxime in subscriptionibus):* LEX Irnit. 10 C 39 litterae ... -ta(e) v idus Domitianas. COD. Theod. 8, 18, 1 -ta aput Vettium Rufinum (praefectum) u(rbi) in senatu *eqs.* (v. *app. crit.*). 10, 8, 3 -ta ... in palatio Constantino (data), proposita var. ll.). Iust. 1, 14, 8 pr. (a. 446) cum omnes consenserint, tunc demum in sacro ... c. -ari. 1, 2, 22 -ta ... in novo consistorio palatii Iustiniani. *al. absolute (part. praes. pro subst.):* COD. Theod. 15, 14, 9 ut his *consulibus* reverentia in lectione -antium tribuatur.

δ *in religione, ritu, cultu:* LIV. 1, 24, 7 (*pertinet ad ius fetiale*) legibus ... -tis 'audi', inquit *pater patratus*, 'Iuppiter ...; ut illa palam ... ex illis tabulis cerave -ta sunt *eqs.*' (*adde l. 52*). ACT. Arv. a. 43 (CIL VI 2031) 16 (tabella)m recita(verunt). IVV. 8, 126 (*ironice*) credite me vobis folium -are Sibyllae. AVG. civ. 2, 6 p. 60, 9 dicatur, in quibus locis ... deorum solebant praeepta -ari (*sim.* 2, 7 p. 61, 12 publice -ari leges deorum).

2 *apud Christianos (quatenus eorum usus non differre vid. a communibus, exempla supra inseruimus):* α *generatim -antur:* α *script. sacrae, euangelium sim.:* ① *in caerimoniis christ.:* A *struct. sollempni:* TERT. praescr. 36, 1 apud quas *ecclesias apostolicas* ... authenticae litterae eorum *apostolorum* -antur (*cf.* AVG. in epist. Ioh. 7, 5 canonica est ista epistola; per omnes gentes -atur). AMBR. c. Aux. 19 (*antea:* praesens lectio euangelii) lectio ... nulla nostra dispositione -ta est, sed casu (RVFIN. Orig. in num. 12, 1 p. 93, 13 l. nobis ... ex numero-rum libro -ta est. AVG. in euang. Ioh. 43, 1 quae l. hodie -ta est. serm. 247, 1 *diebus paschalibus. al.*) COLLECT. Arian. hom. 1, 1 -tum est in sancto euangelio, quia dominus Iesus *eqs.* (*cf.* euangelium -are: AVG. in Rom. imperf. 18, 11. *al.; ceterum e. g.* RVFIN. Adamant. 2, 11 sicut de e. -tum est [*gr. ἀνεγνώσθη*]). VITAE patr. Iurens. 124 ex e. -ari). 23, 4 deinde -tum est, quod *eqs.* NICET. spir. 6 p. 25, 12 cum divina verba -antur (VITA Caes. Arel. 1, 54 si v. domini ... a presbyteris et diaconibus -antur, Ambrosii, Augustini ... quare non -entur?). CAES. AREL. serm. 1, 15 *consuetudo*, quae in partibus Orientis ... custoditur, ut ... *patrum* homiliae in ecclesiis -entur (*ibid. iterum*. CONC. Vas. a. 529 p. 79 l. 31. *al.*) *al. in coenobiis, monasteriis:* HIER. epist. 22, 35, 2 post horam nonam ... scripturae ex more -antur. REGVLA mag. 46, 5 in matutinis et lucernariis, postquam lectio apostoli fuerit -ta, euangelia *eqs.* (BENED. reg. 17, 4. *al.*)

β *ipsa scriptura -are dicitur (sc. lecta prodit res, quas continet):* COLLECT. Arian. hom. 24, 1 dictum est hodie -ante ... euangelio, quod *eqs.*

② *vario respectu:* VET. LAT. exod. 24, 7 (cod. 102, *sim.* Aug. quaest. hept. 2, 99) *Moses* sumens librum testamenti -vit in aures populi (*[gr. ἀνέγνω, Vulg. legit]*). Bar. 1, 14 l. -ari in templo domini, in die sollempni et in die oportuno [*gr. ἐξαγορεύουσαι. al.*]. IREN. 3, 21, 2 omnibus, *sc. LXX interpretibus*, eadem ... -antibus ab initio usque ad finem (*gr. ἀναγορεύσαντων*). RVFIN. Orig. princ. 1, 1, 2 cum *Moses* loqueretur ad populum, id est, cum lex vulgo -atur (*cf.* COMM. apol. 579 quid amplius opus est -are cuncta de lege, *i. script. sacris?*). AVG. pecc. mer. 1, 27, 54 quod *propheta* ... lectoris etiam functus officio in synagoga ipse -vit (-bit var. l.).

β *documenta, testimonia sim. ad fidem eiusve defensionem spectantia (saepe in synodis, conciliis, collationibus sim.):* TERT. anim. 17, 14 (*ad Academiam*) -a Iohannis testationem: '...' (*I Ioh. 1, 1*). CYPR. epist. 55, 5, 2 (*inde* PACIAN. epist. 3, 5, 4) Novatiano ... scribente et quod scriperat sua voce -ante ..., ut lapsis infirmis ... pax daretur. 59, 2, 1 *haeretici* comminantes, quod ... publice eas *litteras* -rent (CONC. Taur. a. 398 p. 58 l. 86 quae l. in concilio ... -tae sunt [-ti, -ta var. ll.]. *cf.* MAXIMIN. c. Ambr. fol. 344^r, 3 tres epistulas ... -andas duxisti). EPIST. pontif. 212 Lucif. epist. 5 l. 52 quam *de Athanasio sententiam* similiter -vimus atque insinuavimus episcopis Italii. LVCIF. non parc. 2 l. 51 libelli -ti a te, *Constantii* (AVELL. 158, 9 [8 anathematizato specialiter per l.] ut l. praesente populo -etur. *cf.* AVG. gest. Pelag. 1, 2 quae de l. ... -ta sunt obiecta Pelagio ...; quo -to synodus dixit: '...'). AVG. coll. c. Maximin. 10 l. 3 Antonius notarius ad locum -vit: '...' (-bit var. l.; *antea:* legantur verba ipsius). adv. Don. 34, 57 p. 159, 17 in qua *causa* illi ... dixerunt protulerunt -verunt tanta pro nobis. epist. 43, 3 a *Donatistis* prolata sunt ... gesta quaedam, quibus -tum est, quod *eqs.* (*postea:* perlecta). BOETH. c. Eut. praef. 1.6 M. meministi ..., cum in concilio legeretur epistola, *esse* -tum (-ta, -tam var. ll.) Eutychi-anos ex duabus naturis Christum consistere confiteri. CASSIOD. hist. 4, 9, 9 frequentibus conciliis alia subinde mutantes et -antes *episcopi* (v. *app. crit.; gr. Socrat. 2, 10, 2 ὑπαγορεύειν. al. in imag. -atur coram deo:* CYPR. epist. 66, 10, 3 habes tu litteras meas et ego tuas; in die iudicii ante tribunal Christi utrumque -bitur ([utraque -buntur var. l.] in iudicio aeterno ut: AVG. civ. 20, 14 p. 440, 11 [*antea:* liber, in quo scriptae sunt universae vitae] *an vitam* suam quisque ... audiet -ari?) QVODV. c. Iud. pag. Ar. 4, 3 -buntur verba professionis nostrae). PETR. CHRYS. serm. 14, 4 beatus cuius nomen totiens deo legitur, quotiens ratio pauperis -atur in caelo. *al.*

β *speciatim -antur:* α *nomina episcoporum, sanctorum, martyrum sim. (concilii l. 50; part. praes. pro subst. l. 43; in imag. PRVD.):* PRVD. perist. 4, 170 (*in imag.*) adnotatas nominum formas -are Christo, quas tenet caeli liber explicandus tempore iusto. AVG. serm. 284, 5 scitis, quo loco martyres -entur. AVELL. 101, 4 *nemo* -andis ... nominibus consentiens perditorum vel eadem -antium ... ad ... sacri gregis ovilia ... est permittendus intrare (101, 11 si ... in ecclesia -anda credantur n. *praevaricatorum*. SACR. Leon. 283 quarum *virginum sacratarum* ante ... *altare* oblata n. -antur. FACVND. defens. 6, 5, 27 n. eius *Ioh. Chrysostomi* ... inter dei sacerdotes in sacrificio -ari prohibuit *Cyrellus. al.*) 195, 7 quos ... apostolica sedes condemnans in sacris diptychis -are non iussit, eos nec ego *eqs.* (CONC. IV 2 p. 180, 26 Ibas ... et Theodoritus ... in [divinis] d. -antur? [*item* p. 180, 34 Nicaenum ... concilium]. REGVLA mag. 93, 8. *cf. Avell. 233, 2* sacrorum diptychorum recitatione). β *libelli, qui dantur de martyralibus martyrum ab hominibus mirabiliter sanatis:* AVG. civ. 22, 8 p. 577, 20. *al. apud eundem. v. vol. VII 2, 1267, 30 sq.*

β *alio modo:* 1 *ex memoria proferendo (exempla certiora):* -antur: α *quaelibet:* CIC. nat. deor. 1, 113 Metrodori ... multa impudentiora -bat *Philo* (*antea:* memoria pronuntiabat). SEN. contr. 1, 4, 9 pater -bat legem de adulteriis, mater de parricidiis (PS. QVINT. decl. 6, 7 *mater caeca* l. -at et in cadaver filii perorat. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 178 nostrorum ... quemlibet (cum leges interrogat), facilius quam suum nomen -at [L, *fort. corrupte*, interrogas *susp. Boysen; gr. εἴποι*]). CELS. 3, 18, 11 (*antea:* quibus liber legitur) -are, si qua meminerunt, cogendi sunt *phrenetici*. FRONTO p. 151, 25 securus abeas, cui ... nihil magistro -andum, nihil de memoria pronuntiandum. REGVLA mag. 44, 9 lectionem ..., cui iussum fuerit ut ex animo -et, non ex codice legat nisi in vigiliis (BENED. reg. 9, 10 ex corde. 13, 11 memoriter). 44, 11 ut quando ... codix deest, textum lectionis ... memoria -etur. *al.* β *versus:* CIC. div. 2, 54 (*ad Quintum fr.*) multa me consule a me ipso scripta -asti (*cf. l. 17* cuius edidici ... versus). SEN. contr. 1 praef. 2 singulos versus a singulis datos ... *retrorsus* -bam. *ibid.* 19 -tum (*ad p. 362, 50*) a poeta novum carmen dixit suum esse et protinus (e) memoria -vit (exc. 6, 8, 1 [*ad Vestalem*] -a c., dum quaero, quale sit). AVG. anim. 4, 7, 9 *Simplicium* posse retrorsus -are Vergilium. -ant *histriones:* DON. Ter. Eun. 456, 4 illa *Thais* 'plurimum' -at. SCHOL. Ter. p. 141, 2 *fabulas* agere (*Hec. 18*): -are.

2 *exempla cetera; -antur potius:* α *ipsa verba:* LIB. de praen. 1 (*antea:* Varro simplicia in Italia nomina fuisse ait) qui ab eo dissentit,

... (e Tuscis -ant) Lartem Porsinam, ab Aequiculis eqs. (i. v. app. crit.). LVCIF. non parc. 2 l. 17 illos ... cunctos (sc. patriarchas, prophetas), quos -vi, ... tantos ac tales effectos esse. PS. ORIG. in Iob 3, 19 l. 9 homines sperant in phylacteriis atque ceteris superius -tis (antea: dicitur). VVLG. Tob. 3, 25 missus est ... Rafahel, ut curaret ambos, i. Tobiam et Saram, quorum uno tempore fuerat oratio in conspectu domini -ta (cf. LXX 3, 16 εισηκούσθη ἢ προσευχή). PAVL. NOL. epist. 17, 3 cui sancto vota tua totiens contestatus sum et promissa -vi, quotiens a te mihi cauta reminisceris. AVG. in euang. Ioh. 35, 7 dicit paganus: ... qui prophetae? -amus Isaiam, Daniele eqs. COLLECT. Arian. c. pag. 4, 1 deos colitis, quos in vestris libris audimus -ari, id est Saturnum, Iove(m), Mercurium eqs. al. ?cum acumine fere i. q. nominatim (ad)vocare sim.: VINDIC. epist. ad Valent. 9 auctores nostros, i. medicos, in medium protuli ac -vi dixique, ad eos: '...' (nisi ἐν διὰ δνοῖν). b actiones, eventus, status, sc. narrando sim.: ANTH. 761, 1 haec pictura docet, quicquid -vit Hyginus ... describens sidera. PAVL. NOL. carm. 20, 27 ad avaritiae nostrae ... probrum ... signa dedisse deum series -anda docebit (29 historica narrabo). HIST. Apoll. rec. A 48 (antea: omnes casus tuos ... expone per ordinem) venisse ... regem ... (haec) et (t)alia volentem in conspectu Dianae -are (postea: coepit ... effari atque ... dicere). CASSIOD. hist. 2, 1, 10 haec ... de his, qui ibi, i. Nicaeae, ex omnibus gentibus collecti sunt, ... -vit Eusebius (cf. 3 de quibus ... haec ita dicit). 8, 11, 4 cum ... visio Iustinae patris per multos -retur (gr. Socrat. 4, 31, 12 λεχθέν). ITIN. Anton. Plac. rec. A 7, 7). Ios. antiq. 5, 219 Gedeon invenit iuveniculum ... commilitoni somnium -antem (gr. δηγούμενον. postea dicebat ut: 17, 345 p. 512 s. suis amicis tale -vit Archelaus [gr. ἐκδυγγεῖται]). al.

II usu novato: A i. q. (in aliquid) vocare (vis praeverbii evanida videtur): PS. CYPR. tract. 52 ora ut in participationem martyrum -eris. B i. q. rursus producere sim. (cf. vol. III 1201, 35 sqq. et v. Adams, Pelagonius, 1995, 615 sq.): PELAGON. 173 ad ... pilos equi -andos ... corticem pini combures et teres.

appendicula syntactica et stilistica (ad I pertinens): 1 structurae quaedam: a quid -etur, indicatur per obi. acc. passim (accedit praedic. p. 364, 1. 15. 365, 30), acc. c. inf. p. 362, 56. 364, 57. 366, 27. al., orat. rectam p. 362, 37. 66. 363, 25. 364, 37. al., enunt. interrog. p. 363, 43. 52. 61, quia COLLECT. Arian. hom. 1, 1. 9, 1. 13, 1, quod p. 365, 66. 366, 26 et COLLECT. Arian. hom. 14, 1, ubi ibid. 19, 1. absolute p. 362, 74. 364, 54. 365, 44 et fort. (nisi obi. subaudiendum est, ut saepe) p. 362, 25 sqq. 363, 24. b cui -etur, indicatur per dat. p. 362, 34. 39. 59. 363, 2. al., praepos. in aures p. 366, 2 (cf. apud hominem p. 362, 73. 365, 41); cf. adv. palam p. 362, 32 sq. 363, 15. 365, 48, privatim p. 363, 15, publice p. 363, 14. 364, 27. 365, 52. 366, 15. al. c unde -etur, indicatur per praepos. de p. 363, 31. 364, 2. 365, 64. al., ex p. 362, 56. 73. 363, 31. 38. al. d per quem -etur, indicatur p. 363, 9. 364, 26. 68. 70. 365, 20. 24.

2 pro syn. est e. g. dicere p. 362, 31. 363, 27. 50 (disting. PLIN. epist. 10, 47, 2 et p. 363, 13), legere MART. 2, 71, 3, pronuntiare p. 362, 30.

part. praes. recitans, -antis et fut. recitaturus, -i pro subst. masc. v. supra p. 363, 16. 58. 365, 46. 366, 43.

deriv.: ?recitabulum, recitatio, recitator.

compos.: irrecitabiliter.

Pieron.

reclamatio, -ōnis f. a reclamare. GLOSS. II 229, 57 ἀντιλογία: contradictio, refragatio, -o. i. q. actus vel effectus reclamandi: reclamant multitudo: CIC. Phil. 4, 5 si ille Antonius non hostis, hos milites ... hostes necesse est iudicemus; praeculare ..., Quirites, -e vestra factum pulcherrimum Martialium conprobavistis. APVL. apol. 63, 5 (ad accusatores suos) audistisne -em omnium, qui adsunt? audistisne mendacii vestri damnationem? AVG. epist. 126, 13 quod si fecisset ille, non utique responderetur a populo 'deo gratias', sed ad illam rediretur -em, quae facta fuerat (cf. p. 368, 66). in psalm. 52, 2 flagitia si culpata fuerint, facilius erumpat reprehensio et -o eorum, qui male vivunt, quam eqs. reclamant singuli: CONC. Aurel. a. 538 p. 117 l. 84 clerici ..., qui volentes absque ulla -e ... fuerint ... ordinati (opp. l. 86 invitus vel reclamans).

Stewart.

reclamito, -āre. a reclamare. [in var. l. falsa p. 368, 19.]

i. q. reclamare: CIC. S. Rosc. 63 -at istius modi suspicionibus parricidii ipsa natura.

*reclāmo, -āvī, -ātum, -āre. a re- et clamare (cf. p. 370, 36).

NOR. Tir. 56, 78 -at. de prosodia: rē- LVCIF. 1, 623 (quod fort. clausula firmatur CIC. de orat. 3, 98. 196), rē- VERG. georg. 3, 261 HOR. epist. 1, 17, 62 VAL. FL. 3, 596 et passim. de notione (v. etiam p. 370, 36): SYNON. CIC. p. 416, 4 abnegat. ... contradicere. retractat. detrectat. -at. p. 441, 29 repugnat. -at. resistit. renititur eqs. GLOSS. II 229, 54 ἀντιλέγω: contradico, -o. 230, 55 ἀντιπρόγγυμα: respondeo, -o. 297, 32 ἐναντιούται: -at, refragatur. al. legitur inde a CIC., LVCIF., VERG. [it. mer. re-, rækjamá, richiamare 'seducere'. cf. Faré, Postille 7123b. Wartburg X

152 sqq. Schd.-Cr.] [confunditur in codd. maxime c. clamare CIC. Phil. 5, 22 LIV. 29, 15, 11 IVST. 24, 2, 10. al. (restit. CIC. or. frg. A 9, 24), et c. aliis compos. e. g. acclamare DON. Ter. Hec. 744, 1 (in var. l. dub. TERT. apol. 35, 7), proclamare PAVL. dig. 41, 2, 3, 10 INTERPR. cod. Theod. 2, 11, 1. 4, 8, 6; in falsa var. l. pro redamare p. 470, 61 sq.]

significantur variae actiones clamandi; praeverbium spectat ad notionem: I respondendi vel resistendi sim.; -atur: A dis-sensionem ostendendo, contradicendo, resistendo sim. (maxime sensu proprio per vocem, sed aliter l. 73 et sub 1b; pro syn. vel iuxta ponitur e. g. contradicere p. 369, 25. al., resistere e. g. l. 51. p. 369, 18, repugnare e. g. l. 29. p. 369, 18, reniti l. 40. 43. p. 369, 69; opp. clamare l. 39. p. 369, 20 sqq., acclamare p. 369, 2; accedit adv. contra EPIT. Alex. 42 EVOD. fid. 40 VINCENT. LER. comm. 9, 8, e contrario p. 369, 10): I usu generali: a -ant animantes vel voces eorum (saepae complures, sed singuli e. g. l. 25. 31 sq. 61; animalia l. 30. p. 369, 22; saepe pass. impers. e. g. l. 48. 60. 66, abl. absol. e. g. l. 23. 46. 51): a adversatur aliquis potius eventibus, actionibus vel agentibus eorum sim.: ① vario

contextu: CIC. inv. 1, 2 homines rudes primo propter insolentiam rei -antes eqs. (reclamitantes Mar. Victorin. rhet. 1, 2 p. 163, 1 et 5. nisi ad l. 44 sqq.). Phil. 5, 22 cum eius Antonii promissis legiones ... -assent (clavar. l.). HOR. epist. 1, 17, 62 per sanctum iuratus dicat Osirim: '... tollite claudum!', 'quaere peregrinum!' vicinia rauca -at. LIV. 10, 41, 14 dux interrogat milites, satin aequo animo paterentur ... se ... pelli ...; -antibus universis eqs. SEN. epist. 94, 55 (in imag.) sit philosophia ... aliquis custos ... et -et populus laudantibus. 102, 17 inter -antis. PS. QUINT. decl. 19, 8 -are populo, cum rumore rixari. TERT. patient. 3, 4 non contendit, non -vit nec quisquam in plateis vocem eius audivit (pertinet ad Is. 42, 2, ut Tert. adv. Marc. 3, 17, 4 clamavit. sim. EVCHER. pass. Acaun. 5, 10 martyres caedebantur ..., non -antes ... aut repugnantes. ibid. nec -ando ad occisionem ductus est). ARNOB. nat. 5, 19 caprorum -antium viscera cruentatis oribus dissipatis. IVST. 24, 2, 10 -ante Ptolemeo filio fraudem subesse (cla- var. l.). DON. Ter. Hec. 744, 1 -vit meretrix et voluit contradicere.

GAUDENT. serm. 1, 18 conversi ad deum sumus -antes [ab operibus duris], (cf. l. 16 ingemuerunt ad deum conversi ab o. d. et Vet. Lat. exod. 2, 23 [cod. 100] ingemuerunt ... ab o. d. et proclamaverunt). AVSON. 14, 19 (362 S.), 19 Iuturna -at: 'quo vitam dedit Iuppiter aeternam?' DICT. 4, 19 quidam manum hosti transfigit, -anti per dolorem dextrum oculum perforat. PAVL. NOL. carm. 18, 100 daemones ... rebeli voce -antes. AVG. in euang. Ioh. 11, 10 l. 21 et boni adversus malos clamant et mali adversus bonos -ant. BOETH. cons. 1, 3, 7 (loq. Philosophia) cum me -antem renitentemque velut in partem praedae traherent Epicurei. MVTIAN. Chrysost. hom. 30, 3 p. 429^{extr.} illi, qui secantur, adversus eos, a quibus secantur, multa -ant (gr. p. 212 μνῶα καταβοῶσι). VITAE patr. Iurens. 97 reniti ac -are fortiter coepit non se omnino iturum. al. ② in vita publica vel re forensi, sc. potius in contione, senatu, theatro sim. (exempla selecta post TAC.): CIC. Manil. 63 (antea: contra omnes, qui dissentiunt) isdem istis -antibus vos unum illum ... delegistis. dom. 10 ab universo senatu -tum est. Sest. 126 cum erat -tum semivivis mercenariorum vocibus. Phil. 6, 12 (ironice; antea: negatis?) illum Antonium quinque et triginta tribus patronum ad-optarunt; rursus -atis? or. frg. A 9, 24 cuncto populo R(omano) (re)clamante ac resistente? de orat. 3, 98 quibus oculis falsis ... multitudo ipsa -at ([ex- var. l.] in theatro ut: 3, 196 theatra tota -ant. MART. 2 praef. ego inter illos sedeo, qui protinus -ant). al. LIV. 3, 18, 7 hunc ducem secuti nequiquam -antibus tribunis in clivum Capitolinum erigunt aciem. 3, 21, 3 tribuni -antibus consulibus refecti. 29, 15, 11 alii aliis magis recusare ac -are (cla- var. l.). al. VAL. MAX. 6, 5 ext. 1 tyrannidem -antibus Mitylenaeis deposuit. PHAEDR. 4, 19, 26 (iocose) -ant omnes dei vindicandam iniuriam. TAC. hist. 3, 68, 3 aspernante consule, -antibus qui in contione adstant. PLIN. epist. 3, 9, 25 cum mihi quidam e iudicibus ... pro reo ... -rent eqs. 9, 13, 19 (antea: obturbatur, obstrepitur) tunc quoque -atur. SVET. Vit. 15, 2 cunctis -antibus. APVL. apol. 84, 2 -at vobis accusatoribus Pudentilla. COD. Theod. 10, 8, 5 data -andi copia. Iust. 6, 61, 8, 1 sive pater hereditatem adire filium familias ... compellit et ille -andum existimat eqs. (cf. postea: recusante filio). al. ③ in vita ecclesiastica (doctrinae dissensiones v. sub β): AVG. epist. 126, 4 cum eius verba a diacono dicta recitarentur ..., ubi nomen interpositae necessitatis insonuit, continuo -tum est (cf. p. 367, 58). LEO M. epist. 43, 3 (= 44, 3) quia et nostri fideliter -arunt et eisdem libellum appellationis Flavianus episcopus dedit. EPIST. pontif. 665 Schwartz p. 24, 29 (episcopo quodam constituto) cur ... praebuere consensus? cur non ilico -arunt? RVSTIC. Conc.^s I 4 p. 54, 19 -antibus ... et ad hoc ... episcopis (gr. I I, 7 p. 68, 5 ἀνανεοσάντων ... πρὸς τοῦτο, versio altera I 5 p. 361, 27 renebant et hoc). p. 94, 21 ea ... agere ..., quid aliud est nisi rebus ipsis -are, quod pacis faciendae non habeant voluntatem? (gr. I I, 7 p. 147, 31 πράγμασιν ἀναφωνεῖν). CONC.^s I 5 p. 314, 15 -antes adversus aliquos qui se ... circa illum infense habent (versio altera IV I

p. 105, 11 inclamantes quibusdam). SIDON. epist. 4, 25, 4 (in electione episcopi) acclamantibus bonis, -antibus nullis. *al.*

β *adversatur aliquis potius opinionibus, doctrinis vel eis, qui eas habent (fere in philos. et religione christ.):* ① *formae variae:* SEN.

clem. 2, 3, 2 illa finitio contradictiones inveniet, ... si dixerimus clementiam esse moderationem aliquid ex ... debita poena remittentem: -bitur nullam virtutem cuiquam minus debito facere. GELL. 18, 1, 6 (*antea:* Peripateticus ... existimabat eqs.) -bat hoc in loco Stoicus. TERT. resurr. 1, 5 (*antea:* ait ... Seneca omnia post mortem finire) Platonicus immortalem animam e contrario -ant. CENS. 12, 3 hominum ... mentes ..., quamvis Epicuro -ante, divinae. ARNOB. nat. 2, 54 p. 128, 3 si dicere nulla esse voluerimus mala ..., -bunt cunctae gentes. HIL. coll. antiar. p. 177, 11 obnitimini -antibus et adregamini obstrepentibus. FAVSTIN. trin. 1, 12 -at filius, *i. Christus*, etiam contra vos, dicens eqs. AMBR. hex. 2, 5, 20 etiam Ariani nolint, Eunomiani -ent. HIER. epist. 133, 9, 1 -bis et dices Manicheorum dogma nos sequi. AVG. contin. 14, 30 apostolo ... contra istum sensum voce manifestissima -ante ac dicente: '...'. c. Cresc. 3, 61, 67 resistitis, -atis, repugnatis apertissimae veritati. c. Iulian. 1, 9, 44 ille ... adversus Manichaeos clamat: '...', et adversus eum pro Manichaeis tu -as: '...?' (*item opp.* clamare: pecc. mer. 1, 7, 7. util. cred. 14, 32 clamabat ille *Christus*, ut crederetur, vos -atis. EVOD. fid. 40 OROS. hist. 7, 26, 10. VINCENT. LER. comm. 9, 8 [*antea:* clamat et repetendo clamat] contra -ant ranae, quaedam [cf. exod. 9, 8]. *al.*) c. Pelag. 4, 6, 15 p. 536, 24 quidquid dixerit homo se fecisse, ut ... deus subsequenter faciat, quo dignus est homo, respondebitur, -bitur, contradicetur: 'ego deus eqs.'. CASSIAN. c. Nest. 6, 11, 2 contradicere ac -are symbolo. MAR. MERC. Conc. I 5 p. 37, 20 si haereticus tibi ... mortuum deum tuum exprobraverit, iratus tu ad dictum -a: '...'. BOETH. in Porph. comm. sec. 3, 7 p. 222, 8 Aristoteles ... -at huic sententiae. *al.* ② *formae pers. pass.; pro subi. est id, quod: profertur:* QVINT. inst. 12, 1, 14 de iis dicendum est, quae mihi quasi conspiratione quadam vulgi -ari videntur: 'orator ergo Demosthenes non fuit?' *negatur:* BOETH. in top. Cic. 3 p. 324, 48 multas *definitiones* interserit, quae definitiones esse paene ab omnibus -antur.

β -ant res (sc. saepe per prosopop. tamquam loquentes): **α** *quae libet:* LVCR. 1, 623 quod ... ratio -at vera negatque credere posse animum. VERG. georg. 3, 261 quem *Leandrum* super ingens porta tonat caeli et scopulis inlisa -ant aequora (*nisi ad B2a*). SEN. benef. 4, 21, 5 quae *conscientia* contioni ac famae -at (EVSEB. GALLIC. hom. 54, 7 c. -antem et spiritum reluctantem). TERT. pudic. 5, 9 nonne hinc idololatria, inde homicidium *moechiam* detinebunt et, si qua vox fuerit, -bunt: '...?' HIER. adv. Rufin. 3, 23 nisi ipsae epistolae -verint. AVG. c. Petil. 2, 92, 204 p. 129, 12 regum exempla tibi -antia: 'nescit, quid loquatur' (POMER. 3, 12, 1). soliloq. 2, 8, 15 si dixero eo, quod simile est, *aliquid* falsum appellandum, ... ova ... -bunt, quae vera eo ipso sunt quo simillima. IULIAN. Aug. c. Iulian. op. imperf. 3, 52 -antis strepitum veritatis (OROS. apol. 11, 6). LEO M. epist. 166, 1 apostolica -ante doctrina. serm. 34, 4 l. 140 *haereticis* universa obsistere, omnia -are. CONC. I 2 p. 14, 28 caeci, qui nec ... patrum expositionem meminerunt, aperte ad eos -antem (-antes *trad.*): '...'. FAVST. REI. grat. 2, 10 p. 88, 20 *si* delictum ... anima ... meditatur, -ant ei cogitationum secreta. *al.* **β** *lex, praecepta sim. (in iure praeter OPTAT.):* OPTAT. 7, 2, 4 non licet, ut sint sine fratribus, qui ne repellantur, euangelica praecepta -ant, quibus describitur eqs. COD. Iust. 3, 33, 16, 2 nisi praedictae exceptionis vigor -verit (*antea:* nisi talis exceptio ... opponetur). 5, 9, 10 pr. -are videtur huiusmodi sanctioni divalis constitutio Leonis. 8, 40, 26, 4 licere ei hoc facere, nisi pacti tenor ad hoc -verit (IULIAN. epit. novell. 36, 11 pactionum t.). 8, 53, 35, 4 si non de inofficiosis donationibus ratio ad hoc -verit eqs.

c *appendicula structurarum indicantium, cui quis adversetur (ceteras v. p. 370, 40):* **α** *per enunt. secund.:* CIC. Balb. 12 una voce omnes iudices, ne is iuraret, -asse (OPTAT. 7, 2, 4 l. 52. CASSIOD. Ios. antiq. 8, 33 p. 220 [*antea:* vera matre proclamante, ne hoc fieret] -anti ..., ne perimeretur infantulus [gr. τῆ ... ἀνακράγουσῃ]). **β** *per dat.:* *rei:* CIC. Phil. 5, 22 p. 368, 20. de orat. 3, 98 p. 368, 51. fam. 1, 2, 2 orationi. SEN. benef. 4, 21, 5 l. 38. PLIN. epist. 5, 13, 6 postulationi. *al. personae:* SEN. epist. 94, 55 p. 368, 25. PS. QVINT. decl. 19, 8 p. 368, 26. PLIN. epist. 9, 13, 7 undique mihi -ari. APVL. apol. 84, 2 p. 368, 61. *al. γ* *per acc. obi. (si recte):* LVCR. 1, 623 l. 35. **δ** *per praepos.:* ad: VINCENT. LER. comm. 6, 5 cum ... ad novitatem rei cuncti -rent atque omnes ... reniterentur. *al., e. g. l. 48. 55. p. 368, 70. adversus sim.:* DICT. 2, 23 Antimacho ... adversum cunctos -ante. AVG. c. Iulian. 1, 9, 44. *al.* contra (cf. p. 368, 12): RVFIN. Orig. in exod. 5, 4 p. 188, 23 c. legem dei. AVG. contin. 14, 30 l. 16. serm. 82, 14 c. deum. *al.* de: INTERPR. cod. Theod. 2, 11, 1 si continuo de ipso errore fuerit -tum (de-, pro- *al. var. ll.*). **ε** *per nom. c. inf.:* BOETH. in top. Cic. 3 p. 324, 48 l. 33.

2 *usu speciali negatur status servilis (cf. proclamare vol. X 2, 1534, 16 sqq.):* PAUL. dig. 41, 2, 3, 10 si ex possessione servitutis in libertatem -verit eqs. ([pro- var. l.]. COD. Iust. 7, 19, 7 pr. [a. 317/9] de possessione servitutis in l. -andum. EDICT. Theodor. 96. LEX Burg. lib. const. 44, 3 in l. aut ingenuitatem). INTERPR. cod. Theod. 4, 8, 6 potestatem habeat -andi (pro- var. l.). CONC. Matic. a. 581/3 p. 227 l. 109 ut nec -antes Christianos liceat vel ad praetium de eorum posse servitute absolvi.

B *respondendo tantum (afferimus exempla certiora):* **1** -ant *homines:* DICT. 4, 1 hinc feminis cum Hecuba deflentibus, hinc -antibus Troianis viris et ad postremum sociorum gentibus. *in acclamationibus alternantibus:* CORIPP. Iust. 2, 169 Iustino vitam ter centum vocibus optant; Augustae totidem Sophiae plebs tota -at; mille canunt laudes vocum discrimina mille (*ad II trahere possis, ut 2, 310 aurea plebes tempora principibus ... optant, Iustino vitam partes utraeque -ant eqs.*).

2 -ant *res, sc. quae resonant, reboant (cf. GLOSS. p. 259, 21):* **a** *naturales (hucine VERG. p. 369, 37?):* STAT. Theb. 3, 120 fervet iter gemitu et plangoribus arva -ant. 4, 814 (807) fit sonus, *sc. nautarum clamore*, inque vicem contra percussa -at terra (MAR. VICTOR. aleth. 2, 462). silv. 4, 5, 20 canenti mutus ager domino -at. **b** *sonitus ipse:* MART. CAP. 8, 804 palmae verbere percipientis apploso eoque sonitu -anti risum ... omnibus suscitavit *Cupido*.

II *iterandi (quae notio fort. etiam sub IB inveniri potest; accedit rursus l. 24, iterum l. 32):* VAL. FL. 3, 596 rursus Hylan et rursus Hylan per longa -at avia *Hercules*. 8, 173 famulae ... clamore ... in vacuos dant verba notos dominamque, *i. Medeam*, -ant nomine. TERT. resurr. 22, 9 omni ... coetu -ante: 'Christianos ad leonem'. PASS. Perp. 21, 2 *martyr* tanto perfusus est sanguine, ut populus ... illi secundi baptismatis testimonium -verit: 'salvum lotum, salvum lotum!' (declar., declam- *al. var. ll.; gr. ἐπεφώνει ... βοῶν καὶ λέγων*). REGVLA mag. them. psalm. 10 quaerens dominus in multitudine populi, cui haec clamat, operarium suum auditorem, iterum -at dicens: '...'

III *revocandi (iuxta revocare l. 39):* **A** *homines, qui redire iubentur (addere possis l. 26):* MART. CAP. 5, 566 (vers.) at tu -ans rhetorum turbam (*Halm, sacrum trad.*) tuba clangore verso Tulliana ... in castra abibis. VIRG. gramm. epit. 8, 4, 3 clamo clamoris simplicis est; ... -o aliquem exeuntem vocitans. **B** *statum:* CAEL. AVR. acut. 3, 8, 85 *Hippocrates* ait esse ... conducibile(m) tetanico ... ablutionem, siquidem fervorem -et ac revocat (cf. *Hippocr. aphor. 5, 21 ἐπανάκλησιν θέουσης*).

appendix structurarum iuncturarumque: **1** *indicatur, quid proferatur:* **a** *per orat. rectam (cf. p. 369, 31):* HOR. epist. 1, 17, 62 p. 368, 22. GELL. 1, 22, 6. TERT. pudic. 5, 9 p. 369, 40. HIER. epist. 18^a, 1, 3. **b** *per struct. verbalem:* *acc. c. inf.:* PHAEDR. 4, 19, 26 p. 368, 57. SEN. clem. 2, 3, 2 p. 369, 6. SVET. Aug. 37. TERT. resurr. 1, 5 p. 369, 10. IVST. 24, 2, 10 p. 368, 31. *al. enunt. secund. (interrog. obliq. HIL.):* HIL. coll. antiar. p. 176, 23 si non -tum mihi esset, cur ... praedicassent eqs. HIST. AVG. Heliog. 31, 4 avia ... -ante, quod omnia perditurus esset (RVSTIC. p. 368, 73. FACVND. defens. 8, 2, 4). MAR. MERC. Conc. I 5 p. 22, 22 -amus, ut eqs. **c** *per acc. obi. (nom. in struct. pass.):* VAL. FL. 3, 596 et 8, 173 l. 24 sqq. QVINT. inst. 12, 1, 14 p. 369, 30. DICT. 1, 8. MVTIAN. p. 368, 42. CORIPP. Iust. 2, 310 l. 15.

2 *varia notabiliora:* **a** *indicatur, cui respondeatur (cui dissentiatu sim. v. p. 369, 58) per dat.:* STAT. silv. 4, 5, 20 l. 20. PASS. Perp. 21, 2 l. 28. **b** *part. praes. -ans pro subst. masc. vel fem.:* SEN. epist. 102, 17 p. 368, 25. HEGES. 1, 28, 8. CASSIOD. p. 369, 61. *al.*

deriv.: reclamatio, reclamito.

Ottink.

reclango, -ere. *a* *re- et* clangere. *i. q. resonare (sc. sono ab aliis effecto):* AMM. 17, 7, 4 *terrae tremore aedes* concidebant -entibus cunctis sonitu ruinarum immenso.

reclau- v. reclu-.

Hillen.

reclinatio, -ōnis f. *a* *reclinare. [falso pro de- in ed. princ. CAEL. AVR. chron. 4, 3, 48.]*

i. q. actio reclinandi vel id, quo reclinatur: **1** *respicitur quaelibet declinatio, reflexio a positione erecta:* **a** *translate vel in imag. de requie, adminiculo sim. (cf. 2):* VET. LAT. Tob. 6, 15 (cod. 109) in me ... -o vit(ae eorum parentum est (*desunt gr. et Vulg.*)). AMBR. bon. mort. 3, 12 nulla requies a perturbationibus, nulla a laboribus -o (*an ad 2?*). PAUL. NOL. epist. 32, 1 in te -o capitis nostri et mentis habitatio est.

b *proprie:* AVG. in Matth. 5 (*ad 8, 20*) -e ... capitis humilitatem ... significavit *Christus* (in psalm. 90, serm. 2, 7 l. 22 -o c. humilitas Christi est. serm. 62, 2 [*opp. erectio*]. cf. l. 68). DIONYS. EXIG. Conc. I 4 p. 201, 27 in praesepe -o *Christi* (*gr. ibid. p. 191, 7 ἀνακλισις*). *de parte cathedrae, ad quam quis reclinatus sedet:* CASSIOD. Ios. antiq. 8, 140 p. 230 in -e *solii* ... manus erant portantes regem eratque ipsa -o in vitulo eqs. (*gr. τὸ δ' ἐνήλατον τοῦ θρόνου ... ἀνακλίτο κτλ.*).

[Schafer]

2 respicitur actio se erigendi, declinationem, reflexionem tollens, ei contraria (translate; cf. p. 370, 67 et p. 373, 41 sqq.): VET. LAT. psalm. 72, 4 (Ambr. Iob 3, 3, 7, 8) non est -o morti eorum (gr. ἀνάνευσις, cod. 300. al. declinatio, 303 requies, Vulg. respectus; pergit AMBR. Iob 3, 3, 7 non declinatio ..., sed -o).

reclinātor, -ōris m. a reclinare. i. qui se reclinat, accumbit: Ps. AVG. serm. Bibl. Cas. I 165^b (ad cant. 3, 10 reclinatorium aureum) qui lecti regales -es suos non possunt servare vivos eqs.

reclinātōrius, -a, -um. a reclinare. i. q. ad reclinandum pertinens, factus sim.: **1 neutr. pro subst.; significatur instrumentum locusve, quo reclinatur (vel pars eius):** VET. LAT. cant. 3, 10 (cod. 169. al. sim. VVLG.) Salomon columnas eius ferculi fecit argentum et -um eius aurum ([gr. ἀνάκλιτον], hinc pendent: Ps. AVG. serm. Bibl. Cas. I 165^b Christus -um lectuli sui [sc. crucis] auro veriore composuit sacramento. 167^a Christi lectum, altare dominicum, -um corporis et sanguinis pretiosum. GREG. M. in Ezech. 2, 3, 14 l. 292 est ... cum columnis argenteis -um aureum, quia eqs. [sim. l. 296]. 2, 3, 15). ISID. orig. 19, 26, 3 quae fulcra -a vulgus appellat (GLOSS. V 577, 34 -a quae et f. [pul- cod.]).

2 adi.: EDICT. imp. Diocl. 12, 21 (Zeitschr. Pap. Epigr. 26, 1977, 135; Aezanis) sella -a.

reclinis, -e et reclīnus, -a, -um. a reclinare retrograda formatione, cf. inclinis. de formis: nom. plur. -īs l. 43; formas et I^{ae} et II^{ae} decl. exhibet VEN. FORT. l. 55 sq. (sed nom. -is l. 57), v. etiam l. 39. producitur re- VAL. FL. 4, 535 SIL. 5, 470 STAT. silv. 1, 2, 151, fort. etiam SEN. Herc. O. 1339 Phaedr. 385. GLOSS.¹ Corp. R 69 -es: suae haldae (anglosax.; sim. GLOSS. V 387, 7). [codd. vel edd. exhibent reclivis, -vus l. 36. 38. 66, quae forma falso affertur in lexicis vet. e VEN. FORT. Mart. 3, 345; falso trad. ITIN. Alex. 5, 13 (relicinam edd.).]

i. q. reclinatus: **1 de animantibus eorumve membris sim.:** **a potius (retorsum) inclinatis sim. (sc. plerumque, ut fulciantur) vel ita recumbentibus (de cenantibus l. 37. 41, de cadentibus l. 43):** Ov. met. 10, 558 Venus in ... sinu Adonis ... posita cervice -is (reclinans var. l.). MANIL. 5, 554 nivea cervice -is molliter Andromeda ad scopulum vincita. SEN. Herc. O. 1339 Hercules -is ... corde anhelante aestuat. 1643 ut -is pectore immugit leo. Phaedr. 385 Phaedra -is ... toro. CALP. ecl. 4, 95 Iuppiter -is in antro (-vis, -vus, reclusus var. ll.). VAL. FL. 4, 535 Phineum epulantem -em stratis. SIL. 5, 470 miles -is, ... ulmi terga tuebatur trunco (i. cod. unius man. alt., -vis cett.). STAT. silv. 1, 2, 161 cubili. 1, 2, 237 Hymenaeus poste -is. 4, 3, 70 Voltumnus pontis ... -is arcu (-us edd. plerique c. cod. M). MART. 9, 90, 1 in gramine. 14, 5, 1 super pedes cubitantis alicuius. TAC. ann. 13, 16, 3 -is Nero in epulis. ANTH. 33, 1 Luna sedens gremio ... fert ... -em Endymiona. PANEG. 4, 24, 4 clavis afflicti tunc ire praecipites, labi -is (-es var. l.). PRVD. cath. 6, 150 corpus licet fatiscens ... iaceat -e paulum (SCHOL. reclinatum). perist. 5, 365 moriens -e ... reiecit aulaeis feretri caput. MART. CAP. 9, 889 Venus resupina paululum -isque pone consistentis sese permisit amplexibus Voluptatis. de corpore retro in formam arcus flexo: HIST. AVG. quatt. tyr. 4, 3 cum posita in pectore incude -is ac resupinus et curvatus in manus penderet. **b quoquo-versum inclinatis, iacentibus sim.:** OROS. hist. 5, 18, 20 milites interfecti stirpibus vel saxis -es. PAVL. PETRIC. Mart. 5, 505 sanctus vidit daemonis ... speciem cervice viri cuiusdam -is (-em ed. vet.) ... pronam recumbere (cf. 517 pronum cervici incumbere). ORIBAS. eup. 4, 36, 4 Aa p. 553 si quis caput -em in eadem teneat partem dextram vel sinistram (La capite -um inclinat, gr. παρ᾽εγκλίτων ἐαυτόν). VEN. FORT. Mart. 3, 145 confusi ... rubricante pudore -i (sc. proni, nisi translate) ante pedes sancti sternuntur. 3, 345 lepus fessus fugit nare -a. translate de humilibus sim.: VEN. FORT. Mart. 3, 319 vacca ante ligata daemone tumens, peste soluta -is (318 humilis).

2 de rebus reclinatis, pronis sim.: **a varia ratione:** SEN. Phoen. 499 -is hastae parma defixae incubat (v. app. crit.). AVIEN. Arat. 1481 superiorem ubi partem falcis lunae pone supinari, conspexeris inque -em ... habitum pandi (i. syn.; opp. 1476 si curvum ... adnuat). VITAE patr. Iurens. 123 videt ... deducto a caelo ... clivo in modum -is scalae ... descensus (nisi ad b). **b respicitur status immobilis (arte quadam effectus) vel naturalis:** PALLAD. 1, 6, 15 frumentum laetatur campo ... ad solem -i (-vi edd. plerique; cf. Colum. 2, 9, 3 ad s. pronon). 7, 2, 3 vehiculi quadrata superficies tabulis munitur, quae forinsecus -es in summo redant spatia longiora. AVIEN. ora 319 ibi litus (-e) et molle ... iacet (i. restit. Pithou, redine ed. princ.; de litore in terram incurvato ut p. 440, 5 sq.). HIER. reg. Pachom. 87 p. 38, 13 ne dormiat praeter -em sellulam suam (de eadem re: PALLAD. hist. mon. I 32, 4 p. 296^b dormiant non iacentes, sed supra ... paululum -es cathedras ... sedentes [reclinatas var. l.; gr. p. 89, 8 ὄπισθω-τέρον]. cf. p. 370, 74).

***reclīno, -āvī, -ātum, -āre.** a re- et stirpe clīnā-, quae subest compositis de-, in- al., v. sub acclino. NOT. Tir. 66, 75 -at. producitur

re- MANIL. 2, 797 (restit. pro de-). STAT. Theb. 4, 163. de notione (cf. p. 373, 4. 6sq.): FEST. p. 274 recellere (-are, et excellere in altum extollere, (sc. trans. iuxta intrans., nisi re- opp. ex-). GLOSS. V 623, 16 -o (redino cod.) est resupino. legitur inde a CIC. Arat., CAES., VARRO-NE. [it. vet. richinare; pedem. recinē 'surculum deprimere, pangere'. cf. M.-L. 7123a et Faré, Postille. Wartburg X 154. Schd.-Cr.] [in var. lect. p. 371, 32. 72 et AMM. 20, 8, 4 (pro redundasse); restit. p. 373, 11 (pro de-, cf. var. lect. l. 52. p. 373, 37) et l. 73 (pro -cliv-).]

I vis praeverbii spectat ad actionem, habitum eius, qui declinat, reflectitur sim. a positione erecta (sc. retro, e. g. ita ut iaceat, recumbat in dorso l. 24. 33. 43. al. [conversus l. 39. 51], quoquo-versum e. g. l. 22. 25, ut nitatur, fulciatur l. 56. 70. al., ut de-, submittatur l. 24. 31. 68. 73; indicatur locus e. g. l. 24. 30. 34. 51 [aliter l. 49]; pro obi. raro est res [negleximus usum refl.], v. l. 37sq. 51. 63): **A proprie:** **1 trans.; pro obi. est id:** **a quod reflectendo sim. movetur: a act.;** -ant animantia (sidus CIC., arbor l. 30, ventus l. 41): **① se, corpus primum vel eius partes:** **Ⓐ exempla varia:** caput (cf. l. 67sq.); CIC. Arat. 417 Cepheus c. atqueumeros palmasque -at (gr. 633 δῖνεi. cf. 416 se ... condit nec non Germ. 642 caput additur ipse. Hyg. astr. 4, 12, 7 c. ... pervenit ad terram). VET. LAT. Matth. 8, 20 (cod. 3. al. et VVLG.) non habet, ubi c. -et (gr. κλίνη, cod. I in-, 4. al. de-; sim. Luc. 9, 58). HEGES. 1, 44, 5 ne ... osculo contingeretur (gr. l. 618 παρακλίνας). VVLG. iud. 16, 19. AVG. in psalm. 90, serm. 2, 7 l. 23 (in imag. humilitatis; antea p. 370, 70) nisi Christus -ret c., non iustificareris. al. cetera: LYDIA 14 inter ... flores membra. SEN. dial. 1, 3, 9 quocumque ... corpus -vit Regulus, volneri incumbit. VET. LAT. Sirach 47, 21 -asti femora tua mulieribus (codd. pauci, in- cett.; gr. 47, 19 παρανέκλινας [παρ(εν)εκλ- var. ll.]). MART. CAP. 6, 704 (vers.) Venus nixa ... famulis marcentia terga -at. **Ⓑ usu refl. (cf. p. 373, 8. 43):** CAES. Gall. 6, 27, 5 huc, sc. ad arbores, ... se ... -verunt alces. VARRO rust. 1, 16, 6 ut introrsum in fundum se -ent arbores. AMBR. in psalm. 118 serm. 4, 19, 2 crux ..., in qua se -vit Christus, ut nostra delicta susciperet (fort. in imag. humilitatis ut l. 23). RVFIN. hist. mon. 9, 4, 7 -ans se in lectulo. VITAE patr. 6, 3, 2 p. 1005^c. 1005^d. PALLAD. hist. mon. II p. 369^a (opp. iacentem in mattula) parietibus se -ans ... somnum capiebat.

② res vel animantia aliena (vi verbi causativa q. d. maxime l. 44 sqq., cf. l. 46. 48): VERG. Aen. 12, 130 defigunt tellure (-i var. l.) hastas et scuta -ant (CORIPP. Ioh. 2, 279 hastis ... s. -ant. cf. p. 371, 60). STAT. Theb. 4, 163 laxos qua -verit arcus (artus var. l.) ilice. 9, 369 prona -at corpora mortua, sc. ut facies videat (in eadem re 12, 289 supinat). APVL. met. 4, 35, 4 Psyche aura Zephyri vallis ... gremio ... delapsam -at. 10, 21, 3 capistro ... me Lucium prehensum ... -at (de -var. l.) facile. VET. LAT. Luc. 2, 7 (cod. 5. al. et VVLG.) Maria peperit filium ... et -vit eum in praesepio (gr. ἀνέκλινεi, cod. 4. al. posuit, 3 conlocavit [sim. 2]). 9, 14 (cod. 5) -ate eos discubitiones, sicut quinquagenos (gr. κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας, cod. 2 facite eos recumbere convivia eqs. [3 per c.], 4. al. et Vulg. discumbere per c.; i. acc. dupl., ut vid.). 12, 37 (ibid.) dominus reversus -vit eos servos vigiles (gr. ἀνακλίνεi, cod. 2 recumbere eos faciet, 4. al. iubet illos discumbere, sim. al. et Vulg.). CHIRON 400 si eum equum -a[n]s in ventrem, sufferre se non potest (Hippiatr. gr. I p. 198, 20 κατακλινόμενος). HIER. in Os. 10, 11 l. 354 in sulcos terram -are, sc. arando. CASSIOD. Ios. antiq. 5, 315 ut puer eum Samson ad columnas -ret (declinasset var. l.).

β pass. (mediopass.): CAES. Gall. 6, 27, 3 ad eas arbores se adplicant alces atque ita ... -tae quietem capiunt. HOR. carm. 2, 3, 7 te in ... gramine ... -tum bearis vino. SEN. epist. 36, 9 solet obrepere ... somnus in aliquod adminiculum -tis. PETRON. 39, 2 Trimalchio -tus in cubitum. PLIN. nat. 29, 40 candido ovorum in oculis ... pili -antur eqs. QVINT. inst. 11, 3, 132 oratorem -ari ... ad suos et manibus sustineri ... delicatum est (relinari var. l.; antea: inclinari ad iudicem; incumbere advocato). PASS. Mar. Iac. 8, 1 in somno ... -tus. AMBR. Iob 3, 3, 7 qui ... Christo commoritur ..., cum illo non solum -atur, sed etiam resuscitatur. HIER. hom. Orig. in cant. 2, 4 p. 49, 11 in eo grabato. in Ezech. 11, 2 p. 425, 11 (ad parabolam 17, 3 sqq.) in qua arbore -ta vitis fuerat effecta. VVLG. iud. 16, 26 (Samson puero) dimitte me ..., ut -er super eas columnas. CONC.^s I 5 p. 308, 17 Iohannes dignus ... in dominico pectore -ari (gr. I 1, 4 p. 12, 30 κατακλιθήναι). CAEL. AVR. act. 2, 29, 149 ut aegroti -to leviter thorace collocetur. chron. 1, 1, 38 suco ... -to capite ... infuso in narem (SORAN. p. 85, 10 plus ... -to intus c. fetus. CASSIOD. Ios. antiq. 20, 58 p. 576 flens c. -to deorsum [gr. τῆ κεφαλῆ κάτω νεύων]. cf. l. 17sq.). CASSIOD. var. 8, 16, 3 (in imag.) hoc baculo -batur. PALLAD. hist. mon. II 1 p. 345^b super mattam -ari (gr. p. 17, 19 ἀναπεσεῖν). al. respicitur qui flexis sim. genibus summissus est: ORIBAS. syn. 9, 31, 3 La p. 335 inicis in ienucola (i. gen-) -tos (restituimus, reclivatus cod.; gr. ἐν γόνασι κλίνονας).

b quod flectendo sim. vitatur (si recte intelleximus; cf. infra p. 373, 12 sqq.): SERM. Rev. Bénéd. 57, 1947, 123 l. 47 sq. (Christus in caelum sub-

vehitur nube et vento) non nubes -to sidere (*i. sole*) in dextra aut leva succubuit, nec ... ventorum ... alacritas -to climate (*i. caelo*) elanguit.

2 intrans. (cf. l. 37): EPIPHAN. in euang. 50 p. 126, 1 (*explicat Luc. 9, 58, v. p. 372, 21*) -are ... requiescere est. VEN. FORT. carm. 6, 5, 29 tum virgo matris collecta sinu ... -ans. vita Germ. 75 ad requiem. vita Radeg. 5, 14 cum principe. vita Sev. 2 lectolo. DIFF. ed. Beck p. 30, 18 accumbere est ad quietem -are, discumbere ad epulas -are, decumbere in infirmitate -are.

B translate: **1 trans.** (*reflexive l. 19, 29*): **a non indicato loco:** -at, qui (quod) facit, ut quis requiescat: HOR. epod. 17, 24 nullum a labore me -at otium. MANIL. 2, 797 quo cardine caeli defessus equis Phoebae subsistit anhelis (-atque (*Housman, de-codd.*) diem mediasque examinat umbras. -at, qui quid recusat, vitat (cf. A1b): VIGIL. TRID. ad Ioh. 1. 1. 10 sqq. Iacobus comitivam -turus in Christi comitibus dignitatem ..., (l. 12) '-turus' dixi, quia deponi non potest, quae apud dominum dignitas cumulat.

b indicato loco; pro obi. est id: **α quod alicubi nititur, sustentatur, adiuvatur** (-ando efficitur, ut malum pendeat alicunde, l. 31): SEN. dial. 6, 2, 3 cui Marcello Augustus ... incumbere coeperat, in quem onus imperii -are. 12, 2, 5 ubi se dolor tuus -ret liberis absentibus (cf. HEGES. 1, 44, 1 supra quos filios rex patrium animum -bat. v. etiam l. 39). AMBR. in psalm. 1, 23, 2 (*ad I, 1*) in hac ... sede vitiorum prohibet scriptura nos cervicem reflectere viresque totius corporis -are (*an ad β?*). 118 serm. 3, 7, 2 donec Christus ... -et caput suum in ecclesiae fide (*postea respic. Matth. 8, 20, v. p. 372, 20*). HIER. hom. Orig. in cant. 2, 9 p. 54, 19 (*ad 2, 6*) ut -etur animae principale super sermonem dei. OROS. hist. 4, 12, 13 in hoc pausillulum otii (*sc. pacis*) ... gaudia vel ... studia -antur. VEN. FORT. carm. 6, 2, 51 laetus in heredis gremio sua vota -ans floruit ... spe senex. GREG. M. in Ezech. 2, 3, 14 mentes audientium fulgorem claritatis intimae, in qua -entur, inveniunt. moral. 8, 74 ad hanc delectationem se intra animum -at hypocrisis. CE 704, 15 (*saec. VI¹, nisi med. aevi*) participes ... mali, facinus qui in fata -ant. **β quod in statum, locum bonum (e malo) vel malum (e bono) sim. redigitur, avertitur** (cf. l. 38): ANIAN. Chrysost. hom. 17, 7 p. 147, 2 noli ... in otium -ari (-are var. l.; gr. p. 263 ἀναπαύσης). OROS. hist. 6, 21, 21 Cantabrico bello ... acto totaque Hispania in aeternam pacem ... -ta ac reposita. GREG. M. moral. 7, 46 cum ... bonorum spes firma est ... et nequaquam malis exterioribus ad ima -atur.

2 intrans. (cf. var. lect. l. 33): VET. LAT. Sirach 9, 13 ne forte -et, cor tuum in illa muliere aliena (*l. cod. unus, de-cett.; gr. ἐκκλίνη*). VEN. FORT. carm. 6, 5, 69 filiā mortuā ubi maesta -em? Mart. 3, 182 quo fessa -em filio mortuo?

II vis praeverbii spectat ad actionem eius, qui (quod) se erigit, declinationem, reflexionem suam tollit, et obviam se movet (cf. p. 371, 1 sqq.; *pertinet ad homines [non nisi refl.] praeter l. 50*): VET. LAT. Iob 10, 15 (*Ambr. bon. mort. 3, 12*) non potero me -are (*gr. ἀναζώναι, Vulg. non levabo caput*). AMBR. Iob 3, 3, 7 (*antecedat p. 371, 4*) quando ... laboramus et incurvamus ad opus ... atque inclinamur, nos -are consuevimus; peccatores ... (se -are, non possunt ...; non enim se erigunt ad caelestia (*l. in imag.*)). 3, 3, 8 (*ad Luc. 16, 22; in imag.*) dives in tormentis in inferno positus se -are non poterat. MACR. Sat. 1, 23, 19 simulacrum deae sursum versum -tis radii insigne (*opp. radii inclinatis*).

deriv.: reclinatio, reclinator, reclinatorius, reclinis (-us).

reclinus, v. reclinis.

[reclivis, -vus falso vel in falsa var. l. pro reclinis (-us), v. p. 371, 26.]
[reclivo, sc. p. p. -ātus, vix recte trad. p. 372, 73.] Schafer.

***reclūdo, -clūsī, -clūsum, -ere** (-clau- v. l. 57 sqq.). a re- et claudere. scribitur fere -clu- (*ad verbi simplicis syllabam -clau- in -clu-versam referre vid. FEST. p. 277*), sed forma -clau- recomposita q. d. sola trad. GREG. Tvr. glor. conf. 99 vit. patr. capp. 10. al. EPIST. Austras. 40, 7. VEN. FORT. vita Pat. 9, 29 (*sed -clu- 14, 41*). CORIPP. Ioh. 3, 118. 164. GLOSS.¹ I Ansil. RE 171 sqq. (cod. Paris.). al., in var. l. codd. vetustiorum IUVENC. 1, 593 REGVLA mag. 30, 2. 90, 17, recentiorum COLVM. 6, 12, 5 ITIN. Anton. Plac. rec. A 20, 7. al.; utramque script. testatur GLOSS.¹ V Abba RE 24. NOT. Tir. 50, 77 sq. -it. -sit. de prosodia: prima syllaba fere corripitur, sed producitur PLAVT. Capt. 918 (reccl- Lindsay, 1900, ad l.). LVCR. 3, 366 VERG. georg. 2, 175 OV. met. 8, 41. al. de notione et differentia: CLEDON. gramm. V 75, 14 sqq. praeverbium significationem interdum contrariam facit, ut 'cludo -o' ...: nam 'cludere' est claustra constringere, '-ere' aperire. DIFF. ed. Beck p. 38, 86 'aperimus' exigua, tamquam fenestras; '-imus' maiora, ut portas. SYNON. Cic. v. vol. X 1, 193, 39 sq. 652, 3. GLOSS. -it: inpellit (rep- var. l.) vel denuo claudit. -sum: apertum vel inclusum (cf. SERV. auct. p. 374, 44). II 228, 18 ἀνοίγω: aperio ..., patefacio (-tio cod.), -o, resero. 237, 42 ἀποκλείω: -o, praeccludo. GLOSS.¹ I Ansil. RE 171 sqq. (cod. Paris.). -it: reserat. dimovet. operit. velat. circum[hi]it. 176 sq. -sus: opertus. circumclusus. V Abba RE 92, retrudit; -it (-it: r. var. l.; l. -det trad.). al. legitur in versibus apud PLAVT.,

ENN., LVCR., VERG., HOR. al. (*sc. imprimis in hexam. dactylicorum fine*), in orat. soluta inde a SEN. utroque, COLVM. [it. richiudere (*nisi est recompos. linguae it. proprium*), francog. reclure, prov. recluir; francog. reclore, cat. recloure composita vid. cum verbis indigenis a claudere ortis; de notionibus v. infra sub IIA (*imprimis p. 376, 44 sqq.*). cf. M.-L. 7124 et Faré, Postille. Cortelazzo-Zolli² 1363. Wartburg X 154 sq. Coromines II 776. Schd.-Cr.] [restit. pro reducere OV. met. 9, 74 MANIL. 4, 916 (*e con. dub. CATVLL. 55, 11, v. app. crit.*); vix huc pertinent VARRO ling. 5, 133 (*v. p. 2, 7*). AMM. 16, 10, 1, quam -so, Iani templo (quasi cluso Heraeus).]

I vi praeverbii ad notionem removendi status clausi sim. spectante: **A fere i. q. aperire, sc. clausa, saepta, obstructa sim.** (*pro syn. est aperire l. 16. p. 375, 4, reserare l. 33. 46, opp. claudere l. 35. 38. 52. al., obstruere l. 20; accedit dat. incommodi l. 34. 64. 66. p. 375, 24. al.*):

1 strictius: **a corporaliter** (*saepius in imagine, e. g. l. 18, 29*):

α absolute: PLAVT. Most. 452 nemo in aedibus servat ..., qui -at. 937 heus, -e; heus, ... etiamne aperis? Poen. 729 si pultem, non -et?

β cum obi.; -untur: **Ⓛ varia:** PLAVT. Capt. 918 parasitus cellas refregit ... -sitque armarium. VERG. georg. 2, 175 (*poeta de se; in imag.*) sanctos ausus -ere fontis Musarum (*inde sim. COLVM. 10, 435. cf. AMM. 22, 12, 8 Iulianus venas ... Cast[r]alium -ere cogitans fontis, quem obstruxisse ... dicitur Hadrianus*). CALP. ecl. 2, 96 -e canalem et sine ... irriget hortos (*sublucet Verg. ecl. 3, 111 claudite iam rivos*). STAT. Theb. 9, 193 coloni ... ora leonis infecti -unt (APVL. apol. 8, 7 crocodilli. aliter p. 375, 71). PS. QVINT. decl. 13, 3 -sas ... scrutari apium domos (*cf. l. 47*). APVL. met. 3, 21, 4 arcula ... -sa. MART. CAP. 3, 261 'b' labris per spiritus impetum -sis edicimus. 8, 805 (vers.) -sis ... videns ocellis (*cf. l. 29. 30; aliter p. 377, 15*).

Ⓜ portae, aditus sim.: PLAVT. Rud. 413 ecquis in villa est? ecquis hoc, -it? (*l. om. pars codd.; fere subauditur ostium, quod occurrit: LVCR. 3, 366 ostia oculorum ... -sa [cf. l. 30]*). SIL. 13, 588 o. Ditis. LVCR. 3, 360 per eos oculos animum ut foribus spectare -sis (OV. met. 7, 647. PHAEDR. app. 15, 16 paulum. LVCAN. 3, 154 magno ... -sas ... stridore f. [cf. 153 patuerunt templa]. PETRON. 16, 2. et saepe). VERG. Aen. 7, 617

inducere bella ... tristisque -ere portas Iani ([syn. 613 reserat]. 9, 675 [pendet MACR. Sat. 5, 11, 29]. PROP. 3, 19, 24 fraude. OV. met. 8, 41 hosti. 14, 781 [opp. clauserat]. al.; p. p. de statu aperto: STAT. Theb. 1, 385 Polynices -sis infertur p. Argorum [SCHOL. signum est pacificae civitatis]).

OV. fast. 1, 277 (*ad Ianum, sc. pro eius porta positum*) cur pace laetes motisque -eris armis? (*opp. 282 clausus ero*). LVCAN. 5, 531 poste -so. VAL. FL. 4, 231 (*in imag.*) praemia pugillationis ... manes -saque ianua leti (APVL. Plat. 2, 25 p. 257 ne huiusmodi hospitia succedant, ut ceteris non reclu(sa) sit i. [em. Thomas coll. Plat. rep. 416^p]. al.). STAT. silv. 3, 1, 8 (*de Hercule in aede neglecta culto*) -si, liminis et parvae custos inglorius arae (*l. fere pro adi., cf. l. 35*). al. **Ⓜ aedificia, cubicalia sim.:** VERG. Aen. 3, 92 visa est mugire adytis cortina -sis ([SERV. auct. -sis: nunc

apertis, alias denuo clusis]. STAT. Theb. 10, 725. AMBR. in Luc. 5, 48 [*in imag.; respic. Matth. 5, 2*] -sis a. templi sui ora reseravit Christus). HOR. epist. 2, 1, 103 -sa mane domo vigilare (*in imag. respic. arcana: PLIN. paneg. 83, 1 fortuna principum ... non domus modo, sed cubicalia ipsa*

intimosque secessus -it omniaque arcana noscenda famae proponit atque explicat. cf. l. 24 de alveariis). OV. epist. 8, 17 siquis rapiat stabulis armenta -sis. S. C. de Pisone 63 (*inter crimina*) quod -serit (-serunt CIL II² 5, 900, 52) deorum ... templa, quae totius imperi R(omani) ... pietas clauserat, sc. Germanico mortuo (STAT. Theb. 7, 412). STAT. silv. 5, 2, 165 (*in imag.; ad iuvenem in castra proficiscentem*) Domitianus aquilas tibi nunc et castra

-it. TAC. ann. 4, 70, 3 quo minus novi magistratus, quo modo delubra et altaria, sic carcerem -ant, sc. intrantibus (VEN. FORT. vita Germ. 61 sancti viri pecibus). al.

b incorporaliter -untur, quae (qui) facilia, propensa redduntur: AMM. 15, 3, 3 Constantius ... -so pectore patebat insidiantibus multis (*cf. 29, 1, 20 Valens erat ... expositus accessu [dat.] insidiantium et -sus*).

2 laxius -untur: **a varia, quae rescinduntur, dissolvuntur sim.** (*ita ut evanescant, ad nihilum redigantur e. g. p. 375, 10. 18*):

α corporaliter: **Ⓛ -itur terra, solum sim.:** VERG. georg. 2, 423 tellus dente -itur unco (HOR. carm. 2, 18, 33 aequa t. pauperi -itur regumque pueris [*i. mors est omnibus communis; vergit ad ba*]). MANIL. 4, 642 pontus sibi ... -sit (-sus trad.) faucibus abruptis, i. abrumpendo ortis, orbem (*cf. 645 vetitus, totam ne vinceret aequore terram*). SIL. 13, 406 -sae ... abdere terrae ... cruorem hostiarum (MACR. Sat. 5, 19, 18 -sa t. est [antea: dehisceret]). 13, 479 -sa nudos mortuos Garamantes harena infodiunt. TAC. ann. 2, 25, 2 humum. **Ⓜ -itur animantis corpus vel pars corporis** (*cf. p. 377, 17*): VERG. Aen. 4, 63 pecudum ... -sis pectoribus (*sc. ab extispice ut PETRON. 137, 11 [cf. etiam p. 375, 6]. ceterum:*

VERG. Aen. 10, 601 pectus hostis mucrone -it Aeneas. HOR. epod. 17, 71 ense. SEN. Tro. 1001 ferro. STAT. Theb. 5, 252. aliter l. 59). OV. met. 7, 285 stricto Medea -it ense senis Aesonis iugulum (-sit, recidit var. ll.). 9,

[Rey]

74 (loq. Hercules) hanc hydram ... domui domitamque (-si, (sc. ad sagittas veneno tinguendas, cf. Apollod. 2, 80 ἀνασχίζας.) Merkel vix recte sepulturam intellegens; reduxi fere trad.). COLVM. 6, 38, 2 suppuratio ferro -sa (cf. Tac. hist. 2, 77, 3 [in imag.] aperiet et -et contacta et tumescencia victricium partium volnera bellum [nisi ad B1b]). SIL. 1, 120 -it spirantes artus hostiae ... sacerdos. p. p. p. neutr. plur. pro subst. de partibus corporis laesis (an de ipsis laesionibus, ut locus ad C pertineat?): COLVM. 6, 12, 5 (e Celso) possunt lillii radix ... vel marrubium ferro -sa sanare. ③ cetera exempla: VERG. Aen. 12, 924 hasta oras ... -it loricae et clipei extremos ... orbis. Ov. met. 14, 400 Circe tenuerat auras passage erat nebulas ventis ac sole -i ([resolvi var. l.]). BOETH. c. Eut. praef. l. 35 M. [in imag.] veritas ... quaerenti omnes n. Eutychniani -sit erroris). VET. LAT. sap. 5, 12 sagittā divisus aër continuo in se -sus est (gr. ἀνελύθη, Ambr. hex. 1, 7, 25 resolutus est). IV Esdr. 15, 39 superinvalescent venti ... et -ent eum sidus et nubem, quam suscitavit in ira (repellent var. l.; de retrudent cogitat James apud Bensley, The Fourth Book of Ezra, 1895, p. LXXI).

β incorporaliter: HOR. carm. 1, 24, 17 Mercurius non lenis precibus fapi -ere. SEN. clem. 1, 13, 5 homines sub principe clementi tollere filios cupiunt, et publicis malis indicta sterilitas -itur (praecel- Walter, alii aliter).

β regiones et varia, quae quibuslibet impedimentis sublatis patefiunt ad commeandum, penetrandum, adeundum (cf. altaria p. 374, 56, aquilae p. 374, 54): α -itur sedes mortuorum (nondum natorum l. 27; huc vergit p. 374, 64): HOR. carm. 3, 2, 21 virtus -ens immeritis mori caelum (aliter l. 34, 49). SIL. 13, 523 (Sibylla Scipioni) non optanda -is regna (cf. 522 aperi. paulo aliter l. 51). 13, 864 cum sede -sa hac (hinc Blass) ... erumpent Pompeius et Caesar. STAT. Theb. 5, 156 Acheronte -so ... venere deae Stygiae. silv. 2, 7, 111 (ad Lucanum defunctum) pacis ... nemo -si ... Elysii tenes in oris (-sum ... Elysiis Markland). β cetera exempla: SEN. suas. 3, 2 (Agamemno ad deos) sic, sc. Iphigenia immolata, -suri estis maria? SEN. Thy. 375 qui reges Caspia fortibus -unt iuga Sarmatis. dial. 11, 15, 5 Drusum ... intima Germaniae -entem. CLAVD. 26, 197 -sis Alpius. PAVL. NOL. carm. 26, 227 (respic. I reg. 17, 1 sqq.) Eliae precibus clusum atque -sum caelum, sc. pluviis.

β fere i. q. emittere, deponere, revelare sim., sc. inclusa, abscondita, tecta (pro syn. est aperire l. 61, reserare l. 51. 60, opp. occultare l. 64, premere l. 63; indicatur, unde obi. -atur, per abl. separ. l. 41, praepos. ex l. 46; accedit dat. l. 43, in finale l. 47): 1 corporaliter (in imag. l. 40, 47) -untur: α varia (hucine p. 376, 7?): ENN. scaen. 271 (loq. Medea; in imag.) Creon mi hodie tradidit repagula, quibus ego iram omnem -am. VERG. Aen. 1, 358 Sychaeus fugam parans auxilium ... viae veteres tellure -it thesauros. 4, 646 Dido consendit ... rogos enseque -it (9, 423. CYPRI. GALL. exod. 526 iugulis nostris [dat.; cf. exod. 15, 9]. CORIPP. Ioh. 3, 164. cf. HOMER. 728 mucrone -so). STAT. silv. 2, 4, 32 quo psittaco ... -so (de quo cf. 6 errantem ... toris). CAEL. AVR. acut. 1, 9, 66 declinante accessione, hoc est cum e visceribus -sus fervor ad superficiem corporis ... venerit (cf. l. 3, 35). SIDON. carm. 23, 5 ultro in carmina tu tubam -ens ... versibus me citasti. β quae visui exhibentur, perspicua fiunt sim. (hucine l. 4?): VERG. georg. 4, 52 ubi sol ... caelum ... aestiva luce -sit (MANIL. 1, 704 orbita lactea nitet ... ceu missura diem ... c. que -ens). Aen. 8, 244 si terra dehiscens infernas reseret sedes et regna -at pallida (IVVENC. 1, 593 [cf. Matth. 6, 10] mundo adveniat r. que tuum lux alma -at [redundat al. var. ll.]. cf. l. 26). MANIL. 4, 916 faciem caeli non invidet orbi ipse deus vultusque suos corpusque -it volvendo (reduci fere trad.). STAT. Theb. 7, 472 novo Titane -sum aequor.

2 incorporaliter -untur: α quae revelantur, nota fiunt (cf. vi corp. nondum detersa l. 40): HOR. epist. 1, 5, 16 aperta -it ebrietas (cf. sat. l. 4, 89 condita ... aperit praecordia). Ov. met. 14, 776 arcis ... via -sa (sc. prodita; aliter l. 74, p. 377, 21). 15, 144 (loq. Pythagoras) -am aethera et augustae reserabo oracula mentis. MANIL. 1, 40 natura ... se ... ipsa -sit. SIL. 1, 19 causas irarum ... aperire ... superasque -ere mentes (TAC. ann. 6, 6, 2 si -antur tyrannorum m., posse aspicere laniatu). TAC. ann. 4, 71, 3 Tiberius dissimulationem diligens eo aegrius accepit -i, quae premeret. 16, 32, 3 quidam fuit subdolos, avaritiam ac libidinem occultans; quae postquam pecunia -sa sunt eqs. PLIN. epist. 6, 31, 2 principis iustitiam, gravitatem, comitatem in secessu quoque, ubi maxime -untur, inspicere. al. β qui absolvuntur, excusantur: CHRYSOST. hom. V 897^A serpens in paradiso peccatum suasit, Hevam poenitentia -sit (cf. 897^D quod peccatum clausit, poenitentia reseravit).

γ i. q. aperiendo efficere, sc. hiatus, vias sim. (fort. huc l. 8; aliter p. 374, 27 sqq.): Ov. fast. 1, 269 (loq. Ianus) ora ... fontana -si (aliter p. 374, 23). SIL. 13, 424 se ... rupta tellure -it ... specus Stygius (cf. TAC. ann. 11, 20, 3 Curtius Rufus -serat specus quaerendis venis argenti). 14, 522 perrumpunt Itali, qua caedes prima -sit ... viam (PLIN. paneg. 29, 2 Pompeius -sit vias, portus patefecit).

II vi praeverbii ad notionem a fronte removendi, recondendi sim. spectante fere i. q. includere, abscondere sim., sc. prompta, publica sim. (refl. l. 40. 42. 45 sqq., obi. suppl. e contextu l. 36; pro syn. est claudere l. 8, incl(ayudere l. 16. 42. p. 377, 2, obtegere p. 377, 5, separare l. 15; de struct. v. l. 17 sqq.): α corporaliter -untur: 1 animales (fere homines; deus l. 13, animalia l. 7 sqq.): α varia in re: α non indicatur ubi vel quo: CALP. ecl. 5, 24 greges in pascua mitte -sos ([mittito clausos dett.; cf. 103 cum pecudes extremus clauserit annus. an -sos praedictive accipias, ut ad IB1a pertineat?]. item -untur animalia: CHIRON 302 [de iumentis rabiosis ut 982]. VVLG. exod. 21, 29 si bos cornipeta fuerit ... nec dominus eius -sit eum). TERT. idol. 17, 3 Christianus munere publico fungens neminem vinciat, neminem -at aut torqueat. PORPH. Hor. carm. 2, 19, 14 Pentheus vi(n)ctum Bacchum -serat. LVCIAN. Cypr. epist. 22, 2, 2 ut iterato -si sumus. IVST. 1, 9, 16 singulae separatim -antur paelices regiae. VVLG. lev. 13, 4 -et eum leprosum sacerdos septem diebus (cf. 3 separabitur, 5 includet; sim. 13, 21. al. ibid.; cf. l. 72). al.

β indicatur ubi vel quo (-it ipse carcer l. 43): ① per praepos. in: cum abl. (cf. l. 68. 71. al.): VET. LAT. sap. 17, 15 (spectat ad exod. 10, 21 sqq.) custodiebatur in carcere ... -sus Aegyptius ([gr. κατακλεισθη-εις]. in imag. pro tenebris; aliter: HIER. in Ier. 6, 30, 3 Hieremiam non in c., sed in vestibulo -i. al.). LVCIAN. Cypr. epist. 22, 2, 1 -si sumus in duobus cellis (CAES. AREL. reg. mon. p. 154, 3). CASSIOD. Ios. antiq. 4, 90 (cf. num. 21, 25) in quibus civitatibus valde munitis cum -si fuissent Amorrei (gr. ἀπτοῖς ... εἰς ταύτας [sc. urbes] συνδωχθεῖσιν). VEN. FORT. vita Pat. 14, 41 ut regi in carro cooperito -sus occurreret Paternus. al. cum acc. (cf. l. 66): VET. LAT. Matth. 11, 2 (cod. 9) Iohannes ... [cum -sus esset in carcerem], audiit de operibus Christi ([gr. ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, cod. 6. 10. al. in carcerem], 11. al. et Vulg. in vinculis]. IVST. 26, 1, 7 uxores exulum in c. -untur. LVCIF. non parc. 18 l. 37 propter ... fidem. et saepius). IREN. 4, 6, 5 eos infideles ... in tenebras (-bris var. l.) ... iuste -et deus (LVCIF. non conv. 5 l. 40 -si in t. custodimur). HIL. coll. antiar. p. 53, 23 aliquos in custodiam. al. ② per abl. nudum: CE 1342, 2 (Romae; saec. II ex.) quidam -sus castris inopia morte perit (cf. Bang, Hermes 53, 1918, 211 sqq.). MIN. FEL. 25, 12 pullos cavea -sos. FORTVN. AQLV. in euang. 3 l. 6 Iudaei discipulis ... graves tribulationes inflixerunt carceribus -endo (LVCIF. non parc. 32 l. 40 -ere c., ... interficere eos Christianos. HIER. epist. 58, 5, 4 urbe quasi c. al.). al. ③ cetera exempla: CARM. Année Épigr. 1990 n. 821 (e Pannonia; saec. III ex. vel IV in.) filia mortua iacet sub saxo -sa. IORD. Get. 162 Vandali et Alani a Galliis ... fugientes Spanias se -serunt (recus(-s), secedunt var. ll.). 210 nisi se suosque ... intra staepta castrorum ... -sisset Attila. EPIST. Austras. 40, 7 (antea: Autharit se in Ticeno inclauserat) eius exercitus per diversa se castella -serat. REGVLA mag. 90, 17 si carcer nos pro deo tenebrosus -at.

β in vita monastica respiciuntur, qui se in cella sim. solitaria includunt: α refl.: PASCHAS. verba patr. 28, 1 quidam fecit sibi ... monasterium et -sit semetipsum (gr. Cot. p. 568^A ἐνέκλεισεν ἑαυτόν). GREG. Tvr. Franc. 9, 40 p. 466, 14 quaedam petiit, ut se in cellolam secretam -ret (cf. postea: volo me ... ab hac frequentia congregationis totius amovere). VEN. FORT. vita Radeg. 12 se sancta deliberavit -ere. al.

β (medio)pass.: CASSIOD. hist. 8, 6, 1 fuit ... illo tempore ... Acepsemas in cella -sus (gr. Theodoret. 4, 28, 1 κατέκλειστο). GREG. Tvr. Franc. 2, 37 p. 86, 18 Maxentius abba, -sus in monasterio suo ob dei timore(m). 6, 29 p. 297, 15 puella quaedam ... petiit, ut -si permitteretur (antea: in qua cellula inclauderetur). glor. conf. 85 vir sanctus quidam non ... usquequaque -sus (clausus cod. unus) erat, hoc est non egrediebatur e cellula, sed, qui voluisset, videbat eum in cellulam. VEN. FORT. vita Pat. 9, 29 abbas Paterno imperans, ut nec -sus esset tam ardue neque virorum ... conloquio se fraudaret. VITA Genov. rec. A 34 (sim. B 32) sola in cellola -sa soli deo ... vacabat. al. p. p. p. pro subst. masc. (fem. l. 63): CONC. Aurel. a. 533 p. 101 l. 54 abbates, martyrii, -si vel presbyteri apostolia dare non praesumant. GREG. Tvr. Franc. 6, 6 p. 272, 4 Hospicius -sus magnae abstinentiae (cf. cap. 6, 6 p. 264, 4 de sancto H. -so et abstinentia ... eius). 6, 8 p. 277, 7 Eparchius -sus Ecoliesinensis. 9, 40 p. 466, 11 erat ibi tunc -sa quaedam. cap. 5, 7 p. 190, 17 de Senoch -so (cf. 5, 7 p. 204, 3 in cellulam ... se movit). glor. conf. 101 Iunianus -sus. al. apud eundem.

2 res (cf. p. 377, 11): VLP. dig. 42, 1, 15, 12 pecuniam ... in arcam -sam (MAX. TAVR. 59, 1 in loculos). PAVL. dig. 47, 2, 21, 6 una ex pluribus rebus ... in horreo -sis. IREN. 3, 14, 3 l. 107 (respic. parabola Luc. 12, 16 sqq.) dives -sit, quae ei nata fuerant. PORPH. Hor. carm. 2, 14, 26 quae vina hic Postumus ... servaverat -sa. PALLAD. 4, 10, 33 ficus recentes ... in novo vaso fictili ... -unt quidam. VVLG. lev. 13, 50 qui consideratam vestem lepra contaminatam -et septem diebus (sim. 13, 54; cf. l. 15). CORIPP. Ioh. 3, 118 hostes praedam ... rapiunt raptamque, -unt (Bekker, rapiuntque cod.). ITIN. Anton. Plac. rec. A 20, 7 (5 procedente(m) sanctam cruce(m) ... de cubiculo suo) post -sa cruce eqs. PLIN. phys. Sang. p. 196

1.27 muscam ... -es in lupino aureo (cf. de eodem medicamento Ps. Theod. Prisc. add. p. 276, 4 inclusis).

B incorporaliter: COMPVT. Carth. 2, 10 qui dies circuli paschalis ... ita determinati noscuntur, ut ... certum in se -sum numerum consi[n]gnassent. ALC. AVIT. carm. 6, 580 facinus ... -sum pandere et obiectas ... producere fraudes.

III vi praeverbii ad notionem vel status clausi denuo effecti vel recondendi sim. (cf. II) spectante fere i. q. (denuo) claudere, obstruere, sc. patentia, pervia sim. (speculum pro receptaculo STAT.; in imag. l. 20):

STAT. silv. 3, 4, 98 'vultus hic, sc. in speculo, ... relinque'; sic ait Amor et speculum -sit, imagine rapta (i. se- pars edd.; locus multis suspectus, si recte trad., minus probabiliter etiam ad p. 376, 66 trahi potest). ACT. Arv. Alex. Sev. (CIL VI 37164) I 7 aedis osteis -sis (opp. 6 ianuis a(p)ertis. cf. a. 240 [ed. Scheid 114] II 25 osteis clusis). PS. CYPR. adv. Iud. 4, 6 corda optusa et oculi -si Iudaeorum, qui Christum interfecerunt. CHIRON 659 corrigiam ... (constringebis, ut venas ungulae omnes -as (-es cod. Basil.), propter viscationem (i. c. et venas ... -es Fischer in plagulis, ut locus ad p. 374, 70sq. pertineat). APIC. 4, 5, 3 cucurbitas ... decidas et excavas ...; cucurbitas impletas ... -is. 7, 8, 1 lumbuli aperiuntur ... ita, ut expansi sint ...; lumbuli -untur [ass]i et consuuntur. COD. Iust. 6, 51, 1, 1a (in imag.) testamentorum conditores vias -entes, quas lex Papia posuit.

IV vi praeverbii ad notionem retro agendi, repellendi spectante fere i. q. excludere, remove, recusare (indicat, unde obi. -atur, praepos. ab l. 33sq., cui -atur, dat. l. 38sq.; syn. est denegare l. 39, recusare l. 29, opp. admittere l. 36, aperire l. 38, sumere l. 30): **A corporaliter:**

MARCELL. dig. 8, 2, 10 ita ... obscurare ... aedes conceditur, ut non penitus lumen -atur, sed tantum relinquantur, quantum sufficit (cf. Paul. dig. 7, 1, 30 ut non in totum aedes obscurantur, sed modicum lumen ... habeant). VINDIC. med. 17 cor ..., si quid aëris per superficiem cutis venerit, recusat atque -it (opp. sumit). CASSIOD. hist. 5, 34, 18 aliqui in concilio ... alios loqui prohibuerunt, alios -serunt invitos (gr. Socrat. 2, 40, 9 ἀπέκλεισαν). **B incorporaliter:** COD. Iust. 6, 51, 1 pr. et nomen et materiam caducorum ... ab orbe Romano -ere. 6, 58, 14, 3 qua ratione fratris filius ad successionem patruum vocatur, germana autem eius ab eadem successione -itur? 7, 31, 1 pr. usucapionem in Italicis quidem solis rebus admittere, in provincialibus autem -ere. INST. Iust. 3, 2, 7 praetores ... ex cognatorum ordine eos vocabant (sc. ad successionem), utpote adgnationis iure eis -so. *ibid.* satis absurdum erat, quod cognatis a praetore apertum est, hoc adgnatis esse -sum (syn. denegandum).

p. p. p. reclūsus, -a, -um fere pro adi. p. 374, 36. 42, pro subst. masc. vel fem. p. 376, 59, neutr. p. 375, 6.

deriv.: reclusio, ?recluso, ?reclusura.

reclūsio, -ōnis f. (-clau- v. l. 53). a recludere. i. q. actio vel effectus recludendi, sc. corporaliter: **1 claudendi (obstruendi CHIRON):** CHIRON 213 stercora procurant usque ad longaonis cataclidem (i. κατακλειδα, sc. valvam ileocaecalem), ubi fit -o, intestini maioris (i. praee- Heraeus dubitanter in schedis nostris; cf. 214 praeclosurem, Veg. mulom. 1, 42, 1 cum intestina maiora praecloserit humor). CAEL. AVR. chron. 2, 1, 8 oculus siagoni paralyti vitio vicinus non valebit perfectam facere -em conducto inferiore palpebro (vix de aperiendo oculo). **2 includendi (sc. in cella sim., cf. p. 376, 44):** GREG. TVR. Franc. 6, 8 p. 278, 27 Eparchius post XLIII ... annos -is suae ... tradidit spiritum. 8, 34 p. 403, 18 puer quidam petiit sibi ad -em (-clau- var. l.) licentia(m) tribui. ISID. reg. monach. 19, 2 nullus monachus separatam cellulam ... sibi expetet, in qua subsidio -is ... latenti vitio serviatur (cf. 3 inclusi).

?reclūsio, -āre v. returo. ?reclūsūra v. vol. III 1327, 21.

reclūsus v. recludo. **reclūsura** v. regno. **Rey.**

recoāgulo, -āvī, -āre. a re- et coagulare. i. q. coagulare, spissare (sc. vi praeverbii parum perspicua): ORIBAS. syn. 5, 6 Ab et La p. 50 si intra lactantis mamellas lac -verit (-gol- La; gr. non resp.; respicitur σπάγγησις ut Cael. Aur. gyn. 110 congelato lacte).

?recobo v. recubo. **recocn-** v. recogn-.

recoc(u)o et recocustus v. recoquo.

recogitatio, -ōnis f. a recogitare. i. q. actio recogitandi vel id quod recogitatur, consideratio, contemplatio sim. (-o fit iterum, identidem e. g. l. 74. p. 378, 8; spectat ad futura l. 69. p. 378, 5, 7, praeterita l. 74. p. 378, 1, 4; iuxta ponitur cogitatio p. 378, 8, consideratio l. 73, recordatio p. 378, 4): **1 exempla varia (fortasse huc p. 378, 6):** RVT. LVP. 1, 21 (senex sibi; antea: iam brevi domum venies exspectatus) haec me in itinere -o prope confectum confirmabat (cog- Stephanus). DON. Ter. Eun. 848, 2 adulescenti primus metus adimit consilium, sed -o reddit confidentiam. Phorm. 154, 2 nota 'in mentem venire' veteres non recordationis causa tantum, sed etiam -is considerationisque posuisse. AVG. conf. 2, 1, 1 ego recolens vias meas nequissimas in amaritudine -is meae. **2 accedit gen.:** obi.: TERT. castit. 4, 2 haec ipsa humani consilii interiectio (sc.

I Cor. 7, 25), (quasi iam -em) excessus sui passa, statim (sc. *ibid.* 7, 28) se refrenat et revocat (i. om. cod. Agob., q. in -em cett.). adv. Marc. 4, 16, 4 (allato Zach. 8, 17, v. p. 379, 14) non modo vicem (i. talionem), sed etiam ultionem, etiam recordationem et -em iniuriae prohibet deus. HIER. in Ier. 3, 75, 3 qui aliena diripiunt et absque -e (cogit- edd. vet.) iudicii dei faciunt divitias. CASSIAN. conl. 4, 13, 1 emendatio solet procrastinatione (operis), et -e interveniente descendere (i. si ἀπὸ κοινοῦ). *subi.* (cf. pron. poss. p. 377, 74): AVG. civ. 15, 25 p. 113, 30 cogitatio ... eius dei et -o mutandarum rerum est immutabilis ratio (inde PROSP. sent. 157 [recordatio cod. unus]). quaest. euang. 2, 33, 2 unde hoc (Luc. 15, 17) scire poterat filius prodigus ..., nisi quia ista -o iam respicientis est?

recogitatus, -ūs m. a recogitare. i. q. actio recogitandi vel id quod recogitatur, consideratio, contemplatio sim. (-s fit iterum, identidem imprimis l. 32; spectat ad futura l. 24; iuxta ponitur prospectus l. 23): **1 exempla varia:** VET. LAT. Dan. 10, 12 (Tert. ieiun. 9, 3) ex die prima, qua dedisti, Danihel, animam tuam -ui et humiliationi coram deo, exauditum est verbum tuum (gr. διανοηθῆναι, cod. 177 [sec. rec. Θ' συνέναι] et Vulg. ad intellegendum. ad eandem visionem pertinet l. 26). TRACT. Pelag. 5, 3, 1 p. 117 quidam peccata necessitatis, non voluntatis esse praesentes in diversa crimina sine -u aliquo praecipites ruunt. **2 accedit gen.:** obi.: TERT. apol. 22, 7 rec. Φ ut daemones hominem (a -u) verae divinitatis avertant (i. rec. vulg. e cogitatu). anim. 6, 8 duo in unum corpora negavit philosophia, alienata a prospectu et -u praegnantum. ieiun. 7, 7 (respic. Dan. 9, 2 sq.) Danihel ex -u praedicatorum temporum ab Hieremia (sc. 29, 10) dedit faciem suam sine -u ieiuniis. 9, 3 cum Danihel (in -um), incidisset visionis (i. regi cogitatum trad.; cf. l. 15 et Dan. 10, 1 intelligentia est ... opus in visione). pall. 6, 1 sub cuius pallii -u improbi mores ... erubescunt. *subi.*: TERT. anim. 15, 4 deus ipse -ūs cordis in populo praevient (respic. Matth. 9, 4 cum vidisset Iesus cogitationes eorum. cf. resurr. 37, 5 [respic. Ioh. 6, 61] Iesus conversus ad -us illorum discipulorum). adv. Marc. 4, 43, 2 (respic. Luc. 23, 55 sqq.) haec, Os. 6, 1 sqq., ... in -u mulierum illarum volutata inter dolorem ... et spem.

v. L.

***recogito**, -āvī, -ātum, -āre. a re- et l. cogitare. NOT. Tir. 35, 60 -at. de notione: SYNON. Cic. p. 441, 23 reputat. reminiscitur. -at. respiscit. recipit animum. redit ad mentem eqs. GLOSS. II 309, 28 ἐπιλογίζομαι: -o. GLOSS. I Philox. RE 24 -at: ἀναλογίζεται, ἐπιλογίζεται (25 -at: ἀ, ἀναμνήσεται). sim. al.; cf. p. 379, 38. legitur in versibus non nisi apud PLAVT. et EPIGR. Bob. 57, 10, in orat. soluta singulis locis apud CIC., SEN. philos. AL., frequentius inde a VET. LAT., TERT. (plus 50^{ies}). [confunditur in codd. maxime c. cogitare, e. g. PS. AMBR. laps. virg. 41 VVLG. Ion. 1, 6 (restit. l. 50; e con. dub. AMM. 26, 5, 13; dub. trad. TERT. apol. 37, 10); loco lacunoso TERT. nat. 2, 13, 10.]

i. q. (rursus) cogitare (accedit iterum p. 379, 65 et EPIST. ed. Caspari 6, 10, 10 p. 146; iuxta ponitur e. g. cogitare l. 62 sqq. 69. p. 379, 49. al., excogitare l. 63, retractare p. 379, 1): **I vi praeverbii vigente respicitur actio denuo, iterum cogitandi, mente retractandi, in mentem revocandi sim.:** **A usu communi:** **1 deliberando secum:** **a absolute:** PLAVT. Capt. 51 homunculi quanti sunt, cum -o! 1022 in memoriam redeo, cum mecum -o (Gruter, cog- trad.; versum om. cod. A, secl. edd. multi). Curc. 375 cum belle -o, si magis me instabunt creditores, ad praetorem sufferam. Merc. 742 quom -o, nobis coquendast cena, non (quoi con)ducti sumus. Stich. 301 cum -o, qui era potuit scire haec scire me? SEN. dial. 7, 2, 3 quidquid dixi, cum -o, mutis invideo, (Gruter, in multis video trad.). VET. LAT. Tob. 3, 10 (cod. 109) Sara -bit (i. -vit) secum dicens (cod. 62 cogitaret, 143 iterum cogitabat; gr. et Vulg. aliter). Is. 57, 1 (Hier. ad l., sim. VVLG.) iustus periit et nemo -at corde (gr. ἐκδέχεται τῇ καρδίᾳ. cf. Ier. 12, 11 [Hier. ad l., sim. VVLG.] dissipata est terra, quia nullus est, qui -et corde [gr. τιδέμενος ἐν καρδίᾳ]). Luc. 11, 38 (cod. 3) Pharisaeus -ans intra se (gr. ἰδὼν ἐθαύμασεν, cod. 4. al. et Vulg. reputans, cod. 5 cogitare, sim. al.). TERT. anim. 18, 2 in -ando (rogit- var. l.; cf. Plat. Phaedo 65^E ἐν τῷ διανοεῖσθαι). AVG. serm. 32, 17 homo malus ... cogitat, -at, excogitat, ponit fraudem super fraudem (cf. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 17, 17 p. 375^C universis ... cogitandi et -andi constat inesse rationem [gr. διανοεῖσθαι καὶ προβουλεύειν]). al. **b cum praepos.:** de: CIC. ad Q. fr. 2, 2, 1 habet ... quiddam Sardinia adpositum ad recordationem praeteritae memoriae ...; sic tu mihi videris in Sardinia de villae forma Numisiana et de nominibus Pomponianis ... -asse. PS. SEN. mon. 66 cum de adulescentia filii cogitabis, de tua -a (-as var. l.). VET. LAT. I Cor. 7, 33 (Tert. pudic. 16, 20) innupti de domino curent, ... nupti ... de mundo -ent, quomodo placeant coniugio (gr. μεθ' ἑμῶν, cod. 75 cogitat, 78. al. et Vulg. sollicitus est). HIER. psalt. sec. Hebr. 72, 4 quod non -verint de morte sua (-verunt var. l.; Vulg. non est respectus mortis). super: HIER. in Ier. 2, 51, 1 (ad 8, 6 nullus est, qui agat paenitentiam) non -ant s. peccato suo. **c cum enunt. interrog.:** COLVM. 1

[Rey]

praef. 13 saepe mecum retractans ac -ans, quam turpi consensu deserta exoleverit disciplina ruris. TERT. apol. 7, 12 ut nemo -et, ne primum illud os mendacium seminaverit (adv. Marc. 1, 5, 5. *al. apud eundem*). 9, 17 quantum liceat eqs. 30, 2 quousque. 48, 5 -a, quid fueris antequam esses (spect. 27, 2. HIER. in eccles. 7, 9 l. 102 intra semetipsum -at auditor, q. dictum sit. VVLG. I reg. 25, 17). *al.* **d cum acc. obi.**: Ps. QVINT. decl. 19, 11 -anti mihi totum secreti illius ordinem (*sc. parricidii*) subit ... miseratio. VET. LAT. I reg. 15, 2 (Rufin. Orig. in num. 19, 1 p. 179, 21) -vi omnia, quae fecit Amalec adversum Istraël (*gr. ἐκδικήσω, Vulg. recensui*). Is. 43, 18 (Tert. adv. Marc. 4, 1, 6) ne rememineritis priorum et antiqua ne -veritis (*gr. μὴ συλλογίζεσθε, Cypr. epist. 63, 8, 1 nolite reputare, Vulg. ne intueamini. cf. HIER. psalt. sec. Hebr. 76, 6 -bam dies antiquos [Vulg. cogitavi]*). Zach. 8, 17 (*ibid.* 4, 16, 3) malitiam proximi sui unusquisque ne -et (excog- *var. l.*; *gr. μὴ λογίζεσθε, Vulg. ne cogitetis*). Hebr. 12, 3 (cod. 78, *sim. VVLG.*) -ate ... eum *Christum*, qui talem sustinuit a peccatoribus adversus semetipsum contradictionem (*gr. ἀναλογισασθε*). TERT. castit. 3, 1 alte et impresse -andam esse dico dei voluntatem. 10, 2 -emus ... ipsam conscientiam nostram eqs. adv. Marc. 2, 9, 2 quidam ... de graeco interpres tantant non -ta differentia nec curata proprietate verborum pro 'adflatu' 'spiritum' ponunt. test. anim. 5, 1 si quis -et maiestatem naturae, ex qua censetur auctoritas animae. uxor. 1, 4, 8 caelestia -a et terrena despicias. HERM. vulg. vis. 1, 2 haec me -ante et discernente in corde meo (*gr. συμβουλευομένον καὶ διακρίνοντος*). HIER. in Jer. 3, 10, 3 (*ad p. 378, 59*) nullus est, qui corde -et deum. *al.* **e cum acc. c. inf.**: TERT. anim. 9, 7 (*respic. gen. 2, 7*) -a (-at *var. l.*) ..., cum deus flasset in faciem homini flatum vitae, ... flatum illum in interiora transmissum ... esse. 56, 5 illud ... -ent, corpora eadem recepturas in resurrectione animas. adv. Marc. 4, 20, 12 (*respic. Luc. 8, 44*) mulier illud -vit, ... sanguinis fluxum in lege taxari. mart. 2, 1 si ... -emus ... mundum carcerem esse. monog. 16, 7 (*cf. Is. 22, 13 et Matth. 24, 19*) quidam adiciant tertium dictum: 'manducemus et bibamus' et nubamus, 'cras enim moriemur', non -antes 'vae' illud 'praegnantibus et lactantibus' multo gravius ... eventurum. RVFIN. Greg. Naz. orat. 8, 19, 4 illi iudices ... nihil prorsus -ant (-antes *var. l.*, cogitant *ed. pr.*) se quoque a deo esse iudicandos (*Migne gr. 35, 961^A λογίζόμενοι*).

al. **f cetera exempla**: VET. LAT. gen. 6, 6 (Rufin. Orig. in Rom. 3, 1 l. 139) -vit deus, quia fecit hominem super terram, et paenituit (*gr. ἐνεθυμήθη ... καὶ διενόηθη, Vulg. aliter; explicat AVG. loc. hept. 1, 14 in graeco invenitur διενόηθη, quod magis '-vit' quam 'paenituit' significare perhibetur*). HERM. vulg. vis. 3, 1 (*nisi ad a.*) -ante ... me et maesto existente, quod anus non sivit me ... sedere (*gr. διαλογίζομένον*).

2 disputando cum alio: PASS. Torp. (BHL 8307) 1 Nero -vit cum suis, in quibus locis templum aedificaret (*ibid. iterum*).

B accedit notio animum quodammodo flectendi, ita ut tollantur vel in contrarium vertantur cogitationes priores: TERT. praescr. 44, 10 (*Christus loqui fingitur*) resurrectionem promiseram ... carnis, sed -vi, ne implere non possem. CANON. Turner II p. 12 rec. I si aliquis temptatus fuerit a desiderio mulieris, ut ... veniat ad eam, sin vero -verit et non fecerit, salvatus erit a gratia (*gr. aliter*). OP. imperf. in Matth. 11 p. 692^{extr.} -a bene, quod cogitaveras male et poenituisti, nam cogitationis peccatum contraria cogitatione dissolvitur. ORIG. in Matth. 17, 4 p. 589, 13 (*respic. 21, 28 sqq.*) postea filius -ans ad meliora se tradit quam profiteri videbatur (*gr. ἐκ μεταμελείας*). ser. 92 p. 209, 16 (*respic. 26, 39*) *Christus* dicebat quasi -ans: 'sed non sicut ego volo, sed sicut tu'.

II vi praeverbii minus vigente vel evanida respicitur actio intelligendi, cognoscendi (saepe in negationibus): TERT. apol. 2, 17 unde ista perversitas, ut ... illud non -etis, sponte confesso magis credendum esse quam per vim neganti? (*item cum acc. c. inf.*: adv. Marc. 4, 1, 10 cur ... non mundum ... -are potuisti ... *ex diversis substantiis* ... structum? resurr. 61, 4 non -antes ... causas necessitatis tunc vacaturas, ... famem et ... sitim. HIER. in Philem. 1 l. 167 *errat* non -ans vineam ... esse domum Israel, et *Christum eqs.* [*cf. psalm. 79, 9. al.*]. monog. 11, 4 (*respic. I Cor. 7, 39*) haec psychici volunt apostolum ... in totum non -asse, cum scriberet: eqs. (*item cum acc. obi.* [*cf. l. 56*]: adv. Val. 15, 1 nunc discant Pythagorici ..., unde materia ... substantiam traxerit ...; quod nec Mercurius ... -vit). VITA Anton. 42 p. 53, 15 iterum -emus et in mente habeamus, quia domino constituto nobiscum inimici nihil nobis faciunt ([*gr. 42, 4 διανόωμεθα*]). Ps. AMBR. laps. virg. 41 -a [*cog- var. l.*], q. multitudo sociorum impunitatem non facit criminum. VVLG. deut. 8, 5 ut -es [-etis, recogitis *var. ll.*] in corde tuo, q. ... deus tuus erudivit te. Is. 41, 20 ut videant et sciant et -ent [-ant *var. l.*] et intellegant ..., q. manus domini fecit hoc. RVFIN. Orig. in psalm. 36 hom. 2, 2 l. 18). VVLG. I reg. 23, 22 (*loq. Saul*) -at David ... de me, quod callide insidier ei (*hebr. aliter*). CAES. AREL. serm. 131, 3 despicis pauperem et non -as, quoniam homo est sicut et tu.

appendicula syntactica: **1 absolute**: l. 47. p. 378, 49 sqq. *al.* **2 quid (quis) -etur, indicatur per**: *acc. obi.*: l. 65 sqq. 62 sqq. *al.*

acc. c. inf.: p. 379, 24 sqq. 56 sqq. (*epexeget. post acc. pron. demonstr. p. 379, 26 sqq. 56*). *enunt. secund.*: interrog. p. 378, 75 sqq. 379, 45. *al.*; quia p. 379, 36. 65 sqq., quod p. 379, 40. 72, quoniam p. 379, 73. *praepos.*: de p. 378, 66 sqq. 379, 72, super p. 378, 74.

deriv.: recogitatio, recogitatus (-ūs).

compos.: irrecogitatus.

Rey.

?recognātus: filius patris GLOSS. (*sc. adi. pro subst.*). *obscurum*; recogitatus Goetz in indice (*ut ad p. 386, 42 pertinere vid., cf. vol. I 1361, 7 sqq.*).

recognitio, -ōnis *f.* a recognoscere. [*confunditur in codd. c. cognitio l. 32, recordatio p. 381, 14 (in falsa var. l. Cic. Verr. II 4, 110).*]

significatur actio recognoscendi (saepe pendet gen. obi., sed subi. l. 14); -o fit: **1 recensendo, examinando, considerando sim. (numerando l. 28 sqq.)**: LIV. 42, 19, 1 quia per (-em, (se cogn- V) ... consulis magna pars agri Campani, quem privati sine discrimine ... possederant, recuperata in publicum erat (*cf. p. 382, 50 sqq. et GRAN. LIC. 28, 36 agri Campani rec(ogn)iti(oni) praepositus*). SEN. dial. 5, 36, 2 -em sui (*antea: consuetudo excutiendi totum diem; postea: speculator sui censorque*). COLVM. 11, 1, 21 (*antea: ferramenta ... recensere*) frequens -o (COD. Theod. 3, 30, 3, 7 ut *curator* vestes inspiciat f. re(cogn)itione incolumes). SVET. Claud. 16, 1 -e equitum iuvenem probri plenum ... sine ignominia dimisit (SCHOL. Pers. 3, 28, 3 in e. Romanorum -e trabeatus censorem ... salutas [4 cognitio]). TERT. apol. 19 frg. Fuld. 8 -o praeteritum (7 dis-punctio cotidiana saeculi). praescr. 33, 1 doctrinarum -em, quae tunc sub apostolis fuerunt. spect. 12, 1 illius ... spectaculi (*sc. amphitheatri*) ... -o. VLP. dig. 42, 5, 15, 1 utrum semel an ... saepius *rerum debitoris* -o et dis-punctio concedenda sit creditoribus. VET. LAT. num. 1, 22 (Aug. loc. hept. 4, 2. *al.*) secundum populos ..., secundum domos ... -o eorum (*gr. ἡ ἐπίσκεψις, Vulg. recensiti sunt. de eadem re: AVG. quaest. hept. 4, 2 -o ... fiebat, ut haec hominum milia computarentur [sim. 5, 9 l. 123]*). ARNOB. nat. 4, 32 p. 239, 23 (*antea: quod esse te sentias*) testimonio tacitae -is. PAVL. NOL. epist. 19, 3 p. 140, 10 in die -is (cogn- *var. l.*; *respic. ultimum iudicium ut*: 38, 7 -is dies. EVSEB. GALLIC. hom. 23, 8 -is examine).

2 agnoscendo, sc.: **a probando bona, laude digna**: VITR. 1 prooem. 2 (*ad Aug.*) *pro munere gesto* commoda accipi; quae cum primo mihi tribuisti, -em per, sororis (*i. Octaviae*) commendationem servasti; cum ergo eo beneficio essem obligatus, ut eqs. (*quid docti de loco existimaverint, v. e. g. apud Fleury, ed. 1990, 62 sq.; t. -e[m], p. Spoth in plagulis, ut etiam ad 1 pertinere possit*). ENNOD. opusc. 3, 12 p. 333, 26 adsentationes respuens in semetipso teste conscientia pro boni operis -e plaudebat. *huc fort. pertinet*: VIRG. gramm. epit. 15, 3, 6 (*de XII latinitatibus*) fann, hoc est -o (*antea: nobilitas ..., dignitas; postea: honor*). **b concedendo, confitendo peccata vel ea, quorum paenitet (nisi loci ad 3b pertinent)**: TERT. spect. 29, 1 quid ... iucundius quam ... veritatis revelatio, quam errorum -o, quam tantorum retro criminum venia? CASSIOD. hist. 9, 30, 6 (*Ambrosius Theodosio*) mens tua molem praesumptionis non agnoscit, sed forte -em peccati prohibet potestas imperii (*gr. Theodoret. 5, 18, 2 ἐπιγνώναι*). *vergit ad notionem paenitentiae*: CONC. I 2 p. 86, 22 longe est a paenitentia aut a -e eorum, in quibus blasphemavit (*gr. I 1, 3 p. 7, 7 τοῦ ... μεταγνώναι. item I 3 vers. Tur. p. 170, 30 [Rustic. repudiatione]*).

3 percipiendo, intellegendo sim. aliquid (sc. visu vel mente):

a ut iam notum (sc. vigente vi praeverbii): **α usu vario; recognoscuntur**: *animantes*: PLIN. nat. 11, 109 (*de formicis*) quoniam ex diverso convehunt altera alterius ignara, certi dies ad -em mutuam nundinis dantur (GELL. 5, 14, 14 quasi m. -e facta, *sc. inter leonem et Androclum [inde 5, 14 tit. -em inter sese m. ex vetere notitia hominis et leonis]*). RVFIN. Clement. 9, 36, 7 ut recognoverit matrem utque omnis civitas ... in eius -e gavisa sit. 9, 37, 1 audiens ... de -e patris. CAPREOL. epist. 2, 12 p. 857^B (*ad Ioh. 20, 15 sq.*) cum dominum *post resurrectionem* Maria minime cognovisset et ille proprio nomine appellandum viam illi -is aperiret. CASSIOD. Ios. antiq. 13, 168 p. 372 *olim vobis, i. Lacedaemoniis, epistula* missa est de vestra ... et nostra, *i. Iudaeorum*, cognitione (*v. 12, 225 sqq.*) ...; initio (*an initium?*) ... -is non credidimus nos primi facere, ne eqs. (*gr. τῆς ἀναγνωρίσεως. cf. 164 p. 371 ad memoriam amicitiae vel cognationis reducere*). *res*: TERT. apol. 41, 5 -e divinarum praedictionum. AVG. in euang. Ioh. 15, 1 (*antea: ut magis recognoscatis quam discatis*) non est cognitio, sed -o (mus. 6, 8, 22 talis c. [agn- *var. l.*], -o est et recordatio). ALC. AVIT. epist. 92 si, sicut me quibuscumque referentibus pascit ... *tui erga me* affectus -o, sic me rescriptio laetificet. **β tit. operis Clementis Romani (tam sing. quam plur.)**: HIER. adv. Rufin. 2, 17 (*item RVFIN. apol. Orig. epil. 3*) qui libri appellantur *Ἀναγνωρισμός*, id est -um eqs. RVFIN. Clement. praef. in graeco eiusdem operis, hoc est -um. Orig. in Rom. epil. l. 44 de -e libri (*cf. GENNAD. vir. ill. 17 -um libros*). **γ in grammatica**: PRISC. gramm. III 144, 7 definiuntur ... personae pro-
[Hillen]

nominum non solum demonstratione, quae praesentium cognitionem sub oculis ostendit, sed etiam relatione, quae absentium -em habet.

b ut antea ignotum (sc. *evanida vi praeverbii; hucine p. 380, 45?*):

TERT. nat. 1, 20, 14 patet ... vobis ... erroris inspectio et veritatis -o; damnate veritate, sed inspectam ..., et probate errorem, sed repertum. VET. LAT. II Petr. 1, 2 (cod. 55, *sim. al.*) gratia vobis et pax multiplicetur in -em, dei ([gr. ἐν ἐπιγνώσει. I. Rufin. Orig. in Rom. 8, 6 l. 131. *al. -e, cod. 51. al. agnitione, Vulg. cognitione]. sim. ibid. 1, 3. 8). PS. ORIG. in Iob 2, 34 l. 22 (*ad Iob*) qui te viderint, non videntibus enarrant, qui ... audierint his, qui longe positi sunt, istam -em tuam, insinuant ([sc. *de te perceptam*]). vergit in notionem q. e. *scientia* ut: THEOD. MOPS. in I Thess. 5, 6 p. 33, 23 [*antea: cognovistis ... veritatem*] ut -em sufficere sibi existiment, adicit: '...' [cf. p. 34, 7 remuneratos scientia]. CLAVD. MAM. anim. 1, 24 p. 84, 12 anima in -e (recordat- var. l.) sui fallitur, quia eqs. Hillen.*

***recognosco**, -gnōvī, -gnitum, -ere. a re- et cognoscere. scribitur -coc- l. 23 et CIL XVI 159 int. II 31 (a. 88), -conn(ū)um) CONST. veteran. 78 ext. 17 Roxan (a. 306), -usc- e. g. PAP. Tjäder 43, 6 (a. 542?). *abbreviatur recognoscend(is) p. 383, 44, recogn(ovi) p. 383, 26, re(cognovi) PAP. Tjäder 10-11 III 4 (a. 489), r p. 383, 37 sqq. (littera magna lineā transversā secta p. 383, 41, de qua v. etiam p. 294, 10 sqq.); p. p. p. recogn CIL XVI 4 ext. I 20 (a. 60). 17 ext. I 13 (a. 71). *al., recog ibid. 90 ext. I 17 (a. 144). INSCR. Zeitschr. Pap. Epigr. 176, 2011, 249 (a. 248), recoc CONST. veteran. 398 ext. 13 Roxan (a. 144); v. et l. 16.**

NOT. Tir. 47, 85^b -it, -vit. 47, 92 -tum. *raro occurrunt formae pass. finitae, -tum habere CLAVD. DON. Aen. 7, 220 p. 35, 1. de notione: SCHOL. Cic. Gron. B p. 335, 3 cognoscimus nova, -imus vetera. GLOSS. -o: ἐπιγνώσκω. ἀντιβάλλω. -it: ἀναγνωρίζει, προσαντιβάλλει. -tus: ad cognitionem reversus. -tum: recensum. GLOSS.¹ I Ansil. RE 55 recensebat: -bat. 983 reminiscens: -ens. *sim. al. legitur inde a Cic., frequentius apud TERT.; rarissime in versibus, sc. VERG. Aen. 8, 721 Ov. met. 11, 62 fast. 1, 7. 4, 418 PAVL. NOL. carm. 20, 142 COMM. apol. 796 MAR. VICTOR. aleth. 2, 195. [-gn- servato: raet. occ. (Engadin) arcognuoscher, or. rikoñose, hisp. vet. reconõscher, port. reconhecer; -gn- in -n- mutato: it. riconoscere, sard. centr. rekonnoskere, francog. reconnaître, prov. vet. reconosser; fort. recompos. aet. rec. sut. cat. reco-, regonêixer, hisp. reconocer. cf. M.-L. 7126. Cortelazzo-Zolli² 1364 sq. Wartburg X 155 sqq. Coromines II 873. Corominas-Pascual II 176. Machado³ V 53. Schd.-Cr.] [*confunditur in codd. saepius c. cognos- cere, e. g. DECL. in Catil. 57 Ps. CYPR. pasch. 19 IVST. 43, 4, 11 VEG. mil. 2 praef. 3 (restit. Liv. 42, 9, 7; e conii. dubia e. g. Cic. Verr. II 5, 23); loco non sano VAL. MAX. 8, 11 praef.]***

i. q. (rursus) cognoscere: **I actio -endi fit considerando, recensendo, scrutando, examinando sim. (sc. mente vel visu) facta, dicta, cogitata sim. sua vel aliorum (ut ea quasi ab initio, in totum sim. peragi vel effici vid.; respic. actio, quae saepius vel certis intervallis fit, praecipue p. 383, 42 sqq. [iuxta frequenter p. 383, 47, saepius p. 382, 41, 42, subinde p. 382, 45, 69]; disting. cognoscere l. 55. p. 382, 6 [variat in versione p. 383, 1; v. etiam p. 382, 43]; nota praepos. cum p. 382, 8, ad p. 382, 9):** **A generatim:** **1** quid quis -at, indicatur vario modo, sc. plerumque per obi. acc. (hic illic facile supplendum; per acc. c. inf. p. 382, 12, praepos. de l. 73. p. 382, 28 sqq.); actio -endi fit potius: **a cogitatione, mente (simul aliis proponendo p. 382, 10 sqq.; hucine p. 384, 5? exemplorum ad res praeteritas pertinentium quaedam ad II vergere concedimus, v. p. 383, 53):** **α -unt qui libet:** **1** rem (saepius de audientibus, legentibus; ad notionem legendi vergit maxime l. 75. p. 382, 2): **Α modo vario:** Cic. Verr. I 15 mihi non videtur haec multitudo ... cognoscere ex me causam voluisse, sed ea, quae scit, mecum -ere (II 4, 104 Verres tacitus facta m. sua -it. Catil. 1, 6 consilia tua. 1, 8 noctem illam [cf. p. 382, 71]. APVL. apol. 25, 10 verba Platonis. flor. 17, 22. cf. e. g. p. 382, 64, 384, 18, 385, 39, 64). II 2, 18 quis dubitaret, cum istius in quaestura ... furtum -ret ..., cum videret ... latrocinia praeturae, qualis ... futurus esset? leg. 3, 37 non -imus nunc leges populi Romani, sed ... novas scribimus. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 1 (*antea: quas litteras misisti Octavio, legi*) verba tua -e et aude negare servientis adversus regem istas esse preces. Liv. 22, 61, 8 legati per causam -endi nomina captivorum ... regressi. VITR. 9 praef. 3 quae exempla -entes. SEN. contr. 1 praef. 19 quidam post auctionem e memoria omnes res et pretia et emptores ... argentariis -entibus ita, ut in nulla re falleretur, recensuit. 10, 4, 24 dominus sed(et) ad cotidianum diurnum et mendicantium quaestus -it. CELS. 6, 6, 39^b facile ... -tis omnibus, quae medici proderunt, apparere cuilibet potest eqs. (*an ad p. 382, 10 sqq.?*). SEN. benef. 7, 10, 1 Avaritia, volo tuas opes -ere. epist. 83, 2 observabo me ... et ... diem meum -am (*syn. respicit; cogitamus*). *al. TERT. nat. 1, 17, 5 vanitatis sacrilegia (conv)eniam et ipsius vernaculae gentis Romanae inreverentiam -am. apol. 37, 2 (Christiani inimicos iubentur diligere) de isto ipsi -ite! adv. Marc. 4, 26, 3 sensus orationis, sc. dominicae, ... -e: cui dicam 'pater'? ei, qui eqs. VET. LAT. II Macc. 6, 12 (rec. L, *sim. X*) qui hunc ... librum -ent (gr. ἐντυ-*

*χάροντας, rec. B legentes, M legentes et audientes [sim. P], V lecturi sunt). SCAEV. dig. 34, 3, 28, 1 inciso lino ob signationis et testamento -to aliud testamentum fecit. AMBR. sacr. 3, 2, 12 ut conscientiam -res. AVG. c. Fort. 37 p. 112, 15 omnibus audientibus et -entibus ... catholicam fidem ... exponam. SVLP. SEV. dial. 3, 1, 3 (2 grata cognitio est etiam nota relegendi) novit ... omnia, sed libenter cognita -it. *al. ② comparando (cf. p. 383, 2 sqq.):* Cic. Sull. 74 conferte crimen cum vita, vitam ab initio usque ad hoc tempus explicatam cum crimine -ite. TERT. adv. Marc. 3, 17, 5 oportet ... actum eius Christi ad scripturarum regulam -i. ③ scribendo, loquendo, sc. aliis percipientibus (hucine p. 381, 68?): VAL. MAX. 1, 1 ext. 3 tot sacrilegia Dionysii ..., quot iam -imus. 6, 6 praef. fidem semper in nostra civitate viguisse ... nos paucis exemplis -amus. 8, 9 praef. potentiam ... eloquentiae ... sub propriis exemplis ... -i convenit. APVL. flor. 16, 36 amicus in oratione vota omnia mea ... -vit. HYG. mun. castr. 23 numero(s) composita(e) formae -amus.*

④ hominem (Christum TERT.): Cic. Deiot. 4 illud, cum te, Caesar, penitus -vi, timere desino. Phil. 6, 15 non alienum fuit quosdam ... a vobis -i, ut, quibuscum bellum gereretur, possetis ... cogitare. SEN. epist. 45, 12 -e singulos, considera universos. TERT. adv. Marc. 4, 6, 4 Marcionis Christum aut creatoris.

β -unt iudices (deus CYPR.): Cic. Verr. II 1, 122 cuius rei, sc. civium Romanorum virgis concisorum, -endae faciam vobis, iudices, ... potestatem. CYPR. epist. 58, 10, 1 o dies ille ..., cum coeperit populum suum dominus recensere et divinae cognitionis examine singulorum merita -ere. HIL. coll. antiar. p. 54, 16 imperator interrogatione habita omnia eius Athanasii flagitia -ens sua illum sententia in exilium deportavit. COD. Theod. 1, 10, 3 hoc modo -ens (antea: cognitioni iurgiorum). accedit praepos. de: EPIST. praef. praet. (CIL IX 2438; ca. a. 168) 6 absteineatis ab hac iniuria ..., ne necesse sit (re)cognosci de hoc et in factum ... vindicari. COD. Theod. 2, 26, 5 sollemniter de his locis iudices -ent (postea: causa cognita).

b inspiciendo, visitando (saepius c. colore aestimandi, numerandi, metiendi): **α varia:** VERG. Aen. 8, 721 Augustus sedens ... limine Phoebii dona -it populorum aptaque ... postibus (IAC. Agr. 6, 5 electus ... ad d. templorum -enda). CIL III 12794 (post a. 41) termini r(eo)gniti et restitu(ti). SEN. dial. 7, 11, 4 luxuriosos super mensam -entis omnium gentium animalia (fort. alluditur ad usum l. 55 sqq. illustratum). epist. 110, 14 divitiae et alia, quae res suas -ens summi imperii fortuna protulerat. CVRT. 5, 1, 23 supellectilem Darei et omnem pecuniam -vit. COLVM. 1, 8, 16 ut ergastuli mancipia -am, ut explore, an diligenter vincti sint. 8, 4, 3 sic potest numerus capitum saepius -i (8, 11, 2). 11, 1, 20 vilicus instrumentum rusticum ... -at et saepius inspiciat ferramenta (cf. VLP. dig. 50, 16, 56 pr. cognoscere instrumenta est relegere et -ere. v. etiam l. 69). *al. LEX Irnit. 8 C 10 ea vectigalia (adde l. 54). FRONTIN. aq. 103, 4 sollicitate subinde ductus ... circumeundi sunt ad -enda beneficia (sc. aquae). SVET. Aug. 32, 1 (antea: liberi servique ergastulis ... supprimebantur) ergastula -vit (cf. l. 40). Tib. 61, 5 in -endis custodiis (cf. Cal. 27, 1 custodiarum seriem). APVL. apol. 89, 3 porrige tu cuidam ... tabulas istas: linum consideret, signa ... -at, consules legat. met. 2, 26, 3 (antea: rimabar). *al. β agros (cf. l. 35):* Liv. 42, 8, 4 (42, 1, 6 consulem ad agrum publicum a privato terminandum in Campaniam ire, cuius ingentem modum possidere privatos ... proferendo fines constabat) agris (r)ecognoscendis (in eadem re: 42, 9, 7 [cogn- V]. ceterum l. 54). LEX Irnit. 8 C 10 de finibus vectigalibus circumeundis -endis (15 f. agros vectigalia ... circumiri -i). 11 (bis iuxta pos. circumiri ut locis antea cit., cf. l. 45). γ milites, copias: Liv. 42, 31, 7 praetorem ... -ere[t] socios navales et dimittere ..., si qui parum idonei essent. PAP. mil. Fink 51 col. II 15 (saec. I in.) vigiles a(d) nomen, -tos (i) nomem vel nomera pap.). FRONTIN. strat. 4, 6, 3 praeteruentis copias. VET. LAT. III Esdr. 8, 43 -vi eos (gr. 41 κατέμαθον). IVST. 3, 1, 7 numerum militum et in armis industriam. AMM. 29, 5, 49 milites. in imag. (cf. l. 36): SEN. dial. 1, 4, 7 eos, quos amat, deus indurat, -it, exercet.*

2 quid quis -at, indicatur per interrog. obliquam (iuxta obi. acc. l. 73): Liv. 44, 38, 4 is -at agedum mecum ..., quam multa ... adversus nos fuerint. VAL. MAX. 4, 8, 4 ad populi Romani laudem pertinet, quem animum exteris ... praestiterit, -i (postea: crebra memoria; antea: consector. an ad IIB?). SEN. benef. 3, 5, 1 non subinde illa, sc. beneficia minor recepta, tractamus nec libenter, quid cuique debeamus, -imus. COLVM. 12, 3, 5 vilica subinde -at atque consideret, ne, ... supellex ... situ dilabatur eqs. (i) v. vol. IX 1, 313, 75 sq.). DECL. in Catil. 57 quid hesternae nocte ... agitata sit, mecum -as. APVL. apol. 83, 1 -e, an eqs. (CYPR. epist. 9, 2, 1 ut -atis, an ipsa sit epistula, quam eqs. 9, 2, 2 et scripturam et subscriptionem, an vestra sit, -ite. IVL. VAL. 3, 2 l. 33 [iuxta recensete]. ARNOB. nat. 1, 52). TERT. nat. 1, 2, 8 dum -itur, quot eqs. apol. 13, 2 -ite, si mentior (VET. LAT. gen. 31, 32 [Ambr. in psalm. 38, 27, 2; Iacob ad Laban] -e, si quid

tuorum in me invenis [gr. ἐπιγνωθί, cod. 100. al. cognosce, Vulg. scrutare)].

B speciatim pro obi. sunt: **1 scripta, exemplaria emendanda sim. (saepae c. colore comparandi, cf. p. 382, 6sq.):** **a exempla quaelibet:** Cic. Verr. II 2, 190 haec omnia, sc. de tabulis in libros translata, summa cura et diligentia -ta et collata et ab hominibus honestissimis obsignata sunt. Vatin. 5 non se recitandi causa legisse codicem, sed -endi. Balb. 11 (antea: inspiciendi ... causa) decretum ... -emus? (postea: acerbissima diligentia perpendemus). CIL XVI 4 ext. I 20 (a. 60) descriptum et recognitum ex tabula aenea, quae fixa est Romae eqs. (SENT. procos. Sard. [CIL X 7852; a. 69] 2 ex codice ansato proconsulis eqs. CONST. veteran. [CIL XVI 20 ext. 29; a. 74]. S. C. de nund. salt. Beg. [CIL VIII 23246; a. 138] a 2 ex libro sententiarum in senatu dictarum. et saepae, v. e. g. Sängler, Arch. Pap. Forsch. 53, 2007, 19 c. adn. 22). PLIN. epist. 4, 26, 1 ut libellos meos ... -endos emendandosque curem. CALL. dig. 48, 10, 15, 3 si testator subscribit se ea dictasse et -visse (cf. l. 35). COD. Theod. 11, 16, 4 manu ... sua rectores scribere debebunt ..., ut -visse se scribant. LEX Sal. Merov. decret. Child. 3, 7 -it. p. p. p. neutr. pro subst. in locut. descriptum et -tum facere (sc. factum praeter l. 19. 22): CIL XVI app. 12 (a. 94) se d. et -tum fecisse ex tabula aenea eqs. (DECRET. decur. Caeret. [CIL XI 3614; a. 113] 4. PAP. Corp. 156, 6 [a. 148]. TAB. cer. Dac. [CIL III p. 925 sq.; a. 167] 1 ext. et int. 1 EPIST. imp. Gord. [CIL III 12336; a. 238] 2. al.). GAIVS dig. 10, 2, 5 faciant. 29, 3, 7. **b recognovi (sc. sine obi.; v. e. g. Nörr, Zeitschr. Sav. Stift., Rom. Abt. 98, 1981, 12 sq. [c. adn. 36]. 32 sq. et cf. legi vol. VII 2, 1131, 63 sq.): exempla varia:** INSCR. Année Épigr. 2008 n. 1349, 27 (a. 129) suscripsi, r(ecognovi ...) (an est abbrev.?). CIL III 411, 9 (a. 139) rescripsi, recogn(ovi) (EPIST. imp. Gord. subscr. [CIL III 12336] r. [sc. imp.], -vi. INSCR. Année Épigr. 1991 n. 1462a (r.) -vi [siquidem recte suppl.]). INSCR. Maroc. Gascou 94, 40 (a. 177) Asclepiodotus lib(ertus) -vi (v. Williams, Zeitschr. Pap. Epigr. 17, 1975, 68). CHART. lat. ant. III 201, 35 (a. 179) -vi (post textum gr.; v. comm. ad l. et Adams, Bilingualism, 2003, 565). EPIST. imp. Comm. (CIL VIII 10570) 4, 9 et alia manu; scripsi (sc. imp.), -vi (l. v. Williams, Zeitschr. Pap. Epigr. 66, 1986, 189). CIL VI 40592, 6 (a. 211/7) -vi (v. Williams, ibid. 193). MARCIAN. dig. 48, 10, 1, 8 si in testamento subscriptio facta est, quod illi dictavi et -vi' (cf. l. 15). PAP. Tjäder 10-11 III 4 (a. 489; antea: gesta ... habita -vi) SVBSCR. Liv. 25 cod. P (man. alt.) -bi. al. abbrev. r (cf. l. 25. p. 342, 39 sq.): INSCR. Année Épigr. 1926 n. 151, 6 int. et ext. (a. 128) c(ontuli) r(ecognovi) exemplum ad kalendarium). CHART. lat. ant. XLIII 1246, 13 (saec. IV², ut PAP. Tyche 5, 1990, 41 l. 2). XLI 1186, 13 (a. 548) (man. tertia) legi (man. quarta) (l)egi (man. quinta) r(ecognovi) (sc. littera magna lineā transversā secta).

2 homines, qui funguntur aliquo munere in re publica vel exercitu: Liv. 39, 44, 1 in equitatu -endo cuidam ... ademptus equus. INSCR. Dessau 9483 (aet. Tib. in.) IIIIV(0) centur(i)is equit(um) recognosc(en)dis censoria potestat(e) (VAL. MAX. 2, 9, 6. 4, 1, 10). SVET. Aug. 29, 3 quo loco ... decurias ... iudicum -vit. 37, 1 triumviratum -endi turmas equitum (38, 3 e. t. frequenter -vit ... reducto more travectionis). Cal. 16, 2 equites.

II actio -endi fit quasi denuo, iterum cognoscendo iam ante cognita, sibi nota, sc. de quibus plerumque admonent indicia quaedam sim. (huc potius quam sub III traximus locos, ubi quis -it se vel sibi suove propria, similia sim., sc. ut nota, e. g. p. 384, 3. 12. 25); rarius pertinet ad ea, quae quis solum recordatur, e. g. p. 384, 5. 19. 27 et sub A1b (v. etiam p. 381, 51), vel ad ea, quae post tempus quoddam percipiuntur, maxime p. 384, 13. 75. ubi, quando, qua in forma sim. quid -atur, indicant praepos. apud, ex, in e. g. l. 60. 73. p. 384, 3. 10. 42. 43, adv. vel abl. e. g. l. 74. p. 384, 5. 15. 20, part. coni. p. 385, 2 sq.

A quid quis -at, indicatur per interrog. obliquam (huc simul pertinet p. 385, 25, fort. etiam p. 382, 66): Cic. Verr. II 1, 32 quae adulescentia Verris qualis fuerit, aut meministis aut ex eo, quem sui simillimum produxit, -ere potestis. TERT. spect. 1, 1 qui status fidei ... voluptates adimat ..., cognoscite, qui ... ad deum acceditis, -ite, qui iam accessistis. CYPR. ad Donat. 8 in mimis delectat ..., quid domi gesserit, -ere vel, quid gerere possit, audire. AMBR. myst. 2, 5 (antea: repete) -e, quid responderis in baptismo! renuntiasti diabolo eqs. al.

B quid quis -at, indicatur per obi. acc. (nom. in struct. pass.; addidimus acc. duplicem e. g. p. 384, 27. 32; reflexive p. 384, 25. 28. 72. 385, 9sq.); actio -endi fit potius: **1 mente, cogitatione (disting. cognoscere p. 384, 9. 18. 23. 41. al. [cf. l. 62], discere p. 384, 35sq., docere p. 384, 3. 6. 19):** **a quolibet contextu; pro obi. sunt:** **a res (pass. p. 384, 6. 11. 20):** POMP. Cic. Att. 8, 11^c tuas litteras libenter legi; -vi enim tuam pristinam virtutem in salute communi (sim. in initio epistulae: Cass. Cic. fam. 12, 12, 1 in quibus litteris tuis mirificum tuum erga me amorem -vi. cf. e. g. AMBR. epist. extra coll. 15, 1 -vimus litteris tuis ... boni pastoris excubias). Ps. Cic. in Sall. 2 nullum vos ... novum crimen in

Sallustium audituros, sed omnia vetera -tuos. Ov. fast. 1, 7 sacra -es annalibus eruta priscis (v. Green, comm. 2004, ad l.). 4, 418 plura -es, pauca docendus eris. VAL. MAX. 4, 1 praef. effectus suos in claris viris -at moderatio. SEN. dial. 6, 16, 3 Cornelia filia Scipionis duodecim ... partus totidem funeribus -vit (an ad l?). PLIN. nat. 7, 192 graecarum litterarum vis in nostris -itur. 28, 35 salivam contra serpentes praesidio esse docuimus, sed et alios efficaces eius salivae usus -at vita (enumerantur exempla). APVL. apol. 95, 7 video ... quam benigne audias a me laudata, quae in amico tuo -es. TERT. apol. 10, 6 hoc non quo cognoscatis, sed -atis - certe enim oblitus agitis. adv. Marc. 5, 2, 7 apud quam scripturam apostolicorum (sc. act. 15, 5) ipsa etiam epistulae istius Pauli (sc. Gal. 2, 4) materia -itur. Ps. CYPR. adv. Iud. 1, 4 similes ... similia sui -unt. IVL. VAL. 1, 14 l. 627 (Alexander ad Philippum) donicum patris in te animum -ero (postea: patris in filium truculentiam). QVEROL. p. 5, 11 in ludis nemo aliquid -at: nos mentimur omnia (simul vergit ad 2, cf. p. 383, 63). p. 60, 21 illius plane hic nequitiam -o, frequenter ille similibus me lusit modis. HIER. epist. 22, 28, 4 quo facilius magistro cognito discipulos -as. AVG. in euang. Ioh. 17, 2 rem dicturus sum, quam mecum plures -ant potius quam cognoscant (postea: nota repete). Ps. VARRO sent. 134 quod experimentum docuit, scripto -itur; quod usu non est compertum, ex scripto non est facile cognitu. CAES. AREL. serm. 215, 2 martyres debent ... in nobis aliquid de suis virtutibus -ere. al. **β homines eorumve animae, deus (hucine p. 386, 71?):** SEN. contr. 1 praef. 20 ut illum Latronem totum et vos cognoscatis et ego -am (antea: memoria). VAL. MAX. 9, 1 praef. luxuria (i. luxuriosi) ... operi nostro inseratur, ... ut se ipsam -ens ad paenitentiam impelli possit. PAPIN. dig. 33, 10, 9, 1 quem lectum Penelopa -endi viri signum accepit. TERT. anim. 31, 5 cur solus Pythagoras alium et alium se -at, non et ego? (postea: meminit). 53, 6 morte anima semet ipsam in expeditione substantiae -it et in divinitatem ipsa libertate respiscit. FILASTR. praef. 3 vero Christo parente a nobis viso et -to (cf. 2 [in compar.] recordantes palamque oculis intuentes). ALC. AVIT. c. Eutyech. 1 p. 21, 14 in quo Christo se patrem gentium -at Abraham (postea: se in Christo ... cognoscat). al.

b in Platonis doctrina illa, sec. quam discitur reminiscendo: Cic. Tusc. 1, 57 quemvis ... bene interroganti respondendum declarare se non tum illa discere, sed reminiscendo -ere ([sed 58 adgnoscat ... reminiscendo]. cf. LACT. inst. 7, 22, 19 non tunc primum discere illa ..., sed -ere atque reminisci). BOETH. anal. pr. 67a24 sumere ... disciplinam velut -entes (gr. ἀναγινώσκοντες).

c in interpr. script. sacrae figurali: TERT. apol. 20, 3 (de malis praesentibus, quae in scripturis praenuntiata sunt) dum patimur, leguntur; dum -imus, probantur. adv. Marc. 1, 18, 2 deum primo naturā cognoscendum, deinde doctrinā -endum, naturā ex operibus, doctrinā ex praedicationibus. 4, 10, 2 dimissorem delictorum Christum -e apud eundem prophetam (seq. Is. 53, 11). 4, 14, 11 haec contraria (sc. apud Is. 65, 13 sq. obvia) apud Christum -e (-e(mus) Kroymann). AMBR. epist. 1, 1, 22 confitere eum Christum in lege, ut eum in euangelio -as. COMM. apol. 796 homo resurgens -it ante promissa (sc. in scripturis). al.

2 sensu, sc. fere visu (gustu, odoratu l. 61. p. 385, 7); pro obi. sunt: **a res:** **a quaelibet (huc simul vergit l. 14):** Ov. met. 11, 62 Orpheus subit terras et, quae loca viderat ante, cuncta -it (an ad l?). Liv. 5, 16, 7 biduum ad -endas res, sc. suas, datum dominis; tertio incognita ... sub hasta venire (item -untur bona propria: TERT. anim. 28, 4 Pythagoras [in vita priore Euphorbus] clipeum Euphorbi olim Delphis consecratum -vit et suum dixit. VET. LAT. gen. 31, 33 [Hier. in Luc. 23 p. 145, 22] non -vit Laban apud Iacob quidquam [gr. ἐπέγνω, Vulg. non invenit. cf. p. 382, 75]. al.). TAC. hist. 2, 70, 3 vulgus ... militum ... spatia certaminum recentium -ere. FLOR. Verg. 1, 2 nescioquid oculi mei admonet et quasi per nubium -o quid istic. PAPIN. dig. 41, 2, 44 pr. locum, quo thesaurum condiderat (nisi ad l). TERT. bapt. 8, 3 sanctus spiritus ... super ... baptismi aquas tanquam pristinam sedem (sec. gen. 1, 2) -ens conquiescit. HIL. syn. 89 fefellit me frequenter color vini et tamen gustatu alterius generis liquorem -vi. HEGES. 5, 25, 2 illud pomerium florens ..., si quis bello peracto ... vidit, ... incolat non -vit (gr. 6, l. 8 ἐγνώρισε). **β sigilla, subscriptiones sim. (sc. propria praeter l. 68; arcuimus p. 382, 49):** APVL. met. 10, 9, 5 videat et suum sigillum -at (VLP. dig. 29, 3, 4). VLP. dig. 43, 5, 3, 9 ut testamenti signatores ... venirent ad -enda signa. CHART. lat. ant. XVII 653, 3, 10 (a. 474) si signacula vel superscriptiones suas -unt ([12 agnosco]. 653, 4, 1 quorum absentium s. et s. -imus [2 agnitis]. al.).

b homines eorumve corporis partes, deus: SEN. epist. 83, 25 cum capita principum ... cenanti Antonio referrentur, cum ... ora ac manus proscriptorum -ret. APVL. met. 10, 3, 6 patris -ens imaginem in ... facie filii (PANEG. 6, 21, 5 in templo vidisti Apollinem teque in illius specie -isti). TERT. anim. 28, 5 cur Pythagoras (cf. l. 52) neminem Troianorum commilitonum ... -vit? VLP. dig. 10, 4, 3, 7 servum non -it. HERM. vulg. vis. 1, 1 post multos annos hanc puellam ego -vi (Pal. cognovi, gr. ἀνεγνώ-

οισάνην). HIL. trin. 3, 16 l.34 in qua carne eum filium dei iudicii die compunctum et de cruce, -tum universi videbunt ([₁] sc. sumptum, cf. p. 386, 75]. sim. 3, 20 l. 19 qui compunctus -endus sit, sc. a Thoma). AMBR. paenit. 2, 10, 96 meretrix se non ... -tam ab amatore putavit. HIER. epist. 65, 1, 2 Maria Magdalena hortulanum interrogat, dominum -it. IND. capp. bibl. gen. 67 p. 79 -itur Ioseph a fratribus. CLAVD. MAM. anim. 1, 21 p. 71, 15 canes dominos -unt. PS. GREG. TVR. Thom. 69 uxor ... -ens virum (postea: qui cum cognovisset eam [gr. aliter]). al. usu deflexo respicitur actio alicubi versandi (non nisi reflexive): VET. LAT. I Petr. 4, 18 (Patric. epist. 18) ubi iustus vix salvus erit, peccator et impius transgressor legis ubi se -et? (-it var. l.; gr. φαίνεται, Vulg. parebit [apparebunt var. l.], inde CAES. AREL. serm. 82, 3 ubi se die iudicii ... impii videbunt? ubi ... maledicti -ent, ubi amatores luxuriae ... apparebunt? [₁] se -ent var. l.].

III actio -endi fit cognoscendo rem novam vel antea sibi ignotam (vi praeverbii parum perspicua): A usu communi, sc. percipiendo, intellegendo sim. (sed inveniendi maxime l. 42. 57. 74, concludendo l. 63. p. 386, 14, computando p. 386, 4) plerumque mente, cogitatione, sed videndo, audiendo, experiendo l. 65sq. 70. 72. p. 386, 8. al. (indicatur per praepos. vel adv. vel abl., quae re nixus, usus aliquis aliquid -at, l. 33sq. 38. al., per quem certior fiat sim., maxime l. 28. p. 386, 1. 3, ubi quid -at, l. 65. p. 386, 6; accedit adverbium gradum indicans e. g. l. 29. 46. 75): **1** quid quis -at, indicatur per: **a** interrog. obliquam (c. indicat. l. 27):

VAL. MAX. 4, 1, 12 l. 176 res publica, quantum amisisset principem, ... -vit. 4, 7, 4. PLIN. paneg. 4, 1 ut ... sub titulo gratiarum agendarum boni principis, quae facerent, -rent, mali, quae facere deberent (₁] simul ad II pertinere vid.). PS. APVL. Ascl. 10 ut homo, quibus sibi inserviendum sit, -at (antea: ut meminerit). COD. Theod. 7, 20, 1 ut ... cuncti ... -ant, quid praestitimus quibusdam. HIER. in Ier. 4, 29, 2 ut occulto ... nuntio -at, quam eqs. AVG. epist. 147, 4 satis. al. **b** acc. c. inf. vel acc. dupl. (inf. praeparatum pronomine l. 36, solum l. 39): VAL. MAX. 6, 5 ext. 2 Aristides -vit, classem illum Themistoclem Lacedaemoniorum ... velle incendere (₁] re(m) cogn- Madvig). TERT. resurr. 53, 12 Paulus cum ... Christum novissimum Adam appellat, hinc eum -e ad carnis, non ad animae resurrectionem ... doctrinā operatum. test. anim. 1, 2 per quae, sc. scripta, -i possit nihil nos Christianos ... portentosum suscepisse. HIL. syn. 81 hoc ... profanissimum ecclesia -it patrem et filium ... ad unionem ... negata personarum proprietate revocare. HIST. AVG. trig. tyr. 8, 10 dum me et exterae gentes ferrum tractasse suis cladibus -ant. AVG. c. acad. 1, 3, 8 suscepti a me officii nondum partes esse vosmetipsi mecum -itis. COD. Theod. 16, 10, 11 interclusos sibi ... profanos aditus -ant. OROS. hist. 2, 1, 3 qui id non legerunt, sentiunt et, qui legerunt, -unt (cog-, ag- var. ll.).

MARTYR. gramm. VII 176, 13 'vas' monosyllabum -vi solum, quod per v consonantem ... scribitur (syn. repperi). VEREC. in cant. 3, 8 servos spiritalis nequitas -e (-ent var. l.), qui eqs. (in simili explic. : 9, 26 duos mulieris huius pedes duos esse populos ecclesiae. cf. l. 59sq.). CASSIOD. in psalm. praef. 1 l. 24 evidenter. et saepe. nom. c. inf. vel nom. dupl., sc. iuxta pass.: TERT. adv. Marc. 4, 30, 1 parabolarum incongruentiam ubique -or exigere (nisi ad IVA). resurr. 35, 2 hic et anima immortalis naturā -itur (seq. acc. c. inf.). PS. CYPR. pasch. 19 de quo sole iustitiae et Moyses ... -itur (cogn- var. l.) dicens: '...' (deut. 32, 11). BOETH. arithm. 1, 12, 2 l. 31 haec ei numero -itur ingenerata proprietates. PS. VIGIL. THAPS. trin. 3, 68 rec. I Christum absens ab illo patre tunc [non] fuisse -itur (rec. II cogn-). al. **c** obi. acc. (nom. in struct. pass.; iuxta de l. 67): VAL. MAX. 6, 9 praef. in infelicitate fiduciam adicere ... potest morum ac fortunae in claris viris -ta mutatio. APVL. met. 8, 12, 6 oculis privatus vindictam -e, infortunium intellege. TERT. nat. 1, 7, 20 quis in nostris conventibus ... inmundi aliqua ... indicia -vit? (antea: deprehendit). apol. 40, 11 ut humana gens deum cognosceret requisitum et -tum observaret eqs. adv. Marc. 4, 40, 5 ut ... sanguinis veterem figuram in vino -as, aderit Esaias (sc. 63, l. 1sq.; in simili explic. e. g. AMBR. Noe 23, 85 per diem intellegis ... virtutem, per noctem -is ... insipientiam. cf. l. 44sq.). orat. 2, 6 ('pater qui in caelis es') item in patre filius invocatur (sec. Ioh. 1, 2) ...; ne mater quidem ecclesia praeteritur, siquidem in filio et patre mater -itur. MIN. FEL. 21, 1 lege ... scripta sapientium: eadem mecum -es. PASS. Perp. 20, 9 cum notas vexationis in corpore ... suo -isset (gr. ἐωράζει). GARG. MART. med. 1, 8 valitudinum causas occultas ... -ere. NOVATIAN. trin. 18, 12 (spectat ad gen. 18, 20sq.) Abraham de exitu Sodomitaram, quae merebantur pati, -it, sc. a deo (antea: audit; postea: addiscit). EDICT. imp. Diocl. praef. 8 L. quantum communis omnium conscientia -it. VEG. mil. 3, 12, 7 milites mores adversariorum, arma, equos -ant (postea: quae ex usu nota sunt). AMBR. fug. saec. 2, 7 non agnosco matrem, non -o fratres, ignoro proximos. hex. 2, 1, 3 spectans miracula sanatorum medicinae ordinem -vit, sed ... dedit ... deo laudem. RVFIN. hist. 10, 6 p. 967, 21 si qui sacerdotes ex his, qui lapsi sunt et per ignorantiam forte ordinati, -ti sunt, ut abiciantur. AVG. c. acad. 2, 1, 2 deum nunc -ere aliquantum coepi. CHROMAT. in Matth. 12, 1, 1

Johannes dominum ... per spiritum sanctum -ens, cum veniret, ut baptizaretur. VITA Melaniae prol. 10 quaedam ego videns per me agnovi, quaedam vero a fidelibus animabus -vi (gr. μεμάθηκα). BOETH. arithm. 2, 37, 4 l. 18 si III ad VI speculeris, habitudinem sesquialteram -es. al. **d** adv. (in parenthesi praeter TERT. [cf. l. 37sq.]): TERT. nat. 1, 15, 6 de ... hostia dicimur (vesci); dum ita ... in vobis -itur. RVFIN. Basil. reg. 11, 34 sicut ex verbis cuiusdam ... -imus (VITA Melaniae 15, 1 s. ... ex ore eius ... audiens -vi [gr. ἀνήκουα]). **e** enunt. secund. c. quod (quia l. 12): TERT. adv. Prax. 5, 5 ex te ipso, homo, re, cognosce ..., q. eqs. (₁] v. app. crit.). HIL. syn. 90 mecum. QVEROL. p. 9, 2. ADNOT. Lucan. 7, 727 miser factus, q. te omnes dilexerint, -is. AVELL. 39, 7 (postea: intellegas). FAVST. REI. spir. 6 p. 146, 6 -e, quia eqs. (cogn- var. l.). al.

2 quid quis -at, intellegitur e contextu: TERT. nat. 1, 10, 11 enamini credentes esse deos et contemnentis ...; licet iam hinc -ere: inprimis cum alii alios deos colitis, eos, quos non colitis, utique contemnit. VET. LAT. Is. 57, 1 (Cypr. testim. 2, 14) videte, quomodo (...) viri iusti tolluntur, et nemo -it (-et, cogn- var. ll.; gr. κατανοεῖ, Tert. adv. Marc. 4, 21, 9. al. considerat, sim. al., Vulg. intellegat; [₁] v. p. 378, 57). sim. al.

B usu deflexo: **1** respicitur actio: alicuius rei fruendae, experiendae, patiendae sim. (corporaliter l. 26 [bis]; cf. Blaise, Dict. ... des auteurs chrét., s. v. videre n. 4): VAL. MAX. 6, 6, 5 quam fidem ut civitas nostra semper benignam praestitit, ita in sociorum quoque animis constantem -vit. IREN. 2, 13, 10 l. 219 ea, quae accidit hominibus et quae-cumque patientes ipsi -unt, ad divinam rationem adducunt Valentiniani. POTAM. tract. 1 rec. brev. l. 78 C. resuscitato Lazaro vestigia salvatoris ... oscula -unt. AMBR. Iac. 1, 6, 24 sol occasum suum -it, luna defectum. HIER. epist. 54, 2, 2 turba ... me seductorem clamabit ...; addant ... et Samariten, ut domini mei titulum -am. PASS. Donat. 1 fructum operis sui scalesti. coeundi (cf. vol. III 1503, 83sq. et hebr. וְיָרָו v. Koehler-Baumgartner, Lex. in vet. test. libros, 1958, 365 s. v. 6): PS. AMBR. apol. Dav. II 9, 48 ut Vrias regressus e bello uxorem non -ret. **2** praes. transit in notionem q. e. novisse, scire (cf. vol. III 1514, 1sq.; exempla certiora): VET. LAT. Sirach 34, 10 pauca -it (gr. ὀδεν). PS. CYPR. pasch. 14 quam hebdomadam -imus habere annos septem. AVELL. 2, 113 (a. 383/4) non opus est nunc nos haec ... recensere, quae tranquillitas vestra -it (-at var. l.). QVEROL. p. 60, 7 nescis (seq. acc. c. inf.) ...? -o. PAVL. NOL. epist. 11, 5 p. 64, 14 ut -is (item in parenthesi: 20, 1 p. 143, 7. 40, 2 SIDON. epist. 2, 14, 2).

IV actio -endi fit agnoscendo (vi praeverbii parum perspicua; cf. vol. III 1507, 61sq.), sc.: **A** probando, accipiendo, verendo sim. aliquid (sc. ut laudabile, verum, superius); pendet: **1** obi. acc. (nom. in struct. pass.), quo indicantur: **a** homines vel deus (huc fort. pertinet p. 380, 7): SEN. contr. 10, 2, 16 volebat res publica fortes viros -ere (vix ad I). OPTAT. 2, 25, 1 si servus es, dominum -e. HEGES. 5, 41, 2 p. 386, 27 (mater filiolium fame compulsa comedit) viventem mater non -it filium ... nec vagientis miseretur. CANON. Turner I 2, 1 p. 339, 143 ut ... Arrianus dei filium -[eb]at. RVSTIC. Conc. I 4 p. 18, 17 -ite hos, qui meritis meliores sunt vobis (Migne gr. 78, 1401^c ἐπιγνώστε). VITA Caes. Arel. 2, 45 regnum Childeberti civitatem, humanitus -ens (₁] civilitatem var. l., cf. vol. III 1220, 3sq.; ad locum v. Bona, 2002, 416sq.). ACT. Achat. 2, 1 sperne invisibilia ... et deos, quos aspicias, -e. al. **b** res (hucine p. 385, 48?): TERT. spect. 29, 1 cur tam ingratus es, ut tot et tales voluptates a deo contributas tibi satis non habeas neque -as? HIL. in Matth. 11, 7 hereditatem adoptio expetit, familia reicit; testamentum filii repudiant, servi -unt. trin. 9, 18 hic (sc. Matth. 19, 16sq.) ... Iesus boni magistri nomen non -it. SERV. auct. Aen. 2, 69 (antea: Simon vera incipit et in falsa desinit) quae sequuntur, credibilia sunt, cum prima -untur. AMBR. Tob. 3, 9 si quis mendicium pecuniam rogat, dives vultum avertit, naturam non -it, humilitatem supplicis non miseratur (postea: fragilitatem communem non considerat; subest Basil. Migne gr. 29, 265^c λογίζεσαι). CONC. Rom. a. 499 p. 404, 14 universitati synodi placet et ab omnibus -itur vel probatur ista sententia? PAP. Tjäder 43, 6 (a. 542?) ad, (om)nia, quae superius leguntur, -entes subter signa fecerunt (₁] v. Tjäder p. 287 ad l.; item ad: 43, 10 signum ... ad omnia sibi re(lecta) re(co)g(noscentis) [suppl. ex 11]). ATHAN. epist. ad Adel. 1 l. 21 haeretici denegantes divinitatem ... filii dei simulaverunt vel in carne eius adventum -ere (gr. p. 1073^A ἐπιγνώσκουν). GREG. M. epist. 1, 10 dolumus agnoscentes ..., quod inter vos litigantes nihil caritas -it. al.

2 quaelibet struct. et locut. (sc. acc. dupl. praeter l. 74. p. 387, 5): MIN. FEL. 31, 8 (antea: nos invicem ... fratres vocamus) vos ... nec invicem agnoscitis ... nec fratres vos, nisi sane ad parricidium, -itis (nisi ad II). IVL. VAL. 1, 31 l. 1022 ut sese, i. Alexandrum, ... Sarapis mundi totius dominum -ret. LACT. ira 19, 4 hos deus ut sui similes -it. HIL. in Matth. 1, 3 Maria post partum in coniugem -ta. myst. 1, 5, 6 omnes in Christo unum sunt, cum caro -ta ex carne, sit (₁] sc. creatā; sim. acc. dupl. v. p. 385, 2).

3 quaelibet struct. et locut. (sc. acc. dupl. praeter l. 74. p. 387, 5): MIN. FEL. 31, 8 (antea: nos invicem ... fratres vocamus) vos ... nec invicem agnoscitis ... nec fratres vos, nisi sane ad parricidium, -itis (nisi ad II). IVL. VAL. 1, 31 l. 1022 ut sese, i. Alexandrum, ... Sarapis mundi totius dominum -ret. LACT. ira 19, 4 hos deus ut sui similes -it. HIL. in Matth. 1, 3 Maria post partum in coniugem -ta. myst. 1, 5, 6 omnes in Christo unum sunt, cum caro -ta ex carne, sit (₁] sc. creatā; sim. acc. dupl. v. p. 385, 2).

4 quaelibet struct. et locut. (sc. acc. dupl. praeter l. 74. p. 387, 5): MIN. FEL. 31, 8 (antea: nos invicem ... fratres vocamus) vos ... nec invicem agnoscitis ... nec fratres vos, nisi sane ad parricidium, -itis (nisi ad II). IVL. VAL. 1, 31 l. 1022 ut sese, i. Alexandrum, ... Sarapis mundi totius dominum -ret. LACT. ira 19, 4 hos deus ut sui similes -it. HIL. in Matth. 1, 3 Maria post partum in coniugem -ta. myst. 1, 5, 6 omnes in Christo unum sunt, cum caro -ta ex carne, sit (₁] sc. creatā; sim. acc. dupl. v. p. 385, 2).

5 quaelibet struct. et locut. (sc. acc. dupl. praeter l. 74. p. 387, 5): MIN. FEL. 31, 8 (antea: nos invicem ... fratres vocamus) vos ... nec invicem agnoscitis ... nec fratres vos, nisi sane ad parricidium, -itis (nisi ad II). IVL. VAL. 1, 31 l. 1022 ut sese, i. Alexandrum, ... Sarapis mundi totius dominum -ret. LACT. ira 19, 4 hos deus ut sui similes -it. HIL. in Matth. 1, 3 Maria post partum in coniugem -ta. myst. 1, 5, 6 omnes in Christo unum sunt, cum caro -ta ex carne, sit (₁] sc. creatā; sim. acc. dupl. v. p. 385, 2).

CONC. Rom. a. 371/379, 1 l. 37 orientales, qui se catholicos -unt. HEGES. 3, 24 p. 231, 10 sq. *clade accepta* malo me filium pater in vulneribus meis -at, si in militibus suis non -erit (*antea*: quomodo eius me filium probabo?). CASSIOD. in psalm. 100, 4 l. 129 illi ... christiani veraciter -untur, qui *eqs.* (*antea*: agnoscitur). GREG. Tvr. Franc. 7, 36 p. 358, 17 -ite, quia ego sum rex. ATHAN. epist. ad Adel. 1 l. 23 ut nec deum illum -ant nec, quia homo factus est, credant (*gr. p. 1073^A ἐπιγνώσκων*).

B confitendo sim.: **1 peccata propria, quorum fere paenitentet:** APVL. met. 11, 15, 4 videant irreligiosi, videant et errorem suum -ant. CYPR. epist. 11, 7, 2 delicta sua ... -entes ... conversationem veteris hominis exponant. AMBR. Cain et Ab. 2, 9, 27 non derivare culpam, sed -ere. HEGES. 1, 40, 12 omnia, de quibus argueretur, non abnuere, sed -ere (*gr. I, 506 ὁμολογῶν*). CASSIOD. in psalm. 84, 14 l. 214 malorum suorum veritate -ta remitti sibi ... petunt. REGVLA mag. 14, 48 ut -entes eam iniquitatem nostram ... nos ipsi condemnemus. *vergit ad notionem paenitentiam agendi:* VET. LAT. II Tim. 2, 25 (Mar. Merc. Conc.^S I 5 p. 44, 33) ne quando det illis deus -ere et respiscant de diaboli laqueis (*gr. μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, cod. 75. al. et Vulg. paenitentiam ad cognoscendam veritatem, sim. al.*). **2 quaelibet mala:** TERT. apol. 15, 7 *adicio*, quae ... conscientiae omnium -ent, in templis adulteria componi *eqs.* HEGES. 1, 41, 10 p. 100, 10 arbitros ..., qui se condemnatos capitibus a rege frequentissime -bant (*cogn- var. l.; gr. I, 545 aliter*).

C subeundo onera, officia sim. (sc. ut debita, propria): PASS. Cypr. rec. I p. 12, 6 (*item* rec. II p. 209, 4) eos, qui Romanam religionem non colunt, debere Romanas caeremonias -ere (*nisi ad A*). EPIST. imp. inc. (CIL III 6866; *saec. III ex-IV in.*) 20 ut ea, quae ipsos ... competit -ere, obsequio suo nitantur implere. COD. Theod. 11, 16, 6 cives ... pensitationem atque obsequia -ant ([*opp. oneribus liberati*]). 16, 2, 15, 2 provinciales p. fiscalium -ere [*pr. agnoscant; inde Iust. 1, 3, 3, ubi p. p. f. translationesque faciendas*]]. CIL VI 1771, 17 (*cf. VI 8, 3 p. 4756; a. 362/4*) ordinibus, qui suariam -unt (*antea*: qui suariam faciunt). CHALC. comm. 233 cum animae potestates opificia sua -unt nec aliena adpetunt. AMBR. epist. extra coll. 10, 2 partes meas (*antea*: functus ... partibus suis). ASSVMP. Moys. 1, 16 (*ad Iosua*) percipe scribituram hanc ad -endam tutationem librorum. *al.*

deriv.: recognitio. *cf. Onom. (Recognita). Goldstein.*

1. recogō, -coēgī, -ere. *a re-* et cogere. PS. PRISC. gramm. III 527, 44 -o, -egi; 'co' ... syllaba in praesenti longa et in praeterito brevis est. *i. q. in locum vel formam priorem cogere:* PAVL. NOL. carm. 31, 311 cineres *hominum combustorum* in corpora (-*re var. l.*) posse -i, *sc. resurrectione*, et fieri reduces in sua vasa animas (*309 omnibus* rursus in sua foedera nexis).

2. recogō v. recoquo. *Keeline.*

recolligo v. 1. vel 2. recolligo. *ῥεκολλᾶτα* v. reconfero.

recolligatio, -ōnis *f.* *a* recolligare. *i. q. colligatio (vi prae-verbii haud perspicua):* OP. imperf. in Matth. 33 p. 810^{ext.} supra omnia iumenta ... non stat sarcina, nisi fortiter fuerit colligata, ad dorsum ...; supra camelum autem etiam sine -e repausat (*pro syn., ut vid.*).

Hillen.

1. *recolligo, -lēgī, -lēctum, -ere. *a re-* et colligere. *scribitur -coli-* p. 389, 49. *de notione:* GLOSS. II 443, 38 *συνάγω:* ... -o. IV 461, 27 -o: remetiit (*per confusionem quandam e Serv. Aen. 5, 25, ut vid.*). GLOSS.^L I Ansil. RE 199 -it: iterum cernit an aspiciendo vel inquirendo (*recolit: -it, iterum eqs. Lindsay dub.*). *legitur in orat. soluta apud Cic. (semel) et inde a SEN. utroque, in versibus raro inde ab Ov., SEN. trag.*

[*dalm. rekolgro, dial. it. sept. argóλ, reguī, rekoī et mer. ricoljire, ricògghiri, raet. centr. regöie (de frumento), or. ravuei, francog. recueillir, prov. recollhir, cat. recollir (fort. a collir), hisp. recoger (fort. a cogere), port. recolher; fort. huc pertinet it. vet. ricogliere, sed aliter explices it. raccogliere (v. Lessico etim. ital. I 299 sqq.). cf. M.-L. 7127 et Faré, Postille. Battisti-Alessio V 3248. Cortelazzo-Zolli² 1304. 1364. Kramer V 496. Coromines II 833. Corominas-Pascual II 121. Machado³ V 53. Schd.-Cr.] [*confunditur in codd. saepius c. colligere, e. g. p. 388, 48 (in falsa var. l. Cic. Tusc. 1, 58 apud Ps. Boeth. in top. Cic. p. 391, 12), recolere BENED. reg. 32, 2 (in falsa var. l. AVG. cons. euang. 2, 22, 53), ceterum -tus c. relectus (vel relictus) p. 389, 16.]**

fere i. q. (rursus) colligere (accedit rursus p. 388, 69; indicatur, quo vel ubi obi. -atur, per praepos. ad e. g. p. 388, 43. 389, 20. 49sq., in c. acc. e. g. p. 388, 63. 67. 71. 389, 37, c. abl. p. 389, 25, intra p. 389, 10, sub p. 389, 33, abl. p. 389, 45, adv. p. 389, 56; unde obi. -atur, per praepos. ab p. 388, 5. 16sq. 37sq., de p. 389, 9, ex p. 388, 42; adhibetur refl. p. 388, 12. 75. 389, 3sq. 31sq. 54, mediopass. p. 388, 12. 62, intrans. in var. lect. p. 388, 75): **I potius valente vi praeverbii respicitur actio:** **A in priorem locum, habitum, statur restituendi:** **1** *animum eiusve motum, cogitationem sim. vel hominem motu animi affectum vel aegro-*

tum: **a usu vario:** CIC. Att. 1, 5, 5 si cuius animus in te esset offensior, a me -i oportere ([*nisi intellegas eum, sc. hominem*]). OCTAVIA 754 -e a., recipe laetitiam. IORD. Get. 155 primum perterriti sunt, sed mox -tis a. *eqs.*) SEN. benef. 4, 37, 1 spiritum eius naufragi -egit hospes. PLIN. nat. 24, 28 qui longa aegritudine non -ant vires (28, 129 ab imbecillitate. COD. Theod. 4, 8, 5, 1 *accusatus* adsertore invento v. -at. VITAE patr. 5, 5, 40. *cf. l. 28*). THEOD. PRISC. log. 54 si ... frigoris causa paralysis obvenerit, ... exercitiis competentibus membra -o (*sc. ut munere suo denuo fungi possint*). SEDVL. op. pasch. 5, 8 (*spectat e. g. ad Matth. 26, 75*) Petrus memoriam culpae -ens oblivionis in se castigavit errore (BOETH. in Porph. comm. sec. 1, 1 p. 137, 2 admissa [*amissa(m) var. ll.*] ... oblivione m. [*memoria var. l. vel om.*] -ere ac revocare). **b reflexive (mediopass. l. 15):** OV. met. 9, 745 quin animum firmas teque ipsa -is? PLIN. nat. 20, 35 *medicus remedium* dedit ... aegris ... se -entibus (*cf. CONC.^S II 3, 1 p. 64, 12 aegrotantes nos ... quiescere non permiserunt ... , ut -remur [gr. II 1, 1 p. 88, 15 ἐαυτῶν γενέσθαι]*). 23, 122 -entes se a longa validudine. 28, 153 difficiliter sese -entes a serpentium ictu. FRONTIN. strat. 4, 5, 17. *al.*

2 quaelibet: **a quae (qui) amissa, data, spreta sim. recuperantur (sepulta l. 33; opp. e. g. amittere l. 22. 25, dimittere l. 24, effugere l. 26, excidere l. 27):** **α res:** OV. met. 7, 216 opus est sicut, per quos renovata senectus ... primos ... -at annos, *i. iuventam (item -itur tempus amissum:* SEN. nat. 3 praef. 3 quicquid amissum est, id diligenti usu praesentis vitae -et *animus*). SEN. suas. 5, 3 *Xerxi* difficile est attritas opes -ere et spes fractas novare. SEN. Oed. 505 luna ... dimissos dum plena -et ignes *eqs.* (*cf. MAX. TAVR. 31, 1 sicut ... illa luna lumen -it, quod amiserat*). benef. 7, 1, 2 *quaedam* in primum *librum* congessi; nunc, si quid effugit, -o (*cf. AVG. trin. 15, 3, 4 ut cito possit, quod exciderit, relegendo -i [coll. recoli var. ll.]*). nat. 3, 15, 7 *venae aquarum* replentur, modo per se viribus -tis, modo *eqs.* VAL. FL. 6, 254 exuit hastam, *sc. e corpore hostis*, dumque -tam rursus locat *eqs.* (*cf. IVST. 33, 2, 4 -to ... gladio [3 gladius ei e manu elapsus]*). FRONTIN. grom. p. 41, 24 Titus ... aliqua subsiciva in Italia -egit. CIL VIII 4372 (*Serianae; saec. IV?*) post multum temporis intervallum *patris* reliquias -tas (*i. reliquiis -tis*) tumulum ... constitui (*sim. in matris sepulchro 4373. cf. p. 389, 46*). MAR. MERC. Conc.^S I 5 p. 20, 17 quae *capitula haeretica* a te antea improbata sunt ... et nunc, tamquam -ta et recondita, in fidem tuam recipi meruerunt. VICT. TONN. chron. II p. 192, 491, 2 *Anastasi*us chirographum suum ab Euphemio episcopo -it (*antea: suscipit et in archivo ... reponit*). *al.* **β animantes:** VET. LAT. Petil. 118, 176 (*Regula mag. 14, 70*) erravi sicut oves, quae perierat; -e servum tuum (*gr. ζήτησον, Vulg. quare, Psalt. Rom. al. require. hinc pendet REGVLA mag. 14, 8 -e ... me perditam ovem. cf. l. 64sqq.*). IVST. 23, 4, 8 *filium expositum*. 42, 5, 11 captivi ex Crassiano ... exercitu -ti. EPIST. pontif. 391 Conc.^S I 2 p. 107, 38 ad nos -tis fratribus victor exsulata. 970 Gassó-Battle 49, 2 *mulier homini nefario tradita* -ta et ecclesiae reddita.

b quae sparsa (qui sparsi) rursus in unum colligantur (actio pertinet ad plura obiecta l. 52; opp. spargere e. g. l. 49sq. 54, dispergere l. 64. 69sq.): **α res (in imagine l. 58):** SEN. apocol. 15, 1 vers. 3 *e fritillo* utraque ... fugiebat tessera ...; cum ... -tos auderet mittere talos *eqs.* (*coll. var. l. contra metrum*). benef. 1, 9, 5 rapta spargere, sparsa ... avaritiā -ere certant *homines*. LVCAN. 1, 157 (*156 revertens*) fulmen ... sparsos ... -it ignes. VAL. FL. 5, 431 *post cladem Phaetontis* iuga vix Tethys sparsumque -it axem et ... (*Pyroenta, i. equum Solis, simul pertinet ad β*). 6, 423 -tis audax Ariasmenus armis desilit. BALB. grom. p. 93, 11 multa velut scripta foliis et sparsa artis ordini inlaturus -egi (*cf. SVBSCR. Sedul. cod. T [a. 494] opus ... , quod Sedulius inter cartulas suas sparsas reliquit, et (libri) -ti adunatique sunt ... ab editore*). RVFIN. Orig. in Rom. 7, 15 l. 41 vas conlapsum de manibus suis -ens rursus finxit illud (*subest Ier. 18, 4*). AVG. c. Petil. 1, 12, 13 *Donatistae* a se rursus concisa -ant, *sc. Maximianistis receptis*. *al.* **β animantes eorumve coetus vel partes (huc etiam l. 52; in imag. e. g. l. 63. 67):** FRONTIN. strat. 2, 13, 4 sparso exercitu, dein -to. TERT. resurr. 30, 2 v. p. 394, 49. CYPR. epist. 15, 1, 2 cum persecutione finita convenire in unum cum clero et -i coeperimus *eqs.* (*mediopass., ut in eadem re: 16, 4, 2 in sinum matris ecclesiae -i*). LACT. mort. pers. 52, 2 gregem suum ... dispersum reficere ac -ere dignatus est *deus (subest psalm. l. 39, ut: CASSIOD. in psalm. 118, 176 l. 3278 dominus errantia -it et perdita ... acquirit. VEN. FORT. carm. 1, 16, 65. sim. fort. l. 43sq.)*. AVELL. 196, 7 ut ... corporis ... unius, *i. ecclesiae*, in proprium statum membra -antur. *al.* *in resurrectione corporis:* RVFIN. symb. 40 l. 4 quomodo potest caro, quae ... dissolvitur aut ... dispergitur, -i rursus et redintegrari in unum? *ibid.* l. 15 dispersum ... carnis pulverem in suam rationem -i et reparari posse (*coll. var. l.*). AVG. civ. 22, 12 p. 589, 20 ista -i in carnem et redintegrari.

c quae extenta rursus contrahuntur: PLIN. epist. 4, 11, 9 cum ... haesisset ... descendenti stola, vertit se ac -egit. CHIRON 69 *pupilla oculi* cum diffusa est, -ere (*se*) non potest (*om. cod. Monac.*). CAEL. AVR. acut.

2, 10, 69 neque extenta -unt membra neque conducta distendunt *aegrotantes* (sim. 2, 10, 71 si eorum manum quis extenderit, hanc -unt).

d cetera exempla (reflexive praeter l. 7): SORAN. p. 64, 7 duritia sub umbilico cum quadam inflatione ita, ut, cum digito premitur, recedat et postmodum se -at (iterum se -at, se colligat var. ll.; gr. p. 116, 4 *πάλιν ἐπαυόμενος*). MART. CAP. 5, 542 ut ... per gradus ... erigant sonum, per eosdemque gradus -atur oratio (cf. Cic. de orat. 1, 251 tragoedi vocem recipiunt et quasi ... colligunt). SIDON. epist. 5, 17, 7 cum quidam ludens *pilā* ... aegre de ruinoso flexu se -ret (*respic. aequilibrium corporis*). IORD. Rom. 377 *hostem* ut intra suos se fines -ret, compulit. GREG. M. moral. 7, 34 l. 40 *iracundus post convicia* se ad silentii claustra -it (an ad l.?).

B iterandi, repetendi: 1 recensendo, legendo: PLIN. epist. 9, 13, 24 postea actionem meam utcumque potui -egi, addidi multa. CONC. Carth. a. 419 p. 152 n. 26 his gestis subscripsi; et gesta -egimus per nos directa, sc. ad papam (p. 153 n. 25 his g. a nobis) -tis subscripsi (item p. 155 n. 25, ubi relic-, relec- var. ll.). cf. e. g. p. 150 n. 1 huic schedulae relectae nobis subscripsi). EPTYCH. gramm. V 462, 22 ut totam ... regulam -ere videar, illud etiam addam supra dictis eqs.

2 recapitulando: a priora in unum: TERT. monog. 11, 6 omnia ad initium -i in Christo (*subest Eph. 1, 10, quo de loco cf. p. 266, 9. 355, 42*). **b scripta, dicta brevis:** BOETH. mus. 4, 1 non paenitet ... rursus eadem in libro priore digesta breviter memoriae -enda praestare (*postea: his rursus ad memoriam redeuntibus eqs.*). CASSIOD. or. fig. p. 466, 5 quis ... momentis omne -at, quod tot saeculis manus larga profundit? in psalm. 49, 21 l. 429 in una sententia, quae latius fuerat enarrata, -it.

3 tractando, explicando (si recte intelleximus): PS. CASSIOD. de orat. p. 1221^c (= p. 7, 18 St.) talis est ... illa cavillatio -ta, quale(m) (*suppl. nos, quare var. l.*), cum propria nomina pluralem numerum non admittant, legimus 'Curios magnosque Camillos Scipiadus' (*sec. Verg. georg. 2, 169 sq., qui locus a grammaticis tritus esse vid.*).

C retro vel quolibet abducendi, recedendi sim. (reflexive praeter l. 35): COMM. apol. 66 *agricola*, priusquam veniant tempestates, -it se(se) sub antea (antrum ed. pr., antro Meyer). MACR. Sat. 1, 22, 6 vel cum radios superne demittit in terras vel cum se -it sol (*nisi ad A2d*). SIDON. carm. 22, 108 cum ... Garunna suos in dorsa -it aestus eqs. GREG. M. moral. 9, 26 *vir iustus* ad considerationem se propriam ... -it (23, 33 l. 20). ISID. orig. 12, 3, 7 *ericus* in globum conversus in sua se arma -it (coll- var. l.; *pendet ex Ambr. hex. 6, 4, 20* in sua se a. colligit).

II vi praeverbii minus perspicua vel evanida: A usu vario -itur: 1 in unum locum conferendo complura, sparsa: COLVM. 8, 5, 4 ut ova, quae nata sunt, -antur. BENED. reg. 48, 7 *si necesse est*, ut ad fruges -endas per se occupentur *monachi eqs.* **2 recipiendo singulos (singula), sc. ad aliquem vel aliquo:** INSCR. christ. Hisp. Vives 140 (*saec. IV/V in*). Firmiana infam(s) ... -ta est in (p)ace (cf. PRIMAS. in apoc. 11, 9 'corpora ... non sinet poni in sepulchris'; cum corpora prohibet locis debitis -i eqs.). PASS. Ignat. Colbert. 6, 4 ad -endas reliquias eius *martyris* (5 colligentes. cf. EXCID. Troiae 62 p. 122, 6 ut omnes ... ad campum exeant et corpora suorum ... -ant [l. 12 colligantur]). LEX Sal. Merov. 9, 4 si quis animal a se *debilitatum* ... ad se (recipiat aut) recolligat. 50, 3 duas partes *poenae* ille *petitor* ... ad se revocet et tertiam partem grafio fredo ad se -at. **3 coartando, comprehendendo sim.:** FVLG. myth. 1 praef. p. 8, 14 *Musa* talo tenus ... -ens vestem. CASSIOD. in psalm. 89 l. 328 hic *psalmista* vitas hominum septuagenarii et octogenarii numeri supputatione -at.

B reflexive (c. obi. rei effectae l. 56?): ORIBAS. syn. 3, 75, 2 cod. Sloane 1621 fol. 82^v *omnia* in mortario teres, donec se -at (gr. *ἐνωθή*). 4, 40, 5 Aa p. 4, 3 *spuma lactis ferventis*, quae se supra -it, (gr. *τὸ ἐπισητάμενον*, Ab p. 42 super colligit).

2. recolligo, -ātum, -āre. a re- et colligare. i. q. retro (sc. post tergum) colligare (nisi vi praeverbii solum acuente): TAB. devot. Année Épigr. 1929 n. 228 (*Carnunti; saec. II ex.*) ad inf(er)os d(ucat)is eundem recolligatis m(anibu)s.

deriv.: recolligatio.

Schrickx.

recolloco, -āvī, -āre. a re- et collocare. [e coni. p. 405, 41 (litt. gr.).] i. q. rursus collocare: **1 rem, sc. quae a loco suo remota est:** INSCR. Année Épigr. 1973 n. 449 (*e Pannonia inf.; saec. II ex.*) quod aras in hunc locum -verit *beneficiarii quidam* (CHIRON 601 *articulum eiectum* reponit in regulis aut in l. -ato [i. articulum cod. Basil., ante in l. Hoppe]). **2 hominem, sc. qui e lecto sim. surrexit (cf. vol. III 1638, 37 sqq.):** CAEL. AVR. chron. 1, 1, 31 *aegrotus* levi deambulatione movendus est ...; tunc ... lecto -andus et ab omni cibo ... abstinendus (cf. in lecto p. 390, 2). refl. se -are (in regulis monasticis; cf. Aurelian. reg. mon. 28 ad somnum reverti) REGVLA mag. 33, 13 *constituimus nocturnos* cum matutinis coniungit, ut non se -antes post nocturnos ingravescant fratres. BENED. reg. 43, 8 si *fratres* foris oratorium remaneant, erit forte talis, qui se aut -et et dormit aut certe sedit sibi foris (collocet, (re)culicet al. var. ll.;

inde perperam GLOSS. reculicet: reculcet [reu]). REGVLA Paul. Steph. 10, 1 (*item capp. 10*) nullus se in lecto -et (-cul(ic)-, -cubit- var. ll.). v. L.

1. *recolo, -uī, -cultum, -ere. a re- et colere. scribitur -coll- in cod. vet. LIV. 27, 5, 5 (P). NOT. Tir. 37, 18 -it. *producitur* re- MART. CAP. 1, 93 (vers.). *de notione v. l. 37 sq. p. 391, 25 sqq. legitur inde a PLAVTO, CIC., CATVLLO, VERG.; vocem frequentant scriptores eccl., imprimis AVG. (plus 120^{ies}). [confunditur in codd. e. g. cum recalcare p. 392, 48; in var. l. PLAVT. Trin. 256 (reputo A et maior pars edd.; -o P, edd. cet., Leo); dub. trad. SER. med. 368; loco inc. CE 665, 4.]*

i. q. rursus colere (hic illic vi praeverbii parum perspicua): **I rursus tractando, curando, exercendo, ut saepe vergat ad notionem q. e. renovare, restituere sim.:** **A vario modo: 1 -untur res: a incorporeae, actiones sim.:** PLAVT. Merc. 546 antiqua -am et servibo mihi (cf. QVEROL. p. 4, 22 *sermo poeticus* Latinorum vetusta vestro -it tempore). CIC. Arch. 13 *tempus* mihi ... ad haec studia *litterarum* -enda sumpsero (OCTAVIA 384 *animus* ... mihi ... vacabat s. -enti mea). de orat. 1, 2 ad eas artis, quibus a pueris dediti fuimus, celebrandas inter nosque -endas. epist. fig. 11 nec ... mihi desiderandam (*codd.*, deserendam *Madvig*) esse dignitatem meam ..., sed ... -endam.

b corporeae: a agri: proprie: Ov. met. 5, 647 partim ... rudi ... semina ... spargere humo, partim post tempora longa -tae. LIV. 27, 5, 5 *omnes profugos* in agros suos reductos arare, serere; desertam -i terram *commemoravit consul*. VAL. FL. 7, 68 (*Aeetes Iasoni*) nostros -e, hospes, agros. in compar. vel imag. (vi praeverbii minus perspicua l. 28): PLIN. epist. 7, 9, 7 ut ... terrae variis mutatisque seminibus, ita ingenia nostra nunc hac, nunc illa meditatione -untur. APVL. met. 5, 10, 1 (*si recte huc maritum* rarissimo venerem meam -entem sustineo. POTAM. tract. 1 l. 46 C. quae *anima* corporis floriarium -bat. **β metalla:** LIV. 39, 24, 2 m. ... vetera intermissa -uit *Philippus rex*. **γ monumenta, aedificia:** TAC. hist. 3, 7, 2 Galbae imagines ... subversas in omnibus municip(i)is -i iussit Antonius. ann. 3, 72, 1 Lepidus ... avitum decus -uit, sc. *basilicam Aemilianam* (antea: ut basilicam ... firmaret ornaretque).

2 -untur animantes, sc. qui rursus sustentur, recreantur sim.: VAL. FL. 2, 396 quando natorum tempora (pignora *Heinsius, alii alia*), gentem qui -ant? 6, 444 *Medea* -it (recoquit *Gronovius, alii alia*) fessos aetate parentes datque alias sine lege colus.

B memoriā repetendo, mente retractando (cf. GLOSS. -ens: repetens. -ere: recordare. GLOSS.^l I Ansil. RE 197 sq. -ens: reconsiderans. reminiscens. Corp. R 155 -it: meminī), ut sit fere: 1 i. q. recordari, meminisse: a usu communi (iuxta ponuntur voces notionis affinis e. g. l. 61): a c. obi. acc., acc. c. inf., enunt. secund., gen. l. 54: CIC. p. red. in sen. 30 omnis erit aetas mihi ad eorum *hominum* erga me merita praedicanda atque -enda. SEN. suas. 2, 10 -o (*Bursian, Madvig; vevelo codd.*) nihil fuisse -me iuvene tam notum, quam has explicationes ([i. *Bursian*]. AVG. adv. Don. 35, 58 p. 161, 17 FERRAND. epist. 4, 1). APVL. met. 9, 21, 5 *Philesietherus* -ens festinationis suae delictum. HIL. in psalm. 118 gimel (= 3) 5 Iohannem Baptistam dixisse -at ille ([seq. Matth. 3, 11]. AVG. civ. 15, 7 p. 71, 18. et *passim*; cf. e. g. AVG. in psalm. 80, 11 l. 44 -itis, quid de Christo dictum sit. CONC.^s II 3, 1 p. 164, 7 -o, ... quia dictum est hoc [gr. II 1, 1 p. 175, 11 *μὲννηται*]. sim. al.). AMM. 29, 1, 24 quae -ere possumus, expeditius absolvemus. AVG. civ. 12, 16 p. 534, 24 scriptum esse -o ([seq. sap. 9, 13]. al.; cf. c. Cresc. 4, 64, 79 p. 578, 22 -ens prudens, quod s. est [seq. *Sirach* 3, 20]. CLAVD. MAM. anim. 3, 13 p. 180, 15 si bene scriptorum tuorum -is. sim. al.). 18, 28 p. 293, 6 -atur ... lapis ille angularis et duo parietes (*respic. Eph. 2, 14. 20*). 20, 16 p. 443, 29 de mari ... novo aliquid me uspiam legisse non -o (retract. 1, 1, 6. al.; cf. e. g. civ. 22, 25 p. 618, 22 qui ... volunt -ere, quod legerunt. ALC. AVIT. hom. 2 p. 105, 15 si lecta -imus. sim. al.). conf. 3, 12, 21 quod *datum responsum* -o (cf. 9, 11, 27 quid responderim, non satis -o. epist. 149, 2. sim. al.). 10, 14, 21 laetatum me fuisse reminiscor ..., tristitiam ... recordor ..., me ... timuisse -o, ... cupiditatis ... sum memor. ord. 2, 12, 35 graece ... quomodo appelletur *litteratio*, non satis in praesentia -o. retract. 2, 15, 3 non potui -ere volatilia quadrupedia, quae lex commemorat (cf. trin. 11, 10, 17 meminī). et *passim*. **β c. adv. obiecti vice fungente aut obi. subaudiendo vel absolute: in parenthesi:** Ov. epist. 5, 113 hoc tua - nam (-o) - quondam germana canebat ([i. refero, meminī var. ll.; cf. 16, 279 nam repeto [-o var. l.]). ZENO 2, 11, 2 ut optime saepe -itis (AVG. conf. 5, 6, 11 gest. Pelag. 11, 23. al.). HIER. in Mich. 2, 5, 6 l. 267 quantum ... possum mea -ere memoria (AVG. conf. 3, 11, 20. al. apud eundem). AVG. doct. christ. 3, 26 si bene -o ([item FVLG. RVSP. ad Monim. prol. l. 72]. epist. 233 rite). CONC. Thel. a. 418 p. 58 l. 14 sicut mecum -it memorialis auditio vestra (ALC. AVIT. epist. 6 p. 34, 28). *cetera exempla (quaedam fort. vergunt ad b):* PAVL. NOL. carm. 6, 217 haec et ... cetera ... tractabat -ens *Iohannes*. AVG. serm. 41, 3 libens -o. OROS. hist. 3, 3, 3 haec ut commemorata sint ..., concesserim, ut ... qui scit -at. VITA Hil. Arel. 19

1.4 mens -endi exercebatur industria. BOETH. cons. 2, 4, 2 hoc (sc. felicitatem fortuitam esse) est, quod me -entem ... coquit. GREG. M. in Ezech. 1, 10, 11 animus ... -endo servavit praecepta vitae. ISID. orig. 11, 1, 13 dum -it anima, memoria est. al.

b *accidunt colores secundarii: a meditandi, considerandi* (iuxta ponuntur voces notionis affinis e. g. l. 13): CIC. Phil. 13, 45 quae si tecum ipse -ueris (-is, coleris var. ll.), aequiore animo ... moriere. IVL. VAL. 2, 21 l. 408 Darius ... -ens, ut se opinio super Alexandro frustrata foret. HIL. in Matth. 32, 4 Petrus flevit -ens ... culpam se nec admonitum potuisse vitare (AVG. civ. 3, 11 p. 109, 10 cum ... -ret Numa Troianos deos ... regnum diu conservare non p.). in psalm. 118 teth (= 9) 6 si quis ... oburgationes trium regum in Iob -at, intellegat eqs. 135, 1 iras concipimus, iniurias cogitamus, luxus -imus, supra meditatur. trin. 1, 17 animus -ens hoc vel praecipue sibi salutare esse eqs. 2, 25 haec si quis indigna deo -et. AVG. civ. 3, 25 p. 137, 10 nec Troianum excidium -erunt originem ab eius *Discordiae deae* offensione sumpsisse. SIDON. epist. 5, 3, 1 dilectio non tam debet -ere, quid officiorum solvat, quam meminisse, quid debeat. ENNOD. carm. 2, 150 praef. ille -at, quam imperiosa est semper affectio. FVLG. RVSP. c. Fab. fig. 34, 38 -e ..., in quo nomine ... baptisma detur, et invenies eqs. al. **β** *animo perlustrandi, sibi repraesentandi*: CATVLL. 63, 45 pectore Attis sua facta -uit liquidaque mente vidit eqs. (CASSIOD. var. 4, 37, 1 longi generis ... f. 10, 2, 3 decessorum vestrorum f. al.; cf. p. 392, 30). VERG. Aen. 6, 681 Anchises (animas, ... iustrabat, studio (-ens), omnique suorum forte recensebat numerum (animas ἀπὸ νοῦν sec. CLAVD. DON. ad loc. p. 596, 16 'l.' ad oculos pertinet, '-ens' ad animi intentionem eqs.; cf. Serv. circumibat studiose retractans). APVL. met. 11, 7, 1 imperiis eius *Isidis* intentus monitionis ordinem -bam (VAL. CEM. hom. 18, 2 pugnae *Maccabaeorum* o.). SOL. 10, 11 *Xerxes* -uit militis sui numerum. HIST. AVG. Tac. 6, 4 si -ere velitis vetusta illa prodigia, Neronis dico eqs. CLAVD. 28, 423 pompam -ens *Thybris* ... mente priorem. PAVL. NOL. carm. 26, 397 nobis -entibus illa quae tulimus ... incendia. AVG. civ. 1, 6 p. 10, 18 ipsos ... -amus respiciamusque Romanos. 3, 14 p. 113, 28 Marcellus ... -ens ... *Syracusarum* paulo ante culmen et gloriam. conf. 10, 15, 23 ipsam *imaginem solis* -o; ipsa mihi reminiscenti praesto est. in Iob p. 607, 1 nec illud tempus quisquam -it (OROS. hist. 2, 3, 9 -ant ... mecum maiorum suorum t. PAVL. PETRIC. Mart. 4, 617 praeteritae ... vitae. ALC. AVIT. epist. 50 p. 78, 22. cf. l. 69). in psalm. 36, serm. 1, 10 l. 15 -e annos ab Adam usque in hodiernum diem, percurrite scripturas (Ps. PROSP. carm. de prov. 65 cunctos a. veterum ... avorum). al. **γ** *sibi persuadendi, compertum habendi sim.*: HIL. in Matth. 23, 2 cui deo debere se -unt et originem et profectum. in psalm. 61, 4 hunc corporis sui parietem ... in imaginem dei creatum esse -it *propheta*. 140, 5 *propheta* -ens ... ex omni se verbo otioso rationem ... redditurum. MACR. Sat. 7, 3, 15 *cuidam* male sibi conscio et sua furta -enti. RVSTIC. c. aceph. p. 1198^A -e ... participem te esse illius divini baptismatis. GREG. M. moral. 23, 48 ut infirmitatis nostrae quia proficientes obliviscimur, temptati -amus. 26, 45 l. 84 (= past. 2, 6 l. 96 R.; *spectat ad act. 5, 1 sqq.*) summum se intra ecclesiam contra peccata -uit *Petrus* (opp. non agnovit). *ibid.* l. 88 opp. nesciebat) *Paulus* illico magistrum se esse -uit dicens: '...?' (I Cor. 4, 21). **δ** *rursus excitandi, renovandi sim.*: ZENO 1, 2, 13 mater *vehementer mortuum lugens* ... *Maccabaeae* matris memoriam non -it (2, 24, 3 praecavete, ne primi hominis quondam vestri umquam m. -atis. CLAVD. DON. Aen. 4, 335 p. 403, 6 ['meminisse'] -ens nominis tui beneficiorumque m. cf. l. 68. p. 392, 58; *sim.* RVFIN. Orig. in psalm. 37 hom. 1, 6 l. 51 recordationem. CE 1388, 10 [*saec. VI*]² monumenta). AVSON. 19 (325 S.), 43 aliae *heroides* veterum -entes vulnera amorum ... refovent tormenta. ENNOD. dict. 25, 8 p. 502, 2 quid transacta -o? (25, 5 recordor ... et reminiscor). epist. 5, 21, 4 p. 143, 5 nulla est ... erroris causa, quam -am (*postea*: recordatione). **ε** *recognoscendi*: AVG. conf. 6, 9, 15 *puerum* -uit Alypius.

2 *i. q. commemorare, in memoriam revocare: a usu communi: a cum obi. sim.*: FRONTO p. 185, 12 quom sermone de te, mutuo, -emus ac recensebimus (cf. FIRM. math. 1 praef. 3 nos -entes invicem pristinos actus et ad memoriam revocantes). TERT. idol. 4, 5 ultra quid suggeram? quid -am de scripturis? NOVATIAN. trin. 11, 4 *haeretici* infirmitates carnis *Christi* -unt, potestates divinitatis excludunt. AMM. 25, 4, 3 *Iulianus* -bat saepe dictum lyrici Bacchylidis. HIER. epist. 127, 1, 1 flagitas ..., ut memoriam sanctae ... *Marcellae* litteris -am. AVG. civ. 2, 18 p. 75, 21 quae tempora ipse Sallustius quem ad modum breviter -at et describat, ... legi potest. CONSVLT. Zacch. 2, 8, 4 recte -is prioris libelli huiusmodi expositionem fuisse. PROSP. resp. ad Gen. 3 p. 190^A *Augustinus* ait hoc ... se in libro retractionum secundo suo opere studiose -uisse. ALC. AVIT. hom. 8, 1 p. 118, 21 (*spectat ad I Tim.* 6, 7) apostolus se -it nihil intulisse, nihil ablaturum esse. al. **β** *obi. subaudiendo vel absolute* (in *parenthesi* p. 392, 4): PAVL. NOL. epist. 50, 2 *Pharisaeus* iustitias suas

tamquam nescienti domino -ens praedicabat (cf. Luc. 18, 11). nisi ἀπὸ νοῦν, ut: PAVL. PETRIC. Mart. 6, 13 quinque prius -ens signavi gesta libellis). AVG. pecc. orig. 9, 10 p. 173, 10 videtis, quid ... Zosimus -ere debuerit, sicut -uit, ut eqs.

b *accidunt colores secundarii: a rursus referendi, redintegrandi, sc. intermissa, remissa, neglecta sim.*: VLP. dig. 47, 10, 11, 1 (= INST. Iust. 4, 4, 12) si quis ... iniuriam dereliquerit *statim passus* ..., postea ... remissam iniuriam non poterit -ere (VAL. CEM. hom. 12, 7 nullus -at i. *acceptam* [*antea*: dimittat ... unusquisque fratribus]). AVG. civ. 2, 21 p. 81, 4 *Scipio* -it ... suam ... brevem rei publicae definitionem (*antea*: ad intermissa revertitur). gen. ad litt. 6, 2 p. 171, 29 an et hoc praetermissum scriptura -uit (*antea*: nunc recapitulando commemoratum est). pecc. orig. 8, 9 p. 172, 3 -uit ... papa Zosimus, quid ... praecessor eius de ipsis senserit gestis. PROSP. in psalm. 113, 3 praeteritorum gestorum -i videtur historia (*postea*: in memoriam revocari). al. **β** *enumerandi*: Ps. CYPR. pudic. 6, 6 quas *praceptorum auctoritates* nunc -ere (col- var. l.) omnes non est necesse apud vos, ... qui illas nostis. PANEG. 9, 21, 1 in *tabula geographica* imperatorum ... res gestae per diversa regionum argumenta -antur. PRVD. perist. 4, 159 tuos vivax -at triumphos laus (153 revolvat). 4, 173 octo ... sanctos -et decemque angelus coram patre filioque. AVG. civ. 21, 8 p. 507, 11 quae *miracula* -ere et commemorare si velim, huius operis quis erit finis? al.

appendix syntactica ad IB: **1** *quid vel quis -atur, indicatur per*: **a** *acc.*: rerum p. 390, 46. 391, 6. 21. 27. 62 et saepe; pron. *demonstr. intellegendum est ex enunt. relat.* e. g. p. 390, 53. 57 et VICTORIN. POETOV. in apoc. 4, 1 AVG. civ. 19, 23 p. 397, 27. al.; *animantium* l. 20. p. 390, 63. 391, 29. 32. 59. al.; nota AVG. conf. 10, 8, 14 me ... -o. *accedit acc. praedice*. (in *structura acc. duplicis, nisi iuxta p. p. p. et e. g. p. 391, 48 subaudire malis inf.* esse): AVG. civ. 5, 12 p. 213, 17 quae ... Vergilius ... facta -bat cernebatque praesentia. c. Faust. 6, 9 p. 301, 23 cum *apostolus* ... scripturam -ret dicentem eqs. serm. 276, 1 -ite dominum ... discipulos admonentem, -ite eqs. al. **b** *acc. c. inf.*: perf.: p. 390, 44. 47. 51. 56. 391, 9. 16. 71. 74. al. *praes.*: p. 391, 41. 45. 49 et CYPR. GALL. iud. 407. fut.: p. 391, 43. 74. **c** *gen.*: p. 390, 54. 391, 46 et CLAVD. MAM. anim. 1, 18 p. 68, 1 visorum. MART. BRAC. sent. patr. 15 malorum (GREG. M. dial. 3, 34, 2 epist. 7, 23 l. 27). GREG. M. dial. 1 praef. 5 vitae. 3, 37, 1 dulcedinis. moral. 5, 15 praeteritorum. **d** *enunt. secund.* (cf. l. 25): *interrog.*: p. 390, 49. 59. 61. 391, 8. 17. 18. 19. al. quia: p. 390, 49 et AVG. serm. 270, 4. 272 (Fulg. Rusp. epist. 12) l. 592. CONC.⁵ II 3, 1 p. 163, 21. quod: AMBR. bon. mort. 4, 15 AVG. gest. Pelag. 10, 22 p. 75, 19 in psalm. 94, 13 GREG. TVR. Andr. 28 Franc. 5, 18 p. 221, 8. al.

2 *absolute*: p. 390, 65 sqq. 391, 74 sqq.

3 *cum adv.*: bene, optime p. 390, 53. 67. 70, memoriter vol. VIII 662, 19 sq. et AVG. mag. 8, 21, 1 VITA Fulg. Rusp. p. 137, studiose p. 391, 72, *sim.* al.

II *rursus incolendo, occupando* (in *imag. l. 50. 54*): PHAEDR. 1, 18, 1 nemo libenter -it qui laesit locum. CALP. ecl. 4, 133 Pan -it silvas. APVL. met. 6, 19, 6 -ens (recalcans var. l. *pars edd.*) priora vestigia ad ... caelestium siderum redies chorum (CIL VIII 24104, 7 [a. 408/24] avorum vestig(ia)-ens statu(as) ... adpositas reparavit *quidam*). PANEG. 9, 17, 4 locum (sc. *scholam eloquentiae Augustoduni*), in quo ... *avus meus* docuit, si ab isto venerabili sene (sc. *doctore eloquentiae*) ... -i ornarique perfecero eqs. (cf. 3 intermissa ... frequentatio). AVSON. 27, 8 (403 S.), 9 si rigum laetis -is Pipleida, i. *Musarum sedem*, Musis (2 incolo).

III *rursus venerando*: **A** *res*: **1** -untur dies *sollemnes, caerimoniae sim.*, sc. *celebrando*: STAT. Theb. 1, 667 haec stata sacra quotannis sollemnes -unt epulae. AMBROSIAS. in Gal. 4, 10 ut Iani illius memoriam -ant bifrontis (SACR. Leon. 737 *sanctorum* memoria(m). cf. p. 391, 51. 68). CLAVD. 1, 262 celebrabitur ... iste dies, semper dapibus -etur opimis ([-atur var. l.]). PAVL. NOL. carm. 21, 165 LEO M. serm. 74, 1. SACR. Leon. 709 natalem d. al.). SACR. Leon. 29 *sanctorum* gloria(m). 118 annua festa ([*item* Gelas. 960]. 788. 1182. cf. Ps. MAX. TAVR. serm. 90 p. 714^B festivitate(m). 166 martyrum praeconia. 329 (= Gelas. 924) beatae confessionis initia. 673 martyrum sollemnia (1225. al.). Gelas. 508 annua ... mysteria. 1085 patrocina. al. **2** -itur *fides*, sc. *rursus servando* (cf. vol. III 1688, 50 sqq.): CONC.⁵ II 2, 1 p. 4, 31 si ... *Eutyches* -et rectam fidem (gr. II 1, 1 p. 126, 10 ἐπιγνοῦς).

B *animantes eorumve partes* (resp. *mortui l. 73 sq.*): STAT. Theb. 4, 729 cum tristem Hypsipylum ... sudatus ... ludus et atra sacrum -et (cod. unus, -it cett.) trieteris Ophelten. silv. 2, 3, 49 (loq. Pan) ego teque *platanum* diu -am dominamque ... sedis, i. *nympham*. MARCELL. auct. chron. II p. 85, 453, 2 *quidam caput Iohannis Baptistae* sorori ... signatus in vasculo tradidit -endum (col- var. l.). CE 1592, 8 *filius* -et matris (cf. vol. III 1684, 20). 1956, 3 cineres animaeque umbraeque tuae ..., quas semper -am solemnibus ... votis.

IV (rursus) ornando (cf. vol. III 1678, 63 sqq.): *translate, sc. denuo honoribus afficiendo*: TAC. hist. 1, 77, 3 recens ab exilio reversos nobiles adulescentulos avitis ac paternis sacerdotiis in solacium -uit Otho. *proprie, sc. inaurando*: CIL VIII 23107, 6 (saec. II ex.) simulacro auro -to (vi praeverbii evanida, ut vid.).

[2. recōlo, -āre ed. princ. SCRIB. LARG. 268 pro ex-] Rocchi. commemoratio, -ōnis f. a commemorari. *i. q. status commemorandi*: INSCR. Année Épigr. 1997 n. 778a (Augustae Emeritae; saec. III med.) -o C. Iul(ii) Succesiani. VET. LAT. act. 10, 4 (Iren. 3, 12, 7) eleemosynae tuae ascenderunt in -em in conspectu dei (gr. εἰς μνημόσυνον, cod. 50 et Vulg. in memoriam, cod. 5 in recordatione).

recommemoror, -ātus sum, -ārī et commemororo, -āre. a re- et commemorare. **1 mediopassive i. q. (iterum) commemorari**: IREN. 1, 9, 1 non utique post tantum intervallum quasi oblitus, (dein -tus), in novissimo prima memoratus fuisset Quaternationis (gr. ἀναμνησθεῖς, deinde comm-, de re comm- var. ll.). 4, 22, 1 -tus est dominus ... mortuorum suorum (Hieremiae falso tributum loc. affert Iustin. dial. c. Tryph. 72, 4 ἐμνήσθη, huc spectat etiam 4, 33, 1 l. 22; vertitur commemoratus 3, 20, 4). RVSTIC. c. aceph. p. 1239^b quando ... id, quod humanum est, ... proprium factum subsistentiae dei verbi -ta mens fuerit eqs. EXCID. Troiae 6 p. 36, 6 Paris ... -tus est, quod eqs. **2 active i. q. (iterum) commemorare**: IREN. 5, 15, 4 venit verbum dei advocare hominem, -ans eum opera sua, in quibus degens absconditus fuerat deo. RVSTIC. Conc.^s I 4 p. 112, 35 homo dei, -a temet ipsum, quoniam totietas haeresis Apollinarii in naturarum mixtione ... consistentiam habet. p. 185, 39 ad -andam ... religiositatem tuam et eorum, (quae) ... pridem scripsimus eqs. p. 218, 16 carnalem ... generationem virginis -at.

deriv.: commemoratio.

recommemor, -ātus sum, -ārī. a re- et commentari. *ferre i. q. reminisci*: PLAVT. Trin. 912 iam -tu's nomen? (908 alter loquitur: devoravi nomen imprudens modo).

recommisacor, -ī. a re- et comminisci. [*e coni. dub. pro reminisci L. Spengel ad VARRO ling. 6, 44, alii alia.*] *i. q. iterum comminisci*: PLAVT. Trin. 915 (ad rem cf. l. 30) litteris -ar; (C) est principium nomini.

recommisceo, -ēre. a re- et commiscere. *i. q. iterum commiscere*: CAES. AREL. brev. p. 208, 13 panem iam semel coctum si aliquis remittat in aquam et velit -ere et coquere, perdit pristinam dignitatem. VITA Genov. rec. A 15 quam fabam post duas ... ebdomas in olla cocta -ens edebat (eadem rec. B 12 [reconsumens, commiscens var. ll.]).

recommoneo, -ēre. a re- et commonere. *i. q. iterum commonere*: CASSIOD. compl. in I Tim. 6, 2 iterata eum insinuatione -ens, ut fidei depositum custodiat (respic. I Tim. 6, 20). in apoc. 1, 19 (antea: angelo Efesiorum ... commone[n]t scribendum) ad quam caritatem illum redire habita satisfactione -et.

recompāgino, -āre. a re- et compaginare. *i. q. iterum compaginare*: PS. HIER. epist. 6, 8 p. 87^A reliquias ... corporum nostrorum ... in proprium suum corpus ... per cuncta vitalia ... articulatum -andum.

recompensatio, -ōnis f. a recompensare. *de notione*: SCHOL. Ter. p. 100, 4 vicissitudo: -o (perperam interpretatur Eun. 276). SYNON. Gloss. I p. 34 n. 40 remuneratio, retributio, -o. GLOSS.¹ V Aa T 18 talionem: cuiusdam rei -o vel vicem (cf. repensatio). [*in falsa var. l. pro repensatio EVSEB. GALLIC. hom. 8, 3 NOVELL. Iust. 8, 8 pr.*]

ferre i. q. actio recompensandi (accedit gen. rei redditae l. 59, eius, pro quo quid redditur, l. 60. 63. 67sq.): PS. PAUL. NOL. epist. app. 1, 6 vide, quanta gloriam tuam -e mutavit deus, qui te maluit participem caelestium rerum fieri, quam eqs. EPIST. pontif. 718 Loewenfeld 21 ecclesiae pro -e ... applicandas facultates. OP. imperf. in Matth. 11 p. 693^m. abstractae rei peccatum rerum -e dissolvitur. CASSIOD. Ios. antiq. 18, 367 p. 545 dux homines suscipiebat, volens ex his -em efficere multitudinis, quae bello perierat (gr. ἀντανίσσωμα). in psalm. 125, 5 l. 111 haec figura dicitur antistathmisis, hoc est -o, quando iusta factis recipit homo. NOVELL. Iust. 22, 19 parentes damnificati et hanc apud filios humanitatis habentes -em (gr. ἀμοιβήν). GREG. M. epist. 8, 16 l. 8 hac eos defensores pro nobis laborantes concessa prospeximus -is praerogativa gaudere, constituentem, ut ... septem ... honore regionario decorentur. in euang. 40, 2 l. 83 haec bona in -e recipere. 40, 6 l. 234 ne vobis pro ... actuum -e bonum sit datum (moral. 12, 4 aeternam requiem pro -e sui laboris accipere). moral. 8, 51 fatetur malum, quod egit, sed bonum, quod deo in -em debeat offerre, non invenit. 18, 6 'aedificavit eis obstetricibus dominus domos' (exod. 1, 21); in qua ... -e eqs. *ibid.* in terrena ... -e. 35, 49 l. 126 expositionis virtute collata, lector meus in -e me superat, si ... pro me lacrimas reddit.

recompensator, (-ōris) m. a recompensare. *i. qui recompensat*: GREG. M. epist. 11, 51 l. 20 quatenus ... bonorum vestrorum deus omnipotens -r (repens- cod. unus) existat atque vobis ... sit adiutor.

recompēnsō, -āvi, -āre. a re- et compensare. *de notione*: SYNON. Gloss. I p. 38 n. 60 reddere, retribuere, remunerare, -are. [*in falsa var. l. pro repensare SYMM. epist. 7, 67 Ps. AMBR. trin. 15 p. 527^c CAES. AREL. serm. 6, 5 p. 35, 15. 109, 3. al. (in var. l. dub. l. 24); confunditur c. compensare l. 41 (in falsa var. l. HEGES. 5, 16, 1 p. 324, 13).*]

indicatur aliquid compensari, aequari (praeverbium abundanter ad notionem reddendi spectat): **1 sine obi.** (indicatur, cui detur, per dat. passim; pro quo substituat, per praepos. pro l. 10sq. 14. al.; quid detur, per abl. l. 11): PS. ORIG. in Iob 1, 56 l. 15 'non sine causa Iob colit deum' (Iob 1, 9), habet pro quibus -et, habet pro quibus reddat retributionem. 2, 8 l. 21 quis alius ... gratiarum actionibus -verit pro ... amarissimis poenis? CASSIOD. Ios. antiq. 9, 125 p. 266 quod dum facerent, domino suo -rent (gr. εἰσπράττεσθαι δόξαν). 19, 151 p. 558 quod Caesare mortuo ... non foret, qui eis pro talibus -ret (gr. ἀμείψαι). PAP. Tjäder 34, 40 (a. 551) promittimus nos ... de retributibus ... ecclesiae ... eis -are. GREG. M. epist. 2, 50 l. 127 si ... reductus minime ad -andum sufficiunt. 9, 193 l. 9 aut ipsos homines detentos restitue, aut ... dando pro eis vicarios -a. 9, 213 l. 22. 11, 42 l. 33 ut ... deus vobis ... pro conversione animarum ... -et. in euang. 17, 6 ei a domino pro labore sui operis, -atur (o. merces var. l.). moral. 4, 57 l. 43.

2 obi. est id, quod substituitur (indicatur, cui detur, per dat. passim; pro quo substituat, per praepos. pro l. 22. 27. 34, per dat. fort. l. 30): PS. ORIG. in Iob 1, 57 l. 24 non tibi gratias agens, sed pro ipsis bonis -ans. PS. HIER. in I Thess. 2, 2 p. 420, 17 laboris nostri mercedem omnibus -are ([repens- var. l.]). GREG. M. epist. 9, 216 l. 73 quatenus hanc vobis m. et hic et in futura vita redemptor noster ... -et. BENED. reg. 4, 76 illa m. nobis a domino -bitur, quam ipse promisit. CAES. AREL. serm. 225, 6 p. 846, 30 (aeter)nam pro oboedientia m.). CASSIOD. Ios. antiq. 7, 341 p. 212 pace simul et quiete, quae deus iustis ... consuetus est -are (gr. ἀμείβεται). MVTIAN. Chrysost. hom. 25, 1 p. 391^m. Abraham filium tradidit, ut hoc non a gratia faceret deus, sed debito -ret (gr. ὀφειλή). NOVELL. Iust. 7, 2, 1 res a ... collegiis percipere licere, ... -anda re eis ab eo, qui percepit, aequa ([gr. ἀντιδομένον]). *ibid.* si -verit mox rem melio-rem [gr. ἀντιδοδός]). GREG. M. epist. 3, 3 l. 14 ei ... solidos mutuos dedi; quos ille, credo, disponit sibi pro monasterii debito -ari. 6, 17 l. 20 ut ... eius hominis vobis vicem ... -et deus (cf. PASS. Petr. 5 p. 28, 20 [loq. carceris custodes] oramus te, salutis nostrae minister, hanc nobis digneris -are vicissitudinem, ut ... liber ... abscedas). in euang. 35, 9 moral. 26, 52. CAES. AREL. serm. 189, 5 p. 734, 27 quod illi ... coronam plus dominus -are dignetur. **3 obi. est iactura, defectus sim. (c. abl. rei datae)**: VEREC. in cant. 2, 3 l. 13 quaecumque ... pertulerint detrimenta herbae, eius roris refrigerio -ant (comp- var. l.). GREG. M. in euang. 34, 4 peccatores quidam, quia se errasse a deo considerant, damna praecedentia lucris sequentibus -ant. **4 obi. est is, cui compensatio datur (c. abl. rei datae)**: ANON. Vales. 11, 49 Zeno ... -ans beneficiis Theodericum, quem fecit patricium.

deriv.: recompensatio, recompensator.

recompingo, -ere. a re- et l. compingere. *i. q. iterum compingere*: TERT. resurr. 30, 2 (respic. Ezech. 37, 7) accedebant ossa ad ossa putatur imaginem resurrectionis in illum statum Iudaeorum allegorizari, quia recolligi habeat et -i (repingi var. l.) os ad os, id est tribus ad tribum.

recompōno, -posuī, -positum, -ere. a re- et componere. *de origine*: CONSENT. gramm. V 379, 19 componuntur ... verba ex pluribus, ut '-o'. [*confunditur in codd. c. componere l. 65sq. 72; afferebant lexica falso pro componantur VLP. dig. 34, 2, 25, 11.*]

1 vi praeverbii vigente, i. q. rursus componere (usu reflexivo l. 57. 67. 69): **a proprie, vi locali**: OV. am. 1, 7, 68 pone -tas in statione comas, sc. quas laniavi. CHIRON 69 ovi vitellus diffusus ... omnem nitorem et compositionem amittens -ere se non potest. VEG. mulom. 2, 47, 2 fracturam -es et fasciis ... conligabis. RVFIN. Orig. princ. 3, 4, 4 p. 269, 30 domus -i vult (item respicitur aedium restauratio: CASSIOD. Ios. antiq. 12, 318 p. 352, 8 -uit ... vela in ingressu [gr. ἀπήρησεν]). PS. THEOD. PRISC. add. p. 286, 4 (antea: ramum ... findes) -as et liges ramum. ACT. Petr. 17 p. 63, 28 surge a luctu et -e faciem tuam (nisi ad b). ITIN. Anton. Plac. rec. A 18, 2 ex qua lucerna benedictionem tulimus et -uimus ea(m). **b transfertur ad sedationem sim.**: PLIN. epist. 6, 5, 5 quasi inimicos reconciliarent (ac -rent) (componerentque var. l.). GARG. MART. med. 17, 3 carduus stomachum iacentem ... erigit et -it (comp- cod. unus). CHIRON 10 statues non minus horis duabus, ut -at se corpus. PS. SORAN. puls. p. 275, 21 accepto spatio, quo, si forte ... aeger ... fuerit perturbatus ..., iterum se -ere possit.

?2 vi praeverbii evanida, i. q. componere: HIER. in Ier. 2, 88 (respic. 10, 11 di, qui caelos et terram non fecerunt) qui dei (artificio compositi var. l.).

reconcedō, -ere. a re- et concedere. GLOSS. II 230, 18 ἀντιπαροχωρῶ: -o, remancipo. GLOSS.¹ I Ansil. RE 1000 remitte: -e (sic ed. Lindsay, sed concede cod. Paris.). Holmes.

reconciliabilis, -e. *a* reconciliare. *i. qui reconciliari potest*: CONC.^S I 5 p.362, 15 quod si ... episcopus videro implacatos et non -es (gr. I 1, 7 p. 68, 38 ἀκηρόκτους καὶ ἀσπόνδους).

cf. irreconciliabilis.

reconciliāss -v. reconcilio.

reconciliatio, -ōnis *f.* *a* reconciliare. NOT. Tir. 70, 82^a -is. GLOSS. -o: καταλλαγῆ φιλίας, διαλλαγῆ φιλοποίησις, προσαγωγή. cf. p. 399, 62. legitur inde a CIC., frequentius apud Christ.; raro plur., v. l. 26. 38. 75. p. 396, 22. 29. [e con. pro concil- TAC. hist. 1, 71, 2, v. ed. Wellesley p. 188 sq.]

i. q. actio vel effectus reconciliandi (de clementia sim. reconciliatorum maxime l. 52. 55, de ipso reconciliatore l. 50. 66. 69; gr. resp. καταλλαγῆ, nisi aliud adnotavimus): **1** usu vario (-o fit inter duas partes, quarum saepius altera indicator, sc. per gen. vel pron. poss. l. 18. 22. 45. 46. al., dat. l. 56, adi. l. 21. 30, praepos. l. 53. 69, raro utraque, sc. per gen. plur. l. 21. 34, sing. l. 67 [accedit ad invicem], praepos. inter l. 20. 27. 36, ceterum l. 35. 67. 69. p. 396, 3; nota gen. p. 396, 14. 18): **a** quolibet contextu: **a** notione communi: CIC. Cluent. 101 irridebatur haec illius -o (cf. 100 conciliandae gratiae se accepisse pecuniam). LIV. 27, 35, 8 nihil opus esse -e. 42, 5, 12 -is inter ipsos Aetolos fides. SEN. contr. 1, 1, 25 -o fratrum. 2, 1, 20 liberis spem -is paternae eripere. 2, 1, 37 in emendationem abdicatorum et -is causa. al. SEN. epist. 105, 4 -o tua ... facilis sit. PS. SEN. mon. 36 dissensio ab alio incipiat, -o a te. TAC. ann. 12, 45, 1 -is specie (cf. 12, 44, 5 simulata ... discordia). 14, 4, 1 rumorem -is (sc. Agrippinae ut: SVET. Nero 34, 2 -e simulata). SVET. Iul. 73 de -e per amicos agentis. Aug. 17, 1 Antonii societatem ... incertam -busque variis male fociatam abruptit tandem. IVST. 16, 1, 8 inter fratres (cf. 7 in gratiam reverti). HIL. in psalm. 58, 2 oblatio muneris nisi post -em non concessa est (respic. Matth. 5, 24 [v. p. 397, 61] ut: AVG. civ. 21, 27 p. 547, 30 remedium -is [cf. p. 396, 12]). AMBR. Iac. 2, 6, 26 Iacob cogitabat de -e fraternata. HEGES. 1, 38, 5 p. 80, 23 ut pater -em amplecteretur (gr. I, 454 διαλλάξαι. postea p. 396, 49). CONC.^S I 5 p. 188, 18 discordantes inter se adunari ... per -em socialem (gr. ibid. p. 220, 15 κατὰ σύμβασιν φιλικήν). PROSP. c. coll. 10, 2 -o inimicorum, i. Iudaeorum et gentium, ... gratiae mediatoris, i. Christi, ascribitur (cf. l. 67). ALC. AVIT. epist. 27 p. 58, 7 mutuum. RVSTIC. CONC.^S I 4 p. 155, 14 inter utrumque episcopum. al. **β** notione peculiari spectat ad: **pactum**: VET. LAT. I Macc. 13, 42 (rec. B) in conscriptionibus et in -bus (gr. συναλλάγμασιν, rec. L in c. et commutationibus, X commutationes scriptionum, V in tabulis et gestis publicis). **reducendos in veterem coetum**: COD. Theod. 16, 8, 8 eorum, sc. eiectorum e communione Iudaeorum, coetus ... opem -is, sc. a iudicibus effectae, non mereatur indebitae (antea: recipi).

b in religione Iudaeorum et Christ. (haeticorum l. 53. -o fit inter deum et hominem sub a et β, inter lapsos sim. et ecclesiam sub γ, indicator homo, mundus per gen. vel pron. poss. l. 54. 62sq. 67 [accedit ad invicem et ad deum; sim. cum deo l. 69]. 75. al., praepos. ad l. 47, deus per gen. vel pron. poss. l. 52. 55sq. 65. p. 396, 3 [accedit ad homines p. 396, 3]. al., dat. l. 56, praepos. ad l. 45. 53, cum l. 46. 72; de reconciliatore v. l. 73 et praepos. per saepius sub β): **a** exempla varia: VET. LAT. Sirach 44, 17 Noe iustus ... in tempore iracundiae dei factus est -o (gr. ἀντάλλαγμα). II Macc. 5, 20 (rec. L. al.) qui locus relictus erat in ira dei ..., iterum in magni domini -em cum summa gloria correctus est (rec. V. al. (in) -e, M m. d. -em ... consecutus est). IREN. 2, 18, 7 -em ad patrem. HIL. trin. 9, 59 l. 27 cum ... dies illa -is nostrae expectatio sit. VVLG. Is. 60, 10 (loq. deus) in -e mea misertus sum tui (opp. in indignatione). AVG. quant. anim. 3, 4 salus animae ... et -o auctori suo. OP. imperf. in Matth. 2 p. 643^{extr.} deus dat illi (sc. Aegypto, quo Ioseph cum suis fugit) magna -is signum et ... amicitiae pignus. al. **β** -o fit Christi morte (cuius -is participes fiunt baptizati e. g. l. 70; de ipso Christo l. 66sq.): VET. LAT. Rom. 5, 11 (cod. 75. al. = VVLG.) per quem Christum nunc -em accepimus (antea p. 398, 34). 11, 15 (ibid.) si ... amissio eorum Iudaeorum -o est mundi (i. gentium). HIL. in psalm. 68, 31 l. 20 in totius m. -e. al.). II Cor. 5, 19 (cod. 75. al.) deus posuit in nobis adnuntiationem, verbum -is (i. cod. 77 euangelii, om. VVLG.; cf. p. 396, 2. 398, 60). TERT. spect. 29, 1 dei patris et domini -o, ... veritatis revelatio eqs. IREN. 5, 14, 3 -is sermo (sc. Col. 1, 21 sq.). PELAG. in Eph. 2, 14 p. 354, 16 ipse Christus est, (om. PS. PRIMAS. ad loc. p. 613^B) -o utriusque populi, i. Iudaeorum et gentium, [ad invicem], et ad deum (i. cf. l. 34). item de Christo: CHROMAT. serm. 41, 7 pax nostra et -o). AVG. c. Fort. 17 -em nostram ... fieri cum deo per Iesum Christum. c. Pelag. 4, 4, 8 haec -o, sc. per Christum, est in lavacro regenerationis eqs. IULIAN. Aug. c. Iulian. op. imperf. 2, 172 post -em, quam cum deo habere promerimus per opera ... mediatoris. EVCHER. instr. 1 l. 1506 per mediatoris, i. Christi, ... sanguinem -emque reparatur. MAR. MERC. CONC.^S I 5 p. 64, 24 cum essemus spebus melioribus destituti, fit naturae -um maxima copia; nascitur enim mediator. LEO M. serm. 52,

1 post peccatum originale -o ad veniam patet. 69, 2 humani generis (SACR. Gelas. 178 deus, qui per verbum tuum h. g. -em ... operaris). PS. ATHAN. c. Apoll. 1, 14 l. 386 ut -o dei ad homines fieret. al. -o repetitur in eucharistia: SACR. Leon. 1265 qua oblatione ... nostrae -is processit ... placatio. **γ** -o fit excommunicato, a fide lapsos sim. in ecclesia (coetum orantium l. 13) recipiendo (cf. ISID. orig. 6, 19, 74 -o ... est, quae post complementum paenitentiae adhibetur [seq. p. 398, 72]): EPIST. pontif. 255 Zechiel-Eckes l. 197 post paenitentiam ac -em nulli ... laico liceat clericatum ... adipisci. RVFIN. hist. 6, 44, 4 ut lapsus in exitu nemo -is solacia denegaret, (gr. ἀφιέσθαι tantum). AVG. bapt. 1, 8, 11 ut schismatici revertentes curentur per medicamentum -is, per vinculum pacis (cf. LEO M. serm. 49, 3 ad remedia -is admitti [cf. p. 395, 29]). CASSIAN. inst. 2, 16 (antea: si quis ... fuerit ab oratione suspensus) antequam ... -o (eius) et admissi venia ... fuerit ab abbate concessa (i. gen. indicat eum, cui -o praebet, ut: ALC. AVIT. epist. 55 p. 84, 14 hunc pro -e sui aliorum crimina confiteri). LEO M. epist. 79, 2 (Conc.^S II 4 p. 38, 6) haeticos -em poscere et catholicorum communionem desiderare. 108, 5 confessio paenitentis vel -o sacerdotis (gen. indicat eum, qui -em praebet, ut: CONC. Araus. a. 441 p. 81 l. 54 sine -e eius, qui excommunicavit, ei excommunicato communicare). VICT. VIT. 2, 34 -is indulgentiā. al. huc fort. pertinet: PS. MAX. TAVR. serm. app. 25 p. 899^c sunt totis nisibus dedicationes novarum ecclesiarum sive -es ab omnibus colendae (siquidem spectat ad consecrationem ecclesiae refectae vel ab haeticis rursus recuperatae).

2 pendet gen. indicans rem, quae -e restituitur, comparatur vel ad quam quis -e admittitur, cui quis se sociat sim. (sc. denuo praeter l. 32 sq. 35; cf. praepos. l. 1): CIC. Catil. 3, 25 ut dissensiones non -e concordiae ... diiudicatae sint. p. red. ad Quir. 13 omnia cum omnibus foedera -es(que) gratiarum ([-e codd. potiores]. sing. gratiae: har. resp. 51 Rab. Post. 32. BALB. Cic. Att. 9, 7^a, 1 g. suae, i. Caesaris, et Pompei. LIV. 27, 35, 6. 40, 46, 7. SYMM. epist. 6, 52 praeteritae g. GREG. M. moral. 27, 58 gentilitas iuste iudicata ... ad -em g. numquam veniret [nisi est gen. explic., seq. enim: -is ... gratiam ex sola misericordia dei accepit]). TERT. pudic. 16, 17 pacis inter maritos. HIL. in psalm. 68, 22 his, i. Sodomae et Gomorrae, ad misericordiae -em hoc, quod percussae sunt, profecisse (nisi est gen. explic.). RVFIN. hist. mon. 32, 5 angelum peccatores post paenitentiam ad -em altaris invitantes (AVG. epist. 153, 7). AVG. bapt. 1, 1, 2 p. 146, 3 (antea: apostatis redeuntibus) per unitatis -em. EPIST. pontif. 293 Apollinaris 12, 1939, 65 peccatores quidam in fine vitae ... paenitentiam ... et -em communionis exposcunt. al.

reconciliator, -ōris *m.* *a* reconciliare. [ed. olim MAXIMIN. serm. Migne suppl. 1, 743 (nunc Collect. Arian. serm. 6, 2 reconcilia(tam terram)).]

i. qui reconciliat, mediator, placator (quis vel quid reconcilietur, indicatur l. 47. 52. 55. 57 [cf. l. 63], quid efficiatur l. 46. 48, sim. ad l. 55):

1 contextu vario: LIV. 35, 45, 3 -e pacis et disceptatore ... Antiocho. APVL. apol. 18, 11 Publicola regum exactor et Agrippa populi -r. AMBR. Iac. 2, 1, 1 Iacob fraterni affectus -r (de eadem re p. 395, 30). HEGES. 1, 38, 6 (antea p. 395, 31) contuitu -is, i. Caesaris (gr. I, 455 διαλλακτήν. de eadem re PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 1, 455 p. 635 verecundiā -is). **2** in religione christ. de Christo: AMBROSIAST. in Gal. 3, 19, 2 mediator vel -r dei et hominum (AVG. enchir. 10, 33 necessarius erat m., hoc est -r, qui hanc dei de peccato iram ... sacrificio placaret. serm. 198, 44 coll. Dolbeau 1996 p. 400 l. 1061 m. et -r deo. DIONYS. EXIG. CONC.^S I 5 p. 241, 7 m. dei et hominum et -r ad pacem [gr. I 1, 1 p. 39, 1 μεσότης ... καὶ διαλλακτήης εἰς εἰρήνην. cf. I 2 p. 49, 26 conciliator pacis ut I 3 vers. Tur. p. 32, 5, ubi Rustic. ad pacem]). AVG. in psalm. 71, 1 in pacifico illo -e nostro. serm. 361, 16 factus in medio -r. PS. AVG. quaest. test. app. nov. 80, 2 Galatae accusantes tam se, i. apostolum, quam -em. CHRYSOST. hom. III 867^c qui medius est, qui -r accessit (Migne gr. 50, 445 μεσότης tantum). VEN. FORT. expos. symb. 25 ut tolleret -r se mediante scandalum.

f. reconciliātrix, -īcis. *i. quae reconciliat (in imag.):* CASSIOD. in psalm. 40, 2 l. 40 -em humani generis eleemosynam laudare.

deriv.: reconciliatorius.

reconciliātorius, -a, -um. *a* reconciliator (reconciliare). *i. q. reconciliationem efficiens*: CONC. Araus. a. 441 p. 78 l. 12 sine -a manus impositione eis morientibus communicare (p. 79 l. 17 cum -a m. i. CANON. Arel. 28 bis [scribitur -tur-]).

reconciliātrix v. l. 62. **reconciliātorius** v. l. 68.

reconcilio, -āvi, -ātum, -āre. *a* re- et conciliare. NOT. Tir. 70, 82 -at. de formis -āsere, -āsso p. 397, 21 sq. v. Leumann, Gramm. 1977, 623 sq., de Melo, The Early Latin Verb System, 2007, 135 sq. de notione et differentia: CHAR. gramm. p. 411, 16 -bo es. deducam in gratiam. revocabo in concordiam. discordes esse non patiar. eqs. GLOSS. -o: εἰς φιλίαν διαλλάσσω. διαλλάσσω. -at: φιλοποιεῖ. διαλλάσσει. reamicat.

-are: διαλλάξαι. GLOSS.¹ I Ansil. RE 201 -tus: in amicitia reconiunctus. 202 -at: dissidentes repacificat. 204 -ti: ex inimicis amici reeffecti. *disting. a conciliare p. 398, 3. 44. 71. al., v. etiam vol. IV 40, 62 sqq. legitur in versibus apud* NAEV., PLAVT., ENN., *in orat. soluta inde a* CIC. *apud paucos ante* VET. LAT., TERT. [e vers. falsa VET. LAT. II Macc. 8, 16 (recc. L, X, V) ne hostibus -rentur (*vertitur καταλλάγηται pro καταπλάγηται, cf. recc. B, M nolite timere h., P non terri ab h.*). CONC.⁵ I 2 p. 55, 26 *Christus* per modum ... *nativitatis -ans (sim. I 3 vers. Tur. p. 70, 21, ubi Rustic. excellens; gr. I 1, 2 p. 42, 3 διαλλάττων, i. differens sim.). cf. Lundström, Lex. errorum interpretum Lat., 1983, 147.]*

i. q. *rursus conciliare (iuxta ponitur iterum, rursus p. 399, 5, de integro p. 399, 42): I usu trans. (quis [quid] agat, in pass. vix umquam subauditur [indicatur per praepos. per p. 398, 20. 22. 32sq.], ita ut saepe mediopass. adhiberi vid.; p. p. pro subst. p. 398, 50. 58. 399, 20, item part. praes. p. 398, 59sq.); actio -andi fit: A corporaliter: 1 animans eiusve pars reductur, restituitur sim. in priorem, proprium, integrum sim.: a locum (indicatum apud PLAVT.); -atur: homo captivus sim.: NAEV. carm. frg. 50 -ant captivos plurimos (*si recte verba coniunximus c. Täubler, Hermes 57, 1922, 156 sqq.; cf. vol. III 372, 40 sq. VIII 1643, 52 sqq.*). PLAVT. Capt. 33 *filium* -are ut *facilius posset domum, emit captivos*. 168 illum confido domum in his diebus me -assere. 576 si huius huc -asso in libertatem filium. ENN. scaen. 227 (*Agamemno Menelao*) Helena redeat, virgo pereat innocens? tua -etur uxor, mea necetur filia? *membrum luxatum*: APVL. flor. 16, 21 (*antea*: loco concessit) *talum luxatum* ingenti plaga -o. b *statum, sc. medendo, reficiendo*: VARRO rust. 3, 16, 38 ut *apes imbri vel frigore afflictae* -tae ad suum quaeque opus et domicilium redeant.*

2 *aliquid compensando tollitur (cf. infra B2c)*: CAES. civ. 2, 15, 4 diuturni laboris detrimentum ... *virtute militum brevi -atur (reconcinn-Aldus).*

3 *aliquid restituitur, comparatur*: FRONTO p. 111, 12 -ta sibi valetudine (p. 181, 5 -ta ... mihi ... commoda v.).

B *incorporaliter; -ando singuli irati, alienati sim. vel inter se dissidentes sim. ita placantur, coniunguntur sim., ut in concordiam, officium sim. redeant, sc. actione aut mediatoris aut partis alterius utriusve (-antur tam aequales quam inaequales [hoc maxime sub 1b]): 1 pro obi. sunt animantes, sc. fere homines eorumve coetus (animus, cor l. 46. p. 398, 9. 18, animal l. 70) vel deus (pro sibi. est res l. 46. p. 398, 5. 47. 399, 1; indicatur, in quem statum sim. quis perducatur, per praepos. in l. 60. 68sq. 75. p. 398, 6. 51 [cf. l. 22], ad p. 398, 1 [cf. abl. e. g. l. 64. 70], ex quo statu p. 398, 27. 51. 52. 75): a quolibet contextu: a indicatur utraque pars -ta: ① *structura 'are aliquem alicui'* (rei l. 49. 66; pass. e. g. l. 48. 53. 58; cf. p. 398, 9): CIC. Sull. 35 ut eripiam te ex improborum subita gratia et -em bonis omnibus. prov. 21 quibus inimicis eum ... eadem res publica -vit, quae alienarat. Deiot. 35 te ut ... Deiotaro -et oratio mea. Att. 6, 7, 1 Quintus filius ... *animum patris sui sorori tuae -vit (LIV. 2, 41, 8 sibi ... civium a. 2, 45, 16 infensos plebis a. illā pugnā sibi -are. 8, 36, 7 ut a. ... militum imperatori -entur. CVRT. 7, 2, 10 mihi -ti a. tui pignus [cf. p. 398, 19]. cf. p. 398, 18sq.). 9, 11^a, 2 de Pompeio ... tibi, Caesar, ac rei publicae -ando. fam. 1, 9, 26 ut ... tibi ordinem publicanorum aut -es aut**

mitiges (PLIN. nat. 33, 19 populo). PLANC. Cic. fam. 10, 21, 1 ut -rem ... me Lepido. LIV. 25, 28, 9 -andi se Romanis. 35, 19, 7 *oratio regem -vit Hannibali. VELL. 2, 47, 3 velut -tis sibi optimatibus a C. Caesare alienatus est Pompeius. PETRON. 107, 1 petierunt ... ut se -rem aliquando amicis-simis. TAC. ann. 15, 23, 4 -tum se Thraseae. PLIN. epist. 1, 5, 8 me sibi. SVET. Iul. 19, 2 Pompeio ... Crassum -vit. Aug. 62, 1 -tus post ... discordiam Antonio. APVL. apol. 93, 6 matrem filii -vi. TERT. adv. Marc. 5, 7, 7 *mulierem* -ari viro. VET. LAT. iud. 19, 3 (cod. 100) ut -ret sibi eam *mulierem* (gr. τοῦ διαλλάξαι αὐτὴν ἐαντῶ, VVLG. volens ei -ari [-are, -cons- var. ll.]). III Esdr. 4, 31 (*antea*: indignata) *donec concubina -etur (ei, regi in gratiam (om. pars codd.; cf. l. 67). Matth. 5, 24 (cod. 4. al.) vade, prius -are (imperat.) fratri tuo (-ari cod. 5. al. et VVLG., gr. διαλλάγηθι [καταλ- var. l.; cf. app. crit. ed. Soden II, 1913]. inde e. g. p. 399, 51). HIL. in Matth. 4, 19 adversario -ari benevolentia. AVG. serm. 206, 2 conservus conservo -etur (spectat ad Matth. 18, 28 sqq.). CASSIOD. hist. 10, 10, 7 ut quendam ... suo -ret affectui (gr. Sozom. 8, 10, 6 εἰς φιλιαν ... συνήψε).**

al. ② *structura 'are aliquos, sc. inter se (cf. p. 398, 6sq. 55; obi. supplendo l. 73)*: CIC. dom. 129 inimici in gratiam -bantur (LIV. 1, 50, 8 -andi eos, i. patrem et filium, in g. cf. l. 60. p. 398, 6). COLVM. 9, 9, 8 *apium examini* aut unum regem inesse aut ... plures bona fide -tos (opp. adhuc iratos. inde PALLAD. 7, 7, 6 -tis omnibus manere concordiam). PLIN. epist. 6, 5, 5 nunc, quasi stimulentur et accenderent, nunc, quasi -rent ac recomponerent, sc. *litigantes*. paneg. 80, 3 -are aemulas civitates. MARCELL. dig. 23, 2, 33 si *post divortium* ... -ti fuerint. VET. LAT. act. 7, 26 (cod. 5. al.) -vit eos *litigantes* in pacem (sc. exod. 2, 13 sqq.; gr. συν-

ήλασσαν ... εἰς εἰρήνην, VVLG. -bat [conc-, in pace var. ll.]. sim. ad p.: RVFIN. hist. mon. 16, 2, 7 dissidentes). LACT. ira 21, 9 cum ipse *deus* homines -ari iubeat ante solis occasum (sc. Eph. 4, 26). SERV. Aen. 1, 78 conciliantur ... novi, -antur antiqui (*an suppl. e. g. nobis?*). al. ③ *structura 'are aliquem cum aliquo'* (cf. p. 399, 29): CIC. prov. 23 hic me ... *animus* ... cum C. Caesare reduct, -at, restituit in gratiam. ④ *structura 'are aliquos invicem sim.'* (cf. p. 399, 53 et p. 397, 67sq.; cf. polyptoton p. 397, 65): TAC. Germ. 22, 2 de -andis invicem inimicis (AVG. serm. 359B, 23 coll. Dolbeau 1996 p. 344 l. 498 -entur nobis i. corda nostra. ISID. eccl. off. 1, 15, 2 caritate -ti ... i.). AMBROSIAS. in Eph. 2, 16 sublata inimicitia morte sua *Christus* ... *populos inter se -vit (cf. l. 41)*. REG. eccl. Carth. l. 1232 sibimet -entur.

β *indicatur pars altera -ta (sc. per obi. acc. supplendo dat., saepius pron. refl.)*: CAES. Cic. Att. 9, 7^c, 1 Pompeium ... ut -rem. NEP. Milt. 7, 2 Parum insulam ... cum oratione -are non posset (*item -atur locus pro incolis*: PANEG. 5, 4, 3 -tis provinciis. cf. l. 18). DION. 7, 2 ut, cum milites -asset, amitteret optimates. LIV. 1, 27, 1 pravis *consiliis* -are popularium animos (5, 5, 10 Etruriae a. 5, 20, 8 eo dono plebis a. al. CVRT. 6, 10, 11 -ti pignus a. [cf. p. 397, 48]. al.; cf. p. 397, 46sq.). 30, 3, 4. SEN. contr. 2, 1, 21 *pater* dat tibi notam -andi suos (vos var. l.). 2, 1, 30 ut ... per te abdicati -entur. 2, 3, 2 nonne saepe excandui, saepe -tus sum? SEN. amic. p. 27. QVINT. inst. 5, 7, 13 an per hoc ipsum *testimonium* -ari velint *testes, sc. inimicis*. PS. QVINT. decl. 17, 3 p. 335, 1 (opp. abdicari). CALP. decl. 35 *uxor repudiata* petit ..., ut -retur. VET. LAT. II Macc. 13, 23 (rec. V) *rex -tus, sc. Iudaeis victoribus*, obtulit sacrificium (gr. συνελύθη, rec. L. al. consociatus est (eis), *P* pactus est). PS. PRIMAS. in Rom. p. 439^D (= in II Cor. p. 566^D) nemo ... -atur, nisi ex inimicitia, (cf. p. 397, 40). al.

β *in religione Iudaeorum et Christ. (paganorum l. 69); actio -andi fit: a inter deum et homines: ① morte Christi (qua peccatum originale tollitur; -antur baptizati e. g. l. 52sq.), sc. praeter l. 55 structura 'are aliquem (deo)' (pass. e. g. l. 34. 48sq.; deest dat. e. g. l. 45. 47. 50, eius vice accedit in c. acc. l. 42; indicatur mediator *Christus* vel *modus sim. -andi per praepos. per l. 36. 45. 54. al., in c. abl. l. 36. 41. 45)*: VET. LAT. Rom. 5, 10 (cod. 75. al. = VVLG.) -ti sumus deo per mortem filii eius (gr. κατηλλάγημεν. postea p. 395, 60). II Cor. 5, 18 (*ibid.*) qui *deus* -vit nos sibi per *Christum* (gr. καταλλάξαντος). 5, 19 (*ibid.*) *deus* erat in *Christo*, saeculum, -ans sibi, non reputans illis delicta (gr. καταλλάσσω, cod. 77. al. et VVLG. mundum). 5, 20 (*ibid.*) deo exhortante per nos obsecrantes pro *Christo* -ari deo (gr. καταλλάγηται vel -άγητε, cod. 77 per C., VVLG. obsecramus pro C. -amini deo). Eph. 2, 16 (*ibid.*) ut *Christus* ... -ret ambos, i. *Iudaeos* et *gentes*, in uno corpore deo per crucem (gr. ἀποκατάλλαξεν, cod. 64 (commu)taret). Col. 1, 20 (*ibid.*) *placuit* per eum -are omnia in ipsum (gr. ἀποκατάλλαξαι, cod. 77. al. -ari. pendet e. g. TERT. adv. Marc. 5, 19, 5, ubi seq.: *universa conciliari* ... extraneo possent, -ari vero non alii quam suo). 1, 22 (*ibid.*) -ti in corpore carnis eius per mortem (gr. ἀποκατήλαξεν vel -άγητε, -αλλαγέντες, cod. 78. al. et VVLG. vos -vit). IREN. 5, 14, 2 l. 55 quoniam iusta caro -vit ... *carnem*. AMBROSIAS. in II Cor. 4, 7, 1 ut -etur omnis lingua (i. *gentes*) creatori suo. PELAG. in Rom. 5, 10 p. 44, 25 -ti ..., quia conciliati naturaliter fueramus. AVG. in euang. Ioh. 87, 2 mundus ... odit mundum, inimicus -tum, damnatus salvatum. pecc. mer. 1, 26, 39 per quem *Christum mediatorem* ... -remur deo in aeternam vitam ab aeterna morte. *ibid.* ut -entur deo, ut in illo vivi ... fiant; unde, nisi a morte, vitii eqs. (*respic. parvuli baptizati ut*: c. Iulian. 6, 24, 79). 2, 29, 47 qui *Christus mediator* nos creatori nostro per remissionem -at peccatorum. PS. AVG. serm. ed. Mai 84, 2 quis ... -ret infensos, i. *deum et hominem?* (*postea*: aliter *deus* et *homo* -ari non potuit). CHROMAT. serm. 39 l. 37 *hominem* deo -ando et *deum* homini in gratiam revocando. LEO M. serm. 12, 2 l. 60 (*p. p. pro subst.*) de inimicis -tos, ... de impiis facit iustos. al. part. praes. -ans *pro subst.*, i. q. *reconciliator*: VET. LAT. II Cor. 5, 19 (Pelag. ad loc. p. 262, 1) ponens in nobis verbum -antis, i. *Christi* (reconciliatio-nis var. l., gr. τῆς καταλλαγῆς. cf. p. 395, 63). MAR. MERC. Conc.⁵ I 5 p. 17, 6 quod mediator est *Christus* ...; quod -ans eqs. (seq. Rom. 5, 10 sq. II Cor. 5, 19).*

② *vario modo: A structura 'are hominem (deo)'*: pass.: TERT. paenit. 7, 14 *peccando dominum* offendisti, sed -ari adhuc potes. resurr. 58, 5 quae -tis *hominibus* ira post gratiam? VET. LAT. II Macc. 1, 5 (rec. X) per orationes vestras -emini illi (recc. cet. v. p. 399, 4). AVG. conf. 10, 42, 67 cui -ari (-are var. l.) superbe quarebant. GREG. TVR. dorm. 3 (*imp. sanctis*) donec ... -ti *sitis* ... *deorum paganorum* miserationi (-tione var. l.). IVST. VRGELL. in cant. 39 '*amica mea*' -ta mihi per mortem. ISID. orig. 6, 19, 74 (*antea p. 396, 6*) conciliamur deo, quando ... a gentilitate convertimur, ... -amur, quando post peccatum paenitendo regredimur. al. act.: AMBR. epist. 9, 62, 24 quod ... *humilitas, i. homo humilis*, ... sese -ret (*item refl.*: RVFIN. Orig. princ. 3, 6, 6 ordines ... deo se ex inimicis -antium). AVG. conf. 10, 42, 67 quem invenire, qui me -ret

ήλασσαν ... εἰς εἰρήνην, VVLG. -bat [conc-, in pace var. ll.]. sim. ad p.: RVFIN. hist. mon. 16, 2, 7 dissidentes). LACT. ira 21, 9 cum ipse *deus* homines -ari iubeat ante solis occasum (sc. Eph. 4, 26). SERV. Aen. 1, 78 conciliantur ... novi, -antur antiqui (*an suppl. e. g. nobis?*). al. ③ *structura 'are aliquem cum aliquo'* (cf. p. 399, 29): CIC. prov. 23 hic me ... *animus* ... cum C. Caesare reduct, -at, restituit in gratiam. ④ *structura 'are aliquos invicem sim.'* (cf. p. 399, 53 et p. 397, 67sq.; cf. polyptoton p. 397, 65): TAC. Germ. 22, 2 de -andis invicem inimicis (AVG. serm. 359B, 23 coll. Dolbeau 1996 p. 344 l. 498 -entur nobis i. corda nostra. ISID. eccl. off. 1, 15, 2 caritate -ti ... i.). AMBROSIAS. in Eph. 2, 16 sublata inimicitia morte sua *Christus* ... *populos inter se -vit (cf. l. 41)*. REG. eccl. Carth. l. 1232 sibimet -entur.

β *indicatur pars altera -ta (sc. per obi. acc. supplendo dat., saepius pron. refl.)*: CAES. Cic. Att. 9, 7^c, 1 Pompeium ... ut -rem. NEP. Milt. 7, 2 Parum insulam ... cum oratione -are non posset (*item -atur locus pro incolis*: PANEG. 5, 4, 3 -tis provinciis. cf. l. 18). DION. 7, 2 ut, cum milites -asset, amitteret optimates. LIV. 1, 27, 1 pravis *consiliis* -are popularium animos (5, 5, 10 Etruriae a. 5, 20, 8 eo dono plebis a. al. CVRT. 6, 10, 11 -ti pignus a. [cf. p. 397, 48]. al.; cf. p. 397, 46sq.). 30, 3, 4. SEN. contr. 2, 1, 21 *pater* dat tibi notam -andi suos (vos var. l.). 2, 1, 30 ut ... per te abdicati -entur. 2, 3, 2 nonne saepe excandui, saepe -tus sum? SEN. amic. p. 27. QVINT. inst. 5, 7, 13 an per hoc ipsum *testimonium* -ari velint *testes, sc. inimicis*. PS. QVINT. decl. 17, 3 p. 335, 1 (opp. abdicari). CALP. decl. 35 *uxor repudiata* petit ..., ut -retur. VET. LAT. II Macc. 13, 23 (rec. V) *rex -tus, sc. Iudaeis victoribus*, obtulit sacrificium (gr. συνελύθη, rec. L. al. consociatus est (eis), *P* pactus est). PS. PRIMAS. in Rom. p. 439^D (= in II Cor. p. 566^D) nemo ... -atur, nisi ex inimicitia, (cf. p. 397, 40). al.

β *in religione Iudaeorum et Christ. (paganorum l. 69); actio -andi fit: a inter deum et homines: ① morte Christi (qua peccatum originale tollitur; -antur baptizati e. g. l. 52sq.), sc. praeter l. 55 structura 'are aliquem (deo)' (pass. e. g. l. 34. 48sq.; deest dat. e. g. l. 45. 47. 50, eius vice accedit in c. acc. l. 42; indicatur mediator *Christus* vel *modus sim. -andi per praepos. per l. 36. 45. 54. al., in c. abl. l. 36. 41. 45)*: VET. LAT. Rom. 5, 10 (cod. 75. al. = VVLG.) -ti sumus deo per mortem filii eius (gr. κατηλλάγημεν. postea p. 395, 60). II Cor. 5, 18 (*ibid.*) qui *deus* -vit nos sibi per *Christum* (gr. καταλλάξαντος). 5, 19 (*ibid.*) *deus* erat in *Christo*, saeculum, -ans sibi, non reputans illis delicta (gr. καταλλάσσω, cod. 77. al. et VVLG. mundum). 5, 20 (*ibid.*) deo exhortante per nos obsecrantes pro *Christo* -ari deo (gr. καταλλάγηται vel -άγητε, cod. 77 per C., VVLG. obsecramus pro C. -amini deo). Eph. 2, 16 (*ibid.*) ut *Christus* ... -ret ambos, i. *Iudaeos* et *gentes*, in uno corpore deo per crucem (gr. ἀποκατάλλαξεν, cod. 64 (commu)taret). Col. 1, 20 (*ibid.*) *placuit* per eum -are omnia in ipsum (gr. ἀποκατάλλαξαι, cod. 77. al. -ari. pendet e. g. TERT. adv. Marc. 5, 19, 5, ubi seq.: *universa conciliari* ... extraneo possent, -ari vero non alii quam suo). 1, 22 (*ibid.*) -ti in corpore carnis eius per mortem (gr. ἀποκατήλαξεν vel -άγητε, -αλλαγέντες, cod. 78. al. et VVLG. vos -vit). IREN. 5, 14, 2 l. 55 quoniam iusta caro -vit ... *carnem*. AMBROSIAS. in II Cor. 4, 7, 1 ut -etur omnis lingua (i. *gentes*) creatori suo. PELAG. in Rom. 5, 10 p. 44, 25 -ti ..., quia conciliati naturaliter fueramus. AVG. in euang. Ioh. 87, 2 mundus ... odit mundum, inimicus -tum, damnatus salvatum. pecc. mer. 1, 26, 39 per quem *Christum mediatorem* ... -remur deo in aeternam vitam ab aeterna morte. *ibid.* ut -entur deo, ut in illo vivi ... fiant; unde, nisi a morte, vitii eqs. (*respic. parvuli baptizati ut*: c. Iulian. 6, 24, 79). 2, 29, 47 qui *Christus mediator* nos creatori nostro per remissionem -at peccatorum. PS. AVG. serm. ed. Mai 84, 2 quis ... -ret infensos, i. *deum et hominem?* (*postea*: aliter *deus* et *homo* -ari non potuit). CHROMAT. serm. 39 l. 37 *hominem* deo -ando et *deum* homini in gratiam revocando. LEO M. serm. 12, 2 l. 60 (*p. p. pro subst.*) de inimicis -tos, ... de impiis facit iustos. al. part. praes. -ans *pro subst.*, i. q. *reconciliator*: VET. LAT. II Cor. 5, 19 (Pelag. ad loc. p. 262, 1) ponens in nobis verbum -antis, i. *Christi* (reconciliatio-nis var. l., gr. τῆς καταλλαγῆς. cf. p. 395, 63). MAR. MERC. Conc.⁵ I 5 p. 17, 6 quod mediator est *Christus* ...; quod -ans eqs. (seq. Rom. 5, 10 sq. II Cor. 5, 19).*

② *vario modo: A structura 'are hominem (deo)'*: pass.: TERT. paenit. 7, 14 *peccando dominum* offendisti, sed -ari adhuc potes. resurr. 58, 5 quae -tis *hominibus* ira post gratiam? VET. LAT. II Macc. 1, 5 (rec. X) per orationes vestras -emini illi (recc. cet. v. p. 399, 4). AVG. conf. 10, 42, 67 cui -ari (-are var. l.) superbe quarebant. GREG. TVR. dorm. 3 (*imp. sanctis*) donec ... -ti *sitis* ... *deorum paganorum* miserationi (-tione var. l.). IVST. VRGELL. in cant. 39 '*amica mea*' -ta mihi per mortem. ISID. orig. 6, 19, 74 (*antea p. 396, 6*) conciliamur deo, quando ... a gentilitate convertimur, ... -amur, quando post peccatum paenitendo regredimur. al. act.: AMBR. epist. 9, 62, 24 quod ... *humilitas, i. homo humilis*, ... sese -ret (*item refl.*: RVFIN. Orig. princ. 3, 6, 6 ordines ... deo se ex inimicis -antium). AVG. conf. 10, 42, 67 quem invenire, qui me -ret

tibi? *al.* ⑧ *structura* 'are deum (homini)': TERT. ieiun. 7, 1 *ieiunium* iratum deum homini -at (*item act.*: paenit. 11, 3 mihi). adv. Prax. 16, 4 *deus* offensus -tus eisdem, *i. Adam et Abrahae*. VET. LAT. II Macc. 1, 5 (rec. L. *al.*) *deus* -etur vobis (*gr. καταλλαγή ὑμῶν. cf. p. 398, 67*). 7, 33 (recc. L, V) iratus est, set iterum -bitur servis suis (*gr. πάλιν καταλλαγήσεται*, rec. P rursus, *B, M i. placabitur*). PS. PHILO antiq. 49, 2 -bitur dignis suis. AMBR. paenit. 1, 5, 21 quibus ... iratus minabatur, ... -tus indulget. *al.*

β *inter excommunicatos, a fide lapsos sim. et ecclesiam (inter ecclesias l. 23 sq.; raro act., e. g. l. 16. 19; cui admittatur, quo recipiatur, indicat dat. e. g. l. 12. 15. 16)*: CYP. sent. episc. 8 *haeretici in ecclesiam revertentes* in paenitentia ecclesiae -entur. CONC. Ilib. a. 295/314 Canon. Hisp. IV p. 265 l. 476 acta legitima paenitentia placuit eam *peccatricem* communioni -ari (*postea*: dari communionem). Carth. a. 390 p. 14 l. 58 -ari divinis altaribus. a. 397 p. 41 l. 173 ut presbyteri inconsulto episcopo non -ent paenitentes nisi *eqs.* AVG. bapt. 1, 12, 18 -tus unitati, *sc. ecclesiae*, sacrilegio dissensionis exiit. epist. 265, 7 excommunicari et *postea* -ari. serm. 229N, 2 coll. Morin p. 493, 29 quando *quisquam* -atur, a vobis solvitur (*respic. Matth. 16, 19*). VICT. VIT. 3, 20 non ... aliquem -are praeumatis. ANON. Vales. 15, 88 ut *Iustinus* -tos in catholica restituit religione (in catholicum ... religionem *var. l.*; in *eadem re*: 15, 91 -tos, qui se fidei catholicae dederunt, Arrianis restitui). FACVND. c. Moc. 16 qui *papa Hormisdas* Orientis -vit ecclesias (*cf. 19 ecclesiae potius Orientis, quae zizania toleraverant, Romanam ecclesiam -are debuerunt a tritico separatum*). VITA Fulg. Rusp. p. 107 homousion iterum praedicabit publice -tus. *al.*

2 *pro obi. est res*: a *quae restituitur, comparatur (sc. gratia, concordia sim. praeter Ps. CIC., BOETH.; ad quos pertineat restituito, indicatur per praepos. cum LIV. 29, 30, 10. 41, 22, 8. al. ELOG. Inscr. Ital. XIII 3, 78, 9 [aet. Aug.]. CVRT. 10, 8, 12. al., inter SVET. Tib. 4, 3, dat. l. 36. 40, pron. poss. l. 37. 39 et CIC. Att. 1, 11, 1 fam. 5, 2, 5, gen. l. 35. 38. 39)*: CIC. Verr. I 2 -are existimationem iudiciorum amissam (*cf. SCHOL. Cic. Gron. B p. 329, 14 -are: reducere ad amicitiam pristinam*). Att. 1, 11, 1 ut agerem ... cum Luceio de vestra vetere gratia -anda (*al., v. vol. VI 2, 2219, 15 sqq.; addas GRAN. LIC. 35, 78 g. p(opuli) (R(omani)) -ta*). fam. 1, 2, 1 -ta nobis voluntas esse senatus (PLANC. Cic. fam. 10, 15, 1 -tā ... v. nostrā. VLP. dig. 24, 1, 32, 11 v. donatoris -ta [opp. mutata]. *cf. TAC. hist. 4, 45, 1 -vit ... studia patrum habita ... cognitio*). BALB. Cic. Att. 9, 7^b, 1 *Caesar cupit concordiam* (suam) et Pompei, -are ([i] *cf. p. 396, 30*). LIV. 2, 32, 7 *eam c. civium* ... -andam civitati esse. *al., v. vol. IV 86, 52*). PS. CIC. exil. 3 fructu libertatis -to. NEP. Thras. 3, 2 (*I fecit pacem*) -ta pace (*al., v. vol. X 1, 876, 39*). LIV. 8, 2, 2 quin ... amicitia de integro -etur (HIER. epist. 81, 1, 1. *al.*). 24, 23, 11 -tae societatis. SCAEV. dig. 23, 4, 29, 1 -to matrimonio (*antea*: redintegavit). COD. Iust. 5, 4, 14). BOETH. cons. 1, 6, 17 aditum -andae sospitatis. b *quae cui grata sim. redditur*: LIV. 3, 9, 10 *tribuniciam potestatem* placatam (pacatam *var. l.*) -tamque patribus. c *quae tollitur (cf. A2)*: PLIN. nat. 11, 58 *apium de cibo* dimicatio iniecti pulveris ... discutitur, -atur vero lacte.

II *usu intrans., sc. acc. pron. refl. supplendo (v. Hofmann-Szantyr 295 sq.; cf. var. ll. supra p. 397, 59. 398, 68)*: TERT. patient. 12, 3 nemo ... munus apud altare perficiet, nisi prius -ando fratri reversus ad patientiam fuerit. VITA Melaniae 62, 6 numquam irata adversus aliquem communicavit, nisi prius -asset. CONC. Tur. a. 567 p. 177 l. 55 ut sibi invicem -are non possint. GREG. TVR. Franc. 9, 43 p. 474, 20 (*log. excommunicatae*) si -are merimur (-ari *var. l.*).

deriv.: reconciliabilis, reconciliatio, reconciliator (-trix), reconcilitas; *cf. reconciliatorius*.

compos.: irreconciliabilis.

reconciliās, (-ātis) *f.* a reconciliare (*cf. concilitas et e. g. formitas, indulgitas; fort. formatum sec. concinnitas: concinno, concinnus*).

i. q. status reconciliatorum, effectus reconciliandi: GLOSS. II 272, 25 *διαλλαγή φιλίας*: -s (24 *διαλλαγή*: reconciliatio, concilitas).

Ramminger.

reconcinno, -āre. a re- et concinnare. *inf.* -arier l. 68. [*e. conii. falsa* CAES. CIV. 2, 15, 4, v. p. 397, 29.]

i. q. concinnare ita, ut status quidam prior salvusve sim. aut aptus efficiatur: PLAVT. Men. 427 pallam illam ... ad phrygionem ut deferat, ut -etur. 527 ut addas auri pondo unciam iubeasque spinter novom -arier (*locum afferunt* FEST. p. 333 PRISC. gramm. II 151, 10). CIC. ad Q. fr. 2, 5, 1 tribus locis aedifico, reliqua -o.

?**reconcipio**, -ceptum, -ere. a re- et concipere, *si recte suppl.*

i. q. (iterum?) concipere: CIL X 3338 (*vix post saec. III*) ex vot(o) reconc(epto) (*cf. votum concipere vol. IV 55, 36 sqq.*).

reconclūdo, -ere. a re- et concludere. *i. q. concludere (vi praeverbii vix perspicua, sed de vi quadam acuate cogitat Wellstein, Nova*

verba in Tert., 1999, 169): TERT. adv. Prax. 16, 6 quem *patrem* isti, *sc. haeretici*, in vulvam Mariae deducunt ... et in monumentis Ioseph -unt (recondunt Kroymann).

[reconditē v. p. 404, 26.]

5 **reconditio**, -ōnis *f.* a recondere. *i. q. actio recondendi (sc. fructus)*: AVG. in psalm. 58, serm. 1, 6 l. 25 (*ad Luc. 12, 16 sqq.*) *dives ubertate fructuum* perturbatus consilium -is invenit, ut ... *apothecas* novas construeret.

10 **reconditor**, (-ōris) *m.* a recondere. *i. qui recondit (sc. fructus)*: AVG. serm. 178, 2 (*inde* CAES. AREL. serm. 183, 3 p. 705, 14; *ad Luc. 12, 16 sqq., ut supra l. 7*) -r suorum (*opp. raptor alienorum*).

15 **reconditōrium**, -ī *n.* a recondere. *i. q. locus, ubi aliquid reconditur*: ISID. orig. 15, 5, 8 (*pendet ex Aug. op. monach. 23, 27 p. 573, 10 sq.*) apotheca ... vel horrea a graeco, verbum e verbo repositaria vel -a dici possunt, eo quod in his ... fruges reponunt. *Hillen.*

20 **recondo**, -didī (-dī), -ditum, -ere. a re- et condere (*de duobus praeverbii cf. QVINT. inst. 1, 5, 65*). *scribitur p. p. -det-* EPIST. imp. inc. (Année Épigr. 1984 n. 250; *saec. IV²*) 17, *perf. act. -ded-* GREG. TVR. Franc. 1, 21 (-did- *codd. plerique*). NOT. Tir. 12, 89 -it (-it, -didit *cod. unus*). 12, 91 -tum. *de formis: coniug. III^{ae}* GREG. TVR. Franc. 4,

34 p. 167, 13 -ire, in *var. l. infra l. 27. p. 401, 14 (ubi etiam -eat) et* CAES. AREL. epist. de hum. 5. *stirpis perf. act.*: -condid- CIC. inv. 2, 14 OV. met. 1, 139. 4, 146. 11, 649. 12, 17 SEN. epist. 8, 1. *al.*; -cond- SERM. Mediol. frg. 11. AMBR. epist. extra coll. 14, 58 (-did- *var. l., ut* EVSEB. EMES. serm. 19, 16 PALLAD. hist. mon. I 18, 6 p. 271^A CAES. AREL. serm. 196, 3). AVG. conf. 9, 7, 16 IORD. Rom. 133. GREG. TVR. Franc. 4, 42

25 p. 176, 17 -erant (-irent *var. l.*). *al.*; *formam III^{ae} pers. sing. -it magis minusve dubiam v. p. 401, 40. 402, 33. 35. 63. 403, 13. 23. 41. al.*; *perf. -duit conii. Mueller loco haud sano* FEST. p. 277. *de notione*: GLOSS. -o: ἀποκρύπτω. -am: reponam. -e: ἀπόθεσ. GLOSS.¹ I Ansil. RE 208 -e: iterum mitte. *legitur apud* PLAVT. l. 52 *sqq., Q. SCAEV. p. 401, 23 et inde a* CIC. [*langob. (Milano) recond et coniug. mutata (Brianza) recondā 'col-*

30 *ligere', delph. vet. recond (III^a pers. sing.)*; *prov. recondere, arregoune 'humare'*. *cf. M.-L. 7128 et Faré, Postille. Wartburg X 159. Schd.-Cr.*] [*con-*

35 *funditur in codd. c. condere p. 403, 12. 14. 20. 22. al., recedere* AVG. serm. 36, 9 (*conii. Mazzucchelli pro -unt* CORIPP. Ioh. 2, 264), *retundere p. 403, 43 (falsa var. l. CLAVD. 28, 21 EVSEB. GALLIC. hom. 39, 3), falso tradi vid. pro* recordare (*cf. var. l. AMBR. p. 402, 20. AVG. conf. 10, 40, 65*): GLOSS. IV 422, 12 -it: repetit. GLOSS.¹ I Ansil. RE 221 -atur: repetit.]

40 *i. q. (iterum, retro) condere (reflexive l. 67. p. 402, 32. 58 sqq. 403, 8. 10 [cf. p. 401, 3], reciproce l. 74; indicatur, ubi quid [quis] -atur, passim per adv., praepos. in c. acc. vel abl. [inde a CIC.; cf. l. 61 sq.], abl. nudum, rarius per dat. haud dubium l. 63. p. 401, 5. 7. 402, 2. 403, 19. 21 [p. 401, 72? dat. pers. iuxta locum v. l. 64. p. 401, 16] vel praepos. ad p. 402, 61, apud p. 401, 57. 402, 7, intra e. g. p. 401, 65, sub e. g. p. 402, 48. 403, 18; locut. -tum [-ta] habere p. 401, 43. 66. 402, 38 sq. al., tenere VAL. CEM. hom. 4, 4 [continere p. 401, 52])*: I *cum obi. affecto q. d., vi praeverbii indicante*: A *actionem, qua quis vel quid (retro) amovetur a visu, usu (ple-*

45 *rumque ab usu verbi q. e. condere vol. IV 148, 35 sqq. 149, 63 sqq. illustrato non differre vid.)*: 1 *praevalente notione indendi, reponendi sim. (-it, qui ipse suscipit, e. g. l. 60. 67. p. 401, 69; vergit in notionem ponendi maxime p. 401, 3. 5 [cf. p. 403, 48])*: a -untur *varia*: α *proprie*: PLAVT. Curc. 388 reliqui in ventre cellae uni locum, ubi ... reliquias -rem (*item de cibo ingestio*: Stich. 231 parasitum inanem, quo -as reliquias. VEN. FORT. vita Pat. 7, 20 in ventrem suum [opp. in mercedem caelestem]. *apud* Christ. *respicitur elemosina [hic illic metaphorice]*: AVG. serm. 36, 9 [*ad Luc. 12, 16 sqq.*] *si dives fructum uberem -ret in pauperum ventribus, ... in caelo*

50 *tutius servabatur*. VAL. CEM. hom. 13, 7 in ore pauperum. *al.*). VERG. georg. 3, 137 ut *animal femininum* rapiat sitiens Venerem, *i. semen masculi*, interiusque -at (*pendet* PS. APVL. Ascl. 21). Aen. 10, 387 ensem ... in pulmone -it ([SERV. archaismos est pro 'in pulmonem']. *cf. de gladio sim. in corpus infixio [vix ad c]*: 10, 816 exigit ensem per ... iuvenem totumque -it. OV. met. 12, 482 lateri ... -ere duro ... gladium. PRIAP. 6, 6 totam, *sc. mentulam, ... ad costam tibi septimam -am*). COLVM. 9, 8, 10 *apis* praeparato vase -itur (*in eadem re*: 9, 12, 2 *custos apes* congregatas -at, *sc. novo loculamento*). PLIN. paneg. 32, 3 *Aegyptum et Nilum* precor, ut ... molli gremio semina -at *eqs.* APVL. apol. 16, 3 *explicandum est*, quando se imago eodem speculo tum -at penitus, tum foras exerat. LACT. inst. 7, 21, 8 *peccatores* in ... tenebras -entur. PALLAD. 11, 14, 8 meliloti unciam unam ... tundis et ... in sextariis quinquaginta coclearia sex -e *eqs.* (*sc. immiscendo*; -is *codd.*). AVG. anim. 4, 18, 27 p. 407, 9 quomodo anima amputato corporis membro partes suas abripiat et -at introrsus (*de eadem re*: VINC. VICT. Aug. anim. 4, 20, 33 p. 412, 8 ut *anima* rapiatur et interius -atur).

55 *EVSTATH. Basil. hex. 3, 3, 8 quos septem orbis stellarum ... -tos in se dicunt* exemplo cadorum uno super alium commissorum (*gr. p. 57^B ἐνημιόσθαι*).

[Schafer]

60 *mentulam, ... ad costam tibi septimam -am*). COLVM. 9, 8, 10 *apis* praeparato vase -itur (*in eadem re*: 9, 12, 2 *custos apes* congregatas -at, *sc. novo loculamento*). PLIN. paneg. 32, 3 *Aegyptum et Nilum* precor, ut ... molli gremio semina -at *eqs.* APVL. apol. 16, 3 *explicandum est*, quando se imago eodem speculo tum -at penitus, tum foras exerat. LACT. inst. 7, 21, 8 *peccatores* in ... tenebras -entur. PALLAD. 11, 14, 8 meliloti unciam unam ... tundis et ... in sextariis quinquaginta coclearia sex -e *eqs.* (*sc. immiscendo*; -is *codd.*). AVG. anim. 4, 18, 27 p. 407, 9 quomodo anima amputato corporis membro partes suas abripiat et -at introrsus (*de eadem re*: VINC. VICT. Aug. anim. 4, 20, 33 p. 412, 8 ut *anima* rapiatur et interius -atur).

65 *EVSTATH. Basil. hex. 3, 3, 8 quos septem orbis stellarum ... -tos in se dicunt* exemplo cadorum uno super alium commissorum (*gr. p. 57^B ἐνημιόσθαι*).

70 *mentulam, ... ad costam tibi septimam -am*). COLVM. 9, 8, 10 *apis* praeparato vase -itur (*in eadem re*: 9, 12, 2 *custos apes* congregatas -at, *sc. novo loculamento*). PLIN. paneg. 32, 3 *Aegyptum et Nilum* precor, ut ... molli gremio semina -at *eqs.* APVL. apol. 16, 3 *explicandum est*, quando se imago eodem speculo tum -at penitus, tum foras exerat. LACT. inst. 7, 21, 8 *peccatores* in ... tenebras -entur. PALLAD. 11, 14, 8 meliloti unciam unam ... tundis et ... in sextariis quinquaginta coclearia sex -e *eqs.* (*sc. immiscendo*; -is *codd.*). AVG. anim. 4, 18, 27 p. 407, 9 quomodo anima amputato corporis membro partes suas abripiat et -at introrsus (*de eadem re*: VINC. VICT. Aug. anim. 4, 20, 33 p. 412, 8 ut *anima* rapiatur et interius -atur).

75 *EVSTATH. Basil. hex. 3, 3, 8 quos septem orbis stellarum ... -tos in se dicunt* exemplo cadorum uno super alium commissorum (*gr. p. 57^B ἐνημιόσθαι*).

[Schafer]

DRAC. Romul. 9, 19 *animas* virtus tollit ad astra ... et solis in orbe -it (*de eadem re* 10, 503 [ad Solem] claudis in aevum orbe tuo). LVX. anth. 332, 4 quo *horto* Venus roseos -it (artus, (sc. pro se, ut p. 403, 23). VEREC. in cant. 1, 20 currus equitesque *Pharaonis* ... stagni vorantis alveo -untur. CASSIOD. hist. 10, 26, 2 hunc ... thesaurum, sc. *reliquias episcopi*, illi civitati ... -didit imperator (gr. *Theodoret.* 5, 36, 1 *τῆ πόλει ... προσήνεγκεν*). in psalm. 136, 2 l. 57 palis ... humidae terrae -tis. al. -it is, qui aliquid alicubi -tum esse affirmat (an ad c? cf. p. 404, 6): PLIN. nat. 11, 251 *post aurem dexteram* referimus tactum ore ... digitum veniam sermonis a diis ibi -entes. β translate: SEN. benef. 6, 34, 5 *amicus illo, sc. in pectore*, recipiendus ... et in sensus -endus. HIL. myst. 1, 13, 3 *Christus* in ... ecclesiae suae arcam (sc. *navem*) filios ... -it. SYMM. epist. 4, 42, 1 *caritas* adyto pectorum -atur. AVG. conf. 9, 10, 25 si ... haec una *visio* rapiat et absorbeat et -at (-eat, -iat var. ll.) in interiora gaudia spectatorem. PROSP. carm. de ingrat. 148 *an doctrinam* quam suscipias cordisque sinu ... -as? PS. VIGIL. THAPS. trin. 1, 4 *lucem* religiosis fratribus in arcano cordis secreto -ere. al.

β -untur *servanda, protegenda (cibi, medicamenta, instrumenta, pecunia [sed v. etiam sub c] sim., sc. ad usum posteriorem; iuxta ponitur vel disting. colligere, contrahere* l. 24, 40. 56. al. [cf. p. 403, 33 et congregare p. 400, 65, variat in vers. l. 55], *servare sim.* l. 43. 61 [subordinatur ut l. 61. 70 et VAL. CEM. hom. 4, 4. al.] 74, cf. p. 400, 58. 403, 28]: α *proprie*: ① *non indicato receptaculo, loco sim.*: Q. SCAEV. Gell. 4, 1, 17 (*definitur 'penus'*) longae usionis gratia contrahuntur et -untur (*postea*: intus et penitus). GAV. BASS. l. 43. HOR. sat. 2, 3, 109 qui nummos aurumque -it nescius uti compositis. carm. 3, 28, 2 *promē* -tum ... Caecubum. LIV. 8, 18, 7 *medicamenta* -ta ... invenerunt. FEST. p. 133 manticularum usus ... in nummis -endis ... fuit. COLVM. 2, 20, 6 si in annos -untur *frumenta* (*opp. protnus* usui destinantur). al. SCRIB. LARG. 271 p. 116, 22 haec omnia infervescunt ..., deinde perfrigerata eodem caccabo reponuntur posteroque die iterum infervescunt -unturque eodem modo; tertio die eqs. PLIN. nat. 18, 230 *hieme* torcular lavare et -ere. 34, 113. IVV. 6, 67 quotiens aulae -ta cessant (68 vacuo clausoque ... teatro). TERT. nat. 2, 8, 14 de -endis praesidiis in futuram famem. HIL. in psalm. 91, 10 *Iudaeis* cibus ... ante *sabbatum* providendus, parandus, -endus est. AMBR. hex. 6, 4, 16 quae *formica* de tuis laboribus sibi messem -it (cf. EVSTATH. Basil. hex. 9, 3, 16 ut possit sufficientia sibimet alimenta -ere *formica* [gr. p. 193^c *ἐναπόθηται. postea: species collectae*]). VVLG. Tob. 12, 8 bona est ... elemosyna magis quam thesauros auri -ere (an ad 2 vel II?). AVG. civ. 4, 8 p. 155, 24 frumentis ... collectis atque -tis. VAL. CEM. 9, 1 qui parum -it, invitus saepe *ieiunat*. al. ② *indicato receptaculo, loco sim.*: GAV. BASS. Gell. 3, 19, 2 sicut in arca omnia -untur eiusque *arcae* custodia servantur ..., ita homo tenax ... omnia custodita ac -ta habet sicuti arca, (ad l. 23 sqq.). FEST. p. 333 (*suppl. e PAVLO*) (*scrautum* vocabatur p(ell)iceum, in quo sagittae) -untur. PAVL. FEST. p. 42 in qua *pera* cibum -unt. VAL. MAX. 1, 1, 12 in altera *arca* scriptura indicabat corpus Numae ... fuisse, in altera libri -ti erant (an ad c? cf. p. 402, 50). COLVM. 2, 10, 16 *lens* siccata ... -atur ... in horreo ... aut in vasis. 12, 41 *vas musti* ... in fumum -ere. al. SCRIB. LARG. 57 vase. PLIN. nat. 28, 226 *medicamentum* in folliculo ... -tum ita, ne terram attingat. STAT. silv. 1, 4, 99 tholo quodcumque, sc. *medicamentum*, tibi ... -it Pergamus. APVL. met. 8, 22, 3 quidquid horreo -tum continebatur. TERT. orat. 1, 1 (*subest e. g. Matth.* 9, 17) novum vinum novis utribus -i. VET. LAT. Matth. 13, 30 (Victorin). Poetov. in apoc. 8, 1) dicam messoribus ... triticum ... in horreum -ere (gr. *συν-αγάγετε, cod. 1. al. colligite, 2 reponite, 3. al. et Vulg. congregare*). I Cor. 16, 2 (cod. 78 = VVLG.) de collectis ... ita ... facite: ... unusquisque vestrum apud se ponat -ens, quod ei bene placuerit (gr. *θησαυρίζω, cod. 77. al. thesaurizans*). HIL. in Matth. 2, 4 (ad 3, 12) triticum suum, perfectos scilicet credentium fructus, horreis -endum (*sim. in imag. e. g. AVG. serm.* 47, 16 qui in horreo -aris). myst. 1, 38, 3 (ad exod. 16, 33 sq.) gomor ... vase aureo -tum ... reservatur. VEG. mulom. 3, 11, 2 *id* in vase -tum servas (cond- var. l.; loco gemino 1, 16, 6 condita [-ta var. l.]). HIER. epist. 11, 4 (*subest fort. II Cor.* 4, 7) in testaceis vasculis thesaurus saepe -itur (cond- var. l.). RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 218, 11 quaecumque sunt reposita et -ta intra aulam regiam. MARCELL. med. 15, 6 hoc Livia Augusta semper compositum habuit et -tum in vasculo vitreo (*brevius Scrib. Larg.* 70). al.

β *translate et in imag.*: ① *contextu vario -untur*: α *memoranda, discenda*: CIC. ac. 2, 30 *mens* alia visa sic arripit, ut iis statim utatur, alia quasi -it, e quibus memoria oritur. CALP. ecl. 1, 16 *promē* ... calamos et si qua -ta, sc. *carmina*, servas. TAC. ann. 1, 7, 7 *procerum* verba, vultus in crimen detorquens -bat (*Tiberius* ut: 1, 69, 5 quae *odia* -ret auctaque promeret). VVLG. prov. 7, 1 *praecipua* mea -e tibi. AVG. civ. 6, 2 p. 248, 10 *deos quosdam* in memoria ... per ... libros -i atque servari. conf. 10, 8, 13 sensibus raptae sint interiusque -tae *imagines*. 10, 14, 21 *quaedam* quasi traiecta in ventrem -i illic, sc. *in memoria*, possunt.

MART. CAP. 9, 903 (vers.) mentis intimo. VEREC. in cant. 7, 16 l. 55 aeternae memoriae domini (*opp. oblivioni tradantur*). al. *pendet enunt. secund. c. quod*: IORD. Rom. 84 q. ..., animo -endum est. ② *varia retinenda, servanda*: GELL. 1, 15, 14 Hesiodus (*op. 719 sq. γλώσσης ... φειδωλῆς*) ... linguam non vulgandam, sed -endam esse dicit proinde ut thesaurum. VICTORIN. POETOV. in apoc. 2, 2 (ad 2, 9) *Iohannes* scit ... apud se talibus, sc. *Christianis*, divitias esse -tas (*sim. in scripto*: CASSIOD. inst. 1, 23, 1 in uno corpore *codicis* diligentia studiosi viri potuit -i *plurimum*). AVG. conf. 9, 7, 16 quae *corpora martyrum quorundam* per tot annos incorrupta in thesauro secreti tui -nderas. PETR. CHRYS. serm. 86, 1 sacerdotis differtur sermo, non aufertur; -itur, non negatur.

③ *in fide christ. -untur*: ④ *opera bona, fides, bona sim., quibus quis salutem aeternam meretur, sc. in caelo, in anima sim. (sec. Matth.* 6, 19 sqq. *Luc.* 18, 22. al., cf. p. 401, 39): CYPR. eleem. 7 *dominus praecipit*, ut ... caelestes thesauros ... -amus (patient. 13 sibi [repon- var. l.]). HIL. in Matth. 27, 4 [ad 25, 4] intra *hominem* ... t. bonae conscientiae -endus est [*item sing.*: EVSEB. EMES. serm. 19, 16]. SEDVL. carm. pasch. 4, 19 caelo [cf. op. pasch. 4, 2 p. 257, 2 occultit ac -it]. al.; *fort. pertinēt iunctura ad II*). AMBR. paenit. 2, 9, 84 dum ... saeculi mercedem requirunt, non -unt futuri (recordantur var. l.). RVFIN. Greg. Naz. orat. 4, 1, 3 in animae thesauros perenne aliquid (gr. p. 429^B *θησαυροῦσαι*). EVCHER. laud. her. 39 centenos fructus accola *eremi* -it. PETR. CHRYS. serm. 25, 2 caelesti modo ... -it erogando (*item absol.*: EVSEB. EMES. serm. 26, 18 sibi). al. ⑤ *mala*: PELAG. in Rom. 2, 6 p. 21, 5 ('thesaurizas eqs.') iram tibi ... super iram -is. CAES. AREL. serm. 160, 4 si tenebras -nderis, lucem habere non poteris.

c -untur *abscondenda, tegenda, secludenda (huc vergit p. 400, 61 sqq.; iuxta ponitur latere, occultare sim.* l. 44, 49 [subordinatur ut l. 64, 67]; cf. l. 18, p. 404, 29): α *proprie*: ① -untur res: ② *respicuntur caelestia, aeria*: CIC. Arat. 357 *umeros* ... clarumque -it Anguitenens ... magnum a cervicibus Anguem (gr. 577 *κατάγει, Germ.* 592 mergitur). fig. 10 *Draconis* caput hic paulum sese ... -it (gr. 61 *νίσσεται*). GERM. 424 si *Centaurus* traxit nubem stellasque -it eqs. fig. 2, 21 imbribus incumbit caelum solemque -it. IVVENC. 4, 689 (ad *Matth.* 27, 45) ex oculis fugit ... trepidumque diem sol nocte -it. SIDON. carm. 22, 48 vetitā ... -i lampade *Aurorae*. ③ *varia exempla*: CIC. Verr. II 2, 185 *libelli* remoti et diligentius sunt -ti (*antea*: diligentius servanda). 4, 23 quod celari opus erat, habebant sepositum et -tum (*sim.* 4, 42 clausum ... et -tum ... habere). CATIL. 1, 4 senatus consultum ... inclusum in tabulis tamquam in vagina -tum. de orat. 1, 161. VERG. Aen. 2, 748 penatis (v. l. 56). Ov. ars 1, 628 laudatas ostendit *pavo* ... pinnas; si tacitus spectes, ... -it opes. met. 1, 139 quas ... -erat terra ..., effodiuntur opes (*sim. in describendo situ, statu [sed praes.]*: AVSON. 27, 3 [398 S.], 5 quae *ostrea* ... alga -it [cf. p. 314, 3 sq.]. cf. l. 70). PS. QVINT. decl. 17, 15 venenum ... invenisses absconsum, -tum. TAC. ann. 4, 57, 2 -ere voluptates insuerat *Tiberius*. FLOR. epit. 1, 7, 11 *hoste veniente quaedam* in doleis defossa terrā -unt. APVL. met. 4, 18, 5 horreum, ubi ... argentum ... -i viderat *Thrasyleon*. HIL. in Matth. 4, 13 (ad 5, 15) lucerna non accenditur -enda sub modio. HEGES. 4, 25, 2 -tos sub ... clamidibus gladios occultentes. AVG. civ. 7, 34 p. 317, 3 quae *sacrorum causae, sc. a Numa propositae*, ... scriptae -rentur in tenebris. HIST. Apoll. rec. A 33 Pr(i)apum aureum gemmis et auro -tum (*rec. B aureum ... ex gemmis et unionibus*). al.

③ -untur *hominēs vel animalia*: ④ *act.*: VERG. Aen. 1, 681 *Ascanium* sacra sede -am (7, 774 secretis. STAT. Theb. 11, 729 [*log. Antigona*] *Oedipum* coetibus abducam solaque in s. -am). 2, 748 *Ascanium* Anchisenque ... et penatis ... curva valle -o. SVET. fig. p. 257, 6 *meropes* genitores suos -unt iam senes eqs. (de *eisdem*: ISID. orig. 12, 7, 34. cf. l. 69). *usu refl.*: SEN. Herc. f. 1322 ubi me *profugum* -am? Phaedr. 524. QVINT. inst. 10, 3, 25 se in locum, ex quo ..., -bat. GELL. 5, 14, 18 in eam *specum* me penetro et -o. 14, 6, 2 -o me penitus, ut sine arbitris legam *librum*. APVL. met. 2, 25, 4 quin abis ... teque ad tui similes, musculos, (v. *app. crit.*) ... -is? 4, 15, 1 *Thrasyleon* ... iam ... habili corio *ursi* ... sese -it. QVEROL. p. 52, 16 domi (*restit.*). HEGES. 1, 30, 13 se intra munitiones -it. 5, 49, 3 *Simon* ... latuit ... in hypogeis se cum paucis -ens fidelioribus (gr. 7, 26 *καθίσιν αὐτόν*). al. ⑤ *pass. (vel mediopass.; cf. e. g. l. 75. p. 403, 9, 48)*: Ov. met. 1, 583 *Inachus* unus abest imoque -tus antro *flet*. 3, 273 *Iuno* fulva ... -ta nube. 4, 339 -ta silvā delituit. SEN. nat. 4, 2, 18 *animal*. PLIN. nat. 9, 101 pectines et ipsi -ti ... magnis frigoribus ac ... aestibus. 10, 99 *merops* genitores suos -tos pascens (cf. l. 57). RVFIN. hist. 5, 10, 2 quae *gentes* in Orientis ultimis secessibus -untur (gr. *τοῖς ἐν' ἀνατολῆς ἔθνεον*). al.

β *translate et in imag.*: *quaelibet exempla*: CIC. Sull. 47 noli aculeos orationis meae, qui -ti sunt, excussos arbitrari. SEN. Herc. O. 477 *arcana* penitus -as et fide tacita premas. dial. 5, 13, 2 in imo pectoris secessu -atur *ira*. epist. 9, 16 *sapiens* in se -itur, secum est. PLIN. nat. 25, 1

ita ... -unt, qui pauca aliqua novere, invidentes aliis et neminem docere in auctoritatem scientiae est (*antea*: abscondere et suppressere). STAT. Theb. 1, 682 (676 non ... tibi sum quaerendus) tum ... -agnovit enim -: 'quid nota -is? scimus eqs.' (*an ad C?*). 11, 163 scis, ... licet alta -as vulnera eqs. *al.* -untur ignobiles: VERG. Aen. 5, 302 quos fama obscura -it (*inde* PACIAN. epist. 1, 1, 3. cf. BOETH. cons. 3, 9, 18 quem -it obscuritas). -untur, qui a vita publica sim. *recedunt*: SEN. epist. 8, 1 in hoc me -didi et fores clusi, ut prodesse pluribus possem (*antea*: vitare turbam ..., secedere). 19, 3 ut ... mergaris ac penitus -aris (*antea*: in medium te protulit ingenii vigor eqs.). 43, 4 -ere se et homines ... vitare.

d -untur sepelienda (cf. l. 58; arcumius p. 401, 5): LIV. perioch. 142 corpus ... et in tumulo C. Iuli -tum est (cond- var. l.). CE 472, 5 (*non ante saec. II*) in bello Parca eum oppressit; ... humo te mater ... -it. DICT. 4, 15 p. 92, 21 Graeci ossa Achillis urnā -ta ... sepelivere ([cond- var. l.]). CLAUD. DON. Aen. 6, 505 p. 573, 11. CASSIOD. chron. II p. 141, 766 Traiani o. in urna aurea conlocata sub columna fori ... -ta sunt). SACR. Leon. 271 ut ... in ipsis visceribus civitatis sancti Iohannis et Pauli victricia membra -res. MARCELL. chron. II p. 85, 453, 4 in quo antro ... sub terra. LIB. pontif. p. 8, 6 ubi episcopi -rentur sepulturae. CASSIOD. chron. II p. 134, 558 in mausoleo (cond- var. l.). hist. 6, 34, 7 monumento (*gr. Theodoret. 3, 15, 9 παραδέδωκε*). GREG. TVR. Franc. 9, 10 p. 426, 1 ut interfecti terrae -rentur (cond- var. l.). *al.* -it mortuus ipse (cf. vol. X 1, 2641, 22 sqq.) vel lapis: CE 1561, 9 (*a. 474*) membra -it humo (*seq. perf.*). CIL II 617 lapis cineres iste -it.

2 praevalente notione colligendi, conferendi sim. (*huc fort. p. 401, 26. 39. 54; cf. p. 401, 20*): COLVM. 2, 9, 18 cum adsiccuverunt semina, -untur atque ita reposita perennant. LACT. mort. pers. 7, 5 Diocletianus opes ... congerebat, ut ea, quae -bat, integra ... servaret. HIL. myst. 1, 38, 2 (*ad exod. 16, 18*) plus manna colligens non abundat, minus -ens non eget. RVFIN. Greg. Naz. orat. 4, 4, 6 (*spectat ad Matth. 15, 37*) ciborum reliquias ... in septem sportas -ere (*an ad Ia?*). MAR. MERC. Conc. I 5 p. 20, 17 quae capitula haeretica a te antea improbata sunt ... et nunc tamquam recollecta et -ta in fidem tuam recipi meruerunt. VAL. CEM. hom. 20, 9 -tae per scelus facultates (*ad II?*).

B actionem retro in priorem sim. vel proprium locum, statum condendi, ingerendi sim. (*accedit rursus [-um] l. 48. 53; pro obi sunt*:

1 arma in vaginas sim. reddita, deposita: CIC. inv. 2, 14 gladium ... in vaginam -didit ([*antea*: eduxit]). OV. fast. 2, 697 [693 nudarant gladios]. VET. LAT. Matth. 26, 52 [Hil. in psalm. 131, 4. *al.*] -e g. tuum in theca [*gr. ἀποστρεφον, cod. 3. al. et Vulg. convertit*]. AVG. agon. 29, 31 p. 132, 16 Petrus admonitus -it g. *al.*). OV. trist. 2, 179 parce, Auguste, ... fulmenque tuum ... -e (*cf. LAVS Pis. 152 ignea ... arma*). SEN. Phoen. 490 strictum ... -ere ense (*STAT. Theb. 7, 806. CLAUD. 21, 114 [retund- var. l.]. AVR. Fronto p. 42, 7 (in imag.) securim Tenediam ... abde aliquo ac -e (cf. Otto, Sprichw. n. 1759). AVSON. 13, 113 (102 S.), 1 -e sagittas.* **2** quaelibet: OV. met. 4, 146 oculos iam morte gravatos Pyramus erexit, visāque -didit illā (*sc. Thisbe*). 11, 649 Somnus rursus ... languore solutus deposuit ... caput stratoque -didit alto. GRATT. 459 rursusque -itur antro. CELS. 8, 10, 7^f fragmentum ossis -endum est (*antea*: in suam sedem dandum). 8, 21, 2. SEN. epist. 36, 10 quae ... in rerum naturam, ex qua prodierunt ..., -untur. COLVM. 2, 2, 19 scrobibus egestam humum -ere. PLIN. nat. 7, 186 cum mortuus flammae vi e rogo eiectus -i ... non potuisset eqs. APVL. met. 6, 21, 3 rursus in pristinum ... sedem. FIRM. err. 3, 2 mortem Attidis ... dicunt, quod semina collecta conduntur, vitam rursus quod iacta semina annuis vicibus -untur (*sc. in terra, v. Turcan ad l.; vix recte ad C trahit Pastorino*). GREG. TVR. Franc. 4, 34 p. 167, 13 (*antea*: ut expellentes ... de horrea anonas ... ad solem ... ponerent) hoc -ire ... in horrea. iterum -untur reliquiae mortui: QVEROL. p. 58, 5 (*antea*: violasti sepulcrum) reliquiae ... -antur. CASSIOD. hist. 12, 14, 2 corpus alicubi sepultum ... Constantinopolim ... revocavit et ... in ecclesia quadam ... -didit (*gr. Socrat. 7, 45, 3 ἀπέθετο*).

3 actionem effectui ingerendi sim. contrariam, ut vergat ad notionem q. e. promere sim. (*hucine l. 4. 55?*): PROP. 2, 32, 16 cum subito Triton ore -it aquam fontis cuiusdam (recludit dett., refundit Heinsius et edd. multi).

II cum obi. effecto q. d., i. q. efficere, constituere (vi praeverbii valente l. 75 sqq.): **A** usu communi (*hucine p. 401, 39. 402, 15 sqq. l. 34?*): GELL. praef. 2 ea, quae adnotabam, ... mihi ad subsidium memoriae quasi quoddam litterarum penus -bam. HEGES. 1, 39 p. 82, 24 in me unusquisque spem sui ... debet -ere. CARM. de Sod. 57 leges. EVSTATH. Basil. hex. 5, 1, 7 conditor deus subsidia tuae vitae ... -didit (*antea*: praeparavit; ministravit). CASSIOD. in psalm. 147, 12 l. 5 verbum q. e. 'alleluia', cum sit in hebraea lingua -tum, nullo tamen constat ... alio sermone translatum. ARATOR act. 2, 288 videamus in isto vulnere (*sc. circumcisionis*) pacta dei, quae testamenta -it praescius. *obi. -itur iterum*: SYMM.

epist. 8, 45, 1 quotannis salutis indicio mutua inter nos securitas -atur. AVG. serm. 301A, 2 deus reformet, qui formavit ..., ut perfectos -at, qui condidit. CASSIOD. Ios. antiq. 11, 13 p. 305 ut fundamenta restituant templumque -ant (*gr. οἰκοδομήσωσιν. antea*: rursus aedificare). 11, 60 p. 308 Hierosolymam (*gr. συγκατασκευάζειν*). **B** usu peculiari: -it is, qui aliquid alicubi -tum esse affirmat (*cf. p. 401, 8*): TERT. adv. Val. 29, 2 naturae argumentum spiritale ... in Seth -unt. *pendet enunt. secund. c.* ut: EVSEB. EMES. serm. 29, 6 semel ... -tum est, ut dispensatio completeretur.

p. p. p. **reconditus**, -a, -um pro adi. et neutr. pro subst. (*sc. l. 26. 44 sq. 58. 60. 66. p. 405, 12 sqq.*). *compar. -ior l. 58, cf. -um magis l. 23 sq. de notione*: SYNON. CIC. p. 416, 9 obscurum. occultum. latens. -um eqs. GLOSS.¹ II Philox. RE 31 -um: ἀποκεκρυμμένον, ἀποκείμενον. GLOSS. II 237, 25 ἀποκείμενον: repositorium, -um, conditum. IV 461, 28 -as: repositas (*cf. 462, 6 repositas [apud Verg. bis; -sit- var. l.]: -as*). legitur inde a CIC., CATVULO. [*confunditur in codd. c. recognitus l. 35. p. 405, 13.*]

i. q. absconditus, obscurus, secretus, arcanus sim. (indicatur locus l. 23 sq. p. 405, 3 sqq.): 1 de eis, quae percipiuntur mente, cogitatione (pendet ad c. gerund. l. 35): a exempla varia: CIC. Quinct. 59 (de hominis ingenio) natura tristi ac -a fuit, ... non in campo, non in conviviis versatus est. dom. 25 diu -us et penitus abstrusus animi dolor. leg. 1, 26 penitus -os mores. BRVT. Cic. fam. 11, 20, 4 si quid -um magis erit meque scire opus sit (de eadem re: CIC. fam. 11, 21, 5 si quid erit occultus et ... -um [magis] -um Wesenberg]). PANEG. 4, 13, 1 (alloq. Romam) quamvis -a (*ed. pr.; adv. -e M*) alte gemeres (*postea*: ingestos ... luctus). ARNOB. nat. 5, 39 p. 298, 22 Eleusinia illa mysteria et sacrorum -i ritus. AMM. 22, 16, 17 nudatur Alexandriae ... geometrico radio, quidquid -um latet. PAVL. PELL. euch. 263 corde. BOETH. cons. 5 carm. 4, 39 mens introrsum ... -is formis miscet imagines perceptas. *al.*

b de cogitationibus, scriptis eorumve significatione, quae difficile vel parum intelleguntur sim. (*de auctore l. 37*): **a** contextu quolibet: CIC. Sest. 22 -os eius, i. hominis nequam, sensus tenere (*antea*: inclusas ... libidines). or. frg. A 7, 9 legem ... aut ad scribendum difficilem aut ad excogitandum -am (*recogn. codd. Ascon. p. 52, 6*). LAVD. Turiae 2, 4 consilia. PRVD. psych. 840 arcana -a mentis. AVG. util. cred. 6, 13 p. 17, 21 libros Aristotelis -os et obscuros. CASSIOD. inst. 1, 22 Augustinus ... in quibusdam libris nimia difficultate -us (*opp. planissimus*). **β** de script. sacris vel doctrinae, fidei sim. *Christ. propriis*: IREN. 3, 3, 1 si -a mysteria scissent apostoli eqs. HIL. syn. 92 de tantis ac tam -is rebus ... haec scripsi. HIER. in Eph. 3, 1 p. 478^c epistolam Pauli ... tam -is sensibus involutam. RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 93, 15 thesauros sapientiae ..., qui -i erant in Christo Iesu (*pendet e Col. 2, 3, ubi gr. εἶσιν ... ἀπόκρυφοί*). 3 p. 197, 7 de illis instrui, quae ante salutem ... in arcanis habentur et -is (*item neutr. pro subst. : Orig. princ. 2, 2, 2 in absconsis et -is*). PHOEBAD. c. Arian. 26 l. 11 (*ad Eph. 3, 9*) -a retro sacramenta. *al.*

c de artibus, litteris generibusve earum, elocutionibus, quae sunt aliena sim. a more, usu communi vel publico, extra scientiam vulgi positae sim. (*cf. p. 405, 10*): CIC. de orat. 1, 8 quae studia -is in artibus ... versentur (1, 10 [*de mathematica*]). 1, 137 nihil ... dicam -um ..., nihil aut inauditum vobis eqs. (*sim. 2, 79 rem sane non -am! quis enim hoc non ... viderit eqs. TAC. dial. 28, 1 non -as ... causas requiris; ... quis enim ignorat eqs.?*) Brut. 44 Pericles ... exercitationem mentis a -is abstrusisque rebus ad causas forensis ... traduxerat (TAC. dial. 33, 5. *adde l. 51; cf. l. 40*). 191 poema (*opp. oratio popularis*). 252 litteris ... -is et exquisitis (*opp. domestica consuetudine*). 265 [*opp. volgares; iuxta pos. interiores ut: nat. deor. 3, 42*]. fam. 15, 21, 4 Calvo multae erant et -ae l., vis non erat). 274 sententias. ac. 2, 10 -iora (*opp. quae in promptu erant*). off. 1, 95 ratione. PLIN. epist. 2, 3, 2 sensus -i ..., verba ... quaesita et exulta. 5, 8, 9 huic orationi ... humilia ... et ex medio petita, illi historiae omnia -a, splendida, excelsa conveniunt. SVET. Aug. 86, 1 vitatis ... -orum verborum, ut ipse dicit, fetoribus (*sim. 86, 2 exoletas ... et -as voces*). GELL. 3, 2, 14 -ā et quasi opertā ... significatione, *sc. poetica* (*opp. expositae atque aperte*). ARNOB. nat. 5, 5 ex -is antiquitatum libris et ex intimis ... mysteriis (SERV. auct. Aen. 1, 398 in l. -is lectum esse. *sim. neutr. pro subst. [cf. l. 44 sq.]: 2, 649 de fulminibus hoc scriptum in -is est [ad libros de rebus -is conscriptos pertinet sec. Linderski, Harv. Stud. Class. Phil. 89, 1985, 227 sqq. 233 sq.]. cf. l. 37. 75*). AMM. 30, 4, 12 iuris periti multas tibi suffragari ab solutionem lectiones -as pollicentur (*antea*: leges saeculis obrutas).

d de ignobilibus sim.: NOVELL. Valent. 24 pr. obscuris ac -is locis (*opp. claris urbibus*).

2 de percipiendis sensu (*auditu p. 405, 7*): **a** usu vario: **a** de longinquo vel interiore loco positae: CIC. Verr. II 3, 193 angulum ... provinciae -um ac derelictum. 3, 207 locus (*cf. l. 70*). leg. agr. 2, 41 Aegyptus ut occulte latet, ut -a est! dom. 39 augurum ego libros, si qui sunt

-i, non scrutor (*de Sibyllinis agitur sec. Linderski, l. cit. 211*). nat. deor. 2, 98 -as auri ... venas. CATVLL. 34, 11 *Diana domina ... saltuum ... -orum (an ad l. 8sq.?)*. CELS. 6, 18, 7^b extra ... neque intus -um. ANTH. 420, 3 (*Sen.?*) *Britannia medio ... -a ponto*. SVET. Nero 31, 4 opum. LACT. opif. 16, 6 ex thensauo -o. RVFIN. hist. 4, 7, 14 in ultimis orbis partibus -as nationes. ISID. orig. 11, 1, 109 *ita oculi formantur, ut cavi ac -i fiant*. al. **β** *de sono*: CIC. har. resp. 20 strepitus quidam -us et ... fremitus armorum. **γ** *de eis, quae ab usu publico, consueto immunia sunt (hucine l.?)*: CIC. de orat. 1, 12 (*in imag.*) artium, sc. praeter oratoriam, studia ... -is atque additis e fontibus hauriuntur (*opp. in medio*). CATVLL. 4, 25 -ā senet quiete phaselus.

b *neutr. pro subst. de loco vel de rebus repositis (c. praepos. praeter HIL.)*: CAES. civ. 3, 105, 5 in occultis ac -is templi (remotis, recognitis var. ll.). SEN. nat. 3, 4 ut praebere aquam ... ex -o possit terra. PLIN. nat. 33, 25 pretiosioris in -o supellectilis. HIL. in psalm. 9, 2 -is et inaccessibilibus. PELAG. in II Cor. 11, 13 p. 293, 10 *praefereutes honorem pecunias non ideo spernunt, quia non ament, sed quia in -is habent eqs.* AVG. epist. 137, 18 (*in imag.*) *scriptura homines non solum manifesta pascit, sed etiam secreta exercet ... veritate hoc in promptis quod in -is habens*. SVLP. SEV. chron. 1, 16, 7 ex -is in posterum ... diem consulens. al.

[adv. **reconditē** vix recte trad. p. 404, 26.]

deriv.: reconditio, reconditor, reconditorium.

compos.: perreconditus.

Schafer.

recondūco, -dūxī, -ductum, -ere. a re- et conducere. [falso trad. -tae FEST. p. 277 (v. supra p. 400, 28). obscurum: CIL XI 6690, 8 (*saec. II?*) *graphio scriptum in tegula* -xi sic me, suadeo (*cf. Catarsi Dall'Aglio, Aurea Parma 65, 1981, 319 sqq.*)].

i. q. iterum conducere, sc. de eo qui: **1** *suscipit opus*: PLIN. nat. 29, 22 ab ... Charmide medico unum aegrum ... (sestertiis) tot ... -tum esse (*loco fort. corrupto; e(ss)e conductum temptavit Mayhoff*). PS. QUINT. decl. 12, 18 (*vituperanter dictum*) classis nostra vecturam facit et vicinarum civitatum copias -it (*sc. perferendas et cum lucro vendendas*). **2** *accipit rem utendam, sc. agrum sim.*: VLP. dig. 19, 2, 13, 11 (*10 relocare*) qui impleto tempore conductionis remansit in conductione, ... -isse, videbitur (*rem con- var. l.*). *ibid.* colonum -isse videri.

reconfero, -lātum, -ferre. a re- et conferre. i. q. rursus conferre, sc.: *secum deliberando, meditando*: HESYCH. in lev. 11, 1 p. 905^a qui non solum meditatit legem, sed et ruminat, id est -it. *impedendo, solvendo* (*cf. vol. IV 175, 75 sqq.*), non nisi p. p. neutr. plur. -lata pro subst. de genere tributii: LYD. mag. 3, 70, 1 *ὄεκολλᾶτα* (*Wünsch, ὄεκολλᾶτα cod. teste Fussio, ὄεκολλοκᾶτα Carney cogitans de tributo praediis relocatis imposito, quod defendere vid. Schamp in ed., 2006, vol. I p. CCXXXVIII sqq.*).

reconfirmo, -āre. a re- et confirmare. [falso ed. pro re con- PS. PRIMAS. in II Cor. p. 555^c.] i. q. rursus in statum validum redigere: GALEN. ad Glau. 1, 3, 6 fol. 248^r (*sec. cod. Cass.*) si ... malfient, odoribus primo adhibitis dehinc narium obclusionem -bimus (-vi- cod., con- ed.; *cf. gr. p. 59 ἀναζητούμενον*).

reconflō, -āre. a re- et conflare. i. q. rursus conflare (*sc. in imag.*): LVCR. 4, 927 unde -ari sensus per membra repente possit, ut ex igni caeco consurgere flamma.

[dolo **recongesta** olim falso ed. pro dolore con- HEGES. 1, 40, 10.]

recongrego, -āvī, -āre. a re- et congregare. i. q. rursus congregare: PS. PHILO antiq. 26, 5 Cenez ... -vit ad se omnes populos (*congreg- var. l.; cf. 25, 3 collecti sunt populi*). GREG. M. epist. 1, 38 l. 8 ut rector monachos, qui fugerant, ... perquisitos ad unum -et (*cf. I, 39 l. 7 ad unum reducere*).

reconiungo, -iūnctum, -ere. a re- et coniungere. GLOSS.^l I Ansil. RE 201 reconciliatus: in amicitia -tus. [vix recte restituere temptaverunt Mommsen CE 2156, 5 (*durae coniunxerunt lapis*), Diehl in lacuna INSCR. christ. Diehl 4550.]

i. q. rursus in statum coniunctum redigere (*cui, indicat dat. praeter l. 64*): RVFIN. Greg. Naz. orat. 5, 18, 3 (*in imag.*) quibus utar ... medicamentis, quibus alligaturis, ut -am et conglutinem, dissidentia? (l. Migne gr. 35, 1252^b *συνάψω*). 8, 20, 3 reconcilia hominibus deum, terrenis -e caelestia (*Migne gr. 35, 964^a aliter*). hist. 1, 7, 4 (*de generatione Christi*) -tum ... sibi est invicem, genus et illud, quod secundum Mattheum per Salomonem, et illud, quod secundum Lucam per Nathan deducitur, per legales adoptiones (l. gr. *ἐπιπλάκη ... ἀλλήλοις*). Orig. in psalm. 37 hom. 1, 11.91 (*ad II Cor. 2, 5 sqq.*) Paulus sententiam revocat et eiectum -it ecclesiae (*cf. COMMON. patr. 4, 7 haereticus si ... conversus fuerit ..., -itur deo*).

reconl- v. recoll-. **reconn-** v. recogn-.

ἀντεπιχειρῶ: reconōr GLOSS. II 229, 1 (-no cod. Harl., *cf. vol. IV 346, 44 sqq.*). a re- et conari.

recomp- v. recomp-.

reconquīro, -ere. a re- et conquirere. i. q. requirere: AMBROSIAST. in II Tim. 1, 17, 1 rec. α (*'Onesiforus Romae sollicitus me quae-sivit'*) apostolorum -ens invenit (*rec. γ requirens; in utraque rec. antecedit magna diligentia requisitum*).

reconōsido, -āre. a re- et considerare. i. q. iterum considerare: GLOSS. V 512, 32 -a: melius retracta. GLOSS.^l I Ansil. RE 974 remetiōr: -o. 1195 repetens: -ans. II Abav. RE 108 resipit: -at vel ad se redit. *sim. al. in GLOSS., e. g. p. 354, 37sq. p. 362, 5, 390, 38*.

reconōsigno, -ātum, -āre. a re- et consignare. i. q. rursus consignare, sc. de eo qui: **1** *iterum confirmat*: TERT. resurr. 52, 18 ideo apostolus ... et -at (*con- var. l.*) imprimens 'sic enim scriptum est' (*I Cor. 15, 44*). **2** *rursum tradit, reddit* (*cf. vol. IV 437, 9 sqq.; donum offerendo l. 15; -antur homines l. 20. 23*): *incorporaliter*: EVSEB. GALLIC. hom. 47, 5 l. 105 (*locum om. pars codd.*) anima praefereus ... 'aurum' (*III reg. 10, 2*) ..., id est integrum in se -ans ... pretium redemptori (*[cf. l. 100 exhibens in se ... seipsam xenium deo]*). *cf. REGVLA mag. 3, 81 haec ars, sc. pie vivendi, quae ex dei voluntate descendit, cum a nobis ... domino fuerit ... -ta eqs. [inde sim. BENED. reg. 4, 76]*. REGVLA mag. 61 cap. *si frater debet ex itinere revertens servare ieiunium ante abbatem -andum communionis (61 tit. con-)*. 93, 3 abbas gregem domini futuro iudicio -turus suscipiet. *corporaliter*: REGVLA mag. 1, 42 -are bisacias, sc. hospitibus abeuntibus (*de eadem re l. 44 eis bisaciae consignantur*). 14, 71 *paenitens -etur ab abbate eis praepositis in manu*. 88, 12 -tis rebus monasterii, quae frater ad tempus ... acceperat. BENED. reg. 35, 10 *qui ex officio coquinae exit, vasa ... munda et sana cellarario -et (con-, resig- var. ll.)*; qui cellararius item intranti officium consignet eqs. *al. in REGVLA mag.*

?**reconstringo**, -ere. a re- et constringere (*si recte legitur*).

i. q. in statum constrictum redigere: PS. SORAN. quaest. med. 251 ut *collectione discussa ... iuncturae -antur atque coeant (sim. cod. Lincol; con- Carnot., probante Fischer)*.

reconstruo, -strūxī, -ere. a re- et construere. i. q. rursus construere: CASSIOD. var. 2, 39, 9 ut, ... *si in thermis fuerit aliquid reparandum, ... debet -i. Ios. antiq. 11, 5 p. 304 (loq. deus)* volo Cyrum ... templum mihi -ere (*[gr. οἰκοδομήσαι; syn. 11, 2 reaedificare]*). 11, 6 p. 304 [*gr. ἀναστήσαι*]. 11, 22 p. 305 [*gr. ἀνεγειρόσων*]. 13, 202 p. 374 civitatis muros (*gr. ἀνοικοδομήσαι*). 14, 419 p. 421 Alexandrium olim dirutum -xit Herodis frater (*gr. ἀνέκτισεν*). *al. in eodem opere*. IORD. Rom. 283 *Philippus urbem ..., qu(ae) dicebatur Pulpudeva, Philippopolim -ens nominavit (subest Hier. chron. a. Abr. 2264 construxit)*. *in imag.*: CASSIOD. in psalm. 144, 8 l. 156 *deus res cadentes sua pietate -it*.

reconōsuo, -ere. a re- et consuere. i. q. rursus consuere: GLOSS. II 596, 49 veteramentarius: qui -it vestes.

?**reconōsurgō**, -ere. a re- et consurgere. i. q. surgendo redire: MART. CAP. 8, 833 *colurus solstitialis mersus in regionem inconspicuum infra Argo -it, (Willis sec. cod. R [v. Mnemosyne 28, 1975, 129 sq.]; argorem (con)surg- vel argonem (re)surg- sim. codd. plerique, Argo resurg- cod. unus et edd. cet.)*.

recontego, -ere. a re- et contegere. i. q. rursus contegere: APON. 8, 10 (*nisi est medii aevi; in imag.*) *pedes spe beatitudinis nudatos -i (cf. 8, 9 contegi. respicitur Eph. 6, 15 calciati pedes)*.

recontineo, -ēre. a re- et continere. [falsa var. l. pro con- IREN. 2, 1, 5 l. 93.] i. q. comprehendendo retinere: CASSIOD. in psalm. 31, 4 l. 126 *spina totum corpus erigit atque -et*.

recontrādo, -ere. a re- et contradere. *fere i. q. reddendo contradere*: NOVELL. Iust. 64, 1 sicut hortulanus suscepit hortum a possessore, ita eum -at (*gr. ἀντιπαραδιδοῦναι*).

recontrāns v. l. 64.

recontrīsto, -āre. a re- et contristare. i. q. retribuendo contristare: VITAE patr. 5, 17, 10 si quis audiens sermonem tristem ... sustineat et non -et (*postea: retribuens contristanti*).

recontro, -āre. [a re- et verbo a contra ducto (*fort. sec. exemplar *incontrare; cf. in contra. Mei.*) **1** *intrans. et vi adversandi part. praes. -āns vergens in usum adi. fere i. q. renitens, repugnans sim.*: TERT. nat. 2, 8, 19 *Aegyptiorum gens rixosa, suis (regibus) -ans, in extraneis dejecta (inde dubitanter suppl. Borleffs in lacuna 2, 13, 20)*. **2** *trans. et vi vicissitudinis fere i. q. rependere sim.*: POTAM. tract. 1 rec. long. l. 106 C. *Christus pietate commotus fletus sororum Lazari fletibus -bat (re)contrahat var. ll., contrahebat, econtrabat sim. codd. rec. brev. l. 57 C.*]

?**recontundo**, -tūsum, -ere. a re- et contundere. *fere i. q. contundere*: PS. THEOD. PRISC. add. p. 312, 15 (*cf. p. 129, 12 app. crit.*) equi adipem cum resina ... in unum -s(a)e (*cod., con- Rose*).

reconvalēscō, -ere. a re- et convalescere. i. q. in statum validum redire: ENNOD. carm. 1, 10, 4 ut viva dulci funere, i. somno, -ant corpora.

reconvenio, -īre. a re- et convenire. ?1 intrans. i. q. *rursus convenire* (sc. *congregari*): RVSTIC. Conc. 5 I 4 p. 74, 32 oportet ... ab initio -ire concilium (-iri *cod. in serie inf. pass.*, reconvocari Schwartz; gr. I 1, 7 p. 74, 22 συγκαθιθηνηαι, cf. I 5 p. 372, 11 congregandum). 2 trans. i. q. *vices reddendo convenire* (sc. *in ius vocare*): NOVELL. Iust. 96 rubr. qui conveniuntur et -unt (-untur var. l., gr. ἀνταπαιθιεντων. cf. 96, 2 pr. qui e diverso convenerat [gr. ἀνταπαιθισάμενος]).

[**reconventiculāre** CONC. Mansi 8, 900^D (= Migne 66, 56^A) e versione medii aevi sumptum est, v. Conc. 5 III p. vi sq.]

reconvertio, -ere. a re- et convertere. 1 i. q. *retro convertere*: *corporaliter* (sc. refl.): VET. LAT. deut. 1, 40 (cod. 100) vos -istis vos et comitati estis in solitudinem (gr. ἐπιστοαφέντες, Vulg. revertimini). *incorporaliter*: VET. LAT. Col. 1, 20 (Mar. Victorin. adv. Arium 1, 24 [cf. I, 25 l. 20 conversa]) conplacuit ... per ipsum Christum reconciliare et -ere, omnia in ipsum, quae per ipsum creata sunt (i, gr. ἀποκαταλλάξει, cod. 75. al. et Vulg. reconciliare). 2 i. q. *in vicem convertere ordinem*: FACVND. defens. 9, 4, 4 (verba Theod. Mops.) oportet, si Apollinarem sequimur, confundere naturas et -entes dicere, quoniam anima caro est et caro anima; et ... -entes dicamus, quia immortalis est mortalis et mortalis immortalis.

reconvinco, -ere. a re- et convincere. i. q. *repellendo, refutando convincere* (contra aliquem maxime l. 27); -untur: *homines*: AMBR. parad. 8, 39 p. 295, 21 in praevericante peccatum est; ... uterque, sc. Adam et Iudas, redarguitur atque -itur, quia eqs. (con- var. l.). CONC. Osc. a. 598 Vives p. 158 dum peccatores per publicam probationem minime -i garriant (nisi se con-, v. Mansi 10, 482^A). *res*: NOVELL. Iust. 73, 4 ut ... perfidiam et negationem infitiantis multis -amus modis (recommunic- et convinc- var. ll.; gr. ἐλέγχωμεν).

[**reconvoco** e conii. dub. l. 3.]

Spoth.

recooperio (recōp-), -uī, -rtum, -īre. a re- et cooperire. i. q. *rursus cooperire* (sc. ita, ut status prior restituatur): REGVLA mag. 8, 13 ut absconso ... homine in sepulchro, -ta (-cop- trad.) fossa, in figura sua terrā redeat pavimenti. 11, 110 levans se frater si lectum suum bene non -uerit (-cop- cod. alter, -coop- alter), puniatur.

Bl.

***recoquo**, -xī, -ctum, -ere. a re- et coquere. scribitur -coc- in var. l. VERG. Aen. 7, 636 (codd. FyR). PLIN. nat. 34, 96 (loco priore); -quoqu- trad. QVINT. inst. 12, 6, 7, in var. l. VERG. *ibid.* (requoquont cod. M); -cog- in var. l. PLIN. nat. 34, 96 (bis; nisi confunditur c. recogere).

NOT. Tir. 103, 53 sqq. -it. -xit. -tum. *indic. praes.* -ont v. l. 37. *de notione* v. l. 57 sqq. 74 et GLOSS. -xit: ἀνεχώνεσεν, ἀνέψησεν. *legitur in prosa orat. inde a* CIC., SEN. *philos.* (singulis locis), PLIN. nat. (octies), in versibus inde a CATVLLO, VERG., HOR. [nisi sunt recomposita aet. rec., a recocere (v. l. 35): *it. ricuocere, francog. recuire, prov. recoire, cat. recoure, hisp. recocer, port. recocer; a recoctus: sard. rekóttu, cat. recuit; fem. -ta: it. ricotta, francog. recuite 'lac coagulatum'. cf. M.-L. 7125. 7128a et Faré, Postille. Battisti-Alessio V 3249. Cortelazzo-Zolli² 1366. Wagner II 342. Wartburg II 1163 sqq. Coromines II 1020. Coromines-Pascual II 109. Machado³ V 54. Schd.-Cr.] [e conii. dub. VAL. Fl. 6, 444 (Gronovius); non iam legitur SER. med. 16.]*

i. q. *rursus coquere* (p. p. p. -tus vergit in vim adiectivi maxime l. 54): 1 ita ut status vel vigor sim. prior restituatur: a -untur *homines*: a *proprie*, sc. *alluditur ad fabulam*: CIC. Cato 83 *me moriturum* haud sane quis facile ... tamquam Peliam -xerit. b *translata*: CATVLL. 54, 5 haec displicere vellem tibi et Sufficio [seni -to, (ed. 1481, seniore cocto [cop-] codd.; senem callidum, vafrum intellegit Bickel, Rhein. Mus. 93, 1950, 14 sq.). HOR. sat. 2, 5, 55 -tus scriba ex quinqueviro (i. statu in melius mutato; locum vis probabiliter explicant PORPH. -tus: iterum scriba factus [eodem fere sensu SCHOL. HOR. sat. 2, 5, 56]. SCHOL. HOR. sat. 2, 5, 55 -ti dicuntur scribae, qui s(a)epius ... ad provincias missi exercitatiores facti sunt usu ipso eqs.). PETRON. frg. 21 vers. 1 anus -ta vino trementibus labellis. QVINT. inst. 12, 6, 7 Cicero se ... Apollonio Moloni ... rursus formandum ac velut -endum dedit.

b -untur *res*: a *corporeae, i. proprie*: VERG. Aen. 7, 636 *pupuli Latini* -unt patrios fornacibus enses (item -untur arma [aliter p. 408, 5 sq.]): LVCAN. 7, 148 rubuit flammis iterum Neptunia cuspis spiculaque ... Paeon ... -xit). PLIN. nat. 31, 83 e muria salsamentorum -itur sal iterumque consumpto liquore ad naturam suam redit. b *incorporeae, i. translate*: AVG. epist. 118, 12 olim sopitas lites inani curiositate -ere.

2 cetera exempla (vis praeverbii minus apparet e. g. p. 408, 10, 14; accedit denuo p. 408, 21, iterum p. 408, 18 sq. et MARCELL. med. 9, 5. indicatur terminus -endi p. 408, 16, 19 sqq.; fere c. obi. affecto, sed effecto e. g. p. 408, 9, 13; in compar. e. g. p. 408, 9, 12, 30): a -untur *metalla vel res ex metallo factae*: VERG. Aen. 8, 624 miratur Aeneas lēvis ocreas electro auroque -to (SERV. -to: saepe purgato. auct. *ibid.* quia quanto plus coquitur, melius fit). PLIN. nat. 33, 65 aes ... exharenatur, an satis

-tum sit splendore deprehendente. 34, 96 (antea: Capuae liquatur aes ... ligni ignibus ... ac saepius simili modo coquitur) alibi carbone -unt propter inopiam ligni ...; in Gallia semel -unt, quod saepius fecisse bonitati plurimum confert. FLOR. epit. 3, 20, 6 copiae Spartaci sibi clipeos (et, (e var. l., ex Halm) ferro ergastulorum -to gladios ac tela fecerunt (de re v. Renoux, Rev. Ét. Lat. 82, 2004, 19 sqq.; item -untur aliae res, ut fiant arma [cf. p. 407, 64 sqq.]: SIDON. carm. 7, 411 Getes, dum falce -ta ictibus informat saxoque cacuminat ensem eqs.). PRVD. cath. 7, 78 non secus quam si rudis auri -ta vena pulchrum splendeat. perist. 5, 70 numina excisa fabrili manu cavis -ta et follibus. al. b -untur *textilia, lana fuco sim. inficienda* (aliter l. 26): SEN. epist. 71, 31 quemadmodum lana ... quosdam colores nisi saepius macerata et -ta non perbibit, sic eqs. SIDON. carm. 13, 26 Sidonio -ta fuco ... purpura. epist. 9, 13, 5 vers. 16 (-ere dicitur vas) ferte blattas, -ente quas aeno Meliboea fucat unda. c -untur *medicamenta sim. vel alimenta*: PLIN. nat. 23, 75 si amurca ... cum omphacio -atur ad mellis crassitudinem, ... dentes extrahit. STAT. silv. 4, 9, 38 passum psithiis [suis, -tum (uvis vel unis cod.). SVET. Nero 33, 3 iterum ac saepius -tum venenum. PELAGON. 515 cetera decoques ...; quae cum refrixerint, ... iterum -es (coquis var. l.), ut sit una substantia. PS. THEOD. PRISC. add. p. 315, 17 (antea: coques ad tertias) -es usque ad spissitudinem sapae lento igni. p. 318, 31 adicies mel ... et denuo -es, ut fiat mellis crassitudo. ves. vit. 4 p. 266, 8 cottidie -tum. ISID. orig. 20, 2, 15 panis rubidus, -tus et rubeffectus. al. d -untur *varia (calore naturali l. 29)*: PLIN. nat. 16, 23 desinente flatu protinus emoriens saepius -itur carbo. 21, 84 cera post insolationem etiamnum -ta. 36, 194 hammonitrum -itur et fit vitrum purum. PRVD. ham. 290 fila herbis saturata -tis. perist. 13, 78 saxa -ta vomunt ignem. PAVL. NOL. carm. 8, 14 (sec. psalm. 2, 9) ceu vasa -to (-ta ed. pr.) ficta luto. BOETH. cons. 2 carm. 6, 13 Notus ... aestu ... ardentis -ens harenas. VEN. FORT. carm. 2, 9, 15 me veluti fornace -to arted ad officium vester adegit amor (sc. iuventium me rursus carmina scribere). Castelletti.

***recordabilis**, -e. a recordari. [adhuc supplebatur INSCR. christ. Diehl 590, sed v. p. 414, 68.] i. qui in recordatione, in memoria est: in arte musica -es sunt numeri, i. rhythmici (cf. Aug. mus. 6, 3, 4 considera ... quartum genus, eorum scilicet n., qui sunt in memoria; nam si eos recordatione depromimus eqs.): AVG. mus. 6, 6, 16 vocentur ... n. quarti -es. 6, 8, 22 (quinquies). 6, 9, 23. al. in eodem opere. aliter (neutr. plur. pro subst.): CLAVD. MAM. anim. 3, 16 p. 186, 11 memoria inlocalis quaedam capacitas est, quae nec multitudine -ium distenditur nec paucitate tenuatur.

compos: irrecordabilis.

recordācio v. recordatio.

recordantia, (-ae) f. a recordari. i. q. *actio vel facultas recordandi*: AMBR. Iob 3, 7, 19 cherubin, in quibus est -a sacrae cognitionis et ... aeterni luminis (recordatio var. l.). De Seta.

***recordātio**, -ōnis f. a recordari. scribitur -aci- CE 1621, 2 (Lugduni, a. 601) et fort. p. 410, 19. notatur r p. 410, 10, 22. gen. sing. -es INSCR. christ. Diehl 301 (a. 396). de notione: HIER. e. g. p. 410, 33. AVG. mus. 6, 8, 22 recurrit ... in cogitationem occasione similium motus animi non extinctus et haec est, quae dicitur -o. GLOSS. -o: ἐνθύμημα, ἀναλογισμός, ἀνάμνησις. legitur in orat. soluta tantum inde a CIC. (43^{ies}), BELL. Alex., LIV.; raro plur., v. l. 68. p. 409, 6, 17. 61. 66. al.

fere i. q. *actio vel facultas recordandi* (in paronomasia iuxta cor AVG. conf. 5, 6, 11; gr. resp. e. g. ἀνάμνησις p. 410, 38 et VET. LAT. psalm. 69, 1 [cod. 300], διάνοια p. 410, 58, ἐνθύμημα p. 410, 55, μνήμη p. 410, 16, ὑπόμνησις p. 409, 18): I strictius cum respectu memoriae vel commemorationis (v. e. g. p. 409, 28, 73, 410, 33 sqq.; saepe iuxta memoria, cf. vol. VIII 670, 40 sqq.): A potius de actione vel effectu: 1 *proprie* (per prosopop. p. 409, 75): a *usu communi*: a *indicatur, quid vel quis in memoriam revocetur*: ① per gen. obi. (pron. poss. p. 409, 38), quo significantur: ② res (etiam futurae, v. p. 409, 24; exempla selecta post SEN. rhet.): CIC. Verr. II 4, 110 qui ... istius Verris animus est nunc in -e scelerum suorum eqs.? (recognitione var. l.). prov. 43 et ultimi temporis -e et proximi memoria (Planc. 4. fam. 1, 6, 2 me consolatur -o meorum t. PS. QVINT. decl. 19, 15 misera t. illius -o!). Pis. 45 -e ... ipsa consulatus vestri (PLIN. paneg. 78, 5). Phil. 2, 47 debet ... excitare animos non cognitio solum rerum, sed etiam -o (Lael. 104. fam. 5, 13, 4 das ... mihi iucundas -es conscientiae nostrae r. que earum, quas eqs. LIV. 37, 59, 2. VELL. 2, 101, 3 haud iniucunda tot r., locorum, gentium, urbium -e perfruor [i ad p. 409, 25 sqq.]. al.; cf. p. 409, 20). de orat. 1, 4 mihi repetenda est veteris cuiusdam memoriae ... -o (ad Q. fr. 2, 2, 1 ad -em praeterita m.). Brut. 266 praeteritorum -o est acerba (QVINT. decl. 307, 9. al.). fin. 1, 41 earum voluptatum ... assidua -e (2, 106 Tusc. 5, 74). 2, 98 ea, quorum -e te gaudere dicis, Epicure (resp. 96 memoria). Tusc. 1, 57 quam memoriam ... Plato -em esse volt vitae superioris [Seq.

p. 415, 10]. Att. 3, 15, 2 SIDON. epist. 6, 1, 2). Cato 9 multorum ... bene factorum -o iucundissima est. Lael. 15 -e nostrae amicitiae ... fruor (TAC. l. 14). Att. 6, 1, 22 dies *quidam* ... suavem habuit -em clarissimi iuris iurandi, quod ego non eram oblitus. fam. 5, 12, 4 praeteriti doloris secura -o (AMM. 21, 13, 12). al. BELL. Alex. 77, 1 *Caesar* subiti periculi -e laetior (QVINT. decl. 338, 29 tot p. ... -es. CASSIOD. in psalm. 123, 1 praeteriti p. -e). LIV. 30, 13, 8 movit ... Scipionem ... -o hospitii *Syphacis* dextraeque datae et foederis. 39, 49, 11 cum ... alios -o ingentium meritorum *ducis* motura esset (QVINT. inst. 2, 15, 6). SEN. contr. 1, 4, 1 o acerbam mihi virtutis meae -em! PS. SEN. mon. 125 praesentia mala levat praeteritorum bonorum -o (OP. imperf. in Matth. 6 p. 674^{med}. transactorum b. al.). QVINT. decl. 272, 12 *non fuit victoria*, quae non haberet aliquam tristitiae -em. TAC. hist. 1, 44, 1 -o maiestatis in Galba, amicitiae in Tito Vinio ... animam *Othonis* ... confuderat (FIRM. math. 1, 4, 5, 8, 1, 6, 9). PLIN. paneg. 23, 4 quam laeta omnibus adoptionis tuae -o! FLOR. epit. 2, 12, 2 populum *Macedonum* memoria et -o (-e var. l.) suae nobilitatis agitabat. GELL. 17, 2, 1 verborum ... elegantium -es. VET. LAT. II Tim. 1, 5 (cod. 78. al. et VVLG.) fidei *tuae* (gr. *ὑπόμνησιν*). SYMM. pater Symm. epist. 1, 2, 2 subit me malorum meorum misera -o (OP. imperf. in Matth. 6 p. 674^{med}. transactorum m. al.). AMM. 17, 13, 26 -o rerum gloriose gestarum omni iucunditate ... gratior. FAV. EVL. 1, 3 has ... rationes ... prudentiae tuae ... non ut novas ... narremus, sed in -em ... reducimus. AVG. c. acad. 3, 4, 9 istae balneolae aliquam decoris gymnasium faciant -em. EVSEB. GALLIC. hom. 40, 2 l. 81 futuri iudicii -o et praeteritorum commemoratio (45, 5). et *saepe*. ② *animantes*: CIC. Cael. 79 -e parentum vestrorum, *i. iudicum* (DICT. 3, 21 veniat in animum -o p. tui. 3, 24 -e filii ac p. SYMM. epist. 5, 66, 1. al.). har. resp. 2. de orat. 1, 228 qui patris clarissimi -e et memoria fletum populo moveret (VAL. MAX. 7, 6, 6). Brut. 9 quorum *fortunatorum* memoria et -o in maximis nostris ... curis iucunda sane fuit. leg. 2, 4 me ... Athenae non tam ... artibus delectant quam -e summorum virorum, ubi quisque ... disputare sit solitus. VELL. 2, 101, 3 p. 408, 69. SEN. epist. 63, 4 ut iucunda nobis *amicorum* amissorum fiat -o. TAC. ann. 2, 53, 2 cum -e maiorum suorum (PANEG. 9, 17, 2). IVST. 6, 7, 5 *patria et penates* praesentia quam -e sui maiores spiritus largiuntur (RVFIN. Adamant. 1, 17 *deus Adam* in -em s. revocat. [gr. *ὑπομνήσκει*]. item c. pron. pers. vel poss.: HIER. psalt. sec. Hebr. 6, 6 -o tu [i. dei]. VVLG. num. 10, 9 vestri. GREG. M. moral. 12, 15 [ad Iob 14, 13] *Iob* tempus sibi constitui suae -is peti. al.). 12, 6, 10 nutricis ... et sororis. PRISC. gramm. II 579, 23 'ipse' ... per se positum ad -em personae refertur iam cognitae. et *saepius*.

③ *pervarias struct. verbales appositae*: VAL. MAX. 5, 5 pr. quam copiosae ... suavitate illa -o est: in eodem domicilio (*i. utero matris*) ... habitavi *ego atque frater* (item per enunt. primar.: PLIN. epist. 1, 9, 3 subit -o: quot dies quam frigidis rebus absumpsi!). TAC. hist. 3, 31, 3 subit -o illos esse, qui nuper *eqs.* (item per acc. c. inf.: PLIN. epist. 4, 24, 1 subit -o egisse me iuvenem ... in quadruplici iudicio. AVG. conf. 3, 11, 20 confiteor tibi, domine, -em meam, ... me ... responso tuo ... fuisse connotum). FRONTO p. 87, 24 nec te -o ista urgeat nec ... angat, quod tibi conscius es non perpetuam operam eloquentiae dedisse ([*siquidem* -o ista ... q. iungas]. PASS. Mar. Iac. 7, 1 [post somnium] Iacobo ... in -em rediit, q. hanc sibi significasset coronam *martyrii* divinae dignationis ostensio).

④ *per adi.* (cf. p. 410, 7): CASSIAN. conl. 19, 12, 3 quodsi -em nobis femineam] (feminae n. var. l.) ... cogitatio subita ... adtulit *eqs.* SIDON. epist. 3, 5, 2 (*vult quidam restitui sibi praedium paternum*) non stimulo cupiditatis, sed respectu avitae -is. VITAE patr. Iurens. 26 genuinae, *i. suorum*, -is gratia. VITA Caes. Arel. 1, 10 parentes tuos ... per consanguinitatem parentali -e complector (v. *Bona, comm. 2002, 214*).

⑤ *exempla cetera*: CIC. Planc. 81 quis est nostrum ..., cui non educatores, ... cui non locus ..., ubi ... doctus est, cum grata -e in mente versetur? de orat. 3, 1 *mih* acerba sane -o veterem animi curam ... renovavit. fin. 1, 57 bona praeterita gratā -e renovata. Att. 12, 18, 1 -es fugio, quae ... dolorem efficiunt. al. LIV. 24, 8, 20 lacus Trasumenus et Cannae, tristia ad -em exempla. SEN. dial. 10, 15, 5 *sapiens hoc tempus* -e comprehendit. 11, 18, 7 effice ..., ut illum *fratrem mortuum* ... assidua -e repraesentent tibi. TAC. ann. 4, 38, 3 (*loq. Tiberius*) *ut me mortuo cives* cum laude et bonis -bus facta atque famam nominis mei prosequantur. TERT. anim. 24, 10 (v. p. 316, 57). mart. 2, 7 *segregatus a mundo vacas* ... a -bus malis. MIN. FEL. 1, 1 ea, quae iam transacta ... sunt, -e revocare. VET. LAT. Iob 3, 4 (Greg. M. moral. 4 praef. 2) non sit in -e *dies ille, quo natus sum* (gr. 3, 3 *ἀπλόιτο ἡ ἡμέρα*, aliae vers. vet. et Vulg. 3, 3 pereat dies. cf. VVLG. Iob 24, 20 non sit in -e *imp*ius). CIL VI 1706, 19 (a. 400) provinciae ... statuam ad vivacem -em et sempiternam memoriam posuerunt. AVG. cons. euang. 2, 53, 108 cuius -is ordo, sc. *Lucae*, ... nihil repugnat ordini *Marci et Matthei*. PRISC. gramm. III 141, 21 nomina [per -em] pronominantur (v. vol. X 2, 1915, 59; [] gr. loco ibi cit. ἀναπολούμενα). al. per prosopop.:

OROS. hist. 2, 19, 12 (*ironice; respic. tempus, quo Galli Romam obsederunt*) en *tempora*, quibus -o suspirat!

⑥ *cum colore bonae famae*: α *in formulis ad mortuos pertinentibus* (sc. gen. -is accedente adi. [v. O'Brien, *Titles of Address, 1930, 70 sq.*; cf. memoria vol. VIII 673, 62 sqq.): COD. Theod. 16, 5, 5 (a. 379) perennis -is pater noster. INSCR. christ. Diehl 2782 (a. 384) hoc tumulum patris filius ... fieri voluit causa amoris paternae re(cordatio)nis Lucifero. EPIST. pontif. 255 Zechiel-Eckes l. 2 sanctae -is Damasum (VINCENT. LER. exc. prol. l. 10. al.). CIL VI 41342, 5 (a. 389) *cuiusdam* (clarissimae) (re(cordationis) v(iri). GAUDENT. serm. 17, 17 beatae -is virum, confessorum Basilium (al., v. vol. II 1914, 50 sqq.). SYMM. epist. 5, 54, 2 Ampelium clarae et inlustris -is virum (CIL VI 1783, 14 [a. 431] i. et sanctissimae. EPIST. pontif. 386 Conc. 5 I 2 p. 90, 3 i. et sanctae. al.). COD. Theod. 4, 4, 3, 2 inclitae (al., v. vol. VII 1, 960, 82 sq.). 6, 30, 13 divae -is Valentis (11, 20, 5 pr. Iust. 12, 25, 4, 3 [a. 474]. al.). CONC. 5 II 3, 2 p. 90, 7 religiosae et venerabilis -is Flavianus ([gr. II 1, 3 p. 121, 25 *μνήσης. ad eundem spectat* COD. Iust. 1, 3, 23, a. 452; v. etiam l. 27]. RVRIC. epist. 1, 15 p. 367, 20 sanctae et v.). CIL XII 1724, 14 (a. 496) bon(a)e -is Si(ngenia) (XIII 2897 [saec. VI?]) b(ona) re(cordationis). INSCR. christ. Hisp. Vives 430 b. -is Isidora, filia benememorii Ionati. al.). CASSIOD. var. 9, 10, 5 gloriosae -is domnus avus noster (NOVELL. Iust. 35 pr. PAP. Tjäder 13, 19 [a. 553] ex successione Aderit gl(oriosae) re(cordationis) patris mei). CONC. 5 IV 1 p. 8, 23 Constantinus piaae -is (p. 9, 2. al.). al. β *exempla cetera*: AMM. 26, 7, 10 cuius *Constanti* -o celebratur. COD. Theod. 15, 4, 1 pr. si ... nostrae statuatae ... eriguntur ..., adsit iudex ..., ut ornamentum diei vel loco et nostrae -i sui probet accessisse praesentiam. Iust. 1, 3, 23 (a. 452) aboleatur ... Eutychei damnosa memoria, Flaviani autem laudabilis -o reveletur. VITA Caes. Arel. 2, 37 de ... sancta eius -e domni nostri patrisque vestri.

⑦ *metonymice significantur varia, quae memoriae causa fiunt*:

α *acta conscripta*: SYMM. rel. 21, 3 ne factum aliquod -em cognitoris effugeret. β *recapitulatio*: HIER. in Eph. 1, 10 p. 454^A oratores ... propter memoriam iudicum ... -em, id est ἀνακεφαλαίωσιν, solent facere, ut ... unusquisque recordari eorum incipiat, quae audivit. AVG. quaest. hept. 4, 30 per recapitulationem, id est praeteritorum -em. γ *celebratio Christianorum*: SACR. Leon. 135 -e ... martyrum tuorum, *deus*. 807 cum sanctorum tuorum -e. MVTIAN. Chrysost. hom. 17, 3 p. 349^{med}. -em sacrificii operam (gr. p. 131^{extr} ἀνάμνησιν). al.

⑧ *potius de vi vel facultate*: QVINT. inst. 10, 6, 6 nos sollicitos ... et una spe suspensos -is. 11, 2, 43 *nocte* maturatur ..., quae firmissima eius *memoriae* pars est, -o. TAC. dial. 1, 3 non ingenio, sed memoria et -e opus est, ut, quae a praestantissimis viris ... dicta graviter accepi, ... persequar. PANEG. 8, 1, 6 *ut* maiestatis tuae -e confisus possim illa, quae tunc dicta sunt, praeterire. AVG. soliloq. 2, 20, 34 discretio, qua non admittitur, quod falso admoneris, pars quaedam -is est. MART. CAP. 5, 428 tam capacis memoriae -isque thesaurum. CAEL. AVR. acut. 2, 3, 16 (*inter signa lethargi*) oppressio sensuum et difficilis -o. al.

⑨ *laxius respicitur quaelibet actio cogitandi, deliberandi (exempla probabiliora)*: CIC. fam. 6, 6, 12 levat ... dolorem communis quasi legis et humanae condicionis -o. TERT. spect. 23, 1 cum ... humana -o ... dammandos eos *artifices* censeat ..., quanto magis divina iustitia *eqs.*? VET. LAT. act. 8, 22 (Ambr. paenit. 2, 4, 23, *sim*. Chromat. serm. 2, 4) precare deum, si forte remittatur tibi -o cordis tui (gr. *ἐπίνοια*, cod. 50. al. et Vulg. cogitatio. *sim. de cogitationibus impiorum*: VITA Anton. 26 p. 40, 16 tales ... affectiones et -es avertere consueverunt a via *virtutis* [gr. 26, 1 *ἐνθουμύματα*]). CHALC. comm. 342 *Plato* secat ... intellectum ... in duo haec: scientiam et -em ...; -em ... rebus deliberativis *accommodat* (rep. 534^A *διάνοιαν*). AVG. haer. 83 illae ... haereses, quae ... in -em nostram quomodocumque venerunt.

⑩ *appendicula notabilium selectorum*: 1 *adi.* (cf. l. 5 sqq. p. 409, 52 sqq.): acerba p. 408, 72. 409, 10. 60, assidua p. 408, 73. 409, 64, bona l. 18 sq. p. 409, 66, grata p. 409, 21. 59. 61, (im)iucunda p. 408, 68. 409, 2. 30. 32. al., secura p. 409, 5. al., suavis p. 409, 3. al. (cf. gen. qual. suavitate p. 409, 42). 2 *iuncturae verbales (specimina paucissima)*: *subi. est verbi*: consolari p. 408, 65, levare p. 409, 10. l. 49, movere p. 409, 7 sq., subire p. 409, 19. 44. 45 sq., venire in animum p. 409, 26. *obi. est verbi*: dare p. 408, 68, frui p. 409, 2 (sc. abl. -e, ut perfrui p. 408, 70), fugere p. 409, 61 (cf. effugere l. 32), habere p. 409, 3. 12. al., repetere p. 408, 71, revocare in memoriam AVG. civ. 16, 43 p. 194, 32. *variae*: -e gaudere p. 408, 74, revocare p. 409, 68; in -em redire p. 409, 50, reducere p. 409, 22, revocare p. 409, 35, venire l. 58 et ARNOB. nat. 2, 28 p. 99, 16.

⑪ *recordativus*, -a, -um. a recordari. term. techn. gramm. spectans ad verbi tempus praeteritum (v. Schad, *Lex. of Latin Gramm. Terminol.*, 2007, 342): 1 *plusquamperfectum*, sc. in iunctura species -a: SACERD. gramm. VI 432, 23 tempus praeteritum plus-

quamperfectum s. -ā (*ferre eadem*: 435, 36 DIOM. gramm. I 352, 1. *al.*; *sim.* CHAR. gramm. p. 226, 31 tempore praeterito s. -ā. MART. CAP. 3, 313). PROB. inst. gramm. IV 160, 1 (v. vol. X I, 2468, 59) -a sive exacta (160, 17. 39. *et saepe*). *al.* **2** *perfectum conii.*: CHAR. gramm. p. 214, 16 -ae *differentiae* (v. vol. X 2, 1018, 16). *Reineke.*

1 *recordātus*, -ūs *m.* a recordari. [*in falsa var. lect. p. 414, 74.*] *i. q. recordatio*: TERT. ieiun. 5, 3 (*spectat ad num. 11, 4 sq.*) desiderio carnis et -u Aegyptiarum copiarum. resurr. 4, 3 hanc *carnem* ... et visui et contactui et -ui tuo ereptam (*sc. morte*).

2 *recordātus*, -a, -um *v.* recordor.

***recordor**, -ātus sum, -ārī et ***recordo**, -āvī, -ātum, -āre. [*a re- et cor, -dis (fort. sec. exemplar discordare). cf. Walde-Hofmann I 271 sq.; de Vaan, Etym. Dict. of Latin, 2008, 134 sq. Mei.*] *de origine*: VARRO ling. 6, 46 -are (-ari *ed. 1557 sec. cod. deperd.*) rursus (*in cor revocare*) (*sim.* CASSIOD. in psalm. 77, 42 l. 573). NOT. Tir. 44, 61 -atur. *de genere et formis: testimonia gramm.*: -or *inter verba communia afferunt* AVG. gramm. V 513, 41 AVDAX gramm. VII 346, 22. *al.*, *sed* PRISC. gramm. II 396, 20 -o et -or; *perf.* -vit *testatur* NON. p. 475, 30 *allato* QVADRIG. p. 413, 75. *apud auctores longe praevaluit usus depon.* *inde a* PLAVT; *pass.* p. 414, 60sq. p. 415, 23sq.; *formas act. stirpis praes. v. praeter l. 27 -as* CARM. Année Épigr. 1930 n. 59 (*Romae, saec. I; restit.* CE 560 C 3 -d(as) [*Studemund; alii -d(or), sc. pass.*]), -at *in var. l.* HOMER. 626, -etis MART. BRAC. corr. 18, -bit (-vit *cod.*) *in var. l.* VET. LAT. I Macc. 10, 5 (rec. L), -bitis p. 415, 30, -bam *in var. l.* p. 414, 39, -are l. 14. p. 415, 52. *al.*; *perf.* -vit v. l. 18. *de notione*: SYNON. Cic. p. 418, 2 certus sum. memini. -or. cognovi *eqs.* p. 443, 5 scio. ... memor sum. ... intellego. retineo. -o. respicio *eqs.* GLOSS. -or: reminiscor. recolo. -at: ἀναμνησκει. -are: μνήσθητι. GLOSS.^L II Philox. RE 35 -tus: ἐνθυμηθείς, ἀναμνησθείς, ἀναπόλησας. *sim. al.* *legitur in versibus inde a* PLAVTO, PACVV., ACC., *in orat. soluta inde a* QVADRIG., RHET. Her., Cic.; *quotiens -or et voces notio- nis similis q. s. commemori, memini, reminiscor apud auctores et in libris selectis inveniantur, ex tabula adiecta apparet*:

	-or	comm.	mem.	rem.		-or	comm.	mem.	rem.
PLAVT.	2	13	±114	-	VAL. MAX.	4	-	9	-
TER.	-	2	18	1	PHAEDR.	1	-	4	-
RHET. Her.	1	-	20	-	SEN.	3	-	57	3
Cic.	123	4	283	7	<i>trag.</i>	-	-	5	-
<i>carm.</i>	1	-	1	-	<i>philos.</i>	3	-	52	3
<i>orat.</i>	66	-	98	1	CVRT.	-	-	15	-
<i>rhet.</i>	5	2	31	1	COLVM.	-	-	25	-
<i>philos.</i>	19	1	72	4	PLIN. nat.	1	-	16	-
<i>epist.</i>	32	1	81	1	VAL. FL.	1	-	13	2
<i>familiares Ciceronis</i>	1	-	10	1	SIL.	2	-	8	-
CATVLL.	1	-	4	-	STAT.	1	-	28	4
LVCR.	-	-	7	2	MART.	1	-	15	-
CAES.	3	-	4	1	QVINT. inst.	2	-	25	2
SALL.	1	-	5	-	TAC.	5	-	26	1
VERG.	2	-	28	1	PLIN. min.	11	-	34	1
HOR.	1	-	15	-	GELL.	1	8	54	1
PROP.	-	-	12	-	APVL.	14	-	30	2
OV.	11	1	84	8	TERT.	28	-	76	1
LIV.	7	-	55	1	VVLG.	126	-	57	8
SEN. rhet.	-	-	45	-	AVG. conf.	27	1	63	15

[*it. ricordare, langob. (Ticino) regordá, ticin. lavordán, pedem. ariordé, arodédé, raet. occ. (Engadin) algerder, centr. recordé, or. ruardá, cat., hisp., port. recordar. cf. M.-L. 7129 et Faré, Postille. Battisti-Alessio V 3249. Cortelazzo-Zolli² 1365. Kramer V 485 sq. Coromines VII 178 sq. Coromines-Pascual IV 826 sq. Machado³ V 54. Schd.-Cr.]*

ferre i. q. in memoriam revocare (in paronomasia iuxta cor p. 414, 29. accedit rursus p. 413, 44 et TERT. anim. 24, 8, iterum VAL. FL. 7, 12; vis rursus vocandi maxime elucet p. 412, 27. -antur animantes eorumve mens sim., sed e. g. doctrina FILASTR. 112, 7, memoria EVTR. 1, 1, 1 MART. CAP. 5, 538, prudentia CIC. Tusc. 5, 14): **I** *notione communi respicitur actio ea in memoriam revocandi, repraesentandi, quae inde effluerunt vel minus praesentia sunt (haec ad tempus praeteritum vel praesens vel futurum [e. g. p. 413, 24. 53. 62. 414, 34] spectare possunt, quae tempora infra non separavimus; opp. oblivisci e. g. p. 412, 22. 414, 21; gr. resp. maxime μνησχω [-ομαι], quod infra fere omisimus):* **A** *potius sibi, ut sit fere i. q. meminisse, reminisci, memorem esse (accedit refl. mecum sim. p. 412, 11. 39.*

52. al., cf. cum animis vestris p. 413, 33 et SCHOL. Cic. Bob. p. 92, 12 sic ... mihi textum -or eqs.; accedunt hic illic adv. curam sim. indicantia e. g. diligentius p. 413, 47, penitus p. 414, 41, recte p. 413, 60, vere l. 51): **1** *vario contextu (sc. usu depon. vel act. praeter p. 414, 60sq.; saepe c. colore considerandi, meditando sim., e. g. l. 29 sq. l. 47. 50. p. 413, 6. 19. 47. 59, recognoscendi p. 413, 37 et p. 414, 16 [refl.], insectandi p. 414, 26. 33, paenitendi l. 25):* **a** *sine obi. vel obi. e contextu subaudiendo (cf. p. 415, 11. 14 et sub II A1):* **α** *quaelibet exempla:* PLAVT. Most. 84 -tus multum et diu cogitavi (*cf. 86 sq. in meo corde ... eam rem volutavi*). CIC. Mur. 50 quanta sit ... desperatio rei publicae ..., nolite a me com- moneri velle; vosmet ipsi vobiscum -amini, (*sim. Cael. 43 Phil. 2, 1*). Pis. 12 dicam ...; ipse Piso certe agnoscet et cum aliquo dolore flagitiorum suorum -bitur; meministine, caenum, cum ad te ... venissem *eqs.?* (*nisi ad p. 414, 17sq.*). fin. 2, 106 voluptas corporis saepius ... relinquit causam paenitendi quam -andi. Ov. met. 7, 813 (*loq. Cephalus*) 'Aura', -or enim, 'venias' cantare solebam. fast. 2, 770 -anti plura magisque placent. SEN. epist. 49, 2 quid ... non 'modo' est (*i. nuper*), si -eris? 78, 20 quaeres, -beris. MART. 10, 23, 5 nulla *seni*-anti (-ati *var. l.*) lux est ingrata ..., nulla fuit, cuius non meminisse velit. QVINT. decl. 270, 29 horret animus -ari. TAC. ann. 16, 7, 1 mortem Poppaeae ut palam tristem, ita -antibus laetam (*vergite ad II A1*). HIER. psalt. sec. Hebr. 69, 1 victori David ad -andum (*Vulg. in rememoratione*). AVG. in euang. Ioh. 20, 12 *animus* modo obli- viscitur, modo -atur. serm. 51, 14 qui scripturas legunt, -entur nobiscum; qui non legunt, credant nobis. COMM. apol. 675 *primi filii dei* (sceleris facti, (*abl. absol.*) non sunt -ti legendo, sed perseverantes 'nos sumus electi' dicentes. BOETH. cons. 4, 2, 11 num [-aris] beatitudinem ipsum esse bonum ...? :: minime, inquam, -or, quoniam id memoriae fixum teneo (*l. ad p. 413, 3sq.*). *al.* **β** *accedit praepos. de:* CIC. inv. 1, 108 ut de suis liberis aut parentibus ..., nos cum videant, -entur. leg. agr. 2, 3 si -ari (-are *var. l.*) volueritis de novis hominibus *eqs.* Sest. 1 ut omittatis de uniuscuiusque casu cogitando -ari. Scaur. 49 (*locum ut exemplum struc- turae affert* ARVS. gramm. 487). *al.* LVCIF. moriend. 8 l. 1 -are, Constanti, de scelerum tuorum memoria recenti ..., quantos *subscriptio tua* ... deie- cerit *eqs.* (*cf. l. 46sq.*). LACT. inst. 6, 17, 7 de mortis generibus. HIER. in Gal. 4, 10 l. 5 qui ... non de illis temporibus -atur, de quibus scriptum est: '-amini (dierum) saeculi' *eqs.* (*l. Is. 46, 9; ad p. 414, 22*). AVG. conf. 2, 7, 15 me de me ipso -antem et fatentem. **γ** *accedit adv. relativum:* CIC. Att. 13, 6, 3 ut -or, ... tibi meam *epistulam* ... misi (fam. 15, 15, 1 mecum. MAT. carm. frg. 11 CONC. Carth. a. 419 p. 89 l. 15). OV. met. 15, 436 quantum ... -or, dixerat ... Helenus *eqs.* CLAVD. DON. Aen. 3, 180 p. 291, 22 sicuti nunc -or (AVG. conf. 5, 9, 16 sicut. *al.*). VITA Caes. Arel. 2, 1 p. 324, 15 incipiemus ..., quemadmodum -amur, ... opera eius sancta ... retexere.

b *pro obi. est structura verbalis (enunt. relat. v. sub ca; saepe ac- cedit pron. neutr. praeparativum, e. g. l. 47. 53. 63. 75sq. p. 413, 7):* **α** *enuntiatum:* **①** *secund.:* **Ⓐ** *interrog. (exempla selecta post CAES.; cf. p. 415, 8. 20. 39):* PLAVT. Men. 972 (*loq. servus*) -etur id, qui nihili sunt, quid eis preti detur ab suis eris ...: verbera *eqs.* RHET. Her. 4, 36, 48 -amini, *Quirites*, quos habueritis defensores. CIC. Verr. II 1, 47 cum -aris ..., quam impius ... fueris. Flacc. 57 facite ut -emini, quae sit temeritas multitudinis. 65 cum vere -ari voletis, quantum auctoritatis ... adferatis. Pis. 87 tecum ipse licebit, quot ... et quanta sint crimina, -ere (-are *var. l.*). fam. 5, 2, 3 -are cetera, quam cito senatum ... coegerim, quam multa *eqs. et saepius*. CAES. civ. 3, 72, 4 p. 413, 49. 3, 73, 3 -ari debere *militēs*, qua felicitate ... incolumes essent transportati. Ov. trist. 4, 1, 99 cum ..., qui sim fuerimque, -or. LIV. 5, 52, 9 -amini ..., quotiens sacra instaurentur. PHAEDR. app. 29, 6 iuvenis -ans, quotiens deceptus foret. SEN. epist. 15, 10. PLIN. epist. 3, 4, 6 cum -rer, quanta ... pericula subissem. AMBR. paenit. 2, 8, 75 incusamus alicuius avaritiam? -emur, si nihil ipsi avare facimus. VVLG. Iob 4, 7 -are ..., quis unquam innocens perierit (perit *pars codd., ut locus ad l. 74sq. pertineat*). COMM. instr. 2, 7, 6 lex homini data est ..., ex qua -atur, ut possit vivere caute. *al.* **Ⓑ** *quod sim.:* CIC. har. resp. 62 -amini illud ..., quod nondum est relatum, quod eodem fere tempore factus ... nuntiatur terrae motus (SVET. Tit. 8, 1 -tus ... super cenam, q. nihil cuiquam toto die praestitisset. VET. LAT. II Macc. 10, 6 [rec. V] -antes q. [*gr. μνημονεύοντες ὧς, rec. L, X memores sicut, M memoria retinentes, quomodo*]. AMBR. in Luc. 6, 108. *al.*) VET. LAT. Matth. 5, 23 (Iren. 4, 18, 1) cum ... -tus fueris, quoniam frater tuus habet aliquid adversum te ([*gr. ὄτι, Aug. civ. 21, 27 et VVLG. quia*]. VVLG. deut. 16, 12 psalm. 102, 14). 27, 63 (cod. 7. *al. et VVLG.*) -ti sumus, quia seductor ille dixit *eqs.* (AMBR. in psalm. 118 serm. 1, 12, 1 VVLG. psalm. 77, 39. *al.*). OPTAT. 3, 10, 2 -amini, quomodo *eqs.* (v. Hofmann-Szantyr 650).

Ⓒ *primar. (cf. l. 61; vix huc pertinet l. 15):* CIC. Att. 16, 7, 5 ut -rer illud tuum 'nam Brutus noster silet!' HOR. epist. 2, 2, 145 mecum

52. al., cf. cum animis vestris p. 413, 33 et SCHOL. Cic. Bob. p. 92, 12 sic ... mihi textum -or eqs.; accedunt hic illic adv. curam sim. indicantia e. g. diligentius p. 413, 47, penitus p. 414, 41, recte p. 413, 60, vere l. 51):

1 *vario contextu (sc. usu depon. vel act. praeter p. 414, 60sq.; saepe c. colore considerandi, meditando sim., e. g. l. 29 sq. l. 47. 50. p. 413, 6. 19. 47. 59, recognoscendi p. 413, 37 et p. 414, 16 [refl.], insectandi p. 414, 26. 33, paenitendi l. 25):* **a** *sine obi. vel obi. e contextu subaudiendo (cf. p. 415, 11. 14 et sub II A1):* **α** *quaelibet exempla:* PLAVT. Most. 84 -tus multum et diu cogitavi (*cf. 86 sq. in meo corde ... eam rem volutavi*). CIC. Mur. 50 quanta sit ... desperatio rei publicae ..., nolite a me com- moneri velle; vosmet ipsi vobiscum -amini, (*sim. Cael. 43 Phil. 2, 1*). Pis. 12 dicam ...; ipse Piso certe agnoscet et cum aliquo dolore flagitiorum suorum -bitur; meministine, caenum, cum ad te ... venissem *eqs.?* (*nisi ad p. 414, 17sq.*). fin. 2, 106 voluptas corporis saepius ... relinquit causam paenitendi quam -andi. Ov. met. 7, 813 (*loq. Cephalus*) 'Aura', -or enim, 'venias' cantare solebam. fast. 2, 770 -anti plura magisque placent. SEN. epist. 49, 2 quid ... non 'modo' est (*i. nuper*), si -eris? 78, 20 quaeres, -beris. MART. 10, 23, 5 nulla *seni*-anti (-ati *var. l.*) lux est ingrata ..., nulla fuit, cuius non meminisse velit. QVINT. decl. 270, 29 horret animus -ari. TAC. ann. 16, 7, 1 mortem Poppaeae ut palam tristem, ita -antibus laetam (*vergite ad II A1*). HIER. psalt. sec. Hebr. 69, 1 victori David ad -andum (*Vulg. in rememoratione*). AVG. in euang. Ioh. 20, 12 *animus* modo obli- viscitur, modo -atur. serm. 51, 14 qui scripturas legunt, -entur nobiscum; qui non legunt, credant nobis. COMM. apol. 675 *primi filii dei* (sceleris facti, (*abl. absol.*) non sunt -ti legendo, sed perseverantes 'nos sumus electi' dicentes. BOETH. cons. 4, 2, 11 num [-aris] beatitudinem ipsum esse bonum ...? :: minime, inquam, -or, quoniam id memoriae fixum teneo (*l. ad p. 413, 3sq.*). *al.* **β** *accedit praepos. de:* CIC. inv. 1, 108 ut de suis liberis aut parentibus ..., nos cum videant, -entur. leg. agr. 2, 3 si -ari (-are *var. l.*) volueritis de novis hominibus *eqs.* Sest. 1 ut omittatis de uniuscuiusque casu cogitando -ari. Scaur. 49 (*locum ut exemplum struc- turae affert* ARVS. gramm. 487). *al.* LVCIF. moriend. 8 l. 1 -are, Constanti, de scelerum tuorum memoria recenti ..., quantos *subscriptio tua* ... deie- cerit *eqs.* (*cf. l. 46sq.*). LACT. inst. 6, 17, 7 de mortis generibus. HIER. in Gal. 4, 10 l. 5 qui ... non de illis temporibus -atur, de quibus scriptum est: '-amini (dierum) saeculi' *eqs.* (*l. Is. 46, 9; ad p. 414, 22*). AVG. conf. 2, 7, 15 me de me ipso -antem et fatentem. **γ** *accedit adv. relativum:* CIC. Att. 13, 6, 3 ut -or, ... tibi meam *epistulam* ... misi (fam. 15, 15, 1 mecum. MAT. carm. frg. 11 CONC. Carth. a. 419 p. 89 l. 15). OV. met. 15, 436 quantum ... -or, dixerat ... Helenus *eqs.* CLAVD. DON. Aen. 3, 180 p. 291, 22 sicuti nunc -or (AVG. conf. 5, 9, 16 sicut. *al.*). VITA Caes. Arel. 2, 1 p. 324, 15 incipiemus ..., quemadmodum -amur, ... opera eius sancta ... retexere.

b *pro obi. est structura verbalis (enunt. relat. v. sub ca; saepe ac- cedit pron. neutr. praeparativum, e. g. l. 47. 53. 63. 75sq. p. 413, 7):*

α *enuntiatum:* **①** *secund.:* **Ⓐ** *interrog. (exempla selecta post CAES.; cf. p. 415, 8. 20. 39):* PLAVT. Men. 972 (*loq. servus*) -etur id, qui nihili sunt, quid eis preti detur ab suis eris ...: verbera *eqs.* RHET. Her. 4, 36, 48 -amini, *Quirites*, quos habueritis defensores. CIC. Verr. II 1, 47 cum -aris ..., quam impius ... fueris. Flacc. 57 facite ut -emini, quae sit temeritas multitudinis. 65 cum vere -ari voletis, quantum auctoritatis ... adferatis. Pis. 87 tecum ipse licebit, quot ... et quanta sint crimina, -ere (-are *var. l.*). fam. 5, 2, 3 -are cetera, quam cito senatum ... coegerim, quam multa *eqs. et saepius*. CAES. civ. 3, 72, 4 p. 413, 49. 3, 73, 3 -ari debere *militēs*, qua felicitate ... incolumes essent transportati. Ov. trist. 4, 1, 99 cum ..., qui sim fuerimque, -or. LIV. 5, 52, 9 -amini ..., quotiens sacra instaurentur. PHAEDR. app. 29, 6 iuvenis -ans, quotiens deceptus foret. SEN. epist. 15, 10. PLIN. epist. 3, 4, 6 cum -rer, quanta ... pericula subissem. AMBR. paenit. 2, 8, 75 incusamus alicuius avaritiam? -emur, si nihil ipsi avare facimus. VVLG. Iob 4, 7 -are ..., quis unquam innocens perierit (perit *pars codd., ut locus ad l. 74sq. pertineat*). COMM. instr. 2, 7, 6 lex homini data est ..., ex qua -atur, ut possit vivere caute. *al.*

Ⓑ *quod sim.:* CIC. har. resp. 62 -amini illud ..., quod nondum est relatum, quod eodem fere tempore factus ... nuntiatur terrae motus (SVET. Tit. 8, 1 -tus ... super cenam, q. nihil cuiquam toto die praestitisset. VET. LAT. II Macc. 10, 6 [rec. V] -antes q. [*gr. μνημονεύοντες ὧς, rec. L, X memores sicut, M memoria retinentes, quomodo*]. AMBR. in Luc. 6, 108. *al.*) VET. LAT. Matth. 5, 23 (Iren. 4, 18, 1) cum ... -tus fueris, quoniam frater tuus habet aliquid adversum te ([*gr. ὄτι, Aug. civ. 21, 27 et VVLG. quia*]. VVLG. deut. 16, 12 psalm. 102, 14). 27, 63 (cod. 7. *al. et VVLG.*) -ti sumus, quia seductor ille dixit *eqs.* (AMBR. in psalm. 118 serm. 1, 12, 1 VVLG. psalm. 77, 39. *al.*). OPTAT. 3, 10, 2 -amini, quomodo *eqs.* (v. Hofmann-Szantyr 650).

Ⓒ *primar. (cf. l. 61; vix huc pertinet l. 15):* CIC. Att. 16, 7, 5 ut -rer illud tuum 'nam Brutus noster silet!' HOR. epist. 2, 2, 145 mecum

loquor haec tacitusque -or: si tibi nulla sitim finiret copia lymphae, n-rares medicis.

β *acc. c. inf.* (sive praes. sive perf. sive fut. [v. l. 25]; *locos huc traximus, ubi inf. esse intellegi potest, e. g. l. 8. 16. 23sq. [cf. p. 415, 16]; omititur subi. acc. l. 10sq.; exempla selecta post Ov.*): CIC. Verr. II 1, 48 nonne -aris nullum esse tantum malum, quod non tibi ... iam diu debeatur? 1, 121 vos illud ... -ari velim, istius nequitiam ... tum in ore vulgi ... esse versatam. 3, 6 cum crucis ad civium Romanorum supplicia fixas -etur aliquis. Phil. 3, 34 amplissimi ... consilii principes vos esse aliquando -amini. orat. 23 -or longe omnibus unum anteferre Demosthenem (unum <me> SchenkI). *item om. subi. acc.*: TERT. Scap. 3, 4 praesides in fine vitae suae -ti sunt deliquisse [sc. se]). ad Brut. 13, 2 hoc mihi ... placuisse potes ex superioribus meis litteris -ari. carm. frg. 27, 2 (verba Achillis sec. Hom. I 646) cor ... turgescit ... iris, cum ... omni me orbatum laude -or. al. CAES. civ. 3, 47, 5 -bantur ... se ... bellum confecisse; meminerant eqs. OV. am. 2, 5, 3 cum te peccasse -or. Pont. 2, 4, 9 seria multa mihi tecum conlata -or. al. LIV. 9, 19, 12 cum per annos tot ... certatum ... -or. VERR. FL. frg. Gell. 5, 17, 2 TAC. ann. 15, 57, 1. PLIN. epist. 6, 27, 3 -bar ... plurimos honores pessimo cuique delatos. AVR. Fronto p. 30, 8 quom me -or tibi scribere, minus me audere, quam tu velis, arbitrator. APVL. met. 7, 4, 1 consilio latronum mānibus virginis decretam me victimam -bar. TERT. resurr. 35, 6 -etur ignem gehennae aeternum praedicari. HIL. in Matth. 4, 2 (ad Matth. 5, 3) humilia spirantes, id est se homines -antes (se <esse> ed. 1693). HIER. epist. 61, 3, 3 nos haereticos -tus es. 140, 16, 3 qui ... se -atur cotidie esse moriturum, contemnit praesentia (antea: memento mortis tuae). CYPR. GALL. gen. 869 Isaac mortem ... instare -ans. al.

c *pro obi. est subst. vel pron. (de pron. neutr. praeparativo v. p. 412, 45): α casu acc. (vel pro obi. est enunt. relat.; exempla gerundivi ad p. 414, 62sq. traximus; cf. maxime p. 415, 26sq.); -atur aliquis:*

① *res:* A *varias (exempla selecta inde a TAC.):* PACVV. trag. 36 cum -or eius ferocem ... confidentiam. ACC. trag. 346 heu me miserum, cum haec -or, cum illos (illo, ille *codd.*) reminiscor dies! CIC. Cluent. 70 cum animis vestris, i. *iudicum*, ... -ari C. Staieni ... naturam. 72 -amini faciem atque illos eius fictos ... vultus (111 non solum ... adrogantiam eius, sed etiam vultum atque amicum eqs. Deiot. 20. VERG. Aen. 8, 156 [verba] parentis et vocem Anchisae ... vultumque [i. ad l. 63sq.]. VAL. FL. 7, 12. al.; cf. SIL. 16, 192 quam ... ora -or laetus Scipiadae!). Arch. 1 quoad longissime potest mens mea reficere spatium praeteriti temporis et pueritiae memoriam -ari ultimam. dom. 88 *populus Romanus* mea in rem publicam beneficia -tus (Deiot. 6. al.; cf. CATVLL. 76, 1 benefacta). Lig. 35 spero ... te aliquid de huius illo quaestorio officio ... reminiscentem -ari. Phil. 2, 115 -are ... illum, M. Antoni, diem, quo dictatorem sustulisti, pone ante oculos eqs. (HIER. epist. 14, 2, 2. al.; cf. p. 414, 22). Att. 2, 22, 1 cum ... rursus opes ..., cum, exercitus -atur Clodius (i. *Lambinus*, (et vim *codd.*)). 9, 5, 2 decem annorum peccata (VET. LAT. gen. 41, 9 [Aug. loc. hept. 1, 153; gr. ἀναμνηστικῶ, *Vulg.* confiteor]. al.; cf. p. 414, 26). fam. 5, 17, 1 cum ... tuam virtutem ... diligentius essem mecum -tus (LIV. 6, 20, 15). 15, 2, 5 casum ... interitus paterni (CAES. civ. 3, 72, 4 non ... communis belli c. -bantur, quam parvulae saepe causae ... detrimenta intulissent, quotiens eqs. [ad p. 412, 46sq.]. HOMER. 626. al.). 15, 21, 5 tu velim tua in me ... officia multum tecum -ere. et saepe. SALL. hist. frg. 3, 95 sibi quisque carissimum domi -ari (-avi *codd.*; locus simul ad l. 74 sq. *spectat*). OV. epist. 10, 79 (*Ariadne Theseo*) non tantum quae sum passura -or, et, quaecumque potest ulla relicta pati (i. *coni. Reeve*, sed *codd.*). met. 15, 774 antiqua ... damna mei generis. VAL. MAX. 2, 9 praef. acta censoriae potestatis. SIL. 6, 424 vana -or, ni eqs. QVINT. inst. 11, 2, 6 hesternorum inmemores acta pueritiae -ari. TAC. Agr. 32, 3 -bantur Galli priorem libertatem. PLIN. epist. 3, 7, 10 quod me -antem ... miseratio subit (*sim.* 5, 5, 7). APVL. met. 9, 13, 3 veteris ... Lucii fortunam -tus ... mae-rebam. flor. 15, 4 si recte -or viam (VET. LAT. deut. 8, 2 [Aug. quaest. hept. 5, 13; VVLG. itineris]). IVST. 5, 7, 10 *Athenienses* iam ruinam urbis ... et ... servitute -antes (sc. *quae futura esse putabant*). AVG. gen. ad litt. 12, 12 p. 395, 15 memoriter -antes, quae novimus. al. B *dicta, scripta eorumve argumenta:* CIC. har. resp. 24 si volumus ea, quae de quoque deo nobis tradita sunt, -ari. Phil. 9, 13 mihi ... -anti Ser. Sulpici ... sermones (VARRO rust. 3, 1, 10. VET. LAT. act. 11, 16 [Ps. Cypr. rebapt. 2] -tus sum sermonem domini, sicut dicebat '... [VVLG. verbi d.]. al.). ac. 1, 14 ex Antiocho *philosopho* iam pridem audita -ari (VERG. Aen. 3, 107 si rite a. -or. APVL. flor. 16, 13). Att. 14, 14, 3 -are tua: nonne meministi clamare te eqs.? al. Q. CIC. pet. 3 saepe, quae <de> Demosthenis studio ... scripsit Demetrius, -are. VERG. Aen. 8, 156 verba (v. l. 36]. AMM. 21, 4, 4 imperatoris. al.). VAL. MAX. 5, 4 ext. 1 animo ... picturā ... vetera pro recentibus admonito[s] -ari. al.

② *animantes (cf. l. 52. p. 415, 21):* A *exemplum vetus dubium:* QVADRIG. hist. 55 is ubi Dacium cognovit et patria eum, -vit (i.

patriae eum *Iunius*, patrem et avum *Briscoe*, alii *alia*; v. *Briscoe apud Cornell, Fragm. of the Rom. Historians III, 2013, 316 sq.*). B *exempla recentiora certiora:* ad obi. accedit part. praes. praedicative positum: PLIN. paneg. 42, 4 haec grata sunt ... -antibus principem illum *Domitianum* in capita dominorum servos subornantem. AVG. serm. 56, 16 mallem ... dominum -reris dicentem: '...' (*item subiuncta oratione recita [cf. l. 39sq. 59]; CONC. I 2 p. 104, 28 -amur ... salvatorem d.: '...' [= I 3 p. 188, 8. II 3, 1 p. 87, 10 vers. ant.; cf. l. 50 et I 5 p. 335, 2 meminimus]. sim. QVODV. prom. 1, 40, 57 si ... Christum per David canentem -emur: '...'.*) 194, 4 -emur sponsum procedentem de thalamo suo (*respic. psalm. 18, 6*). *cetera:* LACT. inst. 2, 1, 9 si qua necessitas ... presserit, tunc deum -antur (AVG. vit. beat. 35. al.). AVSON. 10 praef. A (158 S.) nihil sanctius habet reverentia superstium, quam ut amissos venerabiliter -etur. DICT. 5, 9 -tus parentem Priamum residuosque fratres (AVG. epist. 259, 5). RVFIN. Adamant. 4, 2 p. 60, 12 homo hominem insectans se in illius non -atur imagine (cf. gr. οὐδὲ ἑαυτὸν ... βλέπειν ἢ θελεῖν). al.

β *casu gen. (cf. p. 415, 15. 18. 35sq. 67); -atur aliquis:* ① *rerum:* A *quarumlibet (hucine pertinet iam Cic. p. 412, 12?):* FLOR. Verg. 2, 1 haud invitus priorum -bor (VET. LAT. Is. 65, 17 [Hier. ad l.] non -buntur p. [Vulg. non erunt in memoria priora]). MIN. FEL. 33, 2 si priorum aut oblitus aut inscius posteriorum -aris. VET. LAT. Is. 32, 10 (Hier. in Is. 10, 34, 81. 36 G.) dierum anni -amini (gr. μνηστικῶς ποίησασθε, *Vulg. aliter*). HIER. psalt. sec. Hebr. 142, 5 d. antiquorum [Vulg. memor fui]. al.). Ier. 2, 2 (Hier. ad l.; loq. deus) -tus sum misericordiae adolescentiae tuae ([VVLG. tui]. VVLG. psalm. 97, 3. al.). 31, 34 (Hier. ad l. p. 405, 19; loq. deus) peccati eorum non -bor amplius ([Aug. spir. et litt. 19, 33. al. memorabor, *Vulg.* ero memor]). AMBR. paenit. 2, 11, 102 HIER. epist. 108, 8, 3. al.). Zach. 7, 10 (Iren. 4, 36, 2) malitiae fratris sui ne -emini in cordibus vestris (gr. μνηστικῶς, *Tert. adv. Marc. 4, 16, 3 meminerit, Vulg. cogitet*). I Macc. 5, 4 [rec. L; malitiam rec. V, memoratus <est> malitiae rec. B]). CYPR. domin. orat. 22 conscientiae suae animus -etur. HIER. epist. 9, 1 tui consortii. psalt. sec. Hebr. 78, 8 ne -eris, deus, iniquitatum nostrorum veterum ([Vulg. ne memineris]. VVLG. Ier. 14, 10 Os. 9, 9 apoc. 18, 5. al.). VVLG. thren. 1, 9 *Hierusalem non -ta est finis sui* (POMER. 1, 21, 4 futuri f. -tus ingemui). al. B *dictorum, scriptorum:* APVL. met. 5, 17, 4 -are sortis Pythicae, quae te, *Psyche*, ... bestiae nuptiis destinata esse clamavit. IVL. VAL. 1, 4 l. 62 oraculi. DICT. 4, 18 eorum, quae Calchas dixerat. HIER. epist. 43, 2 non -amur euangelii dicentis: '...' (45, 6, 2 non -bar [-bam var. l.] e., quod ... quidam incidit in latrones eqs. [ad p. 412, 64sq.]). 51, 2, 4 (*Epiphan.*) istius mermonis penitus -ari (RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 1. al.). psalt. sec. Hebr. 102, 18 praecceptorum dei (RVFIN. Basil. hom. 2, 7 l. 370. PROB. app. gramm. IV 196, 18 [inter locutiones c. gen.]. al.). al., e. g. p. 413, 67.

② *animantium:* TERT. ieiun. 6, 2 nemo ... -bitur dei eo in tempore, quo eqs. ([antea: meminerit]. pudic. 9, 16. HIER. psalt. sec. Hebr. 76, 4 [Vulg. memor fui]. VVLG. Is. 48, 1. al.). test. anim. 4, 3 (ad animam) cum alicuius defuncti -aris, 'misellum' vocas eum. EVAGR. vita Anton. praef. p. 837 -or Antonii (gr. μνηστικῶς). HIER. epist. 54, 6, 2 cuius matris tuae ego quotiens -or, venit in mentem ardor eius in Christum. VVLG. gen. 19, 29 deus -tus est Abrahae. RVSTIC. Conc. I 3, 1 p. 87, 10 -amur ... salvatoris dicentis '...' (cf. l. 8). al. pro obi. est pron. pers. (refl. l. 53): VET. LAT. Is. 26, 16 (Hier. in Os. 6, 1) -tus sum tui (aliter *Vulg.*). 66, 9 (Hier. ad l.) non -ta es mei (i. dei). DICT. 3, 3 *Achilles* -tus sui (i. post iram respiscens). HIER. psalt. sec. Hebr. 113, 20 dominus -tus nostri. al.

γ *casu abl. (vix addas scelere p. 412, 24):* PS. CYPR. tract. 2 (locus dubius) si praeceptis atque (promissis) divinis animus -etur. QVODV. prom. 2, 33, 72 -emur malis (mala var. l.), quibus dominum offendimus. ANON. Vales. 9, 44 Zeno -tus est amore, senatus et populi (i. amore(m) *Mommsen*). PATRIC. conf. 25 -tus sum apostolo dicente: '...' (cf. l. 6sq.).

δ *usu passivo (sub a exempla gerundivi attulimus, quamvis de genere eius dubitetur [v. e. g. Aalto, Untersuchungen über das lat. Gerund., 1949, 137sq.]):* α -andus: *exempla varia (cf. p. 415, 28. 64):* CIC. Sull. 26 ad ea ..., quae pro ... salute omnium gessi, -anda et cogitanda. PS. PAVL. NOL. epist. app. 2, 14 non tam frequenter -anda sunt praecepta dei quam semper cogitanda. AVG. contin. 9, 22 totus ... apostolicae epistulae locus ... -andus est: '...'. al. in formula sepulcrali -andae memoriae (cf. p. 410, 3sq.): INSCR. christ. Diehl 590 (a. 513) hic situs est record(anda) m(emoriae) vir Fringyllus (alii recordabilis) *supplent*; v. *Epigraphica* 72, 2010, 443 sq.). GREG. M. epist. 1, 46 l. 4 Vitula ... -andae m. 2, 43 l. 29. 9, 92 l. 25. al. in eodem opere. β *part. perf. -tus (cf. p. 415, 22):* PASS. Isaac 2, 12 unum levamen de sententia euangelii -ta succurrit. AVG. cons. evang. 2, 30, 70 p. 174, 17 incertum est, utrum hoc ... Mattheus omissum revocaverit, an Marcus -tum anteceperit (*sim.* 2, 40, 87 Lucas ... praeoccupavit hoc et -tum [-tu var. l.] ante narravit. epist. 118, 9 p. 673, 14 quasi episcopi, si aliqua ex eis in animis eorum ... remanerent, non etiam

ipsa oblivione sepelire mallent -ta quam eqs. in psalm. 92, 4 l. 18 his verbis -tis frangis iram (*antea*: -are verba apostoli '...' [ad p. 413, 63 sqq.]). SIDON. epist. 9, 3, 4 animam ... ad -ta poenalis vitae debita contremiscentem. γ *ceterae formae* (cf. l. 24): RVFIN. Orig. in psalm. 37 hom. 1, 3 species peccatorum, per quam -ari et recognosci solent *commissa*. GREG. M. moral. 32, 7 l. 42 nulla ... nisi aut praeterita aut absentia -antur.

2 in doctrinis philosophicis: **a** *Platonis, sc. respicitur ἀνάμνησις (aliter sub IIB):* CIC. leg. 1, 25 ut is agnoscat deum, qui, unde ortus sit, quasi -etur (et) cognoscat, (agn- var. l.; ₁ de textu v. *Kentner, comm. 1972*). Tusc. 1, 57 effici volt Socrates, ut discere nihil aliud sit nisi -ari (*sim.* 1, 58; cf. p. 408, 75. *item respic. actio discendi*: Cato 7 eas res ... reminisci et -ari. TERT. anim. 23, 6 FIRM. math. 8, 4, 16. BOETH. top. Arist. 124a22 si discere est reminisci, et didicisse est -tum esse [gr. ἀναμνησθῆσαι]. *al.*) APVL. apol. 12, 6 non tam amat sapiens quam -atur. TERT. anim. 24, 11 Plato ... idearum et oblitus et -tus est. *al.* **b** *Empedoclis:* TERT. anim. 32, 1 Empedocles ... dedignatus aliquem se heroum -ari. 33, 7 qui ... in asinos ... recorporabuntur, quantum sibi de pistrinis ... gratulabuntur, si ... carcerum ... -entur! **c** *Augustini:* AVG. conf. 10, 15, 23 nisi et imago *salutis corporis* ... inesset in memoria mea, nullo modo -rer, quid huius nominis significaret sonus. 10, 25, 36 in ea *memoria* te invenio, *domine*, cum -or te. gen. ad litt. 12, 11 p. 395, 1 sive cum primum ... visae sunt *imagines*, sive cum postea -tae atque cogitatae (*item pass.*: trin. 14, 11, 14 in rebus praeteritis ea memoria dicitur, qua fit ut valeant recolere et -ari). *al.*

B *potius aliis, ut sit fere i. q. commemorare (exempla certiora):* **1** *cum obi.:* *acc.*: CIC. Vatin. 21 ne diutius loquar de augurato tuo, quod invitus facio, ut -er ruinas rei publicae. VAL. MAX. 4, 1, 12 propositi ... nostri ratio non laudanda sibi omnia, sed -anda sumpsit. STAT. Theb. 5, 219 non ... vulgi ... pandam funera, sed propria luctus de stirpe -or. VET. LAT. exod. 23, 13 (Ps. Aug. spec. 44) nomina deorum alienorum non -bitis nec audiantur de ore vestro (gr. ἀναμνησθήσεσθε, *Vulg. aliter*). LACT. inst. 5, 14, 5 eam disputationem *Cameadis* ... apud Ciceronem Lucius Furius -atur. AVG. conf. 3, 12, 21 quod *dictum mater* ... ita se accepisse inter conloquia sua mecum saepe -batur, ac si de caelo sonuisset. *al.* *gen.*: HIER. epist. 134, 1, 3 (*ad Aug.*) in dialogo, quem nuper edidi, tuae beatitudinis ... -tus sum. in Gal. 4, 24^a l. 15 cuius *versus Epimenidis* ... scriptores veteres -antur. in Jer. 1, 50, 1 cuius rei et dominus in euangelio -atur. *al. apud eundem.* **2** *cum enunt. interrog.:* PANEG. 3, 19, 3 sed haec vetusta; det(ur) -ari, quemadmodum paulo ante honor petitus sit.

II *notione vario modo immutata significatur actio:* **A** *cogitandi sim.:* **1** *absol. (c. acumine quodam de actione bene -andi; cf. p. 412, 20):* PASS. Scill. 13 (*verba proconsulis; cf. 11 ad deliberandum spatium*) moram xxx dierum habete et -emini (cf. gr. εἴ πως σωφρονήσητε). TERT. orat. 4, 5 (*sec. Luc. 22, 42. al.*) *Christus* 'pater', inquit, 'transfer poculum istud', et -tus, 'nisi quod ... tua fiat voluntas'. **2** *indicant structurae, quo quis cogitationes vertat:* *locut. c. praepos.:* VET. LAT. gen. 6, 5 (Ps. Cyp. ad Novat. 4, 1) vidit ... deus ..., quod omnes *homines* in malum -rentur a principio dierum (gr. διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ ... ἐπὶ τὰ πονηρά, *Vulg. cogitatio cordis intenta ... ad malum*). VVLG. II Esdr. 13, 29 -are ... deus meus adversum eos, qui polluunt sacerdotium. COMM. apol. 787 ad illum *deum* citius -ari debemus (Ps. ORSIES. cogit. 1 de domino cogitare debemus ..., ad eum -are). *inf.:* VET. LAT. psalm. 108, 16 (cod. 306. *al.* et VVLG., *sim. al.*) *peccator* non est -tus facere misericordiam (gr. οὐκ ἐμνήσθη τοῦ ποιῆσαι). PASS. Domin. (BHL 2264) 3 ut numquam -etur animam suam ... salvare *imperator*. ut: ORIG. in Matth. 15, 26 p. 426, 23 (*ad Matth. 19, 30*) -buntur, ut non glorientur in eo, quod videntur priores, neque humilientur eqs. (gr. ὑπομνησθή(σονται)). **3** *indicat obi. acc., quid mente fingatur:* AVG. civ. 18, 23 p. 286, 27 (*agitur de acrostichide in carmine latine verso*) si litteras *quasdam* ... non legamus, sed pro eis Y litteram ... -emur, exprimitur ... 'Iesus Christus eqs.'

B *percipiendi sim. (respic. doctrinae Platonis de perceptione spatii):* CHALC. comm. 308 (*antea*: 'matrem' atque 'nutriculam' [cf. e. g. *Tim. 51^a μητέρα καὶ ὑποδοχὴν*]) cum dicit *Plato* 'adulterino quodam intellectu -andam eqs.' (*Tim. 52^b ἀπτόν λογισμῶ τινι νόθῳ, cf. Chalc. transl. adulterina quadam ratione opinabile*).

C *memoriae causa sacrificandi (c. gen. rei sacrificatae):* VVLG. Is. 66, 3 qui -atur turis, est quasi qui benedicat idolo (cf. hebr. מְזַכֵּר מְזַכֵּר, *Euseb. in Is. p. 400, 38 ἀναμνηστικὸν λίβανον. aliter LXX et Vet. Lat. [Hier. ad l.], v. vol. VIII 685, 78*).

deriv.: recordabilis, recordantia, recordatio, recordativus, 1. recordatus (-ūs). *De Seta.*

recorgo v. **recorrigo**.

recorio, -āvi, -ātum, -āre. *a re- et corium* (cf. *decorio, quod restitui vult Goetz in indice s. v. deglubio*); cf. *recutitus. i. q. deglubere*: GLOSS. V 284, 57 sq. decluit: -vit. deglobata: -ta.

***recorporatio**, -ōnis *f.* *a* *recorporare. i. q. actio corpus de-nuo constituendi: respicitur miraculum ossuum carnes accipientium (Ezech. 37, 1 sqq.):* TERT. resurr. 30, 4 v. p. 315, 25. *term. techn. med.;* *respicitur metasyncrisis:* CAEL. AVR. chron. praef. 1 *tardae passiones* in lenimento ... varia -e formantur (5, 11, 132 operosa -e). 1, 1, 42 -o altiorum. 1, 2, 51 nulla -e curatos (2, 1, 59. 2, 4, 77). 1, 4, 112 *medicamina quaedam* corpus mutant -em faciendo (1, 4, 125. 5, 1, 7. cf. 3, 4, 54 (re)corporatio fieri patientium partium [*suppl. spernit Drabkin*]). 2, 13, 194 ob -em *vomitum* adhibendum. 3, 5, 71 -e adhibita (4, 8, 130 a. etiam -e cyclica. 5, 8, 88 resumptio adhibenda ac deinde -o. gyn. 2, 4 [gr. p. 99, 3 μετασχηματίζοντα]. *al.*) *al. apud eundem.*

***recorporativus**, -a, -um. *a* *recorporare. scribitur -tib- in cod. vet.* AA ORIBAS. syn. 1, 34 tit. p. 88, 12. 9, 42 add. 3 p. 353. [*confunditur in codd. c. recuperativus l. 30. 37.*]

term. techn. med.; *i. q. recorporationem, metasyncrisin efficiens:* **1** *adi.:* CAEL. AVR. acut. 2, 38, 223 ex sinapi cataplasma prohibemus, siquidem sit -ae virtutis, quam Graeci *μετασχηματίζω* vocant (3, 16, 135 est helleborum -ae v. chron. 4, 2, 18 corpus -a v. fortificare. 4, 3, 75 resumptiva atque -a v. medentia. *al.*) 3, 16, 134 cum ... haec passio mitigatione indiget ... et non ... (re)corporativis adiutoriis sit asperanda, quae Graeci metasyncritica vocant ([*suppl. spernit Drabkin, ut* chron. 1, 6, 183]. chron. 2, 13, 181. ORIBAS. syn. 1, 34, 1 Aa p. 88, 16 metasyncritica a., id est -a qu(a)e a methodicis sunt appellata [v. l. 31]). 9, 45 add. Aa p. 362 prolongata ... aegritudine -is a. servendum est [gr. v. l. 41]. *al.*) chron. 1, 4, 96 curatione (2, 1, 49 -am c., quam Graeci metasyncritam vocant, utilem approbamus. 3, 6, 85. ALEX. TRALL. 2, 66 ut nulla sit necessaria -a c. [*perperam vertit gr. II 389 ὡς μὴ ἔχειν σύγκρισιν*]. *al.*) 1, 4, 97 post resumptivum cyclum adhibendi -i (1, 5, 167. 2, 3, 69. gyn. 2, 12 [gr. p. 103, 18 τὴν μετασχηματίζω]). 1, 4, 98 cucurbitas (1, 5, 168. 2, 1, 31. *al.*) Ps. SORAN. quaest. med. 197 metasyncritica id est -a (recup- *trad.*) adhibenda est cura (ORIBAS. syn. 1, 34, 1 La p. 88, 16 -am, quam Gr(aeci) metasyncriticam vocant ..., c. [gr. μετασχηματίζω, Aa v. l. 23]). ORIBAS. syn. 3, 92 tit. Aa p. 870 unctio sciaticis metasyncritica, id est -a (gr. τὸ μετασχηματίζον). PHILVM. med. 3 p. 145, 14 aut -ae aut sine unctioe fricationes solae sunt adhibendae. ALEX. TRALL. 1, 48 (gr. I 503 συγκρίνευ δυνάμενοι. 2, 21 haec ... -a sunt et corroborant totius corporis habitudinem (gr. II 249 μετασχηματίζω, recup- *cod. Oxon.*). *al.* **2** *neutr. pro subst.:* CAEL. AVR. chron. 3, 5, 73 -a in sudorem provocantia fellis infectionem. 5, 2, 47 conveniunt ... lenimentis fortificantia atque -a. gyn. 2, 63 *passio* -is, quae Graeci metasyncritica vocant, erit coerenda (gr. p. 128, 11 τοῖς μετασχηματίζοις, *alia versio supra l. 24*). 2, 65 aegritudo tarda recorporati(vi)s depellenda. *al. apud eundem.*

recorporo, -āre. *a re- et corporare. [confunditur in codd. c. recuperare l. 63 sq. (cf. l. 62).]*

1 *trans.:* **a** *i. q. corpore iterum induere:* TERT. anim. 33, 7 qui laboribus ... puniendi in asinos ... -buntur (*item respic. metempsychosis*: 35, 1 -ari animas *asseveravit Carpocrates*). resurr. 30, 2 *statum Iudaeorum* -ari carnibus facultatum et nervis regni (*respic. Ezech. 37, 1 sqq.*). 31, 5 omnibus gentibus eadem spes adnuntiatur et -andarum et redanimandarum reliquiarum (*affert Is. 26, 19* vivent mortui et exsurgent de sepulcris). **b** *i. q. in novum corpus mutare:* TERT. resurr. 7, 4 (3 factus est homo in animam vivam de dei flatu) sic et figulo licet argillam temperato ignis adflatu in materiam vivam fortiosem -are. **c** *i. q. metasyncrisi submittere (term. techn. med.;* cf. 2; *fort. huc l. 64):* ALEX. TRALL. 2, 24 aut evacuari humores aut temperari aut -ari et extenuari spissitudinem (gr. II 253 μετασχηματίζω).

2 *intrans., i. q. metasyncrisin efficere (term. techn. med.;* cf. *1c*): CAEL. AVR. acut. 3, 4, 47 ob ... desiccandi virtutem et -andi (chron. 2, 14, 210. 3, 8, 112). gyn. 2, 14 *indiget oculorum passio* acriori collirio -are valenti - nam Graeci metasyncrisim vocant ([gr. p. 104, 19 μετασχηματίζω]). ORIBAS. syn. 9, 49 add. Aa p. 372 quaecumque resolve durities et -are [-cop- Ab] valeant). ALEX. TRALL. 1, 43 simul et mitigare dolorem et -are (gr. I 495 app. συγκρίνευ, recup- *cod. Paris.*). 1, 70 quae *antidota* -are et extenuare humores possint (gr. I 557 μετασχηματίζω, recup- *cod. Oxon.*; nisi ad *1c*).

deriv.: recorporatio, recorporativus.

recorrectionis, (-ōnis) *f.* *a* *recorrigere. [falsa var. l. pro correptio* CYP. testim. 3, 71.] *i. q. actio recorrigendi:* DOSITH. gramm. 1, 3 emendatio est -o errorum, qui per scriptum dictionemve fiunt (gr. ἐπανόρθωσις, *fere eadem verba in expositione doctrinae Varronis* DIOM. gramm. I 426, 28). *Holmes.*

recorrigo, -rēxī, -rēctum, -ere. *a re- et corrigere. inter verba activa coniug. tertiae affert* CHAR. gramm. p. 478, 2. *syncope recorg-* ORIBAS. p. 417, 47 sq. *de notione v. p. 417, 3. [confunditur in codd. c. corrigere p. 417, 8. 18 sq. al.]*

I i. q. corrigere, in statum rectum reddere, restituere (praeverbium abundanter positum vid., aliter fort. sub B2; cf. GLOSS. II 305, 55 ἐπανορθῶ: -o, corrigo, emendo. refl. l. 30. -unt maxime homines, sed deus e. g. l. 19sq., res e. g. l. 6. 24): **A** proprie vel in imag., sc. vi locali: PETRON. 43, 4 (in imag.) quidam inter initia malam parram pilavit, (v. vol. X I, 2141, 57 sq.), sed -xit costas illius prima vindemia (cf. Otto, Sprichw. n. 450). HYG. lim. grom. p. 155, 2 hos limites ... diligenter agere oportet, ne quam et [hi -endi] moram praesent (i, hic haec) corr- var. ll.; cf. p. 154, 17 emendare).

B translate; -untur: **1** quae emendantur, in statum meliorem redduntur (pro obi. sunt ii, quorum vitia tolluntur, sub aa et e. g. l. 36, ipsa vitia e. g. l. 27. 31. 41); spectat ad: **a** mores (saepē apud Christ. -untur peccatores, haeretici vel eorum doctrinae sim.): **α** -untur homines (vel eorum animi; mundus l. 24): SEN. epist. 50, 5 ante animum nostrum formare ... et -ere, quam indurescat pravitas eius. TERT. adv. Marc. 4, 5, 1 videamus ..., ad quam regulam Galatae sint -ti (cf. Gal. 6, 16). PRAEF. bibl. Marcion. in Col. p. 490 hos Colossenses per epistolam -it Paulus (corr- var. l.). CASSIOD. anim. 16 l. 33 deus miserator ... peccantes expectando -ens ([corr- var. l.] sim. in psalm. 84, 6 l. 77 ut deus peccatores ... commonendo -at). compl. in I Cor. 7, 12 apostolus monet eam uxorem haereticam ... debere ... impensa cura -i. in psalm. 89, 16 l. 303 ('dirige filios eorum') ut deus ... filios eorum Iudaeorum sancta credulitate -at (cf. l. 305 suboles ... conversa). var. 9, 12, 4 (3 corrigere). RVSTIC. Conc. 1 4 p. 117, 4 (pro pace facienda) una consideretis illa, quae mundum -ere valeant (gr. I I, 7 p. 152, 30 ἀνορθῶσαι). **β** -untur qualitates, mores, vitia sim.: VLP. dig. 49, 1, 1 pr. appellandi usus necessarius est, quippe cum iniquitatem iudicantium vel imperitiam -at. PS. CYPR. rebapt. 6 p. 53, 5 cum baptizantur quidam claudicantes ... in fide ..., si ... -ere id potuissent, eqs. (cf. postea: correctae fide). CASSIOD. in psalm. 10, 5 l. 75 ut humana perversitas saltem se ... -at. 100, 5 l. 151 ut ... mens impia ... errorem suum ... -at. var. praef. 10 mores pravos ... -is (9, 14, 10). 1, 35, 4 mercatores studio pravo faciunt moras ...; quod magnitudo tua ... celerrima faciat emendatione -i. PONTIAN. epist. p. 997^A quod in eis haereticis mortuis -atur, non est.

b scripturam vel rationem scribendi, sc. in arte gramm.: SCAVR. gramm. VII 12, 5 scribendi ratio -itur (recoll- ed. princ.) ... regulis tribus: historia, originatione, ... proportionem. CASSIOD. inst. 1, 15, 9 in codicibus quae sunt male praesumpta -e (corr- var. l.). 1, 15, 14 (antea: emendare) ubicumque paragrammata ... reperta fuerint, intrepidus vitiosa -at.

c vitium corporis: THEOD. PRISC. eup. faen. 39 umor ... oculis ... infundendus est et vitium -etur (-itur, corr- var. ll.).

2 quae restituuntur, in statum pristinum redduntur: VET. LAT. II Macc. 2, 22 (rec. L) ut ... leges, quae futurum erat ut abolerentur, -rent (gr. ἐπανορθῶσαι, rec. X recuperarent, V restituerentur, P correxerint, B et M restituentes corrigerent).

II i. q. invertere, revertere, sc. palpebram, ut curetur oculus: ORIBAS. eup. 2, 1 A 12 La p. 484 inungitur palpebra -cta ([Aa -rgis p.; cf. gr. ἐκτροπήν τοῦ βλέφαρου]. 4, 27 Aa p. 548 -rgis palpebras et cum spatomele ... rades [La reversas, gr. ἐκτροφέρον]).

deriv.: recorrectio.

Ottink.

recrastinatio, -ōnis f. a recrastinare. scribitur -crastio- per errorem l. 53. 60. i. q. actio recrastinandi: CIL XIV 4570, 27 (a. 205) intervenire cura, ut s(in)e recrastione locus mundetur (EPIST. imp. Maximin. [Journ. Rom. Stud. 78, 1988, 108; a. 312] 12 (h)oc (... pos)tu-letis, eandem munificentiam s. ulla -e scilicet impetraturi, quae eqs. COD. Iust. 5, 5, 4, 2 [a. 384/92] s. ulla -e. PS. HIL. libell. 5 p. 75, 15 [retractione var. l. et ed. Blatt]. cf. HIER. reg. Pachom. 144 p. 52, 6 absque ulla -e [gr. p. 182, 19 ἀντιλογίας, retardatione var. l.]). HIER. in Ezech. 7, 7 l. 672 sq. verbum hebraicum 'adarim' ... Symmachus vertit in '-em' (-is Morin) dixitque: '... dies festinationis et non -is' (-crastio- cod. ante corr.). PS. EPHR. paenit. p. 637 non ... differas, non retardes, nec -e noxia in postero remedii spem praesumens eqs.

recrastino, -ātum, -āre. a re- et crastinus (cf. procrastino). NOT. Tir. 44, 88 -at. GLOSS. II 286, 53 εἰς αἴριον ἀναβάλλομαι: -o (cf. GLOSS. I II Philox. RE 40 -o: εἰς αἴριον ἄ., ὑπερτίθημαι). V 283, 14 cum perindinat (i. comperen-): -at.

i. q. in diem posterum differre: COLVM. 2, 20, 2 propter pericula procellarum -ari non debet, sed aequaliter flaventibus iam satis ... messis facienda est. PLIN. nat. 17, 113 (antea: verno inserentes tempus urguet) punica ... et ficum ... -are minime utile (cf. Theophr. caus. plant. 1, 6, 8 πααρχήμα). HIER. epist. 53, 11, 3 nisi tu semper -ans (crast- cod. unus) et diem de die trahens ... pedetemptum tuas possessiunculas vendideris. in psalm. 6 p. 17, 11 (ad 6, 11 erubescant valde velociter) erubescant non leviter sed vehementer, nec -to tempore sed cito.

deriv.: recrastinatio.

[recrastio v. p. 417, 51.]

recreabilis, -e. a recreare. i. q. accommodatus ad recreandum, recreans: CASSIOD. var. 11, 14, 2 Comum dulcissimi aequoris amoenitate perfruitur, ut ... animus -i delectatione satietur. VEN. FORT. epist. (carm. 5, 1) 1 (in imag.) -is opinionis vestrae nostras aures aura demulsit.

recreatio, -ōnis f. a recreare. GLOSS. -o: παλιγγενεσία (II 392, 48 π.: regeneratio, -o), renatio [i, item 392, 54]). [falsa var. l. renovatio et -o pro creatio et renov. EVGEN. Vict. Vit. 2, 83 (cf. Nicet. spir. 8); restit. l. 20.]

i. q. actio recreandi, regeneratio, quae fit: **1** potius restituendo statum priorem, sc. integrum, sanum sim. (indicatur, quo a malo quid emendetur, per praepos. ab l. 15, quid recreet, per gen. l. 25 [cf. etiam l. 42], quid [quis] recreetur, per gen. l. 23. 26. 30 [cf. etiam l. 41]): **a** respiciuntur morbi vel quaelibet corporis incommoda:

PLIN. nat. 22, 102 laser ab aegritudine -i efficax in cibo. AVG. util. cred. 1, 2 p. 5, 5 (in imag.) ubera fidei catholicae post longissimum sitim paene exhaustus ... concussi et expressi, ut id manarent, quod mihi ... ad -em satis esse posset et ad spem reducendum ... salutis. CAEL. AVR. acut. 1, 17, 178 minime digestio fieri potest ... cibationis ..., nisi corpori perunctionibus ... recreat(i)o fuerit illata. PLIN. phys. Sang. p. 215 l. 6 (tit. ad animum deficientem) ocimum ... -em facit manducatum ... et iacentem animum relevat. **b** respiciuntur anxietates animi, curae sim.: CHALC. comm. 138 -is legentium causa opifex deus inducitur (sc. Tim. 41^A). CLAVD. DON. Aen. 8, 335 p. 163, 11 ut omne iter praeter visenda factum haberet fabularum diversarum -em. AVG. epist. 248, 2 (opp. I taedium ... a peccatoribus) scio ... non deesse -em cordis de fratribus bonis. CASSIOD. in psalm. 38, 14 l. 341 ('remitte mihi, ut refrigerer') psalmista sibi petebat dimitti, ut ... quamdam -em sumeret in praesenti vita. **c** cetera exempla:

CHALC. comm. 24 ad summam universitatis iactura demum recurrens fatigatarum diuturnitate partium -o est. 118 p. 163, 24 stellarum motum, quo magnus annus completur, non dissolutionem ... afferre mundo, quin potius -em et quasi novellam viriditatem positam in auspicio motus novi. OROS. hist. 3, 13, 3 (sec. Iust. p. 421, 32) Philippus anhelanti inopiae parva -e subvenit.

2 potius iterum creando, renovando, sc. usu christ. (abundanter accedit adi. nova l. 45): AVG. serm. 125, 4 p. 692^{med}. (antea: in sexta aetate, in sexto die sumus) quod ibi fecit formatio, hoc in nobis reformatio; et quod ibi fecit creatio, hoc in nobis -o. THEOD. MOPS. in Col. 3, 10 p. 302, 1 vos renovati et facti secundum imaginem eius, qui istius -is vobis auctor est. per sacramentum baptismi: ENNOD. dict. 13, 11 p. 467, 9 ego sponsor Paterii in animae eius secunda nativitate aut -e sum genitor. REGVLA mag. them. 17 non revertamur post -em tanti fontis ... ad sarcinas peccatorum, quas proiecimus ... euntes ad fontem baptismi. CASSIOD. compl. in Iac. 1, 13 a quo sacro baptismate ... nos ... esse progenitos, ut novae -is simus initium.

recreator, -ōris m. a recreare. i. qui recreat (ubique c. gen. eius, quod [qui] recreatur): **1** restituendo statum priorem, sc. integrum, sanum sim.: TERT. anim. 43, 7 somnum ..., -em corporum, redintegratorem virium eqs. PANEG. 6, 2, 2 Claudius Gothicus Romani imperii solutam et perditam disciplinam primus reformavit immanesque Gothorum copias ... delevit - utinam diuturnior -r hominum! INSCR. An-née Épigr. 2000 n. 1500 (Bybli vel Beryti, a. 362/3; suppl. ex n. 1503) Iuliano (templorum) rest(auratori, curia)rum et (rei publicae re)creatori eqs. CIL X 1256 (saec. IV?) cuidam redonatori viae populi, omnium munus -i.

2 iterum creando, sc. usu christ. de deo iuxta creator: AVG. in euang. Ioh. 38, 8 (verba Christi) 'nisi crederitis, quia ego sum' (Ioh. 8, 24) hominis [formator et reformator], c. et -r, factor et refactor (i, item PASS. Bonos. [BHL 1425] 9 cunctorum). in psalm. 66, 2 l. 31 deus est fons omnium bonorum et c. et -r universorum. PS. AVG. serm. ed. Mai 60, 1 (= ed. Caillau 2, 40, 2; respic. Ioh. 2, 1 sqq.) eiusdem rei, cuius c. erat, etiam -r effectus est. al. apud AVG.

1. recreatus, -a, -um v. recreo.

2. recreatus, abl. -ū m. a recreare. i. q. actio recreandi, recreatio (spectat ad baptismum, cf. l. 40. p. 421, 69): AVSON. rhop. 16 fons tuus, domine, emundat -u iustificatos.

recrementum, -i n. a re- et cernere sec. 1. excrementum formatum. scribitur -crim- in codd. rec. l. 75. p. 419, 4. 9. de notione: CELS. p. 419, 4 (item 5, 19, 26). GLOSS. I II Abav. CE 28 cerniculi: cata-mites, -or[i]um (cf. vol. III 591, 4 sqq.). Philox. RE 41 -um: σνιάσμα, ἀπότρυμμα (-trim- ed. coll. RE 278 recrementum: σνιάσμα). III Abol. CA 19 canic(a)e: -a (recremeo trad.). [retrim- ab edd. restituitur l. 70. 75. p. 419, 5, var. l. defenditur p. 419, 14.]

i. quod excernitur, discernendo reicitur: **1** e plantis pressis, sc. fere i. q. faex, fraces sim.: VARRO rust. 1, 64 amurca cum ex olea expressa ... ac i-um est, conditum in vas fictile (i, -crim- et trad.; retrimen-

[Viredaz]

tum [et] fere edd.). CELS. 5, 18, 9 *malagma* Nilei: croci magmatis, quod quasi -um eius est, *tantum*. **2** *e plumbo purgato, sc. fere i. q. scoriam*: CELS. 5, 15 (*de medicamentorum facultatibus*) molliunt aes combustum, ... plumbi -um - *σρωγίαν μολύβδων* Graeci vocant - *eqs.* ([-crim- *cod. J*, -trim- *Caesarius*]. 5, 19, 26 spumae argenti, p. -i. 5, 19, 28. 5, 27, 13^b. 6, 8, 1^a inlinenda ulcera sunt aut p. -o ... aut argenti spuma [cf. *Scrib. Larg. 48* p. stercus, quod scoriam dicunt]). **3** *e frumentis tritis, sc. fere i. q. furfur, palea*: PLIN. nat. 18, 142 farrago ex -is farris praedensa seritur (-crim- *codd. aliquot*). PRVD. apoth. praef. 2, 54 (*respic. similitudo Matth. 13, 24 sqq.*) *agricola* det ventilabro lecta quaeque ut horreis, urat -um focus. **4** *e cibus digestis, sc. i. q. stercus urinaque*: GELL. 17, 11, 2 (*inde* MACR. Sat. 7, 15, 4) aridiora ... -a, in alvum convenire, quod graece *κόλον* dicitur, humidiora per renes in vesicam (L) -crea(tm- *codd., corr. edd. sec. MACR., ubi -crem- fere trad. [sed -trim- fort. recte def. Kaster, ed. 2011, coll. Macr. Sat. 7, 15, 19 sq.]*).

recremo, -āre. a re- et cremare. GLOSS. II 283, 48 *ἐγκραστόν*: -andum. *fere i. q. cremare (fort. compos. -are iuxta recreare fictum est, ut fieret homoeprophoron)*: VEN. FORT. carm. 9, 2, 114 (*ad parentem de filiis mortuis; in imag., cf. Matth. 3, 12*) non paleas generas, frumenta sed integra gignis, nec -anda focus, sed recreanda polis, (i. caelo, vitae aeternae; cf. *app. crit.*).

recreo, -āvī, -ātum, -āre. a re- et creare. *scribitur* -crae- INSCR. Année Épigr. 1948 n. 6b (*Leptis Magnae, saec. IV med.; sed -crelo gemino* n. 6a), -creh- REGVLA mag. 28, 13. 15. 30, 24 (*cod. P saec. VI ex. VII in.*). NOT. Tir. 89, 29 -at. *de notione*: NON. p. 257, 5 componere: reficere, -are. GLOSS. II 242, 37 *ἀποχειροτονῶ*: -o. GLOSS. I Ansil. RE 495 refectus: -tus. 598 reficit: -at. 615 refocilavit (-bit *cod.*): -vit. Corp. R 36 -are: nutrire. *addas p. 420, 64. legitur apud* PLAVT. *et inde a* RHET. Her., CIC. (*qui vocem frequentat, ut e. g. PLIN. nat., APVL.*) [*confunditur in codd. c. creare* VAL. MAX. 9, 11, 2 PLIN. nat. 22, 32. *al.*]

fere i. q. reficere sim. vel rursus creare (fere pro syn. est e. g. levare p. 420, 32. 63, reficere p. 420, 29. 51. 72. al. et sub IIB, restituere p. 420, 57): **I** *ita ut status prior, sc. integer, sanus sim., restituitur (indicatur, quo e statu sim., per praepos. ab p. 420, 20. 29. 38. al., ex l. 61. p. 420, 26. 27. al., quo respectu, per gen. p. 420, 53, finis per praepos. ad p. 421, 54. 70; ceterum passim accedit abl. instr. [cf. praepos. de AMBROSIAS. in Phil. 2, 25, 1 CASSIOD. var. 3, 44, 3, per p. 420, 31. 68]):* **A** *trans. (reflexive l. 56 sq. p. 420, 27 sqq. 36. al., mediopassive imprimis l. 54. p. 420, 3. 65, acc. obi. subaudiendo l. 75. al.):* **1** -antur animantes eorumve partes, vires sim. (*fere homines, sed animalia l. 68. 71 sq. p. 420, 12. 46. al.*): **a** *quilibet: a* *affecteda sunt potius eorum corpora:*

1 *fame, siti (in imag. NICET.):* PLAVT. Cas. 742 quam mox -as me? :: cena modo si sit cocta. Men. 99 (*loq. parasitus*) *Menaechmus* homines non alit, verum educat -atque: nullus melius medicinam facit (*vergit ad l. 52*). LVCR. 4, 868 capitur cibus, ut suffulciat artus et -et vires (PLIN. nat. 12, 4 ex his *arboribus* -ans membra olei liquor v. que potus vini). BELL. Afr. 67, 2 magno invento hordei, olei, vini, fici numero ... atque -to exercitum (CVRT. 7, 3, 18 comneatu ... largo -tus e. HYG. astr. 2, 20, 3. *al.*) VAL. MAX. 1, 8 ext. 18 cum omnia ubique pecora haustu aquae cotidie -entur (*postea*: sitim ... sedare). NICET. appell. p. 4, 17 (*in imag.*) dulcedo te saeculi delectat? magis ad crucem Christi convertere, ut eius vitis, quae in cruce pendit, dulcedine -eris. *al.* **II** *morbis, vulneribus (cf. l. 44):* CIC. inv. 2, 154 *quidam* leviter saucius facile ex vulneribus est -tus (Mur. 38 me s. -vit *dux. cf. p. 420, 21*). p. red. ad Quir. 4 (e) gravi morbo (L) om. *Schol. Bob.*). Pis. 85 cum *milites morbo* adfligerentur neque se -are quisquam posset (*item refl.*: SEN. epist. 78, 28 [I vexari te ... febriculis] his te cogitationibus -a). Phil. 10, 16 *Hirtius* nondum ex longinquitate gravissimi morbi -tus. LVCR. 1, 942 (= 4, 17) ut puerorum aetas ... perpotet amarum absinthii laticem et ... -ta valescat. NEP. Eum. 4, 4 Eumenes Craterum ex acie semivivum elatum -are studuit. LIV. 29, 18, 14 -tus ... legatus (ex vulneribus, *cf. l. 53 et* VAL. MAX. 9, 11, 2 ex volnere -tum esse *Scaevolam* [creatum *cod. unus*]). FLOR. epit. 4, 12, 44. *al.*) SEN. contr. exc. 4, 5, 2 (*medicus patri aegroto*) non tibi medicus, sed filius profui: desiderio laborabas; ... ut primum intravi, -tus es. VAL. MAX. 2, 4, 5 l. 335 *patrem* habiturum eos *filios aegrotos* salvos, si ... devectos ... ex Ditis ... ara petita (aqua) -asset (aqua eos *Paris*). *al.* SEN. Phaedr. 731 (*famulis*) hanc *Phaedram* maestam -ate (*vix ad p. 420, 24, cf. enim 733* recipe ... sensūs). COLVM. 6, 4, 3 *potiones quaedam* alvom *boum* purgant depulsisque vitii -ant vires (PLIN. nat. 22, 110. 23, 97 sucum decoctarum *palmarum* antiqui ... dabant aegris ad v. -andas [cf. *Diosc. gr. I, 108, 2 τὰς δυνάμεις ἀνακτῆται*]). 6, 31, 1 viridibus herbis ... -atur aegrotum pecus. PLIN. nat. 20, 112 pisces ..., si aegrotent in piscinis, apio viridi -antur. 20, 152 ad -andos defectos animo (defectus animo *vel -mi var. ll.*). 23, 38 *vino modico* stomachus -atur et adpetentia ciborum invitatur (30, 46). 30, 91 e nido earum *hirundinum* lapillus inpositus -are dicitur confestim,

adalligatus in perpetuum tueri (*sc. morbo comitali affectos*). *al.* STAT. silv. 1, 4, 63. TAC. ann. 2, 69, 2 *Piso* adversa Germanici valitudine detentus, ubi -tum accepit *eqs. al.* **III** *lassitudine et quibuslibet incommodis*: RHET. Her. 3, 12, 21 -atur ... spiritu vox et arteriae reticendo adquiescunt (*cf. CIC. Att. 2, 23, 1 -andae voculae causa ... ambulare*). CIC. Verr. II 3, 124 *successorem Verris* reliquos aratores collegisse et -asse (*cf. 126 [ad Verrem]* reliquos hos esse ... ex tuo scelere, importunitate *eqs.*). Planc. 26 C. Marium ... fessum inedia fluctibusque -arunt *Minturnenses coloni* (*cf. SIL. 17, 193 fessos ... -are maniplos. CE 1533, 9 [Brundisii; saec. I ex. II in.] alma Fides, ... fortunā infractā ter me fessum -asti*). HOR. sat. 2, 4, 58 *tostis marcentem* squillis -bis ... potorem. carm. 2, 13, 36 illis *Alcaei Sapphusque* carminibus ... intorti capillis Eumenidum -antur angues. 3, 20, 13 *iuvenem* leni -are vento sparsum odoratis umerum capillis. *al.* LIV. 2, 25, 5 paulum -tus egens miles (*sc. praedando; aliter, sc. quiete nocturna*: HOMER. 742). 25, 26, 15 infirma ... *militum* corpora tecta et umbrae -verant (SEN. dial. 11, 6, 4 fatigatum corpus voluptaria peregrinatione -are. epist. 53, 5 unctione). SEN. contr. 2, 2 them. (*item fere exc.*) uxor se praecipitavit; -ta iubetur a patre relinquere virum. PLIN. epist. 3, 14, 3 *prostratus quidam* vocibus excitatus et -tus loci frigore. paneg. 79, 5 alius se a continuo labore ... otio ... et quiete -asset. FLOR. Verg. 1, 1 mihi ... saucium vigilia caput ... aeris libertate -anti. APVL. met. 5, 1, 1 Psyche ... sufficienti -ta somno ... resurgit. 8, 12, 3 *a me caecatus* nec mortis quiete -beris nec vitae voluptate laetaberis. *al.*

II *affecteda sunt potius eorum animi (metu sim. e. g. l. 27 sq. 40, luctu sim. e. g. l. 38. 43; exempla selecta inde a VAL. MAX.):* CIC. Verr. II 5, 160 qui *Gavius e carcere profugus* ... ex illo metu mortis ac tenebris quasi luce libertatis et odore aliquo legum -tus revixisset. Catil. 3, 8 cum vix se ex magno timore -asset *testis (item refl. l. 36 et e. g. BELL. Alex. 27, 7 paulum ab illo timore se -arunt reliqui milites)*. Mil. 2 me -at et reficit Cn. Pompei ... consilium. 4 *statuere*, utrum nos ... semper miseri lugeamus an diu vexati a perditissimis civibus aliquando per vos ac per vestram fidem ... -emur. Brut. 11 vos ..., Attice, et praesentem me cura levatis et absentem magna solacia dedidistis; nam vestris primum litteris -tus me ad pristina studia revocavi (*cf. Att. 4, 10, 1 litteris sustentor et -or. 9, 6, 5 hae epistulae tuae me paulum -ant. al.*). Tusc. 1, 58 *non ea* (*sc. τὰς ἐννοίας*) plane videt animus *initio perturbatus* ..., sed cum se collegit atque -vit, tum adgnoscit illa reminiscendo (*cf. e. g. Att. 1, 16, 8 -vi adflitos animos bonorum, unumquemque ... excitans*). Att. 12, 14, 3 me ab hoc maerore -ari vis (*postea*: omnem consolationem vincit dolor). *al.* CAES. civ. 3, 74, 3 militibus perterritis *parum* confidebat spatiumque interponendum ad -andos animos putabat *Caesar*. HOR. epist. 1, 1, 37 laudis amore tumes: sunt certa piacula, quae te ter pure lecto poterunt -are libello. MANL. 5, 578 *Perseus* flentis ... parentes *Andromedae* promissu vitae -at. VAL. MAX. 4, 4, 11 pecunia ... aspectu debilitatos spiritus pristini temporis memoria -emus. 5, 1, 9 regem *supplicem* ... benignis verbis -tum. PHAEDR. app. 16, 27 (5 maerens) -tus gaudiis (-tis *var. l.*). COLVM. 8, 8, 5 *columbis ex cavea exeundi facultas sit*, ne ... contristatae senescant; nam cum paulum ... volitaverint, exhilaratae -antur. PETRON. 65, 6 (4 ego maiestate *comissatoris* contreritias) 'contine te, ... est ... lapidarius ...'; -tus hoc sermone repositi cubitum. QVINT. inst. 1, 12, 5 *discipulus* mutatione -bitur, sicut in cibus, quorum diversitate reficitur stomachus. APVL. met. 2, 11, 5 in eius *Pamphiles* faciem oculos meos ... formidans deieceram; sed adsidue respiciens ... Photidem inibi -bar animi (*gen. respectus ut*: 5, 22, 4. 11, 22, 4). 9, 13, 3 nec ullum uspiam cruciabilis vitae solacium aderat, nisi quod ingenta mihi curiositate -bar. *al.*

b *civitates, populi, provinciae sim.*: CIC. S. Rosc. 137 in isto bello non -tus neque restitutus, sed subactus oppressusque *populus Romanus* est (ARNOB. nat. 7, 44 p. 402, 10 post advectos ... deos ... male habens sese -tus convaluit p. VEN. FORT. carm. 10, 9, 61). Verr. I 12 ut ea *provincia* restitui in antiquum staturum nullo modo possit, vix autem ... aliqua ex parte -ari aliquando posse videatur (II 3, 21. 3, 212 facta atque consilia ..., quibus illam tu, *Marcelle*, p. adflictam et perditam erexisti atque -asti). Catil. 2, 7 uno ... *Catilina* exhausto levata mihi et -ta res publica videtur ([cf. GLOSS. -ta: ἀνακτῆθεισα]. dom. 96 (r. p.). 122. fam. 6, 2, 2 rem p. ... -ari aliquando aut funditus interire [*postea*: si civitas respiraverit]). ANON. de mach. bell. 5, 5 AMM. 20, 9, 7). rep. 1, 68 civitas (ad Brut. 9, 2. CONSTANTINUS vita Germ. 23 praedicationibus c. -atur). ad Q. fr. 1, 1, 25 urbibus compluris dirutas ac paene desertas ... per te esse -tas (PANEG. 4, 3, 3 cum divina virtus *Constantini* ... u. Romam ... adflictam ac plane iacentem excitavit -arit erexerit. PRISC. Anast. 184 prostratas ... u.). *al.* NEP. Timol. 4, 3 cum *Siciliam bellis vexatam* -are constituisset *dei* (*sc. per Timoleonem, de quo cf. 3, 2 restituit, ... refecit, ... reddidit*). VAL. MAX. 6, 9, 1 patriam Latino tumultu fessam speciosissimo triumpho -vit *Manlius Torquatus*. SEN. dial. 3, 11, 5 quo alio *Fabius* adfectas imperii vires -vit, quam quod cunctari ... sciti? *al.*

2 -antur res (animantium partes v. supra sub 1): a variae: CIC. Quinct. 4 ut multis incommodis veritas debilitata tandem aequitate ... -etur. Planc. 33 ubi illa antiqua libertas, quae malis oppressa civilibus extollere iam caput et aliquando -ta se erigere debebat? fam. 1, 9, 17 (*Lentulo bonorum sensus* afflictus ante te consulem, -tus aps te. al. LVCR. 5, 277 nisi aër ... corpora retribuatur rebus -etque fluentis (sc. res), omnia iam resoluta forent. 5, 323 quodcumque alias ex se res auget ..., deminui debet, -ari, cum recipit res. al. VAL. MAX. 2, 7, 1 exercitus noster, qui paulo ante metu mortis deformi se foederis ictu maculaverat, erecta et -ta virtute ... Numantiam ... solo aequavit. 8, 8 pr. otium ..., non quo evanescit virtus, sed quo -atur. APVL. mund. 4 p.296 quae terra fontium perennitate -atur (gr. 392b15 βροῦσσα ... πηγαῖς). VET. LAT. II Tim. 1, 6 (Ambrosiast.) commoneo te, ut -es donum, dei, quod est in te per impositionem manuum mearum (gr. ἀναζωπυρῶν τὸ χάρισμα, cod. 75. al. et Vulg. ut resuscites gratiam). al. **b arbores, vites** (cf. l. 48): HOR. carm. 1, 22, 18 pigris ... nulla campis arbor aestiva -atur aura (-etur umbra Ps. Mar. Victorin. gramm. VI 157, 4). COLVM. 4, 3, 5 novella vinea male culta ... sic intabescit, ut nullis deinceps inpensis -ari possit. 4, 33, 1 post quinquennium caesa castanea more salicis (salicti var. l.) -atur. arb. 5, 4 suboles vinearum per brumam caesae frigorebus extirpatae minus -antur. PLIN. nat. 17, 232 hic ventus ... arbores frigore exurit arefaciens, ut nullis postea solibus -ari possint. **c passionēs, molestiae** (cf. l. 40): PLIN. nat. 22, 32 uno obolo ... in vino poto lassitudines -at urticae semen (PETR. CHRYS. serm. 77, 8). 26, 156 peucedanum strangulatūs volvae nidore ustum -at (cf. 36, 142 lapis quidam -at ... volvae strangulationes). TAC. ann. 6, 50, 4 redire Tiberio morienti vocem ac visus vocarique, qui -andae defectioni cibum adferrent. APVL. met. 11, 2, 2 partu fetarum medelis lenientibus -to. TERT. ieiun. 16, 3 (*respic. Luc. 16, 19 sqq.*) apud inferos ..., ubi in divite epulone quidem convivā cruciantur, in paupere vero ieiunia -antur. FIRM. math. 5 praef. 3 labore m ... corporum nocturnis soporibus -asti ([postea: refectis viribus]. ISID. orig. 6, 11, 3 [interpol.?] l. visūs). IVST. 9, 1, 6 Philippus piraticam faciēs anhelantem inopiam paululum -vit (pendet Oros. p. 418, 33). MART. CAP. 8, 809 taedium auscultantium.

?B intrans: **1 -ant patientes (si recte intell. Löfstedt, Beitrage, 1907, 90 sq.):** AMM. 24, 3, 9 miles repetitis ... tentoriis ... victu -vit et quiete nocturna (victuise creavit et quieti nocturnae cod. V; se <re>creavit edd.). SIDON. epist. 9, 14, 9 (*declamatori aegrotō*) faventes audient cuncti, sc. te recitantem, ... gaudiisque, quae facies -turus, una fruemur (var. l. -turis [ut pendeat e gaudiis]; -tus Wilamowitz, recitaturus edd. vet.).

2 -at passio (cf. Blomgren, *Eranos*, 42, 1944, 119, coll. reficere Ven. Fort. vita Pat. 7, 21 vita Radeg. 4, 13): VEN. FORT. carm. app. 3, 24 tanta animi febris his, sc. lacrimarum, -vit aquis? (febres ... -vit trad., febris ... -atur Brower; tantam a. febre h. -vit susp. Leo in app. crit.).

II ita ut quid (quis) denuo creetur, renovetur: A usu vario: LVCR. 6, 3 primae ... Athenae ... -verunt vitam legesque rogarunt. 6, 975 unguentum subus acre venenumst, quod nos homines interdum tamquam -are videtur. COLVM. 6, 23, 2 ut laetior herba consurgat, fere ultimo tempore aestatis inciditur; ea res ... teneriora pabula -at. APVL. met. 3, 15, 1 illa Photis laetitā -tā '...' inquit (cf. 3, 13, 2 non ... laeta facie ..., sed vultuosam frontem rugis insurgentibus adseverabat).

B usu christi. (saepē opp. creare et iuxta pon. reficere, reformare): **1 quovis modo:** HERM. vulg. sim. 9, 14 (*item fere Pal. sim. 9, 14, 3 deus iam ... defectos neque habentes spem salutis -vit (-ti vel -tos trad.)*) ad redintegrationem vitae (gr. ἀνεπέσσε τὴν ζωὴν ἡμῶν). CYPR. Demetr. 20, 2 exposita nativitate terrena spiritu -ti (creati var. l.) et renati sumus nec iam mundo, sed deo vivimus (domin. orat. 36 -ti spiritaliter et r.). MAR. VICTORIN. hymn. 3, 107 tu creari imperas, tu creas, tu creata -as, o beata trinitas. PAVL. NOL. carm. 24, 466 quos creator opere in uno condidit, hos -at uno munere. AVG. in euang. Ioh. 15, 6 fortitudo Christi te creavit, infirmitas Christi te -vit (postea: infirmitas Christi fecit, ut, quod erat, non periret). gen. c. Manich. 2, 8, 10 l. 24 donec ... ab illo Christo -ti et vivificati restitumur in paradisu (cf. CE 1562, 6 deus, -a cineres protinus ... meos. VEN. FORT. p. 419, 20). in psalm. 45, 14 (*loq. deus*) ego creavi, ego -o; ego formavi, ego reformo; ego feci, ego reficio. serm. 179A, 1 coll. Morin p. 681, 12 misericordia eius dei, qui nos creavit et -vit, qui nos fecit et refecit. CONC. I 5 p. 95, 19 nisi ille Christus fuisset carnaliter procreatus, tu numquam fuisses spiritaliter -tus (gr. I 1, 7 p. 95, 2 ἀνεγεννηθης). al. **2 per sacramenta:** CHROMAT. in Matth. 16, 3 l. 87 propheta (Ezech. 47, 9) loquitur de aqua baptismi salutaris et de flumine euangelicae praedicationis, quo credentes -antur ad vitam. SACR. Leon. 548 (= Greg. 66, 3) quos tuis mysteriis -asti, domine, perpetuis defende praesidiis (cf. Gelas. 488 nos renova caelestibus sacramentis). Gelas. 872 repleti alimonia caelesti et spiritali poculo -ti quaesumus eqs. al.

deriv.: recreabilis, recreatio, recreator, 2. recreatus (abl. -ū).

Viredaz.

recrepo, -āre. a re- et crepare. **1 i. q. respondendo crepare:** CATVLL. 63, 29 simul haec ... Attis cecinit, ... tympanum remugit, cava cymbala -ant. CIRIS 108 saepe lapis -at (Cyllenia murmura) pulsus (i. obi. int.; sed C. munera codd. plerique, quam lectionem, tamquam enuntiatō appos., tuetur pars edd.). **2 fere i. q. iterum findi (notione sonandi evanida):** SORAN. sang. reic. 1 nascitur ... fervor ... et per operationem suam quod glutinaverat -at (cf. 23 ut vulnus vel crepatio glutinari possit). Holmes.

recrēscō, -crēvī, -crētum, -ere. a re- et crescere. NOT. Tir. 13, 45 sq. -it. -vit. part. perf. -tus sensu act. l. 46 (cf. crētus et e. g. ac-, con-, excrētus). GLOSS. II 392, 53 πάλλω αἰξω: -o. [nisi sunt recomposita aet. rec., it. ricrescere, francog. recroître, prov. recreiser, hisp. recrecer, port. recrescer; cat. recreixer 'succedere, accommodari'. cf. M.-L. 7131. Cortelazzo-Zolli² 1366. Wartburg II 1326 sq. Coromines II 1038. Corominas-Pascual II 235. Machado³ V 54 sq. Schd.-Cr.] [confunditur in codd. c. crescere l. 29. 46. 48.]

i. q. iterum crescere, renasci (sc. -unt, quae vel deminuta, reducta, e. g. l. 19. 23. 33, vel tota sublata sunt, e. g. l. 35. 42; in imag. l. 28; indicatur unde l. 33; accedit rursus l. 35): **1 -unt varia:** LVCR. 5, 260 terra ... libatur et aucta -it. OV. epist. 2, 5 luna quater latuit, toto quater orbe -vit (cf. l. 37). VITA Marcell. Ebred. (BHL 5227) 12 fons paulatim minui perspicitur ..., ut proveniente anno novitatem sui miraculi -ens ostendat. CAEL. AVR. acut. 2, 37, 213 lucernae flamma marcescens ... parva ... adiectione olei ... -it et rursus ardescit. CASSIOD. var. 6, 9, 7 legati stupent ... abundantiam unius mensae tantas servitium turbas posse satiare, ut iudicent consumpta -ere. **2 -unt herbae earumve partes (semina l. 32):** LIV. 26, 41, 22 (in imag.) milites, favete nomini Scipionum, suboli imperatorum vestrorum velut accisis -enti stirpibus. HERM. vulg. sim. 9, 24 quantum herbae illae carpebantur, tantum laetiores -bant (crescivar. l. et Pal. sim. 9, 24, 1, revirebant ed. pr.; gr. μάλλον εὐδαλείς ἐγίνοντο). FIRM. err. 2, 7 (*respiciuntur sacra Isiaca*) cur plangitis fruges? cur -entia lugetis semina? **3 -unt corpora animantium eorumve partes** (verruca l. 41): PLIN. nat. 9, 149 avulsas sponges ... aiunt ... ex relictis radicibus -ere in petris (cf. Arist. hist. anim. 548b18 φέται πάλλω). 11, 163 decidere eum dentem serpentis rursusque -ere facilem decussu. 11, 216 praecisa ossa non -unt (cf. Arist. hist. anim. 516b33 οὐδ' ... ἀξάνεται). HYG. fab. 55 serpens ei Tityo appositus est, qui iecur eius exesset, quod cum luna -it. PACIAN. paraen. 11, 5 ipse sibi materiam -entium corporum reparat ignis aeternus. CHIRON 629 si unguiae a corona discesserint ..., sic curabis, ut -ant: stercus caballinum ...; ex eo medicamento cottidie curabis -entem (cf. unguis l. 47). 709 ut huius verrucae radices aduras, ne -at. PHYSIOL. rec. B 10, 5 donec -ant pennae evulsae upuratum. crines: HIER. in Ezech. 7, 18 l. 945 paulatim ... -entibus capillis vires rediere pristinae ([renasc- edd. vet.]. Samsonis ut: CAES. AREL. serm. 119, 5 capillis -entibus [cf. 3 renascentes]. cf. l. 46). PAVL. NOL. carm. 24, 562 licet ... receperit, robur -tis, crinibus Samson ([robore cretis var. l.]. ALC. AVIT. carm. 1, 111 crines ... unguisque -ere sectos). PLAC. med. 9, 14 rec. a lac caninus evulsos pilos non patitur -ere (9, 18 tit. rec. β [crescant var. l.]. 9, 18. 21, 1 rec. β PLIN. phys. Sang. p. 193 l. 25).

recrībō, -āre. a re- et cribrare. **i. q. (actione iterata?) cribrare:** PLIN. phys. Sang. p. 258 l. 4 siccas puleium ..., diligenter -as de cribro medicinali.

recrīmentum v. recrem- vel retrim-.

recrīmitus, -a, -um. a re- et crinitus. **i. q. iterum crinitus:** PAVL. NOL. epist. 23, 17 Samsō vel -to vel moriente (postea: capillis renascentibus. inde CAES. AREL. serm. 119, 3 [recrinitur cod.]. cf. l. 42 sqq.).

recrispo, -āre. a re- et crispare. **i. q. iterum crispare:** VERS. metr. Serv. gramm. IV 466, 28 tenera -at aura tremulos sinus freti (tenella crispata Santenius).

recrucifigo, -ere. a re- et crucifigere. **i. q. iterum crucifigere:** HIER. in Gal. 5, 24 l. 12 pro 'rursus crucifigentes' (Hebr. 6, 6) melius unum verbum compositum in graeco est ἀνασταυροῦντες, quod nos interpretari possumus '-entes'. *ibid.* l. 15 aliud est crucifigere, aliud -ere. *ibid.* l. 16 aliud est '-ere filium dei' et 'crucifigere carnem Christi' (Gal. 5, 24).

?recrucio, -īre. a re- et crux (cf. compedire, irretire). **i. q. iterum crucifigere:** VET. LAT. Hebr. 6, 6 (cod. 75) lapsos -entes in eis filium dei (gr. ἀνασταυροῦντας, cod. 89. al. et Vulg. rursus [vel rursum] crucifigentes. fere recruciātes coni.; sed cruciare raro ad crucifixionem spectat). Holmes.

recrūdēscō, -duī, -ere. a re- et crudescere. **scribitur -disc- in codd. medii aevi** IORD. Rom. 378 et in var. l. HIER. epist. 10, 1, 1. NOT. Tir. 49, 22 sq. -uit. -it. [in codd. confunditur e. g. cum crudescere CYPR. epist. 45, 1, 2. 60, 3, 1.]

i. q. rursus crudum fieri (cum plenitudine quadam iuxta iterum p. 423, 20. 38): **1 -unt vulnera, quae cruentiora fiunt:** **a in**

[Güner]

imagine: CIC. fam. 4, 6, 2 hoc tam gravi vulnere, *sc. filiae morte*, etiam illa, quae consanuisse videbantur, -unt. CVRT. 7, 1, 7 -uit suppuratus dolor: quippe veteris periculi memoriam praesentis cura renovabat. PS. AMBR. paenit. 12 p. 985^B conscientiae meae vulnus iam paene curatum peccati exulceratione -uit. **b proprie**: PRVD. perist. 10, 798 mox -entibus plagis *tortores* apertas persequantur notas.

2 -unt res variae vel homines, quae (qui) vehementiores, saeviores fiunt (fere mala [tantum incommoda l. 32]; finis sim. -endi indicatur per in c. acc. l. 14. 37. 42. al.); mutatio afficit: **a turbam hominum vel orbem**: **a respicitur pugna vel tumultus, seditio sim.**: LIV. 6, 18, 1 -ente Manliana seditione (*in imag. morbi*; cf. Oakley, *comm.* 1997, ad l.). 10, 19, 20 interventu ... cohortium ... Sabellarum paulisper -uit pugna. CYPR. epist. 45, 1, 2 gliscente et in peius -ente discordia (*item in ecclesia*: AVELL. 38, 10 [antea describitur dissensio fidelium] quod ne in magnam perniciem -at eqs. LEO M. epist. 165, 1 Conc.^S II 4 p. 113, 13 cum ... ipsa Eutychniana haeresis in suam reciderit caecitatem, in discipulis -it, quod in auctore defecit [gr. *vertitur ὁμότερον ἀναπέφηνεν*]). HEGES. 1, 9, 4 rex invisus suis, quoniam -erant in odia aerumnarum eius occasione (cf. gr. I, 90 ἠρόθισεν εἰς ἐπανάστασιν). 5, 42, 3 radices rebellionis eruendas funditus, ne iterum temeritas -ret (cf. gr. 6, 239 νεωτερίζοντες). AVG. epist. 126, 4 tumultu -ente. -unt homines eorumve animi (cf. l. 41): AMBR. Tob. 18, 59 (57 obmurmurant adhuc faeneratores dicentes eqs.) ne pari -ant (parere erubescant var. l.) modo et dicant eqs. IORD. Rom. 378 Gothi ... -entes animos, ad bella consurgunt (i. acc. absol., ut vid.; animo cod. unus). **β cetera exempla**: HIER. epist. 10, 1, 1 -ente peccato totius orbis naufragium gigantum adduxit impietas. CONSVLT. Zacch. 1, 18, 18 Aegyptii -ente malitia ... insequuntur emissos Iudaeos.

b homines singulos; respicitur: **a affectus vel motus animi** (cf. l. 20. 27): SEN. Phoen. 231 (loq. Oedipus) inhaeret ac -it nefas (*ponitur res pro rei cogitatione sim. ut*: FIRM. err. 16, 3 in aedibus cineres hominum servantur, ut acerbarum mortium casus cottidiano victimarum sanguine -ant. SIDON. epist. 1, 2, 9 regi circa nonam -it moles illa regnandi [i. rex iterum petitores audit]). epist. 56, 9 -it ambitio. 69, 3 (antea: ei, qui amorem exuere conatur) nihil ... facilius quam amor -it (cf. SERV. Aen. 6, 596 libido -it). CYPR. epist. 60, 3, 1 illic dissensionis et zeli -it insaniam, *sc. Novatiani* (LVCIF. moriend. 11 l. 89 [loq. Constantius imp.] metuite ... frendores -entis in vestram necem i. meae. VITA Fulg. Rusp. p. 41 presbyteri furentis insaniam ..., donec -ret, advocare. cf. *ibid.* -it iterum manus vesana tortorum). IAPS. 13 iudicis -ente saevitia (PS. AVG. quaest. test. 118, 8 temptator -ente in se crudelitatis s. percussit Iob ulcere. PASS. Saturn. Dat. 9, 3 proconsulis -ente s.). -it homo (cf. l. 21 sqq.): PS. AVG. serm. ed. Caillau 1, 20, 3 contra fidem in vit(i)a -is (si recte restituumus). **β poena**: AMBR. in psalm. 118 serm. 21, 8, 2 illum ignem perpetuum, ... illum poenae -entis aerumnarum, *sc. apud inferos*. Gtner.

?recrūdo, -āre. [a re- et crudus (cf. cruditas), si recte trad. contextu vix sano, ut coll. verbo, quod seq., fort. respiciatur actio eius, quem quid taedet sim. Mei.] SYNON. Cic. p. 442, 3 restagnat. ... reciprocāt. refervescit. -at. repudiat. Hillen.

recrūmīno, -āre. a re- et crumīnare, nisi *grumīnare (i. rum-; v. Gloss. V 594, 66 Gloss.^L Abav. CR 33. RV 19 et cf. codd. Varro rust. 3, 14, 3 exgrumīnantes). i. q. ruminare: VET. LAT. lev. 11, 26 (cod. 104) omne pecus, quod rum(inationem non) -at (gr. μαρναῖται, cod. 100 eruciat, Vulg. ruminat).

rectā v. rego.

rectagōnum, -ī n. a regere (rectus) et γωνία, ad ὀρθογώνιον verendum compositum. i. q. *rectiangulum*: GROM. p. 338, 24 latus -i.

rectē v. rego.

rectiangulus, -a, -um. a regere (rectus) et angulus. i. q. *rectum angulum habens* (gr. resp. ὀρθογώνιος): BOETH. divis. p. 885^C triangulorum alia sunt -a, alia eqs. (recti angula Migne). EVCLID. elem. vers. M 1.40 sqq. quadratum vocatur, quod est aequilaterum atque -um; parte vero altera longius, quod -um quidem est, sed aequilaterum non est; rhombos vero, quod aequilaterum quidem est, sed -um non est. l. 219 in his triangulis, in quibus unus rectus est angulus, quae -a nominamus. *pro subst. neutr. de figura*: EVCLID. elem. vers. M 1.35 trilaterarum figurarum orthogonium, id est -um, ... triangulum est, quod habet angulum rectum (sim. ISID. orig. 3, 12, 2). l. 227 sqq. quod sub duabus rectis lineis -um continetur, aequum erit his, quae sub aliis lineis ... -a continentur (l. 230. 234. cf. l. 231 quod ... -um clauditur).

rectice falso ed. pro threptice vel -ca GALEN. ad Glauc. 1, 3, 7 fol. 248^r bis (treptice ... treptica cod. Cass.; cf. Galen. XI 60 θρεπτική.)

recticlavīus, -a, -um. loco mutilo EDICT. imp. Diocl. 29, 1 sqq. L. -arum proposit Blümner, Der Maximaltarif ..., 1893, 176, ut respondeat gr. 29, 17 L. ὀρθοσῆμων 'rectos clavos habentium' (de vestibus).]

rectificatio olim falso ed. pro testificatio IVNIL. 2, 29.]

[rēctifico, -āre olim falso edebatur pro castificare PS. CYPR. singul. cler. 40.]

rēctilīneus, -a, -um. a regere (rectus) et linea. [subst. fem. *perperam* ed. RVFIN. patr. 2, 14 -am tenere (recte lineam edd. vet.; immo recti l.).]

1 i. q. rectas (non curvas) lineas habens (gr. respondet εὐθύγραμμος): BOETH. arithm. 2, 6 tit. de planis -is figuris (EVCLID. elem. vers. M 1.28 -ae f. sunt, quae sub rectis lineis continentur). EVCLID. elem. vers. M 1.10 quando ... quae angulum continent lineae rectae sunt, tunc -us angulus nominatur (l. 212 in dato -o a. l. 214. 216 [v. infra]. l. 309 sq. acuto a. -o [bis]). *pro subst. neutr. de figura*: EVCLID. elem. vers. M 1.216 dato -o aequale parallelogrammum in dato -o angulo collocare. l. 260 dato -o aequum collocare quadratum. **2 i. q. rectos angulos habens, non nisi pro subst. neutr. de figura** (gr. resp. ὀρθογώνιον): EVCLID. elem. vers. M 1.237 quod sub inaequalibus totius sectionibus -um continetur (l. 241. 253).

rēctim pro erga VIRG. gramm. epist. 7, 1, 2 (*inter inusitatas praepositiones c. acc. ex quarto philosophicae latinitatis genere*). [a regere *factum vid.*, cf. iuxtim. Mei.]

rēctio, -ōnis f. a regere. [legi vid. loco mutilo lapidis deperditi CIL II 1972, 3 (saec. IV/V; (...))rectionem testis unus, perfectionem alter, per -em ed.]. falso trad. pro sectio SCHOL. Iuv. 5, 3, 1.]

i. q. actio regendi: CIC. fin. 4, 61 (loq. Platonis discipuli) omnium ... rerum publicarum -is, genera, status, mutationes ... perscripsimus (i. Madvig, -es codd.). 5, 11 ea pars philosophiae ... est ... non solum ad privatae vitae rationem, sed etiam ad rerum publicarum -em relata.

rēctitās, -ātis f. a regere (rectus). GLOSS. aequitas: -s, iustitia. -s: iustitia, aequitas, veritas.

i. q. qualitas recta: *morum*: EPIST. pontif. 223 Hil. coll. antiar. p. 157, 17 per quam professionem fidei ... haereticus recuperet id, quod ... -is amiserat. *formae*: PS. SORAN. quaest. med. 235 rectis incisio-nibus obaudiunt crura et collum absque sublacione propter venarum -em.

rēctitātor, (-ōris) m. a regere, tamquam a rectitare, quod non legitur, metri causa *factum*. i. q. (navis) *rector*: VERS. metr. PS. Mar. Victorin. gramm. VI 103, 18 ratis ... -r. Holmes.

***rēctitūdo**, -inis f. a regere (rectus). *legitur non nisi in orat. soluta inde a VET. LAT. (Tert. l. 49), HIER. (qui tamquam verbum novum affert l. 54); vocem frequentant AVG. (plus 50^{ies}), GREG. M. (ca. 300^{ies})*.

i. q. status rectus, qualitas recta (per meton. indicatur via recta sim. vel locus aequus saepe sub 1, actio recta sim. sub 2, e. g. plur. p. 426, 4, 6; opp. e. g. tortitudo p. 425, 2. 426, 12, curvatura p. 425, 15, perversitas e. g. p. 425, 29. 32 et FVLG. RVSP. epist. 17, 38; cuius sit -o, indicatur saepius per gen. vel pron. poss., per adi. p. 425, 71; respondet gr. πλεμυνη εὐθύτης, e. g. l. 48. 54. 73, vel ὀρθότης, v. infra p. 425, 8): **1 quae percipitur sensibus; respicitur maxime qualitas non tortuosa, non flexa**: **a in orat. figurata** (respiciuntur fere boni mores [imprimis iustitia, recta fides], ipse deus l. 64): VET. LAT. psalm. 25, 12 (cod. 300. al.) in innocentia mea ambulavi ...; pes meus stetit in -e (gr. ἐν εὐθύτητι, cod. 136 in equitate, 304 in via recta, Vulg. in directo). Luc. 3, 5 (Tert. adv. Marc. 5, 3, 8; *affertur Is. 40, 4*) parate vias domini, ut fierent ... montes ... humiliati, et tortuosa et aspera in -em et in campos (gr. εἰς εὐθείαν, cod. 3. al. et Vulg. in directa). SCHOL. Pers. 4, 10, 1 ('rectum discernis') scis iustitiam in lance pensare et ipsius dubiae lancis -em calles discernere. HIER. in Is. 8, 26, 7 'iusti semita recta est' sive, ut verbum novum fingam, '-es', quas Graeci vocant εὐθύτητα et nos aequitates latinus possumus appellare, dicunturque hebraice mesarim (sc. מִשָּׁרִיִּם). AVG. civ. 10, 32 p. 460, 16 huius viae -em usque ad deum videndum (epist. 120, 6 l. 128 eius v. -em per dei gratiam comprehendere. ISID. sent. 1, 17, 4 *philosophi mundi* -em v. relinquentes in anfractus inciderunt errorum). VIGIL. THAPS. c. Arian. 2, 20 velut a proposita -is linea paululum necessario devians in obliquum tortuosi tramitis pergat anfractum oratio (in compar. ut: FVLG. RVSP. fid. praef. 1 tale ... est, ut sine vera fide quisque velit deo ... placere, quale si quisquam tendens ad patriam ... relinquat itineris -em). CASSIOD. in psalm. 62, 3 l. 67 dominus iter est caecorum et per se errantium -o salutaris. GREG. M. in Ezech. 1, 3, 3 ('pedes eorum pedes recti') quidam pedum -em retro retorserant. al. **b cetera exempla**: SCHOL. Pers. 1, 66 qui fabri quotiens volunt -em lineae comprobare (AVG. civ. 11, 29 p. 503, 14). AVG. c. epist. fund. 26 p. 226, 13 (antea: recta latera utriusque terrae, *sc. lucis et tenebrarum*) pariles -es. gen. ad litt. 1, 16 p. 23, 12 iactus ... radiorum ex oculis nostris ... et contrahi potest, cum aerem, qui est oculis nostris proximus, intuemur, et emitti, cum ad eandem -em, quae sunt longe posita, attendimus. PS. AVG. categ. 12, 123 in ... qualitate genere sunt curvitas et -o: audemus enim εὐθύτητα καὶ καμπύλοτητα hoc pacto convertere (*spec-tat ad Arist. 10a13 εὐθύτης, ut*: BOETH. categ. 10a13 -o vel curvitas. in categ. comm. 2 p. 211^C curvitas et -o contraria sunt). GREG. M. moral. 5,

67 saepe lignum rectum creditur ...; sed, cum regulae iungitur, per quantam tortitudinem tumescit, invenitur, quia nimirum -o abscondens increpat, quod oculus deceptus approbat. *al. respicitur hominis habitus erectus*: DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 7, 1 p. 354^C habitudinis -o (*gr. τὸ ... ὀρθίον*). 8, 1 p. 356^A *hominis priora* membra manus effecta sunt, quia -e habitus eius unus gressus videbatur esse sufficiens (*gr. τοῦ ... ὀρθίου σχήματος*).

2 *quae percipitur mente, animo* (*gr. respondet ὀρθότης, nisi aliud adnotavimus; subluceat saepius imago -is localis, plerumque viae, e. g. l. 38. 45. p. 426, 13 sqq. 18*); *respicitur qualitas*: **a dei eiusque proprietatum** (*eloquiorum sim. l. 18 sqq.*): AVG. conf. 5, 2, 2 iniusti offendentes in -em tuam et cadentes in asperitatem tuam (SACR. Leon. 1018 qui ... a t. -e discrepamus). epist. 155, 13 pravitate ... nostra a -e dei longe sumus (in psalm. 31, enarr. 2, 25 l. 40 cor tuum, quamdiu pravum est ..., non potest collinari -i d. *cf. ibid.* 44, 17 curvus est ad te deus: tua curvatura facit hoc; nam illius -o semper manet). in psalm. 48, serm. 1, 1 divina eloquia ... periculosa sunt ... his, qui ea volunt ad sui cordis perversitatem detorquere, potius quam suum cor ad eorum -em corrigere (*cf. praeceptorum -o*: SACR. Leon. 966 p. tuorum -e(m) subsequamur. Greg. 110, 1 [508 D.] tuorum p. -em ... adimplere). Ps. VIGIL. THAPS. c. Marivad. 2, 14 est rectus deus, et procedit de illo spiritus -is. CASSIOD. in psalm. 24, 8 l. 170 ('dulcis et rectus dominus') quod ... legem statuit, utique dulcedinis et -is fuit. GREG. M. moral. 1, 16 incarnatus ... dominus simplicitatem cum -e tenuit. *ibid.* dominus mansuetudinem cum iustitia conservavit, ut nec zelum -is in mansuetudinis pondere amitteret nec rursus pondus mansuetudinis zelo -is perturbaret (*cf. p. 426, 15*). *al.*

b hominum eorumque proprietatum; respicitur potius: **a iudicium veritati sim. respondens**: in doctrina Christ.: AVG. bapt. 4, 10, 14 quis serius se tardiusve convertat a propria perversitate ad -em fidei vel spei vel caritatis (epist. 40, 9 -em f. Christianae ... depravare. AVELL. 83, 202 per orthodoxae f. -em. 83, 278 in catholicae f. -e. SACR. Leon. 1021. *al.*). epist. 56, 2 ad sectandam insolitam -em usitatae ... perversitatis, *i. doctrinae Donatistarum*, vinculum abrumpere. CONC.^S II 5 p. 34, 11 qui paternam sortem nobiscum una custodiunt, tamquam fratres respicimus, eos autem, qui parentalem -em negant, velut extraneos iudicamus. IV 1 p. 184, 4 non ignorans vestrae -em sanctitatis (in dogmatibus -em v. s. *altera versio*). p. 190, 14 ut numquam te crederemus ab hac posse -e deviare (*item a -e deviare*: AVELL. 60, 4 PROSP. c. coll. 2, 2. *cf. p. 426, 14. 19*). AVELL. 71, 11 peste dolosa a vestra -e procul expulsa (*gr. τῆς ὀρθοδοξίας*). RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 19, 31 caecus ... virtutum chorus est, cui non praeoritur dogmatis -o (*Migne gr. 78, 1477^B ὀρθοῦ μὴ καθηγουμένου δόγματος*). p. 47, 5 non ad ultionem respicientibus, sed ad -em dogmatum pietatis [*gr. I 1, 5 p. 130, 14 ὀρθὰ δόγματα*]. p. 47, 33 CONC.^S IV 1 p. 82, 34. *al.*). p. 132, 1 hanc -em conspicientes in litteris ipsis. FVLG. RVSP. c. Fab. frg. 36, 2 ad tuum sensum velle -em symboli retorquere. GREG. M. epist. 4, 26 l. 22 *paganus* rusticus ... tanto pensionis onere gravandus est, ut ipsa exactionis suae poena compellatur ad -em festinare.

al. in variis rebus: BOETH. in herm. comm. sec. 3, 9 p. 198, 14 -em et significantiam propositionum constituere. top. Arist. 111a16 ostendere, quoniam est circa sensum, -o et peccatum (*i. item l. 18*). CASSIOD. inst. 2, 1, 2 orthographia est -o scribendi nullo errore vitiata (gramm. VII 144, 25 *vulnus* *sim.* per duo u modo scribere nobilis -o s. per vias certissimas investigata esse videtur. *cf.* 209, 26 orthographorum ... -em scripturae docentium). NOVELL. Iust. 13 praef. -em nominum ... corrumpentes. 22, 43 causa est antiqua et multas quidem suscipiens correctiones ..., non tamen ad summam sui veniens -em. **β boni mores, praesertim iustitia**: SCHOL. Pers. 5, 37, 1 de vitae pravitate ad melioris vitae -em *me* adduxisti (CASSIOD. hist. 10, 3, 18. SACR. Greg. 110, 4 [514 D.]. *al.*). AVG. bapt. 6, 1, 1 eius *sacramenti* effectus atque usus in liberatione a peccatis et cordis -e apud haereticos non inveniebatur (FVLG. RVSP. epist. 17, 41 viam suam homo non corrigit, nisi cum -e c. donum gratiae spiritalis acceperit). civ. 21, 15 p. 518, 30 hoc ... bellum numquam ullum esset, si natura humana per liberum arbitrium in -e, in qua facta est, perstitisset. corrept. 6, 9 ex -e, in qua eum deus primitus fecit, sua mala voluntate decidens pravus effectus est homo. enchir. 28, 107 sic ... factus est homo rectus, ut et manere in ea -e posset. in Iob p. 571, 14 'sicut arbor palmae multo vivam tempore' ... ero sicut arbor palmae in honore sempiterno et celsitudine et -e. PROSP. epist. 2, 2 cum *Pelagiani* ... totam iustitiam hominis ex naturali vellent -e ac possibilitate subsistere. CONC.^S I 2 p. 78, 5 canones nos sequentes et -em conservantes (*gr. I 1, 3 p. 19, 4 ἀκολουθίαν*). p. 84, 4 ausi sunt extra omnem -em ecclesiasticam et extra canones contra sanctam synodum ... proferre blasphemiam (*gr. I 1, 3 p. 29, 14 ἀκολουθίας*). II 3, 2 vers. Tur. p. 30, 1 viros reverentia et -e adornatos. p. 95, 28 quicquid -is a filiis fit, ad patres recurrit (*gr. II 1, 3 p. 118, 31 κατόρθωμα, alia versio p. 98, 13 bonum*). II 5 p. 85, 23 quatenus ... disciplinam Aegyptiacae diocesis dignam

vestrae -is teneatis (GREG. M. epist. 5, 16 l. 14. 8, 14 l. 26 quatenus ... iustitiae curam habentibus magna de -is v. sit zelo fiducia. *cf.* 11, 37 l. 11 zelum -is tuae). RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 145, 5 ut adiciat sanctitas vestra ceteris -bus suis et hoc studium. FVLG. RVSP. praedest. 1, 2 homo ... ad imaginem dei factus, -em accipit et voluntatis et operis (MVTIAN. Chrysost. hom. 28, 1 p. 408^{ext.} sanctorum ... virtutes et -es operum [*gr. p. 191 τὰ κατορθώματα*]). EPIPHAN. SCHOL. Phil. Carp. in cant. 201 (*ad 7, 9 [10]*) 'vadens fratrueli meo in directionem' ut cum -e pergat ad spiritalem nostrum fratruelum (*Migne gr. 40, 133^A εὐθύτητα*). MVTIAN. Chrysost. hom. 28, 1 p. 408^{ext.} viri ... semper (ad -em proficiscentes) (*i. gr. p. 191 κατορθοῦντες*). CAES. AREL. epist. ad virg. 3, 5, 15 quibus *vitiis* non compassio sed -o debetur. GREG. M. dial. 2, 3, 3 quorum *fratrum* ... tortitudo in norma eius *Benedicti* -is offendeat (epist. 4, 22 l. 21. *cf. e. g. iter -is*: 1, 2 l. 17 nullius ... amicitiae ab i. -is vos deflectant. via -is: 7, 31 l. 6 moral. 1, 37. zelus -is: in Ezech. 1, 2, 19 l. 377 moral. 1, 53 l. 44. *al.*; *cf. p. 425, 25*). epist. 3, 29 l. 16 in cuius *episcopi* mente ... humilitas cum -e fulgeat. in Ezech. 1, 2, 10 antiqui hostis temptatio, quae agitur in mente, ventus est turbini, quia hanc concutiendo ... ab statu suae -is evellit. moral. 1, 13 quisquis ... in cogitatione a -e exorbitat, in tenebris peccat. *al.*

rēctō v. rego. *Hajdū.*
[rēctogradus, -a, -um. falso edebatur VIRG. gramm. epist. 5, 6, 3 (vers.; recto gradum iam *Lejay, Rev. Phil. 19, 1895, 57*).] *Holmes.*

***rēctor, -ōris m.** a regere (*ita, ut vid.*, QVINT. inst. 1, 6, 33; *cf. MART. CAP. 3, 251 g littera in c ... convertitur, ut rego -r*). *scribitur* *rē-c. apice* LEX arae Aug. Narb. (CIL XII 4333) 1, 16; *nom. sing.* -ur CE 698, 13 et 1369, 3 (*saec. VI¹*). *notatur* rec CIL X 4859, *rect e. g. p. 432, 63 et CIL VI 85a (a. 198). IX 2212 et 2338 (saec. IV med.)*. NOT. Tir. 51, 10 -r. *de notione*: GLOSS. -r: ἰδνντής, ἄρχων, κυβερνήτης, διοικητής, διέπων. *al.* -es: ἀνάδοχοι, mundi -r: κοσμοκράτωρ. omnium -r: παντοκράτωρ. GLOSS. iurispr. μαγίστιον P23 ἔκπτω· ἰδνντής, ὀρθωτής, ἄρχων ἐπαρχίας. 24 πρόεσς, δούξ, ἡγεμών. GLOSS.¹ I Ansil. RE 260 -em: navis gubernatore. *legitur inde a* CIC., CATULLO; *abiit in serm. gr. ἔκπτω (ῥάικ-) e. g. Ps. HERODIAN. partit. p. 118, 4 (cf. adi. ῥαικτωρίως* CONSTANT. PORPH. caer. aul. Byz. 2, 4 p. 528, 14). [*francog. meroni et prov. vet. ritur, ritū sim. 'praepositus eccles.'* (*cf. p. 432, 26 sqq. serm. docto tribuenda sunt. cf. M.-L. 7133 et Faré, Postille. Wartburg X 162 sq. Schd.-Cr.*)] [*confunditur in codd. e. g. cum director* AVG. gen. c. Manich. 2, 16, 24 (*in var. l. dub. IREN. 3, 25, 1, v. Lundström, Überlieferung, 1985, 56 sq.*), ductor STAT. Ach. 1, 78 (*in var. l. falsa* 1, 313 Ps. CATO dist. 1, 30, 2), vector OV. trist. 1, 4, 13 MART. 12, 24, 6 CENS. 12, 3. *al. (in var. l. falsa* OV. ars 3, 555 LVCAN. 8, 39); *restit. pro rectus l. 74. p. 433, 55, protector* SEN. Herc. O. 290.]

i. is, qui regit (*gr. resp. e. g. ἄρχων p. 429, 29. 431, 75. 432, 7. al., ἡγεμών p. 431, 11. 433, 12 [cf. ἡγούμενος saepius in* VET. LAT. Sirach, e. g. p. 432, 4]). *accedunt voces notionis affinis e. g. dominator p. 428, 18. 430, 31. 433, 58. al., dominus l. 69. p. 427, 69. 428, 40 sq. 429, 2. 432, 5. 433, 4. al., dux p. 427, 75. 429, 66. 431, 54. 433, 39 sqq. 67. al., gubernator l. 65. p. 428, 64. 429, 42. 433, 13. al., magister l. 68. p. 429, 20. 433, 8. 67. 74. al., praeses p. 429, 44. 433, 10. al., princeps p. 429, 30. 32. 433, 39. al., rex p. 429, 18. 60 sqq. 433, 16. 40 sq.; v. et p. 430, 52 sqq. ostenditur, quis vel quid regatur, per gen. obi. vel pronomen poss. saepissime (per gen. aliud significari videtur e. g. p. 429, 17. 431, 4. 433, 28), per adi. locum, regionem *sim. indicans e. g. p. 428, 33. 52. saepe indicatur -is absentia, maxime per praepositionem sine, absque, ceterum e. g. per verba carere, egere vel pronomen nullus; v. e. g. l. 72. p. 427, 5 sqq. 21 sqq. 36 sq. 51 sq. 428, 34 sq. 429, 48 sq. 430, 40 sq. 431, 58 sqq. 432, 47 sqq. in structura cum vocibus cognatis*: -r regum SEN. Tro. 978 RVT. NAM. 1, 555; *pro obi. verbi q. e. regere p. 431, 3 et CASSIOD. var. 8, 10, 5 GREG. M. epist. 9, 216 l. 49; vario modo accedit regere e. g. p. 427, 12. 432, 46, corrigere e. g. p. 432, 40. 433, 43.**

I vigente notione motum localem dirigendi (*saepc c. gen. eius, quod [qui] movetur, ceterum cursūs l. 75; -es sunt fere homines [deus vel Christus hic illic sub B]*): **A proprie** (*in compar. e. g. l. 75. p. 427, 13. 34*); *diriguntur*: **1 naves sim. (exempla selecta inde ab** OV.; *cf. B2)*: CIC. div. 1, 24 Achivorum exercitus et tot navium -es (*[antea: gubernatores]*). VERG. Aen. 5, 161. SEN. epist. 121, 5 -r navis scit(e) gubernaculum flectit. TAC. ann. 2, 60, 1. *al.*) VERG. Aen. 5, 176 ipse gubernaculo -r subit, ipse magister, hortaturque viros. OV. met. 11, 493 ratis -r (LVCAN. 5, 515 -em dominumque r. *al. VAL. FL. 5, 54. cf. SIDON. carm. 2, 15 ceu ... carens -e r.*). trist. 1, 2, 31 -r in incerto est nec, quid fugiatve petatve, invenit. Pont. 2, 5, 62 -em ... puppis (MANIL. 5, 41 OCTAVIA 970. *cf. IUVENC. 1, 689 velut ... -is egens ... p.*) MANIL. 4, 283 noverit orbem fluminaque et portus ... necesse est iamque ... convertere clavum et frenare ratem ... (-r, *eqs. (Scaliger, rectos codd.) VAL. MAX. 9, 8 ext. 1 gubernatori ... , quem ... velut insidiosum cursus -em interemit Hannibal*. SEN. Phaedr. 1072 qualis tur-

bido -r mari ratem retentat. dial. 6, 6, 3 turpis est navigii -r, cui gubernacula fluctus eripuit (epist. 85, 34 [antea: gubernator]. 108, 37). VAL. FL. 8, 197 fidissime -r (de eodem 202 magistris). al.

2 animalia (ea, quae currus sim. trahunt, v. sub 3, quo fort. trahas l. 5sq.): a equi sim. (cf. B1): SALL. hist. frg. 1, 139 equi sine -bus exterriti ... consternantur (TAC. Agr. 36, 3 vagi currus, exterriti s. -bus equi. AMB. 18, 6, 15. cf. CLAUD. 20, 423 vacui -is equi). MANIL. 5, 637 (de equite) -r cum milite mixtus. SIL. 17, 137 (nisi significatur rex; cf. in eodem contextu p. 429, 60). MART. 12, 24, 6 -r (vec- var. l.) Lybici niger caballi. TAC. ann. 1, 65, 5 equi lapsantes excussis -bus ... proterere iacentes. SVET. Tit. 4, 3. AMBR. Nab. 15, 64 (ad Hab. 3, 8) 'ascendes' ait quasi -i equorum, non quasi ascensori; ascendit enim etiam eques, sed ut regat eqs. RVFIN. hist. 3, 23, 10 sicut equus ... -e contempto ... fertur in praecipis. al.

b elephanti: LIV. 21, 28, 12 deiectis -bus (sim. 44, 5, 2). 44, 42, 6 elephantii ... ab -bus ad litus acti (PLIN. nat. 8, 24 unum ex domitis elephantis agente -e. FRONTIN. strat. 2, 5, 4). al. CVRT. 8, 14, 16 beluas -esque earum. 8, 14, 33 -r beluae. PLIN. nat. 8, 3 creduntur ... non ante naves conscendere quam invitati -is iureiurando de reidit. 8, 15.

c boves sim.: PLIN. epist. 8, 17, 4 diluvio facto viderunt ... ibi boves aratra -es, hic soluta et libera armenta. IUVENC. 2, 424 (in compar.) pecudes -is egentes (sim. sine -e: AMBR. Cain et Ab. 2, 1, 3. AVG. civ. 10, 17 p. 430, 10 s. duce homine atque -e. cf. etiam PAVL. NOL. carm. 18, 382 boves venerant ad notas nullis -bus aedes).

3 currus sim. vel animalia eos trahentia (cf. B1): Ov. ars 2, 433 aspice, ut in curru modo det fluitantia -r lora, modo admissos arte retentet equos. trist. 1, 4, 13 ut ... parum validus ... -r (vec- var. l.) ... frena remittit ..., sic eqs. CVRT. 8, 14, 9 dissipatos ... currus vagari sine -bus. LYCAN. 1, 426 docilis -r ... Belga covinni. SIL. 16, 354. STAT. Theb. 1, 219 falso -e solutos solvis equos (de Phaethonte ut: PANEG. 7, 12, 3 devio -e [vec- trad.]. AVIEN. Arat. 787 aetherii -is onus. ENNOD. carm. 1, 8, 11 degenerem ... -em). APVL. mund. 35 p. 365 quod est in triremi gubernator, in curru -r, ... hoc est in mundo deus (gr. 400b7 ἡνίοχος). CE 1059, 4 (tit. sepulcr.; saec. II?) puerum ignarum -r propulit orbe rota(e). LACT. inst. 6, 17, 13 concitationes animorum iuncto curru similes sunt, in quo recte moderando summum -is officium est, ut viam noverit. al.

4 homines (cf. B3): PS. QVINT. decl. 1, 3 dicitur caecus sine -e, sine duce ... errasse (ARNOB. nat. 1, 38 nos velut caecos passim ac s. ullo -e gradientes).

B in imagine, quae sumitur: 1 a curru sim. vel animalibus regendis: SEN. Tro. 726 (Hercules ad Priamum puerum; locus vergit ad p. 429, 59sq.) suscipe ... -r habenas patrioque sede celsus solio. dial. 9, 17, 11 v. p. 93, 31. AMBR. Iac. 2, 4, 19 -r est, qui sibi gregem ... euangelicae praedicationis magisterio colligebat (spectat ad Christum ut: Isaac 8, 64 Petrum misericordiae suae frenis ut bonus -r revocavit a lapsu. 8, 65 [quater]. AVG. in epist. Ioh. 7, 2 vae tibi sine -e [antea: porta dominum tuum eqs.; sim. serm. 190, 3 dominum -emque portemus]. serm. 30, 10 [sec. Matth. 11, 29] tulisti hoc iugum? ... sentis te habere sessorum, sentis te habere -em? GREG. M. moral. 10, 24 Saulus -is sui calcaribus punctus). COMM. instr. 2, 28, 3 sit episcopus patiens -r, sciat ubi frena remittat (cf. I pastor, 2 magistros). 2 a nave regenda: QVINT. inst. 7 prooem. 3 oratio carens hac virtute ordinis tumultuetur necesse est et sine -e fluitet. 10, 1, 2 citra lectionis exemplum labor ille carens -e fluitabit. AVG. in psalm. 106, 12 l. 30 quo navis tempestate impulsa dimittatur ..., omnino a -bus non videtur (cf. l. 1 sq. omnes ... in navi sumus eqs.). ENNOD. epist. 1, 1, 1 p. 1, 5 dum sermonum cymbam inter loquellae scopulos -r diligens frenas. 3 ab homine regendo, ducendo: CYPR. domin. orat. 1 ut ... iter vitae duce et -e domino deo teneremus. AVG. serm. 223E, 2 coll. Morin p. 687, 25 per ... heremi temptationes ipso Christo protectore atque -e tendamus ad regnum.

II evanescente notione motum localem dirigendi, sc. translate (saepe tamen alluditur ad usum sub I illustratum, e. g. p. 429, 7. 430, 19. 28. 32. 433, 61): A potius de eo, qui imperat, dominatur sim. (accedunt adi. magnitudinem significantia magnus, maximus l. 72. p. 428, 14. 58. 430. 13. 18. al., summus l. 69. p. 428, 18. 58. al.): 1 -es sunt potestates divinae, sc.:

a dei, numina sim. (exempla ad deos paganos et ad deum Christianorum pertinentia non semper distingimus; de Christo v. p. 429, 4 sqq. et e. g. p. 428, 3sq. 44 [cf. supra l. 43sq.], de spiritu sancto p. 428, 73 sqq.): a non definitur, quid regatur: CIC. fin. 4, 11 cum cognitum habeas, quod sit summi -is ac domini numen, quod consilium eqs. Ov. met. 15, 860 pater est et -r uterque et Iuppiter et Augustus (item de Iove: SEN. Ag. 382 pater ac -r fulmine pollens. VAL. FL. 5, 666. MART. 9, 36, 4 maxime -r. LACT. inst. 1, 11, 14 ipse -r ac dominus. CIL III 13718 I(ovi) optimo) m(aximo) r(ectori)). SEN. epist. 16, 4 quid prodest philosophia, si deus -r est? 65, 23 deus ista temperat, quae circumfusa -em sequuntur et ducem. VAL. FL. 1, 674 tua numina, -r Neptune. STAT. Theb. 8, 122 -r

bone Pluto. FIRM. math. 1, 5, 7 summo illi ac -i deo. al. de deo Iudaeorum et Christ. : OPT. PORF. carm. 7, 5 (in versu intexto) -is ... dei ... praesentia. ZENO 2, 5, 6 sempiterno -i. CARM. laud. dom. 37 tu, Christe deus, ... -r ... [regentis] ([dei patris sec. Salzano, comm. 2000, sed mortis sec. Van der Weijden, comm. 1967, ita ut locus ad δ spectet]. item -r est Christus: PRVD. perist. 14, 81 aeternae -r. QVODV. grat. 2, 11, 10 tu ... rex, dux, dominator et -r. SEDVL. carm. pasch. 4, 298 gestamine vilis aselli -i suffecit honos [respic. e. g. Ioh. 12, 14; cf. op. pasch. 4, 22 domino et p. 427, 5 sqq.]). al.

β reguntur loca, regiones, sc. potius: ① caelum sim. vel totus mundus, universum (exempla selecta post SEN. philos.): CIC. nat. deor. 2, 90 inesse aliquem ... in hac caelesti ... domo ... -em et moderatorem et tamquam architectum tanti operis. Ov. met. 2, 60 -r Olympi (de Iove ut: 9, 499. SEN. Herc. f. 205 magne O. -r et mundi arbiter. Phaedr. 960 LYCAN. 2, 4. al.; de deo Christ. : MAR. VICTOR. aleth. 1, 158, 2, 546. CE 770, 5 [saec. V/VI?]. al.; cf. p. 433, 33). SEN. Herc. O. 1275 summe [pro -r] poli ([prospector var. l.]. ARNOB. nat. 4, 21 PALLAD. ins. 21. al.). Thy. 607 -r maris atque terrae. 1077 summe caeli -r, aetheriae potens dominator aulae (de Iove ut: PANEG. 10, 11, 6 LACT. inst. 7, 22, 5. CIL VIII 18219 [saec. IV] gubernatori omnium rerum c. terrarumque -i. de Sole: PLIN. nat. 2, 12 [vix ad p. 433, 44sq.]) sol ... non temporum modo terrarumque, sed siderum etiam ipsorum c. que -r. EPIT. Alex. 57 per ignem magnum -em c. de deo Christ. : AVSON. 21 [419 S.], 20 c. ... et humani (generis) -r. adde l. 29 et cf. p. 433, 33). benef. 1, 6, 2 (si huc pertinet) -r ..., a quo forma rebus datur. dial. 1, 5, 8 ille ipse omnium conditor et -r (APVL. mund. 24 p. 342. MIN. FEL. 36, 9 et o. -r et amator suorum [nisi ad γ]. AVG. lib. arb. 1, 12. cf. p. 429, 8). 7, 8, 4 -r ... universi deus (nat. 2, 45, 1 -em custodemque u. LACT. inst. 2, 16, 8 praeses mundi et -r u.). frg. 26 (Lact. inst. 1, 5, 26; de var. ll. v. app. crit.) -em orbis terrarum caelique et deorum omnium deum (INSCR. numm. imp. Carac. IV 1 p. 218 n. 39 [iuxta imag. dei Solis]). VET. LAT. sap. 13, 2 [Cypr. testim. 3, 59, sim. VVLG.] aut ignem ... aut solem et lunam -es o. terrae deos putaverunt [gr. πούταεις]. al.; cf. p. 429, 69. 430, 15). STAT. Ach. 2, 53 Iunonem aetherii sociam -is. IUV. 13, 87 sunt qui nullo credant mundum -e moveri (CLAUD. 3, 3. cf. sine -e: LACT. inst. 3, 20, 14 ira 10, 51 PAVL. NOL. epist. 16, 2 p. 116, 7 BOETH. cons. 1, 6, 19. al.). LACT. inst. 7, 26, 15 rerum dominus ac -r ([postea: moderatorem universitatis]). IUVENC. 4, 502. al.; cf. l. 63). al. iunctura -r mundi (cf. p. 430, 20 et LACT. ira 11, 4 non possunt ... in hoc mundo multi esse -es). APVL. mund. 24 p. 341 ut super m. -e verba faciamus. 36 p. 369 -r eius m. (antea: m. universitas regitur). CYPR. Demetr. 5, 2 m. dominus et -r ([creator var. l.]. LACT. opif. 16, 4 IVL. VAL. 1, 32 l. 1094 AVG. epist. 137, 2. sim. iuxta alias voces selectas: LACT. inst. 3, 15, 5 constitutor et -r. ira 10, 53 conditor -rque. AMBR. epist. 6, 31, 1 -em ... et quasi tutorem. al.). AVG. serm. 293D, 5 coll. Morin p. 515, 16 Christus gubernator auctorque creaturae, -r m. eqs. al. ② variae partes mundi, certa loca: mare (-r est Neptunus praeter l. 50; cf. p. 427, 75. 429, 17): Ov. met. 1, 331 mulcet aquas -r pelagi (4, 798 HIST. Apoll. rec. A 12 l. 5). 11, 207 maris (FLOR. epit. 4, 8, 3). VAL. FL. 1, 188 aquarum (HOMER. 899 magnarum. STAT. Ach. 1, 78 [ductor var. l.]. MART. 12, 98, 3). STAT. Ach. 1, 61 o magni genitor -rque profundi. ANTH. 718, 1 undarum -r ..., Ocean(e). cetera: SEN. Herc. O. 1369 -r Erebi (Pluto, ut: LYCAN. 6, 697 -r terrae. SIL. 14, 242 Stygius. STAT. Theb. 4, 457 Averni [8, 194]. 11, 421 Tartareus. cf. l. 1. 69. p. 429, 19). STAT. silv. 4, 7, 23 Thybrae -r Apollo. MART. 7, 60, 1 Iuppiter Tonans Tarpeiae venerande -r aulae. al.

γ reguntur animantes eorumve negotia, sc.:

① dei (angeli fort. l. 65): a -r est Iuppiter: CATVLL. 64, 204 caelestum ... -r (SEN. Herc. f. 517 pro caelestium -r parensque). VERG. Aen. 8, 572 divom ... maxime -r (Ov. met. 2, 848 pater -rque deum. 13, 599 summe deum -r. trist. 2, 37 genitorque deum -rque. GERM. 4 deum -rque satorque. SEN. Phaedr. 680 divum -r atque hominum. al.). Ov. met. 1, 668 superum (LYCAN. 5, 626 SIL. 12, 675 MART. CAP. 9, 912. cf. l. 66). 9, 245 deorum populi dicor -rque paterque. OCTAVIA 228 caelitem (cf. p. 429, 10). CIL III 1090 (saec. II?) divinarum humanarumque rerum -i. b cetera exempla: PS. APVL. Ascl. 16 summus qui dicitur deus -r gubernatorque est sensibilis dei eius, qui eqs. OPT. PORF. carm. 9, 35 sancte pater, -r superum (i. angelorum?).

② homines eorumve animae, corpora sim. nec non coetus: a -es sunt dei sim. paganorum: SEN. Oed. 869 (v. p. 100, 69) -r umbrarum (de Plutone ut: CLAUD. rapt. Pros. 2, 156 animarum). Phaedr. 680 hominum (v. l. 60; agitur de Iove ut l. 63). LACT. epit. 23, 2 custodem -emque vitae suae daemonem (de daemone Socratis; cf. inst. 2, 14, 9 cuius nutu ... sua vita regeretur). b -r est deus Christianorum: PS. CYPR. tract. 16 ut spiritum sanctum in nobis non solum hospitem, sed et -em copulemus (item de spiritu sancto: RVFIN. Orig. in Rom. 2, 7 l. 51 velut paedagogus ei, sc. animae, quidam sociatus et -r [vergit ad p. 433, [Rochij]

bone Pluto. FIRM. math. 1, 5, 7 summo illi ac -i deo. al. de deo Iudaeorum et Christ. : OPT. PORF. carm. 7, 5 (in versu intexto) -is ... dei ... praesentia. ZENO 2, 5, 6 sempiterno -i. CARM. laud. dom. 37 tu, Christe deus, ... -r ... [regentis] ([dei patris sec. Salzano, comm. 2000, sed mortis sec. Van der Weijden, comm. 1967, ita ut locus ad δ spectet]. item -r est Christus: PRVD. perist. 14, 81 aeternae -r. QVODV. grat. 2, 11, 10 tu ... rex, dux, dominator et -r. SEDVL. carm. pasch. 4, 298 gestamine vilis aselli -i suffecit honos [respic. e. g. Ioh. 12, 14; cf. op. pasch. 4, 22 domino et p. 427, 5 sqq.]). al.

β reguntur loca, regiones, sc. potius: ① caelum sim. vel totus mundus, universum (exempla selecta post SEN. philos.): CIC. nat. deor. 2, 90 inesse aliquem ... in hac caelesti ... domo ... -em et moderatorem et tamquam architectum tanti operis. Ov. met. 2, 60 -r Olympi (de Iove ut: 9, 499. SEN. Herc. f. 205 magne O. -r et mundi arbiter. Phaedr. 960 LYCAN. 2, 4. al.; de deo Christ. : MAR. VICTOR. aleth. 1, 158, 2, 546. CE 770, 5 [saec. V/VI?]. al.; cf. p. 433, 33). SEN. Herc. O. 1275 summe [pro -r] poli ([prospector var. l.]. ARNOB. nat. 4, 21 PALLAD. ins. 21. al.). Thy. 607 -r maris atque terrae. 1077 summe caeli -r, aetheriae potens dominator aulae (de Iove ut: PANEG. 10, 11, 6 LACT. inst. 7, 22, 5. CIL VIII 18219 [saec. IV] gubernatori omnium rerum c. terrarumque -i. de Sole: PLIN. nat. 2, 12 [vix ad p. 433, 44sq.]) sol ... non temporum modo terrarumque, sed siderum etiam ipsorum c. que -r. EPIT. Alex. 57 per ignem magnum -em c. de deo Christ. : AVSON. 21 [419 S.], 20 c. ... et humani (generis) -r. adde l. 29 et cf. p. 433, 33). benef. 1, 6, 2 (si huc pertinet) -r ..., a quo forma rebus datur. dial. 1, 5, 8 ille ipse omnium conditor et -r (APVL. mund. 24 p. 342. MIN. FEL. 36, 9 et o. -r et amator suorum [nisi ad γ]. AVG. lib. arb. 1, 12. cf. p. 429, 8). 7, 8, 4 -r ... universi deus (nat. 2, 45, 1 -em custodemque u. LACT. inst. 2, 16, 8 praeses mundi et -r u.). frg. 26 (Lact. inst. 1, 5, 26; de var. ll. v. app. crit.) -em orbis terrarum caelique et deorum omnium deum (INSCR. numm. imp. Carac. IV 1 p. 218 n. 39 [iuxta imag. dei Solis]). VET. LAT. sap. 13, 2 [Cypr. testim. 3, 59, sim. VVLG.] aut ignem ... aut solem et lunam -es o. terrae deos putaverunt [gr. πούταεις]. al.; cf. p. 429, 69. 430, 15). STAT. Ach. 2, 53 Iunonem aetherii sociam -is. IUV. 13, 87 sunt qui nullo credant mundum -e moveri (CLAUD. 3, 3. cf. sine -e: LACT. inst. 3, 20, 14 ira 10, 51 PAVL. NOL. epist. 16, 2 p. 116, 7 BOETH. cons. 1, 6, 19. al.). LACT. inst. 7, 26, 15 rerum dominus ac -r ([postea: moderatorem universitatis]). IUVENC. 4, 502. al.; cf. l. 63). al. iunctura -r mundi (cf. p. 430, 20 et LACT. ira 11, 4 non possunt ... in hoc mundo multi esse -es). APVL. mund. 24 p. 341 ut super m. -e verba faciamus. 36 p. 369 -r eius m. (antea: m. universitas regitur). CYPR. Demetr. 5, 2 m. dominus et -r ([creator var. l.]. LACT. opif. 16, 4 IVL. VAL. 1, 32 l. 1094 AVG. epist. 137, 2. sim. iuxta alias voces selectas: LACT. inst. 3, 15, 5 constitutor et -r. ira 10, 53 conditor -rque. AMBR. epist. 6, 31, 1 -em ... et quasi tutorem. al.). AVG. serm. 293D, 5 coll. Morin p. 515, 16 Christus gubernator auctorque creaturae, -r m. eqs. al. ② variae partes mundi, certa loca: mare (-r est Neptunus praeter l. 50; cf. p. 427, 75. 429, 17): Ov. met. 1, 331 mulcet aquas -r pelagi (4, 798 HIST. Apoll. rec. A 12 l. 5). 11, 207 maris (FLOR. epit. 4, 8, 3). VAL. FL. 1, 188 aquarum (HOMER. 899 magnarum. STAT. Ach. 1, 78 [ductor var. l.]. MART. 12, 98, 3). STAT. Ach. 1, 61 o magni genitor -rque profundi. ANTH. 718, 1 undarum -r ..., Ocean(e). cetera: SEN. Herc. O. 1369 -r Erebi (Pluto, ut: LYCAN. 6, 697 -r terrae. SIL. 14, 242 Stygius. STAT. Theb. 4, 457 Averni [8, 194]. 11, 421 Tartareus. cf. l. 1. 69. p. 429, 19). STAT. silv. 4, 7, 23 Thybrae -r Apollo. MART. 7, 60, 1 Iuppiter Tonans Tarpeiae venerande -r aulae. al.

γ reguntur animantes eorumve negotia, sc.:

① dei (angeli fort. l. 65): a -r est Iuppiter: CATVLL. 64, 204 caelestum ... -r (SEN. Herc. f. 517 pro caelestium -r parensque). VERG. Aen. 8, 572 divom ... maxime -r (Ov. met. 2, 848 pater -rque deum. 13, 599 summe deum -r. trist. 2, 37 genitorque deum -rque. GERM. 4 deum -rque satorque. SEN. Phaedr. 680 divum -r atque hominum. al.). Ov. met. 1, 668 superum (LYCAN. 5, 626 SIL. 12, 675 MART. CAP. 9, 912. cf. l. 66). 9, 245 deorum populi dicor -rque paterque. OCTAVIA 228 caelitem (cf. p. 429, 10). CIL III 1090 (saec. II?) divinarum humanarumque rerum -i. b cetera exempla: PS. APVL. Ascl. 16 summus qui dicitur deus -r gubernatorque est sensibilis dei eius, qui eqs. OPT. PORF. carm. 9, 35 sancte pater, -r superum (i. angelorum?).

② homines eorumve animae, corpora sim. nec non coetus: a -es sunt dei sim. paganorum: SEN. Oed. 869 (v. p. 100, 69) -r umbrarum (de Plutone ut: CLAUD. rapt. Pros. 2, 156 animarum). Phaedr. 680 hominum (v. l. 60; agitur de Iove ut l. 63). LACT. epit. 23, 2 custodem -emque vitae suae daemonem (de daemone Socratis; cf. inst. 2, 14, 9 cuius nutu ... sua vita regeretur). b -r est deus Christianorum: PS. CYPR. tract. 16 ut spiritum sanctum in nobis non solum hospitem, sed et -em copulemus (item de spiritu sancto: RVFIN. Orig. in Rom. 2, 7 l. 51 velut paedagogus ei, sc. animae, quidam sociatus et -r [vergit ad p. 433,

62sqq.] al.). MAR. VICTORIN. in Eph. 2, 19 (*comparatur deus cum -e humano*) in eadem civitate *Hierusalem* deus veluti -r et dominus et princeps est. HIL. in psalm. 2, 36 moderati ac providentis -is monitu. LVCIF. moriend. 5 l. 40 protector fidei, gubernator salutis, -r animarum (*de Christo ut*: AMBR. in psalm. 47, 10, 3 absente -e [*antea*: sine gubernatore quasi navis]). HIER. epist. 133, 7, 3 si *quis* Christo -e non indiget. PS. PAVL. NOL. carm. 32, 161 -r ... noster sic ... cuncta gubernat, ut *eqs. al.*) VVLG. Esth. 15, 5 omnium -em et salvatorem (CONC.^s I 4 p. 42, 37 -e o. deo [gr. I 1, 5 p. 128, 36 *κηδεμόνος*]. *hucine p. 428, 26?*). PRVD. cath. 10, 5. AVG. conf. 9, 8, 18 -r caelium et terrenorum. gest. Pelag. 3, 7 qui se idoneos ad se ipsos regendos putant et ... illum *deum* dedignantur habere -em. LEO M. serm. 39, 2 mens -i suo subdita (*postea*: deo praeside). SACR. Leon. 379 populi tui, deus, institutor et -r (862 defensor et -r. 1228 protector ... et -r). al.

δ *reguntur varia* (cf. p. 428, 5): PAVL. FEST. p. 74 Iove ... eius diei ... -e. SEN. Herc. f. 592 o lucis almae -r ..., Phoebe (HIER. in Eph. 6, 11 p. 547^b [*de Christo*]). PRVD. ham. 65 [*de deo Christ.*] l. et orbis). LVCAN. 4, 111 aequorei -r ..., Neptune, tridentis. VAL. FL. 1, 588 neque ... tunc Aeolus illis *ventis sim.* -r erat (592 regem; *nisi ad p. 433, 27sqq.*). EPITAPH. All. Potest. (CE 1988) 4 crudelis fati -r *Pluto*. CE 872 (*e Gallia Narbon.*; *saec. III in.*) Belus fortunae -r mentisq. magister (gr. *εὐδυνήτοι τύχης*). AVG. gen. ad litt. 2, 18 p. 62, 5 utrum caeli luminaria ... corpora sola sint, an habeant -es quosdam spiritus suos. al.

b *angeli vel diaboli* (sc. in religione Iudaeorum et Christ.): VET. LAT. Sirach 17, 14 *deus* in unamquamque gentem praeposuit -em (-es var. l.; gr. 17, 17 *ἡγοούμενον*). Eph. 6, 12 (cod. 75, *sim. al. et* VVLG.) est vobis collectatio ... contra potestates, contra huius mundi -es tenebrarum harum (gr. *τοὺς κοσμοκράτορας. locum explicat e. g.* HIER. epist. 21, 11, 1 diabolo, -i tenebrarum istarum *eqs.*). PASS. Polycarp. 19, 2 *Christus* persecutionem vicit -is iniusti, i. *diaboli* (gr. *τὸν ἄδιδον ἄρχοντα*). HIER. Victorin. Poetov. in apoc. 14, 4 p. 135, 11 principes populorum, id est -es, sive diabolus sive angelus eius. PRVD. ham. 520 -bus ... iniquis. AVG. c. Parm. 2, 4, 9 est ... mali populi diabolus princeps et -r eius civitatis *Babyloniae*. QVODV. prom. 2, 12, 23 (*respic. apoc. 2, 12*) angelo, id est -i ecclesiae Pergami. al.

2 -es sunt homines eorumve animi *sim.*, qui regunt: a *coetus hominum varios, sc.:* α *populum, gentem, civitatem, rem publicam sim.:* ① *loci generales* (*huc traximus etiam exempla, quae ad quemlibet -em pertinere possint*): CIC. de orat. 1, 211 (*antea*: ad rem publicam moderandum) rei publicae -em et consilii publici auctorem (AVG. civ. 4, 18 p. 167, 13 r. p. populorumque. cf. l. 74 et plur. rerum publicarum: CIC. rep. 5, 6 MACR. somn. 1, 4, 3. 1, 8, 12). rep. 2, 51 (v. vol. X 2, 1576, 45) -r et gubernator civitatis (6, 13 harum c. -es et conservatores [servar. l.]). SEN. clem. 1, 19, 8 -em suum [*i. civitatis*]. dial. 3, 6, 3 legum praesidem c. que -em. VET. LAT. Sirach 10, 2 qualis -r est c., tales et inhabitantes [gr. *τὸν ἡγοούμενον*]. FIRM. math. 8, 24, 5 vel magnorum templorum vel c. vel provinciarum -es. al.). al. SEN. epist. 90, 4 animo (*abl. causae*) ... -r eligebatur a primis mortalibus. TAC. hist. 4, 37, 1 ut est vulgus sine -e praepres, pavidum, socors (LACT. inst. 1, 15, 2 [*antea*: nulli reges]). PLIN. paneg. 1, 4 si adhuc dubium fuisset, forte casuque -es terris an aliquo numine darentur. APVL. Plat. 2, 24 p. 256 *usque adeo* plebes suas augeant, dum, -i omnes noti esse possunt (i. Beaujeu, ad eundem *codd.*; cf. p. 255 regentes). al. AMBR. epist. 2, 7, 8 in consultis populis sapientes quique adhibentur -es, qui plebeiam insipientiam ... regant. AMBROSIAS. in I Cor. 10, 10, 1 de praepositis et -bus queri. AVG. gen. c. Manich. 2, 14, 20 in illa parte animi, quae debet obtemperare rationi tamquam -i viro (peccatori var. l.). MART. CAP. 9, 941 in *tetrachordo* principalis principium ... quasi cuiusdam -is nomen accepit (sc. *ὄπάτη ὄπάτων*, v. vol. X 2, 1297, 3 sqq. et cf. p. 433, 44sqq.). et saepe.

② *respiciuntur gentes externae* (saepe agitur de regibus, tyrannis *sim.*; in contextu accedit rex e. g. l. 70sq. et SIL. 17, 128 [126 rege]. STAT. Theb. 2, 483 [481]. 6, 316 [314]. al. AMM. 17, 13, 30. CYPR. GALL. gen. 1446 [1443]. *disting. -r a rege, domino sim. l. 74. p. 430, 2; significantur plures civitati praepositi l. 74sq.; exempla pauca selecta inde a VAL. MAX.):* HOR. epist. 1, 16, 74 Pentheu, -r Thebarum. OV. met. 5, 242 o parvae -r, Polydecta, Seriphi. 7, 481 -r populorum ... centum *Minos* (SIL. 7, 664 dux -rque Nubae populi. AVG. epist. 147, 32 dei populi ... -em et ministrum *Moysen*). PETR. CHRYS. serm. 152, 5 *Herodes* -r populi. al.). 12, 364. MANIL. 1, 768 -em Lyciae *Sarpedonem*. SEN. suas. 4, 1 tantum ... regem tantique -em orbis (*de Alexandro ut*: CVRT. 4, 7, 26 terrarum omnium. ANTH. 934, 17). VAL. MAX. 8, 13 ext. I iungam his duos reges ...: Siciliae -r Hiero *eqs.* SEN. Tro. 978 regum ... maximus -r *Agamemnon*. STAT. Theb. 7, 374 -r *Eteocles* (ductor al. var. ll.; cf. 376 ductor). TAC. ann. 12, 11, 2 *Claudius Iuveni Partho praecipit*, ut non dominationem et servos, sed -em et cives cogitaret. IVST. 5, 8, 9 xxx -es rei publicae *Atheniensium* constituuntur, qui fiunt triginta tyranni. 9, 4, 8 *Philippus* trecentos exules

iudices -esque civitati *Thebanorum* dedit. HEGES. 2, 1, 4 ut *Archelaus* fungeretur -is munere, non regni honore (gr. 2, 93 *ἐθνάρχην, a quo disting. βασιλέα*). RVFIN. hist. 2, 20, 2 tamquam in urbe, non habente -em, (gr. *ἀποροστατήρω* [= *Ios. antiq. 20, 180*]). CASSIOD. hist. 5, 45, 2 huius *urbis* erat episcopus atque -r et dux, Iacobus (gr. *Theodoret. 2, 30 p. 168, 2 πολιοῦχος καὶ στρατηγός*). al.

③ *respicitur potestas Romana* (sc. regnum, res publica, imperium *Romanum* vel regna, quae imperio successerunt): ④ -es sunt imperatores, principes, reges *sim.* (*de Augusto* cf. p. 427, 70. 433, 33): OV. trist. 2, 39 cum patriae -r dicere paterque, *Auguste*. LEX arae Aug. Narb. (CIL XII 4333) 1, 16 qua die eum *Augustum* saeculi felicitas orbi terrarum -em edidit. SEN. dial. 11, 12, 5 *Claudius* -em Romano imperio filium ... adprobet. LVCAN. 1, 359 Romani maxime -r nominis, *Caesar* (SACR. Leon. 553. 660. 872. *sim.* R. imperii -es: SACR. Gelas. 1496. 1498). 5, 698 non -r ut orbis nec dominus rerum ... esses, *Caesar* (INSCR. numm. imp. Did. Iul. IV 1 p. 15 n. 3 [a. 193] -r o. [*sim. al. in nummis*]). CIL XI 3089 -i o. et domino terra(rum) *Gallieno*. OPT. PORF. carm. 15, 1. al.). PLIN. nat. 2, 18 maximus omnium aevi -r Vespasianus Augustus. STAT. silv. 1, 4, 92 cum tanti ... -is *Domitiani absentis* habenas, Gallice, ... subisti (*vergit ad p. 427, 39 sqq.*). MART. 7, 7, 5 summe mundi -r et parens orbis, *Domitiane*. TAC. hist. 1, 16, 1 si immensum imperii corpus stare ... sine -e posset. ann. 3, 59, 4 sic imbui -em generis humani *Drusum*. SVET. Claud. 10, 4 multitudine ... unum -em ... exposcente. ACT. lud. saec. Sept. Sev. 1 (CIL VI 32326) 20 felici numero -u(m nostrorum). MIN. FEL. 25, 2 *Romulus* imperator et -r (cf. 4 regibus ceteris). AVR. VICT. Caes. 5, 4 *Neronem* -em gentium (ENNOD. opusc. 3, 143 p. 368, 5 g. nostrae -es [*antea*: imperatores]). 8, 8 summo -i. SYMM. epist. 4, 4, 3 (*antea*: imperii moderatoribus) est ... -i nostro divini fontis ingenium (*postea*: optimos gubernatores ... etiam manus remigum iuvat). rel. 40, 3 *Julianus* -r imperii (AMM. 26, 2, 2. 29, 2, 14). AMM. 27, 7, 1 ex sententia -is (3 principis). 30, 1, 4 Romano -i. PRVD. apoth. 447 purpura ... Aeneadae -is (cf. 448 summus dominator). CLAVD. 15, 2 -e sub uno conspirat geminus frenis communibus orbis. CONC. Rom. a. 501 p. 430, 1 Italiae ... -em (*Theodericum* ut: SIGISM. Alc. Avit. epist. 94 p. 101, 26 ENNOD. opusc. 1, 92 p. 286, 8). et saepe.

⑤ -es sunt magistratus vel ii, qui in re publica variis numeribus, dignitatibus *sim.* funguntur: LIV. 4, 14, 2 (*de Cincinnato dictatore*) *Quinctium* post octogesimum annum -em rei publicae. 39, 15, 11 ubicumque multitudo esset, ibi maiores vestri, *Quirites*, et legitimum -em multitudinis censebant debere esse. LVCAN. 9, 194 *Pompeius* -r ... senatus, sed regnantis, erat. TAC. hist. 4, 68, 1 non erat relinquenda urbs *Roma* sine -e (*item respic. absentia -um*: AVR. VICT. Caes. 26, 7 nullis -bus). SYMM. epist. 5, 66, 4 privati -r aerarii. rel. 1, 3 si forte desit -bus ... iusta conscientia (2 bonos ... magistratus, ... virtutes iudicum). AMM. 27, 9, 9 gloria praecleari -is (sc. *praefecti urbi*). PRVD. perist. 11, 39 insano -i christicolos tunc ... vexanti ... viros. CLAVD. 18, 105 Eous -r consulque futurus *Eutropius*. CASSIOD. var. 5, 22, 5 Capuanum ... decuriarum -em esse praecipimus (cf. p. 434, 55sqq.). al.

⑥ -es sunt, qui praesunt provinciis (etiam diocesi p. 431, 1, praefecturae l. 67. p. 431, 40; plur. de praeside eiusque adiutoribus p. 431, 13; non legitur e. g. in DIG., NOT. dign.). vox quemlibet provinciae praepositum significare potest; rarius appellatio sollemnis esse vid., v. p. 431, 37sqq. pro syn. est e. g. iudex p. 431, 12. 35 (cf. COD. Theod. 13, 10, 7 iudicibus ..., id est -bus provinciarum [*sim.* Iust. 1, 3, 32 pr.]), moderator l. 66. p. 431, 32. al., praeses p. 431, 9. 23; in capp. COD. Theod. 1, 16 et Iust. 1, 40, quibus titulus est de officio -is provinciae, occurrit semel tantum -r (sc. Theod. 1, 16, 12), frequentius e. g. iudex, moderator, praeses, praesidens. accedit gen. provinciae (provinciarum) p. 431, 7sqq. 41sqq. 47sqq. et saepius sub p. 431, 16sqq., adi. statum significans consularis l. 70. p. 431, 34, ordinarius p. 431, 26sq., praetorianus l. 74.

⑦ in quolibet contextu: ⑧ exempla varia: MART. 10, 78, 6 felix ... colone *Dalmatiae* ..., -em vacuo sinu remittes. IVV. 8, 88 provincia cum te -em accipiet. TAC. hist. 1, 59, 2 (= 2, 59, 2) *Blaesus*, Lugdunensis Galliae -r (*item indicatur provincia sim. per gen.*: 2, 85, 2 *Moesiae*. ann. 2, 4, 3 *Syriae* [12, 54, 3 *Quadratus* S. -r; de eodem 12, 45, 4 praesidem S., 13, 8, 2 legatum]). SYMM. epist. 2, 30, 2 *Siciliae*. AMM. 22, 14, 6 *Aegypti*. CLAVD. 24, 100 -es *Libyae* [101 moderator quisque]. SIDON. carm. 24, 35 -em columnenque *Galliarum* ... Ferreolum [*praef. praet. Galliarum*]. al.). ann. 12, 40, 1 *Caesar*, cognita morte legati, ne provincia *Britannia* sine -e foret, A. *Didium* suffecit (RVFIN. hist. 2, 23, 2 s. -e ac principe [cf. gr. *ἀναρχα καὶ ἀνεπιτρόπεντα*]). SVET. Vesp. 8, 4 *Cappadociae* ... consularem ... -em imposuit. PASS. Polycarp. 17, 2 *Nicetem* ... interpellare -em (*i. proconsulem Asiae*; gr. *τῷ ἄρχοντι*). LACT. inst. 2, 16, 7 sic ... mundum regi a deo dicimus ut a -e provinciam. SYMM. epist. 3, 90 quaeestorem antehac fratrem, nunc -em praetorianum litteris nuntiasti. rel. 38, 2 (*antea*: moderatoris *Apuli* ..., provincialis cognitor). AMM. 14, 5, 8 (*antea*: vicarium

dioeceseos) excessit e vita iustissimus -r (*edd., remora trad.*). RVFIN. hist. 2, 23, 2 ex morte -is (*i. procuratoris Iudaeae*). CLAVD. 17, 50 (*ad praef. praet. Galliarum*) imperium ... tibi dedit ... regendos -es (duc- var. l.). AVG. epist. 134, 3 (*proconsuli Africae*) -em te ... praecelsae potestatis videmus. CE 2046, 7 (*saec. IV/V*) iustissime -r (15 sq. provincia Lugdunensis tertia). 698, 13 (*post a. 515*) *custus patriae* -rque vocatus a patria. *al.* (b) -r provinciae vel -es provinciarum: SVET. Aug. 89, 2 v. l. 70. CE 277 (*saec. III/IV*) (si)gnum ... Septimius renovat primae p. -r (*in eodem tit. praeses*) B(ritanniae) p(rimae)). AVR. VICT. Caes. 42, 24 probandis p. ac militiae -bus (*simul ad l. 61 pertinet*, ut: AMM. 25, 8, 12 p. militiaeque -bus. RVFIN. hist. 8, 14, 11 a -bus vel militum vel p. [gr. ἡγεμόνας ... καὶ στρατοπεδάρχας]). ZENO 1, 39, 5 (*postea*: vanissime omnium iudicum). AMM. 29, 5, 19 p. *Mauritaniae Caesariensis* -es tribunusque. HIST. AVG. Max. Balb. 7, 1 Balbinus ... -r p. infinitarum (*postea*: rexerat). *al.*

(2) *in legibus, constitutionibus imperatorum sim. (plerumque -r provinciae vel -es provinciarum)*: S. C. de sumpt. lud. glad. (CIL II 6278) 42 quibus *procuratoribus* p. -r mandaverit. COD. Iust. 3, 44, 1 (*a. 213*) aestimatione -is p. 7, 57, 2 (*a. 223*) -r p. solvere vos pecuniam ... iussit. 7, 9, 1 (*a. 238/44*) auctoritas -is p. 6, 32, 2 (*a. 256*) adire ... -em p. 2, 42, 4 (*a. 293*; *postea*: praesidem p.). Theod. 11, 1, 1 (*a. 315*) si qui vicarius aut -r p. eqs. 8, 5, 4, 1 (*a. 326*) proconsules, -es p., praefectos vehiculorum eqs. EDICT. imp. inc. (CIL III 13569; *fort. Constantini I*) 40 interpellato -e p. (36 praesidib(us) provinciarum). COD. Iust. 3, 26, 7 (*a. 349*) duces ... et praepositos limitum et castrorum et -es p. Theod. 11, 7, 8 (*a. 355*) -es aut praefecti annonae aut rationales per Africam (*postea disting. maioribus iudicibus*). 1, 29, 2 (*a. 365*) ordinario ... -i (10, 15, 4 [*a. 367*] vicarios praefecturae o. que -es. *al.*). 8, 7, 11 (*a. 371*) praefectus praetorio vel vicarius aut -r p. 6, 26, 7 (*a. 396*) vel apud -em vel in coetu ... senatus. 8, 12, 8, 1 (*a. 415*) apud p. -es vel ... apud magistratus municipales eqs. 9, 41, 1, 1 (*a. 425*) nemo ... moderatorum p. que -um. Iust. 2, 7, 11, 3 (*a. 460*) apud ... proconsulem ..., viros etiam spectabiles vicarios et apud -es p. 10, 23, 3, 1 (*a. 468*; *cf. ibid. 3* moderatores provinciarum). EPIST. imp. Iust. (CIL III 13640; *a. 527*) 1, 17 (*re*)ctor p. (*gr. 3, 10 ἄρχων*). COD. Iust. 1, 27, 1, 12 *quaedam provinciae* -es habeant consulares. CASSIOD. var. 6, 21, 2 ideo te illi provinciae -em ... nostra mittit electio, ut eqs. (*cf. I iudices ... mitti*). *et saepissime*.

(3) *in appellatione sollemni; respicit: -r orientis (sc. qui pluribus provinciis praefuit? v. e. g. Körner, Philippus Arabs, 2002, 57 sqq.)*: CIL III 14149⁵, 7 (*a. 247/9*) C. Iul(ia) Pri(s)co ... praefecto) praefect(orio) rect(ori)que o. (*cf. Zosim. 1, 20, 2 Πρίσξων ἄρχων τῶν ἐκείσε καθισταμένον ἐθνῶν*). -r provinciae, *sc. Samnii (cf. Not. dign. occ. 19, 10 sqq. praesides Samnii, Sardiniae eqs.)*: CIL IX 2212 (*saec. IV med.*) Fabius Maximus v(iri) c(larissimus) rect(or) prov(inciae) (*de eodem 2338. al.*) 2638 (*saec. IV med.?*) Iustiniano -e p. (*de eodem 2998 -r (p.)*). X 4858 praesidi p. Samnitium). 703 (*saec. IV²*) Vranio ... rec(t)ori) prov(inciae) eqs. (*de eodem* INSCR. Année Épigr. 1930 n. 120). X 4863, 10 (*saec. IV med. ex.*) 4859 (*saec. V/VI*). -r Provinciae (*Galliae Narb.*), *sc. sub regno Merovingorum*: GREG. TVR. Franc. 4, 43 Iovino -e p. 6, 7. *al. apud eundem*. VEN. FORT. carm. 7, 11 tit. ad Iovinum ... patricium et -em P.

(d) *-es esse dicuntur Romani universi*: PORPH. Hor. carm. 1, 21, 14 (*si recte trad.*) populus Romanus princeps -r, omnium populorum recte dicitur (i. del. *Petschenig*). FILASTR. 121, 7 Romani ..., victores orbis terrarum atque -es universarum gentium.

(e) *exercitum, milites sim. (pro syn. est maxime dux, e. g. l. 57. 68 sq.; exempla selecta post SIL.)*: VERG. Aen. 9, 173 quos duces ... Aeneas ... -es iuvenum et rerum dedit esse magistros (CORIPP. Ioh. 6, 515). LIV. 6, 30, 6 (*antea*: ducibus) quidquid superfuit fortunae populi Romani, id militum etiam sine -e stabilis virtus tutata est (TAC. ann. 14, 27, 3 AMM. 29, 5, 35. *al.*; *item respic. absentia -um*: TAC. hist. 3, 22, 1 exercitus ... indigus -is. 3, 25, 1 nullo -e [AVR. VICT. Caes. 35, 5]). 37, 51, 9 quod *hostis* Hannibalem -em militiae haberet (AMM. 15, 5, 2. 20, 5, 7. CE 1516, 4 [*saec. V ex.*] *Sidonius Apollinaris* -r m. forique iudex. *al.*; *adde l. 10*). VAL. MAX. 6, 9 ext. 6 Dionysius tyrannus ... exercituum dux, -r classium, equitatum potens. LVCAN. 4, 4 -r castris Afranius illis ... erat (SIL. 6, 593 -em ponere c.). 7, 85. SIL. 3, 173 o -r Lybiae, *Hannibal* (10, 251. 11, 210. *de eodem*: 10, 188 Tyrius ... -r. 11, 521 [520 ductor]). *al. apud SIL.*) 6, 370 cum litora primum attigit ... -r *Regulus. et persaepe*. STAT. Theb. 5, 29 -r *Adraste (18 dux)*. TAC. hist. 2, 36, 2 consuldem designatum Otho -em copiis misit (*postea*: mutationem ducum). SVET. Aug. 89, 2 ad exercituum provinciarumque -es (MACR. Sat. 5, 15, 2 somn. 1, 3, 16 CASSIOD. var. 12, 5, 7). CE 1526A, 3 (*ex Hisp. Tarracon.*; *saec. II¹*) Tullius ... -r legionis Hiberiae (*in parte antica*: leg(at)us Aug(usti) leg(ionis) VII eqs.). LACT. inst. 1, 3, 18 sicut ne res quidem militaris, nisi unum habeat ducem atque -em, *constare poterit*. AMM. 14, 2, 15 -es militum (21, 4, 5. 26, 7, 11. *adde l. 11*). HEGES. 5, 8, 2 (*gr. 5, 250 ἄρχωντι*). PS. RVFIN. Ios. bell.

Iud. 1, 6 p. 608, 29 secundarum partium -r (*gr. I, 172 ὑποστράτηγος*). CORIPP. Ioh. 3, 43 *Iohannes* -r summe ducum (41 magistro). *al. (saepissime apud AMM.)*.

(f) *domum, familiam sim. (locis sacr. script. respondet gr. ἡγούμενος)*: APVL. apol. 98, 7 ipse est domi tuae -r, ipse familiae dominus, ipse magister convivio. mund. 25 p. 345 militiae principes ... et urbium, (*ad p. 429, 37 sqq.*) ac domorum -es (*gr. 398a8 ἄρχωντι*). VET. LAT. Sirach 10, 24 in medio fratrum -r illorum in honore (*cf. 49, 17 Ioseph -r fratrum, stabilimentum populi*). 32, 1 -em te posuerunt *convivio*. COD. Theod. 16, 5, 54, 6 (*a. 414*) tales praediis suis, *i. dominorum*, praebere -es, qui divina praeccepta custodiant. AVG. in psalm. 140, 9 l. 28 -i *domus*.

(g) *collegium (sacerdotum l. 21; cf. p. 434, 1)*: INSCR. Année Épigr. 2012 n. 513 (*Dertonae; saec. II*) (dis) m(anibus) cuiusdam ... Meleager collegae et a(di)utori et -i ... dispensatori co(llegi) eqs. CIL XIV 3683 (*saec. II?*) Threpto (... max)imo -um mi(mi) parasit(o) Apollinis adlecto (*cf. vol. X I, 317, 82 sqq.*). VI 85b (*a. 198; sim. 85a*) Rusticus -r imm(unis) ī hon(oratus) Π ... me(m)sorib(us) mach(inariis) frument(i) p(ublici) ... Castores d(on)no d(edit). X 5968 (*saec. I ex. III*) T. Iulio Euticheti patron(o) et -i colleg(ii) dend(ro)phororu(m) Sign(inoru(m), q(uin)qu(ennali). II² 7, 332 (*a. 349*) offerimus tibi cuncti tesseram pat(ronatus) fabri subdiani ... offerentes -es tres. VI 30893 (*saec. IV*) *quidam* pon(tifex) Herculis et -r decuriae Herculeae (*sim. fort.* INSCR. Année Épigr. 2010 n. 185 pontifex et -r eqs. [*lectio incerta*]). XI 7298 (*saec. IV/V*) re(c)tori omni(um) co(m)meantium (*locum huc trahunt Carletti-Fiocchi Nicolai, La catacomba di S. Cristina di Bolsena, 1989, 49 sq.*).

(h) *ecclesiam eiusve partes (sc. apud Christ.)*: (1) *-es sunt sacerdotes vel ministri*: (A) *quaelibet exempla*: CYPR. epist. 59, 10, 3 Fortunatum sibi pseudoeiscopum cooptarunt, ut ... talis esset scilicet -r, quales illi, qui reguntur, (*sim. HIER. epist. 7, 5; cf. p. 429, 44*). 61, 1, 2 ut ... gubernandae navi gubernator et plebi regendae -r redderetur. HIL. coll. antiar. p. 62, 4 qui ecclesiis ... praesedemus populisque -es sumus. OPTAT. 2, 21, 2 turba hominum ..., quae -em suum ... elisum esse conspiceret (*antea*: presbyter aut episcopum). DAMAS. carm. 7, 6 Damaso -e iubente. 17, 2 *Xystus* hic positus -r (9 pastoris). AMBROSIAS. in I Tim. 3, 5 tunc potest idoneus -r futurus probari, si prius domum suam recte gubernaverit. HIER. epist. 125, 15, 1 omnis ordo ecclesiasticus suis -bus nititur. CONC. Carth. a. 390 p. 14 l. 71 si ... dei populus ... desideraverit proprium habere -em, ... habeat episcopum (*sim. REG. eccl. Carth. I. 247 proprios ... -es [lect., doct- var. II], id est episcopos*). AVG. epist. 29, 10 in quibus *ecclesiis* ... *ista* iam per bonos -es ... *correcta sunt*. serm. 309, 1 tam bonum -em atque doctorem (*Cyprianum ut*: 313G, 1 Wien. Stud. 121, 2008, 283 l. 5 praepceptor et -r). EPIST. pontif. 379 Conc.⁵ I 2 p. 24, 1 (*alluditur ad p. 431, 54 sqq.*) vos ... ecclesiastica -es, castra ceperunt (i. *praedic.*; *cf. gr. I I, 3 p. 56, 23 διδασκάλους*). PROSP. chron. I p. 479, 1350 industrium apostolici -is *Leonis*. CE 699, 12 (*saec. VI¹*) -r doctor(que) prefuisti monacis et populis. SACR. Leon. 994 ut et regendi oboedientes et probabiles possint esse -es (*antea*: pastori). GREG. TVR. Franc. 10, 1 p. 477, 13 eclesia dei absque -e[m] esse non poterat (GREG. M. epist. 1, 58 l. 3. *sim. sine -e*: 1, 32 l. 8 [*ibid.* sine pastore]). 3, 35 l. 10. *al. apud eundem*). *al.* (b) *c. gen. obi.*: DAMAS. carm. 44, 2 quem *tumulum martyris* ... Damasus -r ... plebis ornavit (AMBROSIAS. in I Tim. 4, 15). AMBROSIAS. in I Tim. 4, 13, 1 -r populi (in Tit. 3, 8). 6, 13, 1 praeccepta dat -i ecclesiae (RVFIN. hist. 5, 24, 18 [gr. ἄρχωνσιν ἐκκλησιῶν]). Orig. in Rom. 2, 2 l. 5 ecclesiarum -bus et principibus ..., id est episcopis vel presbyteris et diaconis. AVG. epist. 151, 3 vicem ... coepiscopi mei, tantae -is e. LEO M. serm. 4, 3 [*antea*: e. principes]. VITA Caes. Arel. 1, 18 pontifices ... et reliquos -es e. *al.*) CONC.⁵ IV 1 p. 174, 2 fidem ... papae sedis apostolicae -is *Leonis* ([gr. *Mansi 7, 9^c ἀρχιεπισκόπου*]). CARM. Inscr. christ. urb. Rom. 4786a *Petrus apostolus* s. a. -r et omne decus). *al.*

(i) *-es sunt, qui aliis officiis funguntur*: CE 673, 4 (*saec. IV/V*) cuius *Christi* ego in sacris famulus vel in ordine -r officio levita fui. INSCR. christ. Sard. Corda n. CAR056 (*saec. V/VI*) Menas notar(ius) subregionarius ... ecclesiae) et rect(or). VITA Caes. Arel. 1, 12 *monasterium* fuerat destitutum habitu -is (*i. abbatis ut*: VEN. FORT. vita Albin. 8, 21 monasterii -r et pius pater. GREG. M. dial. 3, 15, 2. epist. 1, 39 l. 8 cum ... episcopo -eque suo. *al. apud eundem*). GREG. TVR. glor. conf. 18 p. 758, 21 ecclesiasticae domus -em (EPIST. Austras. 22, 3 -em d. ecclesiae). GREG. M. epist. 1, 68 l. 11 -is nostri patrimonii scripta (3, 22 l. 1 subdiacono -i p. in Dalmatia. *saepius in eodem opere [ad rem v. ed. Minard, vol. I⁸, 1991, 29 sqq.]*. CONC. Rom. a. 595 p. 364, 2).

(j) *-es sunt apostoli Christi (cf. l. 59. p. 433, 61)*: AMBROSIAS. in Rom. 15, 30 (recc. αβ, *sim. γ*) ut ab ecclesia fiat oratio pro -e suo *Paulo*. SACR. Leon. 291 gregem tuum, pastor bone, ... per apostolos tuos ... custodi, ut hisdem -bus gubernetur, quos eqs. 361 (*antea*: praesules). *al. in SACR.*

b ipsi se, carnem suam, affectus suos sim.: **a indicatur, quis vel quid -r sit:** ① **animus:** SALL. Iug. 2, 3 a incorruptus aeternus -r humani generis. SEN. benef. 5, 25, 5 paucis hominibus a. sui -r optimus est (postea: dux). nat. 7, 25, 2 a. ille -r dominusque nostri (APVL. flor. 17, 7). TERT. patient. 13, 1. LACT. ira 10, 43 a. ..., qui -r est corporis, cui membra obsequuntur tamquam regi et imperatori (AVG. in psalm. 41, 7 c. dominator, -r, habitator. LEO M. serm. 4, 1). HIER. epist. 100, 16, 3 (Theophil.) si absque -e fuerit ac magistro corpus ... nec imperanti animo voluerit obediere, et sibi et -i concitat infinita naufragia eqs. AVG. virg. 8, 8 praeside atque -e. **al.** ② **facultas hominis:** AMBR. epist. 6, 29, 14 hic est *νοῦς* animae vigor principatum animae et corporis sibi quasi -r vindicans ([subest Philo opif. 69 τὸν τῆς ψυχῆς ἡγεμόνα νοῦν]. in psalm. 43, 4, 3 quasi ... gubernator et -r huius corporis a. v.). AVG. divers. quaest. 64, 7 l. 155 si quis veritatem statim comprehendere potuerit, non iam illis sensibus corporis -bus utetur, sed eqs. ③ **ipse homo:** AMBR. in psalm. 47, 7, 1 boni reges, qui sui corporis possunt se praebere -es. 118 serm. 14, 30 quicumque ... turbari animam suam -r sui ... non permiserit ([postea: regere se]. MACR. somn. 1, 8, 8 primum s. atque inde rei publicae. CASSIOD. var. 10, 3, 3). AVG. in psalm. 31, enarr. 1, 10 qui non confitens deo peccata sua seipsum sibi -em esse vult. COMM. instr. 1, 27, 15 -r eras carnis, non te certe caro regebat. **al.**

β cetera exempla: SEN. dial. 3, 7, 2 facilius est excludere pernicio-sa (sc. iram sim.) quam regere ..., nam cum se in possessione posuerunt, potentiora -e sunt (-es var. l.). PHILO quaest. in gen. 4, 218 anima sine -e. AVG. serm. 313A, 2 coll. Morin p. 67, 16 quicquid titillat sensus inlicite ..., deturbat (ex arce -em) (exercitorem var. l.).

c res varias (cf. p. 429, 18): **a incorp.:** MANIL. 4, 545 -em ... legum iurisque sacrati. SEN. Herc. f. 730 quis apud inferos iste veri -r atque aequi arbiter? epist. 85, 38 sapiens ad utrosque casus aptatus est: bonorum -r est, malorum victor. OPT. PORF. carm. 2, 8 virtutum -r, Constantine. CIL VI 1180 (a. 364/75) legum domino Romanarum, iustitiae aequitatisque -i ... Valentiniano. **β quaslibet:** MANIL. 1, 916 (hyperbolice) Actiis bellis in ponto quaesitis -r Olympi (cf. COMM. instr. 1, 23, 11 -em caeli facis te tu forte pro illo deo, homo stulte?). FIRM. math. 8, 24, 5 templorum (v. p. 429, 46). CYPR. GALL. gen. 26 (respicitur l. 26) divina ... potentia ... -em inspiciens mundanis defore rebus, haec memorat: 'faciamus ... hominem eqs.'.

3 cetera exempla; -es sunt: **a animalia:** COLVM. 9, 11, 3 (de apibus) ex iis alvis, quae plures habent principes, dux unus eligitur isque translatus ad eas, quae sine imperio sunt, -r constituitur (antea: rex ..., domino). MIN. FEL. 18, 7 (sim. PS. CYPR. idol. 8) rex unus apibus, dux unus in gregibus, in armentis -r unus. ROMVL. fab. 27, 11 rec. vet. et gall. ranae ... petierunt sibi -em (rec. W regem), qui errantes corrigeret.

b res, sc. per prosopop. (cf. p. 429, 57; vix huc p. 428, 21): APVL. Plat. 1, 13 p. 208 cetera ... membra corporis ... subservire capiti ..., vectare etiam sublime positum ut dominum atque -em (item -r est pars corporis: LACT. opif. 10, 24 pollex tamquam -r omnium digitorum atque moderator). PORPH. Hor. carm. 1, 3, 14 ('quo vento non arbiter Hadriae maior') 'arbitrum' pro '-e' posuit (postea: dominationem exercere).

B potius de eo, qui suadet, docet, instruit sim. (-es sunt fere homines [vultus l. 54]. non iam legitur PLIN. nat. 35, 200 [-em codd. plerique, Hec-torem Uhrlichs, edd. rec.]): **1 indicatur per gen. is, cui consilium datur, suadetur sim., eiusve ingenium, mens, vita, aetas, status sim.:** CIC. fig. inc. I 4 (Quint. inste. 12, 10, 56) eius iudicis vultus saepe ipse -r est dicentis (Obrecht, rectos, rectus codd.). QVINT. inst. 10, 2, 20 praeceptor -r ... est alienorum ingeniorum atque formator (postea: doctor). PS. QVINT. decl. 19, 7 in priscis illis morum mentiumque -bus (AVG. civ. 2, 20 p. 78, 13 [disting. rerum dominatoribus]). TAC. ann. 13, 2, 1 hi -es imperatoriae iuventae Burrus et Seneca. PLIN. epist. 1, 12, 12 vitae meae testem, -em, magistrum. SVET. Tib. 12, 2. Nero 35, 5 olim adoptionis, mox dominationis suae fautores atque -es. AMBR. vid. 13, 79 Paulus bonus morum auriga nostrorum et quidam interiorum -r affectuum. **al.** **2 cetera exempla:** PS. SALL. rep. 1, 1, 6 pessus quisque asperrime -em patitur (sim. SEN. dial. 5, 36, 4 [correctorem var. l.]). MANIL. 4, 216 in ambiguo fuerit quodcumque locatum et -is egens (sc. eius, qui ius explicet). COLVM. 1 praef. 4 ei studio, quod quis agere velit, consultissimum -em adhibeat. SEN. nat. 3, 30, 8 virtus ... -em ducemque desiderat, etiam sine magistro vitia discuntur. PLIN. nat. 6, 90 -es ei regi Taprobanes insulae a populo XXX dari nec nisi plurium sententia quemquam capitis damnari. TAC. Agr. 28, 1 qui milites ... inmixti manipulis exemplum et -es habebantur. hist. 2, 78, 1 Vespasianus mathematicum -em et praescium palam habuit. ann. 1, 24, 2, 3, 48, 1. PLIN. epist. 3, 3, 4 adulescenti pulchro non praeceptor modo, sed custos etiam -rque quaerendus est. 4, 17, 6 in honoribus gerendis consiliator et -r. 6, 11, 2 iuvenes me ut -em, ut magistrum intuebantur. SVET. Aug. 48. INSCR. Année Épigr. 1982 n. 519 (e Baetica; saec. II?) optumus

pater, optumus amicus, optumus -r (sunt qui locum ad p. 432, 12sq. trahant). IVST. 29, 1, 8 regibus pueris ... nulli senioris aetatis -es erant. **al.** **f. rēctrix, -icis.** **i. ea, quae regit, sive imperando sive dirigendo (fere cum gen. obi. vel pron. poss.; iuxta pon. auriga l. 8, domina l. 6); -x est:** **1 res vel regio:** SEN. epist. 85, 32 artes ministratae sunt ..., sapientia domina -xque est (postea: imperat). PLIN. nat. 37, 201 Italia, -x parensque mundi altera. **2 anima vel animans:** COLVM. 3, 10, 9 videmus hominibus inspiratam vel aurigam -emque membrorum animam (AVG. c. Fel. 2, 17 p. 846, 13 anima ..., quam deus fecit -em corporis, ut serviret deo ..., dominaretur corpori. cf. quaest. hept. 3, 8 l. 1818 nomen [sc. 'anima'] ... -is suae [i. corporis]). CE 254, 17 (saec. III) deum -x, Saturnia pro(les), Iuno (8 regina deum). ARNOB. IVN. ad Greg. 25 l. 47 habet te ... Christus ancillam ..., famulae -em eqs.

deriv.: 2. rectora.

Rocchi.

rēctula, (-ae) f. vox veriloquii causa inventa: ISID. orig. 19, 18, 2 regula dicta, quod sit recta, quasi -a.

rēctur v. rector.

Hillen.

1. rēctūra, -ae f. a regere. **i. q. regendi actio (fort. l. 47) vel effectus, sc. qualitas, status, positio sim. eius rei, quae recta est:**

1 term. techn. grom.; respicitur linea, cursus, tractus: **a limitum sim. arte constitutorum (naturae quoque convenientium l. 29. 34):** FRONTIN. grom. p. 49, 16 cum illi limites -as suas per qualicumque loca extendant, ... qua iter nullo modo fieri potest. HYG. lim. grom. p. 131, 6 limitum constitutioni est cum quadam latitudine[m] -ae didividentibus ratio tractabilis. p. 133, 7 omnis ... huius [mensurae et] -ae longitudo rationaliter limes appellatur. p. 145, 8 (de coloniis ab uno latere montibus finitis) in alteram partem tota limitum -a servetur (item pendet plur.: PS. AGENN. grom. p. 55, 23 non posse formam cuiuslibet agri sine l. -a subsistere. LIB. col. I p. 213, 13 ad rationem vel -as l. p. 217, 11 quae cavae -am l. recipiunt. p. 224, 5. sing.: HYG. lim. grom. p. 155, 14 acti l. perpetua -a. cf. l. 22). p. 167, 18 -is et quadam terminatione. AGENN. grom. p. 29, 16 quotiens ... ex quolibet ... finis loco in excipientem terminum -a dirigit, (intrans.; aliter PS. AGENN. grom. p. 70, 8 termini -am dirigit). PS. AGENN. grom. p. 60, 17 (= LIB. col. I p. 221, 3) quae ripae per multa milia pedum -as separationesve agrorum ... custodiunt. p. 60, 21 (= LIB. col. I p. 221, 8) -arum ... cursus. p. 61, 1 (= LIB. col. I p. 221, 10). LIB. col. I p. 218, 15 (= II p. 254, 9) limitibus normalibus -ae concurrunt. p. 220, 6 sunt et per -as fossae interiectae, quae ... singulorum iura servant. p. 223, 17 termini ad -as linearum monstrandas positi sunt. TRACT. de sepulch. grom. p. 271, 8 quidam rationem agrorum per eas, -as putant observari eqs. (i. antea: limitibus vel viis). **b rerum naturalium:** LIB. col. I p. 215, 4 qui limites Graccani -as maritimas et montanas spectabant. p. 217, 18 limites contra orientalem -am dirigebantur (opp. ex omni latere eqs.). GROM. p. 311, 17 in quem limitem collis -am sequeris lineae discendentis per pedes tot (sim. loco parum perspicuo: p. 312, 9 -am colli(s) [v. Josephson, Casae litterarum, 1950, 284 sq.]).

?2 in med. veterinaria respicitur fort. correctio (si recte trad. loco vix sano): CHIRON 598 si iumentum articulum frerit ...; si tumor non tam magnus erit ...; si tumor erit, -am [erit] quaeres (cod. Basil., quaeris Monac.).

2. rēctūra, -ae f. a rector (sc. sec. e. g. praetura a praetor).

i. q. munus vel dignitas rectoris (cf. p. 430, 35sq.; quid docti de officio laudato senerint, comprehendit Sinnigen, The Officium of the Urban Prefecture, 1957, 80 sq., de magistro senis agit sec. Mommsen, Staatsrecht I³ 370 adn. 1): CASSIOD. var. 5, 21, 2 Capuane, sume ... -am decuriarum, humanorum actuum ... testem, securitatem possidentium, publicae fidei ... templum (cf. 3 decuriales ... habita meritorum aestimatione deligito. 5, 22, 2 qui Capuanus curiae vestrae sententiam ... facundus ediceret et senatus scrinia ... servaret [postea p. 430, 46]).

rēctus, -a, -um v. rego.

Rocchi.

recubatorium, -i n. a recubare. [e supplemento dub. INSCR. Année Épigr. 1998 n. 1594 (e Mauret. Caes., saec. I med.; inter regum insignia) (recubatorii (= ibid. 1966 n. 595 (impe)ratorii, 1980 n. 961 (prob)atorii).]

i. q. scabellum sim. aptum ad recubandum: VEN. FORT. epist. (carm. 5, 1) 9 (ad episcopum) ego prostratus membra subdita vel pedum vestrorum -um faciens.

v. L.

recubitio, -ōnis f. a recumbere. **i. q. actio recumbendi:** in epulando: VET. LAT. II Macc. 4, 21 (rec. B) cum missus esset legatus Antiochi ... in Aegiptum propter primas -es, Philometoris regis (i. sec. var. l. gr. πρωτοκλισία, ut significari vid. celebratio primum in convivio recumbendi; ceterum cf. vol. X 2, 1243, 23 sq.). in moriendo: AVG. serm. 218, 12 Augustinianum 34, 1994, 368 l. 125 per -em (gen. 49, 9, v. p. 436, 11) capitis inclinationem ... significans (i. ita Spicil. Solesm. I p. 287; recumbationem ed. Étaix sine adn. in app. crit.).

[Schrickx]

[**recubito**, -āre trad. in var. l. vix recta p. 390, 2.]

***recubitus**, -ūs m. a recumbere. formae heteroclit. II^{ae} decl.: abl. sing. -o VET. LAT. cant. 1, 12 (Epiphan. Schol. Phil. Carp. in cant. 25 [-u Ceresa-Gastaldo]). Cereal. epil. 1.524 [-u edd. vet.], cf. l. 40; acc. plur. -os l. 18 (var. l.). 28. 30 et VET. LAT. Matth. 23, 6 (cod. 7. 15 et var. l. VVLG.). [sec. var. l. olim ed. (se) -u pro (sese) cubito PLIN. nat. 24, 116.]

i. q. actio recumbendi vel status recumbentis: 1 proprie (sed in explic. allegorica l. 11sq. 14sq.): VET. LAT. cant. 1, 12 (cod. 169. al., sim. al.) quoadusque rex sit in -u suo (gr. ἀνακλίσει, Vulg. l. 11 accubitus explicant RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 165, 3 habet ... rex iste, qui est sermo dei, in ea anima, quae iam ad perfectum venerit, -um suum. AVG. trin. 1, 8, 16 id est quoadusque Christus in secreto suo est. ceterum pendent HIER. hom. Orig. in cant. 1, 10 p. 41, 23. al.). AVG. serm. 362, 30 (explicit Matth. 8, 11, v. p. 438, 44) illis sanctis cibus erit ipsa veritas, ipsa autem requies tanquam -s; ... -s ergo ille sempiterna requies erit. CANON. Turner II p. 67 rec. V (antea: de his, qui ..., ubi fuerunt idola, c[ae]nauerunt) quicumque inter discumbentes per omne tempus -us defleuerunt (-os var. l.; discubitus p. 66 rec. III et p. 67 rec. VI; gr. Ioh. Schol. tit. 39, 7 δι' ὄλης τῆς ἀνακλίσεως, cf. p. 438, 16). GREG. TVR. Franc. 3, 30 p. 126, 8 rex epulans in -u ab inimicis gladio percussus (nisi ad 2b). PRISC. LYD. solut. 3 p. 62, 24 secundum ... corporis qualemcumque et positionem et -um somnia fiunt turbulentiara aut magis pura.

2 fere metonymice de loco lectove, ubi recubitur: a in iunctura primus -us: VET. LAT. Matth. 23, 6 (cod. 4. 13, sim. al. et VVLG.) scribae et Pharisaei amant ... p. -um in conviviis et primas cathedras in synagogis (gr. πρωτοκλισίαν, cod. 3. al. discubitus, 11 accubitus; cf. p. 438, 32). Luc. 14, 7 (cod. 4. 13) p. -os eligeant (gr. πρωτοκλισίας, cod. 3. al. discubitos, 5. al. et Vulg. accubitus [vel -tos]). HERM. vulg. vis. 3, 9 vobis ..., qui ... amatis p. -os (p. consessus ed. princ.; Pal. vis. 3, 9, 7 p. sessiones; gr. ὑμῶν ... τοῖς πρωτοκαθεδρίταις). CASSIOD. Ios. antiq. 20, 61 p. 576 Iazates rex in consensu atque conviviis p. -um ei Artabano paravit, (gr. πῶσαν τιμὴν ἀπένευμεν ἐν ... ταῖς ... προκατακλίσειν). GREG. M. moral. 15, 4 l. 41 (ad Iob 20, 5) ut hypocrita gaudeat in prima sessione, hilarescat in p. -u. past. 1, 1 l. 15 R. quidam p. in c[ae]nais -us ... quaerunt. b cetera exempla: GREG. TVR. Franc. 2, 23 p. 69, 19 (antea p. 438, 40) presbiter epulans ... reddidit spiritum ac de -u ablatu mortuus sepulturae mandatus est. vit. patr. 2, 2 cum aegrotus ... in -u (-um var. l.), ubi tunc [a]epulabantur, fuisset inlatu. GREG. M. moral. 35, 43 l. 38 rege ... in -u suo posito (-o cod. unus; respic. l. 10).

***recubo**, -āvī (-uī v. l. 45sq.), -āre. a re- et cubare (item Ps. CASSIOD. de orat. p. 1239^b, si recte trad.). scribitur fort. -cob- CIL XI 4246 (cf. Inscr. suppl. Ital. n. s. 19 p. 77). NOT. Tir. 81, 34 -at. de formis: frequentatur part. praes. -ans, formae stirpis perf. leguntur perraro, sc. p. 436, 71sq. et DYNAM. vita Max. 18 l. 446 -asset (formas -uī sim. iam inde a Cic. vi ingressiva praeditas, quae postea [hoc verbo ingressivè usurpato] certa ratione a recumbere separari non possunt, illuc traximus). de mensura: rēcūbere e cod. editur CARM. CIL XIII 2395, 1 (a. 501; rēcumbunt Severi et CE 1362, 1). de notione v. p. 436, 67 et GLOSS. -o: ἐπικλίνομαι. -at: accumbit. recumbit. -ans: iacens. legitur inde a LVCR. et CIC., imprimis in poesi. [cf. port. (viver) de recovado 'otiose, placide'. cf. M.-L. 7135. Machado³ V 54. Schd.-Cr.] [confunditur in codd. imprimis c. recumbere e. g. IVVENC. 4, 432 AMBR. in Luc. 8, 77 (cf. script. erroneam recumbans sim. CYPR. epist. 63, 3 AMM. 18, 6, 13. al.), ceterum c. (ac)cubare e. g. PLIN. epist. 9, 17, 3 IVVENC. 4, 432.]

fere i. q. (reclinatum) cubare, recumbere (significatur status iacentis, sed potius actio recumbendi l. 67; saepe indicatur ubi, sc. per abl. l. 70. p. 436, 49. 60 et e. g. ELEG. in Maecen. 1, 123 [cf. dat. p. 436, 34], per praepos. e. g. in c. abl. l. 72. p. 436, 22. 61. al., c. acc. p. 436, 31, sub l. 66. 67 et e. g. OV. ars 2, 342, super c. acc. p. 436, 4. 61. al., per adv. l. 68. p. 436, 1. 10. 28. 52. al.); -ant: 1 homines vel dei (fere respici vid. corporis habitus supinus, alius imprimis p. 436, 40. 45): a generatim (exempla selecta inde a TIB.): LVCR. 1, 38 (ad Venerem) hunc Martem tu, diva, tuo -antem corpore sancto circumfusa super (cf. 33 sq. in gremium ... tuum se reicit, 37 resupini. item in re amatoria e. g. OV. met. 6, 109 olorinis Ledam -are sub alis. CLAVD. carm. min. app. 5, 79 [sponsis] ite pares tandemque toro -ate potio). VERG. ecl. 1, 1 Tityrus patulae -ans sub tegmine fagi (item -ant pastores e. g. l. 73 et CVLEX 175 serpens videt ingens adversum -are ducem gregis. COLVM. 7, 3, 26 neque ab his ovibus longius recedat nec aut -et [recavet SAR] aut considat). TIB. 1, 2, 77 quid Tyrio -are toro sine amore secundo prodest, cum fletu nox vigilanda venit? PROP. 3, 3, 1 visus eram molli -ans Heliconis in umbra eus. (CALP. ecl. 4, 37 secreta satiri -amus in u. 4, 134 amoena Faunus in u. ... securus -at. STAT. silv. 1, 3, 74. cf. IVVENC. 2, 122 arborea ... -are sub umbra [recumbere, cubare var. ll.]). SEN. Med. 639 Hercules vivus ... -ans in Oeta praebuit saevis sua membra

flammis. SIL. 15, 428 hic, sc. in antro, -ans manantia tabo corpora ... sorbet Polyphemus (de eodem: BOETH. cons. 4 carm. 7, 9 vasto -ans in antro. cf. Hom. ι 298 καίτ' ἔντοσθ' ἄντροιο. Verg. Aen. 3, 631 iacuit ... per antrum). PLIN. epist. 6, 16, 18 ibi, sc. in litore, super abiectum linteum -ans avunculus meus. APVL. met. 5, 1, 1 Psyche teneris ... locis in ipso toro ... graminis suave -ans ... dulce conquievit. CYPR. epist. 63, 3 (respic. gen. 9, 20 sqq.) Noe ebrius -ans nudis et patentibus femoribus. SEDVL. op. pasch. 2, 4 p. 201, 3 modico deus -ans in praesepti (cf. carm. pasch. 2, 62 quievit). al. in imag. (cf. l. 24. 69sq. et sub 3): CIC. de orat. 3, 63 philosophia Epicurea in hortulis quiescet suis, ubi ... -ans molliter et delicate nos avocet a rostris, a iudiciis, a curia. VET. LAT. gen. 49, 9 (Cypr. testim. 1, 21, sim. cod. 100. al.; benedictio Iuda) -ans obdormisti, velut leo et velut catulus leonis; quis excitabit illum? (c. gr. ἀναπεσόν ἐκοιμήθης, Ambr. Iac. 2, 9, 39. al. recumbens dormisti [v. p. 438, 63], Hier. in Mich. 5, 7 accubans d., Vulg. requiescens accubuisti; accipit de Christi passione CYPR. epist. 63, 6. al.; cf. VET. LAT. num. 24, 9 [Cypr. testim. 2, 10] populus Israhel -ans requievit quasi leo [gr. κατακλιθεῖς, cod. 100 conquiescens, Hier. in Mich. 5, 7 et Vulg. accubans]). al.

b speciatim: a accubantes in convivio, cenantes sim. (in taberna l. 21, in templo l. 35; cf. etiam l. 51): COPA 29 (invitatur viator in tabernam) aestivo -ans (te, prolue vitro (c. nunc trad.). LIV. 39, 43, 4 inter pocula atque epulas ... ad spectaculum scorti procacis in sinu consulis -antis eqs. (cf. 3 accubantem). MART. 12, 17, 9 (facete de febrī quandam comitante) cum -et pulchre, cum, tam bene vivat apud te? (c. sit ei p., c. sim. var. ll., cui sit tam p., quae Shackleton Bailey; cf. p. 438, 6). FRONTIN. strat. 4, 5, 6 consul post cladem numquam -ans cibum cepit. IVV. 11, 165 (inter versus suspectos, v. app. crit.) spectant hoc, i. hanc obscenitatem, nuptae iuxta -ante marito. PLIN. epist. 9, 17, 3 multi ... cum taedio -ant (recusant, cubant var. ll.). IVVENC. 4, 432 -antibus ... discipulis in paschae cena (cf. e. g. Matth. 26, 20; recumbentibus, accubantibus var. ll.). HIL. trin. 2, 21 -ans in domini pectus, ([supra ... p. vel in ... pectore var. ll.]. de Iohanne [cf. p. 438, 35sq.]) ut: FAVSTIN. trin. 2, 9 l. 27 I. -ans supra pectus domini. AMBR. tituli 2, 1. TRACT. Pelag. 4, 21 p. 107 ob nimiae familiaritatis licentiam divino -ans pectori). PRVD. apoth. 186 aliquis in idolio -ans ... ridiculosque deos venerans (subest I Cor. 8, 10, v. p. 438, 13). al. β aegrotantes, morientes: VAL. MAX. 2, 6, 8 l. 556 anus moritura lectulo ... -ans et innixa cubito. SCRIB. LARG. 104 oportet ... quibusdam artus constringere ... interim subrectos; -antes deinde solutis vinculis eqs. (inde paucis mutatis MARCELL. med. 20, 9). SER. med. 275 si ... adflictam languor deiecerit uvam, tunc horas aliquot pronus -are memento. AMBR. Isaac 5, 45 (allegorice; antea: lectus ... sanctorum Christus est) in hoc lecto -ans Iacob benedixit filios (cf. gen. 48, 2. 49, 32) ..., in hoc lecto -ans archisynagogae filia surrexit a morte (cf. e. g. Marc. 5, 22 sqq.; syn. requievit et iacens). PLIN. phys. Sang. p. 206 l. 30 qui ex cervice dolet, laser in aqua calida resoluta (i. -tum) bibat et in (i)psa latere -at (-et Önnersfors dubitanter). VEN. FORT. Mart. 1, 375 (de puella languore affecta) -bat imago sepultrae nec tumulata quidem, sed portio tota sepulchri. γ requiescentes in sepulchro vel morte (sc. mortui eorumve ossa sim.; cf. l. 43. 47): CE 1027, 1 (saec. I) his foribus carae -ant mihi coniugis ossa exspectant(que, suis ut mea contribuam. 1106, 5 (saec. I) hic accumbentem sculpi ... se iussit ..., ut saltem -ans in morte quiescere posset (6 iacens; simul pertinet ad α). 1220, 1 (saec. I/II) Maximus hic -o dulcissimus infans. 622, 1 (saec. IV med.) sede sub hac -at clarus praetorice praefectus Maiorinos (gr. Merkelbach-Stauber, Steinepigr. IV, 2002, 386 κείται). PRVD. perist. 4, 109 hic et, Encrati, -ant tuarum ossa virtutum. CE 1434, 1 (saec. IV/V) martyris ad frontem -ent quae membra sepulcro, disce. VEN. FORT. vita Albin. 20, 58 summi pontificis membra -ant in sepulchris. al. (fere in carm. epigr.).

2 animalia (cf. l. 12): VERG. Aen. 3, 392 (= 8, 45) sus ... iacebit alba, solo -ans, albi circum ubera nati. 6, 418 Cerberus ... adverso -ans immanis in antro (de eodem: 8, 297 ossa super -ans antro semesa cruento [inde SEN. epist. 82, 16 CLAVD. DON. Aen. 8, 295 p. 157, 3]. STAT. Theb. 2, 26). LVCAN. 3, 408 illis ... metuunt ... lustris -are ferae (sim. SIDON. carm. 7, 189). VAL. FL. 7, 523 immensis -antem anfractibus angue(m). STAT. Theb. 10, 98 omne solo -at pecus. silv. 4, 6, 11 non prodest nosse, qua -ent conchyliam mollius alga. IVV. 3, 205 (respic. vid. τραπεζοφόρον q. d.) -ans sub eodem marmore Chiron (cf. SCHOL. -ans ... e(st) a posteriore parte recumbens). LACT. inst. 5, 11, 6 (in imag. de persecutore) quae belua uno loco -ans tamen per totum orbem ferreis dentibus saevit. PETR. CHRYS. serm. 173, 2 (pastor ad oves, sc. in imag.) si sub doctrinae nostrae tegmine aliquanta commoditate -astis, ... quae dicimus, audite. ISID. orig. 14, 4, 11 Cadmus amplexus est sedem, ubi illa bos -verat.

3 res: COLVM. 4, 4, 2 vitis supina et velut -ans, in alveo deposita (c. om. pars codd.; opp. velut ad perpendicularum; postea: obliquam). STAT. Theb. 3, 256 longa ventorum pace solutum aequor et imbelli -ant ... litora

somno. silv. 3, 4, 2 *comae* coronato -antes molliter auro (cf. 3 *praef.* capillos *missos ad Asclepium* ... cum gemmata pyxide). VEN. FORT. *carm.* 5, 5, 25 (*respic. II Cor. 3, 13 sqq.*) caligosi -ans velaminis umbra pectora *Iudaeorum* taetra premens.

deriv. : recubatorium.

Viredaz.

recula (rēsc-, reic-), -ae f. a 1. res deminutive. *de origine*: CHAR. gramm. p. 85, 6 dicimus ... 'res, -a' (cf. PRISC. gramm. II 107, 6 *nomina* in 'es' productam desinentia ... abiecta 's' et assumpta 'cula' faciunt diminutiva et servant 'e' productam, ut ... 'res, -a' [affert l. 19]. III 475, 18). *de scriptura*: rec- testatur PRISC. l. 8, trad. vel in reg- corrumpitur apud auctores antiquiores; resc- legitur in inscr. l. 29, trad. apud auctores plerosque inde ab APVL.; reic- trad. apud GREG. TVR., CONC.; reicol- CONC. Arvern. l. 34 (etiam cod. vet. C). al. [confunditur in codd. c. regula l. 34 (restit. l. 20sq. et e con. minus certa MORET. 65; -a vix recte trad. et ed. EPIST. pontif. 686 Thiel frg. 2 p. 484); e suppl. dub. INSCR. Année Épigr. 1980 n. 588.]

i. q. *parva res, sc. quam quis possedit sim. (opp. res l. 19)*: 1 *respic. opes sim. vel possessiones minus definitae*: PLAVT. Cist. 377 siquidem imperes pro copia, pro -a. CIC. Sest. 110 rem paternam ab idiotarum divitiis ad philosophorum -am (reg- trad.) perduxit prodigus. DON. vita Verg. l. 5 *patrem pauperem* apibus curandis auxisse -am (reg- trad.). SALV. eccl. 1, 26 cur non bona fide datis a deo -is utimur? 4, 44 ipsa te -is tuis spoliis (cf. gub. 5, 42 *pauperes* spoliati -is suis et exterminati agellis suis). gub. 5, 38 *tributarii* transferre illuc, sc. ad Gothos, -as atque habitatiunculas suas familiarisque non possunt. 2 *respic. res, quae portari possunt*: APVL. met. 4, 12, 4 quid ... paupertinas pannosque -as miserrimae anus donas vicinis divitibus? TAB. devot. Année Épigr. 1992 n. 1127 (*e Britannia; a. 150/275*) conqueror ... me perdidisse rotas duas et vaccas quattuor et -as plurimas de hospitio meo. MAX. TAVR. 61, 1 (*antea*: maculas vestium) si ... infectae -ae sordibus fuerint. GREG. TVR. glor. mart. 60 p. 529, 24 en ipsam, quam petis, -am (*i. balteum martyris*). 3 *respic. praedium sim.*: GREG. TVR. Mart. 1, 29 (*antea*: locum quendam) rex pueros velociter misit, qui -am illam in suo dominio subiugarent. CONC. Arvern. a. 535 p. 106 l. 35 qui -am (reg- var. l.) ecclesiae petunt e regibus (Tur. a. 567 p. 192 l. 497).

deriv. : rescella.

reculco v. recalco vel recolloco.

[**reculicet** v. p. 390, 2.]

reculo: reteneo GLOSS. *obscurum*.

recultus v. l. recolo.

?**recum** trad. loco corrupto CARM. Sal. Varro ling. 7, 26. *intellegitur fere gen. plur. vocis q. e. rex.*

[**recumbatio** vix recte ed. p. 434, 75.]

Holmes.

***recumbo**, -cubui, -cubiturus, -ere. a re- et *cumbere (v. vol. IX 2, 380, 14 sqq.). *de origine* cf. AVG. quae. sept. 2, 109 quibus cubitis incumbunt -entes. scribitur -cun- VET. LAT. Matth. 8, 11 (cod. 3). I Cor. 8, 10 (cod. 75). CIL XIV 4224 p. 439, 6. NOT. Tir. 81, 40 -it. 81, 46 -uit. *formae stirpis perf. (vix et part. fut., sc. AVG. c. Cresc. 4, 53, 63 epist. 157, 23. al.) partim etiam ad recubare pertinere possunt, v. p. 435, 45 sqq.; pass. impers. non nisi p. 438, 73. re- producitur fort. p. 435, 48. de notione et differentia (cf. p. 438, 12)*: SCHOL. HOR. *carm.* 1, 27, 8 acumbere deorum est, ut: '...' (Verg. *Aen.* 1, 79), discumbere hominum, ut: '...' (l. 700), -ere ferarum, ut: '...' (mire affertur 8, 297 recubans, v. p. 436, 61). ISID. diff. 1, 11 (181 C.) i, accubuit in triclinio conviva, -uit; in cubiculo dominus, decubuit languidus (i, -uit ... accubuit var. l.). DIFF. ed. Beck p. 51, 23 discumbunt diversis partibus plures, adcumbunt ad aliquid ... adplicit(i), -unt retroversi, velut est s(u)pini eqs. GLOSS. -it: ἀναπίπτει. -at: ἀναπέση, ἀνακλιθή (ανακαίθη cod.). legitur inde ab ENN., CIC., CATVLLO, LVCR. [confunditur in codd. c. recubare TERT. apol. 46, 10 RVFIN. hist. 2, 17, 22. al.; cf. l. 52.]

fere i. q. se reclinare sim. (reclinatum esse, recubare imprimis sub IA4, IB1b; vi iterativa fort. p. 438, 8. 55. 59; part. praes. fere pro subst. p. 438, 19sqq.; accedit praedic. p. 438, 1sq. 9. 27. al.) indicatur ubi vel quo per dat. p. 439, 72. 440, 12, potius per abl. p. 438, 1sq. 439, 35. 57. 65. al. et certe p. 438, 61. 439, 1. 23, per praepos. ad p. 440, 5sq. (aliter p. 438, 38), in c. acc. p. 438, 39. 439, 30. 32. 47. al. (paulo aliter l. 71), c. abl. l. 75. p. 438, 25. 58. 60. 439, 26 et saepius, inter p. 438, 24. 43, super c. acc. p. 438, 38. 439, 49sqq. 70. al., c. abl. p. 438, 69, sim. al., per adv. l. 69. p. 438, 4. al.

I corporaliter: A usu strictiore, sc. retrorsum, -unt:

1 *quilibet*: ENN. ann. 230 (*ad remiges*) poste -ite vestraque pectora pelite tonsis (cf. de eadem re 231 pone petunt). STAT. Theb. 7, 639 sua Centaurus moriens in terga -it. PALLAD. hist. mon. I 55, 3 p. 329^A (*loq. Melania*) non in lectica -ens iter feci (gr. p. 149, 10 οὐ λεκτικῶν ὄδεσά που).

2 *epulantes, convivae (in imag. ponitur res pro persona p. 438, 6)*:

a *generatim*: a vario respectu: CIC. Verr. II 3, 61 cum Apronius ... in triclinio ... -isset. HOR. epist. 1, 5, 1 si potes Archiacis conviva -ere

lectis (*praedic. ut*: MART. 2, 19, 3 debet Aricino c. -ere clivo. 3, 30, 1 gratis). OV. epist. 16, 233 (*Paris Helenae*) multa ... ne videam, versa cervice -o. VAL. MAX. 8, 7 ext. 5 cibi capiendi causa. PHAEDR. 4, 26, 19. LVCAN. 10, 152 hic ille -at sordidus ... consul, i. *Cincinnatus* (cf. 136 discubere). PETRON. 67, 1 Fortunata quare non -it? (cf. 3 discumbit). 70, 13. MART. 12, 17, 7 (*in imag.*) febris tecum circumfusa rosis ... -it (cf. p. 436, 23). al. IVV. 5, 65. al. SVET. Tib. 72, 3 Chariclen medicum *digressurum* ... remanere ac -ere hortatus est cenamque protraxit. VET. LAT. Luc. 9, 14 (cod. 2, sim. 3; *Christus discipulis*) [facite, eos, sc. *quinque milia*, -ere, convivia quasi quinquagenos (i, gr. κατακλίνατε, cod. 4. al. et Vulg. f. ... discumbere. cf. AMBR. in Luc. 6, 82 [comparatur Matth. 14, 19. al. et 15, 35] etiam accubitionis est differentia: ... illi discumbunt, isti -unt; maior enim est quaedam requies -entis). I Cor. 8, 10 (cod. 75, sim. al. et VVLG.) si quis viderit te ... in idol(i)o -entem, nonne conscientia eius ... aedificabitur ad manducandum immolata? (gr. κατακείμενον. item in idolio [cf. p. 435, 16. 436, 35] e. g. CANON. Turner II p. 21 rec. II [sim. al.] quanticumque ... -entes comederunt cum tristitia ..., sine oblatione recipiantur [p. 66 rec. III reclinati inter alios, p. 67 rec. V inter discumbentes; gr. Ioh. Schol. tit. 39, 7 ἀναπεσόντες]). al. part. praes. plur. -entes vergit in vim subst. q. e. *convivae*: PETRON. 70, 8 pedes ... -entium unxerunt pueri. CIL V 7920 (*saec. II/III*) -entibus panem et vinum praebuit quidam. AMBR. off. 3, 11, 71 oculos -entium. AVG. in psalm. 61, 6 l. 23 in tam magna turba -entium. al. β *respicitur collocatio -entium*: SEN. contr. 2, 1, 35 arcessitum a domino servum, ut inter se medius et dominam (-ret, (regum [vel rem] haberet codd.). suas. 7, 13 ille ..., qui in imo -ret (*ibid. iterum*. PETRON. 38, 7 illum, qui in i. imus -it). SEN. dial. 2, 15, 1 in convivio regis -ere infra mensam vescique cum servis. MART. 6, 74, 1 medio -it imus ille qui lecto (*adde l. 26; cf. l. 41*). IVV. 3, 82 fultus ... toro meliore -et *Graeculus?* (-it var. l.). PLIN. epist. 2, 6, 3 qui mihi proximus -bat. 4, 22, 4 cenabat Nerva cum paucis; Veiento proximus atque etiam in sinu -bat (*adde l. 35*). 9, 23, 4 -bat mecum ... Rufinus, super eum municeps ipsius. VET. LAT. Matth. 23, 6 (cod. 2) primum locum -endi (*ceterum v. p. 435, 25 sqq.*). Marc. 12, 39 (*ibid.*) qui scribae volunt ... in -endo, in cenis i primum locum, (i, gr. πρωτοκλισίας, cod. 4. al. et Vulg. primos discubitus). Ioh. 13, 23 (cod. 3. al., sim. al. et VVLG.) erat ... -ens unus ex discipulis eius in sinu Iesu (gr. ἀνακείμενος, cod. 14 disc(um)bens. *respicitur Iohannes ut*: 13, 25 [*ibid.*] -ens ... ille supra pectus Iesu [gr. ἀναπεσόν, cod. 5 incumbens]. 21, 20 [cod. 4, sim. al. et VVLG.] -uit ad cenam super pectus eius [gr. ἀπέπεσεν]. *pendent HIL. trin. 6, 43 in pectus domini*. SACR. Leon. 1276. al.; cf. p. 436, 31sqq.). GREG. TVR. Franc. 2, 23 p. 69, 1 *usurpator episcopus* primus -it in toro. al.

b *speciatim -itur*: in convivio caelesti: HOR. *carm.* 3, 3, 11 Pol-lux et ... Hercules ..., quos inter Augustus -ens ... bibet ... nectar. VET. LAT. Matth. 8, 11 (cod. 4, sim. al. et VVLG.) multi ... -ent cum Abraham et Isaac et Iacob in regno caelorum (gr. ἀνακλιθήσονται, cod. 10 discumbent. sim. Luc. 13, 29 [cod. 4. al.; gr. ut supra, cod. 3. al. dis-, 15 et Vulg. accumbent]. *explic. et locos pendentes v. infra et p. 435, 14*). IREN. 4, 36, 8 cum patriarchis -ent fideles, participantes cum eis epulationem. AMBR. paenit. 2, 8, 72 (*antea*: inveniar 'unus de discumbentibus' [Ioh. 12, 2]) inter convivas mensae caelestis. AVG. serm. 362, 30 quod ... dictum est (v. supra p. 435, 16), quia -entes epulabuntur ..., hoc significatum est, quoniam magna requie pascentur cibo veritatis. EPIPHAN. in euang. 52 p. 133, 18 qui -ent, necesse est, ut manducet (*sc. panem angelorum*). al. in mensa dominica, *eucharistia*: TERT. pudic. 9, 11 rursus illi, *apostatae*, mactabitur Christus et -et ... in toro dei patris (cf. 9, 16 opimitate dominici corporis vescitur, eucharistia scilicet).

3 *requiescentes, dormientes*: CIC. de orat. 2, 287 cum Lepidus ceteris se in campo exercentibus ipse in herba -isset. div. 1, 57 quendam primo, perterritum somnio, surrexisse; dein, cum se conlegisset ..., -isse. al. NEP. Dion 9, 1 cum ... Dion ... in conclavi edito -isset (cf. 4 in lecto cubantem). OV. fast. 2, 345 sponda ... sibi propiore -it *Faunus pruriens*. STAT. silv. 4, 2, 46 Rhodopes in valle -it dimissis Gradivus equis (*postea*: ponit membra; iacet). VET. LAT. gen. 49, 9 (Ambr. Iac. 2, 9, 39. al.) -ens dormisti ut leo eqs. (*ceterum v. p. 436, 11sqq.*; *intellegunt de Christi morte e. g. AMBR. patr. 4, 20 quando iacuit in sepulchro*. AVG. civ. 16, 41 p. 192, 8 sepultura eius agnoscitur, in qua -uit dormiens. serm. 37, 2 'ascendisti': crux est; '-ens': mors est. al.). Iudith 13, 15 (cod. 131. al. = VVLG. 13, 19) in quo conopeo *Holofernis* -bat in ebrietate sua (gr. κατέκειτο, cod. 109 discumbebat). IV Esdr. 3, 1 conturbatus sum super cubili meo -ens (cubile meum var. l., cubiculo meo ed. *Clement.*). Marc. 7, 30 (cod. 3. 16) *pater domus reversus* invenit ... filiam suam -entem in lecto (gr. βεβλημένον, cod. 4. al. et Vulg. iacentem). ALC. AVIT. *carm.* 2, 11 si in paradiso delectat carpere somnos, mollibus in pratis pictaque -itur herba. al.

4 *iacentes in sepulchro, feretro, rogo sim. (sc. mortui, sed moriturus OV.; e con. fort. addas p. 435, 48; cf. etiam supra l. 64sqq.)*: OV. met. 9,

236 imposita clavae cervice -is in pyra, *Hercules*. LVCAN. 8, 757 nulla strue membra *Pompei mortui* -unt (CE 2097, 3 [Lugduni, saec. VI ex.] hoc tumulata loco Prisci pia m. -unt). STAT. silv. 5, 1, 215 ipsa *Priscilla* toris ... umbrata -it tegmine. IREN. 4, 22, 1 -entibus, eis *discipulis Christus* ministrabat escam, significans eos, qui in terra -bant, quibus venit ministrare vitam (1 ad 2aa). CIL XIV 4224 puella ... recunbe(t) (i. -it).

B usu laxiore vel deflexo -unt, quae (qui) se quolibet modo deorsum movent, iacent sim. (huc traximus animalia praeter p. 437, 70):

1 exempla varia; respicitur potius: **a** actio, sc. -ere dicuntur, quae (qui) descendunt, decidunt, delabuntur: **a** animantes (partes corporis v. l. 31 sqq. 40): LVCR. 6, 794 castoreo ... gravi mulier sopita -it, sc. tempore menstruorum. OV. met. 7, 539 concidere ... inter opus arandi tauros medioque -ere sulco. STAT. Theb. 8, 543 ruit ille equus ruentem in Prothoum ..., donec iuncta domino cervice -it. PASS. Macc. 4, 10 *Apolonius percussus* in ministerium, templi Pamphylum -bat (1 in -terio, ministrum var. II.; gr. 4, 11 καταπεσὼν ... ἐπὶ τὸν πάμφυλον τοῦ ἱεροῦ περιβόλον [interpretem περίπολον legisse susp. Dörrie, ut ministerium meton. pro ministrum accipiendum sit]). AVG. civ. 9, 13 p. 384, 24 si utraque, sc. miseriam et mortalitatem, de imis habebunt daemones aut utraque, sc. beatitudinem et aeternitatem, de summis, ... in alterutram partem vel resiliunt vel -unt. CYPR. GALL. num. 628 (614 ruit) asina Balaam terrae ... inlisa -it (cf. num. 22, 27 concidit). animo hostili (in imag. AVG.; cf. IIC): STAT. Theb. 8, 596 leonem cervice -ere tauri. AVG. serm. 273, 4 (de diabolo accipitur cant. 4, 16 surge, aquilo) sufficit, quod incubuisti; sufficit, quod possedisti; sufficit, quod super prostratos -isti. **β** res: **corruendo** sim.: CATVLL. 17, 4 vereris ... crura ponticuli ..., ne supinus eat cavaque in palude -at (sim. VERG. Aen. 9, 713 illa saxea pila ruinam prona trahit penitusque vadis inlisa -it [cf. 711 cadit]). CE 1208, 3 [saec. III; in imag., pendet e l. 44] filio amisso domus inclinata -it). VERG. georg. 3, 86 iuba equi dextro iactata -it in armo. Aen. 9, 434 volvitur Euryalus leto ... inqueumeros cervix conlapsa -it (OV. met. 10, 195 ipsa sibi est oneri c. *Hycinthis morienti* umeroque -it. SIL. 12, 246 in iugulum. cf. CIRIS 449 fugiunt de corpore vires et caput inflexa ... cervice -it). CLAVD. rapt. Pros. 3, 380 duae cupressus pariter traxere ruinam et pariter posuere campoque -unt. quovis modo: VERG. georg. 1, 401 nebulae ... ima petunt campoque -unt. MANIL. 3, 340 cum sidera flexo ordine conficiant cursus ..., longius atque aliis aliud propiusve -at. AVG. gen. ad litt. 2, 4 p. 37, 10 nubes per declivia iugorum ita -unt, ut plerumque excedantur etiam cacuminibus montium (in psalm. 56, 17 aliquando n. -unt in montibus [-ent, repunt var. II.]. cf. l. 63). CYPR. GALL. num. 107 (ad 6, 23 sqq.) dextera benedictis verticibus hominum ... prona -it.

b status, sc. -ere dicuntur: **a** quae (qui) innituntur, incumbunt (cf. IIB): VERG. Aen. 12, 59 (Amata Turno; in imag.) spes tu nunc una ..., in te omnis domus inclinata -it (explicit CLAVD. DON. p. 559, 21 in te omne pondus nostrae posteritatis incumbit. aliter, ut vid., SERV. est a ruina translatio. pendet l. 29; cf. etiam OV. trist. 2, 84 cum coepit quassata domus subsidere, partes in proclinas omne -it onus). PLIN. nat. 17, 179 ut vitis attingat iugum ..., non teneat, adeo non -at in eo. VET. LAT. gen. 28, 13 (Op. imperf. in Matth. 2 p. 636^{med.}) dominus ... -bat super eam scalam Iacob (gr. ἐπιστήριζτο, cod. 100. al. incumbibat, Vulg. innixum). CET. Fav. 17 camerae figulinae ita suspendantur, ut tegularum iuncturae super regulas vel arcus -ant (cf. Vitr. 5, 10, 3 sedere; nitentes). VEG. mulom. 3, 6, 8 incurvat in arcum cervix equi, ut mentum -ere videatur in pectore. EVSEB. GALLIC. hom. 49, 4 (subest exod. 26) templi machina super bases argenteas ... ac super capitella aurea -bat.

β quae (qui) iacent: **1** res, quae requiescunt, residunt: HOR. carm. 1, 12, 32 concidunt venti ... et minax ... ponto unda -it (PORPH. pro eo, quod (est) 'quieta est et silet' dictum est. SCHOL. sternitur, quae vento tumuerat). SEN. Thy. 589 si suae ventis cadere vires, mitius stagno pelagus -it. PLIN. nat. 17, 209 vitis debet liberata ... vinculo ... vagari et ... in terra ... -ere (210 vitium porrigi lumbos). AVIEN. orb. terr. 1169 stupet unda silens tacitaeque -unt aequora paludis (recedunt var. l.). VVLG. num. 10, 12 -uit nubes populum Israhel ducens in solitudine Pharan (paulo aliter l. 38). **2** animantes: OV. epist. 14, 100 (Ioni in bovem mutatae) nudā nuda -is humo. SEN. Oed. 730 anguis erexit ... caput, cum maiore sui parte -ret. Tro. 830 -ens ... spatiosus antro ... Chiron Achillem instruebat. GELL. 5, 14, 23 leo pede in manibus Androcli ... posito -uit et quievit. TERT. apol. 46, 10 Phrynen meretricem Diogenis supra -entis ardore subantem (recubantis var. l.). GREG. TVR. glor. mart. 1 venientibus devotis ac -entibus super os putei. al.

2 in descriptione orbis terrarum potius designat: **situm**: SIL. 8, 457 duro monti per saxa -ens Narnia. MART. 4, 64, 3 Iuli iugera pauca Martialis ... longo Ianiculi iugo -unt. AVIEN. orb. terr. 23 Phariorum hic, sc. prope Nili ostium, glaeba -it (477 Oceani vicina salo qua g. -it. 1000). 1110 felici terra Arabum -it tota solo. **proximitatem, confinium (co-**

nexum ZENO): ZENO 1, 7, 4 duo maria, quae in semet -unt, freto aestus alternos in unum conferente connexa. AVIEN. orb. terr. 1252 canam, quibus oris arva -ant barbara. VVLG. num. 21, 15 scopuli torrentium inclinati sunt, ut requiescerent in Ar et -rent in finibus Moabitarum. **formam, sc. incurvatam**: AVIEN. ora 438 fanum ... ad usque Veneris ... litus -it (532 -it l. Indideticum Pyren(ae ad usque prominentis verticem [534 sq. iacere ... tractu supino]).

II incorporaliter -ere dicuntur: A quae (qui) deficiunt, debilitantur (cf. p. 439, 25 sqq.): ENN. ann. 288 multa dies in bello conficit unus, et rursus multae fortunae forte -unt (lacunam post unus indicat Vahlen). **B** quae (qui) innituntur, sustentantur, confidunt (cf. p. 439, 42 sqq.): SIL. 6, 594 cui rectori Latium et moles rerum quassata -at. SYMM. epist. 1, 77 in te huius negotii spes -it (AMBR. patr. 4, 22 [ad gen. 49, 10] ipsum Christum expectant gentes, quod omnis s. ecclesiae in ipso -at). AVG. vera relig. 165 inclinatus, ... -it oculis et, unde pendeat, non intellegit artifex de arte sua rogatus (1 inclinatis var. l., ut potius pertineat ad A). IVLIAN. in psalm. 70, 5^a ('tu es patientia mea, domine') ac si diceret: in te -it exspectatio mea ..., quo in omni angore sustentor. CASSIOD. var. 9, 18 pr. tanto gravius grassantur vitia, quanto probantur interna: unum -it in altero. ORIG. in Matth. ser. 105 p. 225, 16 'seniores' (Matth. 26, 57), qui non in veritatem, sed in vetustatem litterae simplicis sunt -entes. 125 p. 262, 15 (ad Matth. 27, 29 arundinem) Christus pro calamo illo priori, super quem prius -bamus, dedit nobis sceptrum regni caelestis (antea: incumbebamus; confidebamus). **C** qui appetunt, occupant (cf. p. 439, 22): VEN. FORT. carm. 7, 10, 13 te ius reddente nemo caret propriis, alienis nemo -it.

deriv.: recubatio, recubitus (-ūs).

compos.: correcumbo.

recumen v. regimen.

recunbo v. recumben.

Schrickx.

recuperatio (-cip-), -ōnis f. a recuperare. scribitur -cup- in tit. l. 39, -cup- vel -cip- in codd. vet. HIL. trin. 6, 48. plur. non legitur nisi l. 39. de notione v. l. 55 sqq. et GLOSS. -o: ἀπόληψις. [confunditur in codd. c. receptio p. 441, 20; in falsa var. l. pro recuratio p. 449, 53; ex abbrev. vix recte soluta p. 443, 12.]

i. q. recuperandi actio (eiusve effectus): 1 usu communi recipiuntur, reducuntur, restituuntur sim.: **a** quos (quae) quis (deus e. g. l. 46) amisit, perdidit sim. ex usu, possessione sim. (quae consumpsit l. 70): **a** homines: LEX Anton. de Term. (CIL I² 589) 2, 4 magistratus pro magistrature ita iudicia -es danto, utei ie(i) (i. ii) eos, i. liberos servosque bello Mithridatis amissos, recuperare possint. TERT. anim. 34, 5 Helenae -em (DARES 11 Priamus speravit Graecos ob causam -is H. sororem Hesionam reddituros). OROS. hist. 3, 23, 28 milites quidam spe -is inlecti (simul pertinet ad β coll. 26 et uxores et liberos simulque omnia, quae ab Alexandro adquisierant, perdidit). **paenitentes, rursus ad deum vel in ecclesiam assumendi**: TERT. adv. Marc. 4, 32, 2 est exultare illius creatoris de paenitentia peccatoris, id est de perditis -e (GREG. M. moral. 33, 23). PRAEDEST. 1, 48 l. 6 episcopus hortatur ... desperantes -e, provocandos, ut redeant (1 sim. ARNOB. IVN. in psalm. 40 l. 30 d. -em tradamus nos hostibus praedam? cf. 56 l. 14 desperatio ... -is). ARNOB. IVN. confl. 2, 29 l. 1911 unde creaturam ... creator ad hanc -em pervenire voluit, ut ... dei eum gratia liberaret. in psalm. 6 l. 4 paenitentiae (i. paenitentium? item 70 l. 27).

β res (cf. l. 42 sqq.): **1** variae (corporaliter et in iure praeter CIC.; nota definitionem l. 55 sqq. et adde p. 441, 2): CIC. Phil. 10, 20 praeclara est -o libertatis (postea: in repetenda ea). GALL. Fest. p. 274 -o est ..., cum inter populum et reges nationesque et civitates peregrinas lex convenit, quomodo per recipatores reddantur res recipenturque resque privatas inter se persequantur (ad rem v. Schmidlin [loco p. 441, 55 cit.], 3 sqq.). GAIVS dig. 47, 2, 55, 3 cum furti actio ad poenae persecutionem pertineat, conditio vero et vindicatio ad rei -em eqs. (postea: recepta re). COD. Theod. 9, 43, 1, 3 (= Iust. 9, 51, 13, 3; a. 321) ut ... deportationis ... nomen rerum omnium spoliatio est, ita indulgentia reditūs bonorum ac dignitatis uno nomine amissorum omnium sit -o. SYMM. epist. 4, 67, 2 quendam reddi curiae ... et -e modici argenti ab inopia vindicari (I cuncta dempsit fortuna). AMBR. in Luc. prol. 4 (ad 6, 34) mutuum dare cum desperatione -is. Nab. 13, 57 cautionem ... debitoris scissam sine -e debiti reddidisse. NOVELL. Valent. 12, 1 usque ad -em rerum suarum (sc. a Vandalis raptarum sim., v. p. 441, 2). COD. Iust. 8, 21, 2, 1 in praetorio pignore dare -em creditori. 8, 21, 2, 2 ei -em donamus (antea: ne aliquam patiat iacturam). 10, 69 rubr. de sumptuum -e (I sumptus, quos in litem feceris, recuperabis). CASSIOD. Ios. antiq. 18, 239 p. 534 non fuit ... defraudatus -e fortunae Agrippa (gr. aliter). **2** loca, quae recuperantur vi militaris sim. (redeundo p. 441, 2?): TERT. adv. Marc. 4, 36, 13 (ad II reg. 5, 7) in -e Sionis a rege David facta. IVST. 30, 1, 7 Ptolomaeus contentus -e urbium, quas amiserat. PANEG. 2, 46, 4 civile bellum ... Italiae -e ... finitum. 6, 5, 3

dum aedificandis classibus Britanniae -o comparatur (4 de receptione Britanniae). NOVELL. Valent. 12, 2 patriae vel propriorum, -o (cf. pr. extoribus patriā; i. ad p. 440, 53). 13, 6 provinciarum a Vandalibus occupatarum. **iii** capilli morbo amissi (cf. l. 36 sq.): PALLAD. hist. mon. I 18, 29 p. 275^A cum capillorum ... -e curatus a carcino (gr. p. 54, 21 *ιάθη και έτροχώσε*).

b quae (qui) integritatem, vim propriam amiserunt vel curatione, adiumento egent: **a** aedificia: TERT. pudic. 20, 11 (explicatur lev. 14, 36 sqq.; in imag.) quod si post -em et reformationem rursus sacerdos animadverterit in eadem domo, sc. corpore et anima hominis, de pristinis cavis aliquid et maculis eqs. ANON. Vales. 12, 67 ad restaurationem palatii seu ad -em moeniae civitatis ... tantum dari praecepit Theodericus. VEN. FORT. vita Pat. 16, 48 ita se in ecclesiarum instauratione vel nova aedificatione exercuit, domum (gen.) -e succinxit ..., ut eqs. CONC. Brac. a. 561, 7, 7 in -em vel in luminaria ecclesiae (sim. a. 572, 3, 2). **β** homines: sublevandi a deo (aliter p. 440, 44 sqq.): VET. LAT. Sirach 11, 12 est homo marcidus egens -e ... deficiens virtute et abundans paupertate (gr. *άντλήμψεως*). sanandi (de oculis, corpore [quasi amissis? distingue l. 5], de anima l. 22): HIL. trin. 6, 48 (antea: in receptis oculis) post oculorum -em (receptione var. l.). ORIBAS. syn. 1, 14, 2 Aa p. 52, 7 ad sanitatem confirmandam vel ad -em corporis ([reparat- La; gr. *εις άνάκτησιν*]). VITA Melaniae 6, 4). VITA Melaniae 55, 4 pro sua -e.

2 usu peculiari antea dicta recapitulatur sim. (term. techn. rhet.): SCHOL. Cic. Gron. B p. 332, 14 (ad Verr. I 10 quamobrem vero se confidat) hic iam -o eorum, quae supra in iudices dicta sunt (cf. p. 304, 64 sqq.).

recuperātīvus (-cip-), -a, -um. a recuperare. scribitur -cup-ORIBAS., -cip- (Ps.) AGENN. [in falsa var. l. vel perperam trad. pro re-corpor- Ps. SORAN. quaest. med. 197 ALEX. TRALL. 2, 21, cf. p. 416, 14.]

i. q. vim recuperandi habens, ad recuperandum aptus, sc. term. techn.: gromaticorum: AGENN. grom. p. 28, 24 controversiae effectus habent aut coniunctiv(o)s aut disiunctiv(o)s ... aut recipat(ivos) (p. 29, 14 -us est e. controversiae, quotiens ... ex quolibet ... finis loco in excipientem terminum rectura [dirigit] [intrans.] et per incensum definitionis loca quaedam alteri fundo acquirit; aut eqs. p. 29, 19). Ps. AGENN. grom. p. 69, 26 status earum controversiarum, id est iniectivus, expositivus, ... -us (p. 70, 6 [definitur similiter atque l. 32 sqq.]). medicorum (cf. l. 4): ORIBAS. eup. 4, 6, 6 La p. 532 dieta eis, quibus capilli cadant, opus -a (gr. *διαίτης ... άνάληπτικής*).

***recuperātor** (-cip-), -ōris m. a recuperare. scribitur in titulis -cup- e. g. LEX Bant. (CIL I² 582) 9. agr. (ibid. 585) 30. Atest. (ibid. 600) 15, -cip- l. 46 et e. g. EDICT. imp. Aug. (CIL X 4842) 67. LEX locat. Puteol. (Année Épigr. 1971 n. 88) 3, 13 et in codd. vet., e. g. LACT. inst. 3, 20, 17 (B); utramque script. praebet LEX Irnit. (bis -cup-, plus decies -cip-), ceterum ricup- CIC. Caecin. semper cod. T (saec. V); litteris gr. l. 60. abbreviatur r in formula r(ecip(er)atores) s(unto) PROB. litt. sing. 6, 2, in tit. rec p. 442, 26. 47, recip p. 442, 11. 29. NOT. Tir. 31, 37 -r (var. l. -cop-). de notione v. l. 57 sqq.; gr. respondere vid. *ζωτάι, δικαστάι* apud FIRA I, e. g. p. 413 l. 130 et p. 414 l. 138, v. La Pira, Studi Ital. fil. class. n. s. 7, 1929, 79 sqq., vel *ξενωζόται*, v. Nörr in: Eck (ed.), Lokale Autonomie und röm. Ordnungsmacht, 1999, 257 sqq. legitur apud PLAVT. (bis) et in orat. soluta inde a LEGE Bant. (ca. 80tes apud CIC.). [restit. vel suppl. e. g. p. 442, 14 et LEX Bant. (CIL I² 582) 4 (...)ratorem dato. agr. (ibid. 585) 37. CIL I² 2677, 15. al.]

i. qui recuperat: **1** term. techn. iuris, significatur munus iudicandi quoddam (ad rem v. e. g. Schmidlin, Das Rekuperatorenverfahren, 1963 et Kaser-Hackl, Zivilprozeßrecht, 1996, 197 sqq.). testimonia veterum: GALL. p. 440, 57. SCHOL. Cic. Gron. B p. 327, 7 (= GLOSS. V 659, 26) -es dicuntur iudices qui ad unam causam dantur, iudices qui ad iudicium utriusque causae. GLOSS. II 277, 32 *δικαστής*: -r, iudex. GLOSS. iurispr. *ἀδελ P 3 ὁκευπεράτορες- έξισωτάι άνάληψιν δι' έαντων ποιούμενοι, ὀρθωτάι του δήμου* (ex THEOPHIL. inst. Iust. 1, 6, 4 *έλέγοντο* -es, quia per eos unusquisque suum debitum recipiebat, *έπειδή δι' αυτων έξ έκαστος τὸ οικείον χρέος άνελάμβανεν*). cf. p. 442, 57.

a transfertur (per ironiam) ad res ab iure Romano alienas, fabulosas: PLAVT. Bacch. 270 postquam ... praetor -es dedit, damnatus deum, vi coactus reddidit Archidemides hospes ducentos et mille Philippum. :: tantum debuit. Rud. 1282 (log. leno) quis me est mortalis miserior, ... quem ad -es ... damnavit Plesidippus? abiudicata a me ... est Palaestra. LACT. inst. 3, 20, 17 Socrates timuit ..., ne apud Rhadamanthum -em reus voti (sc. galli) fieret ab Aesculapio.

b apud Romanos (disting. arbiter e. g. p. 442, 5, iudex e. g. p. 442, 3 [fere syn. l. 58, p. 442, 40, 49]; actio fit inter cives et peregrinos e. g. p. 442, 13, inter cives e. g. p. 442, 7; qua de re agant, v. e. g. p. 442, 1. 12. 17. 27 [de statu hominum p. 442, 16. 51. 53]; vocat. plur., quem frequentat CIC. Tull. et Caecin., omisimus praeter p. 442, 33): **a** in locut. -es (-em) dare (-um

datio l. 4 sqq.: adde p. 441, 65 et cf. p. 441, 58): LEX Bant. (CIL I² 582) 9 (de multa) pr(aetor) -es ... dato (cf. p. 441, 52). agr. (ibid. 585) 30 ut iudicium iudicem -esve ... dare oporteret magistratus prove magistratu. 35 iudicium iudicis -um datio esto (iuxta additio: Mamil. [grom. p. 265, 4]. Atest. [CIL I² 600] 15. Irnit. 3 A 15 iudicis -umque. 9 B 24 iudicis arbitri -um ... iudici [a duoviro]. 9 B 26 [ab aedile]). al. CIC. Tull. 10 necesse putavit praetor esse et ... iudicium dare ... et -es dare, ut ... res iudicaretur. Verr. II 3, 28 de conventu. 3, 32 in octuplum. 3, 54 viros optimos -es (praedicative ut: 3, 137 medicum et haruspitem ... -es dabis). 3, 69 quae in verba -es daret praetor. al. CIL I² 2677, 18 (e)tribus d(e)curieis. LEX Vrson. (CIL II² 5, 1022) 95 col. 30, 1 recip(er)atores ... dati (addas l. 25 sq.). locat. Puteol. (Année Épigr. 1971 n. 88) 3, 13. LIV. 26, 48, 8 (de corona murali) tres. 43, 2, 3 (de pecuniis repetundis) ut in singulos, a quibus Hispani pecunias repeterent, quinos -es (recuperarent V) ex ordine senatorio daret praetor. ORAT. imp. Claud. (Chart. lat. ant. X 418) 1, 3 ne quis (qui est qu)attuor et vi(gi)nti annorum -r (detur), (alii aliud). LEX Irnit. 9 C 24. al. GELL. 20, 1, 13 iniuriis ... aestumandis. **β** cetera exempla: LEX agr. (CIL I² 585) 38 sei maior pars eorum -u(m ...) (cetera desiderantur). CIC. Tull. 39 apud -es dicere (Verr. II 3, 138 a. Artemidorum -em verbum facere. GAIVS inst. 4, 109 si Romae a. -es agamus vel a. unum iudicem interveniente peregrini persona. addas p. 441, 69). div. in Caec. 56 iudicant -es id, quod necesse erat ([SCHOL. v. p. 441, 57]. Verr. II 3, 135 qui tantis erunt cervicibus -es, qui audeant ... contra voluntatem praetoris ... iudicare? Flacc. 48 -es ... rem minime dubiam ... iudicaverunt. al. LEX Vrson. [CIL II² 5, 1022] 95 col. 28, 32 qui -es dati erunt, si eo die ... non iudicabunt. 29, 3 d(e) e(a) r(e) recip(er)atores) dati iussive erunt iudicare. Irnit. 10 B 40. al. in eadem lege). Verr. II 3, 28 (de pecunia publicano debita; antea p. 443, 4) praetor iubet -es reicere (3, 70. 3, 136 ex qua copia. LEX Vrson. [CIL II² 5, 1022] 95 col. 29, 27 recip(er)atores) sortiantur reiciantur. Irnit. 10 A 2 de -bus reiciendis sorte ducendis dandis. addas l. 34; cf. EDICT. imp. Aug. [CIL X 4842] 67 -um reiectio inter eum, qui aget, et eum, quocum agetur, ita fiet eqs.). 3, 31 -es ... quaerent equo modo petitorem ipsum Apronio condemnare possent (GAIVS inst. 4, 46 [vocat.; in formula]. 4, 185 ut a -bus ... condemnentur). 3, 32 potestatem ... non modo reiciendi, sed etiam sumendi -es (3, 140. LIV. 43, 2, 6 -es sumperunt Hispani). 3, 68 se ad -es esse dicturum (3, 69 quidquid ad -es Apronius attulisset. LIV. 43, 2, 8. TAC. ann. 1, 74, 6 de pecuniis repetundis ad -es itum est. SVET. Nero 17 cautum, ut ... rerum actu ab aeriario causae ad forum ac -es transferrentur. GAIVS inst. 4, 141. cf. p. 441, 68). 3, 70 Artemidoro -e (postea: ex quo iudicium numero? cf. l. 49). 3, 135 -es aut iudicem postulare (3, 137 de conventu. cf. 3, 136 poscere). 3, 138 idoneum iudicem aut -em. 3, 153 praeeudicium ... fieri per -es (GALL. p. 440, 57; cf. p. 441, 62). Caecin. 8 iudex -rve. Flacc. 47 a -bus causa cognoscitur (LIV. 26, 48, 9 quibusdam advocatis partis utriusque ... quandam de medio adiecit eosque tres -es considerare et causam c. iussit Scipio. LEX Irnit. 5 C 44 neve quis iudex -rve ... per eos dies ca(us)am c. iudicato. 10 A 9). al. LEX Vrson. (CIL II² 5, 1022) 95 col. 28, 33 Ilvir praefectusve ... eos recip(er)atores) eumque, cuius res agetur, adesse iubeto. colleg. aq. (CIL VI 10298; ante Tib.) 18 -em unum communem adeunto. al. Irnit. 10 A 8 semper de iudicijum nume(r)o sorte (d)uc(i) -es (A 9 tot -es. addas l. 30; cf. sortiri l. 29). 10 B 36 iudex arbiterve aut -es (item 43). al. SVET. Dom. 8, 1 -es, ne se perfusoriis assertionibus accommodarent, identidem admonuit. GAIVS inst. 1, 20 (de manumissione) in provinciis ... viginti -um civium Romanorum consilium adhibetur (sim. VLP. reg. 1, 13°). 4, 46 in ea formula ita est: '-e(s) sunt(o)' (cf. p. 441, 45). 4, 185 quibusdam, sc. ex causis, -bus suppositis. APVL. mund. 35 p. 366 -es iudiciis praesidebunt (gr. 400b16 *θεσμοθέται*).

2 extra ius de eo, qui recuperat: **a** vi militari: TAC. ann. 2, 52, 5 post illum -em urbis, i. Furium Camillum (INSCR. numm. imp. Constant. VII p. 235 n. 13 suae [p. 237 n. 33 sq.]). **b** adiuvando, redimendo, restituendo sim.: VET. LAT. Sirach 13, 26 diviti decepto multi -es ..., humilis deceptus est et ... arguitur (gr. 12 *άντλήπτορες*). PASS. Thom. 10 per Iesum Christum -em hominum (cf. ARNOB. IVN. in psalm. 41 l. 14 salvator vultus mei, id est imaginis suae -r, erit deus meus). GREG. TVR. Mart. 1, 19 -i gratias rependit (antea: visum, quem amiserat, recipere meruit). FACVND. defens. 12, 4, 18 orbis catholicus vos -es pacis ecclesiasticae, vos violati ordinis eius vindices praedicat.

deriv.: recuperatorius.

***recuperātorius** (-cip-), -a, -um. a recuperator (recuperare).

scribitur -cup- in tit. p. 443, 12. 16 et in cod. saec. V GAIVS inst. 4, 105, -cip- in tit. p. 443, 17. abbreviatur r PROB. litt. sing. 5, 8 et vario modo in tit., v. p. 443, 11 sqq. [sunt qui huc pertinere suspicentur CIL II² 5, 1022 frg. 8, 8 p. 303 recip(...).]

term. techn. iuris, i. q. ad recuperatores pertinens (cf. p. 441, 54 sqq.) in iunctura -um iudicium (nomen subaud. p. 443, 9, suppl. GLOSS.

III 336, 45 [= 528, 6, *ubi* -tor(i)um] *κρητήριον* *ξένων*: -um [44 κ. ξ.: iudicium peregrinum]: *apud scriptores*: CIC. inv. 2, 60 non ... oportet -o i. eius maleficii, de quo inter sicarios quaeritur, praedictum fieri. Verr. II 3, 27 ut te praetore ... Apronium ... i. -o persequantur *aratores*? PROB. litt. sing. 5, 8 (*tit.* in edictis perpetuis haec) quanti ea res erit, tantae pecuniae i. -um dabo *eqs.* PLIN. epist. 3, 20, 9 ut in -is i. sic nos in his comitiis ... sinceri iudices fuimus. SVET. Vesp. 3, 1 duxit uxorem ... olim Latinae ... condicionis, sed mox ingenuam et civem Rom(anam) -o i. pronuntiatam. GAIVS inst. 4, 105 imperio ... continentur -a[e], *sc. iudicia*, et quae sub uno iudice accipiuntur interveniente peregrini persona iudicis aut litigatoris (*cf. l. 1*). *in titulis*: LEX Rubr. (CIL I² 592) 2, 23 ob e(am) r(em) iudic(i)um recup(eratorium) (recup(erationem) *Mommsen*) is, quei ibei i(ure) d(e)icundo p(rae)erit, ... det. Vrson. (CIL II² 5, 1022) 125, 27 eius ... pecuniae cui (*qui edd. dubitantes*) eorum volet [recup(eratorio)], i. apud IIvir(um) praefectumve actio petitio persecutio ... i(us) potest(as)que e(sto) (i.) *sic abbrev. al. ibid., sed* *recu* 131, 12). EDICT. imp. Aug. (CIL X 4842) 66 agenti ..., qui inter civis et peregrinos ius dicet, i. recipatorium in singulas res *tantum* ... reddere ... placet. LEX locat. Puteol. (Année Épigr. 1971 n. 88) 2, 1 de ... earum, (ea re *edd.*) magistratus) recipatorium i. ... cogito (*item* 2, 29, *ubi* recup(eratorium) iudicium).

recupero** (-cip-), -āvi, -ātum, -āre. a recipere (*cf. Leumann, Gramm. 1977, 551*). *scribitur in tit. vel pap.* -cup- l. 27sq. p. 444, 48, 447, 52, 448, 51. CHART. lat. ant. XVII 657, 7 (*v. etiam* p. 448, 72), -cip- p. 446, 53, 56, 447, 31, 39sq. *al.; codd. vet. praebent utramque script., interdum idem cod. LIVI, e. g. 3, 18, 10 -cip-, 5, 49, 3 -cup- (cf. GLOSS.¹ III Abstr. RE 7 sq. -ciperandi, -cuperandi. -ciperandas, -cuperandas), ceterum fort. -par- l. 31; litteris gr. l. 37. abbreviatur* recup INSCR. numm. imp. Aug. I² p. 50 n. 131, 135, recuper *ibid.* n. 133, 134a-b, 137, fortasse recupera p. 448, 72. NOT. Tir. 31, 36 -coperat. *de formis stirpis perf. contractis, e. g. -arunt, -aro, -assem, v. Neue-Wagener IV 305 sq., ubi addas e. g. CHART. lat. ant. X 417, 3 (a. 83/86) (r)ε(c)upa(r)ast(i) (an -uprast(i)?)*. CELS. dig. 47, 2, 68, 2 RVFIN. hist. mon. 1, 4, 11 CASSIOD. Ios. antiq. 15, 312 p. 447. *de notione*: GLOSS. -o: ἀπολαμβάνω. ἐπαναλαμβάνω. -at: restituit. -vit: recepit vel (re)paravit. ἀνεύρηστο, ἀνεύρωσεν. -andas: suscipiendas. -tus: receptus vel reversus (*cf. reversus*: -tus, regressus). -tis: revocatis. GLOSS.¹ I Ansil. RE 265 sq. -bit: reparabit. redintegabit. GLOSS. iurispr. ἄδει P 24 *ῥεκυπεράνδαι: ἀναληπτικῆς. sim. al. legitur in orat. soluta tantum inde a CIC., LEGE p. 447, 51. [it. vet. ricoverare (quod a prov. recobrar ortum putavit Meyer-Lübke), francog. vet. recuver, recover, hisp. vet. recobrar, cat., hisp., port. recobrar; hisp., port. recobrar se reficere, delectari] (cf. etiam infra p. 449, 19); aemil. arkurār 'nomen avi indere nepoti'. retrograde sine re- formata sunt francog. vet. covrer, prov., cat., hisp., port. cobrar. *cf. M.-L. 7136 et Faré, Postille. Cortelazzo-Zolli² 1366. Wartburg X 165 sqq. Coromines II 909. VII 176 sqq. Corominas-Pascual IV 825. Machado³ II 171. V 52. Schd.-Cr.]* **[confunditur in codd. maxime c. recipere (v. p. 327, 32; falso trad. GELL. 17, 6, 6. SYNON. Cic. p. 440, 29 promitto. polliceor. -o eqs. [ni fallimur, cf. p. 346, 18 sqq.]), ceterum c. recurrere (v. p. 449, 57 et e. g. p. 448, 73), recorporare (v. p. 416, 44).]

CAPVT PRIVS: i. q. (*rursus*) *recipere, sc. -antur, quae antea perditae, alicui credita, damno quodam affecta sim. in statum vel locum priorem, proprium, debitum reducuntur (sc. sub IA et B), vel alio modo quodam compensantur (sc. sub IC et D, v. etiam l. 68sq.)*; -antur quae antea capta erant, ut vergat in notionem iterum capiendi. p. 444, 50, 447, 70; additur denuo, iterum, rursus p. 444, 37, 445, 9, 26, 446, 40, 448, 21, 65. *recipere variat in contextu sim. e. g. p. 445, 65, 446, 19, 70, 447, 60, 63, 449, 15, in explicatione p. 446, 63 (vice versa p. 445, 73), iuxta ponitur p. 445, 42. cui quid (quis) -etur, indicatur per dat. p. 444, 73, 446, 2, 5, 61, 447, 40, 448, 8 (ἀπὸ κοινῶν?); accedit per c. acc. indicans, cuius hominis (dei) opera quis aliquid (aliquem) -et, e. g. p. 445, 3, 59, 447, 22, 71, 448, 7sq. 66 (cuius rei p. 445, 10, 43, 55, 446, 40, al.), idem intellegitur ex abl. p. 444, 4, 6, 445, 71, 446, 13, al.; unde -etur, indicatur per praepos. ab (vel unde) p. 444, 50, 445, 64, 447, 21, 39, 72, 448, 21, al., ex p. 446, 22, ubi vel quo, per praepos. in, ad vel dat. p. 445, 43, 446, 44, 448, 28, 41, 68, 449, 4.*

I cum quolibet obi. (quod facile e contextu suppleas p. 445, 35, 446, 51; usu mediopass. adhibetur fort. p. 448, 46, 449, 5): **A** pro obi. sunt, quae (qui) amissa, abrepta, data sim. e possessione, potestate, usu, fructu (loco) sunt (interrupta sunt p. 444, 9, 34, 39; pro quibus -atur quaelibet compensatio maxime p. 444, 15, 445, 46, 448, 30): **1** -antur res (-ant fere homines [anima p. 444, 37] eorumve coetus sim., sed res p. 444, 4, 30, 447, 30, 449, 16): **a** vario modo vel contextu (fere opera hominis, sed modo naturali, divino p. 444, 30, 38; nota p. 445, 52 monita): **a** incorporae (vel incorporaliter): **1** quaelibet: Cic. inv. 2, 174 ut quod sit in praesentia de honestate delibatum, virtute aliquando ... -retur. S. Rosc. 139 quam auctoritatem si retinere volunt ii, qui -arunt, in perpetuum

poterunt obtinere (*[antea: restituta]*). fam. 1, 9, 14 suam a. simul cum salute mea -assent *homines fortiores. cf. l. 55*). Verr. II 4, 78 quae *Diana, sc. eius simulacrum*, Carthaginensium victoria loco mutato religionem ... non amisit, P. Africani virtute religionem simul cum loco -vit (*cf. p. 445, 46*). 4, 151 per quam *familiam Marcelli* ceteros ... festos dies -arant *Syracusani*. 5, 173 ius suum me agente ... -bit *populus Romanus* (Caecin. 9. Phil. 10, 7 cum omne i. rei publicae -visset *Brutus* [*sim.* Att. 15, 13, 4. fam. 12, 2, 3 per vos]. LIV. 2, 34, 8 -andi iura, quae extorta ... patribus essent. 7, 22, 9. FLOR. epit. 4, 12, 43 intermissum ... i. per hunc *Pompeium* -tum bello. MARCIAN. dig. 1, 7, 33). p. red. in sen. 22 nostrum statum (*cf. p. 447, 2*). p. red. ad Quir. 20 -ta ... sua dignitate (*sc. post exilium ut*: Sest. 129. har. resp. 6 *alterius* opera [*iuxta salutem*]. fam. 6, 10^a, 1 [*iuxta fortunam*]. *ceterum*: Phil. 5, 1 d. pristinae -andae *spem*. 13, 12 [*iuxta fortunas patrias*]. CAES. civ. 3, 91, 2 et ille *Caesar* suam d. et nos nostram libertatem -bimus. *al.; cf. e. g. p. 446, 8, 447, 5*). Att. 8, 9^a, 1 reliqui temporis -andi, *sc. ut inertia praesens compensetur*, rationem et praesentis tuendi (v. *Shackleton Bailey, comm. 1968, ad l.*; *cf. p. 449, 10*). fam. 12, 1, 2 *res publica* adhuc ultra suas iniurias est *Caesare occiso* ..., nihil amplius; ornamenta vero sua quae -vit? 14, 4, 5 *spem* ... -andae salutis (VAL. MAX. 9, 11, 4. *cf. e. g. p. 445, 2sq. 447, 40sq.*). *al.* CAES. Gall. 7, 1, 8 veterem belli gloriam libertatemque ... -are (TAC. hist. 2, 24, 1 [*antea: senescens exercitus ... fama*]. 3, 24, 1. *cf. p. 445, 13*). 7, 76, 2. VARRO ling. 10, 59 ex rectis casibus obliqui et ex obliquis recti ... -ari possunt. SALL. Iug. 29, 3 *spem* ... -andae pacis (AVG. civ. 19, 13 p. 379, 2 [*disting. tuendae*]). NEP. Ages. 7, 1 post Leucricam pugnam Lacedaemonii ... pristinum imperium non -arunt (LIV. 23, 5, 14 prolapsus clade Romanorum i. vestra, *sc. Campanorum*, fide, vestris viribus retentum ac -tum esse. *al.*). LIV. 6, 34, 4 possessionem ... honoris usurpati modo a plebe. VAL. MAX. 1, 6, 2 fortitudinem. 5, 1 ext. 6 supremi officii deus infelicitate amissum virtute -astis (TAC. hist. 2, 27, 1). 5, 6, 2 terra, *quae hiatu subsiderat*, pristinum habitum -vit. 5, 7 ext. 1 †exercitatioem† anhelitum (v. *app. crit.; opp.* spiritu increbrescere [*vergit ad d*]). TAC. ann. 14, 5, 1 paenitentiam filii, *i. Neronis*, et -tam matris, *i. Agrippinae*, gratiam (SVET. Otho 1, 3 [*opp. minuit*]). RVFIN. hist. mon. 1, 4, 11). SVET. Aug. 7, 2 interruptum somnum. DECL. in Catil. 118 huius ... vindicandi sceleris si praesentem facultatem neglexeritis, frustra -andae copiam quaeritis. GELL. 5, 14, 13 amissum animum. TERT. anim. 24, 3 an *memoriam*, quam amiserit, -are denuo possit *anima*. HIER. in Ion. 1, 12 l. 397 D. (*Ionas nautis*) vos -bitis tranquillitatem. VITAE patr. 5, 13, 2 (*antea: quare ... regulam ... non custoditis*) regulam ieiunii possum -are (gr. 13, 2 ἀνακτήσασθαι). *al.* **II** res publica (ressual. 45): CIC. S. Rosc. 141 nobilitas armis atque ferro rem p. -vit (*c. respectu Sullae ut: dom. 79 [opp. eversa re p.]*). *al.* LIV. perioch. 88, 1 [*reparata var. l.*]. AVG. civ. 2, 24 p. 88, 4 non sine multo sanguine. 3, 7 p. 104, 6 armis). Sest. 71. Phil. 3, 7 legionum *quarundam* consensus ad rem p. -andam. rep. 3, 44 *decemviris Romam regentibus* id *populus* egit, ut rem suam -ret. Att. 8, 3, 2 si quando Pompeius rem p. -arit. 8, 3, 4, 8, 14, 2. ad Brut. 1, 3 per te. *al. (in Phil. et epist. a. 44/43)*. LIV. 6, 2, 5 (*a Gallis per Camillum*). INSCR. Bulg. Beševliev 2, 9 imp. *Juliano* -tā re p. *iterum -at Cicero exilio reversus*: Cic. p. red. ad Quir. 5 rem p. illis accepti temporibus eam, quae paene amissa est, a vobis eam -vi, quam aliquando (*sc. a Catiliniis*) omnes unius opera servatam iudicaverunt. **III** libertas (*sc. publica Romanorum, sed externorum e. g. l. 57, 59; ad homines privatos spectat p. 446, 54, 447, 2 nec non p. 445, 6sq.*): Cic. leg. agr. 1, 17 ut ... nobis non modo dignitatis retinendae, verum ne l. quidem -andae spes relinquatur. Phil. 5, 34 l. populi Romani auctoritatemque vestram -bitis. fam. 12, 2, 1 l. et rem publicam. *al. (in Phil. et epist. a. 44/43)*. CAES. Gall. 5, 27, 6 de -anda communi l. *Gallorum*. 7, 1, 8 l. 21. civ. 3, 91, 2 l. 14. LIV. 2, 2, 6 solidam. 3, 58, 4 virtute. TAC. ann. 2, 45 *Germanorum*. 12, 34, 1 *Caratacus* illam aciem testabatur aut -andae l. aut servitutis aeternae initium fore. PLIN. paneg. 78, 3 quod *nomen consulis* primum invenit -ta l. (*antea: ut libertatem ... reducas*). GELL. 9, 2, 10 (*respicuntur Harmodius et Aristogiton*). *al.* **IV** officia, munera nec non actiones (*cf. l. 28*): Cic. Sull. 68 nihil de suo consulatu, quem iudicio amiserat, per vim -ando cogitavisse. LIV. 1, 15, 6 *Romuli* animus in regno avito -ando (*[cf. l. 3, 10 pulso fratre Amulius regnat]*). *item respic. potius potestas regia e. g. 29, 29, 5 in amittendo -andoque paterno r.* TERT. patient. 13, 4 [*ad Dan. 4, 28, 33*]). IVST. 1, 10, 1. *cf. p. 446, 9sq.*). 3, 53, 10 -tis magistratibus legibusque vestris, *sc. plebis*. 10, 15, 8 ut patricii -rent duo consularia loca. 25, 6, 15 illis *captivis* arma ... atque [ordo] militandi locusque *tendendi* ... est mutatus, quae tamen ... uno felici proelio -arunt (i.) *cf. p. 445, 47*). TAC. hist. 2, 82, 3 (*l. revocare veteranos*) -andae militiae praemio. 2, 86, 1 senatorium ordinem. ann. 11, 22, 6 quamquam equites iudicia -vissent. FLOR. epit. 3, 6, 14 *piratis* victis usum maris navibus -vit *Pompeius* (SVET. Galba 11 togae. *cf. p. 447, 37*). VLP. dig. 46, 6, 4, 5 finita tutela est, licet -ari speretur.

V salus aeterna, fides vera sim., *sc. usu Christ.* (-atur plerumque pae-

nitendo; -at homo ipse praeter l. 3): TERT. adv. Marc. 2, 10, 6 *ut homo salutem digne per victoriam -ret* (AMBR. in psalm. 118 serm. 9, 5, 3. PASS. Barth. 7 p. 145, 9 *deus*, qui s. -as per ... Iesum). CALDON. Cypr. epist. 24, 2 -vismus fide m, quam amiseramus (RVSTIC. Conc.^s I 4 p. 42, 21 ab haeretico ... intellectu *cessantes* [gr. I 1, 5 p. 128, 18 *ἀνακτῆσονται*]). FIRM. err. 2, 4 o misera ... mortalitas! ... -tae libertatis *non* quaeris insignia *eqs.* (HIER. epist. 98, 25, 2 l. animae). PS. HIER. in I Cor. 24^b vitam sanctam -are, *sc. vitis mortificatis*. RVFIN. Orig. in gen. 1, 13 p. 18, 4 nemo desperet ... posse se iterum -are formam imaginis dei. AVG. gen. c. Manich. 2, 22, 34 l. 19 per quam *crucem* vita aeterna -atur (PASS. Const. [BHL 1938] 14). lib. arb. 3, 55 amissa in peccatis beatitudine, sed non dimissa -andae beatitudinis facultate. ARNOB. IVN. confl. 2, 10 l. 494 ut gloriam, quam humanum genus per *Adam* ... amiserat, per *Christum* ... in centuplum melius -ret (cf. p. 446, 45). VITAE patr. Iurens. 32 ex saeculo ... reversi ... -ta virtute. PASS. Petr. 14 p. 37, 12 *humana natura* errorem in primo homine passa est, sed per deum et hominem ... intelligentiam -vit. al.

β *corporeae*: CIC. Verr. II 3, 226 cognita tota re frumentaria ... perspicere potestis amissam esse populo Romano Siciliam ..., nisi eam vos istius damnatione -atis (*sim. spectat ad administrationem bonam*: TAC. Agr. 17, 1 ubi cum cetero orbe Vespasianus et Britanniam -vit [v. *Ogilvie, comm. 1967, ad l.*]). Cluent. 181 pecunia ablata, non omni -ta. Sull. 88 *vestro iudicio liberatus* ornatum ac vestitum pristinum -bit (*sim. SCHOL. Cic. Bob. p. 109, 8 senatus coactus* est habitum suum pristinum ... -are. cf. *vestem* -are: PLIN. nat. 8, 81 eandem -are v. [recipere var. l.]). TERT. pudic. 9, 11 [*in imag. sec. Luc. 15, 22*] -bit ... et apostata v. priorem ... et anulum denuo). VARRO ling. 6, 79 qu(a)erere ab eo quod quae res ut -etur datur opera (*sim. potius generaliter e. g. VAL. MAX. 6, 9, 11 Scipio Asina* a Poenis captus, cum belli iure omnia perdidisset, ... cuncta -vit. CLAUD. DON. Aen. 2, 780 p. 255, 1 amissa repetes et perdita -bis). VAL. MAX. 6, 9 ext. 5 quem *anulum* ... continuo -vit *Polycrates* capto pisce (*adde l. 26*). PETRON. 14, 1 parvo aere -are potius thesaurum quam in ... litem descendere (15, 8). FRONTIN. strat. 4, 5, 17 -to ... gladio (*antea*: gladium excidisse vaginae. in eadem re: IVST. 33, 2, 4). TAC. hist. 2, 84, 2 eandem, *sc. atque Mucianus*, in -ando, *sc. pecunias ad bellum contributas*, licentiam. CIL IX 3915 (a. 117; *perit*) ob -tos agros et possess(ores reductos) *eqs.* (an possess(iones)? cf. vol. X 2, 92, 75 sq.). APVL. mund. 18 p. 330 qui *motus terrarum* subsidiunt excutientes onera et -antes directis angulis. SOCR. prol. 4 p. 110 quod cursu amiserat, *sc. offulam*, astu -vit *vulpes*. TERT. pudic. 7, 16 quod potest -ari, non perit, nisi foris perseveraverit (*ad parabolam ovis dictum*; cf. p. 448, 26). resurr. 4, 6 vota carnis -andae, *sc. resurrectione*. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 166, 8 (*ad loh. 12, 3*) *Maria dicitur* recipere quodammodo ac -are per crinem ... ad semet ipsam unguentum. CLAUD. MAM. anim. 2, 9 p. 133, 21 (*affert antea Aug. epist. 166, 4*) cum *Augustinus* super hoc, *quod scripserat*, Hieronymi sententiam poscat, laudis suae tantum a Hieronymo scripta -at (*an ad p. 449, 34 sq.?*). al. -at locum, qui *redit sim.* (cf. p. 444, 4): CVRT. 4, 15, 22 *militis* reversi ordines suos -are non poterant (*paulo aliter p. 444, 69*). TAC. ann. 15, 8, 1 (15, 6, 2 exercitum ... deductum) *Paetus* rapit exercitum trans montem Taurum, -andis ... Tigranocertis. IVST. 6, 5, 8 Conon ... Athenas pergit, ubi ... plus tamen tristitiae ... ex ... diruta ... patria quam laetitiae ex -ta post tantum temporis cepit.

β *vi militari, actione bellica, vincendo (sc. -antur corporea; gloriam, libertatem, statum rei publ. et alia bello sim. -ta incorporea v. sub a):* α *res mobiles* (cf. p. 448, 17): CIC. Verr. II 2, 86 *Scipio dignum arbitratus* socios sua (cf. l. 70) per nostram victoriam -are (*postea*: restituenda). *ibid.* se patrum fortunas (cf. p. 444, 12. 13. 446, 72) et dignitatem (cf. p. 444, 11 sq.) -are arbitrabantur *Himerai cives*. 4, 77 *Scipio* deos patrios, *i. eorum signa*, reportabat Segestanis ex urbe hostium -tos (in eadem re: 4, 80. VAL. MAX. 5, 1, 6 ut ornamenta templorum ... a Poenis rapta per legatos -rent *civitates*). Manil. 18 vectigalia *postea* victoriā -are. CAES. Gall. 7, 15, 2 se *victores* ... celeriter amissa -tuos confidebant *Galli*. BELL. Afr. 63, 3 -ta quinqueremi cum suis omnibus epibatis (*sim.* LIV. 31, 15, 5 *naves longas* ... captas ... -tasque). INSCR. numm. imp. Aug. I² p. 50 n. 131 civib(us) (v. p. 447, 64) et sign(is) milit(aribus) a Part(his) recuper(at)is (*ibid.* n. 133. al. [de abbrev. v. p. 443, 27 sq.; cf. *ibid.* n. 58 et 60 s. receptis]. de eadem re: PORPH. Hor. carm. 4, 15, 6. *ceterum*: FRONTIN. strat. 2, 8, 1 cuius s. -andi gratia Romani ... ardentem pugnauerunt [recipiendi var. l.] v. *etiam p. 329, 62*). LIV. 2, 53, 5 ingenti praeda praeter suas -tas res potiti sunt (3, 70, 13 CVRT. 4, 1, 32). FEST. p. 274 quae *quadrigae* bello sunt -tae. CVRT. 4, 15, 7 nostra (*sc. res suas ut*: 4, 15, 13 cura -andi sua). VLP. dig. 49, 15, 21 pr. praeda, *sc. captivi*, virtute militum -ta. AMM. 17, 13, 7 ad ea *scuta proiecta* -anda. CLAUD. DON. Aen. 9, 455 p. 250, 2 phaleras sudore largissimo -tas (Verg. 9, 458 receptas).

β *loca (non huc pertinere censuimus l. 19 sq. 46 sq.):* ① *terrae, regiones, urbes sim.: exempla varia potiora*: CIC. leg.

agr. 2, 39 quae *Asia* post L. Sullam Q. Pompeium consules -ta sit (fam. 12, 7, 2 [Cassio] per te ... A. provinciam confidebam iam rei publicae -tam. VAL. MAX. 3, 5, 1 A. -ta). POLLIO Cic. fam. 10, 31, 6 quae *provinciae* ... -ari nullo negotio possunt (BRVT. Cic. ad Brut. 3, 1 *bis* [antea: provinciae possessione pulsi sumus]). BELL. Alex. 58, 1 Cn. Pompeio [dat.]. R. GEST. div. Aug. 27 p. omnis, quae ... vergunt ad orientem, ... et Siciliam et Sardiniam occupatas bello servili -vi [gr. *ἀνέλαβον*]. al.). BELL. Alex. 36, 2 sibi ... *nihil* fore antiquius quam dignitatem (*ad p. 444, 11 sq.*) populi Romani et regna sociorum -are (*item respic. potius fines e. g. LIV. 30, 12, 6 patrium*. 31, 11, 8 IVST. 25, 3, 8. cf. p. 444, 64 sq.). NEP. Pel. 2, 2 ut ... patriam *ab altera factione occupatam* -are niterentur (LIV. 34, 26, 12 spe -andae p. [recipie- var. l.]). al.). LIV. 21, 43, 6 (*loq. Hannibal*) si Siciliam tantum ac Sardiniam parentibus nostris ereptas nostra virtute -turi essemus (PLIN. nat. 7, 96. *adde l. 6 et cf. p. 445, 19*). 22, 14, 9 Italiam ab Hannibale -are ([antea: recipere]). PANEG. 4, 27, 5 [postea: liberanda urbis]. 12, 14, 2). 26, 39, 10 ut -ta urbe ab Romanis ... arcem etiam liberarent *Tarentini* (PANEG. 12, 1, 3 de -ta u. imperioque Romano). 28, 31, 3 spem -andae Hispaniae nactus *Mago* (29, 20, 2 *Scipione duce* [postea: recepta ab hostibus H.]). al.). PANEG. 8, 20, 2 quae *Britannia* a vobis ... -ta est (12, 25, 2. cf. p. 445, 21). al. -atur *Roma a Gallis occupata* (*praevallet perf. pass.*): VARRO ling. 5, 157 *Roma* -ta (cf. l. 25). LIV. 5, 49, 3 ferro ..., non auro -are patriam (5, 49, 7 ex hostibus [sim. 6, 11, 4 ex obsidione hostium]. al.; cf. l. 11 sq.). 5, 51, 3 -ta urbe ([antea: capta]. 7, 18, 1 a Gallis [sim. VERR. FL. frg. Gell. 5, 17, 2 a G. Senonibus]. 25, 6, 11 u. Roma. CIL VI 1272 [cf. VI 8, 3 p. 4667; ca. aet. Aug.] (u. recuperata. GELL. 17, 21, 25. cf. l. 16 sq.)) ② *cetera exempla*: LIV. 5, 12, 4 castra, quae amissa erant, -ta (TAC. hist. 5, 16, 3 suam ripam, sua c. cf. LIV. 33, 18, 6 castelli). VAL. MAX. 2, 7, 10 ab iis *cohortibus* amissum locum -ari posse (*de eadem re*: FRONTIN. strat. 4, 1, 23). TAC. hist. 4, 77, 2 *fortissimorum* adcursum -tum pontem.

c *ratione iuris, sc. actione quadam, iudicio, secundum leges sim. (disting. vi l. 39; -are ius v. p. 444, 65 sq.); pro obi. est possessio, pecunia, res sim., quae (in negotio quadam) data, amissa, absumpta (vel pro talibus habita) est: α res quaelibet (pro obi. est enunt. relat. l. 57):* CIC. Verr. II 3, 35 quae est *controversia*, cum ille ..., unde ablatum est, iudicio suum -are nullo modo potest? (off. 2, 82 [opp.: ut possessionibus cederent]. 2, 85 ad sua vel tenenda vel -anda. PAPIN. dig. 46, 3, 96, 1. cf. p. 445, 55). 5, 128 aliquid de suis bonis (cf. p. 447, 3). de orat. 3, 110 iure aut iudicio, vi denique -are amissam possessionem (IVLIAN. dig. 41, 4, 7, 4 initium rursus -tae p. *ibid.* per interdictum. GAIUS inst. 4, 143 vel adipiscendae p. causa ... vel retinendae vel -andae. al.). Phil. 2, 96 quae *res* erant ... -tae (GALL. p. 440, 57. NOVELL. Iust. 36, 1. al.; cf. p. 445, 68). LIV. 42, 19, 1 magna pars agri Campani, quem privati ... possederant, -ta in publicum erat (*sim. GRAN. LIC. 32, 36*). VAL. MAX. 1, 1, 21 pecuniam *dea* ... senatus imperio et quidem summam duplicando, -avit ([cf. p. 445, 13]). PAPIN. dig. 50, 15, 5 pr. [de fisco]. COD. Iust. 4, 13, 1, 1 [a. 238]). SVET. Nero 6, 3 paternas opes -vit (*antea*: correptis per coheredem *Caligulam* ... universis bonis). IVLIAN. dig. 24, 3, 59 dotis -andae iudicium (MARCELL. dig. 46, 3, 48. PAVL. dig. 24, 3, 44, 1 cum *mulier* ... actionem de d. sua, *quam pater aliis in hereditatem dedit*, -anda *habuerit sim.* al.). POMPON. dig. 45, 3, 39 qua actione fructuarius -are possit a domino proprietatis, *sc. servum stipulatione domino acquisitum*. CIL X 3917 (*saec. I/II*) quod agrum Lucan(um) *quidam* -vit sine impensa rei publicae, *sc. municipio Calibus*. PAPIN. dig. 34, 1, 10, 1 quamvis tardius libertatem -verit *servus manumissus*. EDICT. imp. inc. (CIL III 13569; *saec. IV in.*) 35 in quibus *fisco incorporatis* -andis ne qu(id) ... subtra(h)atur *eqs.* COD. Theod. 10, 15, 3 *fiscus* ex eorum *patronorum* facultatibus -et, quidquid ... *praevariatione* perdidit. Iust. 7, 62, 28 (a. 396) si quis libellos appellatorios ingesserit, sciatur se habere licentiam ... suos libellos -andi (cf. l. 66). al. β *pecunia (res) credita, collocata sim. (deposita l. 65):* CIC. leg. agr. 2, 41 qui *legati* ab illo pecuniam depositam, nostris, -rent ([sc. creditoribus; v. *Jonkers, comm. 1963, 85*]). Flacc. 56 PAPIN. dig. 4, 4, 31. al.). COD. Theod. 2, 33, 1 (*imp. Const.*) debitum -are (recipere var. l. et *Interpr.*). AMBR. in Luc. 10, 157 (*in compar.*) vir, qui temere ante crediderat, faeneratum minus -are debuit. COD. Iust. 4, 34, 11, 3 res depositas. NOVELL. Iust. 138 et si debita sua consecuti fuerint *creditores*, faeneraticias contiones, -ari a te ... decernimus ([sc. de scripto -ando cf. l. 59). al. γ *ea, quae pignori data sunt*: CIC. Flacc. 51 spe -andi fundi paterni, *quem pro fiducia dederat*. MARCIAN. dig. 13, 7, 33 ad -andam *ἀντίχρησιν* (i. *pignus*). 20, 5, 7, 1 pecuniā solutā eam *hypothecam* -are (*syn. recipit*). COD. Iust. 8, 33, 3, 2 debitum offerre et *pignus* -are (8, 33, 3, 3^b). al. δ *ea, quae captivi, exules, deportati sim. amiserunt*: CIC. p. red. ad Quir. 3 reliquae meae fortunae -tae (cf. p. 445, 56). dom. 143 haec restituito in domo ..., in dis penatibus -andis. Balb. 30 *civitatem* postliminio. al. NEP. Att. 12, 3 se patrimonium *proscriptione* amisisse et -asse. LIV. 42, 8, 7 bona ... ut iis, quid-

quid eius -ari possit, reddantur, curare *consulem*. VAL. MAX. 5, 2, 6 libertatis statum -verunt *cives in servitute redacti* (VLP. dig. 49, 15, 24 postliminio s. pristinum. cf. p. 444, 10, 448, 50). PAPIN. dig. 48, 23, 3 si bona ... concessa -verit *deportatus* (VLP. dig. 48, 23, 2. cf. p. 446, 38). VLP. dig. 48, 23, 2 si deportatus restitutus dignitatem ... indulgentiā principis -vit.

al. ε *pretium vel res vendita, sc. in emptione venditione irrita facta (hucine l.?)*: CIC. Phil. 13, 11 Albanum, Formianum a Dolabella -bit *filii Pompei (antea: redimet; postea: quanti emerint, ... reddituros. sim.* GAIVS dig. 4, 4, 27, 1 reddito pretio -are praedium). IVLIAN. dig. 30, 84, 5 actione ex empto pretium -bit (VLP. dig. 21, 1, 31, 17. al.). COD. Iust. 4, 45, 2, 1 (a. 293) si ... arrae nomine aurum datum sit, potes hoc ... -are.

al. ζ *expensa varia praeter necessitatem soluta sim. (exempla selecta)*: IVLIAN. dig. 24, 3, 31, 3 nullam actionem ... eius pecuniae -andae gratia ... habet (cf. AFRIC. dig. 10, 3, 9 iudicium communi dividendo ad -andam partem pecuniae). VAL. dig. 36, 1, 70, 1 si probaveris per errorem te quartam partem hereditatis non retinuisse, -are eam poteris. GAIVS inst. 3, 127 quod, si qui(d) pro reo solveri(n)t, eius -andi causa habe(n)t cum eo mandati iudicium (*inde* INST. Iust. 3, 20, 6). VLP. dig. 11, 7, 12, 2 eius *sumptus* -andi nomine (COD. Iust. 2, 18, 10 [a. 222]. al.). 19, 2, 9, 4 *locati* mercedes ut indebitas -bis. PAVL. dig. 5, 4, 9 ut *pecuniam hereditariam* per iudicem ab eodem *procuratore heredis unius* -rent heredes. 39, 3, 11, 1 *id*, quod sociorum nomine datum sit (*sc. ab uno socio*), per arbitrum communi dividendo -ari. al.

δ *sanando, medendo (respirando l. 34, quasi a morte resuscitando l. 35; fere opera medici, sed dei, sancti e. g. l. 39sq.; c. obi. corporeo maxime l. 46; aliter sub B2)*: RVT. LVP. 1, 21 *uxor* seniles nutriendo -bit *vires meas* (TAC. hist. 3, 22, 1 cibo somnoque. GELL. 17, 12, 3 integras. al.). VAL. MAX. 1, 7, 4 -ta membrorum firmitate. 1, 8, 2 pristinam -ari salubritatem *civitas pestilentia vexata* posse. CVRT. 3, 6, 16 primum animus vigorem suum, deinde corpus quoque ... -vit. SCRIB. LARG. praef. 11 tueri et -are suam et uniuscuiusque bonam valetudinem (CIL X 3805 [saec. II ex.]. COD. Iust. 12, 35, 6 [a. 238/44] melioris. AVG. divers. quaest. 82, 3. cf. FRONTO p. 184, 14 comoda v.). FLOR. epit. 2, 3, 1 (*in imag.*) peracto Punico bello secuta est ... quasi ad -andum spiritum requies (RVFIN. hist. mon. 9, 4, 7 *defunctus* -to s. paululum resedit). AVR. Fronto p. 64, 8 sanitatem (IVST. 20, 2, 9. al.). FRONTO p. 81, 2 per ... triduum vocem non -vi (*sim.* AMM. 17, 12, 10 usu linguae -to [9 amisso vocis officio]). APVL. flor. 16, 23 blandio fomento gressum -vi. TERT. patient. 14, 6 integritatem ... corporis a deo -vit. INSCR. Année Épig. 2007 n. 1465 (saec. II/III) *dis* (o)b salutem mihi -tam aram (p)osui (1960 n. 107 [a. 232/5]). AVG. conf. 5, 9, 16 [reciperem var. l.]. al.). CLAVD. DON. Aen. 4, 690 p. 420, 24 ingemuit quod amissam *lucem* -are non posset *Dido* (cf. HIER. adv. Iovin. 1, 25 post vitam -tam [de Ezechia sec. IV reg. 20, 1 sqq.]). HIER. epist. 69, 6, 7 (*ad act. 9, 18*) *Paulus* non ante -at aspectum, quam curet baptismo caecitatem. ORIBAS. syn. 8, 24, 3 Aa p. 242 fluere capillos ... ex aegritudini; quos cibus oportuit -are (*gr. τῆς ἀναληπτῆς διαίτης ... χροία*). al.

2 -antur *animantes (sc. plerumque homines leorum corpus, caput p. 448, 17sq.), sed anima p. 448, 24, Christus p. 448, 28, animal p. 448, 16. 2. 26)*: a *corporaliter: a captivi, obsides sim., qui redimuntur, liberantur, redduntur sim. (huc simul pertinet l. 75; aliter p. 448, 19)*:

LEX Anton. de Term. (CIL I² 589) 2, 5 utei ie(i) (i. ii) eos, *sc. liberos servosque bello Mithridatis amissos*, -are possint. CIC. div. in Caec. 72 (*in imag.*) a nobis, i. a me, multos obsides habet populus Romanus, quos ut incolumis conservare ... ac -are possimus, ... erit dimicandum ([recipere var. l.; cf. SCHOL. Cic. Gron. B p. 327, 21 bene, quia obsides, -are dixit]). CAES. Gall. 3, 8, 2 per eos, *sc. retinendos*, suos se o., quos Crasso dedissent, -turos existimabant *Veneti*. de orat. 3, 109 a Carthaginiensibus captivos nostros redditis suis -ari (Brut. 55. Liv. 31, 48, 11 c. -tos restitutosque suis). CAES. Gall. 3, 8, 5 si velit suos -are, obsides sibi remittat *Crassus* ([recipere var. l.]. 7, 43, 3. FRONTIN. strat. 1, 8, 6 [antea: recipere]). NEP. Pel. 5, 2 hunc Epaminondas -avit (*l* comprehensus in vincula coniectus est). LIV. 9, 15, 7 equitibus -tis, quos pignora pacis custodiendos ... Samnites dederant (3 receptis equitibus). INSCR. numm. imp. Aug. I² p. 50 n. 131 civib(us) -tis (al. *ibid.*, v. p. 445, 64). VAL. MAX. 5, 2, 5 quia captus a Carthaginiensibus ab eo *Africano* fuerat -tus *Q. Terentius Culleo* (restitutus var. l.). APVL. flor. 15, 14 eum, i. *Pythagoram inter captivos Cambysae*, a quodam *Crotoniensi* ... -tum. PAVL. dig. 49, 15, 8 non ut a patre filius, ita uxor a marito iure postliminii -ari potest. al. β *fugitivi sim., qui capiuntur*: CIC. Verr. II 5, 79 quem *Niconem piratam* P. Servilius, qua felicitate ceperat, eadem -vit, *sc. postquam e vinculis effugit*. fam. 13, 77, 3 si *servum fugitivum* ... per te -aro (*sim.* ad Q. fr. 1, 2, 14). VLP. dig. 21, 1, 17, 13 *eum esse fugitivum*, qui eo se conferat, unde eum dominus -are non possit (*disting.* unde adduci non possit). γ *liberi, propinqui sim. amissi, qui domum reducuntur, recipiuntur (cf. l. 51. 67. p. 448, 6. 15)*: CIC. Cluent. 22 (*21 filius* bello ... captus ... apud *quendam* ... fuit in

ergastulo) unius filii -andi spes ([*postea: ut sibi restituerent eum f.; de eodem* 23 ad propinquum investigandum et -andum]. AMBR. in psalm. 118 serm. 7, 26, 2 [ad *Luc. 15, 20 sqq.*] patris illius f. *redeuntem* -antis). AMM. 19, 9, 7 necessitudine omni -ta cum coniuge. PS. AVR. VICT. orig. 16, 3

5 mox *Laviniam* -tam cum filio ... reduxit *Ascanius*. δ *Cicero exul (sed -at exul [reversus] suos p. 449, 20, rem publicam p. 444, 48)*: CIC. p. red. in sen. 37 nisi me per vos -asset *Q. Cicero* (p. red. ad Quir. 25. Sest. 147 per quos me -vistis. fam. 1, 9, 16). Sest. 87 ut *Milo* civem, i. me, patriae -are vellet ereptum. ε *servi sim., sc. antea in negotio quodam alicui traditi sim. (aliter p. 447, 52. 71sq.)*: GAIVS dig. 17, 1, 27, 1 si ... servum -are velim (*antea: si servum ea lege tibi tradidero, ut eqs.*). PAVL. dig. 9, 4, 22 si copiam habet -andi hominis (*antea: si servus depositus vel commodatus sit*). COD. Iust. 2, 20, 4 (a. 294) si penes te dominium eius remansit, ... cum natis hanc *ancillam* potes -are. FRG. Vat. 34 (a. 313) si voluerit liberum suum -are, *sc. is qui vendidit*. ζ *varii*: CIC. div. 1, 31 *quidam* unā ex iis *subus* amissā vovisse dicitur, si -asset. LIV. 9, 22, 10 *pugnando* -tum ... Auli corpus ... victores in castra referunt (cf. HIST. AVG. Pert. 14, 8 -to capite, *sc. ad sepulturam*). TAC. ann. 13, 9, 2 *Corbulo* ire praefectum cohortis *Arrium Varum* et -are obsides, *sc. a centurione quodam acceptos*, iubet (*i. ut sibi ademptos*). CELS. dig. 47, 2, 68, 2 si *infans apud furem adolescens* subreptus furi foret ac rursus a fure altero eum -asset *fur*. APVL. met. 11, 20, 6 *veniunt famuli* equum ... meum reducentes, quem diverse distractum ... -verant. TERT. anim. 31, 5 (*de metempsychosi*) quomodo ... eadem -antur *animae*, quae nec ingenii nec institutis ... eadem probantur? (*l* resumuntur). 34, 4 *Helenam* *quandam Tyriam* esse ovem perditam ... et primum -tā eā (*sc. ove vel femina*) et revectā ... ad hominum ... salutem *respexit Simon* (2 *Helenam* ... pecunia redemit). bapt. 19, 2 in caelos -to *Christo*. IVST. 22, 2, 6 (5 *peculiaria* in ipsum officia sui promittens) ut quantum *militum* ... *Agathocli* ... dedisset, tantum ... -et *Hamilcar*.

30 b *incorporaliter, sc. conciliando sim. (huc vergit p. 445, 20)*: CAES. Gall. 7, 89, 5 reservatis *Haeduis* atque *Arvernibus* (*sc. ducibus*), si per eos civitates -are possit (7, 90, 1 civitatem recipit). NEP. Ages. 6, 3 *transfugas deprehensos* simulata laudatione -vit *Agesilaus*. PASS. Thom. 50 cum tuam studui -are uxorem, meam perdidit, *sc. Christianam factam* (41 revocare ad mentes suas). c. *respectu redemptionis sim. (apud Christ.; cf. p. 444, 75sq.)*: TERT. carn. 17, 4 deus imaginem ... suam a diabolo captam ... -vit. AMBR. in psalm. 118 serm. 3, 42, 3 ut *Christus redemptor* -rem amissos, restituerem paradiso ... *Iacob* hereditatem. ARNOB. IVN. in psalm. 118, 49 1.6 verbum dei venturum in carne et per ipsum *verbum* genus nostrum -turum in melius (*sc. deum; an intrans.?*).

35 B *pro obi. sunt, quae (qui) integritatem, vim propriam sim. amiserunt, imminuta sunt, deteriora facta sunt sim., ut vergat in notionem confirmandi, renovandi sim. (cf. attributa praedic. p. 444, 57. 447, 27)*: 1 *respectu vario -antur*: a *res (huc vergere vid. p. 444, 21. 27. 33)*: VITR. 2, 9, 2 e terra recipientes radices arborum in se sucum -antur et restituuntur in antiquam soliditatem. VET. LAT. II Macc. 2, 22 (rec. L, *sim. X, V*) ut barbaros fugarent et diffamatum ... templum -rent et civitatem liberarent (*gr. ἀναχομίσασθαι, rec. B, M restituerent, P receperunt. sim. -atur aedificium*: RVFIN. Orig. in Rom. 2, 9 1.339 *Iudaei* -ent ... statum templi. INSCR. christ. Ital. VI n. 78 [saec. V] de don(is) dei et sanctorum -vi(t). GREG. Tvr. glor. mart. 53 ad ... templi tecta -anda). AVG. c. Faust. 6, 6 p. 294, 4 *dei substantiam coinquinatam* -ari mundarique non posse *contendunt Manichaei*. ANON. Vales. 12, 60 quamquam aerarium publicum ... faeneum invenisset, ... -vit et opulentum fecit *Theodericus*. CASSIOD. Ios. antiq. 15, 312 p. 447 regnum munificentia (*gr. ἀναλαβόν*). PASS. Ioh. Migne gr. 5, 1243^A ut, quos *lapides pretiosos* ... confregerunt, tu ... per manus angelorum ... -es (*obi. suppleas* VIRT. Ioh. 5. 1. 30). b *homines (animus APVL.)*: APVL. met. 8, 18, 7 (*antea p. 449, 68*) fatigatos animos *suos* -are ac dehinc vulneribus medelas ... adhibere festinant. VET. LAT. Sirach 2, 6 crede deo et -bit te (*suscipiet var. l.; gr. resp. ἀντιλαμβάνεσθαι ut: 12, 5 da bono et non -es peccatorum [gr. 12, 4; Vulg. receperis]. 29, 27 proximum tuum [gr. 29, 20]*). RVFIN. Orig. in gen. 5, 4 p. 62, 2 -andi ... humani generis desiderium sumunt *filiae Lot* ([*antea: ob reparandam ... posteritatem*]). MART. BRAC. corr. 6 post diluvium iterum -tum est g. h. per ... filios Noe). ANTONIN. HONORAT. epist. ad Arc. p. 569^A nemo te -bit, si in ista pugna, *sc. cum diabolo*, defeceris. GREG. M. moral. 12, 5 1.33 *iustus* in aeternae vitae viriditate -atur.

2 c. *respectu sanitatis corporeae, refrigerationis sim. (pro obi. sunt, qui [quae] malo premuntur [aliter p. 447, 24sq. 449, 6]; huc pertinere vid., si recte restituimus, INSCR. Année Épig. 1957 n. 76 [saec. III?])* deo Solū recuperatus) [*sc. posuit, votum solvit sim.*]: HYG. astr. 2, 20, 3 *aquam multam* nacti corpora -verunt *aestu pressi* ([*re)cur- var. l.*]). ORIBAS. syn. 8, 3, 7 La p. 207 -to c. [Aa -andus est c.; *gr. ἀναλαμβάνειν*]. 8, 3, 10 Aa p. 208 [La resu(m)pto; *gr. ἀναλαμβάνοντας*]). RVFIN. Clement. 10, 70, 5

solo flatu viventes iam sine sensu ... -ti sunt a Christo (antea: recepta sanitate). ORIBAS. eup. 1, 12, 6 Li p. 419 balneo utatur ... et inunctus -atur (gr. ἀναχομισθῆναι). VITA Caes. Arel. 1, 47 omnibus membris -tis. GREG. TVR. Andr. 34 puer. Iul. 42 sensit se pristinae saluti -tum. VEN. FORT. vita Germ. 57 languido -to.

C pro obi. est damnatum sim., quod -ando sanatur, sarcitur sim.: ALF. dig. 10, 3, 26 si quid culpa alterius domini ... res communis damni cepisset, per arbitrum communi dividendo posse -are (cf. VLP. dig. 43, 16, 1, 31 quidquid damni senserit vi deiectus, ... -are). FACVND. defens. 10, 1, 1 nemo potest -are iacturam temporis. ALEX. TRALL. 1, 70 (cod. Andecav.) medicamen potest -are vel amputare, ... passionem (cod. Paris. subtiliare ... et -are vel a., Oxon. subtiliare ... a.; ₁ gr. I 553 ἀνασχενάξεν).

D pro obi. est praemium, poena (paulo aliter p. 445, 45): GELL. 17, 5, 7 benefici liberalesque non gratiae -andae studio esse debemus (recipere var. l.; cf. 4 sine ulla recipiendae g. procuratione). HIER. epist. 13, 4 ante tribunal eius domini reconciliata seu scissa concordia aut praemium -bit aut poenam (NOVELL. Valent. 28, 3 [a. 449] spe ... -andi p. antiquitus deputati).

II usu refl. se -ant, qui animum, vires sim. recipiunt (cf. l. 33): CIC. fam. 14, 1, 3 (a. 58) si in vestrum complexum venero ac si et vos, et me ipsum -aro, sc. ex exilio reversus (₁ cf. p. 448, 6). Phil. 2, 113 res publica se adhuc tantum modo ulta est, nondum -vit (cf. p. 444, 17). VARRO rust. 1, 13, 1 alicubi commodissime ... se quiete -are possunt fessi labore. PANEG. 4, 31, 2 nil ex hostico accepit, sed se ipsam -vit ... et ... imperium recepit Roma. CASSIOD. Ios. antiq. 15, 118 p. 435 victi sese -antes reversi occidebant, sc. hostes (gr. ἐαντὸς ἀνειλήφεισαν).

III absol. vel intrans. (vix huc p. 448, 41; cf. mediopass. p. 443, 66): VLP. dig. 13, 7, 25 non licet creditori talem efficere rem pigneratam, ut gravis sit debitori ad -andum. 46, 3, 55 qui sic solvit, ut -et (postea: nummi, qui sic dantur, ut recipiantur). -ant, qui sanitatem, vires rursus adquirunt: ALEX. TRALL. 2, 23 (de bulimia) -antibus ... illis id dare (intellegasne obi. virtutem [cf. antea: ut resumant ... vitalem v.], an suppleas se? gr. II 251 ἀνακτησαμένους ... αὐτοῖς).

CAPVT ALTERVM: i. q. accipere, recipere sim. (sc. sine respectu rei antea amissae, perditae, damno affectae sim.; exempla pauca certiora; v. etiam p. 445, 46): VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 qui Solon Salaminam velut hostilem arcem ex propinquo salutis eorum imminuentem -vit. SOL. 12, 5 vitales auras nonnisi in aere supero -are delphinos (distingue p. 444, 31. 447, 34 sq.). ARNOB. nat. 7, 50 p. 410, 17 si auxiliis lapidis Pessinuntii ... felix -ta victoria est (antea: parta victoria). AVG. conf. 10, 33, 50 in primordiis -tae fidei meae. sec. verbum q. e. recipere significare vid. i. q. in se recipere, continere (siquidem recte trad.; cf. p. 350, 28 sq.): PAPIN. dig. 46, 1, 49, 2 placet fideiussoriam obligationem condicionem taciti temporis ... -are (opp. non habita ratione).

deriv.: recuperatio, recuperativus, recuperator; cf. recuperatorius.

compos.: irrecuperabilis.

cf. Onom. (Reciperatus).

Rocchi.

[recupio, -ere (a re- et cupere) legitur in codd. aliquot SCHOL. Hor. epist. 1, 1, 42-48, sc. -atis vel -itis (cupiatis, suscipiatis, recuperatis cett.); refugiatis ed. Keller, recutiatis con. Stowasser, Wien. Stud. 27, 1905, 90.]

recūrātio, (-ōnis) f. a recurrere. [falso, ut vid., trad. p. 463, 7.]

i. q. actio recurandi: PS. AVG. serm. ed. Mai 172, 1 I. 52 S. ad animae sanitatem adhibeatur ... illa -o (recuperatio var. l.), quae sauciatis corporibus exhibetur eqs. Hillen.

recūro, -āvī, -ātum, -āre. a re- et curare. NOT. Tir. 35, 55 -at. [confunditur in codd. e. g. cum percurare THEOD. PRISC. log. 110, recuperare AVG. c. Faust. 19, 7 in Rom. imperf. 19, 9 THEOD. PRISC. log. 113 (in falsa var. l. LIV. 5, 10, 2 COD. Theod. 4, 22, 1), recurrere THEOD. PRISC. gyn. 8 ISID. orig. 19, 22, 23, recurrere STAT. Theb. 3, 583 (in falsa var. l. CELS. 8, 16, 1), recusare TERT. adv. Marc. 1, 20, 1 AVG. quant. anim. 24, 46. al. (in falsa var. l. LIV. 27, 34, 10 ORIBAS. eup. 1, 9, 19 Li p. 415. syn. 1 praef. 3 La p. 31, 8 [v. Rocchi, Galenos 5, 2011, 183 sq.]); vix recte restit. praef. CAEL. AVR. vol. X 2, 515, 70 sq.]

1 i. q. curando in statum pristinum, incorruptum restituere (accedit retro p. 450, 16, iterum l. 75; vi adhibetur praeverbii evanida maxime l. 70): a -antur animantes eorumque partes (refl. l. 67; spiritualiter l. 75): CATVLL. 44, 15 tussi vexatus me -vi otioque et urtica. APVL. met. 8, 18, 6 corpora ... laniata sedulo -are (CAEL. AVR. chron. 1, 1, 28 lavacro. 3, 2, 45 resumptionibus). PHILARG. Verg. ecl. praef. rec. I p. 2, 14 Vergilium silvis colendis ac apibus -andis operam dedisse tradiderunt. THEOD. PRISC. eup. faen. 18 p. 20, 17 quae vulnera oleo ... -anda erunt, (v. app. crit.). CAEL. AVR. chron. 2, 1, 18 partes paralyti vitatae ... calefactionibus -andae. PETR. CHRYS. serm. 176, 1 Christus collyrio ... procurat oculos caeci, non -at. MVTIAN. Chrysost. hom. 12, 1 p. 317^m. Paulus auditores increpans veluti infirmos et iterum -ans et recreans (gr. p. 96 πάλιν

θεραπεύσας). -antur mortui: TERT. nat. 2, 14, 9 Aesculapius dicebatur mortuos ad vitam -asse.

b -antur res: a corporeae: arma: STAT. Theb. 3, 583 fessa ... robigine pila haerentesque situ gladios in saeva -ant vulnera.

5 vestimenta (adde l. 10 sq.): LEX met. Vipasc. I 6 vestimenta rudia vel -ta nemini ... polire liceto. ISID. orig. 19, 22, 23 interpola vestis illa vocatur, quae, dum sit vetus, ad novam speciem -atur. naves: TERT. resurr. 60, 7 redactis et -tis omnibus membris dissipatae navis. PETR. CHRYS. serm. 60, 2 navigia corporum ... sunt iam -ta ieiunio (in imag. ut: SERM. Rech. Aug. 31, 1999, 194 I. 92. maculata vestis ... lavetur, ...; vexata navis ... -etur [₁ subest aut pendet PS. FVLG. RVSP. serm. 76 p. 949^b m. vestis ... -etur]). aedificia: INSCR. Année Épigr. 1990 n. 308 (saec. III?) opus vetustate dilapsum ... quidam incendio suo -verunt. AVG. in Rom. imperf. 19, 9 manente ... fundamentum -ari aedificium potest (recup- ed. Divjak c. parte codd.).

15 β incorporeae: TERT. adv. Marc. 1, 20, 1 aiunt ... Marcionem non tam innovasse regulam ... quam retro adulteratam -asse. 2 i. q. iterum curare, retractare: PLIN. nat. 13, 75 officina Fanni chartae interpolatae nomen Fanniae dedit; quae non esset ita -ta, in suo mansit nomine priore. in re medica: THEOD. PRISC. log. 113 curantur ... haec omnia contrarietatis suis, ut calidum frigidis impugnetur, ... postea vero ... calidis adiutoriis ... -entur. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 90 vaporantibus eos, qui curationis laborem sustinuerunt, -amus.

3 i. q. curando minuere vel tollere (absolute l. 38 sq.): a generatim -antur menda, damna: a corporea: APVL. met. 6, 25, 2 vulneratis domi relictis et plagas -antibus. CHIRON 635 (vix absol.) pendiginem tollis; -bis et aceto et oleo. THEOD. PRISC. log. 110 p. 213, 8 potiones ... molestias -antes. gyn. 8 (v. p. 458, 58). CAEL. AVR. chron. 3, 6, 84 accidentia alia cataplasmatibus, alia cucurbitis -are. β incorporea: AVG. serm. 359B, 23 coll. Dolbeau 1996 p. 343 I. 494 ut -remus diei hesterni tristitiam. SERM. Rech. Aug. 31, 1999, 193 I. 85 dum licet delicta propria -are, sanctā vitā praeterita -entur (fere idem PS. FVLG. RVSP. serm. 76 p. 949^a d. p. recusare, s. v. p. peccata -entur). compensando: AVG. c. Faust. 19, 7 p. 505, 17 ut, quod per nostram infirmitatem minus possumus, per illius Christi perfectionem -etur.

35 b speciatim -antur vitiosa: a dicta (t. t. artis rhet.; cf. vol. IV 1028, 24 sq.): SCHOL. Cic. Gron. D p. 302, 8 ('credo ego vos ... mirari') modo eadem partem (i. -tim) -at, quod ... ipse surrexit (cf. e. g. Bob. p. 129, 18 correctio sanat obretractionem). p. 313, 3 -at: ... ostendit istos caedis auctores (item absol. : p. 314, 12 intellexit hoc Cicero, -at: 'scio' inquit eqs.). IULIAN. in Iob 30, 23 hoc ergo -at: quamvis eqs. in psalm. 17, 12 studet id, sc. indecens, interpositionibus -are. β sententiae sim.: AVG. c. acad. 2, 6, 14 si in quoquam fortasse aberravero, -bis id. quant. anim. 24, 46 p. 189, 4 ut aut definias aliter aut hanc definitionem -es (postea: corrigere).

deriv.: recuratio.

Rocchi.

35 recurro, -(cu)currī, -cursum, -ere. a re- et currere (cf. PS. ASPER gramm. V 554, 3). NOT. Tir. 27, 20 -it. 27, 30 -cucurrit. formae stirpis perf. reduplicatae improbantur a CHAR. gramm. p. 337, 8, sed exstant apud IREN. 1, 11, 1 I. 33 (recur- var. l. ut CASSIAN. conl. 7, 26, 3, 20, 2, 3 OROS. hist. 6, 11, 2. al.). 1, 15, 3 I. 78 PAVL. NOL. carm. 20, 102 CONSENT. Aug. epist. Divj. 12, 1, 3 CASSIOD. hist. 4, 27, 7. al.; non redupl. : BRVT. Cic. fam. 11, 13, 2 VAL. MAX. 3, 7, 9 IVST. 22, 8, 1. HEGES. 5, 26, 2 (recucurr- var. l. ut l. 49 sq. al.). al., e. g. p. 454, 58. pass. impers.: LIV. 3, 60, 7. al. COLVM. 2, 2, 3. al., e. g. p. 454, 72. de notione (cf. vol. II 39, 33 sq.): PRISC. gramm. III 57, 10 -o: retro curro. GLOSS. II 392, 57 πάλινδρομῶ: -o. legitur inde a PLAVTO, TER., CIC. eiusque fam., CAES. per totam fere latinitatem. [it. ricorrere, raet. centr. regörer, francog. recourir, prov. recorre, cat., hisp., port. recorrer; sic. ricurriiri 'reconciliari'. cf. M.-L. 7138 et Faré, Postille. Battisti-Alessio V 3249. Cortelazzo-Zolli² 1365 sq. Kramer III 43. Coromines II 962. Corominas-Pascual II 210. Machado³ V 54. Schd.-Cr.]

[confunditur in codd. cum currere p. 452, 41. 453, 58. al. (restit. p. 452, 26 et PORPH. Hor. epist. 2, 1, 147; olim afferebatur ex MART. 7, 20, 2), cum aliis eius verbi compos. p. 451, 68. 455, 19. al. (restit. p. 451, 45), ceterum e. g. cum recursare p. 451, 28 et LIV. 3, 61, 13, redire p. 451, 57. 454, 57.]

I intransitive i. q. (currendo) redire (fere abundanter rursus [-um] -ere p. 451, 30. 42. 453, 36. al. [cf. p. 456, 25], iterum -ere p. 453, 45. 454, 21. al.; struct. fere collegimus p. 451, 23 sqq., ceterum accedit [acc. c.] inf. p. 451, 3. 455, 32, enunt. consec. p. 455, 30. 34; iuxta ponitur redire p. 452, 37. 453, 45. 454, 29, resilire p. 452, 33, reverti p. 451, 27. 454, 19 [cf. p. 451, 36], opp. currere p. 451, 52. 452, 60, decurrere p. 455, 43, incurere p. 452, 32, progredi p. 452, 4. 455, 60, sim. al.; part. praes. pro subst. p. 452, 64): A proprie vel in imag., sc. cum respectu motus localis (et inde in habitu describendo p. 452, 26. 68. 453, 12): 1 vi praeverbii sollemni, sc. retrorsum, eo unde ventum est sim. (-itur recedendo imprimis sub aβ et

[Rey]

e. g. p. 452, 30. 47sq.): **a** -unt animantes (spiritus sanctus l. 33, piscis l. 56): **α** generatim: ① non indicatur directio vel via: PLAVT. Trin. 1015 (servus secum) condalium es oblitus ...; recipe te et -e petere. CIC. fin. 5, 48 (et proprie et in imag.) videmusne, ut pueri ne verberibus quidem a contemplandis rebus perquirendisque deterreantur? ut pulsi -ant? (requirant var. l.). fam. 14, 3, 4 tabellario imperavi, statim ut -ret (cf. l. 43). HIRT. Cic. Att. 15, 6, 2 (antea: ego exiens in Tusculanum) noli ... me tam strenuam putare, ut ad Nonas -am. TIB. 1, 5, 73 rivalis simulat transire domum puellae tuae, mox deinde -it. PROP. 4, 8, 63 (in imag.) rivalibus laceratis Cynthia gaudet in exuviis victrixque -it. OV. met. 11, 38 novis armis arreptis ad vatis Orphei fata -unt Maenades (item ad finem aliquem: APVL. met. 6, 30, 4 asinus iterum a latronibus captus ad promptum -ens exitium. AMM. 16, 12, 39 quo Caesare agnito ... stetit unius turmae tribunus et ... ad aciem redintegrandam -it). PLIN. nat. 28, 263 in incendiis, si fimi aliquid egeret e stabulis, facilius extrahi nec -ere oves. HOMER. 313 Menelaus ... rursum ... -it (sc. eo, ubi reliquit Paridem; cf. Hom. Γ 379 ἄψ ἐπόρουσε). FRONTIN. strat. 3, 10, 5 Agrigentini egressi defendendae ... eius civitatis gratia ... -unt. APVL. met. 4, 18, 6 iubeo singulos ... asportare, quantum quisque poterat ..., rursumque concito gradu -ent(s) sarcinas iterare. 6, 26, 4. VET. LAT. gen. 24, 51 (Aug. quaest. hept. 1, 67, sim. 6, 24; ad servum Abrahae) ecce Rebecca in conspectu tuo, accipiens -e (gr. ἀπότρεχε, Vulg. proficiscere). al.

② indicatur quo, unde, qua via (cf. dat. l. 28. p. 454, 8. 10. 48. al.): **A** variis modis (cf. e. g. eo p. 453, 5. 454, 62, illuc p. 454, 43. 455, 9. al., undique p. 452, 7): PLAVT. Asin. 379 ego abeo ...; iam ego -o huc (TER. Ad. 526 ubi pater rus profectus me illi[c] non videbit, iam h. -et [cf. 525 reverti ... iterum]. IVVENC. 4, 183 [cf. Matth. 24, 44] repentinus vobis ... -et filius h. hominis [-curset cod. unus]. cf. p. 455, 8). PLANC. Cic. fam. 10, 21^a cum primum poterit, istoc (istuc var. l.) -ere non dubitabit frater aegrotus. BELL. Hisp. 40, 7 Caesar Gadibus rursus ad Hispalim -it. HOR. sat. 1, 2, 127 non vereor ne, dum futuo (sc. eius uxorem), vir rure -at. COLVM. 8, 14, 6 anser -it eodem, ubi primo peperit. IREN. 1, 15, 3 l. 78 (respic. Matth. 3, 16) descendisse in eum Christum quasi columbam (eum, qui -cucurrit (pre-cod. unus) sursum, (l. gr. ἀναδραμόντα ἄνω. addas l. 63). PAVL. NOL. carm. 17, 57 perge, Niceta, bene, qua -is (186 sq. qua via nunc properas revertens ire. cf. p. 452, 19). SVLP. SEV. dial. 3, 15, 5 rapidis ea parte, qua venerat, gressibus -bat monachus (rapidus e. p., q. v., -bat var. l.). MART. CAP. 2, 126 (vers.) qui cum superna tranat freta, Tartarum -it (sc. Mercurius, de quo cf. e. g. Ov. fast. 5, 665 sq. superis imisq. deorum arbiter). al. **B** per praepos.: ad (cf. p. 452, l. 4sq. 453, l. 454, 63. et passim; ad finem aliquem v. l. 11sq.): PLAVT. Cist. 594 anum non missam oportuit ... :: ad anum -o rursum. CIC. Att. 2, 11, 1 isti puero, quem ad me statim iussi -ere, da ponderosam aliquam epistolam (-it tabellarius ut l. 6). fam. 3, 7, 4 Varronem Leptamque tibi obviam misi; mandavi utrique eorum, ut ... ad me (-rent, Ernesti, ex-trad.). 7, 7, 2 (Trebatio in Britannia degenti) suadeo, ... ad nos quam primum -as. BRVT. Cic. fam. 11, 13, 2 cum in itinere essem, nuntiatum mihi est eum Pansam mortuum esse; -i ad meas copias. BELL. Hisp. 40, 7 l. 30. HOR. epod. 5, 75 (venefica amatori infido) potionibus magicis ... ad me -es. sat. 2, 6, 31 tu, Horati, pulses omne, quod obstat, ad Maecenatem memori si mente -as (nisi ad l. 72). COLVM. 6, 23, 2 ad quem salem ... libenter -unt vaccae, cum pastorali signo quasi receptui canitur. MART. 2, 14, 15 (3 Selius currit ad Europen) ad Europes ... buxeta -nit. FRONTIN. strat. 2, 1, 6 hostes dispersos ad tumultum -entes. PS. APVL. Ascl. 24 l. 70. VET. LAT. num. 22, 13 (cod. 100; Balaam ad regis nuntios) -ite ad dominum (gr. ἀποτρέχετε, Vulg. ite). AVIAN. fab. 20, 12 (piscis piscatori) si me nunc dimittis, pinguior ad calaum sponte -o tuum (redibo var. l.). al. in c. acc. (sc. loci praeter l. 65; cf. p. 452, l. 24. 44. 453, 29. et saepius): CIC. Att. 13, 47^a, 2 kalendis in Tusculanum -am (sc. Romā). TIB. 3, 9, 24 (Sulpicia Cerintho) celer in nostros ... -e sinus. VAL. MAX. 3, 7, 9 quaestor in Asiam profectus in urbem ... -it. COLVM. 10, 317 in hortos. TAC. hist. 3, 13, 2 -ens in principia miles. TERT. adv. Val. 14, 2 -it Christus in pleroma (sec. Valentinianos ut: IREN. 1, 11, 1 l. 33 qui -cucurrit sursum in p. [-currit var. l.; gr. ἀναδραμόντος]). MIN. FEL. 31, 4 (ad gentiles) dum passim liberos seritis ..., necesse est in vestros -ere (sc. coitu), in filios inerrare. IVST. 22, 8, 1 in Siciliam. al. quamlibet: STAT. Theb. 6, 641 iterato certamine Parthenopaeus -it ante ducem Adrastum. FLOR. epit. 1, 18, 12 (inde IORD. Rom. 156) elephantus per stragem suorum -ens (per-var. l.; cf. p. 454, 18. 455, 27. al.). APVL. met. 6, 20, 4 ab inferis -it Psyche (cf. p. 452, 3. 24. 455, 57. 59. al.). PS. APVL. Ascl. 24 e terris ... est ad caelum -sura divinitas (postea: repetit caelum. cf. e. g. l. 75).

β e periculis, ad locum tutum, munitum sim. (in re militari praeter p. 452, 13. 15 et fort. l. 50. p. 453, 6. in imag. p. 452, 11; cf. respectu motus evanido sub B2a): LIV. 3, 60, 7 hostes ... nuntios ... trepidi ad revocandos praedatores dimittunt; -itur ex proximis locis, ulteriores non inventi. 4, 55,

4 alios milites -entes ad (in var. l.) arcem, alios palantes in agris caesos esse. 8, 38, 10 ita anceps certamen fuit, ut ... neque signa promota loco ... neque -sum ab ulla sit parte. 30, 11, 6 primo pauci equites ex tuto speculantes ab stationibus progredi, dein iaculis summoti -ere ad suos. 31, 36, 9 itinera ..., quibus ad castra -suri videbantur hostes, obsedit rex. al. CVRT. 5, 4, 28 ad suos -entium hostium miserabilis facies integros quoque ... in fugam avertit. 9, 9, 11 tota classe aestu dispersa, qui expositi erant, undique ad naves trepidi ... -unt. HEGES. 5, 26, 2 conserto ... proelio repulsi principes seditionis ad murorum subsidia bello in pares -erunt (-cucurr-var. l.; cf. gr. 6, 22 ἐπαλιωδρόμωνν et ἀνεχώρωνν). NICET. symb. 9 p. 47, 14 (in imag.) cum haereticus te quaestionibus tortuosis nititur implicare, -e ad murum fidei tuae. NOVELL. Iust. 5, 2, 1 si unus dicat, quia alter arripuit quasdam res et propterea -it ad monasterium (gr. εἰσέδραμε, cf. vers. ant. l. 55 confugisse). CARM. Inscr. christ. urb. Rom. 3904 (in templi aditu, ut vid.; lapis non exstat) quisquis ad hoc templum petiturus dona -is, spes tibi sit. al.

b -unt res: **α** quae per circuitum ad eundem locum perveniunt: de sole, stellis sim. (caelo PLIN.; aliter l. 30): VERG. Aen. 7, 100 qua sol utrumque -ens, aspiciet oceanum (l. haec tantum CYPR. GALL. gen. 464 exod. 1004, ita ut u. pro adv. accipiendum vid.). MANIL. 1, 513 quotiens ... -ens lustravit mundum vario s. igneus orbe. PRVD. c. Symm. 1, 330 s. latet ... sub nocte -ens. al.). TIB. 2, 4, 18 canere nolo, qualis, ubi orbem complevit, versis Luna -it equis. GERM. frg. 4, 72 hibernae ... cadunt pluviae ..., piscibus a geminis ubi (sub trad.) prima (-it in) astra Venus (-et in, -at in, -erit codd.). PLIN. nat. 2, 11 quo mundi circuitu semper in se (re)currente. al. de specie vestis corpus cingentis: APVL. met. 11, 3, 5 palla circumcirca remeans et sub dexterum latus ad umerum laevum -ens.

β usu vario; -unt: ① quaelibet res: OV. trist. 1, 8, 2 (ἀδύνατον) conversis sol ... -et equis. SEN. suas. 6, 6 post mortem animus ... divina origine haustus ... ad sedes suas et cognata sidera -et (cf. p. 459, 16). SEN. nat. 2, 12, 3 radios solis incurrentis (intro-var. l.) -entisque et saepius in se relatos ignem fulminum excitare (4, 8 radii s. a terra resiliunt et in se -unt). VAL. FL. 1, 170 (verba Iasonis) laeta -et cum ratis Argo et caram cum iam mihi reddet Iolcon. STAT. Theb. 10, 747 nulla hasta ... tectorum subit ad fastigia, quae non ... perfusa ... caede -at. APVL. met. 1, 14, 1 in foribus claudendis (ad) postes [ad] repagula redeunt, ad claustra pessuli -unt. IREN. 1, 24, 1 sec. Saturninum scintillam vitae post defunctionem -ere ad ea, quae sunt eius generis (gr. ἀνατρέχεν. cf. Tert. anim. 23, I scintilla hominem post decessum vitae ad matricem relatura). PHYSIOGN. 21 cum ... modo involvuntur, modo -unt oculi (currunt var. l., recursant ed. vet.; gr. I p. 308, 2 ἀναστρέφονται). al. ② quae refluent, relabuntur (sc. flumina, mare praeter l. 50sq.): OV. am. 2, 1, 26 carmine ... in ... fontem versa -it aqua (epist. 5, 30 ad fontem Xanthi versa -et a. [seq. l. 47]). SEN. nat. 2, 35, 2 rapidorum a. torrentium in se non -it. CVRT. 9, 9, 20 reciprocari coepit mare ... aquis in suum fretum -entibus reddebatque terras ... mersas). epist. 5, 31 Xanthe, retro propera, versaeque -ite lymphae (nym-var. l.). SEN. Herc. f. 322 bis ... discedens fretum et bis -ens. nat. 4, 2, 22 Nilus etesii reverberatus in se -it. PETRON. frg. 40 vers. 7 (= ANTH. 478, 7) -entes qua versat fluctus harenas. CHIRON 388 toto iumentum podagrisci corpore expurgato non erit spurcicies, quae in eius pedes -at (item in medicina: VINDIC. epist. ad Valent. 9 meatus ... inrigatio ... -ens rursus ad fontem cerebri [opp. descendebat]. CAEL. AVR. chron. 4, 3, 28 medicamen in longavonem iniectum iam -ens atque defluens. al. apud eundem). AMBR. epist. 2, 10, 7 flumina ... in suum fontem -bant (spectat ad IV reg. 2, 8; sim. HEGES. 5, 41, 2 p. 385, 23 conversa Iordanis fluenta in suum fontem -isse [-cucurrisse var. l.]. cf. p. 458, 32). al. ③ quae per responsionem mittuntur, sc. litterae: OV. Pont. 4, 11, 15 dum tua pervenit, dum littera nostra -ens tot maria ... permeat. AVG. c. Pelag. 2, 3, 5 tot inter apostolicam sedem et Afros episcopos currentibus (et -entibus, scriptis (l. om. codd. duo). LEO M. epist. 13, 1 -entis paginae sermo. FAVST. REI. epist. 1 p. 163, 16 haec ... aut recipere se aut respuere unanimitas tua -ente sermone respondeat (cf. p. 164, 15 rescribe). al. part. praes. plur. pro subst., sc. abl. instr. -entibus de ipsa responsione cito data, ut vergat in notionem q. e. extemplo, sine mora: CONSVLT. Zacch. 1, 28, 1 obiurgatio tua ... potest -entibus confutari. RVRIC. epist. 1, 7 p. 360, 19 spero, si ... venturi sitis, me -entibus scire faciatis. 2, 45 p. 428, 18 deponco, ... me -entibus instruatis. ④ quae in se retorsa sunt (cf. p. 453, 62. 459, 36): SOL. 40, 10 cornua ... multiplici flexu in se -entia (sec. Plin. nat. 8, 40 cornibus ... in se flexis; l. sese curr-cod. unus). FVLG. myth. 1 praef. p. 6, 21 (de arbore umbrosa) circumfluo ramorum -entium nexu.

2 vi praeverbii varia (minus perspicua hic illic sub a) -itur: **a** in aversum, in quamlibet directionem (cf. p. 455, 10): CIC. Mil. 29 cum Milo ... de raeda ... desiluisset seque acri animo defenderet, illi, qui erant

cum Clodio, ... partim -ere (de- *Raue*) ad raedam, ut a tergo adorirentur Milonem (*sunt qui locum sec. p. 451, 40 explicant*). VET. LAT. II Macc. 14, 43 (rec. L, *sim. V*) *quidam* -ens audenter ad murum praecipitavit se viriliter in turbas (*gr. ἀναδρομῶν ... ἐπὶ τὸ τεῖχος*, rec. X exhibit [i. -vit] cursu, *B, M* ascendens). IVL. VAL. 2, 2 l. 37 *Stasagoras magistratu demotus* eo, *sc. Athenas*, -it ibique ... opem ... imploravit (*huc traximus coll. gr. p. 64, 3 ἀπέροχεται. an ad p. 451, 24 vel p. 451, 72?*). POTAM. tract. 1 rec. brev. l. 64 C. *Lazaro* veniente foras ... longius -bant *spectatores*. AVIAN. fab. 6, 3 *rana* edita gurgitibus ..., ad superos colles ... -ens (*cf. Babr. 120, 3 εἰς γῆν παρελθόν. vim iterativam agnoscit Ellis, 1887, ad l.*). DRAC. Romul. 8, 109 mater *Hecuba* gavisia -it ..., mox iuvenem *Paridem reversum* complexa tenet. *al. b motu alternanti, ultro citroque, sc.: de cursu Maeandri fluminis*: SOL. 40, 8 (*inde* ISID. orig. 13, 21, 23) Maeander amnis ..., qui -entibus ripis flexuosus ... praecipitat in sinum *maris* (*sec. Plin. nat. 5, 113 ita sinuosus ...*, ut saepe credatur reverti). VIB. SEQ. geogr. 103 tam flexuosus est, ut in sese -at (*cf. GLOSS. I Ansil. ME 5 [ad Verg. Aen. 5, 251] M(a)eander proprie fluminis nomen est dictus, quod in semet -at*). *de respiratio*: DRAC. laud. dei 1, 599 cunctis animantibus aura -it (*cf. 591 flatibus alternis, 592 itque reditque*). *c vicissim, reciproce (accedit vicissim praeter DRAC.)*: HIST. AVG. Maximin. 4, 5 donis vicissim -entibus. COD. Theod. 7, 16, 2 hoc ... inter me *Theodosium* ... et ... Honorium vicissim -ente admonitione convēnit. DRAC. laud. dei 1, 365 (*respic. gen. 2, 18*) coniugium (*i. 'coniunx'*) se quisque vocet, dulcedo -at cordibus innocens.

B translate, sc. respectu motus localis minus vigente: **1 respicitur tempus praeteritum; -itur**: **a ad varia**: **α restitutione status prioris**: CIC. leg. 1, 61 unde generata, quo -sura, ... quomodo obitura *sit rerum natura* (recura, recurrant *al. codd.*). nat. deor. 2, 50 eius *lunae* species ac forma maturat, tum crescendo, tum defectibus in initia -endo. HOR. epist. 1, 10, 24 naturam expelles furca, tamen usque -et (*sim. IV. 13, 239 ad mores natura eius, quem scelerum paenitet, -it damnatos [cucurrit cod. unus]*). SEN. dial. 10, 2, 3 *vitia homines* in cupiditate infixos premunt: numquam illis -ere ad se licet. epist. 72, 3 *philosophiae assidue studendum est*; non enim, ubi interrupta est, manet, sed eorum more, quae intenta dissiliunt, usque ad initia sua -it. VAL. FL. 4, 395 *Io* primo ... visu *Tisiphones* ... in miserae rursus bovis ora -it. IREN. 5, 10, 1 l. 23 *oliva neglecta* ... oleaster fit vel rursus oleaster diligentiam percipiens ... in pristinam naturae -it fructificationem (recumbit *cod. unus*). 5, 12, 2 l. 46 *sicut quis* devertens in peius perdidit vitam, sic rursus idem ipse in melius -ens ... inveniet vitam (*gr. ἐπανεθθών*). LACT. ira 10, 29 seminibus (*i. atomis*) aliquando resolutis atque in naturam suam -entibus (revert. *var. l.*). VVLG. eccles. 12, 6 antequam rumpatur funis argenteus et -at vitta aurea vitae (*i. solvatur, ut vid.; allegorie sec. A. explicat HIER. p. 459, 16*). PRVD. c. Symm. 2, 293 *si mores antiquos colere necesse est*, populi feritate subacta edomiti ... iterum ... ferinos in mores redeant atque ad sua prisca -ant. AVG. mor. Manich. 7, 9 dei bonitas ... omnia deficientia sic ordinat, ut ibi sint, ubi congruentissime possint esse, donec ordinatis motibus ad id -ant, unde defecerunt (*explicatur retract. 1, 7, 6*). QVODV. prom. 1, 5, 7 in sudore ... hominem edere panem, donec -at in mortem (*subest gen. 3, 19, cf. p. 455, 69*). ALC. AVIT. carm. 5, 353 nonnumquam ..., quae laeva malus voluit, mutata -unt in dextrum. *al. β repetitione, iteratione*:

temporum anni, dierum sollemnium sim. (fere subest usus p. 452, 17 sqq. illustratus, sed aliter Ov.): HOR. carm. 4, 7, 12 mox bruma -it iners. epist. 2, 1, 147 libertas ... -entis accepta per annos (*cf. PORPH. sunt, qui dicant ... Saturnalia annua [anno trad.] significari*). Ov. fast. 2, 854 fallimur, an veris praenuntia venit hirundo nec (et *trad.*) metuit, ne qua versa -at hiems? AETNA 240 ver ... cur aestate perit, cur aestas ipsa senescit autumnoque obrepit hiems et in orbe -it (cucurrit *var. ll.*). ANTH. 467, 6 dies ideo nos grato perluit haustu, quod permu[]tatis (h)ora -it [a]lequus. AVSON. 14, 6 (380 S.), 5 omnes ... idus octava luce -unt, *sc. post nonas* (*cf. p. 460, 7*). SERV. georg. 2, 406 (*antea*: 'curvo Saturni dente', id est falce) alii Saturnum deum esse temporum dicunt, quae, sicut falx, in se -unt. AMBR. Hel. 19, 69 dominica dies in se -it. AVG. civ. 11, 7 p. 470, 18 quae *vespera* ... -it in mane (*respic. gen. 1, 5. 8. 13. al.*). LEO M. serm. 83, 1 -ente triumpho martyrii *Petri*. *al. cetera exempla*: PROP. 4, 5, 30 maior dilata nocte (-et, amor (de- *cod. unus*)). STAT. silv. 5, 3, 151 discere ..., qua lege -at Pindaricae vox flexa lyrae (*sc. carminibus per strophas scriptis, ut vid.*). SVET. Aug. 81, 2 quasdam *valetudines* ... tempore certo -entes experiebatur (*item de morbis*: GELL. 17, 12, 2 febrim quartis diebus -entem [*cf. 3 quartanam*]). CAEL. AVR. acut. 3, 3, 24 facile ... passio ex occasione parva -it. *al.; cf. p. 459, 61*). CLAUD. DON. Aen. 3, 150 p. 286, 21 'curas meas his demere dictis', ne ulterius curis -entibus frangeret. COD. Theod. 7, 23, 1 ut quinto quoque anno ... similis -at exactio (-et *cod.*). *al. γ recordatione, memoria; -it*: qui (*quod*) *priora recordatur* (*cf. p. 456, 12*): VELL. 2, 4, 7 de quo *mortis anno* si quis ambiget, -at ad priorem consula-

tum eius *Scipionis*. SEN. dial. 12, 20, 1 cogitationes ... tuas subinde ad me *mortuum* -ere. PAUL. dig. 9, 2, 24 ad quod tempus -amus? (*[sc. in aestimando servi vulnerati pretio]*). CONC. 5 IV 1 p. 114, 10 ad tempora Theophili ... vel superius). IREN. 3, 4, 1 si de modica aliqua quaestione disceptatio esset, nonne oporteret in antiquissimas -ere ecclesias? *al. quod in mentem redit*: SEN. epist. 123, 9 *difficile* est animo dulcem sonum excutere: ... ex intervallo -it. PLIN. paneg. 88, 10 haec 'optimi' appellatio numquam memoriae hominum sine te -et. AMBR. apol. Dav. I 9, 48 considera, ... quomodo in memoriam semper -at *delictum* (incurret, incurvet *var. ll.*). AVG. in psalm. 102, 8 l. 34 -it nobis recordatio de omnibus creaturis, quia dictum est: '...' (*gen. 1, 31*). *al. δ cetera exempla*: PA-PIR. dig. 50, 8, 11, 2 (*ex epist. M. Aurelii*) cum possint *emptores* ad auctores suos -ere. PAPIN. dig. 7, 1, 57, 1 *fructuario mortuo* emolumentum ... ad dominum proprietatis -it (*sim. PAUL. sent. 3, 6, 28 usufructus amissus ad proprietatem -it. cf. l. 20*). VEG. mil. 2, 21, 2 quasi in orbem quandam per diversas cohortes ... milites promovent, ita ut ex prima cohorte ... promotus vadat ad decimam cohortem et rursus ab ea ... cum maiore gradu per alias -at ad primam (-it, occurrit *var. ll.*). COD. Theod. 3, 13, 3 pr. *marito mortuo dos* ad feminam revertatur nihilque sibi ex hoc defuncti heres audeat vindicare, quod ad mulierem -ere fecit obitus maritalis. 6, 3, 4 ut ad eos *curiales* ... iterum sollicitudo *exactionis* re(currat). *al.*

b ad auctorem, a quo posteriora originem ducunt: CVLEX 20 Pa-les, ad quam venturā -unt (-it *trad.*) agrestum bonā futurā (secura *var. l.*). IREN. 2, 2, 3 id, quod est causa eorum, quae facta sunt, in illum, qui prolator fuit talis successiois, -et. NICET. fid. 5 p. 15, 1 (*ad Luc. 9, 35 et Ioh. 5, 23*) bonus pater non invidet gloriam filio, quia omnis gloria filii -it in patrem. AVG. anim. 4, 11, 16 *haeretici* persuadere conantur ab omni noxa puras esse animas parvulorum, ne scilicet eadem noxa in auctorem deum -at et redeat. MAXIMIN. Aug. coll. c. Maximin. 5 l. 28 si spiritus sanctus *nos* inluminat, inluminatio ad auctorem -it, qui est fons bonitatis (l. 31. 6 l. 16. 17. 18). CYPR. GALL. exod. 901 si segetem alterius vitemve absumperit aestu, crimen ad auctoris merita per damna -it, ut reddat, quicquid ... flamma peredit (*cf. exod. 22, 6 reddet damnum, qui ignem succiderit*). *al.*

c ad dicta, scripta priora: elaboranda, retractanda: FRONTO p. 141, 23 *Chrysippus* non est contentus *docere, definire sim.*, verum ... iterat, differt, -it, interrogat *eqs. PORPH. Hor. sat. 1, 1, 108* ('illuc, unde abii, redeo') ad sermonis sui sensum, quem inchoaverat, -it. PS. IVL. RVF. schem. lex. 21 p. 53, 13 *ἐπ'ἀνοδος* est, cum duabus (*sc. rebus*) brevi[]bus pluribusve propositis ad singularum enarrationem -itur (*cf. p. 53, 22 latine dicitur (r)eversio vel (r)egressio. zeugmatice, sc. -itur ad singulas res propositas, quae deinde enarrantur*). SERV. Aen. 6, 724 interrogatus Anchises, quare animae velint reverti ad corpora, quasi aliud dicit, tamen illuc -it. AMBR. Hel. 3, 5 de Heliae gestis plurima iam ... digessimus et cavendum arbitror, ne in eadem -amus. MAXIMIN. Aug. coll. c. Maximin. 10 l. 8 dilationem studes, ut non ad principalem causam -amus. *al. posterioribus comprobanda*: IVVENC. 1, 180 *pastores* mirantes laudant ..., omnia nocturnis monitis quod vera -ant (-unt *var. l.*; *cf. Luc. 2, 20 viderant omnia, sicut dictum est ad illos*). 2, 767 ut dictum Esaiae ... de plebe -at (*cf. Matth. 13, 14 adimpletur*). *rursus consideranda, in memoriam revocanda*: CASSIOD. inst. 1 praef. 7 legite precor assidue, -ite diligenter.

d ad deum, veram fidem sim.: PS. PAUL. NOL. exc. Bob. p. 461, 28 *proditor fidei Petri* ... imitator existat: egressus foras, id est egressus a perfidia, flet amariter et -at ad fidem. AVG. conf. 5, 10, 20 cum ... conaretur animus meus -ere in catholicam fidem, repercutiebar. retract. 1, 21, 2 homo sibi adquisivit mortem deserens deum et acquirit, qui non -it ad deum (*redit var. l.*). FVLG. RVSP. rem. pecc. 1, 18, 2 quisquis ... conversus -erit ad areae dominicae locum legitimum ..., non erit palea, sed frumentum (*cf. e. g. Luc. 3, 17*). *al.*

2 vario respectu -itur: **a refugio ad praesidium, subsidia sim.** (*ad homines [deum p. 455, 4 sqq.] auxilium praestantes l. 67. 71. al.*): CAES. civ. 1, 85, 4 uti *hostes* eo -ant et id cupidissime petant, quod paulo ante contempserint. 2, 16, 3 ad easdem ditionis condiciones -unt *hostes afflicti*. COLVM. 2, 2, 3 -endum est ... ad qualitatium (-tum R) inter se dissidentium quasi quasdam coniunctiones, quas Graeci *συνγνίας ἐναντιότητων* dicunt. QVINT. inst. 1 prooem. 17 nunc necesse est ad eos [aliquando] auctores -ere, qui desertant ... partem oratoriae artis ... occupaverunt (*sc. philosophiam*). 1, 6, 13 *quidam explicantes*, cur aper apri et pater patris faciat, ... ad eam rationem -unt, ut *πατρός* patris, *κάρου* apri faciat (*cf. 14 effugient*). PS. QVINT. decl. 17, 2 (*them*. filium ter abdicare voluit pater, victus) hic est ille, ... qui semper ad vos, *iudices*, -it et vincitur. FRONTIN. grom. p. 16, 10 ad artis copia(m) est -endum. TAC. dial. 9, 3 *si quis* in aliquod negotium incidit, ad hunc Secundum (*i. oratorem, patronum*) -et, *nec ad poetam* (de- *Gronovius*). HERM. vulg. sim. 9, 23 *multi* facile ad poenitentiam -ent, (*[gr. μετανοήσουσιν, Pal. 9, 23, 2 agent*

p.] *ibid.* ad p. -atis [gr. et Pal. 9, 23, 5 *sim. ac supra*]. Pal. sim. 8, 11, 2 unumquemque agnitis suis factis ... ad p. -ere, [gr. μετανοήσῃ, vulg. ad p. regressurum]. VLP. dig. 28, 5, 4, 1 ad generalem definitionem -endum est. IREN. 5, 24, 4 l. 83 ut ... per hominem -entem ad deum evacuetur apostasia diaboli (*item ad deum*: AVG. in psalm. 55, 13 implet tribulationibus omnia, ut in tribulationibus positi homines -ant ad te, ne deliciis et securitate perversa seducantur a te. *al.*). PS. CYPR. singul. cler. 36 (*ad Ezech. 20, 18 sq.*) sciant nunc adempta sibi esse parentalia patrocina, qui huc atque illuc -entes contradictionum latebras quaerunt, ne umquam feminis careant. QVEROL. p. 25, 15 -e ad indiculum, *i. loci descriptionem* ((aediculum *trad.*, ut ad p. 452, 74 *pertineat*). SVLP. SEV. dial. 2, 5, 6 Martinus ... -it ad nota praesidia (*sc. ieiunium, orationem al.*; *sim.* 3, 8, 7 ad nota subsidia, [prae- *Mombritius*]). CONSVLT. Zacch. 1, 6, 2 ad praedictorum *poetarum sim.* auctoritatem honestius -etis (POMP. gramm. V 176, 7 quodcumque tibi dat *Donatus* exemplum, dat secundum artem, ne -as ad a., *sc. clarorum scriptorum*. 232, 2 quoniam nos ars deficit, debemus -ere ad a. 263, 28). CONC. Vas. a. 442 p. 98 l. 37 si quis episcopi sui sententiae non adquiescit, -at ad synodum (STAT. eccl. l. 220. *al.*). LEO M. serm. 81, 3 ad ieiuniorum remedia -amus (con- *var. l.*). CASSIOD. var. 4, 42, 1 ad nos ... iure -it infantia destituta. *al.* **b inversione ordinis: partium ratiocinationis, argumenti, regulae sim.**: QVINT. inst. 5, 9, 6 (*respic. ἄλυστα σημεῖα vel τεκμήρια*) quaedam et retrorsum idem valent, - ut vivere hominem, qui spirat, et spirare, qui vivit -, quaedam in contrarium non -unt (i. B, retro sunt i. valet A). PLIN. paneg. 38, 7 cur ... posteris amplior honor quam maioribus haberetur curve non retro quoque -ret aequitas [non] eadem (*sc. a posteris ad maiores*). AVG. civ. 5, 9 p. 204, 29 (*antea v. infra p. 456, 3*) per illa omnia, *sc. gradus ratiocinationis*, sic -itur: si est voluntatis arbitrium, non omnia fato fiunt; si *eqs.* IVLIAN. Aug. c. Julian. op. imperf. 5, 24, 2 ea ..., quae superiora sunt, eventus suos atque merita speciebus, quas amplectuntur, impertunt; non tamen -it, ut specierum suarum ... varietatibus permutentur (*cf. 3 recursui*). in Iob 4, 7 *deus ultionem non exigit ab innocentibus*, ut -at nocentes fuisse, in quibus potuit vindicari. 21, 22 quod ... in impios vindicetur, confiteor etiam ego, non tamen -it, ubi aerumna fuerit, inveniatur et culpa. POMP. gramm. V 107, 30 aspirare non debemus, nisi quando sequitur vocalis ...; nec tamen, ubicumque vocalis fuerit, ubique aspirare debemus: [non -it hoc, (*om. cod. unus*). 154, 4 ea nomina recipiunt comparisonem, quae sunt qualitatis et quantitatis; haec autem regula non -it. *al. verborum, pedum, syl-labarum, sc. in re metrica*: TER. MAVR. 1615 si prior spondei syllaba in geminas solvetur longa minores, tum pes -et dactylo contrarius (*sc. fiet anapaestus*). DIOM. gramm. I 517, 4 reciprocum *versuum genus* neoterici ... novum protulerunt, ut per duos versus duo alii -ant (*sc. vocibus reversis; cf. p. 460, 33*). 517, 13 hic *versus* decurrit iambicus, -it elegiacus. SIDON. epist. 9, 14, 6 'praecipiti ... deficiet'; hoc, si -as, ita legitur: 'deficiet ... praecipiti' (i. an acc., ut ad IIA2 *pertineat?* hos [*sc. versus*] *cod. unus*). *al. sonororum, modulationis, sc. in arte musica*: MART. CAP. 9, 957 *chroma in acumen melos accipit* per hemitonium et hemitonium et tria hemitonia ...; in gravem ... ex diverso -et. **c quolibet modo**: SERV. Aen. 1, 320 *structurae quaedam differunt*, quamvis ad unam significationem -ant (*sim.* 6, 270 'per inceptam lunam': alii 'incertam' legunt; illuc tamen -it: nam 'incertam' incipientem, id est minorem, significat). AMBR. Noe 23, 83 quando *mens* finit aliquod opus, ... in alia -at opera. AVG. de duab. anim. 6 p. 57, 8 si *solutionem quaestionis non invenirem*, -rem in me, prosternerer deo *eqs.* (*intropiciendo, meditando* ut: in psalm. 55, 10 -it homo in cor suum et deinde -it ad deum. serm. 16A, 7 l. 204 cito tu -e intus ad secreta conscientiae: vide te intus). IVLIAN. epit. in psalm. 88, 12 *psalmista* varie nunc (a) partibus ad universitatem, nunc a generalibus -it ad species, ut omnium auctorem praedicet (*cf. CLAVD. MAM. anim. 2, 4 p. 112, 18 de-cepdae certa mensura est, a cuius magnitudine et citra -i licet ... usque ad minimum ... et ultra item progredi usque ad maxima*). *al.*

II transitive (*ferre c. acc. obi. [int. l. 64sq.]; pro obi. est orat. recta p. 456, 16, enunt. relat. p. 456, 22*): **A fere i. q. persequi retrorsum, eo unde ventum est (passim vigente imag.)**: **1 iter sim.**: emensum: OV. ars 3, 360 in ludo latrunculorum bellator ... coeptum saepe -it iter ([*-at trad.*]). VEN. FORT. carm. 6, 5, 302, 10, 6, 64 *vipera* Martini imperio ... revocatur ad undas transactionum viae ... -it i.). VET. LAT. Ios. 23, 14 (Aug. quaest. hept. 6, 24) ego ... -o viam, sicut et omnes, qui super terram (*i. moriturus sum; gr. ἀποτρέχω τὴν ὁδὸν [quod AVG. ibid. explicat coll. gen. 3, 19 donec revertaris in terram. 24, 51 p. 451, 21]; cod. 100 excedo vitam, Vulg. ingrediar viam. cf. IORD. Get. 226 Attila per dissimiles anteriores vias -ens [anterioribus var. l., ut ad p. 451, 68 *pertineat*]). AMBR. epist. 5, 19, 4 *Iesus homines* -so anfractu erroris revocavit ad paradisum (recursu var. l.). **orbiculare** (*cf. p. 452, 17*): NOVATIAN. cib. Iud. 6, 5 quicquid haec *luxoria* per vitia consumpserit, illa *avaritia* per scelera restituit orbe criminum -so (recu(r)sor *codd.*), ut rursus luxoria eximat, quicquid ava-*

ritia congesserat. BOETH. cons. 4 carm. 1, 14 donec *mens* ..., quocumque micans nox pingitur, -at astri circulum. **2 cetera exempla (hucine trahas p. 455, 44?)**: AVG. civ. 5, 9 p. 204, 27 eisdem -sis gradibus *ratiocinationis* eo pervenitur, ut *eqs.* (*seq. p. 455, 27*). CASSIOD. compl. in act. 15, 30 Paulus et Barnabas ... illas regiones -ere decreverunt, in quibus *eqs.* (*cf. act. 15, 36 revertentes visitemus*). VEN. FORT. carm. app. 4, 5 (*in imag.*) sollicitis oculis volitantia flabra -o, quando vel unde tui nuntiet aura boni.

B fere i. q. repetere, recensere sim.: considerando, legendo: IVL. VAL. 1, 7 l. 339 *sat dictum est de Alexandri magistris maioribusque*; igitur Alexandrum, mens -at (i. trad., *def. Rosellini coll. recursare p. 457, 26*; ad A. con. Berger de Xivrey, ut ad p. 453, 74 *pertineat*). HERM. Pal. sim. 9, 20, 4 *divites paenitentes* -ant dies suos et operam bonam faciunt (*gr. ἀναδοράμωσιν [ἐν] ταῖς ἡμέραις*, vulg. repetito tempore). CARM. adv. Marc. 2, 86 si celeri primordia mente -as, invenies *eqs.* HIL. AREL. vita Honorat. 18 l. 15 (animo) semper -bat: '...' (i. sc. abl. ut e. g. l. 23; *aliter, sc. orat. rectam pro subi. et animo pro dat. accipiens Valentin, 1977, in transl.*). PROSP. c. coll. 21, 3 p. 272^c ad ... Xystum ... emissae paginae -antur (*sc. Aug. epist. 194; syn. retractetur, revolvantur, recenseantur*). RVRIC. epist. 2, 19 p. 404, 3 (vers.) hoc, *sc. carmen*, tu luminibus libens -e (*postea*: revolve; relegis). BASIL. hom. p. 81, 5 (*respic. I Thess. 5, 16 semper gaudete*) (-e, i. ..., quae dicta sunt (i. gr. p. 265^c ἀνάλαβε τῷ λόγῳ)). VEN. FORT. carm. 5, 17, 3 hanc *epistolam tuam* avidus capiens oculis animoque -o. *tractando, afferendo (huc vergit et l. 11)*: AVG. soliloq. 2, 7, 13 (*Ratio ad Aug.*) nunc adtende, dum eadem (*vix eā-*) rursus -imus, quo fiat apertius, quod conamur ostendere. QVODV. prom. 1, 40, 58 *nos* -entes omnes figuratas actiones temporis ante legem (-emus, recordemur *var. ll.*). PS. MAX. TAVR. serm. 111 p. 752^c sanctarum scripturarum vel pauca -amus exempla. VEN. FORT. carm. 8, 3, 173 (*enumerantur sancti*) Europae atque Asiae quis lumina tanta -at? *quolibet modo*: SACR. LEON. 1164 (*item fere Gelas. 1056*) annua martyrum tuorum, domine, vota -imus. CAES. AREL. serm. 238, 1 p. 903, 9 (*ad monachos*) si frequentius ... voluerimus psalmos -ere memoriter (*sim.* 238, 2 p. 904, 3; *cf. p. 904, 8 recitamus*).

deriv.: recursio, recuso, recursor, 2. recursus (-ūs). **Rey.**
recursio, -ōnis *f.* a recurrere. *i. q. actio recurrendi (pendet praeopos. l. 38sq., cf. l. 41)*: **1 qua quis vel quid retro ad eum locum, statum, actionem redit, unde abiit, evanuit sim.**: PS. AMBR. paenit. 8 p. 981^A me a proposito ... operis sentio deviasse ...: facilis est ad omissa -o (*postea*: repetitur trames). CAEL. AVR. acut. 2, 14, 92 acceptorum per vomitum -o (*item eorum, quae e corpore redeunt*: 3, 2, 8 -o sive recursor poti liquoris [3, 6, 68 infusi ... l. in os -o per nares fit]). EVSEB. EMES. serm. 19, 1 cum fiebat -o domini ad caelos, *sc. ascensione*. **2 qua quid saepe vel certis intervallis iteratur intra spatium (indicatum l. 45sq.; occurrit in libro l. 51)**: *diei, temporis*: PS. AVG. serm. ed. Mai 146 (*sub finem*) quem diem paschae annua -e ... colimus (SACR. LEON. 728 *festivitatem sancti* a. -e venerantes. Gelas. 972 *sancti* honorabilis a. -e solemnitatis et perpetua semper et nova est). CAEL. AVR. chron. 1, 4, 81 siquidem sit incerta accessionis, *sc. morbi sacri*, -o (*item morbi*: PS. SO-RAN. quaest. med. 126 quid est -o [reversio *cod. Carnot.*] eiusdem vitii? [*postea*: denuo redditur]). VICTOR. pasch. p. 21, 9 *quidam* laterculi sui formam ... ab omni necessitate praefinita (-tae *var. l.*) -is exutum ... promulgavit (*antea*: in id ipsum redire). *curūs caelestium circularis*: MART. CAP. 9, 911 (vers.) poli volvit ... sidera ... lege ratā sacra -o. **3 qua quis currit et recurrit, inde meton. de cursore, nuntio** (*cf. p. 453, 19 sq.*): MART. CAP. 1, 92 (vers.) *Mercurius est Iovis fides*, sermo ... ac verus genius, fida -o interpresque meae mentis (*alluditur ad nominis Mercuri veriloquium q. e. Medicurrius sim., cf. e. g. Maltby, Lex. of Ancient Latin Etym., 1991, 380, Marangoni, Suppl. etymologicum lat. I, 2007, 80; v. etiam Shanzer, comm. 1986, 181 sq.*). **4 qua matrix supra a situ, habitu proprio amota est**: THESS. TRALL. plant. 1, 1, 2 *herba quaedam* virtutes habet ... ad sanguinis reiectionem ..., ad matricis -em ([*-em ... reiectionem falso ed. Friedrich; cf. gr. πρὸς τὰς ὑστερικὰς διαθέσεις*]. 1, 8, 5. *cf. p. 458, 57sq.*).

recursio, -āre. a recursare. *respicitur actio eius astri, quod a celeriore astro superatum retro moveri videtur (in allegoria)*: MART. CAP. 1, 25 *licet Mercurius planeta* cupiat ... *Apollinem* (i. *solem*) praevertere, tamen cum consequitur, ita ... antevenerit ei, ut cessim plerumque -ans gaudeat occupari (*de eadem re l. 92 [vers.] relabatur*). *Hillen.*

recursio, -āre. a recurrere. *non nisi stirps praes.* GLOSS. -at: saepius currit. percurrit. percutit (*falso pro -curr-?*). denuo tractat vel recurrit. *sim. al.*; *cf. e. g. p. 457, 27. [confunditur in codd. c. recusare p. 457, 18. 33. al., recurrere p. 457, 40 (in var. l. dub. CYPR. GALL. exod. 901.)]*

i. q. (frequenter) recurrere (*sc. intrans. praeter p. 457, 25 et GLOSS. quasdam, v. supra; vis frequentativa, quae memoratur p. 457, 19 et acuitur per*

adv. saepe l. 37, quotiens l. 38. 45, minus apparet l. 6 [nisi hyperbolice dictum], 10. 14; indicatur cui vel quo per dat. l. 18. 22. 36. 43 [refl.]. al. [cf. acc. l. 26], adv. l. 21, praepos. ad l. 10, in c. acc. l. 23 [cf. c. abl. l. 20], ceterum unde per praepos. ex l. 37): **1** proprie de motu: **a** hominum (digitorum l. 12): PLAVT. Most. 581 redito huc circiter meridiem. :: ... quid ego huc -em? ... quid, si hic manebo? SEN. Med. 385 incerta qualis entheos gressus tulit ..., talis -at huc et huc motu effero *Medea* (fort. cf. *Ov. Med. frg. 2* feror huc illuc). CYPR. GALL. exod. 1264 (*respic. 33, 11*) dum ... graditur, dum deinde -at *Moses*. iud. 124 (*respic. 2, 6*) dispersus ... populus ad nota -at tecta. **b** rerum: LVCR. 2, 106 *primordia quaedam* dissociant longe longeque -ant in magnis intervallis: haec aëra rarum sufficit nobis. MART. CAP. 7, 729 *digitus Arithmeticae computantis* ... -antes (-cus-var. l.) et quadam incomprehensae mobilitatis scaturigine vermiculati. SIDON. epist. 3, 11, 2 si exemplo -antis alloquii (i. eo, quod *epistulam remittis*) impudentiam paginae praesentis absolveris.

2 translate respicitur quod saepe repetitur, iterum occurrit:

a in mente, memoria: **a** -ant *eventus praeteriti et varia*: VERG. Aen. 4, 3 multa viri *Aeneae* virtus animo *Didonis* ... -at ([-cus- R]). SERV. bene frequentativo usus est verbum in frequenti amantis cogitatione. CLAVD. DON. p. 354, 16 *bona animi* ... -bant in sensibus cogitantis). SIL. 2, 519 *Saguntinis obsessis* interius ... -at dulcis honor divae *Fidei*. 6, 555 *Senones* captaeque -at attonitis *Romanis* arcis facies. TAC. hist. 2, 78, 2 -bant animo *Vespasiani ad imperium vocati* vetera omina. PANEG. 8, 18, 3 -bat ... in animos illa sub divo Probo ... captivorum incredibilis audacia. *usurpatur transitive* ('ad exemplum verbi repetere sim.' *Rosellini ad l.*): IVL. VAL. 2, 28 l. 844 -bant ... eum (i. *Darium*; ei *Kroll*) et captae urbes et subiugatae regiones (cf. GLOSS. IV 421, 42 -ant: remordent, recurrunt [si recte huc refert *Heraeus, Kl. Schr., 1937, 131 adn. 1*]). **β** -at cura (sc. propria; *aliter l. 37*): VERG. Aen. 1, 662 sub noctem c. -at, sc. *Veneri de Aeneae salute anxiae* (SERV. auct. 'recurrat' et 'revertitur', quasi semper in mentem venit). STAT. Theb. 1, 316 tenet una dies noctesque -ans c. virum *Polynicen* (SCHOL. (-ans) ad cogitationem rettulit, non ad diem). RVFIN. Orig. in gen. 8, 4 p. 80, 12 per totum triduum -antibus (-cus-var. l.) c. paterna viscera cruciantur (*respic. Abraham iussus, ut Isaac sacrificet, gen. 22, 1 sqq.*).

b cetera exempla: VERG. Aen. 12, 802 (*Iuppiter Iunoni*) ne ... mihi curae saepe tuo dulci tristes ex ore -ent ([-cus- *M a. corr.*]). CYPR. GALL. exod. 991 [*respic. 23, 18*] quotiens sacrorum cura -at. *aliter sub aβ*). MIN. FEL. 17, 6 tenebrarum et luminis ... -antes vices (*item respic. vicissitudo dierum noctiumque*: ISID. nat. 7, 7 -antium [-current- var. l.] luninum ac tenebrarum. cf. l. 45). TER. MAVR. 1367 *pyrrichius*, et aptus *pyrrichae*, tam cito motu -at, quam breves hi sunt soni (cf. p. 458, 3). 1395 *τῶν βαρῶν* primo loquemur, tunc sequentur ceteri, ut pedes sibi -ant temporum adversi vice. CYPR. GALL. exod. 769 (*respic. 20, 10*) tu sabbata festa ... cole ..., quotiens mundo lux illa -at.

deriv.: recursito.

Viredaz.

recursor, (-ōris) m. a recurrere. i. qui recurrit, sc. se alienando a veritate sim.: AVG. serm. 292, 8 (*ad Donatistam*) melius ... Iohannem audis, o haeretice; melius audis praecursorem -r, melius audis humilem, o superbe.

1. recursus, -a, -um v. recurro.

Hillen.

2. recursus, -ūs m. a recurrere. NOT. Tir. 27, 40 -s. vix agnoscas genus neutr. p. 460, 14. de notione: CHAR. gramm. p. 452, 38 reversus *ἐπίνοδος*. -s ut supra. legitur in versibus (saepe plur.) inde a VERG., OV., in orat. soluta inde a LIV., VAL. MAX. [confunditur in codd. c. cursus e. g. p. 458, 73. 459, 27 (restit. SYMM. epist. 7, 41), excursus p. 459, 71, recessus l. 75. p. 458, 29. 43 ([etiam c. -cuss-]. in falsa var. l. LVCAN. 6, 445 HEGES. 5, 34, 1); in falsa var. l. pro decursus LEO M. serm. 80.]

significatur actio vel effectus recurrendi (facultas e. g. l. 72. p. 458, 49, metonymice p. 460, 12. 29; iuxta ponitur recursio p. 458, 60, reditus p. 459, 14. 65, opp. e. g. cursus l. 71. p. 458, 4. 56. al., progressus p. 458, 16, receptus p. 458, 24; indicatur, quo recurratur, per praepos. l. 73. p. 458, 32. 70. 459, 15. al., gen. p. 459, 69. 71 et fort. p. 459, 66, unde, per praepos. p. 459, 64sq.; locut. -um facere e. g. p. 459, 15. 74sq. 460, 28): **I** proprie vel in imag., sc. vigente vi locali; praevalente respectu: **A** recedendi, motum retro vel contrarium faciendi (sc. saepe post motum prorsus, ad anteriora directum, sed fere de motu huc atque illuc facto e. g. p. 458, 7. 19. 459, 36; hic illic de motu iterato, v. maxime p. 458, 12 et e. g. p. 458, 7; recedit matrix a loco suo p. 458, 57sq.); recurrunt: **1** animantes (spiritus sanctus p. 458, 9; partes corporis sim. v. sub 2): VERG. Aen. 5, 583 (in *lusu Troiae*) alios ineunt cursus aliosque -us adversi spatiis. LIV. 26, 42, 9 ut subeunti ... ad moenia urbis -s pateret (in *pugna* ut: AMM. 21, 12, 13 -s ... ad moenia tutior. CLAVD. DON. Aen. 11, 620 p. 511, 13 *militis* -u insperato decepti. CLAVD. 28, 623 [de *proelio ludicro*] textas ... fugas inconfusosque -us [-cess- var. l.]. CYPR. GALL. Ios. 74 praepropero

... -u. al.). STAT. Ach. 1, 829 *saltantes* varios ... quater legere -us (*item in saltando*: PS. MAR. VICTORIN. gramm. VI 44, 20 *pyrrichius* ... a celeri motu ac -u, qui in *pyrricha* habetur, nuncupatus est. 60, 4 in circuitu, ... in -u, id est *στροφή* et *ἀντιστροφή*). NEMES. cyn. 106 elige ... cursu facilem facilemque -u ... canem (*nisi ad B*). HIL. in psalm. 1, 9 (*ad I, 1; in imag.*) adhibito decedendi ex ea via, sc. *peccatorum*, non moroso -u. PAVL. NOL. carm. 21, 735 in *aquaeductu aedificando populus visus est* crebros iterare -us. AVIAN. fab. 8, 3 (*in imag.*) indignata cito ne stet *Fortuna* -u. FAVST. REL. spir. 1, 13 p. 129, 3 *virtus divina* ... nec excursu, agente advenit nec -u labente discedit (ex c. codd. et ed.). al.

2 res: **a** aqua: **a** maris (*aliter p. 459, 32*): **①** quod a terra recedit, litus relinquit (sc. motu continuo ac diurno; accedit adi. alternus sim. l. 14. 19. 21): VERG. Aen. 10, 288 -us languentis pelagi (MELA 3, 55 ob alternos accessus -usque p.). SEN. dial. 12, 20, 2 cursus ... eius *maris* alternos et -us. APVL. mund. 19 p. 332 fluctuum ... mole nunc progressibus litora, nunc -bus sinus caesi quantiuntur (gr. 396a19 *ἀντανακοπήν*). AVSON. Mos. 43 tuos ... miraris in amne -us (*sunt qui ad p. 459, 36 trahant, sed cf. Green, comm. 1991, ad l.*). al. **②** quod motu reciproco et continuo accedit et recedit: OV. Ib. 421 per alternos unda labente -us (*sim. respic. aestus*: SOL. 23, 22 prout illa luna aut mergatur aut surgat, variant se alternantes -us *maris*). HIER. epist. 79, 10, 2 crebris fluctuum -bus ad asperrima saxa conlidi. **③** quod in terram accedit, sc. motu contrario fluctibus suis (v. l. 24. 29) vel fluminis (v. l. 25sq.): PANEG. 8, 6, 4 tot dierum ac noctium receptu -uque *oceanii*. AVSON. 27, 4 (399 S.), 13 aequoris undosi ... multiplicata -u *Garunna* pontum provocat (*de eodem amne*: SIDON. carm. 22, 105 *pontus multo* ... -u flumina quas volvunt et spernit et expetit undas. *sim. EPIST. Arel. 8 p. 14, 20 [a. 418] decursus R(h)odani et Terreni, i. Tyrrheni maris, -s*). CLAVD. 17, 107 tumidos quae luna -us nutriat *Oceani* (-cess- var. l.).

β fluminis, sc. quod divisum facit motum in contrarium cursu naturali suo: AMBR. in Luc. 1, 37 (*respic. IV reg. 2, 14*) sub *Helia* diviso amne fluvialium -s undarum in originem fluminis (*seq. psalm. 113, 5 Iordanis conversus est retrorsum. cf. p. 452, 55sq.*).

b caelestes, quae regrediuntur, retro cedere videntur (*exempla certiora; aliter p. 459, 18*): STAT. Theb. 4, 307 medii ... -us solis (*in prodigio ut*: IVLIAN. epit. in psalm. 116 praef. novae rei spectaculo, id est -u s.). HYMN. Walpole 76, 8 vagos -us siderum (*nisi ad p. 459, 18sq.*). MACR. somn. 2, 16, 26 cursus s. vel -us. *sim. MART. CAP. 8, 811 siderei, 8, 854 quinque sidera stationes -usque patiuntur [opp. cursu continuo]. cf. BOTHER. cons. 1 carm. 2, 10 quaecumque vagos stella -us exercet varios flexa per orbis*).

c cetera exempla: VAL. MAX. 6, 9 ext. 7 (*in imag.*) quos sublime extulerunt, improvise -u (-cuss-, -cess- var. ll.) destitutos profundo cladium ... immergunt *opes humanae*. VAL. FL. 4, 573 (*de Symplegadibus*) fuga ... medio speranda -u (*Sudhaus, alii aliter; per-, patr- codd.*). FLOR. epit. 4, 11, 6 *naves habiles* ... ad impetus et -us flexusque capiendos. TERT. monog. 5, 3 (*in imag.; antea: {rursus Ω ad A}*) replicatur *dominus ostendit* in se esse et initii decursum ad finem et finis -um ad initium. ARNOB. nat. 7, 28 p. 377, 18 (*in spirando*) si -us abstuleris, quibus alternatio redditur abstrahiturque vitalis (*postea: interclusis ... spiraminibus*). HIL. trin. 12, 24 id quod infinitum in deo est, semper se infiniti sensus nostri -ui subtrahat (*postea: intentio retroacta*). AVSON. 2, 6 (156 S.), 7 vibranti lambat quos *digitos iure tinctos* umida lingua -u[s]. CLAVD. carm. min. 25, 37 oris ... -u dissimilem tenui variabat harundine ventum *Hymenaeus*. AVG. civ. 21, 4 p. 494, 33 (*magnes sub argento positus ferrum attrahit*) concitatissimo cursu ac -u infra lapis ab homine, supra ferrum rapiebatur a lapide. THEOD. PRISC. gyn. 8 *curcubitis* -us vel inclinationes matricis recuremus (*de eadem* rec: CASS. FEL. 77, 5 ad matricis ascensum sive supernum -um, quem Graeci *anadromen* dicunt. cf. p. 456, 59sq.). CAEL. AVR. acut. 3, 2, 8 recursio sive -s poti liquoris (*item respic. reiectio rerum in corpus ingestarum*: chron. 4, 3, 26 ne *aegrotus* ... -u refer[ia]t medicamen. gyn. 1, 44 quo fit ut *matrix* ... non facile semen assumat, set -um habeat, i. *semen elabatur* [gr. non resp.]). al.

B revertendi, redeundi eo, unde abitum est: **1** strictius recurrunt: **a** animantes (cf. p. 459, 6): OV. epist. 6, 59 (*loq. Iason*) abstrahor ..., sed dent modo fata -us! met. 6, 450 celeres missae *puellae* spondere -us. 11, 454 (453 reversurum) spes est adnota -us. SEN. Ag. 427 signum -us regia ... fulsit rate (sc. *domum sim. e pugna, bello ut*: LVCAN. 8, 767 *Fortuna* -us si det in *Hesperiam*. STAT. Theb. 6, 946 *remeabile bellum* et tristes ... -us. HEGES. 5, 51, 1 ad propria -um fecere *Alani* [gr. 7, 251 *πάλιν εἰς τὴν οἰκείαν ἀνεκομισθῆσαν*]). STAT. Ach. 1, 232 celeres ... -us ... *Chiron* rogat. PLIN. paneg. 86, 4. IVVENC. 1, 765 (*respic. Matth. 8, 5 sqq.*) ingressus est ... domum miles properante -u (cursu var. l.). HIL. in Matth. 31, 11 (*respic. 26, 36 sqq.; antea: Iesus reversus reperit dormientes apostolos*) post discursus -usque multiplices. AMBR. exc. Sat. 1, 75 absen-

tem fratrem ... -u celeri revisebas. HIER. in eccles. 12, 9 l. 304 ad caelos -um (sc. post mortem, cf. l. 16). HYMN. Ambros. 5, 24 F. Christi excursus usque ad inferos, -s ad sedem dei. VITA Hil. Arel. 4 l. 22 (in imag.) ad portum paenitendi ... -s. al.

b res: **a variae:** Ov. met. 9, 594 (Byblis in imag. de se) auferor in scopulos ... neque habent mea vela -us. SEN. nat. 1, 13, 2 specula procul posita faciem non reddunt, quia acies nostra non habet usque ad nos -um (de visu ut: CLAVD. MAM. anim. 3, 11 p. 173, 16 visus animi ... formam concipit et uti cursu ita etiam -u rapidis linearum meatibus recipit). 3, 10, 3 omnium elementorum alterni -us sunt; quidquid alteri perit, in alterum transit ([,] <cursus et> -us Hine, Studies, 1996, 47]. cf. de tota natura rerum [an ad II?]: MAR. VICTOR. aleth. praef. 29 alternas servare vices iugemque -um rerum stare. BOETH. cons. 3 carm. 2, 34 repetunt proprios quaeque -us redituque suo singula gaudent). AMBR. Abr. 2, 4, 18 (in imag.) ne -um faceret castimonia in eos fines, quibus fuerat expulsa. HIER. in eccles. 12, 6 l. 260 (Vulg. v. p. 453, 42) -um ... vittae aureae animam significat, quae illuc recurrat, unde descenderat (sc. post mortem, cf. l. 2).

al. **β caelestes sim.** (sc. motum orbicularem peragentes, cf. p. 452, 17 sqq.; aliter p. 458, 34 sqq.): MANIL. 1, 475 ut cognoscas signa, non varios obitus norunt variosque -us (477 natales ... suos occasumque ... servant). 2, 940 qua solitos nascentia signa -us, incipiunt (solido ... -u codd.). SEN. nat. 7, 25, 3 quorum cometarum ex ingentibus intervallis -s est. epist. 88, 26 caelestium cursus et -us. IVVENC. 4, 735 trino solis ... -u (sim. recurrit sol: PRVD. cath. 7, 38 decem -bus quater volutis sol peragrans sidera. perist. 10, 575). HIL. in psalm. 118 lamed (= 12) 2 contueamur ... menstruum lunae -um (PS. PROSP. carm. de prov. 732 l. astronomique -s. ISID. nat. 4, 6 ex l. nascentis -u [cursu var. l.]. cf. PAVL. PELL. euch. 32 ante suum nono quam menstrua luna -u ... orbem ... completeret. CARM. CIL XI 299, 9 [a. 550] undecimum fulgens renovat ... luna -um). MACR. somn. 1, 21, 32 planetarum inferiorum seu celerem seu tardum -um. MAR. VICTOR. aleth. 3, 139 cursus variosque -us astrorum (ISID. nat. 6, 2 in unius a. -u. cf. l. 26). al. **γ aestus, accessus aquarum** (sc. qui redit in se post divisionem; aliter p. 458, 12): CONSVLT. Zacch. 1, 18, 22 (ad exod. 14, 28; antea: rursum in se convenit mare) tamquam ... mare -u tumidiore conflueret.

2 laxius c. respectu: **a formae tortuosae itinerum, locorum:** PLIN. nat. 5, 110 Lydia ... perfusa est flexuosis Maendri amnis -bus (cf. AVIEN. ora 680 amnis panditur ... in decem flexus -u gurgitum). 36, 85 itinerum ambages occursumque ac -us inexplicabiles continet labyrinthus. in imag.: OROS. hist. 1, 12, 7 per inextricabiles alternantium malorum -us. LEO M. serm. 84bis, 2 intimum cordis tui scrutare secretum et omnes -us animae tuae ... ingredi (recessus coni.). **b litterarum sim. per responsonem datarum** (cf. p. 452, 58): SYMM. epist. 1, 86 ut pervenisse litteras meas sermonis tui -s ostendat. 6, 39 -s adloquii. 9, 35 gratiae. SIDON. epist. 5, 6, 2 -u familiarium paginarum.

II translate, sc. respectu motus localis minus vigente vel evanido; -s fit: **A redeundo, revertendo eo, unde abitum est; respic. actio:**

1 variorum, qui (quae) revertuntur: **a ad statum pristinum, conditionem priorem sim.:** **α quaelibet exempla:** VAL. MAX. 2, 7, 15 l. 223 -um ... iis ad pristinum militiae ordinem proposuerunt (sim. ad officium: HEGES. 1, 29, 7 ne ... cuidam -s pateret ad sacerdotium [gr. I, 270 τὴν ἀρχιερωσύνην ἀπολαβεῖν]. cf. COD. Theod. 16, 2, 39 [= CONST. Sirmond. 9; antea: clericum ... episcopus ... ab ecclesiae ministerio segregavit] ut liber illi ultra ad ecclesiam -s esse non possit). CELS. 4, 7, 4 facilis ad bonam valetudinem -s est (sim. SYMM. epist. 2, 55, 1 ad sanitatem. LEO M. epist. 10, 4). SEN. dial. 3, 8, 1 si ira coepit ferre transversos, difficilis ad salutem -s est. PANEG. 4, 10, 3 quam aeger est ad honestatem -s his, qui iam gradum ex nequitia protulerunt! VEG. mulom. 1, 17, 5 -u ... catastematis (male intellexit Chironem 191, ut vid.). AVG. civ. 12, 20 p. 543, 30 sine ullo -u miseriarum. CAEL. AVR. acut. 1, 11, 89 facilis in -um peiorem ... hoc passionis est genus (sim. recurrit morbus: 2, 11, 81 chron. 2, 13, 163. PAVL. PETRIC. Mart. 2, 661 febris, iugi cum lege -us ad quartum reditura diem. cf. p. 453, 69). al. **β ad fidem, deum, vitam aeternam sim. (apud Christ.):** HIL. c. Const. 2 ab antichristo ad Christum -um per paenitentiam praeparemus. in Matth. 2, 2 reditus ab errore et -s a crimine. in psalm. 68, 24 -um paenitentiae perdiderunt. AVG. gen. ad litt. 9, 18 p. 292, 21 natura depravata -um per semet ipsam non habet (postea: revertitur). CASSIAN. conl. 13, 8, 2 deum ad salutare invitantem -us. CONC. I 2 p. 48, 25 ut Christus iter faciat ... humanae naturae ad incorruptionis -um ([gr. I 1, 1 p. 37, 16 ἀναδομήν]. sim. al.; cf. DIONYS. EXIG. Conc. I 5 p. 298, 22 ad immortalitatis -um [exc- var. l.; gr. I 1, 6 p. 155, 26 ὀδόν]). al.

b ad priora memorata, cogitata: CHALC. transl. p. 48^B ad eorum quae erroribus implicant originem facto -u (gr. ἀναχωρητέον. cf. comm. 272 facto ... -u redit ad indiginem initiorum). AVIEN. ora 416 ad priora.

AVSON. 11, 1 (191 S.), 29 narrare aliquid fido ... -u (respic. recordatio memoriae ut: 19 [325 S.], 47 memori ... -u). al.

2 eorum, qui (quae) iterum vel identidem accidunt, aguntur:

a tempora, aetates, dies sollemnes sim. (cf. p. 453, 52 sqq.): IVL. VAL. 1, 31 l. 1058 (vers.) urbs virescens temporum -bus (PS. AVG. serm. ed. Mai 93, 6 anniversario t. -u. LEO M. serm. 40, 1 legitimi temporis -s [cursus var. l.]. al.). AVSON. 14, 6 (380 S.), 2 Mai Octobris Martisque -u (sim. 14, 16 [385 S.], 5). SYMM. epist. 6, 79 per multos annorum -us (rel. 15, 3 interminus a. -s. CLAVD. 23, 23. LEO M. serm. 91, 1 anni. al.; cf. CYPR. GALL. num. 1 verterat ... solitis -bus annus). HIER. in Gal. praef. l. 66 sollemnitate -us (5, 13^b l. 37 s. ... iugis per annos -s). LEO M. serm. 46, 1 festivitatis. al. **meton. de libro, quo -s paschalis tractatur:** GENNAD. vir. ill. 34 p. ... -um ... Theodosio principi obtulit Theophilus. 89 Victorius ... composuit paschale(-um) -um (paschalem cursum var. l.).

b quaelibet actio: MAR. VICTOR. aleth. 3, 678 (respic. gen. 18, 22 sqq.; antea: peruncatio Abraham ... deducens sensim numerum iustorum servandorum) summas ... minuente -u[s] usque decem.

B refugiendo ad id, quod (eum, qui) auxilium, securitatem, perfugium sim. praebet: **1 respicitur actio (sc. hominum praeter l. 27):** COD. Iust. 7, 62, 6 pr. (a. 294?) ut post sententiam ... -s fieri non possit ad iudicem, a quo fuerit provocatum. CONC. Valent. a. 374 p. 38 l. 15 ita ... per omnes ecclesias eiusmodi vitiorum germen inolevit, ut ad plena remedia difficilis sit -s. COD. Theod. 1, 32, 2 ad quas facultates administratorum facto -u iacturam patrimonii declinare possumus (cf. ad fideiusso-rem: NOVELL. Valent. 32, 7 si inefficax suffectus ... fuerit, -um ad ipsum praebemus auctorem). 9, 37, 2 ad latebram abolitionis. CHALC. comm. 351 quidquid nascitur, -um habet ad materias principales. SCARILA Fulg. Rusp. epist. 10, 3 ad sancti patris Fulgentii scientiam ... -um faciamus (inde FVLG. RVSP. incarn. 2 ut ad nos -um faceretis). **2 meton. respicitur ipse homo auxilium praebens:** VEN. FORT. carm. 5, 10, 7 sis ... longaevis cunctorum ... -s.

C invertendo, motum contrarium faciendo; mutatur ordo:

1 verborum, sc. in re metrica (in reciproco versu, cf. p. 455, 41): DIOM. gramm. I 516, 27 ut versus possit ad -um convenire. 516, 31 versus in procurso hexameter est, in -u Sotadicus (cf. 517, 9 in currentibus et in recurrentibus versibus). **2 rerum narratarum, sc. ita ut prius gesta post tractentur:** MART. CAP. 5, 506 in oratione pro Cornelio primo refutata sunt crimina, quae secuta sunt tribunalum, post ad ipsum tribunalum -s est factus (postea: ordine ... commutato). Clementi.

?recurvatio, (-ōnis) f. a recurvare. i. q. effectus recurvandi, status recurvus: GLOSS. V 600, 2 fragus: -o poplitis, quae et suffraginatio (fort. medii aevi, cf. Osbern. F 164).

recurvo, -ātum, -āre. a re- et curvare. legitur inde ab Ov. (ter), CELSO (12tes). [confunditur c. recurrere p. 449, 59.]

1 transitive, i. q. retro curvare, reflectere (saepius pass. [mediopass. e. g. l. 64 sq. p. 461, 1 sqq.], active l. 50. 52. 55. 62. p. 461, 14. indicatur, quo quid -etur, per adv. vel praepos. in c. acc. e. g. l. 50. 64. p. 461, 1. 7. 11 [cf. p. 461, 20], unde -etur, per praepos. ab l. 61 sq.): **a spectat ad motum; -antur:** **α aquae fluminis (sc. arte magica, ita ut retro fluant):** Ov. am. 1, 8, 6 anus in ... caput liquidas arte -at aquas. **β partes corporum animantium (sc. actione propria vel aliena; cf. l. 75 sqq.):** Ov. epist. 4, 79 sive ferocis equi luctantia colla -as, Hippolyte. CELS. 5, 26, 28^B maior ... in extendendo membra mora est, ubi -to (articulo add. pars codd.) curatio adhibita est, quam in -ando eo, quod rectum continuerimus.

CHIRON 316 iumentum roborosum non potest ... cervicem -are (recurrare cod. Basil.). SIDON. carm. 11, 47 Venus -to demiserat ora lacerto mollia. **γ partes herbarum, arborum:** agentibus hominibus (in rustica praeter l. 62): COLVM. 3, 18, 1 Atticus praetorto capite et -to ... semen (i. malleolum) demersit. 3, 18, 2 fragilis est ea parte materia, qua torta et -ta cum deponeretur, ceperat vitium (antea p. 461, 52). 4 capp. 4 vitem ... -tam usque ab imo solo rectam calamo applicari oportere. STAT. Theb. 4, 300 Arcades myrtos a stirpe -ant et pastorali meditantur proelia trunco. **vi naturali:** COLVM. 5, 10, 13 (= arb. 22, 2) radix duritia humi coercita -atur. GELL. 3, 6, 2 palma adversus pondus resurgit et sursum nititur -aturque (sec. Plut. moral. 724^E πρὸς τοὺν ἀντίον. ad rem v. Steier, RE XX 1, 393, 44 sqq.). **δ radii, quos emittere putabantur oculi, sc. -antur vi quadam naturali:** MACR. Sat. 7, 14, 15 directam ab oculis aciem per planum ... non pergere ultra centum octoginta stadia et inde iam -ari (sc. ab horizonte; eodem spectat somn. 1, 15, 18 recurrendo curvatur visus).

b spectat ad formam: **α variarum rerum naturalium:** Ov. met. 2, 246 qui ... -tis ludit Maendros in undis (respic. cursus fluminis inflexus). SEN. Ag. 564 isthmus Corinthius arto ... -tus solo Ionia iungi maria Phrixeis vetat. SCHOL. Stat. Theb. 2, 43 ('interiore sinu') dicit nescio qua parte Taenarum -ari ad vicem portus. **β partium corporis hu-**

mani: CELS. 4, 1, 9 dextra -tum in imo derigitur *intestinum*. 8, 1, 14 *costae* in exteriorem partem -tae paulatim in cartilaginem degenerant. 8, 1, 23 *os pubis* rectius in viris, -tum magis in exteriora in feminis. *morbo affectarum*: CELS. 5, 28, 2^a circa eum *locum* inflatae venae quasi -antur (7, 7, 7^a ubi intentae v. et -tae sunt [si recte legitur; aequatae var. l., ar-
quatae Marx]). 8, 16, 1 extantum brachium est neque -atur (sc. *prolapsio cubito ut*: 8, 16, 2 b. porrectum est, sed paulum in eam partem, a qua os recessit, -tum [-atur pars codd.]). γ *instrumentorum*: CELS. 6, 7, 9^a *aliquid ex aure* protrahendum est ... hamulo retuso paulum -to (*item in chirurgia*: 7, 7, 4^b paululum mucrone *hamuli* intus -to. 7, 15, 2 plumbea aut aenea fistula ... -tis in exteriorem partem labris). APVL. met. 11, 4, 2 angustam lamminam *crepitaculi* in modum baltei -tam. δ *notarum quarundam scriptarum* (*loco obscuro*): MART. CAP. 2, 120 (vers.; *Polymnia ad Philologiam*) (quid, iacente, quid, iugata lineā trigonus -et circulusque torqueat (sc. non ignoras sim.; ι an obi. effectum? Kopp, ed. 1836, 166 sq. trigonus iugata linea -tum, i. accentum circumflexum, intellegit; notas q. d. criticas significari putant Lenaz-Cristante, comm. 2011, 278).

2 *intransitive*, i. q. se (aliquo) *flectere* (evanida vi praeverbii): AMBR. fug. saec. 7, 41 (in *imag.*; *respic. gen.* 3, 14 [deus serpenti] super ... ventrem ambulabis) ostenditur, quod terrena malitia sit, quae in terram -et (vix absolute, ut intellegas e. g. *animas -ari*).

p. p. p. recurvātus, -a, -um pro *adi.* v. maxime p. 460, 72 sq.
deriv.: ?recurvatio, recurvus.

recurvus, -a, -um. a *recurvare* (cf. Leumann, Gramm. 1977, 388). *scribitur -curb-* in codd. rec. e. g. AMM. 14, 2, 5. *legitur apud* VERG. (*semel*), OV. (15tes), *postea rarius inde a CELSO; in versibus maxime occurrit vel in fine hexametri vel loco paenulti. pentametri.* [in var. l. *falsa pro* sonoro VERG. Aen. 9, 503 (aere -o Ter. Maur. 1855. 1858. 1912 [inde Ps. Mar. Victorin. gramm. VI 122, 32. al.], *textu fort. de industria mutato; v. Cignolo, comm. Ter. Maur., 2002, 493*); de aera -a pro a. repulsa TIB. 1, 8, 22 v. Fedeli, Gnomon 63, 1991, 313.]

i. q. *retro curvatus, reflexus* (vi praeverbii hic illic evanescente vel vix perspicua, v. e. g. l. 58. 67 et cf. VLT. SYLL. gramm. IV 262, 30 aliquando syllabam adicit non tam sensus causa quam metri [affert inter alia exempla l. 37]. ubi vel quo quid -um sit, indicatur per praepos. ad l. 47, in l. 65, per l. 64; neutr. pro subst. l. 55): 1 -ae sunt res, sc.: a arte facta (cf. l. 59): VERG. Aen. 7, 513 (de *bucina*) *Allecto* canit signum cornuque -o Tartaream intendit vocem (CLAVD. DON. Aen. 11, 855 p. 538, 20 *Opis sagittam* tendit -o c. [postea: arcus ... curvatur in finibus]. cf. l. 64 sqq.). OV. epist. 10, 71 (*Ariadne Theseo*) ne victor tecto morerere -o (i. *labyrintho*). rem. 210 abdere sub parvis aera -a cibus (de *hamis piscatoriis ut*: fast. 6, 240. de *bucinis sim.*: LVCAN. 1, 431 *Batavos* aere -o stridentes acūere tubae. CORIPP. Ioh. 1, 424. cf. l. 28). met. 8, 141 *puppem* ... -am (11, 464, 15, 698 trist. 1, 4, 7). fast. 2, 560 hasta -a, i. *caelibaris* (cf. SERV. Aen. 11, 682 rusticum telum in modum pedi -um. COMMENT. Lucan. 7, 140 curvamen ... contortae lanceae et -ae). OPT. PORF. carm. 26, 14 per -as lineas (sc. *carminis figurati*). PALLAD. 7, 2, 3 denticuli ... ad superiorem partem -i (in *vehiculo messorio*). SCHOL. Verg. Veron. ecl. 5, 88 'pedum' ... est baculum -um. b *herbae earumve partes*: OV. met. 3, 664 impediunt hederæ remos nexuque -o serpunt. 14, 632 *Pomona* bibulae ... -as, radices fibras labentibus inrigat undis (ι repugnans var. l., repurgans *Heinsius*). COLVM. 3, 18, 2 (*praedic.*) quicquid -um et ssum versus spectans demersum est ..., in modum hamī repugnat ... fossori. c *loca*: PLIN. nat. 2, 193 *sono, qui terrae motum praecedat*, exilius grassante in angusto, eodem rauco in -is eqs. AMM. 14, 2, 5 inter editos -osque ambitus montium. HIER. in Abd. prol. l. 64 (in *imag.*) tempus est ... confragosum mare et saeculi -os gurgites transfretare (recurvus var. l.). CLAVD. carm. min. 26, 54 fluvius ... campi dorsa -a petit (*respic. fons Aponus* var. CASSIOD. var. 2, 39, 3 [antea: per algentes meatus] ut *aquae fervidae* post -a spatia, quae arte facta sunt longiora, calores sint maximos redditurae). MART. CAP. 6, 639 cum longa sit *Italia* ab Alpibus ... absque -o flexu ... tot milia passuum (antea: laevorsum ... se flectit).

2 -es sunt partes corporis: a *animalium (dei arietis similis l. 65)*: OV. am. 3, 13, 17 *aries* cornu per tempora dura -o (met. 5, 327 -is ... formatus Libys est cum c. Ammon. fast. 5, 119 *capella* c. ... in sua terga -is. HIER. in Os. 5, 8 l. 225 *buccina* ... c. -o efficitur). fast. 2, 113 tergo delphina -o se ... subposuisse *Arioni*. 2, 251 corvus ... pedibus cratera -is tollit (cf. l. 73). PLIN. nat. 9, 103 *conchis* ad bucinum -is. STAT. Theb. 1, 488 terribiles ... saetis ac dente -o ... exuviae *apri*. 3, 513 ora -o ungue secant *rabidae volucres*. CLAVD. 20, 230 *avis* rostro ... -o turpis. b *hominum*: CELS. 8, 1, 17 id *os* ... ipsum -um est. PRVD. perist. 2, 242 hic avarus contrahit manus -as (sim. *respic. indicium morum*: PHYSIOGN. 86 quibus ... sunt pedes ... in modum falcium -i. *ibid.* quorum latera tumida sunt ac -a). ANTH. 673, 1 (an *medii aevi*?) dat aperturam crurum *varorum* flexura -am (4 *curvato* ... crure). *Pieroni*.

recūsābilis, -e. a *recusare*. i. q. *recusationem patiens*: TERT. adv. Marc. 4, 35, 14 (antea: *Christus* reprobari ... habens et postea ... extolli) in lapidis aenigmate utraque revelatio eius ... canebatur, prima -is, secunda honorabilis: 'lapis ..., quem reprobaverunt aedificantes, iste factus est in caput anguli' (*psalm. 117, 22*).

compos.: irrecusabilis.

Holmes.

* **recūsātio**, -ōnis f. a *recusare*. GLOSS. -o: ἀπολογία, παραίτησις. excusatio. II 233, 13 ἀπαραιτήτως: sine -e. 233, 25 ἀπάρησις: abnegatio, -o. legitur fort. iam l. 13, certe inde a CIC., sc. non nisi in *prosa orat.*; plur. *deest*. [confunditur in codd. c. excusatio CIC. de orat. 2, 26 HYG. astr. 2, 15, 1 AVG. epist. 194, 31 CONC. I 3 vers. Tur. p. 81, 9; in *suppl. inc. LEX repetund.* (CIL² 583) 46 (excusatione ... deferatur ((sine recusatione Crawford, Roman Statutes I, 1996, 70).]

fere i. q. *actio recusandi* (*facultas imprimis l. 39. 48. 55; indicatur, quid recusatur, per gen. e. g. l. 53. 58. 59, quid recusat, per gen. vel pron. poss. e. g. l. 22. 50. 62, per adi. l. 33; iunctura sine -e sim. e. g. l. 46 sq. 63. 66 sqq. [v. et l. 8])*: 1 *proprie*: a *spectat ad leges*: α *in iudiciis*:

CIC. inv. 1, 7 quod *genus iudiciale* positum in iudicio habet in se, accusationem, et defensionem aut petitionem et -em (ι item iuxta ponitur: 2, 12 a. aut -o. TERT. nat. 1, 2, 4 neque a. neque -i]. *item respic. pars defendentis*: 1, 15 quae *constitutio* ipsa ex se nihil dat firmi ad -em. part. 102 is, qui defendit, ... oportet ... rationem subiciat -is suae. QVINT. inst. 4, 4, 6). Cluent. 148 si quis ... te ... reum velit facere, clames te lege pecuniarum repetundarum non teneri; neque haec tua -o confessio sit captae pecuniae, sed ... periculi non legitimi declinatio. QVINT. inst. 5, 6, 5 is, qui *iusiurandum* defert, ... agere modeste videtur ...; quo difficilius -o est (*item respic. iusiurandum*: COD. Iust. 7, 45, 11 [a. 293/304] ex -e vel praestatione sacramenti). COD. Iust. 3, 1, 16 liceat ei, qui suspectum iudicem putat, ... eum recusare, ut ad alium curratur libello -is ei porrecto (*item respic. iudex*: 3, 1, 18 -is libellum ei iudici ... offerre. 7, 45, 16 [bis]). al.

β *extra iudicia*: COD. Iust. 6, 61, 8, 6^b sin ... pater ... hereditatem repudiaverit infante filio constituto, ... licentiam damus ei ... hereditatem adire, nullo praeiudicio ex -e paterna ei generando. NOVELL. Iust. 72, 3 ut ... non demus -em omnibus hominibus tutelae vel curae, ... sancimus, si quis dixerit obligatum se habere minore ... ostendere hoc ipsum -is tempore (gr. *παράτησιν ... παραιτήσεως*).

b *spectat ad res varias*: α *quaslibet*: CIC. Rab. Post. 28 (*rex Aegypti Postumum dioeceten fieri coegit*) odiosum negotium Postumo videbatur; sed erat nulla omnino -o. HYG. astr. 2, 15, 1 Prometheus ... -e, dicitur ab Iove inpetrasse, ut partem hostiae in ignem coicerent, partem in suo consumerent victu (ι exc- var. l.; an *actor παράτησιν perperam veriti?*). AVG. cons. euang. 3, 13, 46 p. 329, 24 quanta fuerit Pilati illa cunctatio et -o tam foedi ministerii. NOVELL. Maior. 1 ad sustinendi principatus apicem ... accessi, ne ... ingratus rei publicae ... sub hac -e iudicaret. al. β *iussa magistratus sim.*: CIC. Catil. 3, 5 quid fieri placeret, *praetoribus* ostendi; illi autem ... sine -e ac sine ulla mora negotium susceperunt. Phil. 7, 13 (*respic. dilectus*) omnes sine ulla -e ... nomina dant. leg. 2, 41 poena ... violatae religionis iustam -em non habet. 3, 6 CAES. civ. 3, 98, 2. LIV. 26, 35, 9 (*privati remiges dare iussi sunt*) cum *consules* multa disseruissent, cur aequa plebis -o esset (in *eadem re*: 26, 36, 4). EXVP. 7, 47. COD. Theod. 8, 4, 11 praerogativam *his cohortalibus* -is *bastagae sim.* offerimus. γ *opus litterarum*: CIC. de orat. 2, 26 (*Crassus recusavit disputare de arte rhetorica*) haec ipsa -o disputationis disputatio quaedam fuit ... periculunda (*item in dialogo*: 2, 364 adimere ... omnem -em Crasso volui). HIRT. Gall. 8 praef. 1 cum cotidiana mea -o non difficultatis excusationem sed inertiae videretur deprecationem habere (*item in praefatione*: PRISC. gramm. II 194, 7 excusatio mihi sit audacis incepti difficillima -o tuae iussionis).

δ *religionem Christi*: TERT. fug. 12, 7 negatio est etiam martyrii -o (*item respic. actio, quam homo deo debet*: ieiun. 3, 2 animalis fides ... exinde, i. ex peccato originali, deducens carnalium adpetitionem et spiritualium -em. adv. Marc. 4, 31, 4 -o populi [opp. invitatio dei; *respic. Ier. 7, 23 sq.*]. AVG. nat. et grat. 61, 71 quia solis canonicis *scriptis* debeo sine ulla -e consensum. serm. 32, 23). adv. Marc. 2, 22, 4 (*respic. Is. 1, 11 sqq.*) condicionalem ... et rationalem *deus* demonstravit -em (sc. *suam*) eorum, quae administranda praescriberat. AVG. epist. 194, 31 hoc ..., quod ipsi quoque ... sine ulla -e concedunt, quod nullus parvulus nisi renatus ex aqua et spiritu intrat in regnum caelorum (*item respic. doctrina*: grat. Christ. 3, 3 Pelagius cum episcopalis gestis sine ulla -e damnaverit eos, qui dicunt gratiam dei ... non ad singulos actus dari eqs. [sim. 22, 23]). PS. AVG. solut. 75 l. 32 'si possibile est, transeat a me calix iste' (*Matth. 26, 39*); ... ne mortis -e dictum videretur, ... continuo subiunxit: 'verumtamen non quod ego volo, sed quod tu vis'. al.

2 *transfertur ad fastidium, taedium sim.*: PETRON. 141, 6 (2 hac condicione percipient *heredes* ..., si corpus meum ... comederint) de sto-

machi tui -e non habeo, quod timeam (THEOD. PRISC. log. 90 *salsamenta* stomachi [-cho var. l.] hanc ciborum -em valeant extergere). CAEL. AVR. acut. 3, 11, 102 *hydrophobicis* taedium et -o imbrum. Yoshida.

***recūsātīvus**, -a, -um. a recusare. i. q. *recusationem afferens*: CAEL. AVR. salut. praec. 22 quae sunt differentiae salutarium praeceptorum? aliqua rerum utilium temperativa, ut ante cibum perunctio, aliqua nocentium (-a, ut) nequid nimis (Rose, *recuratio* aut *codd.*).

recūsātōrius, -a, -um. a recusare (*recusator non legi vid.*). i. q. *recusationem afferens*: AVELL. 241, 1 *sacerdos* -os libellos obtulit, ut liceret ei secedere a suscepto ... episcopatus officio. Holmes.

***recūso**, -āvi, -ātum, -āre. a re- et causa. *derivatur a* cusare PRISC. gramm. II 516, 4 (v. vol. IV 1552, 16 sqq.). NOT. Tir. 30, 73 -at. 30, 75 non -at. *depon. vix recte trad. l. 16. de notione*: SERV. Aen. 12, 931 'nec deprecor': non refuto, non -o. auct. Aen. 2, 126 '-at': abnegat.

SYNON. Cic. p. 425, 32 fastidit ... respuit. reicit. -at. repudiat. refutat. GLOSS. abutimur: -amus (-amur V 259, 27). -at: ἀρνείται, ἀναίναται. contemnit, negat, annuit. abutitur, renuit, refellit, ligat (negat *coni. Goetz in indice*). II 233, 24 ἀπαγορεύμαι: abnuo, denego, -o. 394, 51 παραιτούμαι: excuso, -o, evito. GLOSS. I Ansil. RE 1065 renitere: -are. al. *legitur inde* a PLAVTO, TER., CATONE, RHET. Her. [it. ricusare, hisp. et port. recusar a *serm. docto haud aliena; francog. vet. reüser, prov. reüzar, räüzar 'repellere, in errorem ducere'. cf. M.-L. 7139. Cortelazzo-Zolli² 1367. Wartburg X 168 sqq. Corominas-Pascual I 47. Machado³ V 56. Schd.-Cr.]*

[*confunditur in codd. c. recurrare p. 449, 61 sq., recursare TERT. pall. 3, 2 RVFIN. hist 7, 28 p. 955, 6 PAVL. PELL. euch. 486 (falso -et AVG. gramm. V 500, 28 [affert Verg. Aen. 12, 802, ubi recursent]). falso trad. vel loco corrupto* CIC. Cluent. 153 QVINT. decl. 272, 12 ARNOB. nat. 1, 52.] *indicatur verbis repelli id, quod alius intendit (part. praes. pro subst. masc. e. g. CVRT. 10, 9, 16 SVET. Aug. 34, 1, p. p. pro subst. masc. ARNOB. IVN. ad Greg. 15 l. 29). iuxta ponitur abnuere* CIC. Mil. 100 APVL. apol. 101, 1 FIRM. err. 3, 5. al., *respuere* GELL. 7, 16, 13 ARNOB. nat. 6, 19 LACT. inst. 6, 20, 2. al., *invitus (iuxta -ans)* CIC. p. 465, 70. PLIN. epist. 10, 54, 2 SVET. Galba 15, 1 GELL. 9, 9, 2. al.; *opp. e. g. postulare* CIC. Balb. 10 fam. 4, 15, 2. al. CAES. civ. 1, 32, 5. al., *petere* CIC. Phil. 11, 20 Liv. 10, 13, 5. al. *saepe in locut. negativis, v. e. g. p. 467, 45 sqq. 56 sqq. et IAlb, -are nihil e. g. l. 45 sqq. p. 465, 6 sq. 58 sq. 466, 49 sq.*

I *repellitur id, quod alius postulat (is, qui -at, nihilominus id, quod postulat, facit e. g. p. 464, 17 sqq. 465, 3): A proprie: 1 pro subi. est homo: a usu communi: a quolibet contextu (exempla selecta inde a CIC.): PLAVT. Poen. 1355 (versus quibusdam suspectus) numquid -as contra me? :: haud verbum quidem. CIC. Phil. 4, 12 si ... e fovea Antonius emergerit, nullius supplicii crudelitas erit -anda (item respic. supplicium: ac. 2, 23 supplicium [OV. met. 10, 484]. Tusc. 2, 52 nullum genus supplicii. TIB. 1, 6, 37 verbera. SEN. Oed. 1025. al.; cf. p. 465, 22 sq.). parad. 36 qui nihil imperanti mulieri negare potest, nihil -are audet (Att. 15, 1, 1 ut n., quod homini accidere possit, -are debeamus. OV. met. 6, 25 CVRT. 6, 7, 13. al.). fam. 4, 15, 2 non debes aut propriam fortunam et praecipuum postulare aut communem -are (6, 1, 1. 6, 4, 4. ceterum respic. fortuna sim.: Att. 15, 1, 1 [v. l. 46]. fam. 5, 16, 2. SEN. Tro. 1017 ferre, quam sortem patiuntur omnes, nemo -at). CAES. Gall. 3, 22, 3 neque adhuc ... repertus est quisquam, qui eo interfecto, cuius se amicitiae devovisset, mortem (mori var. l.) -ret (Liv. 26, 13, 14 VAL. MAX. 3, 2 ext. 8 SEN. Ag. 994 epist. 36, 10. al.; cf. -are mori [v. et l. 52]: QVINT. decl. 294, 9 IVST. 1, 10, 12. VET. LAT. act. 25, 11 [cod. 50 et VVLG.; gr. παραιτούμαι, cod. 51 excuso]. ceterum item -atur mors: VELL. 2, 123, 2 Augustus nec quicquam iam de fine ... -ans. SEN. benef. 5, 17, 5. al. CVRT. 8, 4, 8. al.). VERG. Aen. 2, 704 (Anchises Aeneae) nec, nate, tibi comes ire -o (HOR. sat. 2, 5, 17 STAT. Ach. 1, 539 MART. 10, 10, 7. cf. VAL. FL. 8, 198 nec me ire -o). LYGD. 4, 73 nescis, quid sit amor ..., si ferre -as immitem dominam (OV. am. 2, 14, 14 met. 10, 171 SEN. Phaedr. 135. Tro. 1017 [v. l. 49]. al.; cf. -are perferre: MART. 11, 23, 15). SEN. dial. 5, 29, 1 si servus rusticum laborem -at (epist. 31, 6 l. si non -es, parum est: posce. QVINT. inst. 12, 11, 10. al.). PLIN. nat. 24, 43 aeger omnem curationem austeram -antis (item -at aeger curationem sim. l. 69 et e. g. TERT. scorp. 5, 6 nec ... chirurgia -bitur. CAEL. AVR. acut. 1, 16, 162. contra -at medicus aliquid aegro faciendum: ibid. 1, 14, 111. RVSTIC. Conc. 5 I 4 p. 42, 3 nec ... medicis -anda est incisio inutilium ... membrorum [gr. I I, 5 p. 127, 33 παραιτήεα]. al.; cf. p. 466, 20 sq.). CALP. decl. 4 in carcere cibis -antibus ... ingeritur (AVG. serm. 359B, 23 coll. Dolbeau 1996 p. 344 l. 506 quando infirmus -at c. CASSIAN. conl. 2, 6, 2). al.*

β *spectat ad leges (cf. p. 464, 75 sqq.): 1 in iudicii sim.: 1*

at aliquis, ne iudicium fiat, sive omnino ullum sive sub quadam lege vel conditione vel iudicibus (exempla selecta post Ov.; pro subi. est fere reus, -at iudex e. g. p. 464, 5. 8): CATO orat. 166 venefici postridie iussisti adesse ...; non ausi -are. CIC. Quinct. 23 Naevius ait se ..., si quid agere

secum velit Quinctius, non -are. 61 iudicium postulas; non -at. 64 cuius procurator non omnia iudicia, quae quisque in verba postularit, (-rit) ([hic suppl. Reeve, ante omnia iam cod. unus]. ASCON. tog. cand. p. 66, 2 GAIVS dig. 9, 4, 29. al.). al. LEX Vrson. (CIL II² 5, 1022) frg. 4 (loco mutilo). OV. epist. 16, 71 (Paris de iudicio suo) ne ... -rem, verbis Iovis imperat Mercurius. PAPIN. dig. 26, 9, 5, 1 tutor ... actionem post tutelam finitum recte -at (VLP. dig. 15, 1, 21, 3. al.). COD. Theod. 11, 30, 25 si quis appellationem suscipere -verit. Iust. 3, 1, 16 apertissimi iuris est licere litigatoribus iudicis, antequam lis inchoetur, -are (3, 1, 18. 7, 45, 16. al.). al. ① -at aliquis, ne quid in iudicio fiat (exempla selecta post Cic.): RHET. Her. 4, 30, 41 descende in integram defensionem, noli quicquam -are, da servos in quaestionem, stude verum invenire. CIC. Quinct. 30 non -bat Quinctius, quin ita satis dare iuberet, si bona possessa essent ex edicto. S. Rosc. 77 servos ... in quaestionem ab adversariis Sex. Roscius postulavit; meministisne T. Roscium -are? (item respic. quaestio servorum: 78. 119 Cluent. 176. al. apud eundem; cf. l. 12). Caecin. 81 tu me ad verbum vocas; non ante veniam, quam -aro (sc. disserendo scriptoris voluntatem verbis scriptis esse anteponendam; postea nihilominus de verbis disputare coepit: 82 quoniam satis -vi, venio iam, quo vocas). Flacc. 97 populum Romanum disceptatorem ... non -o. al. QVINT. inst. 5, 6, 1 ius iurandum litigatores aut offerunt ... aut -ant, cum ab ipsis adversariis exigatur (item respic. iusiurandum: 5, 6, 2. al.; cf. -are sacramentum COD. Iust. 4, 1, 12, 2 bis. 2° bis, iuramentum 4, 1, 12, 3. 4°. 4°). al.

② -at aliquis crimen, quo arguitur: CIC. part. 103 rationem appellemus eam, quae affertur a reo ad -andum depellendi criminis causa. SEN. contr. 7, 8, 10 sq. VELL. 2, 1, 5. QVINT. inst. 3, 10, 1 in qua causa pars altera agentis est, altera -antis (item technice: IVL. VICT. rhet. p. 18, 1). al. ③ -atur poena vel eventus iudicii: CIC. Brut. 90 (nihil) -ans Galba reus pro sese et populi Romani fidem implorans (suppl. Corradi ex VAL. MAX. 8, 1 absol. 2). NEP. Epam. 8, 2 Epaminondas non -vit, quominus legis poenam subiret. QVINT. inst. 4, 2, 70 poenam (CALP. decl. 15). 5, 10, 97. VLP. dig. 42, 1, 4 pr. -are iudicati actionem. 42, 1, 4, 2 actor municipium potest rem iudicatam -are. PAVL. dig. 4, 4, 46 cum causam iudicati condemnatus -are non possit. AVG. serm. 162A, 8 coll. Morin p. 106, 27. al.

④ extra iudicia; -atur: quidvis (nuptias v. sub γ; exempla selecta inde a SEN. rhet.): CIC. Quinct. 82 (antea: mittis iniussu praetoris praetor scilicet iussisset; opinor, si vellet ..., si nemo -ret. Flacc. 49. Att. 1, 8, 1 ille -arat satis dare amplius abs te non peti. SEN. contr. 2, 1, 2 non adoptari sed commodari -o (item respic. adoptio: 2, 1, 9 [coni.]. 2, 1, 19 [ter]). 7, 8, 9 fortunam ... optionis -tae, i. raptam nubendi (contr. exc. 8, 6, 1. ceterum respic. idem thema: QVINT. decl. 309 them. 309, 15 [v. l. 55]). QVINT. decl. 286 leg. abdicare et -are liceat (eadem lex: PS. QVINT. decl. 9 leg.). PAPIN. dig. 3, 3, 67 procurator ... onus eius domini frustra -at (PAVL. dig. 27, 1, 32 o. tutelae. FRG. Vat. 188). al. hereditas: CELS. dig. 31, 22 qui fideicommissum -at. GAIVS dig. 36, 1, 65, 10 si heres -et nomen ferre. 36, 1, 65, 15 vix esse, ut Titius -ans adire hereditatem cogatur (inst. 2, 254. 258 MAECIAN. dig. 36, 1, 67, 3. al.; cf. COD. Iust. 6, 61, 8, 2 additionem hereditatis. ceterum -are hereditatem: MARCELL. dig. 36, 1, 46 pr. PAPIN. dig. 28, 6, 12. al.). al.

γ spectat ad nuptias (adde l. 41 sq.; respic. discidium l. 58): TER. Hec. 295 numquam ausus sum -are eam, quam mihi obtrudit pater (item patre iubente filius -at: HOR. sat. 1, 4, 50). OV. epist. 5, 83 non ... ut Priamus nymphae socer esse -et (item pater filiae nuptias -at: SEN. Herc. O. 427. al.). am. 2, 17, 16 SEN. Herc. f. 349. QVINT. decl. 309, 15 neque ego ... nuptias tuas -bam (SVET. Nero 35, 4 APVL. Plat. 2, 26 p. 260. al.). al. SVET. Dom. 22 APVL. apol. 7, 7. IVVENC. 1, 136 Ioseph secum volvit, quam ratione ... thalamos ... -et. al.

δ spectat ad rem publicam: ① varia exempla: CIL I² 1665 (Pompeis; aet. Sullae) Quintio si qui -at, assidat ad asinum (sunt qui putent Quinctiom intellegendum esse). CIC. Verr. I 20 quis poterit ... de transferendis iudiciis -are? (sim. II 1, 6, 3, 224). Phil. 8, 32 quos labores liberandi populi Romani causa -are debemus? al. ANTON. or. frg. Cic. Phil. 8, 25 utramque provinciam ... remitto, exercitum depono, privatus esse non -o (PLANC. Cic. fam. 10, 17, 2 ad omnia pericula princeps e. non -bat. AVSON. 10, 8 [167 S.], 9). PLANC. Cic. fam. 10, 8, 6 ut ... omnem impetum belli in me convertere non -em. CAES. Gall. 5, 6, 2. al.

② -at aliquis id, quod res publica sim. iubet vel flagitat: ③ quidlibet: CIC. Quinct. 60 nec quemquam attinebat id -are, quod praetor ... ex edicto suo fieri iubebat. Verr. II 2, 5 quando id, quod imperaretur, Sicilia -vit? ([cf. 3, 19 tota Sicilia -ante] item -ant provinciales vel socii iussa Romanorum: 3, 19 prudentissimi viri ... Siculo uno -ante ... nomen Hieronicae legis mutare noluerunt. al. NEP. Hann. 12, 3 Liv. 39, 37, 20. al. LVCAN. 3, 324 TAC. ann. 15, 24, 2. al.). dom. 125 (ad Clodium) ea iura constituisti ..., quibus in te conversis -res, alios everteres (item

-atur novum ius sim.: LIV. 34, 3, 3 SVET. Aug. 34, 1). *al.* BELL. Afr. 90, 3 (*Caesar cives adversarios pecunia multat*) bis miliens sestertio his imposito ... nullo eorum -ante. OV. fast. 2, 387 iussa -antes peragunt ... ministri ... et geminos, *i. Romulum et Remum*, in loca sola ferunt (STAT. Theb. 6, 813 DRAC. Romul. 8, 231). LIV. 1, 24, 2 cum trigeminis agunt reges, ut pro sua quisque patria dimicent ferro; ... nihil -atur (6, 9, 6. 22, 61, 15 n. ... supplicii. SEN. Med. 461). 3, 45, 4 adversus iniuriam decreti cum multi magis fremerent quam quisquam unus -are auderet. *al.* VAL. FL. 5, 489 (*loq. Iason*) regum perpetimur iuga nec ... parere -o (STAT. Theb. 7, 375 quibus *regibus* haud p. -em). PLIN. epist. 10, 54, 2. SVET. Cal. 1, 1 Germanicus ... legiones ... imperatorem Tiberium pertinacissime -antis ... compescuit (*cf. e. g.* IVST. 13, 2, 11 Ptolemeus -bat regem Arridaeum).

al. ⑧ *tributum*: CIC. Verr. II 3, 56 ei *Siculo cuidam*, cum ... decumae imperarentur, quod -bat. fam. 3, 7, 3 scito ... multo pluris esse, qui de tributis -ent. *al.* LIV. 27, 38, 3 *consules colonos* ... dare milites cogebant; quibus -antibus edixere *eqs.* *al.* SVET. Nero 44, 2 ut plerique omnem collationem palam -rent (PAPIN. dig. 50, 5, 8, 3. *al.*). *al.* ⑨ *rem militarem*: CAES. Gall. 7, 19, 5 quos *militēs* cum sic animo paratos *Caesar* videat, ut nullum pro sua laude periculum -ent (civ. 3, 26, 1 LACT. inst. 1, 3, 19). civ. 1, 68, 3 hunc laborem -bat nemo (PS. QVINT. decl. 3, 16 itinerum l.). 3, 47, 6 BELL. Alex. 11, 3. LIV. 8, 7, 19 (*Manlius filio*) ne[c] te quidem ... -are censeam, quin disciplinam militarem culpa tua prolapsam poena restituas (*item respic. poena militis*: CVRT. 9, 6, 13. *cf. p. 463, 42 sqq.*). 22, 60, 17 *militēs* sequi -arunt bene monentem (SVET. Iul. 52, 1). *al.* CVRT. 4, 14, 22. *al.* SVET. Galba 12, 2. *al.* ⑩ *officium gubernandi, regendi, sc. imperium, magistratum sim. (regnum l. 42)*:

CIC. Balb. 10 cui *Pompeio* senatus populusque Romanus ... dedit ... imperia ... etiam -anti (*item respic. imperium*: Phil. 11, 20 PLIN. paneg. 5, 5. *al.*; *iunctura* -are imperium: OV. Pont. 4, 13, 28 qui *Tiberius* frena rogatus saepe -ati ceperit i. TAC. hist. 1, 52, 4 CALP. decl. 50 tit. HIST. AVG. Tac. 7, 7). *al.* CAEL. Cic. fam. 8, 10, 5 CAES. civ. 1, 33, 1. OV. fast. 1, 533 nepos natusque dei, licet ipse -et, pondera ... paterna feret (*i. Tiberius, ut l. 29, 40 sq. et VELL. 2, 103, 3*). LIV. 10, 13, 5 terror *belli* ... omnes in Q. Fabium Maximum ... -antem consulatum convertit (*item respic. consulatus*: 10, 13, 10. 22, 35, 3 TAC. ann. 1, 3, 2 PLIN. paneg. 58, 2. *iunctura* -are consulatum: LIV. 27, 34, 10 quod *T. Manlius* -asset delatum c. -turusque esset [*de eodem*: VAL. MAX. 6, 4, 1 VIR. ill. 28, 5]. PLIN. paneg. 56, 3. 57, 1. *al.* SVET. Aug. 26, 2). R. GEST. div. Aug. 10 (pontif)ex maximus ne fierem ..., r(ecusavi) (*gr. ἀρχιερωσύνην ... οὐ προσεδέξαμ(η)ν*). VELL. 2, 124, 2 huic *Tiberio* contigit paene diutius -are principatum, quam *eqs.* (SVET. Tib. 24, 1 [*de eodem*]). TAC. ann. 3, 35, 3. IVST. 28, 3, 16 cum populus ... recipere eum *Antigonum* regnum iuberet, ... diu -vit. *al.* ⑪ *honorēs*: CIC. Att. 10, 4, 2 nec iam *Caesar* -at sed quodam modo postulat, ut ... appelletur tyrannus. VAL. MAX. 4, 1, 6 *Scipio* tantum se in -andis honoribus gessit, quantum egerat in emerendis (PLIN. epist. 2, 1, 7. *al.* SVET. Claud. 12, 1 nimios h. -vit. *al.*). STAT. silv. 4, 1, 33. MART. 9, 101, 19 *Domitianus* saepe -tos parcos duxisse triumphos (HIST. AVG. Hadr. 6, 3 Sept. Sev. 16, 6. VIR. ill. 44, 5 P. *Scipio Nastica* imperatoris nomen a militibus et a senatu t. oblatum -vit). TAC. hist. 2, 90, 2 abnunti *Vitellio* ... nomen Augusti expressere, ut adsumeret, tam frustra quam -verat (PLIN. paneg. 84, 8. SVET. Nero 8 patris patriae. FRONTO p. 131, 16 Armeniaci [*respic. idem nomen*: p. 132, 5 HIST. AVG. Aur. 9, 1]. *al.*; *cf.* -are cognomen: SVET. Tib. 26, 2 praenomen ... imperatoris c. que patris patriae. Claud. 11, 2 Augustae. Vit. 8, 2 Caesaris). *al.*

⑫ *-at res publica sim. cum externis consentire, e. g. in foedere iaciendo vel in auxilio dando (de sociis Romanorum iussa -antibus v. p. 464, 72 sqq.)*: CAES. Gall. 1, 44, 5 *Ariovistus* dicit sese -turum p. R. amicitiam. 5, 41, 5 *Nervii* dicunt sese ... hoc esse ... animo, ut nihil nisi hiberna -ent (LIV. 8, 27, 10. 9, 15, 6 [v. l. 61]). 7, 2, 1 profitentur Carnutes se nullum periculum communis *Gallorum* salutis causa -are (*sim.* HIRT. Gall. 8, 1, 3). *al.* VERG. Aen. 12, 12. LIV. 9, 15, 6 *victor victis* dixit militem se ... sub iugum missurum ...; nihil -tum (*item respic. condiciones victis sim. impositae*: 25, 29, 4. *al.* PANEG. 12, 5, 6. HEGES. 3, 14 p. 208, 26 [*cf. gr. 3, 315 οὐκ ἔπειθεν*]). *iunctura* -are condicionem pacis: LIV. 30, 16, 14. 37, 36, 8). *al.*

⑬ *ε spectat ad opus litterarum sim.; -at aliquis de aliqua re loqui vel scribere (cf. p. 466, 61. 74 sq.)*: CIC. Balb. 17 me -ante placuit ambobus *patronis ceteris* adhiberi hunc a me ... laborem *perorandi* (*item respic. oratio sim.*: de orat. 2, 66 APVL. flor. 18, 1 AVG. serm. 180, 14). de orat. 2, 18 hoc nos ab istis adulescentibus facere inviti et -antes heri coacti sumus (*item -atur in dialogo*: 2, 121. *al.* SVLP. Sev. dial. 1, 27, 1). orat. 35 testiflor me ... -antem haec scribere esse ausum (*item -at aliquis opus scribere*: leg. 1, 8 Att. 15, 4, 3 HOR. epist. 2, 1, 208. *al.*). COLVM. 2, 1, 1 quaeris ex me ..., quod ego ... non -o docere, cur *eqs.* (*item -at aliquis aliquid in opere suo tractare*: QVINT. inst. 1 prooem. 5. SERV. auct.

georg. 1, 104 oratorium schema quaedam -are, quasi non sufficiant materiae, deinde referre. *al.*)

⑭ *ζ spectat ad religionem (fere christianam, sed paganam e. g. l. 5 sqq. 34, Iudaicam e. g. l. 12)*: ① *-ant homines aliquid: quod deo placere, fidei convenire videtur*: CIC. Tusc. 5, 78 si *Aegyptii* ibim violaverint, poenam nullam -ent. VERG. Aen. 2, 607 (*Venus Aeneae*) tu ne qua parentis iussa time neu praeceptis parere -a (OV. met. 1, 385). 5, 749 (*745 Aeneas* Iovis imperium et cari praecepta parentis edocet) nec iussa -at Acestes. TERT. nat. 1, 18, 1 quod neque gladios neque cruces ... animo -emus (*item respic. persecutio vel mors pro deo subeunda*: PS. CYPR. ad Novat. 6, 5 nullam insanae mentis tyranni saevitiam -are. LVCIF. moriend. 13 l. 39. *al.*; *cf.* -are mortem: LACT. inst. 5, 13, 17. HEGES. 1, 1, 4 *Iudaei* pro religione m. non -arunt. *al.*). ieiun. 11, 3 aut et illa *vetera testamenta* -are debebunt aut *eqs.* (AVG. serm. 160, 1 *Iudaeis* novum t. -antibus. *ceterum -atur pars sacrae script.*: TERT. adv. Marc. 5, 21, 1 quid *Marcion* ad Timotheum duas *epistulas* ... -verit. *al.*). adv. Marc. 4, 31, 6 et novissimam in Christo invitationem *Sion* -vit. virg. vel. 3, 5 ne multinubi scandalizentur, monogamia -anda est? (*cf.* HIER. in Is. 17, 63, 17 l. 18 G. *epistula, sc. I Cor.*, nuptias non -at). AVG. beat. vit. 9 aegri *animi* ..., sicut in morbis ipsius corporis videmus, cibos suos -ant et respuunt (*in imag. aegritudinis ut*: in psalm. 58, serm. 1, 7 l. 10. *al.*; *cf. p. 463, 63 sqq.*). *al.*

quod dei voluntati, rectae fidei non convenire videtur: TERT. castit. 9, 4 *argumenta contra primas nuptias dicta* quanto magis secundo matrimonio -ando praeiudicabant? (*cf.* monog. 6, 4 -bis ... digamum. 15, 2 si secundas nuptias -amus. AVG. bon. viduit. 7, 10. *ceterum -atur omnino nuptiae*: TERT. virg. vel. 10, 4 qui ex consensu contumeliam communem iam -verunt. AVG. bon. coniug. 22, 27. *cf. p. 464, 51 sqq.*). cult. fem. 2, 2, 5 confictae ... pulchritudinis suggestum -andum a vobis sciatis. VET. LAT. Tit. 3, 10 (Conc.^s IV 1 p. 101, 24) haereticum hominem post unam et secundam correptionem -a (*gr. παραιτοῦ, Cypr. epist. 59, 20, 1. al.* evita, cod. 75. *al.* et Vulg. devita; *huc spectat* TERT. praescr. 6, 1. *cf. e. g.* LVCIF. non conv. 1 l. 34 hi, qui tuo sacrilegio misceri -verunt). FIRM. err. 17, 4 ut profanarum religionum ... commenta humanum genus ... -ret. *al.*

⑮ *-at deus aliquid*: OV. trist. 4, 2, 36 mactata ... saepe -anti corpora capta deo. TERT. fug. 7, 3 *dominus* -at semper infirmos (*item homo -atur*: adv. Marc. 2, 23, 2 peccantes. 4, 23, 9 [*respic. Luc. 9, 57 sq.*] deus cur -at eum, qui se ... illi comitem offert? *al.*; *cf. p. 467, 18*). patient. 5, 16 si Cain ... oblationes suas a domino -tas aequanimiter ... tulit. CYPR. patient. 6 *Christus* potuit ... *Iudae* osculum non -are (*cf.* LACT. inst. 4, 26, 28 mortem suscipere *Christus* non -vit. CAPREOL. epist. 2, 6 [*respic. Matth. 26, 39*] *Christus* velut dubitans loquitur et -ans. *al.*). NOVATIAN. trin. 22, 6 humanam condicionis fragilitatem suscipere non -vit (*item deus homo fieri non -at*: PRISCILL. tract. 4, 78. *al.*).

⑯ *b usu speciali adhibetur in apodosi contrarii corroborandi causa, sc. in locut. non -o sim.*: PLAVT. Curc. 164 assum; nam si absim, haud -em, quin mihi male sit. CIC. S. Rosc. 8. Pis. 3 cum hoc non -res eis, a quibus dicebare consil, quin te luce dignum non putarent, nisi nequior quam *Gabinus* exstitisset. Planc. 3 nisi eius integerrimam vitam ... ostendero, nihil de poena -bo (LIV. 5, 28, 9 n. poenae -bant, ni *eqs.*; *cf. 3, 68, 13* nulla supplicia -o, nisi ea *castra* ante noctem expugnassent). *al.* CAES. civ. 3, 45, 6 LIV. 5, 44, 7. *al.* SEN. contr. 7, 8, 6 VAL. MAX. 8, 1 absol. 10 SVET. Claud. 26, 2 FEL. Aug. c. Fel. 1, 2.

⑰ *2 pro subi. est res, sc. adhibita per meton. audaciorum pro homine ea re praedito (loca pro incolis posita v. supra l. 17. p. 464, 71)*: CIC. Tusc. 5, 13 cum ... virtutes ... nullum ... -ent nec supplicium nec dolorem (LACT. inst. 3, 8, 42. *al.*; *item pro subi. est qualitas animi*: OV. met. 14, 486 patientia. TERT. apol. 10, 1 quae *iniquitas* -at veritatem. HIST. AVG. Aurelian. 10, 1 curiositas nil -at. *al.*). SEN. Agr. 662 (*loq. Cassandra*) aernunae meae socium -ant (*item pro subi. est incommoditas*: Thy. 532 squalor. OPT. PORF. carm. 2, 5 cura. AVG. soliloq. 1, 1, 1 valetudo tua scribendi laborem -at). *al.*

⑱ *B translate vel laxius (ne quid fiat, efficitur sive actionibus sim., e. g. p. 467, 22 sqq., sive rerum natura, e. g. p. 467, 11. 15 sq.)*: 1 *pro subi. est res*: a *corporea*: α *terra, regio*: CIC. leg. agr. 2, 73 an est locus, qui coloniam postulet, est qui plane -et? (rectius et *codd.*). Cato 51 quae *terra* numquam -at impendium (imperium *codd.*). VERG. georg. 1, 53 quid quaeque ferat regio et quid quaeque -et. COLVM. 1 praef. 25.

β *pars corporis*: VERG. Aen. 12, 747 tardata sagittā interdum genua impediunt cursumque -ant. HOR. sat. 2, 2, 6 cum acclinis falsis animus meliora -at (PS. QVINT. decl. 14, 4. *al.*; *cf. e. g.* anima: VET. LAT. psalm. 76, 3 [cod. 136] -vit consolari a. mea [pecusavi *cod.*]). NEMES. Cypr. epist. 77, 2, 2. *al.*). 2, 7, 108 illius, *i. vino titubantes*, ... pedes vitiosum ferre -ant corpus (epist. 2, 1, 259 nec meus audeat rem temptare pudor, quam vires f. -ent. ars 39 versate diu, quid f. -ent, quid valeant umeri. OV. am. 2, 15, 22 ars 2, 655 LVCAN. 6, 97). MANIL. 1, 553. SEN.

epist. 51, 10 nullum laborem -ant manus, quae ad arma ab aratro transferuntur (QVINT. inst. 11, 3, 26). *al.* γ *cetera exempla*: Ov. met. 8, 837 rapax ignis non umquam alimenta -at (DRAC. laud. dei 3, 176 crinibus ignitis ieiuna a. -a[n]t fastidita fames *flammarum*). COLVM. 4, 32, 1 ea *harundo* cum sit vivacissima nec -et ullum locum (cf. PLIN. nat. 17, 147 -at eadem *castanea* glaream). PLIN. nat. 4, 31 *Penius* aquas *Horci* ... suis misceri -ans. 35, 49. STAT. silv. 1, 5, 50 unda ... abire -at. CLAVD. 5, 234 siccum gladium vagina -at. APIC. 7, 9, 3 (*antea*: piperatum in musteos fundis) cum sorbueri(n)t, quod mustei -veri(n)t, petasoni refundis. *al.*

b *incorporea*: CIC. fam. 1, 9, 12 quae *res publica* mihi videbatur ..., ne fieret *contentio*, vehementer -are. SIL. 7, 320 moras extrema -ant. SCAVR. gramm. VII 20, 9 in 'mensoribus' ... quamvis (<'n') litteram -et, ratio, quia 'metior' sine illa dicatur ([*i.* *Biddau*, Ire cuset, literae accuset *sim. codd.*]). PRISC. gramm. II 181, 1). GELL. 9, 9, 2. TER. MAVR. 1037 mutas ita coniungi natura -at (ARNOB. nat. 6, 19 AVG. quaest. hept. 4, 25 l. 593. EVSTATH. Basil. hex. 1, 11, 6 n. -ante [gr. p. 25^d *παρὰ φύσιν*]). SERV. gramm. IV 464, 3 metra ionica a maiore ... ditrochaicum non -ant (SIDON. carm. 23, 486). PRAEDEST. 3, 29 l. 37 nos gratia non -at, dum delinquimus, sed nos -amus gratiam, quando peccamus (*sim. ibid.* l. 39 sq.). *al.*

2 *pro subi. est animans*: VERG. Aen. 7, 16 gemitus iraeque leonum vincla -antum (AVIAN. fab. 28, 1 v. -anti ... iuvenco. *item animal homini resistit*: SEN. dial. 2, 12, 3 sessorem. COLVM. 2, 2, 26. 6, 2, 10. 6, 14, 6 VAL. FL. 7, 589 STAT. Theb. 9, 211). COLVM. 6, 24, 2 quam *venerem* si aut femina -at aut non adpetit taurus. STAT. Theb. 10, 129 (*Iris Somno*) qui *populus Thebanus* ... pervigil ... tua iura -at. 10, 154 (*Somnus castra subit*) iam stare -ant cornipedes (10, 519 solvitur ... vallum primaeque -ant s. morae, *i. milites*). TERT. pall. 3, 2 (*respic. serpens*) cum squamis et anni -antur. CYPR. laps. 25 faciem suam parvula ... avertere, os ... premere, calicem -are (*item homo -at corporis motu*: CAEL. AVR. chron. 4, 3, 64 si quisquam aegrotantium lac sumere noluerit, aut horrido visu aut stomachi supinatione -ans). LACT. inst. 3, 8, 7 ut ... nec laborem sibi ullum nec vulnere nec mortem ipsam -andam *ferae* putent (AVG. serm. 299, 8 APON. 12, 11). CHIRON 170 *equus aeger* cibum -at (171. *al.*). BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 13 p. 37, 13 equus ... atque homo animalis in se vocabulum capere, ut dicantur ipsa animalia, non -ant. *al.*

appendix syntactica ad I: **1** *quid -etur*: **a** *indicatur*: **α** *per acc. obi.* (nom. in *structura pass.*): **①** *solum*: *passim*.

② *accedit praedicative indicium muneris, quod is, qui -atur, agere non debet*: CIC. Flacc. 97 p. 464, 20. SEN. epist. 17, 4 quare hanc *paupertatem* -es contubernalem. TAC. dial. 5, 1 antequam me iudicem Aper -et. SVET. Cal. 1, 1 p. 465, 11. *al.* **③** *accedit per praepos.* ab *indicium beneficii, quod homo -tus non recipit*: ARNOB. IVN. ad Greg. 15 l. 1 tu solus -andus eris a misericordia dei? in psalm. 26 l. 6 magni viri ab unctioe -ti sunt.

β *per struct. verbalem*: **①** *enunt. secund.*: quin (*lemma semper negatur*): PLAVT. Curc. 164 p. 466, 46. CIC. Quinct. 30. Pis. 3 p. 466, 47 (c. *acc. obi. et dat.*). *al.* CAES. Gall. 4, 7, 3 civ. 3, 45, 6. *al.* quominus (*lemma semper negatur*): CIC. Q. Rosc. 2. Cluent. 155 ne hoc quidem umquam -vit, q. *al.* CAES. Gall. 1, 31, 7 NEP. Epam. 8, 2. LIV. 28, 40, 10 me ... -antem nemo ... audivit, q. 42, 33, 3 nihil -are ..., q. 43, 16, 12 SEN. contr. 9, 6, 6. *al.* ne (cf. PRISC. gramm. III 340, 15 nostri ... frequenter duplici abnegatione utuntur pro simplici, ut ... '-o, ne faciam' pro '-o facere'): CIC. Verr. II 2, 60, 5, 141 et -are et deprecari. ne. Cluent. 154 non hoc -bant, ne. *al.* NEP. Hann. 12, 3 illud -vit, ne. Ov. am. 3, 14, 1. *al.*; *modo peculiari c. acc. obi. coniungitur*: POSSID. vita Aug. 17, 2 haereticus tabulas ..., ne adessent, omnimodo -vit. ut (*lemma semper negatur*): CIC. Flacc. 100 non modo non -o sed etiam postulo, ut ... moveamini (*item seq. postulare*: Att. 10, 4, 2 p. 465, 43). TRAIAN. Plin. epist. 10, 48, 1. CONC.^s I 5 p. 161, 25 qui *deus* ... non -vit, ut esset similis nostri (gr. I 1, 6 p. 139, 7 *ὄν ἀπόβλητον ποιούμενος*). **②** *inf.* (cf. l. 53): CIC. Att. 1, 8, 1 p. 464, 39. ANTON. or. frg. p. 464, 64. PLANC. Cic. fam. 10, 8, 6. 10, 17, 2 p. 464, 65. HIRT. Gall. 8, 15, 1. *et saepe; inf. quasi pro subst. adhibetur*: PERS. 3, 18 cur non ... mammae (gen.) lallare -as? *pleonastice inf. negatur*: SVET. Tib. 45 *feminam* perductam nec (et *recc.*, ac Bentley) quicquam amplius pati ... -antem. **③** *acc. c. inf.*: SEN. epist. 93, 6 nec ... mihi plures annos accedere -verim. *al.*, e. g. p. 463, 58. l. 6. 15.

γ *per praepos.*: de: CIC. Verr. I 20 p. 464, 61. fam. 3, 7, 3 p. 465, 15. *al.* BRVT. Cic. ad Brut. 24, 4 de conditione ... -tum est a nobis. CAES. Gall. 1, 44, 4 LIV. 36, 31, 9. VELL. 2, 123, 2 p. 463, 56 (c. *acc. obi.*). HIST. AVG. Claud. 1, 1. ab: v. l. 42 sqq.

b *intellegitur e contextu*: *passim*, e. g. p. 463, 75 sqq.

2 *cui -etur, indicatur per*: **a** *praepos.*: PLAVT. Poen. 1355 contra (v. p. 463, 41). LIV. 3, 45, 4 adversus (v. p. 465, 7; nisi a. ab alio verbo pendet). **b** *dat.* (*fort. addas* e. g. p. 463, 45. 464, 60): CIC. Pis. 3 p. 466, 46. LIV. 40, 25, 3 neganti (-te Gronovius) Paulo ... non tam id -bant

quam ... aiebant *eqs.* PAVL. NOL. carm. 27, 202. DRAC. laud. dei 3, 176 p. 467, 4 (*loco inc.*). VITA Caes. Arel. 1, 39 supplicanti mulieri.

3 *in quem quid pertinere -etur, indicatur per praepos.* in: CAES. civ. 1, 32, 5 qui, quod ab altero postularent, in se -rent. TERT. monog. 11, 1 5 HIL. trin. 7, 12 l. 33.

II *negatur id, quod alius asseverat*: **A** *accedunt vel intelleguntur structurae indicantes asseverationem alienam, quae reicitur*: *acc. c. inf.*: PERS. 1, 48 recti finemque extremumque esse -o 'euge' tuum et 'belle'. QVINT. inst. 9, 4, 133 legem hanc esse componendi in omnibus principiis -em. CELS. dig. 17, 1, 48 pr. PRISCILL. tract. 3, 73 illud ... non -o nec respuo inperitis haec non committenda auribus. *al.* *absolute vel structura e contextu intellegenda*: CELS. dig. 17, 1, 48 pr. si reus fideiussori denuntiasset, ut -ret sub usuris debitam esse, (*ad l. 10*) nec is ... -are voluisset *eqs.* FIRM. err. 3, 5 quod *pagani* terram matrem esse omnium deorum dicunt ..., vere deorum suorum mater est nec abnuimus aut -amus. HIER. epist. 18^a, 12, 1 ORIG. in Matth. ser. 73 p. 173, 24. *acc. obi.* (*adde l. 10*): TERT. carn. 7, 13 (*antea*: negavit ... parentes [Matth. 12, 48]) quam *ecclesiam* potioem matrem ... -to carnali genere *Christus* nuncupavit. adv. Marc. 3, 11, 6 plane nativitate mendacium -asti. VLP. dig. 50, 1, 6 pr. *non* -ando quis patriam, ex qua oriundus est, ... veritatem mutare potest. AVG. civ. 19, 23 p. 397, 13 (*verba Porphyri*) indocti ... deos ... omnes -verunt. *al.* *inf.*: ANTH. 83, 128 (*Dido Aeneae*) tibi nempe remissus habetur lege pudoris amor, cui tanta dedisse -em, (amor! qui ...? *Riese*). *enunt. secund.*: AVG. mor. eccl. 5, 8 si corpus est homo, quin hominis optimum anima ipsa sit, -are non possum. **B** *in refutando eo, quod alius asseverat, accedit structura verum praedicans*: GREG. Tvr. Franc. 9, 28 illo ... -ante non se his verbis esse communem, sed potius ad Richaredum ... haec munera mitti.

?III *abnuendi sim. causa aliquid profertur* (cf. vol. V 2, 1305, 75 sqq.): AVG. epist. 126, 5 (*Augustinum quidam rogavit, ut cum eo ad populum accederet*) ut (ne var. l.) lassitudinem (-ne[m]?) -rem, sine me ad plebem accedere noluit; simul accessimus (-are 'non causari' significare vult Goldbacher in indice ed. p. 408).

deriv.: recusabilis, recusatio, ?recusativus, recusatorius.

compos.: irrecusatus.

Yoshida.

recussabilis, recussibilis v. repercussibilis.

recussio, -ōnis f. a recutere. *i. q. actio vel effectus recutiendi*: VET. LAT. Nah. 2, 10 (Rufin. Greg. Naz. orat. 8, 7, 2) scio excusationem et -em et fervorem cordis *eqs.* (*cetera v. sub voce rediscussio*).

recussus, abl. -ū m. a recutere. [*utroque loco restit. pro recursus* (in var. l. *falsa e. g. p. 458, 43*).] *i. q. actio recutiendi*: PLIN. nat. 8, 214 *ibex* -u pernicus, quo libuit, exultat (*antea*: ut tormento aliquo rotatus). FVLG. myth. 1, 18 p. 30, 21 *Hermes Argum* intermisit dicitur, dum oculos eius ... singularis vulneris -u *falce* ... messuisset. *Hillen*.

recutio, -ssī, -ssum, -ere. a re- et quater. NOT. Tir. 71, 41 -it. 71, 48 -ssit. GLOSS. -ssum: repercussum. -sso: concusso (*spectare vid. ad l. 58*). *legitur inde* a VERG., VAL. FL., STAT., APVL. [*tusc. re-*, ricutoere (*solum*) iterum frangere, occare; *hisp. vet., astur., port. recudir, arag.* (*Sopeira*) regordir 'repercuti, se in tutum referre'; *hisp. acudir 'opem ferre, subvenire' mutato praeverbio acceperunt cat., port. acudir, it. accudire aliaque. cf. M.-L. 7140 et Faré, Postille. Wartburg X 170. Coromines VI 443. Coromines-Pascual I 45. Machado³ I 92. V 56. Schd.-Cr.] [*p. p. p. -ssus variat in codd. c. recursus l. 67. p. 469, 19 (restit. hic illic in GLOSS.)*, retusus l. 67. p. 469, 17; *vix recte trad.* CARM. de aegr. Perd. 13 -ssit (recuset *Baehrens*); *e coni. p. 449, 50*.]*

i. q. (retro) ferire, pulsare (vi praeverbii parum *perspicua sub 1 et 4*): **1** *i. q. concutere, vehementer movere, sc. stantia sim.*: VERG. Aen. 2, 52 *equi lignei* utero ... -sso insonuere cavae ([SERV. pro 'concusso', *item* SCHOL. Hor. ars 151; cf. l. 46. *huc spectat* GLOSS.¹ I Ansil. UT 20 u. -s(s)o: repercusso ventre]. *inde* AVSON. 18 [359 S.], 126 u. ... -sso, sc. in *coitu*). VAL. FL. 5, 166 penitus ... -sso aequore, sc. *Promethei vinculis ab Hercule convulsis*.

2 *i. q. retro pellere, trudere sim., sc. immissa, instantia, incurrentia sim.* (*indicatur, unde vel qua re l. 70. 71, quo p. 469, 19sq.*): **a** *remittendo, reflectendo sim.* (sc. magis minusve eo, unde venerint): STAT. Theb. 7, 20 sonat orbe -sso discus. CLAVD. 1, 23 fratre, *i. solis luce*, -sso, sc. *a Luna* ([-tuso, -curso var. ll.]. *item respic. lux*: MAR. VICTOR. aleth. 2, 265 latices cum luce -ssa exceptos frangunt radios [*subest Verg. Aen. 8, 22 sq. lumen ... sole repercussum*]). ANTH. 941, 31 *Venus mane profecta* ut ... Phoebi iubar ore -ssit [-cessit *coni.*]). 22, 405 ad caelum ... vallis tibi Murcia ducet nomen Aventino Pallanteoque -ssum (-ssis, -cussu, -cessu var. ll.).

b *arcendo, repellendo, avertendo sim.* (eo, unde venerint, maxime p. 469, 19): **a** *res* (animal p. 469, 4) *perniciosas, infestas, incommodas* (*praeter p. 469, 11*): VET. LAT. IV Esdr. 16, 3 (Gild. Brit. 60 chron.

III p. 59, 14; *in imag.*) inmissus est gladius vobis ignis, et quis est qui -et ea? (*codd. Vulg.* avertat). 16, 5 (cod. A) inmissa sunt vobis mala, et quis est qui -et ea? (*[cett. repellat]*). 16, 8 [cod. A, *sim.* Gild. p. 59, 16]. 16, 6 (cod. A = Gild. p. 59, 14) leonem esurientem. 16, 7 (cod. A) sagittam. PELAG. in Eph. 6, 15 p. 384, 10 sicut scutum omnia iniecta repellit et recut(it, it)a eqs. (excudit *Ps. Primas. p. 625^b*). PAVL. NOL. carm. 20, 413 *vitula loris* ... -ssis prosilit. AVG. doct. christ. 2, 147 (*in imag.*) *gens paganorum* Christi -ens iugum. PETR. CHRYS. serm. 20, 1 (*spectat ad Matth. 8, 26. al.*) *Christus* -ssit ventos, tulit turbines eqs. (-torsit, -pressit, -cludit *var. ll.*, -tudit *vel* -percussit -coni. *Latinius; an ad 3?*). SIDON. epist. 2, 2, 15 donec arborum *umbra* ... contractor intra spatium ramorum -ssa cohibeatur (*sc. meridie*). 7, 1, 4 cum ... ignis -ssus in tergum fugitivis flexibus sinuaretur. GILD. Brit. 75 chron. III p. 69, 11 humanam suggestionem ... ad nequitiam festinantem -entibus *sacerdotibus*. **β** *homines aliqui petentes, aliquo currentes*: RVFIN. Orig. princ. 4, 2, 9 p. 321, 30 (*in imag.*) *ut script. sacra intelligentiae vulgaris itinere negato* exclusos nos ac -ssos (-tus- *var. l.*) revocet ad alterius initium viae. PAVL. NOL. carm. 19, 603 *ut fur fugiens non fugerit utque* ... emensos ... cursus ... relegerit ... longinquus exclusus et ad vicina *furti* -ssus (-curs- *var. l.*). AVG. conf. 8, 11, 25 *horror cuiusdam rei non* -bat retro nec avertebat, *sc. me*.

3 *i. q. amovere, excutere, tollere, sc. fere e statu, actione, loco (c. abl. separ. l. 23. 35)*: **a** *animantem*: APVL. met. 4, 25, 1 *puella repente* ... somno -ssa (5, 26, 6 *Cupido eo dolore statim s.* -ssus). RVFIN. Orig. in Rom. 9, 41 l. 155 (*ad 14, 13*) *exemplis eorum malorum* -ssi (*sc. de via*) avertuntur a fide. **b** *rem (hucine l. 9?)*: AMBR. in psalm. 47, 2, 3 secundum euangelium quasi -sso velamine (*in imag., spectare vid. ad II Cor. 3, 16 ut*: RVFIN. Basil. hom. 10, 2 p. 26, 1 humana fragilitas nondum potest -sso v. speculari in sancta sanctorum). PAVL. NOL. carm. 24, 191 (*ad gen. 39, 12*) -ssis fugit olim vestibus Ioseph ... feminam. 28, 239 (*in imag.*) *sorde* -ssa (*antea*: luteos ... actus discutere). SIDON. carm. 2, 427 de nocte -ssa. PETR. CHRYS. serm. 103, 5 (*ad Luc. 7, 12 sqq.*) *ut Christus* -ret (-cud-, percut-, -mov- *var. ll.*) mortem, ... resuscitaret corpus *mortui*. VI-TAE patr. 5, 5, 37 *monachus* -ens palliolum suum ... ostendit ... manus suas (*cf. gr. s. 42 ἀποκαλύψας τὰς χεῖρας*). CORIPP. Ioh. 5, 186 turbine victa ratis cursu ceu saepe -ssa. 6, 122 tot ... igne -sso astra cadunt.

4 *i. q. incutere, infligere aliquo, sc. rem motam (accedit ad l. 40)*: PAVL. NOL. carm. 19, 693 *furisprehendere rem volentis manus* ceu fractas ... ictu cecidisse -sso. CYPR. GALL. exod. 829 (*ad 21, 18* percusserit ... lapide) *si pulsatus* ... aliquis pulgo saxoque -sso recipiet ... vires. num. 608 (*ad 22, 25*) *asina equitantis Balaam* pedem ... ad saxa -ssit oblisitque. *deriv.*: recussio, recussus (-ū). Koenig.

recutitus, -a, -um. *p. p. p. verbi a re- et cutis formati pro adi.* (*cf. 2. decutio*). GLOSS. -us: λιπόδεμος. -i: ἀποσεσυρμένοι, περίτομοι. Iudaei.

i. q. cute, pelle privatus: **1** *de Iudaeis circumcisis et translate de eorum instituto*: PERS. 5, 184 -a ... sabbata. PETRON. 68, 8 *servus* -us est et stertit. MART. 7, 30, 5 -orum ... inguina Iudaeorum (SCHOL. Hor. gloss. *Γ* sat. 1, 9, 70 [*curtis Iudaeis*] -is. SIDON. carm. 22, 201).

2 *de parte corporis detrita*: MART. 9, 57, 4 -a colla mulae.

red- *praeverbium v. p. 242, 35 sqq.* **rēda** *v. raeda. Hillen.*
***re(d)accendo**, -dī, -sum, -ere. *a re(d)- et accendere. scribitur red- apud TERT. (re- in var. l. resurr. 12, 3), re- apud RVFIN., RVSTIC., variant codd. HIER. (v. l. 61. 65sqq.). de notione v. p. 470, 1 sqq.*

i. q. rursus accendere, in statum ardeni restituere (sc. [paene] extincta; opp. extinguere l. 60. 63. al., disting. resuscitare l. 75, syn. refovere p. 470, 7, reignire l. 75; -unt res l. 69. p. 470, 7; exemplum in lexicis quibusdam e 'Ps. Aug. spec. 33' depromptum medii est aevi, v. Migne 40, 984): **1** *quaelibet exempla*: **a** *proprie vel in imag.* -untur, *quae naturaliter ardent, lucent*: TERT. resurr. 12, 3 nocte -untur ... stellarum radii, quos matutina succensio extinxerat. HIER. in Is. 9, 30, 12 l. 34 G. ignem emortuum -ere (redac-, sed ac-, reac- *al. codd.*).

b *translate -untur varia*: TERT. anim. 30, 5 *commeatu hic vitae nostrae* ... facilius ante extinguere quam -i. ieiun. 3, 4 ut homo ... ita salutem aemulo modo -ret inedia, sicut extinxerat sagina. HIER. epist. 5, 1 *tuis litteris* -sus est animus Hierosolymam proficiscendi (reac- [*var. l. ac-*] *codd.*). 123, 13, 2 libido ... numquam ... satiatur et extincta -itur (reac- *cod. Γ saec. VI. al.*, redac-, (sed) ac- *cett.*). RVSTIC. Conc. 5 I 3 p. 36, 30 hanc vobis -entes (ac- *vers. Tur.*) semper fidem puros ... vosmet ipsos conservate (*gr. I 1, 1 p. 114, 9 ἀναζωπυροῦντες. cf. I 4 p. 80, 33 divina gratia fidem* ... evacuari non sinit ... , sed semper scintillam relinquit et per hanc -it extincta). I 4 p. 89, 1 desiderium.

2 *respicitur gen. 45, 27 (ubi Vet. Lat. cod. 100 [sim. Vulg.] revixit spiritus Iacob)*: RVFIN. Orig. in gen. 15, 2 p. 129, 7 sqq. quod in latino dicitur 'resuscitatus est spiritus', in graeco ἀνεζωπύρωσεν scriptum est; quod non tam resuscitare quam -ere, ut ita dicam, significat et reignire;

quod dici solet, cum ... ignis eo usque deficit, ut exstingui videatur, et si ... (p. 129, 10) reparatur, -sus dicitur; aut si lucernae lumen eo usque perveniat, ut putetur exstingui, si forte ... resuscitetur, licet (p. 129, 12) minus polito sermone, -sa lucerna dicitur; similiter et de lampade eqs. p. 129, 18 -dit in se spiritum suum et reparatus est in eo fulgor luminis veri (15, 3 p. 129, 27. *al. in eodem contextu*). 15, 3 p. 131, 2 ut lumen, quod in eo obscuraverat fraus mendacii, -ret et refoveret veritatis auditus.

Reineke.

redāctio, (-ōnis) *f.* *a redigere. i. q. actio redigendi*: *proventum, vectigal*: CHAR. gramm. p. 454, 66 -o: εἰσοδιασμός (*item* Exc. Bob. gramm. I 553, 9 GLOSS.). *varias res incorp., sc. coartando, colligendo*: HIER. hom. Orig. in Ezech. 9, 1 p. 406, 6 principium malorum omnium est multitudo, principium autem bonorum coangustatio et a tur- bis in singularitatem -o. BOETH. arithm. 2, 40, 4 l. 24 *est* proportionalitas ... collectio proportionum in unumque -o (*cf. 2, 40, 2 l. 8sq. proportionum assumptio ad unum et collectio*).

1. redāctus, -a, -um *v. l. redigo.*
2. redāctus, -ūs *m.* *a redigere. de notione*: CHAR. gramm. p. 452, 39 -us: συλλογή (*item* GLOSS.).

i. q. actus redigendi (imprimis l. 19. 31) vel res redacta, reditus sim. (plur. l. 30; accedit gen. indicans, quid redactum sit l. 27. 31, unde vel qua ex re vendita l. 24sq. 29): *ex venditione, auctione*: TAB. cer. Pomp. Camodeca 77 pag. 2, 6 (*a. 48*) me habere ab C. Sulpicio Cinnamo sestertia tot ... ex -u venalium, *i. servorum venditorum*. SCAEV. dig. 46, 3, 88 (*antea*: res vendendas per argentarios) argentarii universum -um venditionis solverunt (*vix p. p. p. verbi q. e. redigere*). *ex agro sim. (sc. de messi)*: SCAEV. dig. 7, 1, 58, 1 (*verba testamenti*) Sempronio do, lego ex -u fructuum holeris ... partem sextam (*postea*: ex eo, quod redactum esset). VET. LAT. IV reg. 8, 6 (cod. 91. *al.*) restitue ei ... omnem -um agrorum (*gr. τὰ γενήματα, Vulg. reditus*). PALLAD. 1, 19, 2 vasculis -us tenues congeremus. 7, 7, 1 *alvearia* matura esse ad mellis -um. *quolibet modo (de reditu publico, ut vid.)*: VET. LAT. II Macc. 4, 8 (rec. L) promittens ... argenti talenta tot ... et -us cuiusdam, *tot (gr. προσόδου τινὸς ἄλλης, rec. V ex reditibus alio, B, M redditus vectigalis c.)*.

redadoptio, -āvī, -āre. *a re(d)- et adoptare. i. q. adoptando ad statum priorem restituere*: MOD. dig. 1, 7, 41 filio dato in adoptionem, quem pater denuo -vit.

[**re(d)adunatione** *v. p. 471, 53.*]

redaedificio, *compos.* a red- et aedificare, *in LEGIBVS saec. I a. Chr. Vrson. et Quinctia supra p. 243, 50 sq. (cf. 40) legi oportet; tamen locos, ne ab similibus aet. posterioris separarentur, sub reaedifico inseruimus. Bl. ἀντισῶ: redaequo GLOSS. II 230, 46. *a re(d)- et aequare.**

re(d)ambulo, -āre. *a re(d)- et ambulare. scribitur red- apud PLAVT. solum. NOT. Tir. 90, 38 -at.*

i. q. ambulando redire: PLAVT. Capt. 900 bene ambula et -a! *gerundivum i. q. remeabilis, unde vel qua via rediri potest*: GLOSS.¹ III Abstr. IN 204 inremeabile: non repetendum, non -andum. Reineke.

redamno, -āre. *a re- et damnare. [falsa var. l. pro praedamnare PELAG. in I Tim. 5, 24 p. 498, 12, redamare infra p. 471, 5.]*

i. q. damnare (sc. id, quod prius acceptum erat): THEOD. PRISC. log. 51 *melancholici* hominum incipiunt vitare consortia; aliquando rursus suam sententiam -antes vitae solatio delectantur. Bl.

***redamo**, -āvī, -ātum, -āre. *a re(d)- et amare (cf. EVGRAPH. Ter. Haut. 825 [rec. α] 'deamo': ... compositum sicut 'o'). scribitur fere red- (re- in var. lect. e. g. AVG. catech. rud. 22, 39 CAES. AREL. serm. 92, 2), quod testatur MACR. Sat. 6, 9, 6 pro 'reire' 'redire' dicitur et pro 'reamare' 'redamare' et 'redarguere', non 'rearguere'; ad hiatum enim ... procurandum interponi solet d littera. GLOSS. -at: amantem mutuo diligit. vox, ut vid., a CIC. l. 68 *inventu legitur postea inde ab APVL., SYMM., in versibus non nisi* PAVL. NOL. p. 471, 5. 15 et PROSP. carm. de ingr. 405. [*confunditur c. reclamare e. g. CIC. Lael. 49 APVL. Plat. 2, 13 p. 238 SIDON. epist. 5, 11, 2. 5, 20, 4.*]*

fere i. q. reciprocando vel mutuo amare, ἀντιφιλεῖν (sc. -at aliquis eum, a quo ipse amatur; usu act. saepe absolute, c. obi. e. g. p. 471, 9. 19; saepe iuxta amare, e. g. l. 68. 73. p. 471, 4, cf. adamare p. 471, 1. vocem tractat Traina, Atene e Roma 2, 1957, 97 sqq.): **1** *usu vario (agitur fere de amicitia, aliter e. g. p. 471, 1. 9)*: CIC. Lael. 49 quid ... tam absurdum quam ... animo ... eo, qui vel amare vel, ut ita dicam, -are possit, non admodum delectari? (*postea*: remuneratione benevolentiae, ... vicissitudine studiorum eqs.). APVL. Plat. 2, 13 p. 238 *amicitiam* reciprocā ... esse ac delectationis vicem reddere, quando aequaliter -at, *sc. amicus. ibid. p. 239 Plato libidinosas calamitates animarum amicitias* ... appellari vetat, quod nec mutuae sint nec reciprocari queant, ut ament (atque -entur (*edd. rec.*; -antur *unus cod. et ed. princ.*, redimantur *sim. codd. cet.*). SYMM. epist. 3, 2 satis est mihi ad amicitiae fiduciam, quod me credo -ari. AMBR.

[Reineke]

Ioseph 5, 25 (*respic. gen. 39, 8 sqq.*) Ioseph adamatus non -vit, sc. uxorem Potiphar. in Luc. 5, 75 (*ad 6, 31 sqq.*) commune est omnibus ... -are (*opp. postea*: ut diligat quis etiam non amantes). off. 2, 7, 37 si quis vicem amantibus reddat nec minus -are se probet, quam ipse amatur. PAVL. NOL. carm. 11, 43 amicitia ... paribus semper -andi legibus aequa (redammandi *al. var. ll.*). AVG. catech. rud. 4, 7 cum ... -ari se ... probat, qui prior amat. conf. 4, 8, 13 signis a corde amantium et -antium procedentibus. 4, 9, 14 ut rea sibi sit humana conscientia, si non amaverit -antem aut si amantem non -verit. in euang. Ioh. 32, 3 corporum amatores -ari se volunt. SIDON. epist. 5, 11, 2 -as ut qui fidelissime. 5, 20, 4 -antis *te* ... patriae solum. ENNOD. epist. 4, 2, 4 p. 98, 19 baiulus ... deprecor ut pro his, quae tribuit, -etur (*cf. de eodem homine I magnitudinis tuae fidelis praeco*). *al.*

2 in doctrina Christianorum: **a** -at Christus: AMBR. in Luc. 7, 25 Iohannes discipulus plurimum diligens Iesus et ideo -tus plurimum. PAVL. NOL. carm. 22, 32 amando deum -bere Christo (*i. ab eo*). **b** -ant fideles: *deum (naturam humanam ut a Christo assumptam l. 21):* AVG. catech. rud. 4, 7 quoniam deus prior dilexit nos ..., si amare pigebat, saltem nunc -are non pigeat (*cf. in epist. Ioh. 7, 7 si pigri eramus ad amandum, non simus pigri ad -andum*). 22, 39 quis ... non -are affectet ... deum, qui prior sic amavit ... homines, ut propter eos *eqs.?* LEO M. serm. 72, 5 diligite, quod deus dilexit, et ... vestram in illo -ate naturam. *al. homines, sc. sec. praecepta Christi (v. e. g. Ioh. 13, 34):* AVG. in euang. Ioh. 6, 1 quia ... in Christo vos amamus, in Christo nos -ate, et amor noster pro invicem gemat ad deum.

redamplo olim afferebatur e Ps. CYPR. laud. mart. 4 (-atur duo codd. et edd. vet., ampliatur codd. cett., Hartel).]

redamplo falso trad. FEST. p. 273, v. infra l. 43.]

redamptuo vel redandruo vel redantruo, -äre. [*a re(d)- et amptuare (andr-, antr-) 'circum saltare', quod compositum est e praeverbio *amb(i)- (< *₂mbhi-) et verbo *droqā- 'currere', cui subest radix *dreu- (cf. ind. vet. dravati 'currit'). cf. de Vaan, Etym. Dict. of Latin, 2008, 40. Mei.] de scriptura v. infra ad singulos locos. hanc vocem et verbum simplex fusius tractat Lagercrantz, Zeitschr. vergl. Sprachforschung 37, 1904, 157 sqq.*

1 definitiones (cf. l. 48): FEST. p. 270 -antruae dicitur in Saliorum exultationibus 'cum praesul amptuavit', quod est, motus edidit, ei referuntur invicem idem motus (*affert LVCL., PACVV.*). NON. p. 165, 16 -andruare: redire (*brevius affert eosdem*). GLOSS. -are: gratiam referre (*scribitur GLOSS. V Aa R 139 -antru-, GLOSS. V 609, 15 -andru-, 631, 4 redrandare*).

2 exempla auctorum: **a** proprie, *i. q. (in saltando) motibus responderi*: LVCL. 320 praesul ut amptuaret inde, ut vulgus -et inde, (redamplavit at cod. F Festi, -andruet *i. codd. Nonii, -amptuaret *i. edd. Lucil.**). **b** translate, *fort. de actione rependendi (cf. GLOSS. supra):* PACVV. trag. 106 simul cum videam Graios nihil mediocriter -are opibusque summis persequi (-amptuare cod. F Festi et edd. Pacuv., -andruare codd. Nonii. *verba proaerenda gratia apud Fest. praecedentia docti alii Pacuv., alii Festo tribuerunt; con. i. e. g. promerenda g. Ursinus, pro rependenda g. D'Anna [quo explicetur locus Pacuv.]).*

redanimatio, -ōnis f. a redanimare. *i. q. actio redanimandi, sc. ad vitam revocandi, vel status inde effectus:* TERT. resurr. 30, 4 (*c. gen. obi*) de ... -e ossuum (*v. p. 315, 25 sq.; olim edebatur readunatione sec. var. l., unde re(d)adunatione temptavit Wölfflin, Arch. Lat. Lex. 8, 1893, 278*). 38, 1 si ... ad praesentem gratiam -is (*sc. Iesus mortuos resuscitavit*), non adeo magnum aliquid illi denuo morituros suscitare.

re(d)animo, -ātum, -äre. a re(d)- et animare. *scribitur fere red-, sed re-* TERT. l. 61 (*in var. l., quam recepit Borleffs*). RVSTIC. l. 69.

i. q. rursus animare (pass. ubique); significatio actio: **1** *qua mortuis restituitur anima, vita (in quem statum, indicatur l. 64):* TERT. resurr. 13, 1 si parum universitas resurrectionem figurat ..., quia singula eius non tam mori quam desinere dicantur nec -ari, sed reformari existimantur, accipe exemplum phoenicis. 31, 5 spes ... et re corporandarum et -andarum reliquiarum (*v. p. 416, 50*). VINC. VICT. Aug. anim. 3, 5, 7 (*respic. IV reg. 4, 34*) emortua membra infantis in vigorem pristinum -ta (*sed anim- var. l.*). *respicitur mors spiritalis:* TERT. resurr. 19, 4 resurrectionem eam esse ..., qua quis ... -tus et revivificatus deo, ignorantiae morte discussa, velut de sepulchro veteris hominis eruperit. **2** *qua homini sollicito restituitur animus bonus, fortis:* RVSTIC. Conc. I 4 p. 89, 20 Paulum dolentem ... de insania inimicorum, -tum tamen de veritate fidelium.

deriv.: redanimatio.

redantruo v. redamptuo.

Reineke.

redarator, -ōris m. si recte con., a re(d)- et arator (*redarare non legi vid.*). *i. qui iterum arat (nomen est dei rustici):* SERV. auct. georg. 1, 21 Fabius Pictor hos deos enumerat, quos invocat flamen ...: vervac-

tozem, -em, imporcitorem *eqs. (Salmasius, Plinianae exercit., 1689, 509^F dextr., repastinatorem Pontedera, reparatorem trad.)*.

redardesco, -ere. a re(d)- et ardescere. *i. q. rursus ardescere (translate c. respectu amoris):* OV. rem. 734 (*cf. 732 e minimo maxime ignis erit*) nisi vitaris quicquid renovabit amorem, flamma -et, quae modo nulla fuit (*retard-, reard-, recandescent al. var. ll.*). *Bl.*

redargutio v. redargutio.

redarguo, -uī, -ūtum, -ere. a re(d)- et arguere. NOT. Tir. 70, 58 -it. *de formis:* FEST. p. 273 -isse per e litteram (*sc. rederg-*) Scipio Africanus minor ... dicitur enuntiasse. MACR. Sat. 6, 9, 6 -ere, non rear-guere (*v. p. 470, 57*). *de notione:* PAVL. FEST. p. 276 refutare, -ere. SYNON. Cic. p. 441, 31 refellit. refutat. -it. revincit. GLOSS. -o: (*δτ-, ἀπ-*) ἐλέγχο. -it: convincit aut de reatu arguit. verberat aut revincit. -ere: reprobare vel castigare. *sim. al. vox iam a SCIP. min. adhibita (sec. l. 9) legitur inde a RHET. Her., CIC. (vicies), SALL., imprimis in script. sacris et apud Christ.; in versibus non nisi l. 69. 73. 73 et COMM. apol. 219. [confunditur in codd. c. arguere e. g. CIC. fin. 2, 44; falsa var. l. pro coarguere CIC. Lig. 16 HIER. epist. 57, 5, 1.]*

I notione originaria ostendendi, patefaciendi sim. (qua quidem idem significatur atque verbis q. s. (co)arguere, sed multo praevallet usus sub A illustratus [vi praeverbii, ut vid.]; gr. resp. ἐλέγχειν, nisi aliud adnotavimus): **A** usu communi actio -endi fit: **1** *confutando, refellendo, diluendo sim., sc. errores, mendacia, non existientia (plerumque verbo vel scripto [qua re adhibita, indicatur l. 48. 62 sq. 69. al.], fort. inquirendo l. 46. 59; fit modo, qui sensibus percipiunt, l. 69. 73; iuxta ponitur e. g. con-, revincere l. 32. 49. 55. p. 474, 8. 19. al., refellere l. 55. p. 474, 11, reprehendere l. 31. 39. p. 474, 13, opp. con-, profiteri l. 38. p. 473, 9, probare l. 38, v. etiam p. 473, 4 sqq.):* **a** *pendet obi. acc.:* **α** -unt animantes (*e contextu suppl. e. g. l. 31. 59*): **①** *res:* RHET. Her. 4, 27, 37 (ut) utilius sit ... fecisse suspicionem quam ... intendis orationem, quae -atur ([*antea:* reprehendi]. CIC. Tim. 8 quae o. neque -i neque convinci potest [gr. 29^B ἀνελέγκτοις ... λόγοις]. BOETH. anal. pr. 50a12 [rec. Carn.] ad definitiones ... orationum, quaecumque [ad unum quid, sunt -tae eorum, qui sunt in termino, ad id, quod -tum est, terminum ponendum et non totam orationem [sim. limitationem v. p. 473, 20; gr. πρὸς ἔν τι ... διειλεγμένοι ..., πρὸς ὃ διείλεται, rec. Flor. sunt disputantes ... disputavit]]. CIC. or. frg. A 14, 21 qui adversarius id obiciat, quod vel honeste confiteri vel manifesto -ere possit. part. 33 in confirmando nostra probare ..., in reprehendendo -ere contraria (TERT. adv. Marc. 5, 5, 10). 44 aut totum est negandum ... aut -endum ea, quae pro veri similibus sumpta sunt (*seq. acc. c. inf. orat. obliquae*). *al. SALL. hist. frg. 3, 81 hanc epistulam ... -it (cf. comm. Funari, 1996, 596 sq.).* QUINT. inst. 11, 1, 9 si Socrates crimen ... sollicitate -isset. SVET. Aug. 55 sparsos de se ... famosos libellos ... magna cura -it. APVL. Socr. 16 p. 155 si qua commentatur, -ere (*cf. -ere mendacia: LACT. inst. 1, 2, 4. 2, 11, 4*). PS. CYPR. tract. 18 homo omnia scrutat et -it *eqs.* ARNOB. nat. 2, 56 p. 131, 6 quibus argumentis et ea, quae dicunt, vera esse constituent et -ant ... aliorum falsitates. AVG. civ. 13, 18 p. 580, 23 nostram fidem non -unt philosophi de ponderibus corporum. 15, 12 p. 81, 18 hanc adseverationem ex hebraeis codicibus -ere atque convincere. CASSIOD. in psalm. 24, 6 l. 113 haeresim assiduitate -i. *al.*

② *homines (hucine trahas p. 473, 31 sq. 53. 69?):* CIC. Verr. II 1, 26 si eum, qui posterius dixit, opus est -i. Cluent. 62 -e me, si mentior (*sim. e. g. QUINT. inst. 6, 3, 73 -imus interim aperte, ut Cicero Vibium Curium ... de annis aetatis suae mentientem*). fin. 2, 99 Epicurus -itur ipse a sese convincunturque scripta eius probitate ipsius. Tusc. 2, 5 -i refellique. *al. VET. LAT. Tit. 1, 9 (Hier. adv. Iovin. 1, 35. al.)* eos, qui contradicunt, -ere (*cod. 75. al. revincere, 78. al. et Vulg. arguere, Hier. adv. Pelag. 1, 21 coarguere. sim. e. g. RVFIN. Orig. in gen. 11, 2 p. 103, 23 contradicentes -endo*). SCHOL. Cic. Bob. p. 170, 8 qua interrogatione testes -bantur (*cf. p. 170, 12 [de interpellatione] interrogare, hoc est illum -ere, cuius sententia ... quasi mendax et calumniosa -i posset, [pertinet ad p. 474, 14 sqq.].*) AVG. epist. 147, 19 ut hinc haereticos -ret. in Rom. imperf. 4, 5 (*ad Matth. 22, 42 sqq.*) Christus Iudaeos se filium David tantum esse putantes -it per prophetiam (*sc. psalm. 109, 1*). COD. Theod. 4, 8, 9 pr. si cui super statu suo, *sc. libero*, quaestio moveatur ..., calumniantem repellat, -at persequentem (*vergitt ad IID*). *al.*

β -unt res incorporeae (*cf. p. 474, 19*): CIC. nat. deor. 3, 88 improborum ... prosperitates ... -unt ... deorum ... potestatem. VERG. Aen. 11, 688 (*loq. Camilla*) advenit qui vestra dies muliebribus armis verba -ret. AVG. civ. 8, 24 p. 359, 10 veritas emendat errorem, fides -it incredulitatem, conversio corrigis aversionem. ALC. AVIT. carm. 3, 193 dum veterem ... dissolvat torrigit (*sc. mundi finis*) orbem, occidat omne vigens finisque -at ortat. BOETH. cons. 5 carm. 4, 25 quae vis ... veris falsa -it? *al.*

γ *obi. deest vel subauditur (huc simul pertinet l. 53):* CIC. inv. 2, 100 cum reus se necessitudine coactum fecisse defendit, oportebit ... -entem

demonstrare quidvis perpeti ... satius fuisse quam ... necessitudini optemperare. part. 122 *si* causam -endo explicarit *reus* (*postea*: ut quidque diluerit). fin. 2, 55 Att. 6, 1, 18. QVINT. inst. 6, 3, 72 refutatio cum sit in negando, -endo, defendendo, elevando *eqs.* (*sim. in enumeratione*: FORTVN. rhet. 2, 25 aut -endo, cum aut totum aut partem eius contra facere monstramus, aut repugnando, cum docemus falsa esse pro veris ..., aut compensando, si *eqs.* [*inde restit.* MART. CAP. 5, 560]. *cf. p. 474, 11*). CONC.^s I 3 vers. Tur. p.42, 12 (*antea*: rogavi, ut non suos sequeretur intellectus) -it ... tamquam contristatus, professorum autem ... est *cogitationem quandam haereticam* (*gr. I 1, 1 p. 97, 16 ἐπιλήττει. vergit ad IID*). *al.*

2 reprehendendo, accusando, convincendo, iudicando sim., sc. peccata, crimina, culpam sim. (*instruendo maxime l. 41, modo, qui sensibus percipitur, l. 69; iuxta ponitur castigare l. 74, reprehendere l. 31. 66, reprimeret l. 25, opp. laudare l. 26. 43; obi. suppl. e. g. l. 18. 71*):

a -unt animantes (e contextu suppl. e. g. l. 20): **α res** (*huc pertinet l. 45*): CIC. dom. 21 *non* in hoc solum inconstantiam -o tuam. VET. LAT. Eph. 5, 11 (cod. 75. *al.* = VVLG.) nolite communicare operibus infructuosis tenebrarum, magis autem -ite (*Tert. pudic. 18, 10 revincite, Mar. Victorin. ad loc. obiurgate, Hier. ad loc. p. 524^c arguite*). TERT. patient. 10, 2 ultio ... penes veritatem certamen -itur malignitatis. HERM. Pal. vis. 1, 1, 5 ut tua peccata -am apud dominum (*vulg. arguam*). HIL. in Matth. 24, 6 *Jesus* -it, quod aurum templi ... pro sacramentorum religione venerarentur. PRISCILL. tract. 8, 121 *apostolus* peccati in nobis -ens servitutum. RVFIN. hist. mon. 8, 6 ignaviam nostram. AVG. anim. 1, 20, 35 *cuiusdam* praesumptionem ... reprimendam et -endam. CASSIOD. in psalm. 11, 9 l. 180 *psalmista* sermones impiorum ... competenti execratione -it (*opp. laudavit*). GREG. M. moral. 3, 38 *uxor* simplicitatem in marito -it, quod transitura ... despiciens ... aeterna concupiscit. *al.*

β homines (deum l. 42; usu refl. l. 33. 39. 56. 58, cf. p. 474, 3):

① usu vario: CIC. de orat. 2, 138 haec ... non eo consilio disputo, ut homines eruditos -am; quamquam reprehendendi sunt, qui *eqs.* (*nisi ad I*). APVL. met. 10, 10, 3 *medicus* verberonem ... contendit -ere (*an ad I?*). IREN. 4, 12, 1 l. 21 se ... ipsos non -bant *Pharisaei*. CYP. laps. 14 qui consiliis fortioribus -it simul adque instruit *fratrem* (*opp. blandimentis ... palpat*). AVG. serm. 215, 3 Rev. Bénéd. 68, 1958, 19 l. 33 si ... vis cogitare, quemadmodum aeternus filius de aeterno patre sine tempore natus sit, -it te Esaias ..., qui dicit: 'nativitatem eius quis enarrabit?' (*Is. 53, 8*). un. bapt. 4, 5 p. 5, 23 cultores ... simulacrorum -bat *apostolos*. VITAE patr. 5, 16, 14 dies habeo, ex quo volo eis *pueris* praecipere, et -o meipsum dicens: '...' (*sim. PASCHAS. verba patr. 26, 3; gr. 16, 23 ἐπιτιμῶ*). GREG. TVR. Franc. 2, 23 p. 68, 26 qui nos ... ad ... *domini* timorem ... -at? (*sc. instruendo*). CAES. AREL. grat. p. 160, 12 magis praesumis eum, *i. deum*, -ere quam laudare (*postea*: reprehendere). *al.* **② indicatur, quid obiciatur sim.** (*cf. praedic. l. 20. 75 et l. 72. p. 474, 4*): TERT. apol. 1, 5, utrumque ex alterutro, -imus et ignorare illos, dum oderunt *Christianos*, et iniuste odisse, dum ignorant ([*... pertinet ad α*]). *item pendet acc. [nom. l. 49] c. inf.*: AVG. un. bapt. 11, 18 p. 18, 24 [*ad I Cor. 1, 12*] quos *Corinthios* in schismata dissiluisse -it. GREG. M. moral. praef. 15 [*ad Iob 13, 4*] quos ... -it cultui *perverso* ... deservire. 15, 23 qui -itur abstulisse? [*disting. non dedisse convincitur*]. VET. LAT. act. 4, 9 (Iren. 3, 12, 4) si nos ... -imur a vobis in beneficio hominis *claudi* ([*gr. ἀνακρινόμεθα, cod. 5. 51 interrogamur, 50 iudicamur, Vulg. diiudicamur*]). ATHAN. epist. ad Adel. 6 l. 139 *μεταπαιδευέσθωσαν*, id est -antur in istis ... et cognoscant, quia *eqs.* [*v. Migne gr. 26, 1080^c*]). IREN. 4, 12, 4 *Iesus* illos *Pharisaeos* -bat, quod ... essent ... sine dilectione (SCHOL. Ter. p. 133, 13 [*ad Phorm. 465 sqq., ubi vituperandus*] semet ipsum -bat ..., q. *eqs.*; *cf. l. 22. 27. 73. p. 474, 20*). LACT. inst. 3, 1, 15 illos *philosophos* ignorantiae -emus (*item c. gen.*: epit. 24, 4 stultitiae. HIER. epist. 58, 3, 1 *non* memet ipsum inconstantiae -o). AMBR. epist. conc. Aquil. 2, 7 de falsitate (AVG. quaest. hept. 2, 145 fratrem de mendacio. *cf. p. 474, 1 sqq.*). RVFIN. Adamant. 1, 24 (*ad apoc. 2, 27*) unusquisque ab eo, *i. Christo*, -itur pro peccato. PS. AVG. solut. 59 l. 25 mendacio.

b -unt res (cor l. 67): VET. LAT. sap. 17, 11 (cod. X) frequenter ... praeeoccupant pessima -ente conscientia ([*gr. et Vulg. 17, 10 aliter*]). PRISCILL. tract. 1, 1 non -ente c. [*nisi ad IIC*]. *cf. PALLAD. hist. mon. I 20, 5 p. 280^a a c. tua te -i dicis [syn. incusant atque reprehendunt; gr. p. 63, 17 κρίνει]*). I Ioh. 3, 21 (Cassiod. Clem. adumbr. 3 p. 214, 18) si cor nostrum non -at nos (*gr. καταγνωσθή, cod. 51. al. reprehendit, sim. al. et Vulg.*). CYP. hab. virg. 9 excusari non potes, quasi mente casta sis ..., -it te cultus improbus et impudicus ornatus (*an ad I?*). PS. CATO dist. 1, 30 turpe est doctori, cum culpa (red)arguat [-it var. l.]. GREG. M. epist. 6, 3 l. 3 ne nos ante deum c. ex dissimulatione -at). ARNOB. nat. 2, 5 p. 69, 15 ne, quod hoc die credere ... rennuitis ..., -at serum tempus et ... paenitentia castiget. AVSON. 18 epist. (350 S.) l. 45 (*de centone*) aliena ne interluceant, arcessita ne vim -ant. VVLG. Iac. 2, 9 -ti a lege quasi transgres-

sores. GREG. M. epist. 3, 6 l. 40 quod factum te vel de contumacia vel de conscientiae trepidatione -it (moral. 19, 35 *iustorum* iudicia ... ad agenda bona se ... accendunt et de perpetratis malis districte -unt). moral. praef. 19 hinc ... increpati -it. *al.*

B usu peculiari actio -endi pertinet ad ipsa declaranda, confirmanda (sc. contradicendo sim. [cf. IAI], aliter maxime l. 8. 21); pendet: *acc. c. inf. vel part.*: GELL. 15, 9, 7 quam *rationem* -ere falsam esse tu non queas. PANEG. 3, 3, 3 quominus -rem atque convincerem eas illi, *i. fratri*, in te odii fuisse causas, quae amoris inflammatrices ... esse debuerint. ARNOB. nat. 3, 7 erroris convincite Ciceronem, temeraria ... dicitare refellitote, -ite, conprobate. MVTIAN. Chrysost. hom. 9, 5 p. 303^{med} -omnia adveniente die -untur nihil exstantia (*item pass.*: 18, 1 p. 353ⁱⁿ -ta erat haec res et reprehensa erat nullam habens virtutem). ORIG. in Matth. ser. 59 p. 135, 9. *acc. dupl. (huc pertinet p. 472, 61)*: PAVL. sent. 5, 12, 3 si pater vel dominus id testamentum ... falsum -ant (PS. IVL. RVF. schem. dian. 6 p. 61, 15 qua *figura* ab adversariis ... proposita destruimus ac -imus velut falsa [*cf. supra p. 473, 5*]). AVG. nupt. et concup. 2, 4, 10 vera esse monstrantur, quae f. -o. *al.* *enunt. se-cund.*: AMBR. Iob 3, 6, 16 revincebat ... et -bat me veritatis lumen ... (eo, quod) non recte dixerim: '...' ([*v. vol. VII 2, 1, 485, 21 sq.*]). *adv.*: MAXIMIN. c. Ambr. fol. 345^v, 22 sicut expositio libello inserta -it, vos tres ... deos credendos duxisti(s).

II notione deflexa fere i. q.: **A castigare, punire (in script. sacr. resp. gr. ἐλέγχειν, Vulg. arguere):** VET. LAT. II reg. 7, 14 (Aug. civ. 17, 8 p. 224, 12. *al.*) -am illum in virga virorum *eqs.* Is. 2, 4 (Cyp. testim. 2, 18) *dominus* iudicabit, inter gentes et -et populum multum (*Tert. adv. Marc. 3, 21, 3 revincet. [v. item antecedit: 11, 3 [Ps. Ambr. serm. Sess. 3, 10. al.], 11, 4 [ibid.] -et gloriosos terrae*). apoc. 3, 19 (Cyp. laps. 14. *al.*) quos diligo, -o et castigo. CAES. AREL. serm. 148, 1 de illis ... iudicare et -ere (*postea*: iudicati vel castigati). **B discernere, diiudicare:** VET. LAT. gen. 31, 37 (cod. 100. *al.*) *invent*a pone in conspectu fratrum tuorum et meorum et -ant inter nos duos (*Vulg. iudicent*). **C constringere, cohibere, resistere sim.** (*huc vergunt loci sub IAI2 allati, ubi actio hominis reprehendunt impeditur [e. g. p. 473, 36. 39], fort. etiam p. 473, 65; pendet enunt. se-cund. c. ne l. 42, usu refl. l. 42*): PS. CYP. Iud. incred. 8 p. 129, 18 me ... non itineris longinquitas terruit nec ... difficultas fatigati ... corporis -it (retardavit var. l.). HEGES. 3, 1, 1 temptabat ... simulare audaciam, sed -bat timor (*postea*: distringebatur). CAEL. AVR. act. 1, 9, 64 ut aliis *de-lirationibus aegrotantium* assentiant, alias vero consentientes -ant ([*I, 10, 72 delirationes accipiunt non resistendo*]). 1, 11, 80 facile accipiunt atque -unt d. *cf. Hagendahl, Eranos 43, 1945, 247*). GREG. M. moral. 9, 22 quo ... se cernit figmentum divini operis, eo semetipsum -it, ne contra manum resultat *dei*. *de vi adstringente herbarum sim. vel frigoris, sc. -ens fere pro adi. (praeter l. 48)*: PS. APVL. herb. interpol. 3 l. 55 *herba est* virtute -enti, quam stypticen vocant (124 l. 29 [*iuxta* constrictiva; *Diosc. gr. 4, 88, 2 στύφοσσαν*]. *al.*; *cf. CASS. FEL. 64, 3 cetera simili virtute -entia*). 71 l. 11 folia -entia (*Diosc. gr. 3, 111, 1 στυπτικιά*). CAEL. AVR. act. 1, 15, 121 frigore constringens aer -it corporis defluxiones. **D repellere, avertere (huc vergunt p. 472, 65. 473, 9):** PRISCILL. tract. 10, 136 aliena -entes domini verba teneamus. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 120 (*antea*: constringens ... fomentum) si ... materiam -it, abactam tamen cutibus ad cerebrum ... revocat (5, 2, 48 *si vomitus m. -it*).

deriv.: redargutio (-guit-), redargutor.

***redargütio et redargütio**, -önis f. a redarguere (*cf. arguütio, exspuütio*). *scribitur ret- in cod. vet. p. 475, 9. forma -uit- apud PRISCILL. p. 475, 7 sqq. (sed -u- tract. 2, 42), ceterum p. 475, 25. 33. legitur inde a VET. LAT. (plur. l. 64. p. 475, 38. 41 et hic illic apud BOETH., GREG. M.)*.

i. q. actio redarguendi (gr. resp. ἐλέγχος [cf. p. 475, 1], nisi aliud adnotavimus; pendet gen. obi. saepius [cf. adi. p. 475, 33], subi. p. 475, 7. 10 sq. 16. 41 [adi. p. 475, 37]): **1 notione originaria ostenditur, patet fit:** **a potius aliquid falsum, erroris plenum esse, sc. refutando, refellendo, contradicendo:** VET. LAT. psalm. 37, 15 (cod. 421 [*man. pr.*]. *al. et VVLG.*) ut homo non audiens et non habens in ore suo -es (*gr. ἐλεγμοῦς, cod. 304. al. increpationes, 300. al. argutiones*). act. 19, 27 (cod. 5. *al. et VVLG.*) non solum ... nobis periclitatur pars in -em venire, sed etiam ... templum Dianae in nihilum deputabitur (*gr. ἀπελεγμὸν, cod. 51 traductionem*). IREN. 2 tit. haec insunt in secundo libro -is et eversionis falso cognominatae agnitionis (*subesse tit. totius operis censet Harvey, ed. p. CLXIV; cf. e. g. 2 praef. 1 arguentes falsi nominis agnitionem, 4 praef. 1 de detectione et eversione falsae cognitionis*). ANIAN. Chrysost. hom. 7, 1 *ea* ad -em proficere Iudaeorum. CONC.^s II 5 p. 16, 14 sermonem *facere* ... pro -e vel probatione *haereticorum*. GENNAD. vir. ill. 56 *quidam* scriptis adversum Nestorem ... librum -is et *confutationis eqs.* AVELL. 77, 14 probatio trinitatis est ... Arrii -o. BOETH. anal. pr. 64b24 (rec. Carn.) quem-

admodum -es fiunt (*rec. Flor. elenchi. item in dialectica*: elench. soph. 165b14 -o, falsum, inopinabile, soloecismus et ... facere nugari eum, qui contraagit. 166b20 -es. 175b16 effugere -em [-e var. l.; gr. τὸ ἐλέγχουσαι]. *al. apud eundem*). CASSIOD. Ios. antiq. 17, 99 p. 488 quaecunque ad demonstrationem causae -emque proficerent. *al.* **b potius peccatum, crimen, culpa, sc. accusando, corripiendo sim.**: PRISCILL. tract. 3, 69 non est ... damnabilis culpa ... nihil, in quo nos infirmes -itio diaboli faciat, reservare. 10, 133 (132 deus erudit potius peccati agnitione quam plectit [cf. *Hebr. 12, 6, 10*]) conversis nobis in -itione (*ret- cod.*) doctrina est. 10, 138 -itio domini agnitio(ne) peccati *facta*. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 2, 338 p. 682 regis cuiusdam -em esse plenam benignitatis (337 invectionem; gr. ἐπίπληξιν). CONC.^S I 2 p. 84, 15 (= I 3 vers. Tur. p. 110, 16) formidantes, ne post -em sententiam susciperent. RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 134, 11 mox ut legi -em a te factam, dolui animo. CASSIOD. in psalm. 33, 2 I. 50 ut nulla -e culpetur deus. MVTIAN. Chrysost. hom. 10, 3 p. 307^{med.} hoc, sc. *modus familiaris*, ... -em eius apostoli ... tolerabiliore operatur. 17, 3 p. 347^{extr.} (*antea*: accusatio peccatorum; accusatio infirmitatis, non virtutis ostensio) -o peccatorum istud est, sc. *hostiarum oblatio*; in eo enim, quod offererentur, -o peccatorum; in eo autem, quod semper, (p. 349ⁱⁿ) -o infirmitatis. GREG. M. in euang. 38, 15 l. 381 *quendam* blanda ... -e corrumpere. moral. 29, 38 pectora ... verbis ac -bus quasi ... grandinibus percudit (*postea*: correptionem. cf. 35, 7 -um stimulis). 35, 6 *Iob* a semetipso in magna sui -e dissentit dicens: '... ipse me reprehendo'. ORIG. in Matth. ser. 110 p. 231, 4 (*ad 26, 63 sq.* dicas nobis, si tu es Christus filius dei) *Christus verbum ... principis sacerdotum* accipiens in -itionem (-*utivar. l.*) ipsius convertit dicens: tu dixisti, ut eo modo videretur argui non doceri. *al.* **c usu peculiari id, quod verum esse, existere probatur sim.**: MVTIAN. Chrysost. hom. 6, 3 p. 281^{med.} virtutis eius et, quantam ... providentiam gereret, examinationem et -em sumere (*antea*: probationes accipere).

2 notione deflexa fere i. q.: **a castigare, punire, examinare (redarguit deus)**: VET. LAT. Tob. 11, 14 (cod. 109) *deus* flagellabit (*i. -vit*) me in -e mea et ipse misertus est mei (Ps. Aug. spec. 28 p. 436, 7 -itione; *deest gr., Vulg. 11, 17* tu castigasti me). sap. 11, 7 (Primas. in apoc. 16, 4) in -e (*rec. Vulg.* traductione). PS. VIGIL. THAPS. c. Marivad. ind. capp. 3, 50 de communi -e (3, 50 arguit [ter]). **b iudicare, damnare**: VET. LAT. Iudith 2, 10 (cod. 130. *al.*) dabis illos in diem -is tuae, (cod. 131. *al.* eorum *sim.*; gr. εἰς ἡμέραν ἐλεγμοῦ αὐτῶν, cod. 151 in -es illorum, 109 electionis, 148 increpationis, *Vulg. deest*). Sirach 20, 31 (Mvtian. Chrysost. hom. 18, 3 p. 355^{med.}) dona excaecant oculos *iudicum* et, *qui ea dat*, quasi mutus, *i. fiscella*, in ore versat -es eorum (gr. 20, 29 ἐλεγμούς, *rec. Vulg.* avertit correptiones). CONC.^S I 5 p. 314, 25 neque in promptu est persona, quam culpa supponunt, et capitulorum -o incerta ([IV I p. 105, 21 convictio]. II 3, 3 Rustic. p. 32, 12 -o capituli ... animae periculum ferens [vers. ant. obiurgatio. *postea*: inquisitionem; ... *si capitulum increpationem ... habeat*]. *al.*).

redargūtor, -ōris m. *a* redarguere. *i. qui redarguit*: ANIAN. Chrysost. hom. 17, 7 p. 152, 10 mille vobis constituentes -es ac iudices consuetudinem fugite iurandi (gr. p. 265ⁱⁿ ἐξεταστας). *Schafer.*

redārius v. raedarius.

redarmo, -ātum, -āre. *a* re(d)- et armare. *i. q. iterum armare (translate c. respectu paenitentiae l. 55)*: DICT. 2, 40 (*antea*: Alexander ... praemittit hastam ...; Menelaus ... iaculatur) ubi novis iaculis manus utriusque -tae sunt, pergunt. LAVRENT. paen. p. 105^B qui, quotiens peccaverit, totiens -atur et plangit *eqs.* (*ad textum v. Gribomont, Novarien. 18, 1988, 172*).

redauspico, -āre. *a* re(d)- et auspicare iocose formatum. *fere i. q. redire (in lusu verborum, notione auspicandi vix vigente)*: PLAVT. Capt. 767 exauspicavi ex vinclis; nunc intellego -andum esse in catenas denuo.

reddeb- v. redhibeo. **reddico** v. I. redico. *Bl.*

***redditio**, -ōnis f. *a* reddere. *scribitur* redi- INSCR. Alger. II 7460a. CIL VIII 11113 (*christ.*). *al. et in var. lect. e. g. p. 476, 20. 477, 30, redito INSCR. Duval, Loca sanct. Afr. 235. 238. abbrev. r p. 476, 75 et INSCR. Alger. II 7460. Duval, Loca sanct. Afr. 239. al., rd ibid. 236 et infra p. 477, 3, red p. 476, 73 et CIL VIII 24029, (red)dit p. 477, 1. de notione v. p. 476, 58sq. et GLOSS. II 236, 38 ἀπόδοσις: -o. legitur inde a QVINT., VET. LAT., VLP. dig. [de confusione c. reditio v. l. 61sq.]*

I i. q. actus reddendi (accedit praepos. p. 477, 15. 26, dat. p. 476, 64. 477, 26, gen. indicans, quid reddatur, passim, quis reddat p. 476, 39. 72sq. 477, 19. 21, quid -e compensetur p. 477, 10. 24. 39; -e reddere sim. in vers. sacrae script. p. 476, 57. 477, 7. 10 [cf. p. 477, 42sq.]: **A laxius**, sc. redduntur, quae expectantur, poscuntur, promissa sunt: **1 verba (soni p. 476, 38)**: **a in doctrina gram. et rhet. fere term. techn. responsonem quandam (ipsum responsum p. 476, 19) significans**: quae fit in altera parte comparationis (cf. p. 491, 28): QVINT. inst. 8, 3, 77

interim ... cum re, cuius est imago, conecitur *similitudo*, conlatione invicem respondente, quod facit -o contraria, quae antapodosis dicitur. 8, 3, 79 -o ... illa rem utramque, quam comparat, velut subicit oculis (*addit exemplum Cic. Mur. 5, 29* 'ut aiunt ..., sic eqs.'). 8, 3, 80. ORIG. in Matth. ser. 65 p. 153, 5 (*ad 25, 14*) non videtur -o sermonis ita conscripta: sicut homo peregrinans sic et Iesus. *repetitionem eiusdem verbi, sc. conduplicationem*: AQVILA rhet. 33 p. 47, 14 E. προσαπόδοσις, -o; nomen haec figura ex eo accepit, quod idem nomen in postrema parte membri aut eadem quaecunque pars orationis redditur ..., *ut*: 'tibi, sceleratissime, ... tibi' (*inde MART. CAP. 5, 533*). *cetera exempla*: AQVILA rhet. 43 p. 61, 12 E. haec figura, sc. διεξεγγυμένον, ita ornat ... orationem, ut diversis [-bus verborum, membra ... disiungat ac separet ... hoc modo: 'Capuam ... occupabunt, Atellam ... communient' ([, syn. p. 63, 5 E. vicissitate v.], *inde MART. CAP. 5, 536*). IVL. VICT. rhet. p. 53, 14 (*explicat, quo enthymema et syllogismus inter se differant*) persuadere ... non poterunt oratores, si ... -e partium obscuraverint, quae colligunt. AVSON. 25, 1 (337 S.) in quibus *monosyllabis* nullus facundiae locus est, sensuum nulla conceptio, propositio, -o, conclusio aliaque sophistica. PRISC. gramm. III 130, 1 cum a propriis quoque pronominae -es fiunt: 'quis est Trypho?' 'ego'. 289, 4 pro utroque, sc. *pro ei atque év, ... Romani* 'si' ponunt, in -e (*redi- cod. unus*) tamen partitionis plerumque 'sin'.

b cetera exempla; -o constat potius in: a rerum expositione sim.: IREN. 2, 24, 2 falsa est ... epismi eorum *haereticorum* -o, sc. in nomine q. e. Iesus facta. PHILO quaest. in gen. 4, 200 haec oratoriae partis -o; eximio tamen sensu *eqs.* (*sim. 4, 207* habet oratoria pars rationabilem -em [*postea*: altior autem sensus *eqs.*]). AVG. catech. rud. 6, 5 ne illa quae vera narramus, sine suarum causarum -e digesta, ... perniciose cupiditate credantur (in Iob p. 556, 18. CARM. de fig. 25 -o causae [*respic. aítvov*]). *ut*: CASSIOD. in psalm. 15, 9 l. 181. *al.*] SCHOL. Cic. Gron. D p. 303, 11 causae ... -o particularis narratio est. *al.*] civ. 21, 7 p. 501, 31 rationis (enchr. 25, 99 CONC. Carth. a. 411, 3, 174). in psalm. 103, serm. 4, 1 nec praeterito die ad eius terminum psalmi nos pervenire potuisse et distulisse in hunc diem: voluit dominus et tempus -is nobis exhibere et debitorem et exactores (cf. *infra l. 60*). *al.* **β sermonis pronuntiatione, sonorum emissionem**: DIOM. gramm. I 419, 24 *memoriae* facultatem fovet exercitatio lectionis ..., -o sollicita. ANTONIN. HONORAT. epist. ad Arc. p. 570^C (*antea*: *ut cithara* melos ... reddat, tria pariter adesse videntur, ars, manus et chorda) pertinet ad solam chordam soni -o. CANON. Turner II p. 337 rec. III de -e baptizandorum (*rec. II* ut baptizandi symbolum reddant, cf. *Ioh. Schol. tit. 36, 11 ἀπαγγέλλειν*).

2 varia: tributum: HIER. in Matth. 18, 1 (*antea*: viderant pro Petro et domino idem tributum redditum) qui *Petrus* in -e tributum domino fuerat comparatus (MAX. TAVER. 71, 3). *promissa dei*: AVG. in euang. Ioh. 105, 8 ut et nunc fieret in -e, quod fuerat in praedestinatione iam factum. in psalm. 75, 5 si modo tantum gaudium in nobis facit promissio, quantum est factura -o? reddetur enim nobis, quod promisit. 78, 2 l. 17 quibus *Iudaeis* facta est Christi praesentatio et quodammodo promissi -o salubris atque fructuosa. serm. 104 coll. Morin p. 548, 19 magna promissio, felix -o. 299A, 7 coll. Dolbeau 1996 p. 518 l. 182. *fructus, messis*: CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 192 videmus eius *dei* opera lumen, caelum, terram, ... animalium nationes, -es fructuum (gr. καρπῶν ἀναδόσεις).

B strictius redduntur: 1 quae quis antea accepit: a varia: VLP. dig. 16, 1, 8 pr. (*e Iuliano*) -em pignoris, si creditrix mulier rem, quam pignori acceperat, debitori liberaverit *eqs.* (*opp.* pignoris datio. *item respic. pignus*: VET. LAT. deut. 24, 13 [Tert. adv. Marc. 4, 17, 3, *sim.* Ambr. Tob. 17, 57. *al.*] non dormies super pignus eius *debitoris pauperis*: [-e reddes, illi pallium circa solis occasum [, gr. ἀποδόσει ἀποδόσεις, *Vulg. reddes*]). 21, 1, 21 pr. redhibere est facere, ut rursus habeat venditor, quod habuerit, et quia reddendo id fiebat, idcirco redhibitio est appellata quasi -o. VET. LAT. Sirach 29, 6 in tempore -is postulabit tempus *debitor* (gr. 29, 5 ἀποδόσεως. cf. l. 33. p. 477, 36). AVG. civ. 10, 17 p. 430, 6 arcam divini testimonii populo, unde ceperant, reddiderunt; ipsa autem -o qualis fuit! FVLG. RVSP. epist. 1, 19 in -e coniugalis debiti (IND. capp. bibl. Rom. F 44 p. 59 de -e unicuique omnium d. [cf. *Rom. 13, 7* reddite omnibus debita]). ad Monim. 3, 2, 5 sicut ... acceptione factum est, ut quod non habuit, apud se haberet, ita -e factum est, ut quod apud se habuit, non haberet. CASSIOD. Ios. antiq. 16, 282 p. 471 -em ... pecuniarum et latronum Herodes exsequabatur (gr. ὀδύσα). BASIL. epist. 173 l. 8 *exigo* epistolae, ut eo ipso indicium -is, sc. *epist. mearum*, utar (gr. ἀποδόσεως). *al.* **b anima morientis**: PS. PHILO antiq. 64, 7 post -em animae meae conturbata sunt ossa mea. *quid reddatur (sc. anima, vita sim.)*, *subauditur* (cf. p. 495, 75sq.) *indicato plerumque per gen. nomine mortui (legitur in inscr. Africanis praeter p. 477, 1)*: CIL VIII 8766 redd(itio) Bul(...) III idus Maias. 11111 -o Castulae s(ub die) III idus Iulias. 11113 (*christ.*) (...)as -o. 16806 dies r(edditionis) VI id(us) Oct(obres). 23020, 10 (*christ.*)

Iulias ... (red)dit(i)o. XIII 11065 (*ex Aquitania; a. 374*). INSCR. Duval, Loca sanct. Afr. 92 (*vix ante saec. VI*) -o presbiteri Ianuari XVIII K(alendas) februarias; (red)dit(i)o Gai XIII K(alendas) s(e)pt(tem)b(ri)es. 235 sq. *al.*

2 quibus merita vel crimina compensantur (*gr. resp. fere ἀνταπόδομα, quod infra non indicavimus; respicitur potius: a punitio vel iudicium (punitio vel praemium sec. merita e. g. l. 13): VET. LAT. gen. 50, 15 (cod. 100. *al., sim. 102. al.*) ne forte ... Ioseph ... -e reddat, nobis omnia mala, quae ostendimus ei (i) *Vulg.* reddat). Iudith 7, 15 (cod. 130, *sim. 7. al.*) retribuēs eis -em malam (cod. 151. *al.* retributionem, *Vulg. deest*). Sirach 14, 6 haec -o est malitiae illius. Ioe 3, 4 (cod. 176) reddam pro -e vobis in capita vestra (*[Vulg. reddam vicissitudinem]. sim. 3, 7 [ibid.; Vulg. convertam retributionem]*). IV Esdr. 15, 55 merces fornicariae in sinus tuos, propterea -em percipies. Luc. 4, 19 (cod. 4. 13) praedicare ... diem -is (*var. l. gr. ἀνταποδόσεως*). AVG. c. Petil. 3, 4, 5 (*cf. I Thess. 5, 14 sq.*) ostendit non esse mali pro malo -em corripere inquietos, quamvis pro culpa inquietudinis reddatur poena correptionis. in psalm. 40, 14 vere innocentiam: integritatem sine peccato, -em sine debito, flagellum sine merito. FVLG. RVSP. praedest. 3, 7 ad ... praedestinationem pertinet et gratuita iustificatio redemptoris et iusta -o iudicis (rem. pecc. 2, 19, 2 qui ... ante finem diei non operatur in vinea, finito die non poterit denarium accipere ...; non ... ibi erit pia vocatio, sed i. -o. *cf. 2, 21, 3 cuius iudicis, i. dei, utique non est iniusta -o*). ORIG. in Matth. 13, 30 p.267, 33 et alii inveniuntur -is modi (*gr. τῆς ἀνταποδόσεως*). SCHOL. Hor. gloss. *Γ* sat. 1, 2, 133 pereant: propter -em stupri. GILD. Brit. 1 chron. III p.26, 23 sciebam misericordiam domini, sed et iudicium timebam; laudabam gratiam, sed -em unicuique secundum opera sua verebar (retribut(i)onem *var. l.*). *al.* **b** praemium, merces: VET. LAT. Sirach 1, 29 usque in tempus sustinebit patiens et postea -o iucunditatis (*gr. l. 23 ἀνδρώσει εὐφροσύνη*). Luc. 14, 12 (cod. 3) et erit -o tibi (cod. 5. *al. et Vulg.* retributio). CYPR. elem. 26 (*spectat ad l. 13*) si expeditis ... dies nos vel -is (*redivar. l.*) vel persecutionis invenerit, nusquam dominus meritis nostris ad praemium deerit. AVG. persev. 8, 17 recolamus ... illos operarios in vinea, qui toto die laboraverunt, et eos, qui hora una: nempe causa diversa est impensī laboris et tamen idem iudicium in -e mercedis (redhibitione *var. l.*). serm. 38, 8 (*deus ad faeneratorem*) relinque hominem, qui plangit ...; tempore -is reddam tibi; et quid reddam? ... terrena dedisti, caelestia sume. PS. AVG. hypomn. 3, 13 l.779 in praesenti, *sc. saeculo*, ... labor indictus est, ut fiant merita per auxilium gratiae, non praemissorum -o meritum.*

II is qui (deo) redditur (bis iuxta reddere [*cf. p. 475, 70*]; *gr. resp. ubique ἀπόδομα*): VET. LAT. num. 8, 11 (cod. 100) secernit Aron Levitas -em coram domino a filiis Istrahel (*[Vulg. munus]. sim. ibid. 8, 13 reddet eos -em domino [Vulg. oblatos]. 8, 15 -em domino -e reddit(i) mihi sunt [Vulg. dono]*). Hajdú.

redditivus, -a, -um. *a* reddere. *term. techn. gramm. i. q. comparationi respondens: pro subst. neutr.:* PRISC. gramm. II 55, 16 proprium est pronominis ... certas significare personas; ergo ... 'quantus' et 'tantus' et similia, quae sunt ... relativa vel -a, magis nomina sunt appellanda quam pronomina. 61, 10. III 22, 10 'tantus' et 'tot', si ad praesentes dicantur, etiam demonstrativa sunt, sin autem ad absentes, relativa vel -a tantum. 128, 19 relativis positus ... -a intellegi, licet non sint dicta, ut 'qualis Homerus, fuit Vergilius'. 129, 2. 450, 7. 491, 23 qualitatis ... relativum 'qualis' ..., -um 'talīs' (*item c. gen. vel pron. poss.:* 492, 1 quantitatis. 492, 4. 501, 21. 24. 27). *pro adi.:* PRISC. gramm. III 104, 17 -a nomina vel adverbia (132, 4 generalia n. sunt infinita vel interrogativa vel relativa vel -a. 132, 9 n. -um 'talīs' et 'tot', adverbium 'taliter' et 'totiens'. 204, 11). 501, 13 quae sunt dubia? quae ... Romani ... inter pronomina infinita vel interrogativa vel relativa vel -a ponebant, Dionysius vero ... rationabiliter inter nomina. Holmes.

***redditor**, -ōris m. *a* reddere. *scribitur -tur in cod. vet. p. 478, 32, redi- l. 74. legitur inde a saec. III med., sc. in orat. soluta praeter CARM. adv. Marc. 1, 198. [olim ed. e falsa var. l. pro pariatores AVG. serm. 153, 1.]*

i. qui reddit (rem amissam, traditam sim. restituendo e. g. p. 478, 6 sqq. 19, rem in compensatione dando l. 72 sqq. p. 478, 25, rem iussam, promissam sim. praebendo e. g. p. 478, 2. 27; accedit gen. eius, quod redditur, e. g. l. 74 sqq. p. 478, 4 sqq. 22 sq., cui aliquid redditur, p. 478, 11; opp. debitor e. g. p. 478, 3. 14, exactor e. g. p. 478, 12. 21. 25, promissor p. 478, 2. 28; redduntur fere bona, sed poena l. 72): 1 usu christiano; -r est:

a deus: VET. LAT. Sirach 5, 4 (Cypr. testim. 3, 35, *sim. al. et Vulg.*) ne dixeris: 'peccavi, et quid accidit mihi triste?' est enim altissimus, patiens -r₁ (i) *gr. μακροθυμος*). Hebr. 11, 6 (cod. 64, *sim. Aug. serm. 215, 3*) credere ... debet, qui accedit ad deum, quia est et quaerentibus eum, mercedis -r₁ erit (i) *gr. μισθαποδότης*, cod. 65 mercis reditor, 89. *al. et Vulg.* remunerator]. DOCTR. apost. 4, 7 m. bonus -r [*cf. gr. ἀνταποδότης*].

al.). AVG. in psalm. 39, 2 omnia promisit, nondum aliquid dedit; idoneus promissor est, fidelis -r (*item respic. propheta implenda:* 40, 14 l.28 tenemus -em, ut credamus debitorem. 44, 14 CAES. AREL. serm. 28, 1). PS. AVG. serm. ed. Caillau 1, 13, 1 paruit ... pro nobis ... -r pacis. LEO M. serm. 17, 2 deus largissimus -r usurarum (*inde, ut vid., RVRIC. epist. 2, 48 p. 431, 20*). PETR. CHRYS. serm. 18, 8 lucis -r venit. 33, 1 (*respic. Marc. 5, 22 sq.*) archisynagogus Christum -em vitae indicat, cum salutem filiae morientis implorat (69, 2 l.53 v. dator et -r. 146, 8). 178, 4 sciens deus esse maioris gloriae ignoscere quam punire, reparare perdita quam facta servare, et credi hinc auctorem se esse rerum, cum se rerum cerneret -em. VITA Front. rec. B (BHL 3190) 3 p. 58, 8 expectate dominum inopum -em.

b homo: AVG. epist. 127, 6 deus benignus ... exactor est ... et qui ... in se crescere faciat -es (*item homo reddit deo debitum: ibid. id ipsum ... erit redditum et -r, quia id ipsum erat debitum et debitor. AVELL. infra. al.*). AVELL. 83, 85 omnes ..., qui cum illo Christo sunt, ... debitorum dei parati -es diligunt eum (FVLG. RVSP. epist. 3, 4. *cf. l. 22 sq.*). FVLG. RVSP. serm. 5, 6 reddendo ditescit -r caritatis.

2 cetera exempla: INSCR. numm. imp. VI p.167 n.34 (*paulo post a. 296*) -r lucis aeternae (*sc. Allecto victo, ut Paneg. 8, 19, 2 vera imperii luce recreati*). AVG. bon. coniug. 13, 15 in matrimonio si non ambo sunt tales, erit, qui talis est, *i. qui concupiscentiam vicit*, non exactor sed -r debiti servans ... concordiam (c. Faust. 22, 50 [*in simili re*]. *cf. l. 15 sq.*). epist. 110, 5 epistula tua ... plena ... laudibus meis hoc de me ut rependerem ... flagitavit; nam si quid aliud volebas ut scriberem, largitorem me desiderabas, non -em. 138, 15 debitorum ... fisci -es et exactores. in psalm. 36, serm. 3, 6 l.37 (*respic. prov. 19, 17*) et si non tenes pauperem -em, sed idoneum tenes fideiussorem. 126, 13 l.39 ut possimus esse idonei -es, *sc. sermonis*, ne audaces fuerimus promissores, orate pro nobis (QVODV. grat. 1, 19, 8 tenete me sermonis debitorem; sed impensius orate, ut i. dominus vobis exhibeat -em. *ceterum item respic. promissa tractatio* AVG. serm. 183, 1 et fort. loco mutilo ALC. AVIT. hom. 24 p.141, 12 tamet(s) sit pontifex -r [*tur cod.*] verbi).

redditus v. reddo vel reditus.

Yoshida.

***reddo**, -didī, -ditum, -ere. [*a re- et -ddō <*di-dā₃-; stirpem praes. e radice *de₃- 'dare' reduplicacione formatam (cf. ind. vet. dadāmi, gr. δίδωμι 'do', osc. dide-s-t 'dabit') hoc solum verbum linguae lat. conservat. cf. Walde-Hofmann I 361; Meiser, Hist. Laut- und Formenlehre, 1998, 192; Weiss, Outline of the Hist. and Compar. Grammar of Latin, 2009, 406. Mei.] de origine: PRISC. gramm. II 434, 27 quae in compositione mutant coniugationes, ut 'do das', '-o -is' (*item a dare: 467, 12. al.*). *scribitur per unam d:* CIL I² 638, 11 (*a. 132 a. Chr.*). TAB. cer. Fris. (Journ. Rom. Stud. 99, 2009, 161) I 2 (*a. 29*). Pomp. Camodeca 51 pag. 2, 7. CIL II 2394^a (*inscr. pagana*). CE 1977, 7 (*a. 299*). INSCR. Année Épigr. 1976 n.616 (*Tomis; saec. III/IV*). *al.; cf. l. 62 et CIL V 5134, 8 (saec. II?) retere. litteris graecis:* GLOSS. biling. I 1, 6 ρεδδε. 1, 8 ρεδδαμ. *al. ibid. abbreviatur r:* CIL XIII 6572 (*saec. II/III, ut INSCR. Brit. 1529*). II 3097. PROB. litt. sing. 3, 15 v(eteri) p(ossessori) r(edditum). *al. red-:* VIX colleg. cornic. (CIL VIII 2557; *a. 203*) 35. CIL III 10301 (*a. 22/35*). VIII 23149 (*inscr. pagana, ut 24109*). INSCR. Tun. Merlin 1688, 9 (*saec. IV*). Piganiol, Docum. cadastr. 1962 p.168 n.118. redd: CIL III 8754 (*saec. III*). CE 1617 (*ca. a. 400*). INSCR. Piganiol, Docum. cadastr. 1962 p.232 n.196 p.233 n.196. redded: CIL III 7921 (*saec. II/III*). rd: INSCR. christ. urb. Rom. 13997. 14643. 17137. NOT. laterc. gramm. IV 299 red(d)ō. NOT. Tir. 12, 66 -it. 12, 80 -didit. *de formis: fut. -ibo:* PLAVT. Cas. 129 Men. 1038 Vid. frg. 5; -ebit: CIL V 8752 (*ca. a. 400*). *praes. indicat. -e(n)t:* DIDASC. apost. 41, 29 DIOSC. 1, 107 p.54, 7. VINDIC. gyn. rec. L p.438 (-unt *sett.*). *perf. -ded-:* SORT. (CIL I² 3398c). CIL III 7553. VI 32974 (*vix ante saec. III ex.*). *al. (cf. INSCR. Année Épigr. 1988 n.53 [Romae; saec. IV/V] rederit pro reddidit); redupl. omissa:* CIL VIII 10021, 24 (*a. 237*) redderunt (*in inscr. simili 21920, 27*). PS. ASCON. Verr. p.219, 18 CONC. Aurel. a. 541 p.139, 184 HIST. Apoll. rec. A 48 l.42. *ceterum:* TAB. cer. Pomp. Camodeca 68 pag. 2, 11 redturum. *de notione (v. etiam p.480, 9. 488, 57. 489, 60sq. 491, 50. 492, 2. 7. 497, 38. 499, 2. 34):* DON. Ter. Eun. 147, 1 restituimur his, quibus nos volumus, -imur his, qui nos volunt (*eadem differentia:* 147, 2. 746, 2. *vice versa:* Hec. 819 -itur nobis, quod nostri cupidum est, restituitur nobis, cuius nos cupidi sumus. SCHOL. Ter. Bemb. Haut. 492 [*falso (eis) Moutford*]). GLOSS. II 236, 33 ἀποδίδωμι: absolvere, -o, redhibeo. GLOSS.¹ I Ansil. RE 145 reciproca: -ta. 147 reciprocatur: vicem -it (vocem *trad.*). 337 -e: refer.*

al. legitur inde a NAEV. (v. p.483, 33), PLAVTO per totam latinitatem. [raet. centr. réte(r), prov. red(d)re, cat. vet. redre, rec. retre; vocibus q. s. pre(h)ndere, vendere sim. intercedentibus orta sunt it. rendere, raet. or. rindi, francog., prov., cat. vet. rendre, hisp. rendir, port. render. cf. M.-L. 7141 et Faré, Postille. Battisti-Alessio V 3219. 3228. Cortelazzo-Zolli² 1344. Kramer IV 87 sq. Wartburg X 171 sqq. Coromines VII 290 sqq. Co-

[Hajdú]

rominas-Pascual IV 873 sq. Machado³ V 75. Schd.-Cr.] [Locos corruptos et coni. vel suppl. minus certa fere negleximus. confunditur in codd. maxime cum redire e. g. CATVLL. 64, 157 VARRO rust. 2, 2, 6 VVLG. deut. 7, 10 (restit. LVCR. 5, 747 GERM. 708; in falsa var. l. PLAVT. Truc. 208 CIC. orat. 135 PVBLIL. sent. F 16 LIV. 36, 35, 2 et saepe; falso trad. PLAVT. Trin. 530 SEN. contr. 1, 8, 1. al.; cf. p. 478, 41 sqq.), credere MANIL. 1, 496 SEN. benef. 2, 18, 5 STAT. Theb. 2, 536. al., ceterum e. g. cum dare PLIN. nat. 2, 155 (in falsa var. l. CIC. Lig. 7), edere OV. met. 8, 770 (in falsa var. l. QVINT. inst. 10, 1, 54).]

i. q. retro vel rursus dare et usu inde derivando (gr. respondet ἀποδοῦναι passim, quod infra fere non indicavimus).

materiam sic digerendam esse censuimus:

CAPVT PRIVS: vi praeverbii vigente:

I generatim:

A usu strictiore fit restitutio vel compensatio rei (vel personae) traditae, ablatae: 1 -itur idem, sc. fit restitutio: l. 32 (refl. se -ere et mediopass. p. 485, 59, sibi -i sim. p. 485, 39). 2 -itur aliud (alius), sc. fit compensatio: p. 486, 33.

B usu laxiore praestatur quodvis debitum, exspectatum: 1 praestant animantes: p. 489, 8. 2 praestant res: p. 491, 30.

II speciatim; -untur ea, quae: A repraesentantur, repetuntur: p. 491, 52. B nascuntur vel germinant: p. 494, 49. C moriuntur, sepeliuntur: p. 495, 35. D emittuntur: p. 496, 42.

CAPVT ALTERVM: vi praeverbii minus perspicua vel evanida: I fere i. q. efficere: p. 497, 67. II i. q. dare, tradere: p. 499, 33. III i. q. vendere: p. 499, 39.

appendicula syntactica et stilistica: p. 499, 45.

CAPVT PRIVS: vi praeverbii vigente: I generatim: A usu strictiore fit restitutio vel compensatio rei vel personae traditae, ablatae, amissae: 1 -itur idem, sc. fit restitutio: a structurae variae: a restituuntur res; pro subi. sunt: ① mortales (fere homines; eorum actiones sim. e. g. p. 480, 53. 481, 27), qui -unt: ② mortalibus (fere hominibus); pro obi. sunt (vel subaudiuntur e. g. l. 43 sq. p. 480, l. sq. 6. 10 sq.): ③ res corporeae: ④ variae (exempla selecta inde ab HOR.): PLAVT. Amph. 207 si ... velint Teleboi rapta ... tradere, si, quae asportassent, -ere (-rent codd. plerique), se exercitum extemplo domum reducturum. 928 valeas, tibi habeas res tuas, -as meas (ALF. dig. 19, 2, 31 si eadem res, quae tradita esset, -i deberet. 24, 1, 38, 1. LIV. 1, 22, 6 res repetitum se venisse; ni -antur, bellum indicere iussos. al.). Aul. 445 vasa (CATO agr. 146, 3 v. torcula, funes ..., si quid et aliud datum erit, salva recte -ito). 634 -e huc sis. :: quid tibi vis -am? (651 -e huc. :: q. -am?). 653 id meum, quidquid habes, -e (cf. l. 45 sqq.). Pseud. 31 lege vel tabellas -e (MART. 8, 37, 1. 9, 102, 1). Rud. 1137 obsecro te, ut mea mihi -antur (OV. ars 3, 449 sq. '-e meum' clamant spoliatae saepe puellae, '-e meum' toto voce boante foro. cf. l. 44 nec non sua: CIC. leg. agr. 1, 19 qui etiam externis hostibus victis sua saepissime -erunt. al. SALL. or. Phil. 14. al.). Stich. 204 uxorin sit -enda dos divortio (ALF. dig. 23, 4, 19. OV. epist. 12, 202 [Medea Iasoni] ille aries ... dos mea, quam, dicam si tibi '-e', neges. VAL. MAX. 8, 2, 3. al.). al. CATO agr. 144, 2. TITIN. com. 22 da pensam lanam: qui non -et ... putatam recte, facito ut multetur malo. CIC. Verr. II 2, 58 furtum. 4, 73 taurum Phalaridis cum Scipio -ret Agrigentinis (sim. 4, 74 Segestanis ... Diana ... -itur). dom. 100 mea domus. Brut. 15 sententia Hesiodi eadem mensura -ere iubet, qua acceperis (respic. Hes. op. 349 ἀποδοῦναι ut: off. 1, 48). al. CATVLL. 42, 4 pugillaria. 42, 11 codicillos (42, 12. 19. al.). VARRO ling. 5, 179 si datum quod -atur, mutuum est. SALL. hist. frg. 4, 75 (in sermone figurato respic. fuga in proelio facta) more equestris proelii sumptis tergis et -tis. HOR. carm. 3, 27, 71 cum tibi, Europa, invisus laceranda -et cornua taurus. PROP. 4, 6, 80 -at Parthus signa Remi (respicuntur eadem: R. GEST. div. Aug. 29 LIV. perioch. 141). LIV. 1, 34, 9 aquilam levasse humana manu superpositum capiti Tarquinii Prisci decus, ut divinitus eidem -ret. 39, 3, 3 arma -ere Cenomanis (SEN. Herc. f. 1243. 1295 STAT. Ach. 1, 906. al.). MANIL. 5, 165 pilam celeri fugientem -ere planta (LAVS Pis. 187). SEN. benef. 6, 37, 3 qui -i sibi penates suos noluerunt clade communi (OCTAVIA 789. 803 -at Nero p. Claudiae victus suos. cf. 892 cui patriam -ere cives aulam et fratris voluere toros). COLVM. 1 praef. 13 quos fasces festinantius victor Cincinnatus -erat quam sumpserat imperator (cf. p. 480, 57 sqq.). al. ⑤ pecunia sim. (exempla selecta inde a CAES.): PLAVT. Aul. 829 -e aurum subreptum. :: -am ego aurum? :: -e, sc. mihi trade, inquam, ut huic possessori -atur (Bacch. 330. al. CIC. Cael. 56 OV. met. 13, 553 LIV. 30, 21, 5. al.). Bacch. 271 vi coactus -didit debitor ducentos et mille Philippum. 609 neque nummus ullust, qui -atur militi (CIC. Verr. II 4, 53 MART. 8, 13, 2 IVV. 16, 40. al.). Cas. 28 argentarii ludis poscunt neminem, secundum ludos

-unt autem nemini. Curc. 373 (loq. trapezita) dives sum, si non -o eis, quibus debeo. 491 memento promissis te ... mihi omne argentum -tum iri, minas triginta (al., v. vol. II 528, 41 sqq.; item -ere minas: Poen. 1399. al. CIC. ac. 2, 98). 540 numquam me subiges, -tum, sc. argentum, ut -am tibi. Pseud. 86 potes nunc mutuum drachumam dare unam mihi, quam cras -am tibi? (91 Trin. 426). Vid. 90 (loq. creditor) quam ad -turum te mihi dicis diem, cave demutassis. al. TER. Phorm. 56 (55 ut nunc sunt mores) si quis quid -it, magna habendast gratia (locum affert NON. p. 381, 5 -ere dicitur acceptum restituere). 704 amici, quod polliciti sunt, dabunt; inde iste -et. Ad. 981 (antea: si huic servo aliquid paullum prae manu dederis) -et tibi cito. 982 (loq. servus) -am hercle, da modo. CIC. Verr. II 2, 79 pecuniam (Cluent. 69. al. ALF. dig. 40, 1, 6. LIV. 29, 16, 1 pecunias. al.). parad. 21 depositum (al., v. vol. V 1, 584, 79 sqq.). al. CATVLL. 103, 1 mihi -e decem sestertia (cf. CAES. civ. 1, 23, 4 (sestertium) tot). SALL. Iug. 96, 2 aes mutuom (LIV. 5, 10, 9 ut aera ... militaria, velut fenore accepta, multiplicia rei publicae -ant, sc. milites militia perfecta tributum pendentes. al.). HOR. sat. 2, 5, 65 soldum. LIV. 42, 8, 7 pretio emptoribus -to (VET. LAT. gen. 42, 25 [cod. 101] -i unicuique p. in sacco [Vulg. reponerent]). SEN. benef. 7, 16, 5 creditum (QVINT. inst. 7, 2, 51). COLVM. 10 praef. 1 (in imag.) superioribus novem libris hac minus parte debitum, quod nunc persolvo, -eram. al. ⑥ urbes, loca sim.: LEX agr. (CIL I² 585) 12 quem agrum ex h(ac) lege venire dari -ive oportebit (CIC. Verr. II 2, 90 l. 29. 3, 13. al.; cf. p. 488, 61 sq.). 65. CIC. inv. 1, 17 utrum Carthago diruatur an Carthaginiensibus -atur (item pro obi. est nomen urbis, oppidi, vici: LIV. 10, 2, 2 Thuriae -tae veteri cultori. 25, 22, 10 Capuam ... prope -tam Romanis. al. QVINT. inst. 3, 8, 5 det Halonnesum Philippum an -at? al.). Verr. II 2, 50 qui Marcellus eum Syracusanis locum ... conservavit ac -didit. 2, 90 cum senatus ... et populus Romanus Thermitanis ... urbem agros legesque suas -isset (LIV. 31, 31, 7 sq. al. TAC. hist. 3, 84, 2. al.). Sest. 57 populus Romanus etiam bello victis regibus regna -ere consuevit (LIV. 45, 12, 8 CVRT. 5, 9, 4. al.; cf. SEN. Thy. 432 partem ... regni). Phil. 2, 94. BELL. Alex. 47, 5 provincia recepta et Cornificio -ta (OV. fast. 1, 589 SVET. Claud. 25, 3). NEP. Pel. 1, 3 arcem Thebanis. LIV. 6, 3, 10 oppidum ... -tum Sutrinis inviolatum (8, 1, 3. 23, 20, 1. al.). al. aedificia sim., quae reficiuntur: INSCR. Afr. Cagnat 285 (saec. IV²) piscina novam ... -tis veteribus exceptoriis adiecit. COD. Theod. 15, 1, 27 Augustae in partibus civitatis magis antiqua -i convenit quam inchoari supervacua. VEN. FORT. carm. 1, 7, 8 (respic. basilica sancti Martini) hoc renovans prisicum -it et auget opus. al.

⑦ res incorporeae: ⑧ salus, anima, spiritus, vita, vires sim. restituuntur ei, qui servatur: TER. Andr. 333 nuptias effugere ego istas malo quam tu adipiscier. :: -isti animum. LAEV. carm. frg. 23 lex Licinia, sc. cenam pomis oleribus instructam sanciens, introducitur, lux liquid(ul)a haedo -itur, sc. cum non mactetur (CIC. dom. 75 l. 47. HOR. carm. 4, 5, 5. I. -e tuae, dux bone, patriae. CVRT. 10, 9, 4 principis, non solis, ortus l. caliganti -didit mundo. TAC. ann. 1, 22, 1 his innocentibus ... l. et spiritum -istis). CIC. dom. 75 me patria sic accepit, ut lucem salutemque -tam sibi ac restitutum accipere debuit (Sest. 122 Vatin. 10. al. NEP. Eum. 12, 2. al.). Phil. 9, 10 -ite ..., patres conscripti, ei vitam, cui ademistis: vita enim mortuorum in memoria est posita vivorum (SEN. contr. 10, 4, 12 hic ... v. -didit, sc. pueris expositis a se receptis. LVCAN. 6, 660 cantu magico -etur v. TAC. ann. 1, 22, 1 p. 484, 8. PS. SEN. mon. 60 erepta v. non potest -i). VAL. MAX. 6, 4, 1 hae unius minae ... Romanorum languentibus animis calorem pristinum -erunt. CELS. 2, 8, 20 aegris sanitas -itur (5, 26, 34°. al. CYPR. ad Donat. 5 VVLG. lev. 14, 48. al.). 4, 12, 3 nisi eisdem defenditur bona valetudo, quibus -ta est (SEN. epist. 72, 6 QVINT. decl. 256, 5). al. ⑨ imperator, magistratus sim. honorem, munus sim. relinquunt (cf. p. 479, 68): CIC. ad Q. fr. 1, 1, 23 quibus imperium ita datum est, ut -rent (LIV. 4, 34, 5 dictator abdicavit ... -to in pace i., quod in bello ... acceperat. CVRT. 10, 8, 19 SIL. 13, 859. al.; aliter p. 481, 30 sq.). SALL. or. Phil. 15 alterum consulatum petis, quasi primum -dideris. PLIN. nat. 7, 99 Asiam ultimam provinciarum accepisse Pompeium eandemque mediam patriae -isse. TAC. hist. 3, 68, 2 Vitellius consuli ... exsolutum a latere pugionem velut ius necis vitaeque civium -bat. ann. 4, 9, 1 ad vana ... revolutus Tiberius, de -enda re publica utque consules ... regimen susciperent (SVET. Aug. 28, 1 de -enda re p. bis cogitavit. ibid. quasi per ipsum staret, ne -retur). ⑩ exempla cetera (selecta inde a LIV.): CIC. S. Rosc. 136 suum cuique honorem et gradum -tum, sc. a Sulla victore, gaudeo, iudices (p. red. in sen. 2 qui ... parentum beneficia, deorum immortalium munera, populi Romani honores, vestra de me multa iudicia nobis ... -istis. VERG. Aen. 5, 342 STAT. Theb. 6, 619. al.). Verr. II 2, 90 leges ... suas (CAES. Gall. 7, 76, 1 iura l.que. NEP. Timol. 3, 2 LIV. 9, 43, 23. al.). 3, 123 se, i. L. Metellum praetorem, per ipsum erepta Siculis maiorum nostrorum beneficia, ius ipsorum, condicionem societatis amicitiae foederum -isse (Tusc. 5, 62 p. 481, 8. CAES. l. 72. LIV. 2, 34, 9 SEN. be-

nef. 5, 16, 6. *al.*; *item* beneficia: CIC. *p. 480, 69*). 5, 163 aliquando -ta plebi Romanae tribunicia potestas. *p. red. in sen. 1 qui dignitatem, qui ordinem ... nobis -istis* (31 Marcell. 10. MART. 5, 8, 8 nunc est -ta d. equestris. PLIN. *epist. 7, 24, 9. al.*; *item* ordinem: TAC. *hist. 1, 52, 1. cf. 1, 77, 3 -tus ... senatorius locus. 1, 87, 2 tribunatum. ann. 1, 59, 4 sacerdotium. al.*). Phil. 13, 22 Antonius deponere alienum nomen, *sc. imperatoris*, ipse maluit, quam illis *consulibus* suum -ere (LVCR. 3, 131 SEN. Tro. 474 apocol. 11, 2. *al.*). Tusc. 5, 62 civibus libertatem et iura (NEP. Dion 3, 3. Timol. 3, 2 civitatis leges l. que. LIV. 2, 28, 7. *al.*). fam. 16, 10, 2 (Tironi; *antea*: gravissime aegrotasti) sine te omnia mea muta esse; tu Musis nostris para ut operas -as (*aliter p. 486, 59sq.*). *al.* DICTVM Cic. Macr. Sat. 2, 3, 8 Gallis civitatem promittit alienam Pompeius, qui nobis nostram non potest -ere. NEP. Thras. 3, 1 rei publicae procuratio populo -retur. VERG. Aen. 9, 262 (*loq. Ascanius*) revocate parentem, -ite inspectum. HOR. *carm. 1, 16, 28 dum mihi fias recantatis amica opprobriis animumque -as. epist. 1, 7, 25 sqq. (ad Maecenatem)* quodsi me noles usquam discedere, -es forte latus ..., (28) -es dulce loqui, -es ridere decorum (*ἀδύνατον ut*: OV. *met. 13, 78 [Aiax Vlaxi]* si perstas certare, locum redeamus in illum: -e hostem vulnusque tuum solitumque timorem post clipeumque late et mecum contende sub illo). OV. *trist. 5, 1, 39 mihi si cara patriam cum coniuge -as* (LIV. 32, 22, 10). LIV. 8, 2, 1 *cum -endum ... iis Samnitibus foedus patres censuissent* (9, 45, 4). 29, 3, 5 Hispaniae populis -ta pax (VELL. 2, 98, 2 GELL. 1, 14, 1. *al.*). VELL. 2, 126, 2 iustitia aequitas industria civitati -tae. CELS. 2, 14, 1 oportet ... ea, quae apud antiquiores aliquos posita sunt, auctoribus suis -ere (*recte adscribendo ut*: PLIN. *nat. 10, 208 de aspide miraculum Phylarcho -atur: is enim auctor est eqs.*). SEN. *Herc. O. 310 (loq. Deianira)* quid miser langues dolor? ... coniugis sanctae fidem mihi -is iterum (PLIN. *paneg. 42, 2. CE 1368, 12 [a. 521]*). Phaedr. 591 (*Hippolytus ad Phaedram expegefactum*) cur dulce munus -tae lucis fugis? (*aliter p. 480, 43sqq.*). CVRT. 8, 4, 21 imperio ei *satrapae* -to (PLIN. *paneg. 6, 4 SVET. Dom. 13, 1. aliter p. 480, 58sqq.*). *al.*

ⓑ *rebus*: *usu vario*: PLAVT. *Bacar. frg. (loq. parasitus)* qui mi in mari accipenser latuit antehac, quouis ego latus in latebras -am meis dentibus et mandibulis. HOR. *carm. 1, 19, 4 Venus iubet me ... finitis animum -ere amoribus. ars 441 (in imag.) male tornatos incudi -ere versus* (PORPH. *ferramentum male productum -itur in incudem*). LIV. 30, 38, 12 ludis celebritatem addidit sedes sua sollempni spectaculo -ta. VAL. MAX. 5, 1 ext. 4 caput ... corpori ... Pyrrhi -tum. 8, 9, 2 gladios ... vaginis -erunt (AMPEL. 30, 2). CELS. 2, 4, 7 quamvis vita -itur, *sc. membro paralyisi affecto*, tamen id fere membrum debilitatur. SEN. *Phoen. 480 capulo manum. Thy. 1099 fidem -i toris. Tro. 543 (significatur Astyanax)* quae tenera caeso virga de trunco stetit, ... *mox umbras ... terris -it* (VAL. FL. 5, 293 puppem. 6, 19 Haemoniis ... vellera t. *al.*). *epist. 24, 13 non hominibus tantum, sed rebus persona demanda est et -enda facies sua. 94, 18 (5 si quid oculis oppositum moratur aciem, removendum est) naturā ... videmus, cui usum sui -it, qui removet obstantia. PETRON. 114, 5 Encolpi, succurre periclitantibus, id est vestem illam divinam sistrumque -e navigio (sc. Isidi, navigii patronae; cf. l. 63). 135, 4 clavum ... parieti -didit. PLIN. *nat. 26, 19 sicentur ... Pomptinae paludes tantumque agri suburbanae -atur Italiae. VAL. FL. 4, 20 tandem fessis pax -ta silvis, sc. a Hercule Hylan quaerere desinente. al. PLIN. paneg. 34, 2 ut ante castris, ita postea pacem foro -disti. al. status, cui aliquid -itur, fit eius proprietatis sim. : LIV. 10, 15, 9 ut maiestatem ... pristinam consulatūs ... honori ... -ret (item dat. e. g. PLIN. *paneg. 60, 2 vis illud augustissimum consulum aliquando tribunal maiestati suae -ere? ascende*). PANEG. 7, 8, 3 Gallias ... efferatas rei publicae ad obsequium -didit princeps (SER. *med. 136 horribiles ad pristina -ere vultus. HIST. AVG. Aurelian. 31, 7 templum ... Solis ... ad eam formam volo, quae fuit, -i. al.*). HIST. AVG. *Avid. 14, 6 ut in antiquum statum publica forma -atur* (Valer. 4, 2 in pristinum s. Prob. 6, 1. *ceterum*: Alex. 7, 2 [*antea*: purifica] -e in integrum nomen Antoninorum [Aurelian. 17, 5 rem publicam. *cf. p. 486, 10*]. PS. *PHILO antiq. 41, 1 [loq. rex Moab]* civitates meas accepit Israel et nunc -e eas in remissionem. *al.*).**

ⓒ *deis, fortunae* (*cf. l. 47*): OV. *fast. 4, 137 (135 redimicula demite collo, sc. ut statua deae lavetur)* siccato redimicula -ite collo. VAL. MAX. 1, 1 ext. 2 regem ignorantem eos *dentes e fano Iunonis ablatos* accepisse, libenter deae -isse. SEN. *dial. 6, 10, 2 nos oportet in promptu habere, quae in incertum diem data sunt, et appellatos sine querella -ere (sc. fortunae ut: 7, 21, 2. 9, 11, 2. *al. ibid.*). VAL. FL. 6, 671. STAT. *silv. 1, 4, 32 si Cereri sua dona merumque Lyaeo -imus. 4, 3, 12 quis legibus Caesar castae Cereri diu negata -it iugera. TAC. hist. 3, 84, 2 templa dis -ta.**

ⓓ *dei vel fortuna (addidimus etiam locos quosdam, ubi obscurum est, quis agat, e. g. p. 482, 5sq. 23; quaedam etiam ad cβ trahi possunt)*:

Ⓐ *varias res restituendo*: PLAVT. *Poen. 1190 Iuppiter, ... -e is filiis libertatem. VERG. Aen. 10, 61 (Venus ad Iovem) Xanthum et Simoenta -e, oro, miseris Teucris (item ironice petuntur mala priora*: LVCAN. 9, 848 -ite,

di ... miseris, quae fugimus, arma, -ite Thessaliam. TAC. *ann. 4, 28, 3 reus ... vocare ultores deos, ut sibi quidem -rent exsilium eqs.; cf. p. 485, 33 sqq.*). 12, 785. 799. OV. *met. 7, 296 iuvenes nutricibus annos posse suis -i, sc. a Libero. 8, 870. LIV. 2, 62, 2 (antea: prohibuit foeda tempestas oppugnationem)* signo receptui dato ... tranquilla serenitas -ta (*sim. restituitur lux*: SEN. *contr. exc. 8, 6, 2 [describ. tempestas]* demissa nox caelo est et tantum fulminibus dies -tus. SIL. 12, 731 -itur extemplo flagrantior aethere lampas, *sc. post tempestatem. TAC. ann. 1, 28, 1 [respic. defectio lunae]* si fulgor et claritudo deae -retur. *al.*). 5, 51, 10 deorum cultum ... non intermissimus: -ēre igitur patriam et victoriam et antiquum belli decus amissum. SEN. *contr. exc. 5, 1, 1 Fortuna ... quae dedit aufert, quae abstulit -it (item -it fortuna*: SEN. *dial. 3, 18, 4 QVINT. decl. 340, 11*). AETNA 68 tum pax est -ta mundo (*post Gigantomachiam ut: 70 defensi ... decus mundi nunc -itur astris*). SEN. *Herc. O. 1135 (loq. Hercules moriens)* nunc, pater, caecum chaos -i decebat. *al. STAT. Theb. 10, 769 (Menoecus se devovens alloq. deos)* Tyriis templa arva domos conubia natos -ite morte mea. Ach. 1, 266 MART. 4, 51, 6. *al. TERT. bapt. 12, 7 donec ... tranquillitatem suis -at Christus. adv. Marc. 5, 7, 14 cibos, qui abstulit, -didit, sc. prius prohibitos permittendo. IVVENC. 2, 186 (loq. Christus; cf. e. g. Vulg. Ioh. 3, 3 nisi quis natus fuerit denuo) nullus ad excelsum poterit conscendere regnum, -ta ni penetret nascendi exordia rursus. HIL. in Matth. 14, 18 dei filium ... pacem ecclesiae -isse. al. ⓑ *curando, servando sim.*: VERG. Aen. 12, 669 ut primum discussae umbrae et lux -ta menti Turni (*cf. IVVENC. 3, 181 ut mentem vexatam daemone saevo -ret Christus*). HOR. *epod. 17, 44 Castor et Pollux* adempta vati -didere lumina (OV. *Pont. 1, 1, 57 saepe levant poenas ereptaque l. -unt caelestes. CIL III 987, 9 [saec. II ex. III in.]. PRVD. apoth. 676. cf. visum -ere*: PLIN. *nat. 36, 74 RVFIN. Adamant. 1, 20*). PETRON. 140, 12 Mercurius ... suis beneficiis -didit mihi, quod manus irata praeciderat, *sc. vim mentulae. VAL. FL. 7, 246 (Medea ad Circe)* -e diem noctemque mihi *insomni. HOMER. 69 infestis placantur numina Phoebi et prope consumptae vires -untur Achivis. STAT. Theb. 7, 167 (Bacchus ad Iovem)* cui tu dignatus limina vitae praereptumque uterum et maternos -ere menses. PRVD. *perist. 10, 954 surdis fruemdam -ere audientiam. VITA Caes. Arel. 2, 16 ora, ut mihi manus meae -antur. al. ⓐ in vitam revocando (cf. p. 480, 49sq. 484, 67sq.; respicitur metempsychosis l. 38. 41): OV. met. 2, 644 (ad Aesculapium) animas tibi -ere ademptas fas erit (PS. QVINT. *decl. 4, 16 -i rursus aliis corporibus animas per metempsychosin. cf. IVVENC. 2, 521 -itur ... animae ... virtus*). 15, 534 nisi Apollineae valido medicamine prolis -ta vita foret, *sc. Hippolyto* (fast. 6, 747 CIRIS 527. TERT. *anim. 29, 4 ex morte v. non -atur, quia ex vita mors deferatur [respic. metempsychosis]. REGVLA mag. 93, 44 si ... abbas defunctus non fuerit, ... honorem pristinum disciplinae ipse recipiat, et merito, cui deus ad hoc ipsud et -didit v. al.*). MART. 7, 47, 8 ruptas Fatis -didit ipse Pluto colus. CYPR. *elem. 6 (Petrus Tabitham in vitam revocat; cf. p. 485, 6sq.) mors ... suspenditur et spiritus -itur. al.***

ⓓ *res*: Ⓐ *repercutiendo (cf. IIA3)*: ⓐ *voces, sc. respicitur echo (cf. p. 493, 12sq.)*: CIC. *progn. frg. 3 saxa ... cana salis niveo spumata liquore tristificas certant Neptuno -ere voces* (LVCR. 4, 577 septem loca vidi -ere v., unam cum iaceres. SEN. *Herc. O. 805 omne v. -it Herculeas nemus. PLIN. nat. 36, 100. al.; cf. LVCR. 4, 571 pars vocum solidis adlisa locis reiecta sonorem -it*). LVCR. 4, 574 quo pacto ... saxa paris formas verborum ex ordine -ant. HOR. *carm. 1, 20, 7 datus in theatro ... plausus ... ut ... ripae simul et iocosa -ret laudes tibi Vaticani montis imago. OV. epist. 10, 22 clamanti ... 'Theseu' -bant nomen concava saxa tuum. PLIN. nat. 1, 2, 44 qua ratione echo -atur. ⓑ *varia*: LVCR. 4, 347 omnia ... cogit natura referri ac resilire ab rebus ad aequos -ta flexus. OV. *met. 2, 110 gemmae clara repercusso -bant lumina Phoebi (item -itur lux*: LVCAN. 1, 538 Phoebe toto frater, *sc. lucem solis, cum -ret orbe*).*

Ⓒ *circuitum temporis naturalem observando (saepius non indicatur, quis -at, ita ut locos ad cβ trahere possis)*: LVCR. 5, 747 bruma nives adfert pigrumque rigorem -it. MANIL. 1, 401 primo cum -itur ortu *Canicula. 1, 500 cur certam ... figuram siderum quisque dies -it mundo certamque relinquit? 2, 88 sic temperat arva caelum, sic varias fruges -itque rapitque. 3, 473 summa diebus -itur, aequatae solvuntur fenore noctes rursus, sc. aequinoctio verno. al. ELEG. in Maecen. 113 -itur arboribus florens revirentibus aetas. GERM. frg. 4, 19. SEN. Ag. 56 (alloq. Phoebum) -e iam mundo diem (OCTAVIA 4 MART. 8, 21, 1 sq. PLIN. *epist. 6, 16, 20 ubi d. -tus. al.*). Thy. 849 hic qui nondum vere benigno -it Zephyro vela tepenti Aries, *sc. rursus navigationes permittens. CVRT. 7, 3, 10 hieme defossae latent vites, cum (nix) discussa aperire humum coepit, caelo solique -untur. PLIN. nat. 18, 207 serenitate -ta* (18, 247). CE 2292, 2 (*Pompeius*) sol ... -itur oceano. SIL. 6, 34 ubi lux nocte e Stygia miseroque sapore -ta. *al.**

Ⓓ *vario modo (-itur res in statum quandam p. 483, 18)*: CIC. *fam. 3, 9, 1 aspectus ... urbis tibi tuam pristinam urbanitatem -didit. CASS. Cic.*

[Hajdii]

fam. 12, 13, 1 *tua toga nobis paene victam rem publicam ex manibus hostium eripuit ac -dedit*. PVBLIL. sent. S 26 solet hora, quod multi anni abstulerunt, -ere. PROP. 3, 1, 22 mihi quod vivo detraxerit invida turba, post obitum duplici fenore -et honos. OV. met. 1, 423 Nilus ... antiquo sua flumina -dedit alveo. 9, 154 quae vestis Nessi sanguine imbuta vires defecto -at amori. fast. 1, 274 quae fuerat, ... -ta forma loco est. VITR. 9, 8, 14. SEN. Phoen. 31 (loq. Oedipus) mortem, Cithaeron, -e et hospitium mihi illud meum restitue, ut expirem senex, ubi debui infans (cf. p. 481, 74). nat. 4, 2, 29 nisi tacitis itineribus quod cui(que) loco deest -retur, quod cuique superest emitteretur, iam aut sicca essent omnia aut inundata. epist. 49, 1 desiderium amici loca interdum familiaria evocant nec extinctam memoriam -unt, sed quiescentem inritant. CVRT. 5, 7, 11 ut primum Alexandro gravato ebrietate mentem quies -dedit. LVCAN. 5, 431 vento cessante lintea -ta mālō in mediam cecidere ratem. CALP. ecl. 1, 73 ius aderit moremque fori vultumque priorem -et. PLIN. nat. 4, 5 *Leucadia* opere accolarum abscisa continenti ac -ta ventorum flatu. 20, 4 *Cucumeris* radix ... cicatricibus colorem -it (22, 61. al.; vice versa: 20, 115 *apium* suggillata -it color). 21, 126 *radices lilii* pilos ... adustus -unt (23, 6. 29, 107). 22, 104 vocem. al. VAL. FL. 1, 171 (loq. Iason) laeta recurrit cum ratis et caram cum iam mihi -et Iolcon. 8, 119 Phrixiae monumenta fugae, *i. vellera*, vix -dedit arbor. SIL. 11, 286 Bacchi munera duram laxarunt mentem *Hannibalis*: tum frontis -ta demum laetitia. 17, 208 flamina comprimit Auster cum fera et abscedens -it mare, sc. *navitis*. MART. 6, 85, 4 Cappadocum tellus ... cineres -it et ossa patri tuo (cf. l. 70sq.). QVINT. inst. 1, 5, 35 cum mutatio vocis alterius, in qua vitium erat, rectam loquendi rationem sit -tura. 1, 7, 31 hic ... est usus litterarum, ut custodiant voces et velut depositum -ant legentibus. TAC. ann. 1, 70, 5. PLIN. epist. 8, 20, 7 *insulae in lacu natantes* modo hac modo illa lacum -unt auferuntque. al.

β *restituuntur vivencia, animantes, sc. fere homines (dei p. 484, 32. 45. al., animalia l. 61. p. 484, 14. 44. al., arbor p. 484, 53):* ① *locutiones variae; pro subi. sunt:* ② *homines vel animalia; -unt:* ③ *animantibus (fere hominibus; rei publicae sim. e. g. l. 54. 58sq.):* ④ *restituuntur quilibet (exempla selecta inde ab HOR.):* NAEV. carm. frg. 49

Sicilienses paciscit dux, obsides ut -ant *Poeni* (CAES. Gall. 1, 35, 3. al. LIV. 21, 25, 7. al.; cf. LIV. 2, 15, 6 obsidum quod reliquum erat -dedit). PLAVT. Bacch. 1167 (*senex ad meretrices*) etiam -itis nobis filios et servom? (Capt. 938 s., quem hic reliqueram pignus pro me. ASCON. Mil. p. 34, 28. al.). Capt. 331 filius meus ... apud vos servit captus Alide: eum si -is mihi, ... te ... amittam hinc (*item -untur captivi sim. e. g. LVCIL. 876 Agameum* Chrysi ... negat signatam (natam) -ere. CIC. Cluent. 162. al.; in iunctura -ere captivum: CIC. off. 1, 38 sq. al. NEP. Hann. 7, 2. PROP. 2, 8, 37 serā captiva est -ta poenā, sc. *Briseis Achilli*. LIV. 30, 37, 3. al.). Merc. 418 quid si ... *ancilla* -atur illi, unde empta est? ... dixit venditor se redhibere, si non placeat. TRUC. 839 puerum -at, si quis eum petat (sc. *expositum inventum parentibus, ut 872*). al. ENN. scaen. 344 sin flaccibunt condiciones, repudiato et -ito (*item respicitur sponsa vel uxor repudiata*: TER. Hec. 150 quin integram itidem -am, ut accipi a suis. 154 -i patri ..., cui tu nihil dicas viti, superbum est. Phorm. 320 quid si -et). TER. Hec. 559 roga generum, velitne an non uxorem, *quam remisit*; si est, ut dicat velle se, -e. al. CIL I² 638, 11 (a. 143 a. Chr.?) praetor in Sicilia fugiteivos Italico-

rum conquisivisei -dideique (LIV. 30, 37, 3. al. CALL. dig. 11, 4, 2. al.). CIC. Font. 41 *reum* -i amicis ([*opp. dedi inimicissimis ... nationibus*]. *item petitur absolutio*: Cluent. 202 amicis, vicinis, hospitibus ... -ite *reum*. Mur. 90 -ite rei publicae consulem). dom. 143 ut esset ... perspicuum divino me numine esse rei publicae -tum ([*reductum codd. meliores*]. *item -itur exsul*: p. red. in sen. 1 qui mihi fratrem ..., me fratri ..., liberis nostris parentes, nobis liberos ..., qui ... rem publicam, qui patriam ..., qui denique nosmet ipsos nobis -istis. 8 si me mihi, si meis, si vobis, si rei publicae -isset *P. Lentulus*. Sest. 145 me lugenti patriae, flagitanti senatui, poscenti Italiae, vobis omnibus orantibus -erunt. al.). rep. 4, 2 -endorum equorum (*publicorum ut*: SVET. Aug. 38, 3). al. VERG. Aen. 2, 669 arma, viri, ferte arma: vocat lux ultima victos; -ite me Danais (*paulo aliter p. 485, 33 sqq.*). 12, 936. HOR. sat. 1, 1, 83 ut te *medicus* suscitet ac -at gnatis (cf. p. 484, 55. 485, 54). LIV. 7, 16, 2 eos, qui Falerios perfugerant (cf. e. g. perfugas -ere: 30, 37, 3. 31, 11, 7. al.). 32, 33, 3 transfugas (33, 30, 5 SVET. Claud. 17, 1). SEN. Herc. f. 989 invisio patri, sc. *interfecto*, haec dextra iam vos -et (*sim. VAL. FL. 6, 213 caeso comitem me -ite fratri*). CVRT. 6, 4, 25 Tapurorum ... gentem Phradati -dedit *Alexander*. PETRON. 97, 2 puer in balneo ... aberravit ...; si quis eum -ere ... voluerit *eqs.*

al. ⑤ *restituuntur mortui, sc.: cadavera suis ad sepeliendum (cf. l. 24)*: ACC. trag. 667 (loq. Achilles) corpus Priamo -didi, Hectorem abstuli (VERG. Aen. 2, 543 Achilles c. ... exsanguem sepulcro, -dedit Hectorem [i. i. Priamo ad sepeliendum; fort. spectat simul ad B]. 11, 103, 12, 936. OV. met. 13, 472 [loq. Polyxena] genetrici c. inemptum -ite. HOMER. 1045 QVINT. inst. 11, 2, 13. al.). LIV. 39, 50, 9 ossa ... -ta Philopoemenis

sunt. SEN. Thy. 1028 STAT. Theb. 12, 264. al. *qui in vitam revocantur* (ἀδύνατον): SEN. Ag. 968 (*Clytemestra et Electra colloq.*) -e nunc gnatum mihi. :: et tu parentem -e. Herc. O. 844 -endus orbi est *Hercules mortuus*. SIL. 17, 460 (loq. Hannibal) germanum mortuum -ere ... si placet, haud renuo; maneant modo foedera nostra: Hasdrubalem revocate umbris. STAT. Theb. 11, 279 (*Creon ad Eteoclea*) -e aegedum miseris fratres natosque patresque. MART. 12, 36, 9 Pisones Senecasque Memmiosque et Crispos mihi -e. TAC. ann. 1, 22, 1 quis fratri meo vitam, quis fratrem mihi -it? SVET. Aug. 23, 2 (loq. Augustus) Vare, legiones -e. Tib. 52, 3 (*accusat populum Tiberium*) -e Germanicum. al.

② *rebus (exempla selecta inde a VAL. FL.; aliter p. 483, 72)*: HOR. carm. 2, 2, 17 -tum Cyri solio Prahaten. epist. 1, 7, 95 (loq. praeco, qui conatus est agrum colere) te ... obtestor, vitae me -e priori. MANIL. 5, 384 qui ... pascere aves Veneris gaudent et -ere caelo aut certis revocare notis (VELL. 2, 124, 3 post -tum c. patrem, i. Augustum deum factum a Tiberio [cf. p. 485, 7sq.]). SEN. contr. 7, 3, 9 Laberium divus Iulius ludis suis mimum produxit, deinde equestri illum ordini -dedit (TAC. ann. 13, 32, 2. cf. e. g. PLIN. paneg. 61, 7 consulatibus. SVLP. Sev. chron. 2, 36, 6 episcopatu. REGVLA mag. 93, 81 inferiori ... merito). SEN. Herc. f. 1218 (*Hercules de se ipso*) inferis -am Herculeum (*sim. 1338 [Hercules ad Thesea]*) -e me infernis, precor, umbris reductum. cf. l. 50sq. p. 486, 24). PHAEDR. 589 quis me dolori -it atque aestus graves reponit animo? benef. 7, 10, 6. LVCAN. 2, 636 (*Pompeius ad filium*) sparsos per rura colonos -e mari Cilicas (PLIN. nat. 9, 62 ut capti scari -rentur m. 9, 132. cf. APVL. apol. 31, 3 pisces -i profundo). 6, 634 si *мага Thessala* tollere totas temptasset campis acies et -ere bello, cessissent leges Erebi. VAL. FL. 1, 675 (*Iason ad Iovem*) da -ere terris has animas, sc. *sociorum e mari servatas* (5, 293. PLIN. epist. 9, 33, 4 *delphinus puerum*. FLOR. epit. 3, 6, 14 *Pompeius* usum maris navibus recuperavit et terrae homines suos, i. *piratas devictos*, -dedit. CE 1447, 10 [*christ.*] pulsos terris -dedit illa suis). QVINT. decl. 267, 1 rem publicam legibus ac (populi) potestati -didi (IVST. 18, 7, 17 urbem l. suis. SVLP. Sev. chron. 2, 25, 1). TAC. Germ. 40, 3 deam templo. hist. 2, 67, 2 legiones suis hibernis -tae (ann. 1, 30, 3). ann. 1, 5, 1 ut iuvenis penatibus avi -retur (1, 17, 6). PLIN. epist. 10, 31, 3 -ere poenae post longum tempus ... senes ... nimis severum arbitravit (10, 56, 5 p. suae. 10, 58, 2. TRAIAN. Plin. epist. 10, 32, 2 p. suae). al.

③ *dei, fortuna, natura sim. (ubi non indicatur, quis agat, formas pass. etiam ad cβ trahere possis); -unt:* ④ *quolibet modo (exempla selecta inde a STAT.):* PLAVT. Capt. 923 (*ad filium e captivitate liberatum*) dei te redducem tuo patri -erunt. CATVLL. 64, 217 (*Aegeus ad Thesea*) gnate, ... -te in extrema nuper mihi fine senectae. VERG. Aen. 2, 740 nec post oculis est -ta nostris *Creusa*. 6, 18 -tus his primum terris tibi, Phoebe, sacra vit remigium alarum *Daedalus (nisi ad cβ; huc spectat NON. p. 381, 10 -i: advehi)*. HOR. carm. 1, 10, 9 (*ad Mercurium*) boves olim nisi -isses per dolum amotas. OV. fast. 4, 596 (*Ceres Iovi*) -at *Pluto, sc. Proserpinam*. VELL. 2, 103, 1 fortuna ... rei publicae sua praesidia -erat: quippe ... Ti. Nero reversus Rhodo incredibili laetitia patriam repleverat. SEN. Herc. O. 31 (*Hercules ad Iovem*) -e nunc nato patrem, sc. *sine me ad te reverti*. 1370 (loq. *Hercules moriens*) quid, rector Erebi, me remittebas Iovi? deicit tenere: -e me tenebris tuis (*sim. 1712 [ad Iovem]*) pande ... Stygios lacus et -e fatis. cf. l. 20. p. 486, 24). LVCAN. 6, 823 nequeunt animam sibi -ere fata consumpto iam iure semel, sc. *mortuo ad vitam revocato (nisi ad ca)*. PLIN. nat. 16, 133 platanus ... circumdolatibus lateribus restilibus sponte facta vitaeque -ta. STAT. Theb. 4, 606 quem *Laium* iam deus ales Averno -erat. MART. 7, 8, 2 victor ab Odrysio -itur orbe deus. 7, 47, 3 -eris, heu, quanto fatorum munere, nobis gustata Lethes paene remissus aqua (*item -itur, qui morbum effugit sim.*: 11, 36, 2. ARNOB. nat. 1, 63 omnes ... -dedit et restituit sanitati *Christus* [VITA Caes. Arel. 1, 49 quem ... per servum suum *Christus* -erat s.]). HIER. epist. 60, 7, 2 gratias agit *Paulus*, quod Epaphras de mortis sibi vicinia -tus sit. cf. p. 483, 63). 11, 3, 9 (*respic. Nerva*) cum pia -erint Augustum numina terris. CYPR. epist. 38, 2, 2 ut domini misericordia ... plebi suae ... sacerdotem -at incolumem. AMBR. sacr. 2, 7, 22 salvati estis, -ti estis ad gratiam vitae. HIER. in Ier. 5, 66, 5 (*ad 29, 14 reverti vos faciam de loco captivitatis*) cum ego haec ... mea sponte facturus sim et certo tempore -turus vos. COMM. apol. 1048 suscitatur e(t) illos, ut videant gloriam eius, quem cruce fixerunt; sed denuo -et in imis. al.

⑤ *mortuos in vitam revocando (qui vivus ad inferos descendit, in terram remittitur l. 71; cf. etiam l. 2sq. p. 480, 49sq. 35sq.)*: VERG. georg. 4, 486 -ta ... Eurydice superas veniebat ad auras (*respicitur eadem*: CVLEX 287 SEN. Herc. O. 1086). OV. met. 7, 618 (*Aeacus ad Iovem*) aut mihi -e meos, aut me quoque conde sepulcro. SEN. Phaedr. 834 en ipse Theseus -tus terris adest (*nisi ad cβ*). MART. 11, 5, 14 ipse quoque infernis revocatus Ditis ab umbris si Cato -atur, Caesarianus erit. CE 1183, 1 (*saec. I/III?*) -ere te fatis, Ephire, si pos(se) liceret, partita tecum vivere lu(ce) velim). TERT. apol. 21, 17 cum ... mortuos ... verbo -ret vitae *Christus*.

resurr. 57, 5 naturae, non iniuriae -imur in resurrectione (cf. p. 497, 59sq.). AVG. in psalm. 70, serm. 2, 3 (antea: qui ... suscitatur mortuum secundum corpus, -it eum luci huic videndae) deus, quando exsuscitat corpus, mundo -it; quando exsuscitat animam, sibi -it. COMM. instr. 2, 39, 20 in ... tumulis omnis caro -itur acto, sc. iudicio supremo. SVLP. SEV. Mart. 7, 5 -tus vitae (precibus sancti ut: VITA Caes. Arel. 1, 40. al.). al. ③ homines in caelum tollendo (cf. p. 484, 15): OV. fast. 2, 485 (Mars Iovem orat, ut Romulum inter deos recipiat) -e patri natum. GERM. 560 hic Capricornus, Auguste, tuum genitili corpore numen ... in caelum tulit et maternis -didit astris. SEN. Herc. O. 1941 quid me ... caelo ... tandem -tum planctum iubes sentire fatum? (cf. p. 497, 57). TERT. resurr. 63, 1 qui Christus et homini deum et hominem deo -et (cf. FIRM. err. 24, 2 ut hominem patri -ret Christus). AVIEN. Arat. 371 Geminus ... proprio post -ta numina caelo.

④ res (hominibus passim, rei l. 21. 24sq. 27, Christo l. 32): VERG. Aen. 4, 479 (loq. Dido) inveni ... viam ..., quae mihi -at eum vel eo me solvat amantem. OV. epist. 10, 56 (Ariadne derelicta alloq. torum) pressimus ... te duo: -e duos. LYGD. 3, 25 o niveam, quae te poterit mihi -ere, lucem! GERM. 708 Persea ... pinnae -unt, i. sidus eius oritur (redeunt trad.). SEN. Herc. O. 1431 (respic. Hercules expurgiscens) lassam deserit mentem quies -itque morbo corpus. OED. 933 (loq. Oedipus) sacer Cithaeron, ... feras in me tuis emitte silvis ...; nunc -e Agauen. LVCAN. 5, 815 instabat miserae uxori, Magnum quae -ret, hora. 8, 270 an Libycae Marium potuere ruinae erigere in fasces et plenis -ere fastis. MART. 7, 2, 8 (alloq. loricam Domitiani) magnos illaesa merere triumphos palmataeque ducem, sed cito, -e togae. 14, 165, 1 -didit Eurydicen vati cithara (cf. p. 484, 69sq.). APVL. met. 3, 1, 1 me securae quieti revulsum nox diei -didit. 11, 20, 7 sollertiam somni ... mirabar ..., quod ... equum mihi -isset. FIRM. err. 2, 9 quaere, quod te summo deo aut commendat aut -at (sim. 18, 2). CARM. Année Épigr. 1967 n. 85 (iuxta Tarracinam; saec. III/IV?) Mantua si posset divinum -er(e) vate(m). PRVD. perist. 5, 8 hic te, martyr, ... evexit ad caelum dies Christoque ovantem -didit. al.

⑤ locutor ironice poscit (iussu praeter l. 37) se malo priori -i, sc. ut indicet, quam mala praesentia sint (cf. p. 482, 1): SEN. contr. 9, 1, 6 si in hoc solutus (sum), -e me carceri. 10, 5, 1 -e me Philippo (loq. Olynthus ab Atheniense emptus, ut 10, 5, 9). exc. 3, 4, 1 -e me hosti (ibid. si quis me h. -diderit, servatorem vocabo. SIL. 4, 673 sq. [loq. Scipio] -e o me, nate, periculis, -e h.). SEN. benef. 2, 11, 1 -e me Caesaris.

⑥ sibi -itur animans vel res; recipit: α sua iura, libertatem sim. (hucine p. 484, 51?): CIC. p. red. in sen. 1 nosmet ipsos nobis (v. p. 483, 58). 8 me mihi (v. p. 483, 58). al. SEN. benef. 1, 8, 2 (Socrates ad discipulum) habebō ... curae, ut te meliorem tibi -am, quam accepi. LVCAN. 10, 25 sibi libertas umquam si -ret orbem. MART. epigr. 2, 11 -ta Roma sibi est et sunt te praeside, Caesar, deliciae populi, quae fuerant domini. 10, 83, 5 colligis hinc et hinc capillos, ut calvitiam tegas ...; sed moti redeunt iubente vento -unturque sibi. CLAVD. carm. min. 22, 43 me, precor, heu, me -e mihi ... vitamque iube famamque reverti. al.

β sensus integros, bonam valetudinem, statum pristinum sim. (cf. p. 486, 4 et APVL. met. 10, 29, 2 quae rosae me, sc. asinum factum, priori meo Lucio -rent [sim. 11, 2, 4]): HOR. epist. 1, 14, 1 vilice ... mihi me -entis agelli. LAVD. Turiae 2, 41 fatear necessest ... adeo me (exhorruisse cona)tus tuos, ut vix -rer (mi)hi. SEN. dial. 11, 8, 3 iam corroborati eius animi et -ti sibi. nat. 6, 29, 2 alios cito timor sibi -it, alios ... in dementia transfert. PLIN. epist. 8, 11, 2 iam sibi iam mihi -ta incipit refici aegrota. LACT. inst. 6, 18, 32 haec patientia hominem sibi -it. AVG. anim. 4, 7, 10 (respic. oblivio et reminiscencia) nescio quomodo subtrahimur negamurque nobis itemque nescio quomodo proferimur ad nos -imurque nobis. γ tempus vitae: SEN. dial. 10, 8, 5 nemo restituet annos, nemo iterum te tibi -et.

⑦ se restituit animans vel res, ita ut fere redire significetur, sc. in structuris: α refl.: ① indicatur quo (per dat. passim, praepos. in c. acc. l. 74. p. 486, 10); reditur: ② in locum: VERG. Aen. 8, 170 lux cum primum terris se crastina -et. LIV. 23, 9, 13 se ipse convivio -didit (inde SIL. 11, 366 -ere sese festinant epulis). VAL. MAX. 3, 3, 1 Mucius ... urbi se cum aeternae gloriae cognomine Scaevolae -didit. SEN. epist. 102, 22 cum venerit dies ille ..., corpus hic ubi inveni relinquam, ipse me diis -am. OCTAVIA 755 (nutrix ad Poppaeam) timore pulso -e te thalamis tuis (simul ad l. 73sq. spectat, ut PLIN. epist. 3, 1, 7 cubiculo ac stilo). LVCAN. 6, 320 Pompeium hortantur comites, ut Ausoniam peteret; 'numquam me Caesaris' inquit 'exemplo -am patriae' (postea syn. redeuntem). SIL. 4, 119 accipiter se -didit astris. 16, 276 notis -it se Scipio terris. HOMER. 645 ad castra reversus Troiae ... se -it Idaeus. 1024 castris. PLIN. epist. 6, 16, 14 excitatus avunculus procredit seque Pomponiano ceterisque, qui pervigilaverant, -it. al. ③ ad actionem vel statum (cf. l. 66sq.): VERG. Aen. 10, 684 an ... litora nando curva petat Teucrumque iterum se -at in arma. HOR. sat. 2, 7, 71 quae belua ruptis, cum semel effugerit, -it se prava catenis?

VAL. MAX. 3, 2, 12 donatum ... se iam Aristonico hosti dignitati suae -didit imperator captus mortem sibi comparans. SEN. clem. 1, 12, 2 descenderit licet Sulla e dictatura sua et se togae -erit. MELA 1, 52 ubi sedavit diluvia ac se sibi -didit Nilus (cf. bβ). LVCAN. 7, 266 (loq. Caesar) privatae cupidus me -ere vitae. APVL. met. 10, 4, 2 refectio ... se ac salutis -ret. HERM. vulg. sim. 6, 5 quicumque ... se ... voluptati tradiderunt, ... puniuntur, quoniam vitam habentes ipsi se -unt morti (gr. 6, 5, 4 παραδεδόκασιν). PANEG. 7, 11, 4 (loq. Roma) -e te gubernaculis meis. 7, 11, 6 te illis vigiliis illisque curis, quas ... expertus fueras, -isti. HIST. AVG. Car. 2, 6 -didit se ... in integrum res publica (cf. p. 481, 60). HIL. coll. antiar. p. 158, 8 Italia fidei paternae ... se -didit. trin. 6, 2 si ... se deo -rent haereticis repudiatis. RVFIN. hist. mon. 1, 4, 11 -ere semetipsum priori vitae abstinentiae. ENNOD. dict. 7, 5 p. 444, 18 -ite vos studendo origini, -ite natalibus lectione. al.

④ non indicatur quo: VERG. Aen. 9, 122 puppes ... ima petunt, hinc virgineae ... -unt se totidem facies (sc. naves in nymphas transformatae e mari emergentes). SEN. nat. 3, 16, 2 aquae intervalla habent, quibus se retrahant et quibus -ant. IVVENC. 2, 411 (loq. Christus) num virtute mea se -et lumen adeptum? CYPR. GALL. Ios. 358 sese nox -didit atra. HERACL. Alc. Avit. epist. 54 cum ... tranquillitas se publica -isset.

β mediopass. (exempla selecta; ubi quis -at, non indicatur, deus, fatum, natura sim. hic illic potius intellegi potest, cf. p. 481, 71. 482, 60. 484, 42): VERG. Aen. 6, 545 (loq. Deiphobus) discedam, explebo numerum -arque tenebris. 11, 269 (loq. Diomedes) invidisse deos, patriis ut -tus aris ... Calydonia viderem? CIRIS 286 (nutrix Scyllae queritur) o mihi nunc iterum crudelis -te Minos, o iterum nostrae Minos inimice senectae (nisi ad p. 484, 37sq. aut ad p. 497, 72sq.). OV. met. 7, 752 laesum prius ulta pudorem -itur, sc. marito uxor, quae eum reliquerat. SEN. epist. 57, 6 ad primum conspectum -tae lucis, sc. exeunt ex itinere subterraneo. MART. 10, 44, 9 -are tuis ... Sabinis. HIL. in Matth. 5, 11 germen lilii avulsi naturae suae virtutem ... occultat et redeunte tempore rursus lilii sui honore vestitur; ex se enim efflorescit ac -itur. al.

⑤ -itur aliud, sc. fit compensatio (obi. subauditur l. 60. 71. p. 487, 10. 488, 14. 26. 38sq. al.; res, in cuius vicem aliud -itur, indicatur per praepos. pro passim, secundum p. 488, 42, in vicem c. gen. APVL. met. 5, 13, 2, per dat. saepius, e. g. p. 487, 70. 73. 488, 3. 14; accedit adv. vicissim CIC. fat. 3 Lael. 26 HIL. trin. 3, 12. al., in vicem SEN. benef. 2, 31, 2; -unt plerumque homines, dei p. 487, 7sq. 70. al., res e. g. p. 487, 14. 55sq.):

α -untur pro bonis: α bona; compensatio fruuntur: ① homines vel animalia: ② in emptionibus et venditionibus rebusque ad quaestum pertinentibus: PLAVT. Asin. 442 Dromo servus mercedem operis alibi facti retulit? :: dimidio minus opinor. :: quid reliquum? :: aibat (-ere), quom extemplo -tum esset ([l. ad p. 489, 44]. cf. PHAEDR. 4, 26, 13 mercedis tertiam accepit partem Simonides; cum reliquum posceret, 'illi, sc. Castor et Pollux', inquit carminis conductor, '-ent, quorum sunt laudis duae'. in iunctura mercedem -ere: ALF. dig. 39, 2, 43, 1 GAIVS inst. 4, 28. al.). 455 sic potius argentum pro asinis emptis debitum denumero, ut Demaeneto tibi ero praesente -am (cf. argentum -ere: Most. 671 Rud. 1370. al. TER. Ad. 202. al.). CURC. 566 (miles lenoni) reddin an non virginem? (575. 612 -e ... argentum aut v.). al. TER. Haut. 742. CIC. Verr. II 3, 165 sicuti civitati solvit, sc. pro frumento, tantum detraxit, quantum commodum fuit, nulli quod debitum est -didit. Att. 2, 4, 1. POLLIO Cic. fam. 10, 32, 1 ne stipendio quidem militibus -to (sim. APVL. met. 6, 20, 4 residua ... navitae -ta stipe). VARRO ling. 5, 175 arrabo sic data, ut reliquum -atur. rust. 2, 2, 6 si non -it pretium, sc. emptor venditori (LIV. 34, 50, 6 quod p. -retur dominis [sc. pro captivis liberatis ut: CVRT. 7, 6, 27]. CVRT. 8, 11, 25 ducibus itineris ... p. cum fide -tum est. al.). al. ③ in beneficiis, praemiis (exempla selecta inde a CIC.): PLAVT. Asin. 46 -e operam mihi (al., v. vol. IX 2, 666, 73 sq.). Capt. 473 eos requirunt, qui libenter, quom ederint, -ant domi (item -itur cena: Poen. 535). 940 pro bene factis eius ut (e)i pretium possim -ere (ENN. frg. var. 20 Africanus, cui nemo ... quibit pro factis -ere opis p. [explicit SEN. epist. 108, 33 -ere operae p.]. LVCIL. 1040 cuius vultu ... sermonibus nostris virginis hoc p. atque hunc -bamus honorem). PERSA 762 improbus est homo, qui beneficium scit accipere et -ere nescit (TER. Phorm. 538. CIC. off. 1, 48 cum duo genera liberalitatis sint, unum dandi b., unum -endi eqs. al.; cf. p. 489, 1). Stich. 548 ego tibi meam filiam, bene quicum cubitares, dedi: nunc mihi -i ego aequom esse abs te, quicum cubitem, censeo. 768 -e cationem veteri pro vino novam. CIC. Verr. II 2, 51 Syracusani diem festum ... recentibus beneficiis C. Marcelli debitum -bant. Planc. 68 non Plancio desinam debere, si hoc solvero, nec minus ei -rem voluntate ipsa, si hoc molestiae non accidisset. 101 timeo, ne tibi nihil praeter lacrimas quem -ere, quas tu in meis acerbitatibus plurimas effudisti (Rab. Post. 47 APVL. met. 8, 7, 1). Phil. 5, 41 honos statuae equestris pro amplissimis meritis -itur (cf. 9, 5 -ta est ei tum a maioribus statua pro vita). 9, 4 eis ...

maiores nostri, qui ob rem publicam mortem obierant, pro brevi vita diuturnam memoriam -erunt. fam. 5, 8, 1 debitum ... officium cumulate -didi (CVLEX 414). CATVLL. 50, 6 scribens versiculos uterque nostrum ludebat numero modo hoc, modo illoc -ens mutua per iocum atque vinum. 68, 150 hoc tibi ... confectum carmine munus pro multis, Alli, -itur officiis ([*item munus est carmen*: OV. Pont. 4, 8, 35. 4, 12, 18]. MANIL. 4, 351 SEN. benef. 2, 30, 1. al.). 76, 26 ipse valere opto ...; o di, -ite mi hoc pro pietate mea (*item -it deus e. g.* SEN. Herc. O. 31 [*Hercules ad Iovem*] -e ... astra forti, sc. mihi. TERT. apol. 17, 6 iudicem ... contestatur illum: ... 'deus mihi -et'. VET. LAT. II Tim. 4, 8 [cod. 75. al. = VVLG.] reposita est mihi iustitiae corona, quam -et mihi dominus in illa die. VVLG. Ruth 2, 12 -at tibi dominus pro opere tuo). SALL. Iug. 110, 4 gratiam (OV. Pont. 3, 1, 81 cum fenore. al. SEN. benef. 3, 2, 2. al. CVRT. 8, 5, 15. COLVM. 4, 3, 5 bene positam vineam ... numquam non cum magno fenore g. -isse. al.; cf. grates -ere: VAL. FL. 4, 557 STAT. Theb. 11, 224). VARRO rust. 2, 2, 1 quoniam nos nostrum pensum absolvimus ..., nunc rursus vos -ite nobis. VERG. ecl. 3, 21 an mihi, cantando victus, non -ret ille, quem mea carminibus meruisset fistula, caprum? (*item victoris praemium*: 3, 24. Aen. 5, 347 si primi Salio -antur honores. 5, 386 -i ... viro promissa iubebant *Dardanidae*). 5, 81 quae tibi, quae tali -am pro carmine dona? (VAL. FL. 5, 503. HOMER. 36 [*Chryses ad Apollinem*] haec desertae -untur d. senectae? IVV. 16, 57). Aen. 9, 254 cetera *praemia* -et ... Aeneas (SEN. contr. exc. 8, 5 VAL. MAX. 5, 3 ext. 3. al.; cf. l. 66sq.). HOR. sat. 1, 3, 75 aequum est peccatis veniam poscentem -ere rursus. OV. am. 1, 6, 23 -e vicem meritis (met. 14, 36. al. SEN. Med. 482 TAC. ann. 13, 20, 1. CYPR. elem. 17 quod ille *Christus* pro misericordia v. singulis -at. al.; cf. p. 488, 15). LIV. 3, 10, 3 imperatori exercituique honos suus -tus, sc. *triumphus* (*adde l. 19. p. 486, 64*). 38, 56, 11 laudes moderationis et temperantiae (VAL. MAX. 4, 8, 5 SEN. benef. 7, 14, 3 epist. 102, 9. al.; cf. laudationem -ere: SEN. suas. 6, 21. 23. al.). al. reflexive: CASSIOD. var. 11, 1, 13 Burgundio ... devotus effectus est, sc. *Theoderico*, -ens se totus, dum accepisset exiguum.

② *dei vel eorum arae sim.*: CATVLL. 66, 37 (*loq. Berenices crinis*) quis ego pro factis caelesti -ta coetu pristina vota novo munere dissoluo. CAES. Gall. 7, 90, 8 huius anni rebus cognitis Romae dierum XX supplicatio -itur. VERG. georg. 2, 194 exta (al., v. vol. V 2, 1964, 75 sqq.). HOR. carm. 2, 7, 17 obligatam -e Iovi dapem. 2, 17, 30 -ere victimas aedemque votivam memento. TIB. 1, 3, 34 -ere ... tura Lari. 2, 1, 36 carmine nostro -itur agricolis gratia caelitibus (TERT. adv. Marc. 4, 35, 11. cf. grates -ere: SEN. Ag. 365. SIL. 7, 203 g. et praemia digna). 3, 10, 23 debita ... focis. PROP. 2, 19, 19. 2, 28, 60 tu, quoniam es ... magno dimissa periculo, munera Dianae debita -e choros, -e etiam excubias divae nunc, ante iuvencae. OV. fast. 4, 898 venerat autumnus ... -untur merito debita vina Iovi. 6, 476. 6, 731 -ta ... Summano templa feruntur tum, cum Romanis, Pyrrhe, timendus eras (FLOR. epit. 1, 11, 4). trist. 4, 2, 8 dona ... amicorum templis promissa deorum -ere victores Caesar uterque parent. GRATT. 492 quo *sacro* tota iuventus lustraturque deae proque anno -it honorem (PS. PROSP. carm. de prov. 602 pro cunctis soli domino -amus h.). CE 2087, 2 (*paulo post a. 24*) -didit infer(i)as). INSCR. Année Épig. 1964 n. 111 (*Arpini; saec. I med.?*) ex testamento Aburenae Quartae sacra -ta (SEN. Herc. f. 301. DICT. 5, 8 aris). CVRT. 8, 2, 6 sacrificium Libero Patri non esse -tum stato tempore (ACT. Arv. a. 66 [CIL VI 2044] II c 21. PAVL. sent. 1, 21, 1. al.). ACT. lud. saec. Sept. sev. (CIL VI 32328) 84 splanchna -er(e). TERT. castit. 11, 1 pro qua *uxore mortua* oblationes annuas -is. al.

③ *res*: CIC. rep. 2, 10 *Romulus* urbem perennis amnis ... posuit in ripa, quo posset urbs et accipere a mari, quo egeret, et -ere, quo redundaret. PLIN. nat. 2, 47 manifestum est solem interventu lunae occultari lunamque terrae obiectu ac vices -i, eosdem solis radios luna interpositi suo auferente terrae terraque lunae. 2, 202 nascuntur ... terrae ac repente in aliquo mari emergunt, velut paria secum faciente natura quaeque hauserit hiatus alio loco -ente. PLIN. epist. 5, 6, 37 e regione stibadii adversum cubiculum tantum stibadii -it ornatus, quantum accipit ab illo.

β *mala* (*ferre -unt homines hominibus, sed aliter l. 70. 75*): PLAVT. Asin. 128 foras aedibus me eici? promerenti optume hoccin[e] preti -itur. CATVLL. 64, 157 (*Ariadna derelicta queritur*) quaenam te, *Theseu*, genuit ... leaena ..., talia qui -is pro dulci praemia vita? (OCTAVIA 333 [*loq. Agrippina moritura*] haec ... mihi pro tanto munere -is p., nate?). SALL. epist. Pomp. 6 pro quis, sc. *meritis*, o grati patres, egestatem et famem -itis. OV. met. 2, 563 (*loq. cornix*) acta deae *Minervae* refero; pro quo mihi gratia talis -itur, ut ... ponar post noctis avem (5, 15 meritisne haec g. tantis -itur? SEN. benef. 5, 16, 4). Pont. 3, 3, 39 pro quibus *carminibus* exilium misero est mihi -ta merces (OCTAVIA 600 [*loq. umbra Agrippinae*] -ta ... meritis meis funesta m.). SEN. epist. 81, 31 iniurias pro beneficiis -imus. PETRON. 120 vers. 66 Crassum Parthus habet, Libyco iacet aequore Magnus ...; hos gloria -it honores. PS. QVINT. decl. 10, 16 (*respic. incantatio,*

quae mortuum vetat matrem in somnis adire) mater ... haec vincula pro merito -didit? TAC. ann. 4, 18, 3 pro gratia odium -itur (PROSP. in psalm. 108, 5 bonitati malitiam et dilectioni o.). VET. LAT. gen. 44, 4 (cod. 100, *sim.* VVLG.) quare -istis mala pro bonis? ([*gr. ἀνταπεδώκατε*]. VVLG. prov. 17, 13 PROSP. in psalm. 118, 24. al.). VVLG. deut. 32, 6 haecine -is domino, popule stulte? al.

β -untur pro malis: α *mala, sc. fit punitio*: ① -it, qui punit: homo: PLAVT. frg. inc. 5 iam tibi tuis meritis crassus corius -tust. TER. Eun. 1019 siquidem istuc impune habueris. :: verum? :: -am hercle. SALL. hist. frg. 2, 87 tela (v. p. 492, 63). LIV. 3, 60, 5 *consul* -it (-didit var. l.) inlatum antea terrorem instructaque acie ulro hostem lacessit. 9, 21, 6. 24, 17, 7 quo minus accepta ad Cannas -retur hosti clades (24, 20, 2. 27, 49, 5). SEN. dial. 5, 40, 1 (*antea*: tempus expectandum est: dabit poenas *inimicus*) cum potueris, et pro mora -es. epist. 81, 7 iniuriae talionem. CVRT. 4, 10, 29 ut hanc vicem (-res) saevitiae meae (PETRON. 95, 7 HOMER. 827. cf. p. 487, 24 sqq.). LVCAN. 9, 1069. PETRON. 58, 3 ego istud conliberto meo dono, sc. *tuam culpam*; alioquin iam tibi depraesentiarum -issem. SIL. 5, 419 iuvit punire feroci victorem exemplo, monstratum -ere letum. TAC. hist. 3, 38, 4 -endam pro intempestiva laetitia maestam et funebrem noctem. VET. LAT. gen. 50, 15 (cod. 100. al.) *ne* redditione -at, nobis omnia mala *Ioseph* (l. gr. ἀνταπόδομα ἀνταπόδοῦ, VVLG. -at *tantum*). Rom. 12, 17 [cod. 75. al. = VVLG.] malum pro malo [TERT. castit. 6, 3 Scap. 4, 9 CYPR. patient. 16. al.]. cf. PS. PHILO antiq. 46, 2 -entes unicuique malitiam suam). ANTH. 21, 270 supplicium restat scelerum, quod -ere debet iudex (*aliter l. 51*). VVLG. deut. 19, 19 *cum* invenerint falsum testem dixisse contra fratrem suum mendacium, -ent ei, sicut fratri suo facere cogitavit. CASSIOD. Ios. antiq. 5, 105 non secundum magnitudinem iniquitatis nos -turi vobis ad ... ultionem ... descendimus (*gr. ἀποδόντας, sed ἀποδιόντας var. l.*). al. *deus*: VERG. Aen. 2, 537 tibi pro scelere ... di ... persolvant grates dignas et praemia -ant debita. TERT. adv. Marc. 2, 15, 3 ad quos pertineat sententia -entis in filios patrum delicta. 4, 21, 10 zeloten deum mihi exhibet malum malo -entem (4, 38, 2). VET. LAT. exod. 20, 5 (Tract. de indur. cord. Phar. 2) -am peccata patrum in filios in tertiam et quartam progeniem ([*Vulg. aliter*]. deut. 5, 9 [cod. 100] -o p. patrum in filios in tertiam et quartam generationem [VVLG. iniquitatem]. VVLG. Iudith 11, 15 quando eis -at *deus* p. suum. RVFIN. Orig. in psalm. 37 hom. 2, 5. al.). deut. 7, 10 (cod. 100, *sim.* VVLG.) qui -et his, qui se oderunt (*obi. subauditur ut*: 32, 35 [cod. 100] in die defensionis -am illis [*gr. ἀνταπόδοσος, Vulg. retribuō*]. LVCIF. reg. apost. 1 l. 92 sq. *non* statim -didit *deus*, sed iterum tempore, quo ei placuit, tamen -didit. PELAG. in Rom. 2, 4 p. 19, 23. al.). psalm. 93, 23 (cod. 303 = VVLG.) -et illis iniquitatem ipsorum (l. cod. 400. al. secundum i.). VVLG. exod. 34, 7 qui -is i. patrum in filii. al.). Hebr. 10, 30 (cod. 75, *sim. al. et VVLG.*) mihi vindictas, ego -am (*gr. ἀνταπόδοσος, cod. 89. al. retribuam*). al. ② -it, qui punitur: SALL. Iug. 14, 21 ne ille ... mearum ... miseriarum gravis poenas -at (CVLEX 337 -didit, heu, Graiius p. tibi, Troia, ruenti, Hellespontiacis obituros -didit undis. CALL. dig. 48, 19, 28, 15 eodem loco p. -ta, in quo latrones homicidia fecissent [*nisi ad l. 7 sqq.*]. al.; cf. LIV. 7, 19, 3 id ... poenae). OV. epist. 4, 53 (*loq. Phaedra*) forsitan hunc generis fato -imus amorem et Venus ex tota gente tributa petat. TAC. ann. 14, 33, 2 supplicium (ARNOB. nat. 7, 41. *aliter l. 24*). AMBR. in psalm. 118 serm. 20, 22, 3 ut unusquisque -at etiam duplicia peccata sua (*aliter l. 33 sqq.*).

β *bona*: ① *medendo damnis* (*quae ipsi fecerunt praeter l. 57; exempla selecta inde a LIV.*): PLAVT. Asin. 807 si forte pure velle habere dixerit *meretrix*, tot noctes -at spurcas, quot pure habuerit. Most. 110 tempestas venit, confringit tegulas imbricesque: ibi dominus indiligens -ere alias nevolt (cf. NON. p. 381, 1 -ere: reponere). Stich. 179 (*loq. parasitus*) per annonam caram dixit me natum pater: propterea, credo, nunc essurio acrius; sed generi nostro haec -tast benignitas: nulli negare soleo, siquis me essum vocat. LEX agr. (CIL I² 585) 24 quoi vivir eum agrum locum pro eo agro loco, quo coloniam deduxit, dedit r(eddidi)t adsignavitve (*sim.* 58. al.; cf. p. 480, 22 sq.). CIC. div. in Caec. 56 *Verres* cogit quaestorem suum pecuniam, quam ex Agonidis bonis redegisset, eam mulieri omnem adnumerare et -ere (*item -itur pecunia*: 57. VET. LAT. exod. 21, 34 [cod. 100] siquis ... aperuerit lacum ..., incidit autem vitulus ibi ..., dominus laci illius domino rei -et [*gr. ἀποτίσει, VVLG. -et pretium*]. Luc. 19, 8 [cod. 4. al. = VVLG.] quadruplum. al.). fam. 12, 20 contumeliam villa pusilla iniquo animo feret, nisi in Cumano ... -dideris πάντα περι πάντων. ALF. dig. 39, 2, 43, 2 id *damnum*. LIV. 3, 33, 4 pro honore, sc. *amisso*, honos -tus. MANIL. 3, 330 ubi conscendes orbem ..., fugiet pars altera terrae, altera -etur. LVCAN. 5, 327 invenient haec arma manus vobisque repulsis tot -et fortuna viros, quot tela vacabunt. STAT. Theb. 7, 206 (*loq. Iuppiter*) piget ... tot mutare animas, tot -ere corpora vitae, sc. *pro mortuis*. silv. 3, 3, 120 quicquid patrio cessatum a sanguine, mater -didit. al. ② *maleficiis aliorum ignoscendo*: TER. Phorm. 336

sapiunt mea sententia, pro maleficio si beneficium summum nolunt -ere (cf. p. 486, 64 sqq.). CYPR. Demetr. 25, 1 odiis vestris benivolentiam -imus. HIL. in Matth. 18, 10 sine modo ac numero veniam a nobis esse -endam nec cogitandum, quotiens remittamus. PROSP. c. coll. 22 odiis dilectionem -ere. in psalm. 118, 24 -bant illi mala pro bonis, isti bona pro malis.

B usu laxiore praestatur quodvis debitum, exspectatum (saepius indicatur obi. debitum praestari per pron. poss., adi., p. p. p., sc. suus, proprius, debitus sim., e. g. l. 75. p. 490, 3. 20. 21. 68): **1** praestant animantes (res per prosopop. l. 31. 72, hominum ratio p. 491, 21): **a** animantibus (eorum tumulo sim. e. g. p. 490, 39): **α** quae (qui) mittuntur, legantur: **①** hereditates, legata (aspectus transmittitur nepotibus l. 19): PLAVT. Poen. 1080 paterna oportet filio -i bona (1084. CIC. S. Rosc. 145 liberis proscriptorum b. patria. Verr. II 1, 94 b. sodalis filio. TAC. ann. 3, 68, 2. al.). CIC. Verr. II 1, 92 pecuniam (Flacc. 89). 1, 93 homines, i. servi, postea quam reus factus est Verres, -ti, sc. pupillo. Phil. 13, 11 Pompeianas possessiones quanti emerint filio -turos. fin. 2, 58 hereditatem (al., v. vol. VI 3, 2635, 66 sqq.). al. VAL. MAX. 7, 8, 9 quos anulos apud se depositos ... diligentissime heredibus ... -didit. COLVM. 6, 37, 7 ut avitus color primordiis seminum mixtus -atur nepotibus. al. **②** verba, scripta (indicatur, a quo litterae datae sint, per praepos. ab l. 21. 26. al.): CIC. Att. 1, 5, 4 abs te ... unas mihi scito litteras -tas esse, cum ... facultatem dandi maiorem habueris (1, 15, 2. al. CAES. civ. 3, 33, 1 l. ei Scipioni -untur a Pompeio. SALL. Catil. 34, 3 Iug. 9, 1 NEP. Paus. 2, 2. al.; sing.: Ov. epist. 18, 10 littera). 1, 13, 1 accipi tuas tris iam epistulas: unam a M. Cornelio ...; alteram, quam mihi Canusinus tuus hospes -didit; tertiam eqs. (1, 20, 1 Cincius noster eam mihi abs te e. -didit, quam tu Id. Febr. dederas. al. LABEO dig. 41, 1, 65 pr. Ov. trist. 4, 7, 10. al.). 16, 2, 5 Oppio scripsi equidem ..., sed, si tibi videbitur, ne necesse habueris -ere. fam. 3, 7, 2 legati ... mihi volumen a te ... -erunt (HOR. epist. 1, 13, 2 Augusto -es signata v.). al. CAECIN. Cic. fam. 6, 7, 1 quod tibi non tam celeriter liber est -tus, ignosce. PROP. 1, 16, 20 ianua nescia furtivas -ere mota preces, sc. dominae? Ov. am. 1, 11, 15 vacuae bene -e tabellas. epist. 1, 61 quam ... tibi -at ..., traditur huic digitis charta notata meis. al. DECRET. decur. Pis. (CIL XI 1421) 45 ut voluntatem universonum libello -to im(p. Ca)esari Augusto ... indicet (51. TRAIAN. Plin. epist. 10, 107 l. re-scriptum. FRONTO p. 187, 7). PETRON. 129, 3 codicillos. VAL. FL. 1, 440 nuntia verba ducis populis qui -it Echion (item respic. nuntius: 2, 600 [Helle Iasoni] cineri Phruxi ... mea -ite dicta). al. **③** varia: VARRO ling. 5, 181 quibus attributa erat pecunia, ut militi -ant, tribuni aerarii dicti. Ov. Pont. 2, 8, 1 -tus est nobis Caesar cum Caesare nuper, quos mihi misisti, Maxime Cotta, deos. SEN. Tro. 808 (Andromacha Astyanacti morituro) sume quae -as tuo oscula parenti.

β quae secundum leges vel mores sim. debentur, conveniunt; praestantur: **①** varia (exempla selecta inde a CIC.): PLAVT. Asin. 442 (v. p. 486, 43). Bacch. 353 (loq. servus) ita feci, ut filius auri, quod a patris debitore recepit, quantum vellet sumeret, quantum autem lubeat -ere, ut -at patri (cf. aurum -ere: 520. 530. al.). Most. 580 (loq. danista) -etur ... fenus? (603. al.; cf. p. 494, 58). ENN. ann. 58 Iliā -ta nuptum (Inuptam trad.). item accedit supinum: APVL. met. 2, 16, 1 Photis mea, iam domina cubitum -ta, laeta proximat). CIC. Verr. II 4, 147 ab eo praetore postulo, ut Syracusanis liceret senatus consultum, quod pridie fecissent, mihi -ere. 5, 59 illa non populo Romano -ta, sc. a Mamertinis, biremis, sed praetori donata cybaea. Planc. 13 (loq. populus Romanus) -am tibi istam aedilitatem ... petenti. leg. 3, 13 -es ... nobis, ut in religionis lege fecisti ..., sic de magistratibus, ut disputes eqs. Att. 6, 2, 5 populi ... publicanis ... etiam superioris lustris (reliqua), sc. tributū, -erunt (cf. e. g. VET. LAT. Rom. 13, 7 [cod. 89. al., sim. VVLG.] -ite ... omnibus debita, cui tributum, tributum; cui vectigal, vectigal. ITIN. Theod. 32 negotiator oppido fiscalia -it). VERG. Aen. 3, 333 morte Neoptolemi regnorum -ta cessit pars Heleno (SERV. auct. '-ta' more veteri pro 'data' accipiendum est: 're' ergo abundat; ... aut '-ta', quod Heleno debebatur imperium. cf. GLOSS.¹ I Ansil. RE 402 sq. -ta: data. -ta: concessa). HOR. epist. 2, 1, 216 (ad Augustum) his poetas, qui non scaenae scribunt, ... curam -e brevem. ars 316 -ere personae scit convenientia cuique bonus poeta (sim. QVINT. inst. 10, 1, 62 Stesichorus -it ... personis in agendo simul loquendoque debitam dignitatem. PRISC. rhet. 1, 2 p. 551, 10 fit verisimilis fabula, si res, quae subiectis accidit, personis apte -antur). CELS. 5, 27, 9 quae curatio manu -itur. CIL VI 2210, 8 (saec. I¹) tutori ... ob -tam sibi ab eo fidelissime tutelam (aliter p. 492, 41 sq.). COLVM. 1, 8, 11 nulla est ... maior vel nequissimi hominis custodia quam operis exactio, ut iusta -antur (6, 3, 3 iumentis i. operum -entibus hordeum ... praebetur. 11, 1, 26). PETRON. 117, 3 nummos in praesentem usum deum matrem pro fide sua -turam. 132, 10 (alloq. mentulam) mihi apodixim ... -e. SIL. 13, 891 -i ... sibi Romanis poscentibus hostem Hannibalem pocula furtivo rapiet properata veneno. TERT. virg. vel. 11, 10 tempus etiam ethnici observant, ut ex lege naturae iura sua aetatibus -ant.

VET. LAT. exod. 5, 18 (cod. 100, sim. VVLG.; Pharao ad Iudaeos) paleae ... vobis non dabuntur et exactum opus latere -ite. I Cor. 7, 3 (cod. 89. al. = VVLG.) uxori vir debitum -at. AVG. mus. 2, 2, 2 tempus debitum, quod numerosa dimensio postulabat, -tum non est. c. Pelag. 3, 5, 14 coniugii carnale debitum et -it et repetit. al.

② sententiae sim. iudicum, magistratum: TER. Phorm. 404 tu, qui sapiens es, magistratus adi, iudicium de eadem causa iterum ut -ant tibi (al., v. vol. VII 2, 607, 1 sq.; aliter supra p. 480, 71). CAES. Gall. 6, 13, 7 ius (al., v. vol. VII 2, 697, 31 sqq.). VAL. MAX. 8, 7, 6 decreta. PLIN. nat. 37, 10 quae edicta ratio temporum nomine eius Augusti -i postulabat. NERAT. dig. 43, 20, 6 de qua aqua aestiva ... interdictum ... -i solet (IVLIAN. dig. 37, 15, 2, 1. 43, 33, 1 pr. GAIVS inst. 4, 148. al.). IVLIAN. dig. 6, 1, 52 in factum actio adversus eos -i (POMPON. dig. 16, 3, 12, 2. 19, 5, 11 GAIVS inst. 4, 71. al.). al.

③ honores vel res in honorem datae: **Ⓐ** quibuslibet (deis l. 26sq.; exempla selecta inde a PHAEDRO): RHET. Her. 4, 44, 57 eum, quem debent, honorem rei publicae -unt, sc. suo periculo patriae servientes (OV. met. 13, 272 ne communia solus occupet Aiax atque aliquem vobis quoque -at h. VAL. MAX. 2, 1, 6 dea Viriplaca sui appellatione viorum maiestati debitum a feminis -ens h. 2, 1, 9 senectuti iuventa ... h. -bat [cf. 2, 1, 10 pubertas canis suum decus -bat]. al.; cf. LIV. 10, 7, 12 eos nos ... esse spero, qui sacerdotiis non minus -amus ... honoris, quam acceperimus). SEN. contr. 10 praef. 14 cui declamatori Caesar ... plenum testimonium -didit (suas. 2, 21 Corvo ... t. stuporis -endum est. al. VELL. 2, 76, 1, 2, 120, 1 VAL. MAX. 1, 8, 6 SEN. benef. 3, 4, 1. al.). PHAEDR. 5 prol. 2. SEN. nat. 1 praef. 13 sic demum magnitudo illi deo sua -itur ..., si solus est omnia (cf. epist. 95, 50 -ere illis deis maiestatem suam, -ere bonitatem). TAC. ann. 1, 43, 4 obsequium imperatori (MART. BRAC. trin. mers. 1).

Ⓑ mortuis (morituro l. 35): CIC. Verr. I 51 cogita ..., quid -ere maioribus tuis debeas (sim. Sest. 87). Ov. fast. 2, 555 praeteriti tumulis -untur honores (CVRT. 8, 9, 32 nullus corporibus ... h. -itur. LVCAN. 8, 773 plenos ... -ere mortis h. PLIN. epist. 1, 17, 4 -tus est Silano debitus h. al.). EPICED. Drusi 218 exequias. VAL. MAX. 5, 1, 10 Caesar Pompeio cum proprias tum et filiae suae lacrimas -didit (VAL. FL. 3, 366). SEN. Tro. 761 officium parens nato morituro supremum -o (CE 1029, 3 [saec. I/II] extremum o.). LVCAN. 9, 181 toto litore busta surgunt Thessalicis -entia manibus ignem (STAT. Theb. 9, 564 iustos ... ignes). PLIN. nat. 10, 4 iusta funera priori phoenici -ere pullum ex ossibus eius natum. VAL. FL. 7, 209 tumulo ... has -ere curas. al.

γ quae promittuntur, praenuntiantur: ENN. scaen. 323 quibus divitias pollicentur harioli, ab iis drachumam ipsi petunt; de his divitiis sibi deducant drachumam, -ant cetera. CIC. Planc. 13 (loq. populus Romanus) -e mihi, quod ostenderas, sc. pete tribunatum pl., sicut coepisti. leg. 2, 22 vota (CATVLL. 36, 16 VERG. ecl. 5, 75 Ov. am. 1, 7, 36 rem. 813. al.). Ov. epist. 20, 96 (Acontius Cydippae) si non vis mihi promissum -ere, -e deae (BARNAB. 5, 7. FIRM. math. 1 prooem. 8 tibi ... promissa -imus [sc. libro conscripto, ut 6, 2, 8]. al.; cf. AVG. civ. 16, 28 p. 171, 5 promissionem Sarrae de filio factam nunc in Christo cernimus -i). SEN. contr. 2, 1, 31. SEN. Phaedr. 953 -e nunc pactam fidem (TERT. adv. Marc. 4, 42, 3 Osee vocibus f. -didit Christus. HIL. in Matth. 14, 3 Herodes ... sacramento f. -didit. al.). BVC. Eins. 1, 19 pergite, io, pueri, promissum -ere carmen (CALP. ecl. 6, 72). VAL. FL. 2, 380 (Hercules Iasonis in Lemno degentis inertiā increpans) Phasin et Aeeten Scythicique pericula ponti -e. SIL. 12, 49. PLIN. epist. 8, 10, 2 ita tibi in praesentia proneptes negaverunt dei, ut servarent neptem, illos -turi, quorum nobis spem certiore haec ... fecunditas facit. paneg. 41, 1 donativum. VET. LAT. Matth. 5, 33 (cod. 4. al. = VVLG.) -es ... domino iuramenta tua. CYPR. ad Donat. 1 et promississe me memini et -endi tempestivum prorsus hoc tempus est. AVG. cons. euang. 1, 1, 1 quod ... prophetae futurum praenuntiaverunt, hoc -tum atque completum in euangelio demonstratur (item indicatur ubi per praepos. in c. abl.: 1, 35, 54 in omnibus gentibus. c. Cresc. 2, 33, 42 in universo mundo. PRAEDEST. 1, 26 l. 5. adde l. 48). al.

δ rebus: **α** in contextibus variis (exempla selecta inde a VAL. MAX.): ENN. ann. 479 navis in certamine vadit ..., qua -tus termo est. PROP. 1, 6, 26 me sine ... hanc animam extremae -ere nequitiā (nisi ad IIC1b). LYGD. 6, 31 securae -amus tempora mensae. Ov. trist. 3, 6, 36 stultitiam ... meum crimen debere vocari, nomina si factio -ere vera velis (VAL. MAX. 4, 4, 4 quid cesso proprium n. veritati -ere? PLIN. epist. 9, 23, 3). ELEG. in Maecen. 1, 42 illum ... viderunt saxa Pelori ignibus hostilis -ere ligna ratis. LIV. 2, 49, 6 inceptis eventus pares -ere. VELL. 2, 48, 6 nunc proposito operi sua forma -atur, si prius gratulatus ero Q. Catulo. VAL. MAX. 1, 1, 8 quo minus religionibus suus tenor suaeque observatio -retur. 4, 1, 11 et religioni ... suae debitam fidem. 6, 5 ext. 3 debitum supplicii modum legi -didit. SEN. epist. 17, 9 ventri ... suum -et sapiens. OCTAVIA 802 saepire flammis principis sedem parant, populi nisi irae con-

iugem -at novam. QVINT. inst. 11, 3, 152 quibusdam *verbis* nisi sua natura -itur *pronuntiatione oratoris*, vis omnis auferetur. decl. 297, 9 qui aliquatenus -ere irae suae rationem posset (sc. *ei modum debitum imponere, ut vid.*; *sim.* PS. QVINT. decl. 6, 16 fortunae suae r. -it). APVL. met. 9, 22, 4 *asinus* refectui ... -tus. 11, 16, 9 donec ... *navis dedicata* ... pelago -retur. IREN. 1, 6, 3 quidam ... *carnis voluptatibus* ... *inservientes carnalia carnalibus spiritalia spiritalibus* -i dicunt. IVST. 9, 4, 4 *corpora sepulturae* (SVLP. SEV. chron. 1, 12, 6 *corpus sepulchro*). CE 1368, 5 (a. 521) -dedit hos *propinquos caelo vivacibus ille vates figuris*, cum fecit famae vivere conloquii. *al.* refl.: SEN. Phaedr. 369 nunc se quieti -it *Phaedra*, et somni immemor noctem querelis ducit (APVL. met. 1, 26, 7, 9, 20, 4). COMM. instr. 1, 35, 18 (15 *perdita lex prima*) si (vi)vere vultis, -ite vos legi secundae. **β** *in arte gramm. vel rhet.*: CIC. orat. 164 (*respic. concinnitas verborum*) quae *verba* sive casus habent in exitu similes, sive paribus paria -untur (*item indicatur, cui -atur, per dat.*: QVINT. inst. 9, 3, 40 in qua *mixtura figurarum* ... primo verbo longum post intervallum -tum est ultimum. AQVILA rhet. 42 p. 61, 5 E. in quibus *figuris* paria paribus -untur. DON. Ter. Hec. 880, 2 'imprudenti' 'scientem' -it. DIOM. gramm. I 444, 32 syllepsis est conceptio, cum singularis dictio plurali verbo vel posteriori tantum vel ultimo -itur. *al.*) VARRO ling. 9, 106 ad 'lavant' 'lavari' non convenit ..., ad 'lavantur' analogia 'lavari' -it (*item c.* ad: PORPH. Hor. epist. 2, 2, 189 'album' ad liberalem ... -didit, 'atrum' ad sordidum ...; figura *ἀπόδοσις* prima. DON. Ter. Andr. 279, 1 'ferum' ... -didit ad 'consuetudinem' [*postea*: rettulit]. RVFIN. Orig. in Rom. 1, 11 I.46 ad hoc, quod dixit 'primum quidem', non -it ..., ut diceret: 'secundo autem'. *al.*) DON. Ter. Andr. 495, 2 'edixi tibi': hic illud -it 'edico tibi'. DIOM. gramm. I 437, 26 ante similitudines ... et ante -tas *ἀνταποδόσεις*. SERV. auct. Aen. 5, 72 quia dixerat 'ramis' superius, ipse -didit, cum dicit 'myrto' (*cf. p. 475, 75*). *al.*

2 praestant res: **a** *formae pass.*; -it *natura, fatum sim.*, ut *vid.*: LVCR. 1, 203 *materies* ... rebus -ta certast gignundis. 1, 561 *frangendi -ta finis* certa manet, quoniam refici rem quamque videmus (1, 577. 584. 2, 512). 2, 96 nulla quies est -ta corporibus primis per inane profundum. 2, 758 si nulla coloris principii est -ta natura. 3, 618 si non certa loca ad nascendum -ta cuique sunt. *al.* CIC. nat. deor. 1, 103 ut terra infimum teneat ..., aetheriis ignibus altissima ora -atur. VERG. Aen. 12, 817 (*loq. Iuno*) adiuro Stygii caput implacabile fontis, una superstitione superis quae -ta divis. MANIL. 1, 59 -ta certis fatorum ordinibus sua cuique potentia formae. 2, 924 propria est haec -ta parti vis, ut conubia ... gubernet. *al.* **b** *formae act.*; -unt *res variae*: HOR. carm. 1, 3, 7 *navis*, quae tibi creditum debes Vergilium, finibus Atticis -as incolumem precor. LIV. 2, 32, 11 *ventrem* -entem in omnes corporis partes hunc, quo vivimus ..., sanguinem. MANIL. 4, 865 *signa* amissas ... negant vires nec munera tanta nec similis -unt noxas. GERM. 144 clunibus hirsutis *Helices* ... qui *ignis* sua sidera -it (*cf. p. 493, 74 sqq.*). SEN. epist. 94, 68 quae *virtus mendacia* ... exstirpet, quae nos ... sinceris opinionibus -at. PLIN. epist. 4, 23, 3 quae *leges* maiorem annis otio -unt. TERT. resurr. 49, 9 *coniunctio* est ... sensus supplementum antecedentibus -ens. GREG. M. moral. 15, 10 (*respiciat* VVLG. Iob 20, 10 manus illius -ent ei dolorem suum) bene ... non 'dabunt', sed '-ent' dicitur, quia perversae eius actiones aeternum ei supplicium quasi quoddam debitum solvent.

II speciatim; -untur *ea, quae*: **A** *repraesentantur, repetuntur* (*cf.* SYNON. Cic. p. 429, 33 imitatur. depingit. ... exprimit. -it. repraesentat): **1** *actione*: **a** *vario modo*: PLAVT. Persa 826 -ere *staticulum*, Diodorus quem olim faciebat in Ionia. TER. Andr. 479 *servus catus*, me si inparatum ... adortus esset, quos mihi ludos -ret! MANIL. 5, 481 *histrio* solus ... per omnis ibit personas et turbam -et in uno. PLIN. nat. 37, 114 -endis laudata signis *molochitis*. MART. 5, 65, 11 -atur si pugna triplex pastoris Hiberi, est tibi, *Caesar*, qui possit vincere Geryonem. PLIN. epist. 7, 24, 7 *quidam* singulos gestus dominae cum canticis -bant. APVL. met. 11, 30, 4 *ut* gloriosa in foro -rem patrocinia. HIST. AVG. Opil. 12, 8 -didit ... Mezentii[s] supplicium, quod ille vivos mortuis inligabat. RVFIN. hist. mon. 9, 2, 9 versiculos psalmi, quos a presbyteris perceperat, non solum verbis, sed et rebus atque operibus -didit. VEN. FORT. epist. (carm. 3, 4) 8 quis ... semel odore suavium rosarum adflatus vel satiatur quandoque se iudicet vel patiat -ere fastidentem? **b** *gestibus respondendo, salutando* (*cf. 2b*): OV. ars 3, 514 innotet, acceptas tu quoque -e notas (met. 11, 466 manu dantem sibi signa maritum prima videt -itque n.). met. 10, 256 *Pygmalion statuae* oscula dat -ique putat (SIL. 9, 142. PLIN. paneg. 24, 2 non tu civium amplexus ad pedes tuos deprimis nec osculum manu -is. DRAC. Orest. 246). LIV. 25, 9, 10 editus ex composito ignis ab Hannibale est refulsitque idem -tum ab Nicone signum. PLIN. nat. 19, 169 qui *Tarquinius Superbus* legatis a filio missis decutiendo papavera in horto altissima sanguinarium illud responsum hac facti ambage -didit (*cf. p. 492, 61 sq.*).

2 *verbis, voce, sc.*: **a** *narrando, explicando, indicando sim.* (*cf.* GLOSS. II 232, 26 *ἀπαγγέλλω ἐπὶ μαθημάτων*: -o, memoro. *ubi accedit dat. rei, cui explicatio sim. tribuitur, e. g. l. 13. 25. 29, de notione sub IB illustrata cogitare possis; -untur saepe ipsae res, quae narrantur, explicantur, sed earum ratio, causa sim. l. 6 sqq. 12 sqq.; exempla selecta inde a MANIL.*): PLAVT. Aul. 45 qua me nunc causa extrusisti ex aedibus? :: tibi ego rationem -am, stimulorum seges? (*[huc spectat NON. p. 381, 12 -ere: exponere et dare]. al., v. p. 194, 59 sqq.; cf. l. 40 sqq. et PLIN. nat. 23, 74 de amurca poteramus videri satis dixisse ..., sed -enda, sc. ratio, medicinae quoque est. aliter p. 491, 3*). LVCIL. 1036 si liceat facere et iam hoc versibus -ere, quod do. VARRO frg. Gell. 1, 18, 2 verborum Graecorum antiquorum, proinde atque essent propria nostra, -didit causas falsas L. *Aelius* (LVCR. 4, 503. 5, 620 non ... simplex his rebus -ta causast. HOR. sat. 1, 4, 116 sapiens, vitatu quidque petitu sit melius, causas -et tibi. OV. am. 2, 2, 7 cur non liceat, quaerenti -ta c. est. *al.*). rust. 2, 8, 1 vos ante ire non patiar, antequam mihi -eritis tertium actum, de mulis *eqs.* (3, 17, 1 t. a. de pastionibus villaticis). CIC. Brut. 258 perge, Pomponi, de Caesare et -e, quae restant. *al.* LVCR. 1, 566 omnia -i, mollia quae fiunt ..., quo pacto fiant. 2, 179 hoc ... ausim ... ex rebus -ere multis, nequaquam nobis divinitus esse creatam naturam mundi (*eadem fere verba: 5, 197*). HOR. sat. 2, 8, 80 illa -e age, quae deinceps risisti. OV. am. 3, 2, 84 (*puella amanti silentium imponens*) hoc satis est, alio cetera -e loco (*nisi ad p. 489, 44 sqq.*). met. 7, 795 iaculi sic crimina -didit ille: '...'. MANIL. 1, 561 restat, ut aetherios fines tibi -ere coner. 2, 750 haec posterius proprio cuncta ordine -am. 3, 510 nunc sua -entur generatim tempora signis. VITR. 4, 9, 1 in sequenti *libro* de communium operum -emus distributionibus explicatioes. SEN. contr. 1 praef. 18 *historiarum Latroni* ... summa notitia; iubebat aliquem nominari ducem et statim eius acta cursu -bat. VAL. MAX. 2, 4, 5 non absurdum videtur saecularum *ludis* initium suum ... -ere. CELS. 5, 28, 11^c *abscessuum* proprietates ... supra -didi. SEN. nat. 1, 10 possum ... hoc modo differentiam omnium -ere: '...' (*cf. 2, 40, 6 utriusque distinctionem suam -am*). epist. 118, 12 hanc quidam finitionem -erunt: '...' (*cf. definitionem -ere: BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 12 p. 33, 9 si d. -as animalis. sec. 5, 7 p. 306, 8 hominis. top. Arist. 139b15. al.*). COLVM. 5, 12, 5 hactenus de arboribus praecipisse abunde est -turo pecoris curam ... sequenti volumine. PLIN. nat. 2, 235 et ignium ... -amus aliqua miracula. VAL. FL. 5, 589 (*antea: 'illum' ait Aesonides '... refer'*) Aeetes ... hunc ... nomine -it: 'dives Aron'. QVINT. inst. 1, 8, 13 ut partes orationis -i sibi ... resideret *grammaticus a discipulis. al. locutione compendiaria 'ere rem' pro 'ere rei rationem' poni vid.*: PAPIN. dig. 27, 3, 21 actio data in *tutorem* non intercidit, quia ... non tutela -ta ... videtur (*si recte huc; item dubites de VLP. dig. 5, 1, 2, 3*). VLP. dig. 3, 5, 16 eum actum, quem quis in servitute egit, manumissus non cogitur -ere.

b *respondendo* (*cf. 1b*): **a** *salutando*: PLAVT. Bacch. 245 quin tu ... salutem -is, quam dedi? (LIV. 3, 26, 9 s. data in vicem -taque. 7, 5, 4 s. accepta -taque. *al.*; *cf.* salutationem -ere: SEN. dial. 2, 13, 3 TAC. ann. 4, 60, 2 MACR. Sat. 1, 6, 4). Epid. 549 salva sies ... :: salvos sis: quod credidisti, -o. OV. met. 14, 272. trist. 1, 8, 26 accipere et parili -ere voce 'vale'. SEN. dial. 2, 13, 4 num moleste feram, si mihi non -erit nomen aliquis? (10, 14, 4 PETRON. 44, 10 PLIN. nat. 7, 88 QVINT. decl. 367, 1). MART. 3, 95, 1 numquam dicis have, sed -is, Naevole, semper. TERT. orat. 26, 2 quomodo secundum praecceptum (*Luc. 10, 5*) 'pax huic domui' dices, nisi et eis, qui in domu sunt, pacem mutuam -as? (REGVLA mag. 71, 4 sibi p. -entes). *al.* **β** *vario modo* (*respondet oraculum l. 57. 62. 69 sqq. al.; exempla selecta inde ab OV.*): CATVLL. 64, 166 nec missas audire queunt nec -re voces *aurae* (*[item iuxta audire: VERG. Aen. 1, 409, 6, 689]. VERG. Aen. 7, 95 subita ex alto v. -ta luco est: '...'.* 8, 217 -didit una boum v. [*sim.* LIV. 1, 7, 7]. CIRIS 255. *al.*) LVCR. 4, 461 *videmur nobis in somno* -ere dicta tacentes (OV. met. 8, 717 mutua. VAL. FL. 8, 445 IVVENC. 1, 394. *al.*). CIC. Planc. 34 cum senatus impediretur, quominus ... responsum equitibus Romanis -retur (BELL. Afr. 91, 4. VERG. georg. 3, 491 r. non potest consultus -ere vates. Aen. 6, 672 LIV. 1, 32, 3. *al.*). *al.* SALL. hist. fig. 2, 87 Romani de industria non tela neque clamorem -bant, *sc. in proelio* (LIV. 2, 11, 9. 40, 27, 14 ad haec consentiens -batur c. *al.* CVRT. 3, 10, 2. *al.*). VERG. Aen. 2, 323 vix ea fatus eram, gemitu cum talia -it: '...' (10, 530 VAL. FL. 8, 59 STAT. Theb. 4, 625. *al.*). 11, 251 auditis ille haec placido sic -didit ore: '...' (VAL. FL. 5, 534 STAT. Theb. 1, 285. *al.*). OV. met. 9, 29 verba ... tot -it: '...' (Pont. 3, 2, 42 ad nostros ... sonos. 4, 5, 30 SVET. Tib. 10, 2. *al.*). fast. 2, 713 consultitur Phoebus; sors est ita -ta: '...' (*ab oraculo ut: 4, 197 Pont. 3, 1, 131 VAL. MAX. 1, 8, 10 SVET. Dom. 15, 2. al.*). *al.* SEN. epist. 94, 28 illa ... -ta oraculo: ... 'te nosce'. PLIN. nat. 2, 232 in Apollinis Clarii specu lacuna est, cuius potu mira -untur oracula (TAC. ann. 12, 63, 1). 10, 83 audit discipula, *sc. luscinia cantum discens*, ... et -it (*obi. subauditur ut: VAL. FL. 6, 591 STAT. Theb. 4, 775*). *al.*

c *verba ipsa repetendo, recitando, sc. fere e memoria (exempla selecta post Ov.; iterantur verba alterius passim, a se ipso excogitata l. 4. 17sq.; -itur sonus l. 12sq.):* **α** *-unt quilibet:* CIC. Brut. 301 memoria tanta ..., ut quae secum commentatus esset, ea sine scripto verbis eisdem -ret, quibus cogitavisset. nat. deor. 1, 72 ista ... a vobis quasi dictata -untur, quae Epicurus oscitans hallucinatus est (cf. l. 25). al. HOR. carm. 4, 6, 43 dices '... -didi carmen, sc. saeculare, docilis modorum vatis Horati'. 4, 11, 35 condiscere modos, amanda voce quos -as. Ov. am. 2, 6, 24 -bas blaeso tam bene verba sono ([ad psittacum ut: STAT. silv. 2, 4, 8. 31]. met. 3, 361 -ere de multis ut v. novissima posset *Echo nympha*. STAT. silv. 4, 4, 11 mox, *epistula*, ... haec -ere v. memento). met. 3, 498 cum ... suos manibus percusserat ille lacertos, haec quoque -bat sonitum plangoris eundem (-it *Echo nympha*, ut l. 10 et SEN. Tro. 112 totos -at Troiae gemitus. cf. p. 482, 47 sqq.). SEN. contr. 1 praef. 2 duo milia nominum recitata, quo erant ordine dicta, -bam (sim. QVINT. inst. 11, 2, 23). PLIN. nat. 7, 89 *ars memoriae* facta ..., ut nihil non isdem verbis -retur auditum. STAT. silv. 3, 2, 134 in mea pectora primum incumbes e puppe novus servataque -es colloquia. QVINT. inst. 10, 6, 3 ut pauca primum complectamur animo, quae -i fideliter possint. 11, 2, 51 semel auditos quamlibet multos versus protinus dicitur -isse Theodectes. PEREGR. Aeth. 46, 5 -et symbolum episcopo *catechumenus* (46, 6 AMBR. symb. 9 AVG. fid. et op. 11, 17 p. 55, 1. al.; cf. e. g. CASSIOD. in psalm. 44, 18 l. 469 symboli sacramenta). al. **β** *-unt discipuli magistro (cf. l. 20; locis HERMEN. semper resp. gr. ἀποδιδόνα, obi. fere subauditur):* HOR. epist. 1, 18, 14 sic iterat voces, sc. *assentator quidam*, ... ut puerum saevo credas dictata magistro -ere. SEN. benef. 5, 25, 6 saepe subiecto uno aut altero verbo ad contextum -endae orationis adducta est *memoria discipuli*. HERMEN. Monac. coll. 2j edisco interpretamenta, -didi. 6a accepi et -didi iterum (*item opp.*: Steph. coll. 13a. Celt. cont. 33b accipio locum, et alii mecum extemporalem ..., ceteri accuratum ... -unt). 2k (*antea*: dictavit) non vidisti, cum -rem? 2m alii ad subdoctorem ordine -unt. al., cf. Dickey, *The Colloquia of the Hermen. Pseudodosith. II, 2015, 329*.

d *vertendo:* CIC. de orat. 1, 155 cum ea, quae legeram graece, latine -rem. opt. gen. 14 non verbum pro verbo necesse habui -ere (cf. HOR. ars 133 non verbum verbo curabis -ere fidus interpres. BOETH. in Porph. comm. sec. 1, 1 p. 135, 8 cum verbum verbo expressum comparatumque -erim). DIONYS. EXIG. praef. 8, 1 ut relatio, quae ... graeco sermone conscripta est, latino per me -retur eloquio.

e *vario modo, fere imitando, sonos vel verba proferendo, pronuntiando:* Ov. ars 3, 295 in vitio decor est quaedam male -ere verba. PLIN. nat. 10, 84 homines repertos, qui sonum earum *lusciniarum* ... indiscreta -rent similitudine (sim. 10, 117 humanas voces -unt *aves*). QVINT. inst. 1, 1, 6 filia -isse in loquendo paternam elegantiam dicitur. 2, 10, 2 veritati proximam imaginem -it *declamatio*. 6, 3, 107 atticismos ille -ens Athenarum proprium saporem (cf. 10, 7, 7 colorem). PLIN. epist. 9, 22, 1 *Passennus* in litteris veteres aemulatur exprimit -it, Propertium in primis. al.

3 *imaginibus vel forma sim.:* **a** *in speculo sim. (cf. p. 482, 46sq.):* **α** *speculum sim. -it imaginem:* CIC. Tim. 49 vel eadem species vel ... immutata -itur ([gr. *aliter*]). SEN. nat. 1, 5, 14 quo *speculo* solis s. vitiosa -atur. 7, 19, 1. *ibid.* supina ... ora cernuntur depulsione luminum, quae convertens inferiora -it quae sunt superiora ([gr. *aliter*; cf. p. 497, 72sq.]. *item -itur res, cuius imago repercutitur:* SEN. nat. 1, 7, 3, 1, 13, 1 quidquid videt, -it *speculum*). VITR. 7, 3, 9 *speculum quoddam* fulgentes in aspectu certasque considerantibus imagines -et (SEN. nat. 1, 16, 2 i. longe maiores -entia *specula*. al. PLIN. nat. 11, 148 ut tam parva illa pupilla totam i. -at hominis. al. QVINT. inst. 11, 3, 68). SEN. nat. 1, 3, 8 cum in stillicidiis innumerabilibus ... -atur idem color, *sc. solis* (1, 7, 1 haec *virgula vitrea* ... c. talem, qualis in arcu videri solet, -it. PLIN. nat. 6, 107 [*describ. mare Rubrum*] solis repercussu talem -i ... c.). 1, 5, 5 concedamus tibi et guttas innumerabiles nubibus inesse et illas faciem -ere: non tamen unam omnes -ant, sed singulae singulas (1, 13, 2, 1, 17, 1. al.). 1, 5, 14 tantam deformitatem corrupta facie visentium -unt *quaedam specula*. al. PLIN. nat. 36, 196. STAT. Ach. 1, 865 lux ... aemula vultum -didit. al. **β** *imago a speculo repercussa speciem alicuius rei -it:* LVCR. 4, 107 reiectae *effigies* -unt speculorum ex aequore visum, (sim. 4, 290), nec ratione alia servari posse videntur, tanto opere ut similes -antur cuique figurae. 4, 149 ubi ... in materiam ligni pervenit *effigies*, ibi iam scinditur, ut nullum simulacrum -ere possit. SEN. dial. 4, 36, 1 quantulum ex vera deformitate *irati* imago illa speculo repercussa -bat.

b *in specie qualitativibusque variis:* **α** *rerum:* CIC. Tim. 15 ut quem ad modum ignis animae sic anima aquae, quodque anima aquae, id aqua terrae pro portione -ret (gr. *aliter*). GERM. 160 hunc *Myrtilum* ... species in sidere *Aurigae* -it (*item in caeli signis*: 215 non totam ille *Equus* ... formam per singula -it. 353 qua debet -ere proram *Argo*, intercepta perit

nulla sub imagine forma. 416 membra Centauri capite atque hirsuto pectore et alvo ... hominem -entia. al.; refl.: AVIEN. Arat. 579 *Pleiades* sese, i. *suam figuram*, tenui sub lumine -unt). SEN. nat. 1, 3, 9 remus tenui aqua tegitur et fracti speciem -it ([*item rei mersae imago refringitur:* epist. 71, 24 s. curvi praefractique]. CVRT. 3, 2, 5 scutis maxime cetae s. -entibus. PLIN. nat. 37, 140, 37, 181 *selenitis* -it ... crescentis minuentisque sideris s. VET. LAT. III Esdr. 8, 58 vasa aerea ... auri s. -entia [gr. 8, 56 *χρυσοειδῆ*]). 3, 21, 2, 3, 24, 4 -unt ... qualitatem eius, qua caluere, materiae. 7, 12, 1 confuso in unum duarum *stellarum* lumine facies longioris sideris -itur. CVRT. 9, 1, 12 *serpentium* squamis fulgorem auri -entibus. MELA 3, 73 *Persicus sinus* -it formam capitis humani. PLIN. nat. 2, 92 referre ..., quas ... similitudines -at *cometes*. 16, 124 *mala* ferarum ... rostra -unt (cf. *Theophr. hist. plant. 1, 8, 4 ὄμοιοι*). 19, 187 panax piperis saporem -it (37, 173. al.). 22, 51 folia trita odorem cucumeris -unt (27, 23. al. PRISC. periheg. 984). 34, 123. al. **β** *animantium, sc. in aspectu vel ingenio maxime filiorum (patris l. 27, alienorum l. 22sq.; nomine successoris l. 17; iuxta ponitur syn. referre l. 30):* VERG. Aen. 6, 768 qui te, *Aenea*, nomine -et Silvius Aeneas. LIV. 21, 4, 2 *Hannibale conspecto* Hamilcarem iuvenem -tum sibi veteres milites credere. 26, 41, 25 faciam, ut ... ita ingenii *patris* ... effigiem vobis -am, ut revivissem ... quisque Scipionem imperatorem dicat. SEN. Herc. f. 1017 gnatus hic vultus tuos habitusque -it. PLIN. nat. 7, 53 Magno Pompeio *homines quidam* ... fuere similes, illud os probum -entes ipsumque honorem eximiae frontis (*item similitudo casu oritur:* 7, 55 SOL. 1, 82). 8, 122 mutat ... eum *colorem chamaeleon* subinde ... -itque semper quemcumque proxime attingit. 8, 170 totidem ... colores, quot ibi, sc. in *parentibus asinorum*, fuere, -i. al. SIL. 2, 634 infelix Tymbrene, ... -entia formam ora tuam laceras, sc. *patris in pugna*. STAT. silv. 4, 7, 56 orsa Sallusti brevis et Timavi -is alumnum. 4, 8, 11 quem turba nepotum circumit et similes contendit -ere vultus. PLIN. epist. 7, 19, 9 quam *matrem* haec *filia*, ut -it ac refert nobis, sic auferet secum *moriens*. PS. PACIAN. sim. carn. p. 118, 2 (*respic. incarnatio Christi*) anne ... speciem eius *originis*, sc. ex *Adam*, -erit similitudo *carnis peccati*. al.

c *in pictura, sculptura sim. (quae fit naturā l. 44):* HOR. ars 9 cuius *tabulae* ... vanae finguntur species, ut nec pes nec caput uni -atur formae. Ov. met. 6, 122 omnibus ... faciemque suam faciemque locorum -didit *Arachne telam texens* (PLIN. nat. 35, 13). VITR. 7 praef. 11 ut certae imagines aedificiorum in scaenarum picturis -rent speciem. SEN. epist. 58, 20 cum -ere Vergilium coloribus vellet *pictor*. 71, 2 nemo, quamvis paratos habeat colores, similitudinem -et, nisi iam constat, quid velit pingere (121, 5 PLIN. nat. 21, 85, 35, 153). PETRON. 29, 4 omnia diligenter curiosus pictor cum inscriptione -erat. PLIN. nat. 21, 2 ne pictura quidem sufficere imagini colorum *florum* -endae (35, 52, 36, 154). 33, 116 qui *color* in pictura proprie sanguinem -at. 37, 5 in qua *achate* novem Musae ... spectarentur, non arte, sed naturae sponte ita discurrentibus maculis, ut Musis quoque singulis sua -rentur insignia. al. STAT. silv. 3, 3, 113 haudquam proprio mihi cognita est *Etrusca* visu, sed decus eximium famae par -it imago, 5, 1, 6 meretur *maritus*, ut ... Phidiaca ... nata manu -are, *uxor mortua*, dolenti. MART. 11, 9, 2 spirat *Apellea* -tus arte Memor. al.

B *nascuntur vel germinant (subest fere notio laboris vel seminis compensandi, saepe sublucente imag. debiti):* **1** *-itur lucrum:* **a** *-it terra, villa sim.:* TER. Phorm. 680 fructum, quem Lemni uxoris -unt praedia (VARRO rust. 1, 3 COLVM. 2, 2, 6. cf. TVRPIL. com. 12 satius fructi. VARRO ling. 9, 27 fructuum genera). VARRO rust. 1, 2, 7 trecentariae appellatur vites, quod iugerum trecentas amphoras -at. 3, 2, 15 (v. l. 66). 3, 2, 17 agrum ... minus decem milia -ere, villam plus vicena. COLVM. 2, 2, 5 cum plurimum -at, minimum poscit *ager pinguis*. 2, 16, 2 cum *pratium* etiam in pabulo non minus -ret quam in faeno. al. PLIN. nat. 2, 155 bona fide creditum fenus -it *terra* (5, 24. SIL. 14, 23 -ere f. aratris *solum Siciliae*). MART. 2, 38, 1 quid mihi -at ager, quaeris, Line, Nomentanus? hoc mihi -it ager: te, Line, non video. al. **b** *cetera exempla:* VARRO rust. 1, 2, 7 praefectus fabrum ... in fundo suo ... hanc multitudinem dicebat suas -ere vites (*item de arboribus sim.:* 1, 7, 4. COLVM. 12, 52, 19 videntur plus requietae quam recentes bacae -ere. PLIN. nat. 19, 152 carduos ... sestertium sena milia e parvis -ere areis). 1, 20, 5 quae *animalia* per se fructum -ere possint (*item de animalibus:* 3, 2, 15 ut sexaginta milia ea pars, sc. *turdi venditi*, -erit eo anno villae, bis tantum quam tuus fundus ... -it. 3, 6, 6. COLVM. 7, 3, 9 vel exiguus numerus, cum pabulo satiatur, plus domino -it, quam maximus grex). SEN. contr. 10, 4, 7 nulli plus -unt ... mancipia. exc. 8, 6, 2 computabat *litoris possessor* ..., quantum sibi iratum -ret mare, sc. e *naufragio*. SEN. benef. 4, 12, 4 quom interrogaveris, quid -at *beneficium*, respondebo: bonam conscientiam; quid -it (-at *trad.*) *beneficium?* dic tu mihi, quid -at iustitia, quid innocentia. COLVM. 1, 7, 4 ab eius modi homine, sc. a *colono urbano*, fere pro mercede litem -i. 1, 7, 5 numquam non ex agro plus sua cuique cura -didit quam coloni. CALP. ecl. 4, 26 quid ... tibi fistula -et, quo tutere famem? al.

2 -untur viventia (vel quae more viventium eduntur): a -unt viventia (fort. huc SORT. [CIL I² 3398c] loco mutilo): VARRO Men. 332 vix duo homines decem mensibus edolatum unum -unt puerum. rust. 2, 3, 8 quae capra concepit, post quartum mensem -it (*item -unt animalia*: 2, 6, 4 duodecimo ... mense conceptum semen -unt asinae. Ov. met. 15, 379 catulus, partu quem -didit ursa recenti. fast. 4, 772 sit ... salax aries conceptaque semina coniunx -at. PLIN. nat. 9, 41 hic vitulus marinus parit in terra, pecudum more secundas partus -it. 10, 32 si ederint corvinum ovum, per os partum -ere corvos. IVV. 3, 202 -unt ova columbae). Ov. epist. 16, 46 illa Hecuba sibi ... visa est sub imagine somni flammiferam pleno -ere ventre facem. met. 5, 656 (loq. Triptolemus) dona fero Cereris, latos quae sparsa per agros frugiferas messes alimentaue mitia -ant (*item -unt semina*: PLIN. nat. 18, 94 cum e modio tritici ... centeni quinquageni modii -antur). 10, 513 arbor ... fissa cortice vivum -it onus vagitque puer. fast. 2, 430. MANIL. 4, 558 quidam sternet positas urbes inque arva reduct oppida et in domibus maturas -et aristas (*'faciet ut terra -at' interpretatur Housman*). PLIN. nat. 16, 105 cornus ... -it primo candidum, postea sanguineum fructum (*item -unt arbores*: 16, 106 et terebinthus messibus -it semen et acer et fraxinus. al.). 26, 161 medicamine quodam, vel si mortui sint in utero infantes, protinus -i sine vexatione puerperae. al. **b -it terra**: VARRO frg. Non. p. 115, 3 cum aut humus semina recipere non possit aut recepta non -at. ling. 9, 27 cuiusmodi tritico iacto -didit segetes terra, sic ordeo sato proportione -didit parilis. LVCR. 1, 209 incultis praestare videmus culta loca et manibus meliores -ere fetus. CIC. Cato 51 terra numquam sine usura -it, quod accipit. HOR. epod. 16, 43 arva beata petamus ..., -it ubi cererem tellus inarata quotannis. TIB. 2, 6, 22 spes sulcis credit aratis semina, quae magno faenore -at ager (*item abl.*: Ov. fast. 1, 694 hordea ... ingenti f. -at ager. cf. cum fenore: Ov. ars 2, 513 credita non semper sulci c. f. -unt. rem. 174 quae semina tibi c. multo f. -at ager. Pont. 1, 5, 26 sata c. multo f. -it ager. PLIN. nat. 18, 162 c. quinquagesimo f. messes -it eximia fertilitas soli). Ov. ars 2, 351 requietus ager bene credita -it. Pont. 1, 5, 56 hanc messem ... si mea -it humus. COLVM. 2, 4, 7 ut infecundior materia mixta pinguiori segetem minus uberem -at (*nisi ad p. 497, 72 sqq.*). 2, 9, 3 collis granum robustius ..., minus ... tritici -it. al.

C moriendo, sepeliendo ceduntur, sc. vita sim. traditur tamquam res accepta vel res secundum leges mundi sim. debita: **1 -itur vita, anima sim. (mors sim. l. 46. 71 sqq.): a fere ei, qui dedit, sc.: a naturae, deo sim. (morti l. 70; saepius non indicatur cui):** RHET. Her. 4, 44, 57 quam vitam a natura acceptam ... naturae, cum cogat, -ere (LVCR. 6, 1198 nona -bant lampade v. aegri. CIC. Phil. 14, 32 memoria bene -tae v. sempiterna. rep. 1, 4 eam v., quae tamen esset -enda naturae, pro patria potissimum -ere. CAES. Gall. 6, 16, 3 pro vita hominis nisi hominis v. -atur, non posse aliter deorum immortalium numen placari. Ov. met. 10, 203 [*Apollo Hyacintho morienti*] utinam ... v. tecum ... liceret -ere! al.). CIC. Sull. 90 libenter -erit Sulla usuram lucis adempta ignominia foedissimi criminis. Phil. 14, 31 o fortunata mors, quae naturae debita pro patria est potissimum -ta! Tim. 47 particulas ... a mundo, quas rursus -rent, mutuabantur dei minores (gr. 43^A ἀποδοθησόμενα πάλιν). LVCR. 2, 1006 ut omnes res ... capiant sensus et puncto tempore -ant. 3, 656 caput abscisum ... servat humi vultum vitalem ..., donec reliquias animai -didit omnis. NEP. reg. 1, 5 morbo naturae debitum -erunt reges quidam (CIL VI 25617, 2 [a. 10]. HYG. astr. 2, 20, 2. CAES. AREL. testam. 5 d. humanae carnis. INSCR. Année Épigr. 1982 n. 434 [e Sardinia; saec. V/VI] d. domino. al.). VERG. georg. 3, 495 vituli ... dulcis animas plena ad praesepia -unt (Ov. fast. 5, 469 crudelem a. per volnera -as. 6, 745. Pont. 2, 11, 7 in auras. VELL. 2, 123, 2 a. caelestem caelo -didit Augustus [item caelo: STAT. Theb. 8, 324 ANTH. 667, 6]. SEN. Ag. 987. al. HIER. epist. 60, 14, 1 corpus terra suscepit, a Christo -ta est. al.; cf. l. 50). Ov. trist. 3, 3, 35 integer hanc potui nuper bene -ere lucem: exul ut occiderem, nunc mihi vita data est (VAL. MAX. 9, 12 praef. et accipere l. prospere et -ere placide). VELL. 2, 14, 2 cum tribunus ultimum -ret spiritum (2, 22, 2, 87, 1. VAL. MAX. 5, 10 ext. 3 iis liberis a rerum natura et accipiendi s. et -endi eodem momento temporis legem dici. SEN. nat. 6, 1, 9. CIL XIII 2027 [saec. II?] naturae socialem s. corpusque origini -didit. PS. TERT. haer. 6, 5 in caelum s. tantum -isse Christum. al.; cf. p. 496, 14 sqq.). SEN. Oed. 271 (loq. Oedipus) molle senium ducat et summum diem securus alto -at in solio parens. dial. 9, 11, 1 se ... ipsum inter precaria numerat vitique ut commodatus sibi et reposcentibus sine tristitia -turus. epist. 79, 12 animus noster ..., cum amissus his tenebris ... -tus caelo suo fuerit. CE 183 (saec. I/II) usurae vitae sortem morti -didit. LEX colleg. cornic. (CIL VIII 2557; a. 203) 35 si qui obitum naturae red(diderit) (INSCR. Altav. Marillet - Jaubert 238 [vix ante saec. III]. CIL VIII 10893). CARM. Année Épigr. 1994 n. 699 (saec. III) hac in sede iacet post -ta fata catellus. CIL XIII 2016, 21 (haud ante saec. II) si fati condicionem -ero. al. sine obi. acc. (sc. animam sim. subauditur; fere in inscr. christ.; cf. p. 476, 71 sqq.): CIL III 8754 (saec. III)

filiae, quae redd(ídit) annor(um) XXX. VI 32974 (vix ante saec. III ex.) -dedit XIII kal. Maias. CE 656, 7 (ca. a. 300) Severa ... -didit VIII Februarias virgo kalendas. INSCR. Tun. Merlin 1688, 9 (saec. IV) quidam in pace red(didit) III kal. Aug. 1703, 1. et saepe. **β servatori (etiam parenti l. 5):** Ov. met. 8, 505 (Atalanta Meleagro) bis ... datam, primum partu, mox stipite raptu, -e animam. LIV. 28, 34, 5 (legatus ad Scipionem) popularium eam condicionem esse, ut aut ... -ant spiritum P. Scipioni ab eodem illo acceptum, aut servati bis uni debitam vitam pro eo in perpetuum debevant. SEN. benef. 3, 14, 3 -et vitam, quam debet? ... -i maxima quaeque non possunt. CVRT. 7, 10, 9 vitam, quam acciperent, sc. ab Alexandro, pignori futuram esse dixerunt: -turos, quandoque repetisset.

b alii (rei vel homini; fort. addas p. 490, 65): CIC. Verr. II 5, 89 quod reliquum vitae viriumque fames fecerat, id ferro potissimum -ere volebant. Phil. 10, 20 spiritum, quem naturae debebat, patriae -ere (VELL. 2, 35, 5 Catilina fortissime dimicans, quem s. supplicio debuerat, proelio -didit. VAL. MAX. 3, 5, 3 abdomine devorato foedae ... intemperantiae s. -didit. OCTAVIA 829 [loq. Nero] tandem dolori s. -at meo Octavia. al.; cf. p. 495, 61 sqq.). SEN. Ag. 235 (Aegisthus ad Clytemestram) sanguinem -et tibi ignavus iste ductor ac fortis pater. Herc. O. 844 -endus orbi est Hercules: quod potest -i, exhibe (-e var. l.; loq. Deianira ut: 971 exigit Hercules poenas sibi -amque vitam). OCTAVIA 629 (loq. umbra Agrippinae) veniet dies tempusque, quo -at suis animam nocentem sceleribus (VVLG. exod. 21, 23 a. pro anima). al.

2 -itur ipse animans (fere terrae, naturae sim., aliter e. g. l. 34): LVCR. 5, 258 pro parte sua, quodcumque terra alit auget, -itur (cf. CIC. Tusc. 3, 59 [vers.] -enda terrae est terra [Eur. frg. 757, 924 εἰς γῆν φέροντες γῆν]. AVG. civ. 13, 17 p. 577, 15. REGVLA mag. 8, 13 sua terrae mortua -ta gleba. al.). CIC. leg. 2, 56 -itur ... terrae corpus (PROP. 3, 7, 25 humo. SEN. Ag. 447 rogo. CE 760, 5 [saec. V/VI] -tus in terra c.). VERG. georg. 4, 225 huc -i deinde ac resoluta referri omnia, nec morti esse locum, sed viva volare sideris in numerum. ELEG. in Maecen. 1, 135 nunc pretium candoris habes, nunc -tus umbris (-itur var. l.). SEN. Oed. 746. nat. 6, 32, 6 vade feliciter! nihil dubitaveris: -eris (postea: rerum natura te, quae genuit, exspectat). CVRT. 7, 10, 6 a tanto rege ... maioribus suis -tos (antea opp. si ab alio occiderentur). STAT. Theb. 1, 616 sua monstra profundo -it Co-roebus habere Iovi. CE 422, 1 (a. 120) hoc ego sum tumulo Marcianus -tus aevo. 1219, 4 sq. (saec. III) cito -te fatis ..., cito -tus umbris. AVG. in psalm. 36, serm. 1, 10 qualis ... exieris de hac vita, talis -eris illi vitae. 48, serm. 1, 5 huic visioni suspiramus ..., quamdiu peregrini sumus; huic visioni in fine -emur. CYPR. GALL. iud. 2 -erat ... deus famulum post bella quieti. al.

D emittuntur (fere rursus traduntur accepta, interdum tractationi cui-dam responderetur [imprimis l. 67 sqq. et saepe sub 1b] vel exspectata praestantur [imprimis l. 63 sqq.]; pro subi. est id, quod [is, qui] emissum continuit): **1 -untur res: a variae: a variis e locis:** **① potius acceptum rursus emittitur:** VARRO Men. 25 anima, ut conclusa in vesica, quando est arte ligata, si pertuderis, aera -et (cf. VERG. georg. 4, 172 Cyclopes taurinis follibus auras accipiunt -untque [sim. Aen. 8, 450]). Ov. met. 1, 348 diluvio cessante -tus orbis erat (cf. CVRT. 6, 4, 19 relabens mare terram naturae suae -it. 9, 9, 20 mare -bat ... terras paulo ante profundo salo mersas. PLIN. epist. 9, 33, 2 prout aestus aut repressit aut impulit, nunc infertur mari, nunc -itur stagno aestuarium). 15, 276 modo combibitur, tecto modo gurgite lapsus -itur Argolicis ingens Erasinus in arvis (item -itur flumen sim. iterum erumpens: SEN. dial. 6, 17, 3 nat. 3, 26, 1. epist. 104, 15 Tigris eripitur ex oculis et acto per occulta cursu integrae magnitudinis -itur. NERO carm. frg. 1 Tigris ... -it quaesitas iam non quaerentibus undas. PLIN. nat. 5, 106. al.). VITR. 10, 4, 2. SEN. contr. 2, 2, 8 (e Latrone) non vides, ut immota fax torpeat, ut exagitata -at ignes? CELS. 8, 1, 6 ex his naribus ad fauces pervia foramina spiritum et -unt et accipiunt (sim. SEN. nat. 4, 9 ut quidquid receperunt, tardius -ant foramina angustiora). SEN. Ag. 500 pontus in praecipit rapit hauritque navem et alto -tam revomit mari (item -it mare: nat. 3, 5. cf. p. 494, 70). nat. 6, 8, 3 aquis ... ex intimo -tis. al. **② potius exspectatum emittitur:** GERM. 456 sidera cum -unt sinceris eminus ignes. SEN. nat. 2, 12, 4 utraque pars mundi, sc. et terra et aqua, ex se -it aliquid: terrenus vapor siccus est ..., aquarum halitus umidus est (cf. Arist. meteor. 369a12 ἀναθυμιάσεως). 3, 29, 7 in fine mundi solum omne aquas -et. **③ potius tractationi responderetur (indicator, ad quid l. 71):** SEN. nat. 2, 22, 2 ut nubes ... ignem ... vel percussae -ant vel adtritae (item -unt nubes: 2, 26, 2. 9). PLIN. nat. 21, 165 sucum illarum herbarum anemona non -unt (cf. Diosc. gr. 2, 176, 3 ἀνίηου). 36, 147 vix -entis haematitiae cuiusdam s. ad cotem aquarium. al.). 27, 81 quae folia gravem odorem trita -ant (31, 114 aspersum nitrum -it o. vehementer. al.). al.

β e corpore animantium: CIC. nat. deor. 2, 136 cum arteria excipiat ... animam ... eandemque a pulmonibus respiret et -at (PLIN. nat.